

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ІЗ СЛОВНИКОВОЇ СПАДЩИНИ
Вип. 13

Проф. С. БУЛДА

СЛОВНИК
БУДІВЕЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
(ПРОЄКТ)

Відтворення видання 1930 року

КИЇВ–2009

УДК 624(038)
ББК 38.1 я2+81.3
Б 90

Затверджено до друку вченою радою Інституту
енциклопедичних досліджень НАН України.
Протокол № 2 від 11 лютого 2009 р.

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України започаткував книжкову серію «Із словникової спадщини», покликану здійснити перевидання українських термінологічних словників, створених на початку 20 століття, що нині стали раритетними, а в радянські часи були заборонені й вилучені з ужитку. Оскільки ці словники й донині зберігають наукове та практичне значення, вони сприятимуть виробленню розумних компромісів між прихильниками різних українських термінологічних систем. Це є надзвичайно актуальним в умовах становлення термінологічної системи української мови, очищення її від русизмів, штампів, нехарактерних для її природи форм та зворотів.

Нині читачеві пропонується 13-й випуск серії – «Словник будівельної термінології». Упорядник – професор С. Булда.

Видання здійснено у рамках підготовки Енциклопедії Сучасної України

ISBN 978-966-02-5067-3 (серія)
ISBN 978-966-02-5150-2

© Інститут енциклопедичних досліджень
НАН України, 2009
© Ідея та назва серії «Із словникової спад-
щини» І. М. Дзюба, М. Г. Железняк

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ МОВИ
UKRAINISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
INSTITUT DER UKRAINISCHEN WISSENSCHAFTLICHEN SPRACHE

Проф. С. БУЛДА

СЛОВНИК БУДІВЕЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

(ПРОЄКТ)

МАТЕРІЯЛИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА НОМЕНКЛЯТУРИ
ТОМ XVIII

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
ХАРКІВ 1930 КИЇВ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

1. Призначення та форма словника.

Ще за часів князівської доби збудовано на Україні відомі історичні споруди, як от: Софія, Золоті Ворота – в Києві, Собор – у Чернігові тощо. Пізніше, особливо за часів гетьманщини, збудовано багато великих споруд, що є зразки старовинного будівельного мистецтва.

Будівничі, щоправда, були чужинці, але робоча сила, особливо пізніших часів, безперечно, добиралася з місцевої української людности. Ясно, що ці робітники-будівники вже тоді мали потрібну в будівництві термінологію. Дещо з неї ми знаходимо в історичній лутературі. Але, очевидно, в цілому та термінологія збереглася в народі й до наших часів. Отже, український нарід мав і має свою будівельну термінологію. Правда, то є лише та примітивна термінологія, що повинна була обслуговувати сільське та панське цивільне й сільсько-господарське будівництво, і яка, очевидно, далеко стоїть від сучасного многогранного будівництва, такого, як, наприклад, Дніпрельстан. А проте, ота примітивна народня термінологія повинна була стати й дійсно стала за основну базу сучасної літературної технічної термінології. Однак всіх можливостей щодо збирання народньої технічної термінології досі ще далеко не використано. Для цього бракувало і часу, і високо-кваліфікованого інженерно-технічного персоналу, а до того не було й потрібних на це чималих коштів. Українська технічна лутература за передреволюційної доби була, з відомих історичних причин, занадто бідна. У справі будівельній не було ні одного ґрунтовного твору. Такі поодинокі твори, як «Архітектура» Щербаківського, мали характер більш історично-популярний, аніж науково-технічний. За наших післяреволюційних часів українська технічна література, хоч покищо переважно перекладна, стала буйно розвиватися. Але для повного її розвитку бракувало тієї многогранної вельми деталізованої термінології, яка б цілком охоплювала дану технічну галузь. Бракувало й нормалізації тієї народньої термінології, що її використовували перекладачі та лектура ВТШ і профшкіл. Тому в кожного автора чи лектора була своя термінологія, своя улюблена технічна «мова», яку не завжди розуміли інші.

Отже, була нагальна потреба диференціювати, деталізувати та нормалізувати технічну термінологію, щоб наблизити її до стану наукової технічної термінології. Це колосальне й відповідальне історичне завдання. Його до кінця не виконано навіть у тих народів, що стоять на вершках сучасної культури.

На долю цього словника припала невеличка частина цього завдання – д а т и п р о е к т н а у к о в о ї т е х н і ч н о ї т е р м і н о л о г і ї в г а л у з і б у д і в е л ь н о ї с п р а в и.

Щоб виконати поставлене завдання – диференціювати та деталізувати будівельну термінологію відповідно до сучасного стану техніки, а також нормалізувати її – ясна річ, не можна було виходити, складаючи реєстра, з примітивної ще народньої та літературної української термінології. В основу реєстру треба

було покласти термінологію однієї з сучасних європейських мов. Такою мовою могла б бути німецька, з досить досконалою технічною термінологією. Але брак бездоганних знавців німецької технічної термінології, а також неможливість для масового читача використати основний німецький текст, показали найпростіший шлях – взяти за основу російську технічну термінологію. Російська термінологія, щоправда, майже зовсім невнормована, з силою силенною барбаризмів; при тім російська літературна технічна термінологія дуже розбігається з народною. Принаймні, Ф. Н. Корольов у передмові до своєї книги «Сельское Строительное Искусство» пише таке:

«Само собою понятно, что тот, кто пишет по русски, должен употреблять те русские слова и речения, которые употребляет русский народ; но у нас это, к сожалению, далеко не так: наши писатели и наши ученые часто без всякой нужды вводят в употребление слова совершенно чуждого для нас языка, придавая им лишь русские окончания.

Позволительно думать, что это происходит от незнания русского языка... Как на пример этому, можна указать на слово «карьер», которое наши инженеры ввели и употребляют для названия залежи, прилома и каменоломни.

Необходимо, чтобы при обращении к народу последний понимал тот язык, на котором к нему будут обращаться. Я уверен, что ни рабочие, ни даже подрядчики, за исключением тех, которые уже много работали под руководством инженеров, не поймут слов: *с т р о п и л ь н а я ф е р м а* и т. п., но они везде знают *с т р о п и л о*, *к р о к в а*; слово ферма они привыкли употреблять в смысле небольшого хозяйства – хутора».

І далі автор наводить низку аналогічних прикладів. Але, повторюємо, взяти за основу російську літературну технічну термінологію був єдиний простий і практичний вихід. До цього бралось на увагу ще й те, що одним із завдань українських термінологічних словників було прислужитися й справі українізації. Та й інженерно-технічний, робітничий і лекторський склад навіть української національності, вийшовши з російської школи, був обізнаний з російською термінологією набагато більше, ніж з українською.

Технічну українську літературу найлегше поповнити перекладами з якоїсь світової мови, в тому числі й найближчої нам російської. Усьому цьому задовольняв найбільше російсько-український словник. Звичайно, читачам української технічної літератури доводиться робити й зворотний процес – знайти російське значіння українського терміну. Цій справі цілком задовольняє українсько-російський покажчик.

От із цих міркувань і виготовлено цей словник, як *с л о в н и к р о с і й с ь к о - у к р а ї н с ь к и й з у к р а ї н с ь к о - р о с і й с ь к и м п о к а ж ч и к о м п р и н ь о у*.

2. Зміст словника та організація термінологічної роботи коло нього.

Плянкові органи Інституту Української Наукової Мови визначили зміст словника такими галузями будівництва:

1. Цивільне будівництво.
2. Сільське будівництво.
3. Огрівання та провітрювання.

4. Металеві, кам'яні, залізобетонні та дерев'яні конструкції (крім мостів).
5. Будівельна обробка металю й дерева.
6. Кам'яні, земляні та пальові роботи.
7. Основи та фундаменти (з кесонами).
8. Будівельна механіка.
9. Робітні норми.
10. Дрібні будівельні фахи: 1) асфальтарство, 2) бетонярство, 3) малярство, 4) мулярство, 5) пічництво, 6) склярство, 7) столярство, 8) теслярство, 9) тинькарство, 10) укривальництво.

Крім того, для цілності й систематичності словника довелося включити широко застосовану в будівництві дотичну термінологію з таких галузів техніки:

- 1) Номенклатура основних будівельних матеріалів та їх основні властивості.
- 2) Архітектурна термінологія, оскільки спільна з основною термінологією будівництва, що неможливо встановити межі між однією й другою (наприклад, луки, трями, каї, склепіння, зв'язні, роботи кам'яні, дерев'яні, земляні, основи та фундаменти тощо). Таке розмежування зроблено лише штучно, а саме: у цьому словнику не вміщено термінології з архітектурних стилів, форм, ордерів, скульптурних та наліпних прикрас тощо.
- 3) Основна термінологія з ковальства, токарства та слюсарства, оскільки це потрібно для будівельної обробки дерева й металю.
- 4) Дещо з фізики, геодезії, геології, гідротехніки (домове водопостачання та каналізація) тощо.

Приступаючи до роботи, Будівельній Секції та Інститутів у цілому доводилося творити методику та практику термінологічної справи, бож ця справа нова й незнана не тільки в СРСР, а й у народів цілого світу. Отже, досвід цієї роботи варто зафіксувати.

Основна умова, що визначила систему організації роботи коло словника – це терміновість виготовлення його. Виготовити треба було протягом двох – трьох років. Ясно, що така робота була під силу лише значному колективу, а ніяк не одній особі.

Отже, основне організаційне питання – диференціювати всю роботу на елементарні операції, не зв'язані одна з одною і приступні рядовому робітникові, навіть не обізнаному з термінологічною роботою.

Таких елементарних операцій виділено більш, як десять (підкреслювання терміна, виписування, розв'язання іншими мовами, абеткування картотеки, сортування, укладання рукопису, опрацювання нерозв'язаного терміна, редагування його, вписування до рукопису, редагування рукопису, укладання покажчика тощо). Всю роботу направляла й об'єднувала одна особа – упорядник. Цим гадалося досягти одноманітності словника та його наукового опрацювання.

3. Основні принципи термінологічної роботи.

Основні тички, кістяк цих принципів намічено в «Інструкції до укладання словників ІУНМ», надрукованій у «Віснику ІУНМ, ч. І». У процесі практичної роботи до цього кістяка додано «тіло» з усіма деталями. Про це й буде мова далі.

1. За базу термінологічної роботи, як уже зазначалося, правила термінологія народня та з літературних джерел. До нашого розпорядження були такі записи народньої технічної термінології з поясняльними рисунками, які зробив інженерно-технічний персонал:

а) Інж. Т . С е к у н д а. «Матеріяли до української технічної термінології південно-західньої Чернігівщини (с. Сварожжя к. Остерського повіту).

б) Архітект С е р д ю к. «Матеріяли до Технічного Словника».

в) Інж. Т р и х в и л і в Ю. «Записи та зариси, зроблені в с. Білошапках на Прилуччині».

г) Інж. Б у л д а С. «Записи та зариси, зроблені в с. Бондарях та с. Харсіках Чорнуського району на Лубенщині».

ґ) Технік С і к а л о. «Записи та зариси, зроблені в містечку Сміла на Роменщині».

д) Технік Б у р т а н С. «Записи та зариси, зроблені в с. Березках на Білоцерківщині».

е) Інж. Д а р м о р о с М. «Записи, зроблені на Київщині», що їх подано в Словнику Технічної Термінології.

Крім того, використано багатий незаписаний матеріал, що його подав інженерно-технічний персонал, який входив до складу будівельної та інших секцій ІУНМ.

З літературних джерел основні були такі: Українсько-російський словник Б. Грінченка, словник Уманця і Спілки та російсько-українські словники Комісії Живої Мови ВУАН.

Сучасна перекладна будівельна література, на жаль, дала мало матеріалу, бо термінологія в ній, здебільшого, далека від народньої і в перекладах вживано силу барбаризмів, переважно, русизмів, які неможливо було вмістити до словника навіть як матеріал.

2. Були, однак, такі російські й іншими мовами терміни, яким українська народня будівельна термінологія не мала відповідників, або їх не пощастило знайти в живій народній мові. Тут до українського терміна вели різні шляхи.

а) Коли жива народня мова давала до розв'язання матеріал, його застосовували в технічному розумінні за аналогією з іншими мовами. Наприклад: зуб волчий (в пиле), Wolfzahn – зуб(ець) вовчий; ласточкин хвост (тип врубки), Schwalben-Schwanz – ластівковий хвіст; чорный (о поле, потолке, ходе) – чорний; хвост (копра) – хвіст; та ін. Такі терміни позначались у словнику або – значком (С) (Секція), коли термін зложений, як от вовчий зуб, або значком джерела, де вжито це слово в загальному розумінні, наприклад, хвіст (I^* , Y^*).

б) Часто траплялось, що народня мова й літературна давали термін – дієслово або іменник і не давали похідної термінології, цебто ми мали пень терміна, а від нього вже треба було створити всю похідну термінологію. Наприклад, і народня мова, і література знають терміни: каювати (врубувать), сточувати (сращивать), личкувати (облицовывать) тощо. Але відповідних похідних термінів вони не знають. Отже, іменник «кай» (врубка) довелося утворити від каювати, сточина (сросток) від сточувати, личковий (облицовочный), личкувач (облицовщик) від личкувати. Звичайно, це не є творення терміну в цілому, бо пень ми маємо, і тому термінологічно кай, сточина, личковий, личкувач не є новотвори, це є лише новотворні граматичні форми. Вони у словнику позначалися симво-

лом (С). До цієї ж групи граматичних новотворів належать і дієслова та іменники, що відомі були лише в недоконаній формі (чи навпаки). Доконану форму творено за звичайними граматичними нормами. Позначки поставлено того джерела, звідки взято основну термінологію. Взагалі, треба мати на увазі, що позначка коло терміна стосується самого терміна, а не його граматичної форми.

в) Терміни інтернаціональні, вживані всіма мовами, які не мали українських народніх відповідників, брались без змін, або з тими фонетичними відміними, що наближають їх до української фонетики. Приклади: квадра, Quader – квадер; цоколь, Sockel – сокель; колонна, колоннада, Colonne, colonnade – колона, колонада і ін.

г) Нарешті, окремою невеликою групою стоять терміни, переважно назви дрібних деталей, чи вузьких диференційованих процесів і речей, для яких українського відповідника довелося цілком створити. Це був найскладніший процес у всій термінологічній роботі. Тут доводилось вишукувати синоніміку для розв'язання терміну європейськими мовами, дошукувати точного його змісту в різних джерелах, добирати українське слово (чи й кілька слів) живої мови, що найбільше передає зміст терміна, і творити проекти українського терміна, які потім ішли на розгляд широкого пленуму Секції, редакторської та філологічної колегії. Ухвалений у такий спосіб термін набирав прав «громадянства». Наводимо декілька прикладів.

Крензель – алмаз для резки стекол – склоріз; графилка (для разметки по дереву) – значник – від значити (размечать); дефлектор – Deflector («отклонитель») – газотяг: тут виходили з основного призначення його – поліпшувати тяг газових продуктів горіння; расшивка (лопатка для расшивки, отделки швов), Fugenkelle – личник – від личкувати; поплавок («обрубок шпунтовой сваи, при помощи которой забиваемые шпунтовые сваи прижимаются одна к другой») – тисник, від тиснути – «жать, прижимать»; тощо. Всі такі терміни-новотвори позначені символом *НС*. Отже, ще раз підкреслюємо, що символ *НС* стосується лише термінологічних новотворів, так би мовити новотворів абсолютних, де Секція на свою відповідальність та вподобу добрала пень слова-терміна й надала йому певних граматичних форм. Ці терміни-новотвори є лише попередні проекти, що потребують широкої ділової критики та перевірки на виробництві, чи вони влучні та чи відповідають змістові речі чи процесу.

4. Структура словника.

З міркувань так наукових, як і практичних, що їх подано у § 1, словник має основну частину російсько-українську та українсько-російського покажчика. Про ті моменти, що вплинули на зміст та обсяг основного російського реєстру говорено в § 2. Тут ми спинимося на деяких деталях структури словника.

а) Перш за все перед нами стояло питання: які саме похідні та зложені терміни, та як подати їх у російському тексті. Питання про похідні розв'язано в той спосіб, що подано всі дієслівні іменники самостійного термінологічного значіння недоконаної і разом з нею доконаної форми; подано всі дієслівні форми та похідні від іменників: «пилить, распиливать, отпиливать, выпиливать» тощо. Прислівники, дієприслівники та дієприкметники подано лише ті, що мають са-

мостійне термінологічне значіння, як от: «вначос, взакрой, облицовочный, штукатурный», тощо; інші дієслівні форми, що мають фразеологічне значіння, подано в дієслівних гніздах.

Подано також усі похідні форми від іменників: штукатурка, отштукатурка, перештукатурка тощо.

Двослівним чи кількаслівним терміном ми звемо термін з двох чи більше слів. Такі терміни складаються здебільшого з іменника й прикметника. Основний термін разом з групою двослівних утворюють так зване гніздо. Прикметники вміщено у гніздах разом з іменником (іменникове гніздо). Як виняток є й прикметникові гнізда – де разом з прикметником стоїть іменник – у тих випадках, коли прикметник є основна частина терміна, напр.: печные выломки – печина; печное дело, искусство – пічництво тощо.

Прикметників, що широко застосовані, як от ті, що показують форму, колір, матеріал, з якого зроблено (круглий, квадратный, белый, красный, деревянный, железный), разом з іменниками не ставлено.

Прикметники, що їх вміщено з іменниками, вміщено окремо лише тоді, коли вони мають самостійне термінологічне значіння, чи дуже поширені: стеной, щитовой, кровельный тощо. Терміни з двох іменників подано лише ті, що мають однослівне розв'язання українською мовою, як от: ручка топора – сокирище, ручка долота – долотище тощо.

Разом з основним терміном подано для ясності і його синоніми: рубить, срубить (столб) – рубати, зрубати; рубить, врубывать – каювати; рубить (стену) зрубити тощо. Звичайно, кожний із синонімів має й своє окреме місце в реєстрі.

До всіх основних термінів (дієслів, прикметників, недієслівних іменників) подано коротенькі стислі пояснення, які точніше визначають зміст терміна саме в будівельній галузі, чи допомагають диференціювати термінологію. Похідні, двослівні та зложені терміни подано без пояснень.

б) В українській частині подано на першому місці відповідника до російського терміна, що є разом з тим український термін, рекомендований до вжитку.

Далі подано в [] дужках, як матеріал, інші розв'язання, але як синоніми, що їх вживає народня мова, чи вжито в літературі. Такий матеріал подано лише до основної термінології; похідна матеріалу не має. Звертаємо увагу, що подано лише синоніми-відповідники до російського терміна; несинонімів чи слів, неправильно вжитих в літературі, не подано, так само, як не подано й барбаризмів тоді, коли ми мали український термін-відповідник. Приклади: «артель землекопов» – грабарка (*СЖМ*) вжито, безперечно, неправильно, бо грабарка – віз землевозний; «раствор (строительный)» – розчин – зустрічаємо в багатьох джерелах; тоді як розчин – «раствор физический»; для «строительного раствора» є відповідник чамур; «фашина» – фашина (*КСС25*); тоді як ми маємо українське слово – тараска; «малка» – малка (*ПхБМ58*), тоді як ми маємо український відповідник шмига. В українському тексті до кожного основного терміна поставлено позначки, які вказують на походження терміна; слова, застосовані в іншому, ніж у джерелі, розумінні, мають позначку джерела з зірочкою коло нього, напр., із Грінченка, то (*I**).

Похідні терміни за нашим принципом мали б ті самі позначки. Отже, їх залишено зовсім без позначок. Без позначок залишаємо й ті терміни, що належать

живій мові, напр., земля, вода, дим. Дієслова та дієслівні іменники подано так недоконаної форми, як і доконаної, де вона є. Для ясности, в українському тексті скорочень не вживано, виключаючи терміни зложені, де замість повторюваного іменника подано початкову літеру, та тих випадків, коли в слові є «рухома» літера чи склад, що може бути й не бути (поставлена в квадратних дужках), або коли можливе вживання рівнобіжних форм, з тією чи другою літерою чи складом (такі літери чи склади поставлено в круглих () дужках).

Подано також закінчення родового відмінку іменників чоловічого роду, жіночого роду з кінцевою приголосною та іменників, вживаних у множині. Коло тих дієслів, що мають особливе керування, в дужках подано схему керування.

в) Щодо покажчика, то ми поклали в основу системи укладання такі принципи:

1) Покажчик має дати якнайзручніший спосіб швидко відшукати значіння українського терміна російською мовою.

2) Він має вмістити всю вживану так в народі, як і в літературі українську будівельну термінологію.

3) Покажчик є практичний додаток до основної частини, отже в ньому не потрібне все те, що в основній частині потрібно було вмістити для точности, систематичности, ясности та виразности самої роботи.

Очевидно, вимогу першу задовольняє лише покажчик українсько-російський, аніж не числовий, незручний і забарний у роботі. У наслідок так першої, як і другої вимоги у покажчику вміщено не тільки основну та похідну від неї термінологію, а також і терміни-матеріяли. І нарешті, третій принцип дозволив значно спростити покажчика, бо можна було не давати пояснень, позначок, родових відмінків, наголосів, керування, двослівних термінів тощо. Усе це разом вплинуло й на зменшення розміру словника.

5. Погодженість термінології.

Плянкові органи Інституту по змозі сплянували роботу коло словників так, щоб у словниковій роботі та в самих словниках було найменше рівнобіжності та повторювань. Цими умовами обмежувався обсяг та зміст словників (див. §2).

Щоб уникнути рівнобіжності, можливі два шляхи: або не диференціювати зовсім будівництва в цілому, або диференціювати його до кінця, до окремих фахів, наприклад, кам'яні споруди, дерев'яні споруди, металеві споруди, земляні споруди тощо. Але ні той, ні той спосіб не задовольнив би вимоги фахової – дати певному фахівцеві чи фахові увесь потрібний йому матеріал – з мінімумом зайвого. Так чи так, всі способи плянування мають свої хиби, і не можна абсолютно уникнути повторень та рівнобіжності. Отже, рівнобіжність в роботі й термінології в певній мірі є неминуха. Це, з одного боку, було на користь термінологічній справі, бо часто той самий термін обговорювався в кількох Секціях, що іноді й по-різному ухвалювали, а це загострювало увагу, викликало дискусію, словом, шліфувало термінологію. Але, з другого боку, це вимагало великої затрати часу, роботи, зайвих коштів. Звичайно, терміни, що ввійшли в уже видрукувані словники, обов'язкові були в такій самій формі й у дальших словниках. Але траплялось, що з часом добирались нові матеріяли до якогось терміну, які вимагали перегляду його. Звичайно, зміни запроваджувались дуже обережно:

1) в разі, коли виявлено було помилку; 2) коли замість барбаризму чи новотвореного терміна щастило знайти народній у живій мові чи літературі; 3) коли пізніший термін мав важливі фонетичні та пластичні переваги перед попереднім. Отже, на розбіжність у термінології словників давніших видань і новіших треба дивитись, як на явище поступове, динамічне й неминуче, поки не закінчено словникової роботи в цілому. Термінологія пізніших видань, яка відмінна від термінології видань давніших, буде досконаліша. Звернімо увагу, наприклад, на деякі головніші розбіжності, що є між Словником Технічної Термінології – загальним (в дужках уміщено розв'язання в останньому): викружка – вижолобок (викружок); водонепроницаемый – водонепропускний (водонепроникливий); наградник – нагребінник (ощепник); ползучий (грунт) – обсувистий (повзкий); ползучий (об арке, своде) – кривулястий (спадистий); парус – клин (вітрило); забирание – замітування (закидання); щебенъ – щебра (скалля); зензубель – фальцівка (зензубель); зонд – штир (щуп); цемянка – цементівка (підцемент); чекмарь – вбивачка (шляга); шпонка – шпоня, шпоська (плішка); стремянка, лазня – ступанка (хідник); слезник – слізниця (окапець); стеллаж, стелюга – ришти (підкладка, примосток); ряж – зруб (кашиця); флюгарка, дефлектор – газотяг (погодник); флюгер – вітровказ (течієвказ, флюгер); зубатка – щербак (зубатка); закоперщик – капарничий (закапарник).

З усього попереднього видно, яку колосальну розмірами і відповідальну роботу довелося проробити за короткий час – близько 3-х років, на яку за нормальних умов потрібно було б з десяток років.

Така поспішність, «ударність» роботи з об'єктивних причин не могла не відбитись і на самій роботі, і на словнику.

Тому то цей словник є лише проект. Уже саме життя має поробити певні коректи до поданого проекту.

Щоб практично зреалізувати ці можливі коректи, ми звертаємось з закликом до широких кіл робітників-будівників, інженерно-технічного персоналу, викладавців та учнів технічних шкіл, селянства і сільських техніків, учителів та агрономів подати свої критичні зауваження та поради з приводу термінології, а також новіші матеріали з виробничої практики.

Наприкінці вважаємо за свій обов'язок відзначити активну роботу коло словника таких осіб:

Редактора ІУНМ, інженера І. Ш е л у д ь к а, що перевів попередній і остаточний перегляд словника, та членів Будівельної Секції: В. Д у б р о в с ь к о г о, фахівця-термінолога, редактора ІУНМ; С. Б у р т а н а – техніка-будівника з великим виробничим стажем, добре обізнаного з народньою термінологією; А. К р а т а, архітекта; О. К у щ а, інженера-конструктора; В. К о р о б ц о в а, інженера-будівника; С. Л о с е в с ь к о г о, цивільного інженера; Д. П а н к е в и ч а, фахівця-термінолога.

Мовно-граматичний бік словника опрацював фіололог ІУНМ Ю. К о н д р а ч у к.

Технічну роботу виконали: О. Л у ц е н к о - Б у л д а, С. О ф а н а с і ї в, Л. К е р е к е з та Я. Б і л о ш т а н.

Проф. С. Б у л д а.

Київ, травень 1929 р.

Реестр російської літератури, використаної для укладання російської частини.

- А н д р е е в П. П. Русский технический словарь. СПб. 1899.
Б е р н г а р д т. Архитектура.
Г р и г о р ь е в. Штукатурные работы.
—||— Стекольные работы.
Н ü t t e. Справочная книга для инженеров, механиков, архитекторов и студентов. Москва 1916.
Д а л ь. Толковый словарь русского языка.
Д е - Р о ш е ф о р. Урочное положение. 1925.
К е р с т е н. Железобетонные сооружения. СПб. 1911.
К о р о л е в. Сельское строительное искусство. СПб. 1900.
К у р д ю м о в. Каменная кладка. Петроград. 1916.
К у р д ю м о в. Основания и фундаменты. Петроград. 1916.
К у р д ю м о в. Свайные работы. СПб. 1889.
М а з у р е н к о Н. Словарь русско-французско-немецко-английский.
М и н я е в. Статистика сооружений. ГИУ. 1923.
П а в л о в с к и й. Отопление и вентиляция, т. I и II. 1924.
П а п е н г у т. Кровельные материалы. СПб. 1905.
П а п е н г у т. Малярные работы. СПб. 1905.
П а т о н, Р а б ц е в и ч и С и м и н с к и й. Деревянные мосты. Киев. 1915.
П а т о н Е. О. Железные мосты, II и III. Киев. 1915.
П е с о ц к и й. Обработка дерева. Ленинград. 1925.
П р и о р о в. Асфальтовые работы. 1893.
Р а д и в а н о в с к и й. Строительное искусство. СПб. 1916.
Р о м а н о в и ч. Гражданская архитектура. В 4-х томах. СПб. 1895.
С т р о г а н о в. Печное искусство. Москва. 1899.
С т р о и т е л ь н а я п р о м ы ш л е н н о с т ь. Журнал за 1927 и 1928 год.
Т е х н и ч е с к а я Э н ц и к л о п е д и я, т. I – VIII. СПб. 1916.
Т и м о ш е н к о С. П. Курс сопротивления материалов. Киев. 1916.
—||— Сборник задач по сопротивлению материалов.
Управление Московского Губернского Инженера. Технические условия для производства строительных работ. Москва. 1925.
Ш л о м а н А. Иллюстрированный технический словарь на шести языках, т. VIII и XIII. Мюнхен. 1910.

Реестр використаної української літератури з позначками до неї.

- В а с и л е н к о. Словарь народной технич. терминологии. Харь-
ков. 1902. Вс
В і н ь о л я д е П о ш. Переклад Широцького. Пам'ятка для
артистів-архітектів. Київ. 1918. ШцВ
Г р і н ч е н к о Б. Українсько-російський словник. Київ. 1909. Г
Д а р м о р о с М. і Л. Українсько-російський технічний словник.
Київ. 1926. Др

Д у б р о в с к и й В. Російсько-Український Технічний Словник. Київ 1926.	<i>ДСТ</i>
І в а н и ц ь к и й і Ш у м л я н с ь к и й. Російсько-український словник. Вінниця. 1918.	<i>ІІІ</i>
К а ч и н с ь к и й І. Селянськ. садиба та як її упорядкувати. Харків. 1927.	<i>КчСС</i>
К м і ц и к е в и ч і С п і л к а. Німецько-український словник. Чернівці. 1912.	<i>Км</i>
К о в а л е н к о. Про український стиль та хату.	<i>КвУС</i>
К о в а л ь с ь к и й М. Дешевий вогнетривалий дах із глини та соломи. Харків. 1928.	<i>КвДВД</i>
К о в а л ь с ь к и й М. Виробництво цементово-піскової дахівки та бетонових криничних кілець. Харків. 1928.	<i>КвВЦД</i>
Л е в ч е н к о Г. Бондарство. Харків. 1928.	<i>ЛвБ</i>
М а з у р е н к о і М а к с и м і в В. Сільська вогнетривала хата. Київ. 1924 р.	<i>МзСВХ</i>
Матеріяли до українсько-руської етнології за редакції Х. Вовка. 1900.	<i>МЕ</i>
Народні матеріали Білоцерківщини. Записи та зариси техніки Буртана С. у с. Березках.	<i>НМБц</i>
Народні матеріали Лубенщини. Записи та зариси інж. Булди С. у с. Бондарях та с. Харсіках.	<i>НМЛ</i>
Народні матеріали Прилуччини. Записи та зариси інж. Трихвильова Ю. в с. Білошапках.	<i>НМПр</i>
Народні матеріали Роменщини. Записи та зариси техніки Сікала в м. Смілі.	<i>НМР</i>
Н і к о в с ь к и й. Українсько-російський словник. Київ. 1926.	<i>Нк</i>
Н і к о л а ї С. Л. Переклад Чечеля М. Лекції теоретичної механіки, ч. І. Статика. Одеса. 1927.	<i>НТМ І</i>
Н і к о л а ї С. Л. Переклад Чечеля М. Лекції теоретичної механіки, ч. ІІІ, вип. ІІ. Динаміка. Одеса. 1928.	<i>НТМ ІІІ</i>
Н і к о л а ї Б. Переклад Козловського М. Опір матеріалів. Одеса. 1928.	<i>НОМ</i>
Н і к о л а ї Б. Переклад Козловського М. Збірник задач з опору матеріалів.	<i>НЗОМ</i>
П о х и л е в и ч А. Будівельні матеріали й роботи. Харків. 1927.	<i>ПхБМ</i>
С е к у н д а Т. Матеріяли до української технічної термінології південно-зах. Чернігівщини. Науков.-технічн. Вісник за 1926 та 1927 р.	<i>Ск</i>
С е р д ю к, інженер. Технічний словник (рукопис).	<i>Срд</i>
С е р е б р о в с ь к и й В. Переклад М. Чечеля. Будівельна механіка. Харків. 1926.	<i>СБМ</i>
С е р е б р о в с ь к и й В. За редакцією ІУНМ. Підпирні стінки. Словник української фізичної термінології. Київ. 1918.	<i>СПС</i>
С у б о т і н М. Організація будівельних робіт. Одеса. 1928.	<i>ФС</i>
Технічна термінологія. Випуск 1-й МНО. Статика. Київ. 1918.	<i>Сбт</i>
Технічна термінологія. Випуск 2-й МНО. Залізобетон. Київ. 1919.	<i>1ТСт</i>
Т и м ч е н к о С. Русско-малороссийский словарь. Киев. 1917.	<i>2ТЗб</i>
УАН. Т у т к і в с ь к и й П., академік. Словник геологічної термінології. Київ 1923.	<i>Тмч</i>
	<i>Т</i>

УАН. К а л и н о в и ч Ф. Словник математичної термінології, ч. I та II.	КС I та КС II
УАН. Російсько-український словник, т. I та III. Київ. 1924, 1927.	СЖМ
УАН. К у р и л о О. Словник хемічної термінології. Київ. 1923.	КСХ
УАН. Російсько-український словник правничої мови. Київ. 1926.	АПС
У м а н е ц ь та С п і л к а. Російсько-український словник. Берлін. 1925.	У
Ш у х е в и ч. Гуцульщина.	ШхГ
Я к у б с ь к і С. та О. Російсько-український словник військової термінології. За редактуванням ІУНМ. 1928.	Як
Крім того, використано секційні матеріали таких секцій ІУНМ, у яких запозичено розв'язання їх фахових термінів без розгляду й ухвали Будівельної Секції:	
Архітектурної	АрС
Геодезійної	ГдС
Гідротехнічної	ГдрС
Гірничої	ГрС
Електротехнічної	ЕлС
Механічної	МхС
Технологічної	ТхС
Шляхів та Мостів	ШМС
та відділів:	
Природничого	ПрВ
Сільсько-господарського	СГВ
Соціально-економічного	СЕВ

Технічні позначки й скорочення.

мн. – множественное число;

соб. – собирательное;

укр. – українізм;

(*НС*) – новотвір;

(*С*) – 1) народний термін, що його не зафіксовано в літературі, вжитий з позиції членів Секції;

2) утворений у Секції термін, як похідний або зложений;

3) барбаризм.

* – показує, що термін застосувала Секція в іншому, як у джерелі, розумінні.

() – показує, що літера чи склад вживані у фонетичних відмінах терміна.

[] 1) – показує, що літера, чи склад може бути й не бути;

2) – що український термін подано, як матеріал.

А

А-образный, двуногий (об опорах, лестнице) – розногуватий; розногий (НМЛ, НМБЦ).

Абапол, обапол (укр.) – обáпі(о)л(-пола), обáпілок(-лка) (СЖМ, Г, У).

Ажурный (о кладке, дверце) – прозiрчáстий (СЖМ); [прозiристий (Г*); ажурний (СЖМ); дiрчáтий (У, Тмч); мережчáтий (Г, У)].

Акаренок, окоренок, попубочье – полубочок(-чка) (СЖМ, Г*).

Активный (о силах, давлении земли) – активний (СЖМ, НОМ152, СПС18); чинний (СЖМ).

Алебастет (стекло) – алябáстét(-ту) (С).

Алебастр – алябáстер(-стру) (ТхС);

а. жженный – а. пáлений;

а. истолченный – а. тóвчений;

а. комовый – а. шурувалкóвий;

а. сырой – а. сировий;

а-ром покрывать, -рыть – алябáстерувáти, поалябáстерувáти (С).

Алебастровый – алябáстровий (СЖМ).

Алмаз стекольщикий, крензель – склорiз (-за) (НС); дiямáнт (ПхБМ274).

Амбар (сооружение) – комóра (СЖМ, Г, У, Ск, НМЛ, НМПр); [амбар(-ра) (Г)].

а. хлебный – шпiхлiр(-ру) (Г, У); [хлiбниця (СЖМ, У); житóвня (СЖМ, У, Тмч); гамазéй(-зeя) (АПС, Г, НМЛ)].

Амбарный – комiрний (СЖМ, Г, У);

а. (о хлебом амбаре) – шпiхлiрний (С).

Амбразура (оконная) – заглиби́на (Ск); амбразу́ра (СЖМ).

Амбразурный – заглиби́нний (С); амбразу́рний (СЖМ).

Амортизация – амортиза́ція.

Амортизировать (сооружение) – амортизува́ти (С).

Ангар (сооружение) – анга́р(-ру) (С).

Анкер, якорь (для скрепления) – áнкер(-ра) (НЗОМ66, СБМ251); [я́кір(-ря) (ДСТ, Срđ, НЗОМ66)]; жáбка (ПхБМ120);

а. вилкообразный – а. розвiлкуватий.

Анкерный (болт) – áнкерний (СБМ251, НЗОМ66); я́кірний (НЗОМ66).

Анта (утолщение пилыстры) – áнта (АрС).

Антаблемент – надко́лоння (АрС).

Антресоль (полуэтаж) – антресо́ля (С); [горiще (Др)].

Аншпуг, стяг, запруга (кол для выправления свай) – за́круте́нь(-тня) (СЖМ*179, НМЛ); [воротíло (Г)];

а., ручка (в тачке или носилках) – держа́к (-ка) (Г).

Аппарат – апа́ра́т(-та) (МхС);

а. встряхивающий – а. потрусни́й;

а. для определения сопротивления (грунта) – а. оноровизначни́й (С);

а. дождевой, поливной, холодильный – а. дощи́льний, дощи́льник(-ка) (С);

а. замыкающий (бабы) – а. замични́й; замика́ч(-ча) (С);

а. измерительный – а. вимiрний, вимiрчий;

а. каскадный, дождевой – а. дощи́льний;

а. месильный, месилка – а. мiсiльний, мiсiлка (С);

а. пескоструйный – а. пiскоду́вний, пiскоду́вник(-ка) (С);

а. противоточный – а. протитéчний;

а. увлажнительный – а. вiдволóжний, вiдволóжник(-ка) (С).

Аппарель – апа́ре́ля (С).

Арба, медведка (телега для передвижения бревен, камней) – станóк(-нка) (Г*, НМПр).

Арка – лук(-ку) (Г*, ШцВЗО, ЩрА88, НТМ I 57, СБМ9, ПхБМ255); [арка (СЖМ, У, НОМ15)];

арочка – лучóк(-чка);

арка арабская, аравийская – л. ара́бський;

а. безраспорная – л. безрозпи́рний;

а. бесшарнирная – л. безусáвний (СБМ9);

а. боковая – л. причiльний (ЩрА88);

а. брусчатая – л. брусóвий;

а-бутан, подпорная – л. пiдпо́рний;

а. висяч(щ)ая двойная, тройная – л. висни́й подвiйний, потрiйний;

а. вогнутая – л. уло́гвистий;

а. возвышенная – л. пiдвiщений;

а. вспарушенная – л. звiщений;

а. гибкая – л. гну́чкий;

а. готическая – л. готични́й;

а. дверная – л. дверни́й;

а. двухскатная – л. двосхи́лий;

а. двух-, трехшарнирная – л. дво-, трису́тавний (НТМ I 57, СБМ9);

а. декоративная – л. оздо́бний;

а. диагональная – л. переку́тний;

а. досчатая – л. дощани́й;

а. заплочная – л. плiчкóвий;

а. зигзагообразная, зубчатая, звездообразная – л. зiркува́тий;

а. килевая, килевидная, каблучковая, скобчатая – л. шоломува́тий, цибулюва́тий;

а. кольцевая – л. кiльча́тий;

а. консольная – л. консóльний (СБМ233);

а. коробовая, коромысловая – л. коробóвий (СБМ262);

а. косая (в плане) – л. кóсий;
а. к. (в поперечном разрезе) – л. похýлий;
а. круговая (очерченная по дуге круга) – л. коловýй;
а. лицевая – л. чоловýй, чýльний;
а. лопастная – л. лапáтий (*АрС*);
а. лучковая – л. припáдистий;
а. мавританская – л. мавритáнский;
а. многоцентровая – л. многоцентрóвий;
а. наугольная, митровая – л. кýлькакýтний;
а. о четырех центрах – л. чотирицентрóвий;
а. однослойная – л. одношарóвий;
а. оконная – л. вкóнный;
а. опорная – л. опóрный;
а. о., подпружная – л. пýдсильний;
а. опрокинутая, обратная – л. перекинýтий; л. перевёрнений;
а. параболическая – л. параболýчний;
а. перегнутая – л. перéгнутий;
а. перемикающая, перемика – перéмурок(-рка) (*АрС*);
а. персидская – л. шоломувáтий, пёрський;
а. плоская – л. плóский (*С*); [л. плескóватий (*ШпрА88*)];
а. подвесная – л. виснýй;
а. подковная, подковообразная – л. арáбський, пýдквчáстий;
а. поднятая, повышенная – л. пýдв́ищений;
а. подпорная – л. пýдпóрный;
а. подпружная, провесная – л. пýдсильний (*ШпрА147*); [л. пругастий, пруг(-гá) (*ШпрА147*)];
а. под'емистая, поднятая – л. пýдв́ищений;
а. ползучая – л. кривулястий (*С*);
а. полукруглая, полуциркульная, полная – л. пýвколóвий (*С*); [л. крýглий, пóвний (*ШпрА88*)];
а. пониженная, пологая, сжатая, сдавленная – л. понижений (*С*); [л. розлóгий (*СБМ229*)];
а. притупленная – л. гóстрый, пон́ижений (*С*);
а. проемная – л. прóзýрный;
а. провесная, подпружная – л. пýдсильний;
а. прямая – л. прямýй;
а. разгрузная – л. знетяжнýй;
а. раздельная – л. передýльний;
а. расширенная – л. ушýрений;
а. решетная – л. гратчáстий;
а. романская – л. ромáнский;

а. с заделанными пятнами – л. закрéпленний п'ятами;
а. с затяжкой – л. стýгельний;
а. серповидная – л. серпувáтий;
а. сквозная – л. нáскрýзний;
а. сплошная – л. суцýльний;
а. статически определимая – л. статýчно визначний;
а. стрелочная, стрелчатая, ланцетная – л. гóстрый; гóстролýк(-ка) (*ШпрА89*);
а. с. возвышенная, повышенная, поднятая, заостренная – л. пýдв́ищений;
а. с. пониженная, сжатая – л. пон́ижений;
а. с. равносторонняя – л. рýвнобýчний;
а. сходящая – л. збýжный;
а. трехлопастная – л. трóстий (*АрС*);
а. т. усеченная – л. т. зрýзаний;
а. трехцентровая – л. трицентрóвий;
а. триумфальная – л. трýюмфáльний, урочýстий;
а. укороченная – л. злáмистий;
а. упорная – л. пýдпóрный;
а. фальшивая – л. фалшýвий;
а. фронтальная, лицевая – л. чоловýй, л. чýльний;
а. шарнирная – л. сýстáвний;
а. эллиптическая – л. елýптичний (*С*); [л. в́итягнений, елýпсóвий (*ШпрА89*)].
Аркада – многóлýк(-ку) (*NC*); [аркáда (*ШцВ30*)];
а. фальшивая – м. фалшýвий.
Арматура (вооружение бетона) – риштýнок(-нку) (*СЖМ, Г*, У, Др*); [армáтура (*СЖМ, Сбт140, ПхБМ103*)];
а. выдавленная – р. т́иснений;
а. двойная – р. подв́ийний;
а. диагональная – р. косýнний;
а. жесткая – р. цупкýй;
а. зубчатая – р. зубчáстий;
а. изогнутая – р. в́игнутий;
а. кривая – р. кривýй;
а. крупная, тяжелая – р. важкýй;
а. легкая, слабая – р. лéгкий;
а. листовая – р. аркушéвий;
а. перекрещивающаяся – р. перехресний;
а. прямая – р. рýвний;
а. рабочая – р. робóчий;
а. распределительная – р. розподýльний, розподýльчий;
а. сетчатая – р. с́тчáстий;
а. сильная – р. дебéлий;
а. спиральная – р. спýральний.
Арматурный – риштункóвий (*С*).
Арматурщик – риштýнник(-ка) (*С*).
Армирование – риштункування.

Армированный (о балке, перекрытии) – риштункований.
Армировать – риштункувати (С).
Арочный – луковий (НТМ I 57, СБМ9).
Артель – артіль(-тілі) (СЖМ, Г, У).
Артельный (о печи, работе) – артільний (СЖМ, Г).
Артельщик – артільник(-ка) (СЖМ).
Архитектор – архітект(-та) (СЖМ, ШцВЗЗ, МзСВХЗ).
Архитектура – архітектур(а) (СЖМ, ШцВЗЗ);
а. гражданская – а. цивільна;
а. декоративная – а. оздобна;
а. железнодорожная – а. залізнична;
а. сельско-хозяйственная – а. сільсько-господарська;
а. судостроительная – а. суднобудівельна;
а. фабрично-заводская – а. фабрична.
Архитектурный – архітектурний (СЖМ, Г).
Архитрав – архітрав(-ву) (АрС); [пошівка (ШцВ4, Г*); в'язання (ШрА68, 74)].
Архитравный – архітравний.
Асбест – азбест(-ту) (ТхС);
а. волокнистый – а. волокнястий;
а. листовой – а. аркушевий;
а. строительный – а. будівельний.
Асбестин – азбестін(-ну) (С).
Асбестовый (об изоляции) – асбестовий (С).
Асбоасфальт – азбоасфальт(-ту) (С).
Асбобумага – азбопапір(-перу) (С).
Асбовойлок – азбоповість(-ти) (С).
Асбодерево – азбодерево.
Асбозурит – азбозурит(-ту) (С).
Асбокартон – азботектура (С).
Асбокраска – азбофарба (С).
Асботоль – азботоль(-лю) (С).
Асботрепел – азботріпля (С).
Асбофанера – азбофорнір(-ру) (С).
Асбоцемент – азбоцемент(-ту) (С).
Асбошифер – азбошіфер(-ру) (С).
Аспид (стр. материал) – шіффер(-ру) (Т);
а. искусственный – ш. штучний;
а. кровельный – ш. даховий.
Аспидный (о кровле) – шіфферний (Т);
а. (о цвете) – темносірий (С).
Астрагань, губка дверная – горбуль(-ля) (НМР); [лізка (НМБу)].
Асфальт – асфальт(-ту) (СЖМ, У, ДСТ);
а. асбестовый – азбоасфальт(-ту);
а. варенный – а. варений;
а. естественный – а. природний;
а. заливной – а. заливний, залівчий;
а. искусственный – а. штучний;
а. литой, куле – а. літий;
а. огнеупорный – а. вогнетривкий;
а. перегорелый – а. перегорілий;

а. плиточный – а. плитковий;
а. поддельный – а. підробний;
а. прессованный, комприме – а. гнічений;
а. сырой, сырец – а. сирець(-рціо);
а. трамбованный – а. бутинований;
а-том покрывать, рыть – асфальтувати, поасфальтувати (ПхБМ244).
Асфальтировать – асфальтувати (ПхБМ244).
Асфальтировка, рование – асфальтування, асфальтовання (С).
Асфальтировщик, асфальтер – асфальтьяр (-ра) (С).
Асфальтовый (из асфальта) – асфальтовий (СЖМ, ПхБМ290, СБМ262);
а. (о работе) – асфальтьярський.
Ателье – робітня (СЖМ, Км); малярня (СЖМ).
Аудитория (помещение) – аудиторія (СЖМ, Г, У); [слухальня (Г, У, Тмч)].

Б

Баба – баба (СЖМ, Г, У, ПхБМ297);
б. (небольших размеров с ручкой) – дівбня (СЖМ, Г, У).
Бабка (стропильная) – бабка (ПхБМ61, НМЛ);
хлопёць(-пця) (АрС);
б. висячая, стрекало – б. зависна;
б. подкосная – б. вставна (НМЛ).
Бабочный – бабковий (С).
Бабошник – напальшок(-лька) (НС).
Багет – багета (СЖМ, ПхБМ271).
Багетный – багетний, багетовий (С).
Багетяр – багетяр(-ра) (С).
Бадья (для подачи материала, грунта) – цебёр(-бра) (СЖМ, Г, У, ПхБМ31);
[відро (Г, У); кібель(-бля) (Тмч.)].
Бак, боек (тип подмосток) – тічок (-чка) (Г*);
База, базис (нижняя часть колонны, цоколя: линия) – база (СЖМ, ШцВЗ, 5, ПхБМ278, СПС96); [поставище (СЖМ, Г, У, ШцВЗ, 5); основа (СЖМ, Г, У, ДСТ, СПС26)].
Базальт – базальт(-ту) (Т).
Базальтовый (о песке, постройке) – базальтовий (Т).
Базисный (относящийся к базису) – базовий (С).
Байц (краска-протрава) – байц(-цу) (ПхБМ270).
Байцевать – байцувати (ПхБМ270).
Бак – бак(-ка) (Др, НОМ355, НЗОМ, ПхБМ127);
б. наполнительный – б. постачальний;
б. промывной – б. промивний;
б. распределительный – б. розподільний, розподільчий;
б. расхожий – б. витратний.

Бакан, лак карминный – ляк кармінівий.

Баклуша (*отрубок, чурка*) – гентіна (Г).

Балансир (*опоры*) – рівноважник(-ка) (НС); [бальянсер(-ра) (СБМ6)];

б. качающийся – р. хиткий;

б. клиновидный – р. клинуватий;

б. ребристый, пустотельный – р. ребрований;

б. сплошной – р. суцільний.

Балансирный (*об опоре, цапфе*) – рівноважниковий (С); [бальянсеровий (СБМ6)].

Баланчик оконный – заціпка віконна (С).

Балка – трям(-ма) (СЖМ*, Г, У, ПхБМ102);

[трямок(-мка) (СЖМ, Г, У, Ск, НМЛ); бал(ь)ок(-ка) (СЖМ, Г, НОМ152, ЩрА9);

балка (НТМІ 18, СБМ3);

б. армированная – т. риштункований;

б. ветровая – т. вітровий;

б. Визинтини – т. Візінтінівський;

б. вспомогательная – т. допоміжний;

б. вторичная, второстепенная – т. другорядний;

б. выносная, выступающая – т. виставний;

б. главная, основная, несущая – т. основний, головний;

б. двутавровая – т. двотетовий;

б. заделанная, закрепленная – т. закріплення;

б. з. одним концом – т. однокінцево закріплення (С);

б. з. по концам – т. кінцево закріплення (С);

б. защемленная – т. затіснений;

б. защемленная с обеих концов – т. двокінцево затіснений;

б. зетовая – т. зетовий;

б. камерная – т. камерний;

б. клепанная – т. нютований;

б. консольная, свешивающаяся – т. консольний;

б. косая – т. навісний;

б. многопролетная – т. багатопрогінний;

б. на двух, на многих опорах – т. дво-, багатоопорний;

б. (не)разрезная – т. (не)розрізний;

б. обвязная – т. в'язний;

б. одно-, двухконсольная – т. одно-, дво-консольний;

б. одно-, двухстенчатая – т. одно-, дво-стілківий;

б. опорная – т. опорний;

б. перекрестная – т. перехресний;

б. переменного сечения – т. змінноперекрійний;

б. подвесная – т. почіпний;

б. полигональная – т. полігональний, ламаний;

б. половая – т. підлоговий; [підмостіна (Ся); підмосник (НМЛ, НМПр)];

б. полузакрепленная – т. напівзакріплений;

б. поперечная – т. поперечний;

б. потолочная (*главная*) – свілок(-ка) (СЖМ, Г, У, Срл, Ск, КчСС20, ПхБМ182, МзСВХ28);

б. п. (второстепенная) – сволочók(-чка) (Г, Ск, НМЛ, НМПр);

б. провисшая, прогнувшаяся – т. укліякий, провіслий;

б. продольная – т. подóвжний;

б. прокатная – т. вальцьований;

б. промежуточная – т. проміжний;

б. простая – т. прóстий;

б. пустотелая – т. порожністий;

б. равного сопротивления, прочности – т. рівноóпрний;

б. решетчатая – т. гратчáстий;

б. свешивающаяся, со свешивающимися концами – т. консольний;

б. свободнолежащая – т. вільнолéжний (С); [т. вільнолежачий (ПхБМ112)];

б. сдвоенная – т. подвóнений;

б. с заделанными концами – т. кінцево закріплений;

б. с промежуточными шарнирами – т. проміжносу́ставний;

б. с черепами – т. черепóвий (С);

б. сквозная – т. наскрізний;

б. сложная – т. складний;

б. составная – т. склáдений;

б. спаренная, сдвоенная – т. спарóваний;

б. сплоченная – т. ущільнений;

б. сплошная – т. суцільний;

б. сопрягающая, соединительная – т. злучний;

б. срошенная – т. стóчений;

б. статически (не)определимая – т. статично-(не)визначний (НЗОМ95);

б. тавровая – т. тетóвий;

б. трубчатая – т. трубчáстий;

б. упорная (*в которую упирается стропилина*) – закрілина (НМЛ);

б. усиленная – т. підсілений;

б. шарнирная – т. су́ставний;

б. швеллерная – т. коритуватий;

б. шпоночная – т. шпінківий;

б. шпренгельная – т. підсилківий.

Балкон – балькóн(-на) (СЖМ, ПхБМ241, ШцВ42);

б. крыльцо – ганок(-нка) (СЖМ, Г, У);

б. висячий – б. висний;

б. закрытый – б. кр́тий (С);

б. открытый – б. некр́тий.

Балконный (относящийся к балкону) – бальконный (С).

Балласт (раствора) – баляст(-сту) (СЖМ, У, ДСТ, СПС15, СБМ112); [жорствіння (ДСТ, Срδ)].

Балластный (о материале) – балястный (СПС15);

б. (о слое) – балястовий (Сбт112).

Балочный (относящийся к балке) – трямовой (С);

б. (о системе) – трямний (С).

Балюстрада, балясник – балюстрада (СЖМ, ШцВ37, ПхБМ240); [баляси (У, Тмч, ШцВ37)].

Балюстрадный – балюстрадный.

Балясина – баляса (СЖМ, У); [гліця (Г); балюстра (ШцВ37)].

Бандаж (колеса, рамы) – шіна (Г*).

Банкет (насыпи, тип платформы) – банкет(-та) (С);

б., обрз (фундамента) – уступ(-па) (Г*);

б. армированный – б. риштункований.

Барабан, тамбур (купола) – підбáнник(-ка) (ШцА129, 191);

б. (ворота, лебедки) – барáн(-на) (СЖМ, ГДСТ, НОМ246);

б. (капители) – тіло (С);

б. вращающийся – б. обертóвий;

б. мешальный – б. мішáльний;

б. сортировочный – дармóй сортувáльний.

Барак (постройка) – барáк(-ка, -ку) (СЖМ, ПхБМ241, Сбт108); [байрак; курінь (У)];

б. жилой – б. жилий;

б. переносный, передвижной – б. переносний.

Баран (клапан, захлопка в камине) – баранок(-нка) (Г*); [барáн(-на) (ПхБМ278)].

Барачный (относящийся к барaku) – барачный (С).

Барс (деревянный молот) – дóвбня (Г).

Барьер – бар'ер(-ра) (СЖМ, Тмч, Др); [баляси (Др)].

Барьерный (о бревне, камне) – бар'ерний (С).

Бассейн отстойный – устійник(-ка) (НС).

Батанец (доска) – батáнец(-нца) (С).

Батарейный (об установке, нише) – батерійний.

Батарей (отопительная) – батерія (СЖМ, ДСТ);

б. реберная, ребристая – б. ребрóвана;

б. стоячая – б. сторчóва;

б. центральная – б. центрáльна.

Башенный (относящийся к башне) – вежовой; [баштовій (СЖМ)].

Башмак (упорный) – черевик(-ка) (СЖМ, Г*);

б. (сваи) – заківка (Г*); [наконечник(-ка) (ПхБМ298)];

б. «аллигатор» – ловільник(-ка), «алігáтор» (С);

б. вставной – черевік уставній;

б. кольцевой – черевік кільцевий;

б. свайный – заківка пальовá;

б. сплошной – ч. суцільний.

Башмачок (личинка оконного переплета) – бляшка (С).

Башня – вежа (СЖМ, Г, У, ШцА102); [бáшта (СЖМ, Г, У, ШцА7)];

башенка – вежка;

б. буровая – вежа свердлувáльна;

б. водоемная – в. водоймóва;

б. водонапорная – в. водонапірná;

б. наблюдательная – в. дозірná (С); [в. дозорча (ШцА159)];

б. остроконечная – в. гостроверха;

б. сводчатая – в. склепінна.

Безбалочный (о перекрытии) – безтрямний (С).

Безопасность (работ) – безпéка, безпéчність(-ности);

б. пожарная – б. пожежна.

Безопасный (о нагрузке, давлении) – безпéчний.

Безраскосный (о ферме, конструкции) – безкоспéвий (С); [безкосинцéвий (СБМ37)].

Безраспорный (о конструкциях) – безрóзпирний.

Безымянна (доска) – безіменка (У, Др).

Белила – біліло (ТхС);

б. баритовые – б. баритóве;

б. масляные – б. олійне;

б. свинцовые – бляйвас(-су) (ТхС, ПхБМ264);

б. цинковые – цінквас(-су) (ТхС); [більцинкова (ПхБМ264)].

Белильный (о красках) – білілóвий (С);

б. (относящ. к белению) – білільний (С).

Белить (стену) – біліти, побіліти (СЖМ, Г, У, КчСС26, ПхБМ260);

б. известью – вапнувати, вапніти (СЖМ, Г).

Бель-этаж – пóверх(-ха) красний, бельетáж(-жа) (С).

Береза (Betula) (строит. материал) – берéза (СЖМ, Г, У).

Березина, березовое дерево – берéзина (СЖМ, Г, У).

Березовый – берéзовий (СЖМ, Г, У).

Берест (Ulmus) (строит. материал) – бéрест(-та) (СЖМ, Г, У).

Береста (березовая кора для изоляции) – берéста (МЕ III 9); луб(-бу) берéзовий (СЖМ).

Берестовый – берестóвий; з берéзового лóбу (С).

Берма (насыпи) – бérма (С).

Беседка – альтанка (СЖМ, Г, У); [алтана (СЖМ, Г); бесідка (СЖМ, У)].

Беспользний (груз, сопротивление) – некорисний.

Бесцветный (о стекле, материале) – безбарвний, безкольоровий.

Бесшарнирный (об арке, своде) – безсуставний (СБМ9).

Бешовный (пол, стена) – безшвовий (С).

Бетон – бетон(-ну) (СЖМ, КЧСС30, КВВЦД88, НОМ44, НЗОМ14, СБМ276, ПХБМ95);

б. асфальтовый – б. асфальтовий; асфальтобетон(-ну);

б. битый – б. бітень(-тню) (НС);

б. воздушный – б. повітряний;

б. гидравлический – б. гідралічний;

б. гипсовый – б. гіпсовий; гіпсобетон;

б. гравелистый – б. рінуватий;

б. жесткий – б. жорсткий;

б. жирный – б. ситий;

б. земляной – б. земляний;

б. известковый – б. вапняний; вапнобетон;

б. кирпичный – б. цегляний; цеглобетон;

б. клинкерный – б. дзвінчаківий;

б. коанье – вапно-пісок(-ску) (С);

б. литой – б. літий (С); [б. виливаний (Сбт148)];

б. насыпной – б. насипний;

б. ноздреватый – б. ніздрастий;

б. окрепший – б. зміцнілий, окріплий;

б. пемзовый – б. пемзовий;

б. песчаный – б. пісчаний;

б. пластичный – б. пластичний (ПХБМ108);

б. плотный – б. густий;

б. (полу)сухой – б. (напів)сухий;

б. (полу)схватившийся – б. (напів)стужавілий;

б. прессованный – б. гнічений;

б. свежеприготовленный – б. свіжий;

б. содержащий мало воды – б. маловодяний (С);

б. содержащий много воды – б. водяний (С);

б. тощий – б. пісний;

б. трассовый – б. трасовий;

б. уплотненный – б. згущений;

б. шлаковый – б. жужільний;

б-м облицовывать, цовать, покрывать, -рыть – оббетонювати, оббетонити (С).

Бетонировать – бетонувати.

Бетонировка – бетонування, бетонівання (С).

Бетонит – бетоніт(-ту) (КВВЦД97, ПХБМ148).

Бетонный – бетонний, бетонівий (СЖМ, СБМ37, МЗСВХ26, ПХБМ95);

б. дело – бетонництво (С);

б. изделие – бетоновіріб(-робу);

б. ремесло – бетолярство (С);

б. строительное – бетонобудівництво (С).

Бетономешалка – бетономішалка (КВВЦД7, ПХБМ97).

Бетонщик – бетоляр(-ра) (С); [бетонщик(-ка) (КВВЦД98)].

Бетоньерка – бетолярка (Сбт75);

б. в форме двойного конуса – б. подвійноконусова;

б. в форме куба – б. кубувата;

б. вращающаяся – б. обертова;

б. грушевидная – б. грушувата;

б. корытообразная – б. коритувата;

б. передвижная – б. пересувна.

Бинт (железный) – бандаж(-жа) (СЖМ).

Битум – бітум(-му) (ТХС).

Битумен – бітумен(-ну) (ТХС).

Битум(ин)озный (о камнях, грунтах) – бітумозний (С).

Битый (кирпич, камень) – бітий.

Бить (сваи, камень) – біти (СЖМ, Г, У, Тмч).

Блеск (покраски, полировки) – полір(-ру) (С).

Блиндаж (сооружение) – бліндаж(-жа) (СЖМ).

Блиндажный (о стенах) – бліндажний (С).

Блиндирование – бліндажування.

Блиндировать (сооружение) – бліндажувати (СЖМ).

Блинка, блинок, блинчик (во вьюшке) – кружочок(-чка) (Г*).

Блок – бльок(-ка) (МХС);

б. дифференциальный, сложный – многобльок(-ка) (МХС);

б. (не)подвижный – б. (не)рухомий;

б. под'емный – б. підійм(аль)ний, звідний.

Бляха (медные листы) – бляха (СЖМ, Г).

Бобыш, подбавок – оцупок(-пка) (Г*); [підбавок(-бка) (ПХБМ303)].

Боек, баек (подмости для перемешивания бетона) – тічок(-чка) (Г*).

Бой (материала) – зламки (Г*); [пóтрох(-ху) (ДСТ); бій (бóю) (КВВЦД108)];

б. кирпичный – з. цегляні; [груз(-зу) (Г)];

б. стеклянный – з. скляні; склянки (С).

Бойка (разбивание камня) – дробління, дроблення (Срд);

б. (свай) – забивання, забиття (С).

Бойщик, каменоломщик – дробар(-ря) (С).

Бок (предмета) – бік(-боку) (СЖМ, Г, У, НОМ106);

б. (топора, инструмента) – щокá (Г1780);

б. (сооружения) – причілок(-лка) (Г);

с выпуклыми боками – бокастий (СЖМ І 46).

Боковой – боковий, бічний (СЖМ, Г, У);

б. (о стене) – причілковий, причільний (Г, У).
Боковушка – прихатень(-тня) (СЖМ).
Болван,-ка, чурбан (дерева) – оцупок(-пка) (СЖМ, Г); [оцупалок (Г); бовванець(-нця) (ПхБМ50)];
б. внутренний (стержень в опалубке) – прут середовий.
Болванить (грубо обтесывать) – обтісувати, обтесати (СЖМ, Г, У).
Болонь, заболонь – біль(-лі) (БтС).
Болотник, болотняк (сортамент лесного материала) – болотняк(-ку,-ка) (Г*).
Болт – прогонич(-ча) (СЖМ, Г, У, НЗОМ10, СБМ19); [с(ш)ворінь(-рня) (СЖМ, Г, НОМ153, НЗОМ10, ЛвБ15); бовт(-та) (У, Тмч); прэнт(-та) (ПхБМ195)];
б. анкерный – п. анкерний, якірний;
б. подвижной – п. засувний;
б. заершенный – п. зайоржений;
б. крепной – п. закріпний;
б. затяжной – п. затяжний;
б. лапчатый – п. лапастий;
б. подвесной – п. почіпний;
б. потайной – п. потайний;
б. распорный – п. розпірний;
б. сквозной – п. наскрізний;
б. скобяной – п. клямруватий;
б. крепной – п. скріпний;
б. соединительный – п. злучний;
б. стяжной – п. стяжний; [сноза (НМР)];
б. упорный – п. упорний;
б. фундаментный – п. фундамента́ний;
б. шарнирный – п. сугта́вний (СБМ19); [чіп (чопá) (Г)].
Болтанка (украинизм) (жидкий глиняной роствор) – бовтанка (НМЛ).
Болтень (для размешивания болтанки) – бовт(-та) (Г, КчСС34); [копістка (СЖМ); гриц(а) (ПхБМ71)].
Болтовой (о соединениях) – прогоничний (Др).
Болюс (клеевая краска) – глєй (глєю) (Г*).
Бордю (камень) – берегі (Г, ШцВ24); [бережок(-жкá) (Г, У); бордіора (СЖМ, Тмч, У)];
б. обойный – крайка (СЖМ, Г, У).
Бордюрный (о камне) – береговий (Г*);
б. (о полоске обоев) – крайковий (С).
Боров – димніця (Г);
б. вертикальный – ко́мин(-на) (Г, ДСТ);
б. горизонтальный – лежа́к(-ка) (СЖМ, Г, У, Др, ДСТ); [лежень(-жня) (СЖМ, У, Др)];
б. наклонный – димніця похіла;
б. поперечный – д. поперечна;
б. сборный – д. збірна, димозбірник(-ка) (С);

б. шанцевый (на шанцах) – д. шанце́ва.
Бородка, бородак, пробойник – пробісець (пробійця) (СЖМ, Г); [пробій(-бою) (СЖМ)].
Борозда (в стене, камне) – рівчак(-ка) (Г*).
Бороздить, делать борозду (в стене) – рівчакувати (НМЛ).
Бороздка (на торце дерева) – ріса (МЕ III 28).
Борт (ящика, понтона, трубы) – борт(-та) (СЖМ); [облавок(-вка) (СЖМ, Г, У, НЗОМ56)];
б. очажный, фаянс-скоба – наріжок плітовий (С);
б. тротуарный – б. пішохідний.
Бортовой (камень) – бортовий (СЖМ);
б. (о железе) – наріжний (С).
Бочарный, бочечный, бочкообразный (о свode, покрытии) – бочкуватий (СЖМ, Г, НОМ39).
Боченок (гайка дрели) – барільце (СЖМ, Г*).
Бочка (для затворения) – бочка (Г, У);
б. бездонная – б. бездénна;
б. вращающаяся – б. поворотна́;
б. цементная – б. на цéмент.
Брак (материал) – брак(-ку) (СЖМ, Г, У); [обірок(-рка) (Г, У)];
б. (изъян) – гандж(-джу) (Г).
Бракование,-ковка – бракува́ння.
Браковать (материал) – бракувати (СЖМ, У); ганджувати (СЖМ, Г).
Брандмауэр, брандмауэрная стена – противогне́вйк(-ка) (С); [мур противогне́вий, брандма́уер(-ра) (СЖМ); негоримур (Др)].
Брандмауэрный – противогне́вйковий (С).
Бревенчатый (из бревен) – коло́дний (С);
б., рубленый – рублений (СЖМ).
Бревно – коло́да (СЖМ, Г, У, НОМ161, Сбт12, ПхБМ50, НМЛ); [дереві́на (СЖМ, Г); бервє́но (СЖМ, Г, НЗОМ15); клець(-ця) (МЕ X 14); бильчак(-ка) Г];
б. (тонкое) – обє́лец(-льця) (Г);
б. барьерное – к. бар'є́рна;
б. вытяжное, подстропильное – підкрóвина (С);
б. заборное (для забира́ния) – замі́тина (ПхБМ185); [замі́тниця, замі́тник(-ка) (Г)];
б. задвижное (у ворот) – заво́ра;
б. комлеватое – коло́да прико́рінкува́та;
б. коническое, сбежистое – к. спуско́вата (Г);
б. кривое, кривоствольное – крива́к(-ка) (Г);
б. круглое – обє́лец(-льця) (Г); [обе(и)льча́к(-ка) (НМЛ)];
б. обрусенное – коло́да брусо́вана;
б. обтесанное – теса́н(-на́) (Г);

- б. подвязное** – колода риштувальна́, риш-
то́вина (С);
- б. подстропильное, подстропилина** – під-
крóквина (С);
- б. прямослойное** – колода прямошаро́ва;
- б. стросвое** – к. будівельна; [деревина (Г)];
- б. угловое** (*сруба*) – сумáк(-ка) (Ск);
- б. цельное** – к. ціла;
- б. цилиндрическое** – вібля́к(-ка) (Г, Км);
- неотесанная поверхность бревна** – ціле́ць
(-льця́) (МЕ XI 41).
- Брешь** (*пролом в стене*) – пролі́м(-лому)
(СЖМ, У); [вілі́м(-лому) (СЖМ)].
- Бровка** (*котлована, полотна*) – кант(-та)
(С); брóвка (ПхБМ19);
- б., ребро** – руб(-ба) (Г*).
- Бронзировать** – спижува́ти (С).
- Бронзировка, -вание** – спижува́ння, спижо́-
вання (С).
- Брус** (*деревянный*) – бру́с(-са́) (СЖМ, Г, У, Ск,
НОМ14, ПхБМ50, НМЛ, НМР); [кле́ц(-ца)
(МЕ X 15)];
- б. (точильный)** – брусо́к(-ска́) (СЖМ, Г, У);
- б. венчающий** – б. вінце́вий (С); [запи́-
со́шник(-ка) (Ск, НМПР)];
- б. воротный** – б. ворі́тний;
- б. заборный** (*поперечный*) – глі́ця (СЖМ,
Г);
- б. зажимной** – б. затисні́й; лисі́ця (Г);
- б. закладной** – б. закладні́й;
- б. квадратного сечения** – б. квадрато́ва-
ний;
- б. коньковый, хрестовой, черепной** –
б. гребене́вий, на́крóквень(-ковня) (С);
- б. к.** (*на столбах*) – сві́лок(-ка) (Г, Ск,
НМЛ, НМР, НМПР);
- б. косяковый** – суме́ць(-мця́) (Ск);
- б. обвязочный** (*вообще*) – б. в'язні́й;
- б. о., обвязка** (*деревянной стены*) – оше́-
пина (Г, Ск, НМЛ, НМР, НМПР); [окла́-
дина (Г, Ск); кла́дка (НМПР)];
- б. острокантный** – б. гостроканто́вий;
- б. отбойный, отвод** – бі́ло (СЖМ);
- б. подвенечный** – б. підві́нцевий (С); [під-
запи́сошник(-ка) (Ск, НМПР)];
- б. поднастильный** – б. підпомосто́вий;
- б. поперечный** – (по)пере́чка (Г, НМПР);
- б. потолочный, матица** – сві́лок(-ка) (СЖМ,
Г, У, Ск, КчСС20, ПхБМ182, НМЛ,
НМР, НМПР); грага́р(-ря) (МЕ XI 15)];
- б. потолочный (второстепенный)** – сво-
лочо́к(-чка́) (Г, Ск, НМЛ, НМПР);
- б. прижимной** – приту́жина (Г);
- б. припорожний** – б. припорі́жний;
- б. прогонный, прогон** – прогі́н(-го́на)
(КчСС59, ПхБМ140);
- б. прямоугольного сечения** – б. прямо-
ку́тний;
- б. равного сопротивления** – б. рівноопі́р-
ний; [б. постійного опору (НЗОМ21)];
- б. рамный** – б. ра(я)мови́й;
- б. распорный** – б. розпі́рний;
- б. ригельный** – б. банто́вий;
- б. с жуковинами** – б. віблі́нний;
- б. составной** – б. скла́дений, зло́жежений;
- б. сплоченный** – б. ущі́лений;
- б. стычный** – б. сточні́й;
- б. точильный** – брусо́к гострі́льний;
- б. тупокантный** – б. тупока́нтовый;
- б. угловой** (*сруба*) – сумáк(-ка) (Ск);
- б. хвостовой** (*копра*) – б. хвостови́й;
- б. чистый, чистообрезанный** – б. обрі́з-
ний;
- б. шапочный** (*косяк верхний*) – гло́(а)вень
(-вня) (Г, У, НМЛ, НМР, НМПР); [гло-
ва́р (-ря́) (Г, У, Ск)].
- Брусковый** (*имеющий форму бруска*) – бру-
ско́вий (СЖМ, ПхБМ51);
- б. (о гвозде)** – квадрато́вий (С).
- Брусовка** – терпу́т(-га́); брусови́к(-ка́) (МхС).
- Брусок** (*деревянный, точильный*) – брусо́к
(-ска́) (СЖМ, Г, У, НТМ I 28, НЗОМ9,
ПхБМ51, Сбт12, НМЛ);
- б. (перильного заполнения)** – трости́на
(НМЛ);
- б. (оконного переплета)** – ра́мено (Г);
- б. наждачный** – б. шмергеле́вий;
- б. обязательный вертикальный** (*окон. пер.*) –
подовжо́к(-жка́) (НМР);
- б. о. горизонтальный** (*окон. переп.*) – при-
чолі́вка (НМР);
- б. оградный** (*оградного заполнения*) –
глі́ця (Г, НМЛ);
- б. решетчатый** (*в кровле*) – ла́та (Г,
ПхБМ 51);
- б. створный** (*в оконном переплете*) –
слуп(-па) (Г*).
- Брусчатый, в форме бруса** – брусува́тий (С);
- б., из брусьев** – брусови́й (С); [брусо́ва-
ний, брусча́тий) (СЖМ)].
- Брызга** (*осколок камня*) – ска́лка (СЖМ, Г,
У).
- Брызгалка** (*для краски*) – бри́зкалка (СЖМ,
Г, Др); [пі́(о)рскалка (СЖМ)].
- Брызгать, -нуть** (*при покраске*) – бри́зкати,
бри́знати (СЖМ, Г, У).
- Бугель** – рі́хва (Г, ДСТ, Др);
- б. свайный** – р. пальова́;
- б. стяжной** – р. стяжна́;
- б. осаживать, -дить** – р-хву набива́ти, на-
бі́яти (Г).
- Буда, будка** (*сооружение*) – бу́дка (СЖМ, Г, У);

б. сторожевая – сторожівня (СЖМ, Г); [вартівня (СЖМ)].
Бук (Fagus) – бук(-ка) (СЖМ, Г, У);
б. белый, грабина (Caprinus betulus) – граб(йна) (СЖМ, Г, У).
Буковый – буківий (СЖМ, Г, У).
Булыжник – брукняк(-ку) (NC); [камінь (-меню) бруківий (СЖМ); камінь дикий (Г, ПхБМ88)];
б. колотый – б. колотий;
б. крупный – б. грубий;
б. мелкий – б. дрібний.
Булыжный (о камне, мостовой) – брукняковий (С); [бруківий (СЖМ)].
Бумага – папір(-перу) (ТхС);
б. водонепроницаемая – п. водонепропускний;
б. изолирующая – п. ізоляційний;
б. клетчатая, клетчатка – п. картатий;
б. кровельная – п. покрівельний;
б. наждачная, стеклянная, шлифовальная – п. шмергельований;
б. обойная – п. шпалерний;
б. осмоленная, смоляная – п. смолений.
Бумажный (об изоляции, обоях) – паперовий (ТхС).
Бунт (количество стекла в ящике) – бунт(-ту) (Г, У).
Бур – свердло(-дла) (ГрС);
б. алмазный – с. діамантові;
б. долотчатый – с. долотувате;
б. крестообразный – с. хрищате;
б. ложечный – с. ложкувате;
б. пирамидальный – с. пірамідальне;
б. полый – с. порожнійсте;
б. трубчатый – с. трубчасте.
Бурав – свердел(-дла); [свердло (СЖМ, Г, У); свідер(-дра) (Г, У)];
б. винтовой – с. гвинтовий (ПхБМ22);
б. двойной – с. подвійний;
б. земляной, щуп – штір(-ря) (У, Тмч);
б. ложечный, напарье – лопатень(-тня) (СЖМ, Г); [с. ложковий (ЛвБ22)];
б. обыкновенный, немецкий – с. звичайний;
б. плотничный – с. теслярський;
б. простой (в одну нитку) – с. одинарний;
б. спиральный – с. спіральний;
б. среднего размера – с. чоповий.
Буравить – свердли́ти (СЖМ, Г).
Буравление – свердління, свердлення.
Буравчик, -вок – свердлик(-ка);
б. наметочный – праушник(-ка) (Г*, Вс);
б. улиткообразный – с.-слима́к(-ка) (С);
б. штопорный – с. трибушон (С).
Бурак (кольцо печного кожуха) – ца́рга (НМБц).

Бурение – свердлування (ГрС).
Бурильщик – свердлі́й(-лія) (ГрС).
Бурить – свердлува́ти (ГрС).
Буровой (об инструментах) – свердловий (ГрС);
б. скважина – свердло́вина (ГрС).
Бут – бут(-ту) (Г); [груз(-зу) (СЖМ, Г, У); гурц(-цу) (ДСТ)].
Бутить – буті́ти (Г, ПхБМ86); [засипа́ти гру́зом (СЖМ); гурцува́ти (ДСТ)].
Бутовый (из бута) – бўтовий (СБМ275, ПхБМ114);
б. камень – бутня́к(-ку) (С).
Бутовщик – бутя́р(-ра) (С).
Бучение (фундамента) – бутіння (С); [грозіння (СЖМ)];
б. в засычку – б. у чаму́р (С);
б. в сок – б. у бовтанку (С);
б. по глине – б. у гліну.
Бык (каменный столб) – бик(-ка) (СЖМ, Г, У, НМЛ, НМР, НМБц);
б. двойной – б. подвійний;
б. промежуточный – б. проміжний;
б. решетчатый – б. гратча́стий;
б. свайный – б. пальовий;
б. ряжевый – б. ру́блений.
Быстродействующий (копер, насос) – хутко́чинний (МхС).
Быстроохлаждающийся (о печи, помещении) – хуткоохо́лді́й (С).
Быстроповторяющийся (удар бабы) – хутко́пво́трі́й (С).
Быстросохнущий (о покраске) – хуткосохну́чий (С).
Быстросхватывающийся (цемент) – хутко́тужа́вний (С).

В

Вага (рычаг для вытаскивания свай) – підва́га (СЖМ).
Вагонетка – вагонéта (ШМС);
в. землевозная – в. землевозна;
в.-мешалка – в.-місй́лка (если в ней мешают); в.-міша́лка (если в ней мешают);
в. опрокидывающаяся – в. перекидна́.
Вагонка (сортамент досок) – вагоні́вка (С).
Вал (земляной) – вал(-лу): [о́кіп (око́пу) (СЖМ, Г, У)];
в. (кабестана) – вал(-ла) (МхС);
в. воротовой – в. коловоротовий.
Валек (глиняный) (украинизм) – ва́льок(-лька) (Г, ПхБМ171, МзСВХ16);
в., спица (для прибивки дерна) – па́ті́к(-ка) (Г, У);

в., колотушка, шлепка – плеска́чка (NC);
в.-стригулец (для *разравнивания асфальта*) – стріхіль(-ля) (Г*);
в-ком разравнивать – стріхільюва́ти (С);
в-ками облеплять – валькува́ти (СЖМ, Г, Сбт90).
Валик (архитектурный) – валок(-лка) (СЖМ, Г, МЕ III 30);
в. (дверного замка) – коток(-тка) (НМЛ).
Валить, сваливать, свалить (землю, камень) – скидати, скідати, скіннути (Г).
Валка, сваливание (земли, камня) – скида́ння, скі́нення.
Валькований, -вый (украинизм), **глиномятный** – валько́ваний, валько́вий (Г, КчСС27).
Вальма, загузок – причілок(-лка) (даховий) (Г, Ск, ЩрА65, Сбт10); [щит(-та) (Г, МЕ XI 6)].
Вальмовый (о крыше) – шатровий, причілко́вий (С).
Валяние (глины) – ви́робля́ння, ви́роблен-ня.
Валять (глину) – ви́робля́ти, ви́робити (СЖМ, Г); [кача́ти, викачува́ти (СЖМ, Г)].
Ванная, ванная комната – купі́льня (С).
Вант (проволочная тяга) – ото́са (Г*);
в. дымовой трубы – о. димарна;
в. коперный – о. капарова.
Ванчосы (сорт досок) – ванчо́си (С).
Вар (смола для осмолки) – вар(-ру) (Г).
Вареный (об асфальте, клее, смоле) – ва́ре-ний;
в. (о гипсе) – па́лений.
Варильщик, варщик (асфальта, клея) – ва́рій(-рія) (С); ва́рільник(-ка) (ПхБМ293).
Варить (асфальт, клей) – ва́ріти (СЖМ, Г, У).
Варка (процесс) – ва́ріння;
в. (порция) – вар(-ру) (СЖМ, Г).
Ватерклозет – ви́хідка проми́вна (С); [ва-терклозет(-та); ви́хідок(-дка) проми́вний (СЖМ)].
Ватерпас (деревянный) – гру́нтва́га (СЖМ, Г, У, ПхБМ117, НМЛ); [ватерпас(-са) (СЖМ)];
в. в виде стропил – кро́ковці (НМЛ);
в., уровень (плотничий) – по́зе́мниця (ГДС);
по ватерпасу – під гру́нтва́гу; до по́зе́м-ниці.
Ватерпасить – гру́нтва́жити (НМЛ).
Вбивание, забивание (гвоздей, свай) – за-бива́ння, за́биття;
в. (грунта) – вбива́ння, вби́ття.
Вбивать, вбить (сваю) – за́бива́ти, за́бити (СЖМ, Г, У);
в. (грунт, бетон) – вбива́ти, вбити (СЖМ, Г, КвВЦД91, КчСС11);
в. клин – за́ганя́ти, за́гна́ти (СЖМ, Г);

в. клинышек расклинивать, -нить – плі-ші́ти, заплі́шувати, заплі́шити (СЖМ, Г, У).
Ввинчивание (свай) – утві́нчува́ння, утві́н-чення;
в. шурупа – ушрубо́вування, ушрубува́ння;
в. концентрическое (труб) – у. концен-три́чне;
в. эксцентрическое, -ное – у. ексце́нтри́чне.
Ввинчивать, -тить (сваю) – утві́нчува́ти, утві́нтити (СЖМ, Г, У);
в. шуруп – ушрубо́вувати, ушрубува́ти (СЖМ).
Ввод – впуск(-ку).
Вводить, ввести (воздух в топку) – впусká-ти, впус́тити (Г); [вводи́ти, введе́ти (СЖМ, Г)].
Вгладь, заподлицо – уще́рть (Г, НМЛ, НМПр); у́рівень (Г, НМПр).
Вгонка (клина) – за́ганя́ння.
Вгонять, вогнать (клин) – за́ганя́ти, за́го́ни-ти, за́гна́ти (СЖМ, Г); [вго́нити, уві́гна́ти (ПхБМ64)].
Вдавливать, вдавить (щебень в стенку) – гру́зити, у́грузити (Г*).
Вдалбливание – удо́вбува́ння, удо́вба́ння; задо́вбува́ння, задо́вба́ння.
Вдалбливать, вдолбить – удо́вбува́ти, удо́в-ба́ти; задо́вбува́ти, задо́вба́ти (СЖМ, Г, У).
Вдвигать, вдвинуть (балку в гнездо) – всу-ва́ти, всо́вувати, всу́нути (СЖМ, Г, У); [за-сува́ти, засо́вувати, засу́нути (СЖМ, Г, У)].
Вдвижной (о ящике клوزета, заслонке) – за́сувний (СЖМ).
Вделывание, вделка – впра́вля́ння, впра́в-лення, вроблюва́ння, вробле́ння;
в. (в каменную стену) – вму́ровува́ння, вму-рува́ння.
Вделывать, -лать (балку в стену) – впра́в-ля́ти, впра́вити (СЖМ, Г, У); [вроблюва́ти, вробі́ти (СЖМ, Г)];
в. в кладку – уму́ровува́ти, уму́рува́ти (СЖМ, Г).
Вдувание – вдува́ння, вду́ття.
Вдуть, вдунуть (цемент в песок) – вду-ва́ти, вду́ти (СЖМ, Г).
Ведение (работ) – прова́дження (СЖМ, Г, У).
Ведро (железное) – відро́ (СЖМ, Г, У); [це-бе́рка (Г)];
в. (большое), бадья – це́бе́р(-бра́), це́бро́ (СЖМ, Г, У);
в. (деревянное, конусное) – кінва (СЖМ, Г);
в. для асфальта – в. асфальта́рське; асфальт-ни́ця (С);
в. штукатурное – в. тинька́рське; ча́му́р-ни́ця (С).

Беер (ребровое покрытие глиносом, кровли) – борода (Ск); [вахля́р(-ра) (КвДВД32)].

Вектор (моментов) – вектор(-ра) (КС II).

Венец (стены, ряжа) – вінце́ць(-нця) (СЖМ, Г, У, Др, ПхБМ66); [віно́к(-нка) (НМПр)];

в. направляющий – в. напрямний;

в. обвязочный – о́щеп(-пу) (Г, Ск);

в. окладной – о́кладина (Г, Ск);

в. класть – в. снува́ти (НМПр).

Венечный (ряд, брус) – вінце́вий (СЖМ).

Венти́лирование – прові́трювання, прові́трєння.

Венти́лировать – прові́трювати, прові́три-ти (СЖМ, Г, У).

Венти́ль (водопроводной трубы) – венти́ль (-ля) (А, ДСТ, Др); [кля́па (СЖМ);

в. запорный – в. закривний.

Вентиля́тор – ві́трогін(-го́на) (СЖМ, Г, Др); [прові́трювач(-ча) (СЖМ, Г); вентиля́тор (-ра) (СЖМ)];

в. винтовой – в. гвинтовий;

в. всасывающий – в. всисний;

в. вытяжной – в. витяжний;

в. крыльчатый – в. крильча́стий;

в. лапчатый, нагнетательный – в. нагні́т-ний;

в. отдушник – душні́к(-ка) (СЖМ, Г);

в. центральный – в. центральний;

в. центробежный – в. відосередко́вий.

Вентиля́ционный (канал, прибор) – прові́трюва́льний (Др).

Вентиля́ция – прові́трювання, прові́трєння (СЖМ); [вентиля́ція (СЖМ, ПхБМ277)];

в. вытяжная – п. витяжне́;

в. естественная – п. приро́дне;

в. искусственная – п. штучне́;

в. периодическая – п. періо́дичне́;

в. питательная – п. живи́льне́;

в. постоянно действующая – п. повсяк-часне́;

в. усиленная – п. збі́льшене́.

Венча́ние (стены) – вінцюва́ння;

в. (крыши) – виве́ршування, виве́ршення.

Венча́ть (стену) – вінцюва́ти (С);

в. (крышу) – виве́ршувати, виве́ршити (Г*).

Венчающий, венечный (карниз, брус) – він-це́вий (СЖМ).

Веранда – вера́нда (СЖМ); [підда́шья (Ки, Срđ)].

Верба, ветла (Salix) – верба́ (СЖМ, Г, У).

Вербовый – вербовий.

Веревка – мо́туз(-зу), мо́тузка (СЖМ, Г, У);

в. (из прутьев) – ви́тка (СЖМ, Г, У);

[ужі́вка (СЖМ, Г)];

в. (тонкая) – шво́рка (СЖМ, Г, У);

в. блочная – м. бльо́чковий;

в. кошечная – м. хвостовий;

в. прижимная – м. притискний;

в. просмоленная, смоленая – м. ви́смоле-ний;

в. увязочная – м-ка в'язальна.

Веревочный (из веревки) – мотузя́ний;

в. (о тонкой веревке) – шворко́вий;

в. (о веревке из прутьев) – витко́вий;

в. (о кривой) – шнуровий (НТМ I 72, НОМ191).

Веретено, напарье (бура) – пі́рнач(-ча) (ГрС).

Верея (столб в воротах) – वो́рітниця глу́ха (СЖМ, Г);

в. (ось вращения ворот) – бі́гун(-на) (СЖМ, Г, Ск, НМПр).

Верста (внешний ряд кладки) – верствá (Г*, ПхБМ138, ЩрА22).

Верстак (столярный) – верста́т(-та́та) (ЛвБ14, ПхБМ57, Сбт86);

в. плотничий – в. тесля́рський;

в. слесарный – в. слюса́рський;

в. столярный – в. столя́рський.

Верстать (кладку) – верствува́ти (С).

Верстовой (камень, ряд) – верстово́ий (ПхБМ138).

Вертика́ль – прямо́віс(-са), простові́с(-са) (ФС).

Вертика́льность (сооружения) – прямо́віс-ність(-ности), простові́сність(-ности).

Вертика́льный – прямо́вісний (СЖМ, Г, СПС10); простові́сний (СЖМ, Г, НОМ352).

Вертило, вертло, сверло – swéрдел(-для) (СЖМ).

Верх (сооружения) – верх(-ха́, -ху) (Г, У);

в. (этажа) – го́ра. (СЖМ, Г, У).

Верхний (о поясе, свете) – ве́рхній, го́ріш-ний (СЖМ, Г, У).

Вершина (сооружения) – верх(-ха́) (СЖМ, Г);

в. (угла) – ве́ршок(-шка́) (КС I, СПС62, НТМ I 75, НЗОМ106);

в. (бревна, дерева) – ве́рша́к(-ка) (Г);

в. (свода) – хребе́т(-бта́) (С);

в. зонтообразная (крыши) – верх пара-со́льный;

в. округленная – в. заокру́глений;

в. остроконечная – шпиль(-ля́) (Г).

Вершковый (размер) – ве́ршковий.

Вершник, косяк (верхний, рамы) – го́ло(á) вень(-вня) (Г, У, Ск, НМЛ, НМР, НМПр);

[ве́рхня́к(-ка); го́лова́р(-ря) (Г, У, Ск)];

в. (верхний пильник) – ве́ршня́к(-ка) (Г).

Вершок (мера) – ве́ршо́к(-шка́) (ФС).

Вес (конструкции) – ва́га (ФС);

в. единичный – в. оди́нїчна́;

в. объемный – в. обя́гова́;

в. погонный – в. подовжїнна́;

в. полезный – в. корісна;
в. расчетный – в. розрахункова;
в. собственный – в. власна (НЗОМ14, СБМЗ);
в. теоретический – в. теоретична;
в. удельный – в. питома;
весом пренебречь – вагу знехтувати (НЗОМ14).
Весло мешальное, рыро – копійстка (Г).
Весок (*гирька отвеса*) – тягарець(-рця) (С); [тяжок(-жкá) (ПхБМ8); важок(-жкá) (Г); олівниця (Тмч)].
Вестибюль – вестибюль(-ля) (СЖМ, Срд); [сіни (Срд)].
Ветвь (*фигуры, водопровода*) – галузь(-зі) (НЗОМ9І); [віта, вітка (СЖМ, У)];
в. (лестницы, сооружения) – віднога (СЖМ*, Г*);
в., ответвление (труб) – відгалужок(-зка) (СЖМ).
Ветла, верба (*Salix*) – верба (СЖМ, Г, У).
Ветошка (*для нанесения политуры*) – шматина, шматка (СЖМ, Г).
Ветренница, ветровица, ветрянка (*порок дерева*) – вітровина (Г, У).
Ветровой (*о нагрузке*) – вітровий;
в. (об опоре, ферме, связи) – противітровий (С).
Ветроуказатель, флюгер – вітровказ(-за) (С).
Вежа, вешка (*для разбивки*) – тічка (ГдС).
Вешанка (*навешиваемая черепица*) – почіпка (Г*).
Вешание (*линии*) – тичкування.
Вешить, провешивать (*линию*) – тичкувати (ГдС).
Вещество – речовина (ПрВ);
в. вяжущее, связывающее – в'язало (С);
в. гидравлическое – р. гідралічна;
в. красящее – барвік(-ку,-ка) (ТхС);
в. противогнистное – р. протигнільна;
в. склеивающее – р. склейна;
в. сыпучее – сипець(-пцю) (Г);
в. цементирующее – р. цементацийна.
Взаимный (*о фигурах, соединении*) – взаємний (СЖМ, Г, У, НОМ360, НЗОМ127).
Взаимость (*перемещений*) – взаємність (-ности) (СЖМ, Г, У).
Взакладку (*настилатъ*) – навзаклад (НМБц).
Взакрой (*с двухсторонним накрывом*) – унакрив (С);
в. (в нахлестку) – унавідку (С).
Взирать, вздрать (*поверхность бетона*) – здирати, здерти (СЖМ, Г, У).
Взламывание, взлом – ламання, зламання.
Взламывать, взломать (*мощение, кладку*) – ламати, поламати (СЖМ, Г, У, Тмч).

Взрывание (*камня*) – висаджування, висадження;
в., взрытие (*грунта*) – скопування, скопання.
Взрывать, взорвать (*камень*) – висаджувати, висадити (Як);
в., взрыть (*грунт*) – зривати, зріти (СЖМ, У); [скопувати, скопати (СЖМ, Г, У)].
Взрывной (*о работе*) – висадний (Як).
Вид (*сооружения*) – вігляд(-ду);
в. внешний, наружный – в. зокільний.
в. лицевой, передний – в. передній;
в. однообразный (*облицовки*) – в. одноманітний;
в. виде кольца – кільцюватий (С);
в собранном виде – складений (С).
Визирка – шміга (Г);
в-кою поверять – шмигувати (Г*).
Визировать – зорити (ГдС).
Вилка, уши (*вырубка для врубки*) – капиця (Г*, НМЛ); [скринька (МЕ X 15)];
в. (анкера) – розвилка (Г*); [ріжки (НОМ75)];
в. (для поднятия камня) – габляк(-ка) (Г*);
в. (багор для поднимания столба) – рогач (-ча) (Г);
в. плоская – розвилка плеската;
в. виде вилки, вилкообразный – (роз)вілкуватий (СЖМ);
в. виде вилки (*о дереве*) – розсохуватий (СЖМ, Г); [розсохатий (Г)].
Вилкообразный, -чатый (*об анкере*) – (роз)вілкуватий (СЖМ);
в. (о дереве) – розсохуватий (СЖМ, Г); [розсохатий (Г)];
в-ное раздвоение – розвілина (Г);
в. р. (бревна) – розсоха (Г).
Вилы (*для перемешивания*) – віла (СЖМ, Г, У).
Вилание (*топора*) – вилання.
Вилать, вильнуть (*об инструменте*) – вилати, вильнути (СЖМ, Г, У).
Винда – вінда (СЖМ III 3ІІ).
Винкель (*столярный*) – вінкель(-кля) (Г); [правіло (СЖМ)].
Винт – гвинт(-та) (МхС);
в., винтовой дымоход – димохід кручений;
в. затяжной – г. затяжний;
в. натяжной – г. натяжний;
в. прижимной – г. притискний;
в. соединительный – г. злучний;
в. стяжной – г. стяжний;
в. установочный – г. устанівний;
в. подтягивать – г. підкрічувати.
Винтовой (*о свае, нарезке*) – гвинтовий (СЖМ, МхС);

в., витой (о дымообороте, лестнице) – кручений (СЖМ, Г).
Висеть (о лесах, отвесе) – вісити (НОМ 156, НЗОМ 124).
Висяга, баба – баба (СЖМ, Г, У, ПхБМ 297);
Висячий (о стропилах, лестнице) – вісний (СЖМ); [віслий (СЖМ, СБМ 251)].
Витой (о лестнице) – кручений (СЖМ, Г);
в. (о канате, тросе) – звійтий (Г).
Виток (спиральн. арматуры) – витень(-тня) (С).
Вица – гужва, гужівка; [вітка (СЖМ, Г)];
в. кольцевая – каблúчка (СЖМ, Г, У);
в. прутяная – гужва хворостяна.
Вича (плетень из виш) – ліса гужвова (С).
Вкапывание, вкопка – вкóпування, вкопáння.
Вкапывать, пать (столбы) – вкóпувати, вкопáти (СЖМ, Г).
Вкладной – у(в)кладний (СЖМ, Г).
Вкладывание, ладка – у(в)кладáння, у(в)клáдення;
в. вставление (рейки) – вставля́ння, вставля́лення;
в. накладывание (бетона в форму) – накла́дáння.
Вкладывать, класть, -ся (кладыши) – кла́дати, вкля́сти, -ся (СЖМ, Г, У);
в., вставлять (рейку) – вставля́ти, вставити (СЖМ, Г, У);
в. накладывать (в форму, бетон) – накла́дати, накла́сти (Г, У, Тмч).
Вкладыш – вкля́день(-дня) (МхС);
в. клинообразный – в. клинува́тий.
Вколачивание (трамбовками) – вбівáння; вбиття;
в. (болта) – вганя́ння.
Вколачивать, вколотить (трамбовками) – вбівáти, вб́ити (СЖМ, Г);
в., вгонять, вогнать (болт, гвоздь) – вганя́ти, вгони́ти, уві́гнати; [заганя́ти, заго́нити, загна́ти (СЯИМ, Г)].
Влажность (материала) – воло́гість(-гости);
в., сырость (помещения) – во́гкість(-кости).
Влажный (материал) – воло́гий;
в., сырой – во́гий.
Вмазка, вмазывание – вма́зування, вма́зан-ня;
в. в кладку – вму́рòвування, вмурува́ння.
Вмазывать, вмазать, -ся – вма́зувати, вма́зати, -ся (СЖМ, Г);
в. в кладку – вму́рòвувати, вмурува́ти, -ся (СЖМ, Г).
Вминание – вминáння, ум'я́ття.
Вминать, вмять (солому в глину) – уминáти, ум'я́ти (СЖМ, Г, У, КвДВД19).

Внаплавку (укладывать) – на́пустом (С).
Внахлестку (соединение) – вна́пусток (НЗОМ 37);
Вначес (способ покрывать соломой) – підманта́чку (С); [під во́ї (Ск)].
Внестенный (о прокладке труб) – настíн-ний (С).
Внеузловой (о наружке) – позавузловíй.
Внецентренный (о нагрузке, прикреплении) – позацентрòвий.
Внешний (о силе, поверхности) – зокі́льний (С); [околі́чний (СЖМ, Г, У); зvéрхний (СЖМ)]; зóвнішній (СЖМ, Г, У, НОМ 8, СБМ 16)];
в., (вне помещения) – надві́рний (СЖМ, Г, У).
Внешность (наружная поверхность) – óколо (СЖМ, Г).
Вножевку (сплачивать доски) – укосі́вку (НМР).
Внутренний (о силе) – вну́трішній (НОМ 8);
в., в середине находящийся (напр. шип) – середóвий (НОМ 8, НТМ 120, СБМ 19);
в., врезной (о замке) – упускíний (Г).
Внутренность (помещения) – ну́трó, серéді́на (СЖМ, Г).
Внутристенный (о расположении труб) – устíнний (С).
Вогнутость (свода) – угну́тість(-тости) (СЖМ, НОМ 142).
Вогнутый (о стенке бака) – угну́тий (СЖМ);
в. (об арке, своде) – улогóвистий (Г).
Вода – вода;
в. грунтовая – в. грунто́ва;
в. дождевая – в. дощова́, дощівка (СЖМ);
в. клеевая – в. клейова́;
в. поверхностная – в. поверхне́ва;
в. подпочвенная, подземная – в. підзе́мна;
в. сточная – в. сті́чна;
в. стоячая – нетéча (СЖМ, Г).
Водонепроницаемость – водонепрохідні́сть (-ности) (ГдрС).
Водонепроницаемый (грунт, материал, окраска) – водонепрохідний (ГрдС).
Водоотвод (процесс) – водовідвéдження, водовідв́ід(-воду) (ГдрС);
в. (система) – водовідв́ід(-воду) (ГдрС).
Водоотводный – водовідв́ідний (ГдрС).
Водоотлив, -вание – водовідлі́в(-ву), водовідли́вання, водовідлі́ття (ГдрС).
Водоотливной (о доске, жолобе) – водовідли́вний (С).
Водопровод – водопрові́д(-воду) (СЖМ, НЗОМ 56).
Водопроводный (о трубе, кране) – водопрові́дний (С).

Водопроницаемый – водопрхідний, водо-пропускний (ГдрС).

Водоснабжение – водопостачання (СЖМ).

Водоспуск – водоспуск(-ку) (ГдрС).

Водоспускной (о сооружении) – водоспуск-ний (ГдрС).

Водостойкий (материал) – водостійкий.

Водостойкость (материала) – водостійкість (-кости).

Водосток – водостік(-току) (С); [водозбіг (-збігу) (СЖМ)].

Водосточный (относящийся к водостоку) – водостоківий (С);

в. (о трубе, желобе) – водостічний; [водо-збіжний (СЖМ)].

Водоупорность (грунта, материала) – водо-тривкість(-кости) (ГдрС).

Водоупорный (грунт, материал) – водо-тривкий (ГдрС).

Водяной (пробка, затвор) – водяний.

Возбуждать, -дить, -ся (тягу) – збуджувати, збудіти, -ся (СЖМ, Г, У).

Возбуждение (тяги) – збуджування, збуджен-ня.

Возведение (сооружения) – виводжування, виведення;

в. из камня – вимурівування, вимуруван-ня.

Возводит, -вести (сооружение) – виводити, вивести; [зводити, звісти; ставити, поста-вити (СЖМ, Г, У)];

в. из камня – мурувати, вимурівувати, вимурувати (СЖМ, Г);

в. по частям – виводити частками.

Возвышение (верха фермы) – підняття (СЖМ);

в. (явление) – підвищення;

в. (на бетонном массиве) – горбівина; (СЖМ, Г).

Возвышенный (об арке, своде) – підвище-ний (СЖМ).

Возгорание, самогашение (известии) – са-молюсування.

Возгораться, возгореться, самогаситься (об известии) – самолюсуватися (ТхС).

Воздвигание, воздвижение (сооружения) – споруджання, спорудження.

Воздвигать, -нуть, сооружать, -дить – споруджати, спорудити (СЖМ, Г, У, НОМ5); [ставити, поставити, зводити, звісти (СЖМ, Г)].

Воздух – повітря (ФС);

в. испорченный – п. зіпсоване;

в. проточный – п. текуче;

в. подпольный – п. підпідлогове;

в. сгущенный (кессона) – п. згущене;

в. сжатый (кессона) – п. стіснуте;

в. спертый – задіха (СЖМ, Г);

в. увлажненный – п. відволожено.

Воздуходувный (о приборах) – повітродув-ний (МхС).

Воздухонагревательный (о приборах) – по-вітрогрійний (С); [повітронагрівальний (СЖМ, Др)].

Воздухоприемник – повітроприймач(-ча) (С).

Воздухопровод, воздухопроход, воздухо-проводный канал – повітропровід (-воду) (С).

Воздухопроводной, -ный (канал, труба) – повітропровідний (С).

Воздухопроход – повітропрохід(-ходу) (С).

Воздушный (прибор, канал) – повітряний (СЖМ, Др).

Возка (грунта) – возіння (СЖМ, У);

в. конная – в. кінне;

в. тачечная – в. тачковé.

Возобновлять, -вить, -ся (штукатурку, по-краску) – відновлювати, відновляти понов-лювати, поновляти, поновити, -ся (СЖМ, Г, У).

Возраст (бетона) – вік (віку).

Возрастание – зростання.

Возрастать, возрасти (о нагрузке, сопро-тивлении) – зростати, зрости (НОМ 311).

Возрастающий (о моменте, силе) – расту-чий (С).

Войлок (строительный) – повсть(-сти) (СЖМ, Г, У, ПхБМ65); [лямець(-мцю) (СЖМ, Г, У);

в. (кусок) – повстіна (СЖМ, Г, У);

в. аршинный – повсть аршінна;

в. растительный – п. рослінна;

в. смоленный – п. смолена;

в. штучный – п. штукóва.

Войлочный (о прокладке, изоляции) – пов-стяний (СЖМ, Г, У).

Волна (кровли) – хвіля, брижá (Г)*.

Волнистый (о кровле) – хвилястий (СЖМ, Г, У, ПхБМ194); брижуватий, брижатий (Г).

Волокнистость (материала) – волокнястість (-тости) (С);

в. (дерева) – жілуватість(-тости) (ЛвБ7).

Волокнистый (материал) – волокня(й)стий (СЖМ, Г, У).

в. (о дереве) – жілуватий (СЖМ).

Волокно (материала) – волокно (СЖМ, Г, У, НЗОМ31);

в. (одно) – волокніна (СЖМ, Г);

в. (в дереве) – жілка (СЖМ, Г);

в. нейтральное – в. невлральне;

в. продольное – в. подóвжне.

Волокуша (для перемещения земли) – волоч-ня (СЖМ).

Волочение (глино-соломенной кровли) – розчісування, розчесання.

Волочить, заволочить (глино-соломенную кровлю) – розчісувати, розчесати (Г*).

Вооружать, жить арматурой, армировать – риштункувати, пориштункувати (С).

Вооружение арматурой, армирование – риштункування.

Вороба (устройство для разбивки круга на местности) – коловід(-вóду) (НС);

в. (столярная) – розно́га; [ціркуль(-ля)] (СЖМ).

Воронило (клинок для направления цикли) – направля́чка (НС).

Воронильщик – направля́ч(-ча́)(С).

Воронка (водосточной трубы, клозета) – лійка (СЖМ, Г, У, ПхБМ240);

в. (для насыпки материала) – кіш (коша́) (Г);

в. (для отвода воды) – ришта́к(-ка́) (СЖМ І 90, Г);

в. воздушная – р. відкритий (С);

в. дренажная – р. дрена́жний;

в. песчаная – р. пісковий;

в. пирамидальная – кіш пірамідовий.

Ворот – ко́ловоріт(-ро́ту) (МхС, КчСС67, ПхБМ300);

в. простой, шпиль – ба́ра́н(-на́) (СЖМ, Г).

Ворота – во́ро́та (СЖМ, Г, У),

в. (перекрытые) – бра́ма (СЖМ, Г, У, ЩрА58);

в. (примитивные) – ко́ворот(-та) (СЖМ, Г, У, Ск);

в. обшивные – в. уші́ті;

в. плетневые – в. ліся́ні (С); [ліса (СЖМ)];

в. решетчатые (деревянные) – в. штахетні́;

в. с навесом – в. під кри́шку (Ск);

в. тесовые в разбежку – в. розсипні́ (НМР);

в. на поворинах – в. на шпугах (НМПр);

в. на крюках – в. на кунах (НМПр).

Воротный (брус, доска) – во́рі́тний (СЖМ, Г, У).

Воротовой, -ковый (копер) – ко́ловоро́товий (С).

Восстановительный (о покраске) – відно́вний (СЖМ);

в. (о работах) – відбудов́ний (СЖМ).

Восстановление (покраски) – відно́ва, відно́влення, відновля́ння, відновле́ння;

в. (сооружения) – відбудо́ва, відбудува́ння.

Восстанавливать, -вить, -ся (покраску) – відно́влювати, відновля́ти, віднові́ти, -ся (СЖМ, Г, У, НОМ7);

в. (сооружение) – відбудовува́ти, відбудува́ти, -ся (СЖМ, Г).

Восходящий (о раскосе, дымообороте) – догі́рний (СБМ 130); [верхобі́жний (СЖМ)].

Восьмушка (мера, одна восьмая конуса) – вісьми́на (СЖМ, Г).

Вотра, высверлки (дерева, металла) – три́на (СЖМ, Г, У).

Вохра, охра (краска) – во́хра (ТхС).

Вохрение – вохрува́ння, вохри́ння.

Вохрить, охрить, -ся – вохри́ти, вохри́ти, -ся (СЖМ, У, Тмч).

Вплотную (пригонять) – щі́льно (С);

в. (располагать бревна) – ті́сно (С);

в. (приставить печку) – уприту́л (ДСТ).

Впотай (врубка) – упо́тай (Г).

Впритык (присоединение стен) – уприту́л (ДСТ).

Впуск (отверстие трубы) – впуск(-ку, -ка) (СЖМ);

в., впускание (воздуха) – впусkáння;

в. (балок в гнезда) – закла́дання (С).

Впускать, -тить (воздух в топку) – впусkáти, впус́тіти (СЖМ, Г, У);

в. (балку в гнездо) – закла́дати, закла́сти (СЖМ, Г).

Впускной (об отверстиях) – впускні́й (ДСТ); [входові́й (СЖМ)];

в. (конец балки) – закладні́й (С).

Вразбежку (располагать доски) – угу́лянку (С); [урозбі́г (ПхБМ239)].

Вращать, -ся (бур, сверло) – оберта́ти, -ся (МхС);

в. поворачивать (балку) – поверта́ти, поверну́ти, -ся (СЖМ, Г, У);

в-ся (о дыме) – кружі́тися (СЖМ).

Вращающийся – оберто́вий (обертові́ две́рі);

в. (поворачивающийся) – пово́рі́тний (по́ворі́тний баранок).

Вращение – оберта́ння;

в., поворачивание – поверта́ння;

в. (дыма по оборотам) – кружі́ння (СЖМ);

в. медленное – о., п. пові́льне;

в. обратное – о., п. зворо́тне;

в. однообразное, равномерное – о. рівно́мі́рне.

Врез, врезка, врезывание – врі́з, врі́зання, врі́зування (СЖМ);

в. (внутреннего замка, инкрустации) – за́пуск, запусkáння (С);

в., въедание – в'ї́дання (СЖМ);

в. (долотом) – вдовбува́ння (С);

в. (топором) – вруб(-ба) (СЖМ).

Врезной – врі́зний;

в. (о замке, инкрустации) – запус́кний (С);

в., вдолбленный – вдовба́ний, вдовбні́й (С);

в., врубленный – вруба́ний, врубні́й (С).

Врезывать, -зять, -ся – врізувати, врізати, врізати, -ся (*СЖМ, Г, У*);
в. (внутренний замок, инкрустацию) – запускати, запускати, -ся (*Г**);
в., вдальбивать – вдовбувати, вдовбати, -ся (*СЖМ, Г, У*);
в., врубывать, -бать – врубувати, врубати, -ся (*СЖМ, Г, У*);
в.с., въедаться – в'їдатися, в'їстися (*СЖМ, Г, У*);
Временный (о сооружении, сопротивлении) – тимчасовий (*НЗОМ61, СПС15*);
Время урочное – час (часу) нормований;
в. схватывания (цемента) – тривалість, тужавіння;
Вруб, врубание – врубанія, зарубання;
в. (делание врубок) – каювання;
Врубка (в камень железа) – врубування, врубанія; [зарубанія, зарубування (*СЖМ*)];
в. (соединение дерева, процесс) – каювання (*Г**);
в. (соединение дерева, предмет) – кай (каю) (*С*); [каївка (*НМЛ, НМПр*); врубанія (*ПхБМ59*); рубка (*МзСВХ28*)];
в. без остатка – кай в щокі (*НМР*);
в. в гребень – к. гребенем;
в. в замок – к. замковий;
в. в иглу – к. гліцею;
в. в косый зуб – к. у німецьку лапу (*НМЛ*);
в. в лапу – к. лапою;
в. в накладку – к. внаклад;
в. в обло, в охлуп – к. у вібель;
в. охряпку, прямой чашкой – к. прямим вірубом;
в. в полдерева – к. у півдерева (*ПхБМ59*);
в. в полулапу – к. півлапою;
в. в присек – к. піввікружкою;
в. в притык – к. упритік (*ПхБМ59*);
в. в сковородень – к. храповий;
в. в треть – к. в третину;
в. в ус – к. ускіс (*С*); врубанія на вус (*ПхБМ62*);
в. в чашку, чашкой – к. у вібель;
в. в четверть – к. у чвѣрт (*С*); к. в шпѣр (*НМР*);
в. в шип (плотничья) – к. вухом (*НМР*);
в. в шип (столярная) – к. замковий (*НМР*);
в. взаимная прямая – к. навхрѣст (*НМЛ*);
в. в. косая – к. навхрѣст навкосі (*НМЛ*);
в. гребнем косым – к. гребенем кѣсим;
в. гребнем крестовидным – к. гребенем хрищѣтим;
в. гребнем прямым – к. гребенем прямим;
в. гребнем торцевым – к. гребенем торцевим;
в. замком – к. замковий;

в. з. натяжным – к. замковий з клі́нчиком (*НМЛ*);
в. заподлицо – к. врівень;
в. зубом, крюком – к. зубом (*ПхБМ60*); [к. в зуб (*НМЛ*)];
в. з. двойным – к. зубом подвійним;
в. з. косым – к. зубом кѣсим;
в. з. прямым – к. зубом прямим;
в. крестом – к. хрищѣтим;
в. полусковороднем – к. півхраповий;
в. п. натяжным – к. п. з клі́нчиком;
в. п. потайным – к. півхрапом потайним;
в. продольная – к. подовжній;
в. проушиной прямой – к. вухом прямим (*С*); [к. до пищика (*МЕ XI 5*)];
в. проушиной со скошенными углами – к. в. скѣшеним;
в. с остатком – к. в наклѣд(-ку) (*НМР*);
в. сковороднем – к. храповий;
в. с. глухим – к. х. сліпий;
в. с. натяжным – к. х. з клі́нчиком;
в. с. потайным – к. хрѣпом потайним;
в. с. прорезным, в лапу – к. храповий лапою;
в. с. сквозным – к. хрѣпом наскрізним;
в. сложная – к. складний;
в. шведская – к. шведський, шестикі́тний;
в. шипом, шипами – к. чопівий;
в. ш. глухим – к. чопівий сліпий;
в. ш. двойным – к. чопівий подвійний;
в. ш. крестообразным – к. чопівий хрищѣтим; к. хрищѣточопівий (*С*);
в. ш. потайным – к. ч. потайний; врубанія чопѣм потайним (*ПхБМ62*);
в. ш. прорезным – к. чопівий наскрізний;
в-кой соединять, см. врубывать.
Врубочный (инструмент) – врубний (*Г*);
в. (инструмент для врубок) – каювальний;
в. (о шипе) – кайовий.
Врубывание – врубування, врубанія, зарубування, зарубання;
в. (соединение врубками) – каювання;
Врубывать, рубать, рубить, -ся (*железо в камень*) – врубувати, врубѣтися, -ся (*СЖМ, Г, У, КчСС41, ПхБМ 113*); [зарубувати, зарубѣти, -ся (*СЖМ, Г, У*)];
в., рубкой соединять – каювати (*Г, НМЛ*); [закаюувати, закаювати (*НМЛ, НМПр*); укаюувати, укаювати (*НМЛ*)].
Вручную (производить работу) – рукошма (*СЖМ*); [рукопаш (*Г*)].
Врывание – вкопування, вкопання.
Врывать, врыть (в грунт столб) – вкопувати, вкопѣти (*СЖМ, Г, У*).
Всаживать, всадить (болт, заклепку) – засаджувати, засадѣти; [заганѣти, заганѣти]

(СЖМ); встромяти, встромяти (СЖМ, Г, У).

Всасывание (воздуха вентилятором) – всисання;

в. (впитывание) – вбирання.

Всасывать, всосать (воздух, воду) – всисати, увіссати (СЖМ, Г);

в. (впитывать) – вбирати, увібрати (СЖМ, Г).

Всасывающий (вентилятор) – всисний (С).

Вскапывать, вскопать, -ся (грунт) – скопувати, скопати, -ся (СЖМ, Г, У).

Всвету (отверстие, размер) – у про́світі (С).

Вскипание (известии) – збурювання, збурювання.

Вскипать, вскипеть (об известии) – збурювати, збурювати (С).

Вскирковка, вскирковывание – дзьобакування, подзьобакування.

Вскирковывать, ковать, -ся – дзьобакувати, подзьобакуватися.

Вспарушенность (свода) – зніщення.

Вспарушенный (свод, арка) – звйщений (С).

Вспарушивать, вспарусить – звйщувати, звйщити (С).

Вспомогательный (о балке, конструкции, инструменте) – (до)помічний (НОМ328, СПС34).

Вспученность, вспучина ((грунта) – віди-мому (С); [на́дими(-мів) (СЖМ)];

в. (стены) – віпин(-ну) (С).

Вспученный (о грунте) – відутий (С); [на-бубнявілий (СЖМ)];

в. (о стене) – віпнутий (С).

Вспучивание (грунта) – видим, видимання;

в. (стены) – віпин, віпинання.

Вспучивать, чить, -ся (о грунте) – види-мати, видмати, -ся (С);

в. (о стене) – віпинати, віпнути, -ся (С).

Вставка, вставление – вставляювання, встав-ляння, вставлення;

в. (при инкрустации) – впускання (СЖМ);

в. (предмет) – вставка (СЖМ, Г, У, СБМ256); [втічка (СЖМ, Г), вправка, втулка, лат-ка (У)];

в. замка (в своде) – зворювання, зворення;

в. стекол – скління (С);

в. фасонная – вставка обрисова.

Вставлять, вить, -ся (клинья, окна) – встав-ляти, вставляти, -ся (СЖМ, Г, У, ПхБМ274, НЗОМ26);

в. (об инкрустации) – впускати, впустити (СЖМ, Г);

в. замок (в свод) – зворювати, зворити (ЩРА36);

в. коробку в дверь, окно – хутрувати (двє-рі, вікна) (НМР);

в. (распорку) – заводити, завести (СЖМ, Г);

в. стекла – скліти, поскліти (СЖМ, Г).

Вставной, вставочный (об окне) – встав-ний (СЖМ, Г, У, Др);

в. (о дверном замке, инкрустации) – впуск-ний (С).

Встряхивание (грохота) – по́трус(-су) (СЖМ); стрю́шування, стрю́шення (С).

Встряхивать, встряхнуть (грохот) – стрю-шувати, струсити (Г).

Встряхивающий (прибор) – потрусний.

Всход (лестницы) – схід (сходу) (Г*).

Всыпать, всыпать (песок в раствор) – всипати, всипати (СЖМ, Г, У).

Втапливание (стержня в бетон) – зану́рю-вання, зануря́ння, занурення;

в. (в башмак гвоздя) – вкладання.

Втапливать, втопить (стержень в бетон) – зану́рювати, зану́ряти, зану́рити (Г*);

в. (в башмак гвоздь) – вкладати, вкла́сти (Г*).

Второстепенный (о балке, напряжении) – другорядний.

Втрамбовывание, -вание – убути́нювання, убути́нування.

Втрамбовывать, -бовать, -ся – убути́нюва-ти, убути́нувати, -ся (С).

Втулка – уту́лок(-лка) (МхС);

в. (песочного цилиндра) – за́кладень(-дня) (НС).

Вута (утолщение балки у опоры) – погрү-бина (С).

Вход (отверстие для входа) – вхі́д (входу) (СЖМ, Г, У, ЩРА22, КЧСС16).

Входит, войти (в отверстие, о болте, кли-не) – увіхо́дити, вхо́дити, увійти́ (СЖМ, Г, У);

в. без заедания – у. не затина́ючись;

в. свободно – у. ле́гко;

в. туго – у. ту́го.

Входной (о двери, отверсти) – вхі́дний (Г); [входо́вий, надві́рний (СЖМ)].

Вчерне (сделать) – на́чорно (СЖМ, У).

Вчетверть (соединять доски) – під коміре́ць (НМЛ); [у шпар (НМЛ)];

в. (врубка) – у чверть (С).

Въедание (железа в дерево) – в'їда́ння.

Въедаться, въестся (в дерево) – в'їда́тися, в'ї́стися (СЖМ, Г, У);

Въезд (приспособление для въезда) – в'ї́зд (-ду) (СЖМ, Г, У);

в., подъезд – про́їзд(-ду) (СЖМ, Г, У);

в. наружный, пантус, аппарат – апаре́ля (С).

Выбеливание, -лка – вибілювання, вибілення;
в. известью – вапнування.

Выбеливать, -лить, -ся – вибілювати, вибіляти, вибілити, -ся (СЖМ, Г, У);

в. известью – вапнувати, повапнувати (СЖМ, Г).

Выбивание, -вка (болта) – вибивання, вибиття;

в., выбивка (валика) – виклепування, виклепання.

Выбивать, выбить, -ся (болт, клин) – вибивати, вибити, -ся (СЖМ, Г, У);

в. (валик) – виклепувати, виклепати (С).

Выбирание (грунта) – вибірання;

в. выемки (в бревне) – буртування;

в. паза – гарування.

Выбирать, выбрать, -ся (грунт) – вибирати, вибрати, -ся (СМЖ, Г, У);

в. выемку (в дереве) – буртувати (Г);

в. паз, пазить – гарувати (СЖМ, Г).

Выбойна (в полу, замощении) – вибій(-бою) (СЖМ, Г, У).

Выбойка, выбивание – вибивання, вибиття;
в. (инструмент) – вибивачка (С).

Выборка, см. выбирать;

в. (материала, рабсилы) – вибір(-бору) (СЖМ, Г); [вибірка (У)];

в. резерв – викопище (С).

Выбрасывание (грунта) – викидання;

в. пламени – жахання;

во избежание выбрасывания пламени – щоб не жахало (С).

Выбрасывать, выбросить, -ся (землю) – викидати, викинути, -ся (СЖМ, Г, У);

в-ся (о пламени) – жахати (СЖМ, Г).

Выбуравливание, выбуривание – висвердлювання, висвердління, висвердлення.

Выбуравливать, выбурить, -ся – висвердлювати, висвердляти, висвердли, -ся (СЖМ); [вивірчувати, вивертити, -ся (СЖМ, Г)].

Вывал, вываливание, вывалка (кирпича из кладки) – вівал(-лу), вивалювання, вивалення;

в. (грунта, материала) – вивертання, вивернення.

Вываливать, -литься, -ся (кирпич из кладки) – вивалювати, вивалити, -ся (СЖМ, Г, У).

в. (грунт, материал) – вивертати, вивертитися (СЖМ, Г, У).

Вываривание, выварка – виварювання, виварення.

Вываривать, -рить, -ся (асфальт, олифу) – виварювати, виварити, -ся (СЖМ, Г, У).

Выведение (стен) – виводжування, виводження, виведення;

в. (пятен на штукатурке) – вибавлювання, вибавління, вибавлення;

в. из камня – вимуровування, вимурування.

Выверстывание, -стка – вирівнювання, вирівнення.

Выверстывать, выверстать (пол, кладку) – вирівнювати, вирівняти (СЖМ, Г, У, Км); [плянтувати, виправляти (Км)].

Вывертывать, -нуть, -ся (сверло, шуруп) – викручувати, викрутити, -ся (СЖМ, Г, У).

Выверяние, -рка – вивіряння, вивірення;

в. ватерпасом – ґрунтваження, вґрунтваження;

в. отвесом – вискування, провискування;

в. шаблоном – модлування, промодлування.

Выверять, -рить, -ся (кладку, прибор) – вивіряти, вивірити, -ся (СЖМ, Г);

в. ватерпасом – ґрунтважити, вґрунтважити (НМЛ);

в. отвесом – вискувати, провискувати (С);

в. шаблоном – модлувати, промодлувати (Г).

Выветривание – вивітрювання, вивітріння.

Выветривать, -рить, -ся (глину, помещение) – вивітрювати, вивітрити, -ся (СЖМ, Г); [звітрювати, звітрити, -ся (СЖМ)].

Вывинчивание – вигвинчування, викручування.

Вывинчивать, -тить, -ся (винт, шуруп) – вигвинчувати, вигвинтити, -ся; викручувати, викрутити, -ся (СЖМ, Г, У); [вишрубувати, вишрубувати (СЖМ, У)].

Вывод (кладки) – вивід(-воду) (СЖМ*, Г*);

в., канал выводной (дымовой) – бовдур (-ра) (Г, КчСС20); [хіднік(-ка) вивідний (КчСС20)];

Выводить, вывести (сооружение) – виводити, вивести; [класти, скласти (СЖМ, Г, У, ЩрА10)];

в. (пятна на штукатурке) – вибавляти, вибавити (СЖМ, Г, У);

в. кладку – мурувати, вимуровувати, вимурувати (СЖМ, Г, ПхБМ256);

в. свод – склепіти (Г).

Выгиб, -бание (балки, процесс) – вигинання, вигнуття;

выгиб (величина выгиба) – вигин(-ну) (НОМ323);

в. (трубы) – коліно (СЖМ, Г, У); [закрут (-та) (СЖМ)];

в. направляющая (свода) – напрямнік (-ка) (КСІ);

в. выпучивание (стен, раскосов) – віпин, випинання;

в., в. (*величина*) – віпин(-ну) (С);
в. местный – в. місцевий;
в. опасный – в. небезпечний;
в. предельный – в. граничний.
Выгибать,-гнуть,-ся (*балку, трубу*) – вигинати, вигнути,-ся (СЖМ, Г, У);
в. выпучивать,-ся (*стержень*) – випинати, випнути,-ся (СЖМ Г, У).
Выглаживание (*топором*) – вигладжування, вигладження;
в. (*слоя асфальта*) – стріхлювання.
Выглаживать,-дить,-ся (*топором, рубанком*) – вигладжувати, вигладити,-ся; [вирівнювати, вирівняти,-ся (СЖМ, Г)];
в. (*слоя асфальта*) – стріхлювати, постріхлювати (С).
Выгнутость (*балки*) – вигнутість(-тости) (СЖМ).
Выгорание (*сажи*) – вигорання;
в. (*покраски*) – блякнення, блякування.
Выгорать,-реть (*о саже*) – вигоряти, вигорювати, вигоріти (СЖМ, Г, У);
в., тускнеть (*о краске*) – блякнути, поблякнути (Г); [зблякувати, заблякнути (СЖМ); линяти, злиняти (У)].
Выгоревший – вигорілий;
в. (*об окраске*) – збляклий.
Выгреб, яма выгребная – вигрібнік(-ка) (С); [яма вигрібна (СЖМ)];
в. надземный – в. наземний;
в. подземный – в. підземний.
Выгребать, выгреть (*нечистоты, стропит. мусор*) – вигортати, вигорнути, вигрібати, выгребти (СЖМ, Г, У).
Выгребной (*инструмент*) – вигортівий, вигрібний (СЖМ).
Выгροхотка, выгροхочивание – видармоювання, видармоювання.
Выгрохочивать,-тить,-ся – видармоювати, видармоювати,-ся (С).
Выдавка,-ливание – вічав(-ву); вічавлювання, вічавлення.
Выдавливать,-вить (*раствор, грунт из-под сооружения*) – вічавлювати, вічавити; [витіскувати, витіскати, вітиснути; видавлювати, видавити (СЖМ, Г, У)].
Выдалбливание – видовбування, видовбання;
в. *гнезд* (*для шипов*) – канювання.
Выдалбливать, выдолбить – видовбувати, видовбати (СЖМ, Г, У, ПхБМ57);
в. *гнездо* – канювати (НМБц).
Выделка,-ливание (*процесе*) – вироблювання, виробляння, вироблення;
в. (*результат процесса, предмет*) – вироб(-робу) (СЖМ, Г);

в. годовая – в. річний;
в. денная – в. денний.
Выделывать,-лать (*бетонные отливки*) – вироблювати, виробляти, виробити (СЖМ, Г, У).
Выдергивание (*свай*) – витягання, виривання.
Выдергивать,-нуть,-ся (*звоздь, сваю*) – витягати, витягти,-ся (СЖМ, Г); виривати, вірвати,-ся (СЖМ, Г, У).
Выдерживание (*бетона, строения*) – вистоявання, вистояння;
в. (*тяжести*) – витримування, витримання.
Выдерживать,-жать,-ся (*бетон, сооружение*) – вистоявати, вистояти,-ся (Г);
в. (*нагрузку*) – витримувати, витримати; [видержувати, видержати; здержувати, здержати (СЖМ, Г, У)].
Выдра (*в дымовой трубе*) – відра (СЖМ*, Г*); [віріз(-за) (ПхБМ227)].
Выемка (*процесе*) – виймання;
в. (*грунта, паза*) – вибирання, вибрання;
в. (*в земле*) – вийма (С); [віймка (СЖМ, У); віріз(-за) (СЖМ, Г)];
в. (*в дереве, камне*) – рівчачок(-чка), жолобок(-бка) (СЖМ, Г);
в. (*вдоль бревна*) – бурт(-та) (Г);
в. одно-, двухсторонняя – в. одно-, двобічна;
в. пазов – гарування;
в. слоями – вибирання шаровé;
в. сплошная, сыром – в. поспільне;
в. шпунта – гарування;
в-ку выбирать,-брать (*вдоль бревна*) – буртувати, буртити (Г);
в. в., пазить – гарувати, гарити (СЖМ, Г).
Выжелавливание – вижолоблювання, вижолоблення.
Выжелавливать,-бить (*доски*) – вижолоблювати, вижолобити (СЖМ, У).
Выжиг,-гание (*сажи, покраски*) – віпал(-лу); випалювання, випалення.
Выжигать,-жечь,-ся (*сажу в дымоходе, старую покраску*) – випалювати, віпалити (СЖМ, Г, У, ПхБМ 267).
Выжимать,-жать,-ся (*раствор из кладки*) – вічавлювати, вічавити,-ся (Г); [витіскати, вітиснути,-ся (СЖМ, Г), видавлювати, видавити (СЖМ, Г, У, СПС108)].
Вызубривание – вищерблювання, вищербляння, вищерблення.
Вызубривать,-рить,-ся (*инструмент*) – вищерблювати, вищербляти, вищербити,-ся (СЖМ, Г, У).
Вызубрина – щербіна (Г).

Выкалывание – ви́колювання, ви́колення.
Выкалывать, выколоть, -ся (о дереве, камне) – ви́колювати, ви́колоти, -ся (СЖМ, Г*, НОМ78).

Выкапывать, выкопать (котлован) – ви́копувати, ви́копати (СЖМ, Г, У, ПхБМ18).

Выкачивать, -чать (воду из котлована) – ви́смо́кувати, ви́смо́кувати, ви́смокувати (МхС).

Выкидка, -дывание, -дание – ви́кида́ння, ви́кинення.

Выкидывать, -нуть (грунт из котлована) – ви́кида́ти, ви́кинути (СЖМ, Г, У);

в. -ся (о пламени) – жа́хати (СЖМ, Г).

Выкирковывать, -ковать – ви́дзюба́кувати (С).

Выкладывание (плитами) – ви́мо́щування, ви́мо́щення.

Выкладывать, выложить (плитами) – ви́мо́щувати, ви́моща́ти, ви́мостити (Г).

Выколачивание, выбивание (клиньев) – ви́бива́ння, ви́биття́.

Выколачивать, -лотить, -ся (клин, нагель, заклепку) – ви́бива́ти, ви́бити, -ся (СЖМ, Г, У).

Выколотка (инструмент для выколачивания) – ви́бива́чка (СЖМ).

Выкопка, выкапывание, выкопывание – ви́коп(а), ви́копування, ви́копання.

Выкраивать, -роить (из железа) – ви́кро́ювати, ви́кро́їти (СЖМ, Г, У).

Выкрашиваемость (камня) – ви́кришні́сть (-ности) (С).

Выкрашивание, -ска (краской) – фа́рбува́ння, фа́рблення́;

в. выкрошивание (камня) – ви́кри́шування, ви́кришення́.

Выкрашивать, выкрасить, -ся – фа́рбува́ти, пофа́рбува́ти, -ся (СЖМ, Г, У);

в. выкрошивать, -шить, -ся (о камне) – ви́кри́шувати, ви́кришити, -ся (СЖМ, Г, У).

Выкройка (для воронки, водост. трубы, предмета) – ви́крійка (СЖМ, У);

в., выкраивание – ви́краюва́ння, ви́края́ння.

Выкругливать, -лять, -лить, -ся (выкройку листового железа, доски) – ви́кру́глювати, ви́кру́гля́ти, ви́кру́глити, -ся (СЖМ, Г, У).

Выкружалник – ви́кружа́ло (СЖМ).

Выкружка, выкругливание (процесс) – ви́кру́глова́ння, ви́кру́гля́ння, ви́кру́глення́;

в. (в гзимсе, доске) – ви́жолобок(-бка) (С); [ви́жолоблення́ (ШцВ7); ли́штва (СЖМ)];

в. галтель (инструмент) – жо́лобні́к(-ка) (С);

в-ку делать, сделать галтелью – ви́жолоб́лювати, ви́жолобля́ти, ви́жолобити (С).

Вылакировывать, -ровать (покраску) – ля́кува́ти, поля́кува́ти (СЖМ, Г).

Выламывать, выломать, -мить, -ся (отверстие в стене) – ви́ло́млювати, ви́ламати, ви́ломити (СЖМ, Г, У).

Вылеживание – ви́ле́жування, ви́ле́жання́; уле́жування, уле́жання́.

Вылеживать, вылежать, -ся (о глине) – ви́ле́жувати, ви́лежати, -ся, уле́жувати, уле́жати, -ся (СЖМ, Г, У).

Вылет (строит. крана) – ви́став(-ву) (ДСТ); [ви́гін(-ну) (НТМ I 37); луч(-ча) (Др)];

в. полезный – в. ко́рі́сний.

Выливать, вылить (из асфальта, бетона) – ли́ти, ви́лива́ти, ви́лити (СЖМ, Г, У).

Вылом (отверстие в стене) – ви́лі́м(-лому) (СЖМ).

Выломка, -ламывание, -ломание (породы, отверстия) – ви́ло́млюва́ння, ви́ломлення́.

Выломок – ви́ломок (С);

в. печной – пе́чі́на (С).

Вымазывание (глиной) – ви́ма́зува́ння, ви́ма́зання́;

в. (мастикой) – ви́ма́щування́, ви́мащення́;

в. олифой – олі́єння, ви́олієння́;

в. смолой – ви́смо́люва́ння, ви́смолення́.

Вымазывать, -зать, -ся (глиной) – ви́ма́зувати, ви́мазати, -ся (СЖМ, Г, У);

в. (мастикой) – ви́ма́щувати, ви́мастити (СЖМ, Г);

в. олифой – олі́їти, ви́оліїти (С);

в. смолой, осмаливать – ви́смо́лювати, ви́смо́лити (СЖМ, Г).

Вымачивание, -мочка – ви́мо́чува́ння, ви́мо́чення́.

Вымачивать, вымочить, -ся (глину, кирпич) – ви́мо́чувати, ви́мочити, -ся (СЖМ, Г, У).

Вымащивание (камнем) – ви́мо́щування́, ви́мо́щення́;

в. (камнем мостовой) – бру́кува́ння, ви́бру́кування́;

в. (досками) – ви́сте́люва́ння, ви́стеля́ння, ви́стелє́ння.

Вымащивать, вымостить (камнем, плитами) – ви́мо́щувати, ви́моща́ти, ви́мостити (СЖМ, Г, У);

в. (камнем мостовую) – бру́кува́ти, ви́бру́кувати (СЖМ, Г, У);

в. (досками) – ви́стеля́ти, ви́стелити, ви́слати (СЖМ, Г, У).

Вымбовка (рычаг в вороте) – ви́рло (Г*).

Вымеривание – ви́ми́ря́ння, ви́мір(-ру).

Вымеривать, -рять, -рить, -ся – ви́ми́рювати, ви́мі́ряти, ви́мірити, -ся (ГдС).

Вымешивание (бетона) – ви́мі́шува́ння, ви́мі́шання́, ви́мі́шання́;

в. (глины) – виміслювання, вимішення, виміс(-су).

Вимешивать, шать, -ся (бетон) – вимішувати, вимішати (СЖМ, Г, У); **вимешивать, вымесить (глину)** – виміслювати, вимісити (СЖМ, Г, У).

Вымораживать, -розить, -ся (глину) – виморожувати, виморозювати, виморожати, виморозити (СЖМ, Г, У).

Вымощенный (плитками) – вимощений;
в. (о мостовой) – вибрукуваний;
в. (досками) – вистелений.

Вынимание, вынутие (стекла) – виймання;
в. (грунта) – вибирання;
в. (рам) – виставляння;
в. сплошное (грунта) – вибирання поспільне.

Вынимать, вынуть, -ся (болт, стекло) – виймати, вийняти, -ся (СЖМ, Г, У);
в. (грунт) – вибирати, вибрати, -ся (СЖМ, Г, У);
в. (раму) – виставляти, виставити, -ся (СЖМ, Г);
в. четверть (в доске) – вибирати коміречь;
в. шпунт, паз – гарувати (Г).

Вынос, выноски (материала) – винос(-су), винесення (СЖМ, Г, У);
в., подъем (арки, свода) – підняток(-тка) (С);
в., вылет (стрелы, копра) – вистав(-ву) (ДСТ).

Выносить, вынести (материал) – виносити, винести (СЖМ, Г, У);
в. (стрелу копра) – виставляти, виставити (С).

Выносливость (материала) – витривалість (-лости) (СЖМ).

Выносливый (материал) – витривалий (С).

Выпаживать, -зить, -ся – вигарбовувати, вигарувати, -ся (С); [вижолоблювати, вижолобити, -ся (СЖМ)].

Выпаливание, вижигание (сажи) – випалювання, випалення.

Выпаливать, -лить, -ся, вижигать (сажу в дымоходе, покраску) – випалювати, випалити, -ся (СЖМ, Г, У, ПхБМ267).

Выпиливать, -лить, -ся – випілювати, випіляти, -ся (СЖМ, Г, У).

Выпилка, -ливание – випілювання, випіляння.

Выпирание, выжимание (грунта, раствора) – ви́чав(-ву), ви́чавлювання, ви́чавлення;
в., выпучивание (стен) – випинання, випнуття;
в. в сторону – в. убік;
в. двустороннее – в. на два боки;

в. одностороннее – в. на один бік.

Выпирать, выпереть, -ся (выжимать грунт) – ви́чавлювати, ви́чавити, -ся (Г); [витискати, витиснути, -ся (СЖМ, Г)]; випирати, ви́петри (СЖМ, У, СПС20)];
в., выпучивать, -чить, -ся (о стене) – випинати, випнути, -ся (СЖМ, Г, У).

Выплевки (выдавленный разжиженный грунт) – ви́чав(-ву) (С).

Выплетать, -лесть (плетень) – виплітати, ви́плести (СЖМ, Г, У).

Выполировка, -ывание – виполірювання, ви́полірювання.

Выполировывать, -ровать, -ся (дерево, камень) – виполірювати, ви́полірювати, -ся; [вилощувати, ви́лощити, -ся (СЖМ)].

Выпораживание, -рожение – спорожнювання, спорожняння, спорожнення.

Выпораживать, -рожать, -рожить, -ся (бадьо) – випорожнювати, випорожняти, ви́порожнити, -ся; спорожнювати, спорожняти, спорожніти, -ся (СЖМ, Г, У).

Выправительный (о работах) – виправний (С).

Выправка, выправление (кладки, работ) – виправляння, виправлення, виправа;
в. (арматуры) – випрямляння, випрямлення;
в. рихтовка – рихтування, рихтований;
в. по шнуру – виправляння під шнур;
в. по шаблону – в. під модло.

Выправлять, -вить, -ся (кладку, работу) – виправляти, ви́правити, -ся (СЖМ, Г, У);
в., выпрямлять (арматуру, столб) – ви́прямляти, ви́прямити, -ся (СЖМ, Г, У);
в. рихтовать – ви́рихтовувати, ви́рихтувати (Г).

Выпрямливать, -лять, -мить, -ся (арматуру, столб) – ви́прямляти, ви́прямитися (СЖМ, Г, У).

Выпуклина (изделия, камня) – опуклина (СЖМ); [опу́ка (Г)].

Выпуклость (свода) – опуклість(-лости) (СЖМ, У); [ви́пнутість(-тости) (СЖМ)];
в. (на дереве, земле) – горбівина (СЖМ).

Выпуклый (о колонне, поверхности) – опуклий; [пукáтий (СЖМ, Г, У)];
в. (с выпуклыми боками) – бока́стий (СЖМ).

Выпуск, -кание (процесе) – ви́пуск(-ку), ви́пускання, ви́пущення;
в. (конца балки) – виставляння, виставлення;
в., вылет (конца балки, предмет) – вистав(-ва) (ДСТ);
в. (рядов кладки) – ви́пуск(-ку) (СЖМ);
в. напуском – на́пуск(-ку) (Г*);

в., выступ – віступ(-пу,-па) (СЖМ, У).
Випускати, выпустить (ряд кладки, дым, воду) – випускати, випустити (СЖМ, Г, У);
в. (конец балки) – виставляти, віставити (Г, У);
в. напуском – напускати, напустити (Г).
Выпускной (об отверстии) – випускний (СЖМ);
в. выступающий – виступний (С);
в., выстроженный – виставний (С).
Выпучивание (стены, стержня, процесс) – випинання, випнуття;
в. (величина) – випин(-ну) (С);
в. (грунта) – відим(-ма,-му), видимання, видуття.
Выпучивать,-чить,-ся (о стене, стержне) – випинати, випнути,-ся (СЖМ, Г, У, МЗСВХ22, НОМІ42);
в. (о глине) – відимати, відмати,-ся (СЖМ, Г, У).
Выпучина – випин(-ну) (С).
Выравнивание – вирівнювання, вірівнення;
в., планирование – плянтрування;
в. по ватерпасу – ґрунтваження;
в. по лекалу, шаблону – модлування;
в. по отвесу – вискування.
Выравнивать,-нять,-ся – вирівнювати, вірівняти,-ся (СЖМ, Г, У);
в. планировать – плянтрувати, віплянтрувати (СЖМ, У, Тмч);
в. по ватерпасу – ґрунтважити, віґрунтважити (НМЛ);
в. по лекалу – модлувати, промодлувати (Г*);
в. по отвесу – вискувати, провискувати (С).
Вырез, вырезка – віріз(-за,-зу) (СЖМ); [вірізка (СЖМ, Г, У)];
в. (в виде желобка) – рівчачок(-чка) (Г*);
в. (на камне, дереве) – карб(-ба) (Г);
в. (в кровельном листе) – вікіт(-кота) (СЖМ*, Г*).
Вырезывание,-зание,-зка – вірізування, вірізання;
в. (на камне, дереве) – карбування;
в. борозд – рівчакування.
Вырезывать, вырезать, вырезать – вірізувати, вірізати; [витинати, вітяти (СЖМ, Г, У)];
в. (на камне, дереве) – карбувати, викарбівувати, вікарбувати (СЖМ, Г);
в. борозды, бороздить (доски) – рівчакувати, віривчакувати (НМЛ).
Выруб,-бывание,-бание – вируб(-ба), вірубівання, вирубаня;
в. (для сопряжения) – зарубівання, зарубання;

в. (предмет) – заруб(-ба), зарубина (СЖМ, Г);
в. (в камне уступа) – висікання;
в. борозд – рівчакування;
в-бка косая – зарубка коса;
в. прямая – з. пряма;
в. сложная – з. складна.
Вырубывать,-бать,-бить,-ся (столбы) – вірубувати, вірубати, вірубати,-ся (СЖМ, Г, У);
в. (для сопряжения) – зарубувати, зарубати,-ся (Г);
в. (уступ в камне) – висікати, вісікти (Г).
Вырывание (гвоздя) – віривання, вірвання;
в. вырытие (котлована) – вікопування, вікопаня.
Вырывать,-рвать,-ся (гвоздь) – віривати, вірвати,-ся (СЖМ, Г, У);
в., вырыть (котлован) – вікопувати, вікопати,-ся (СЖМ, Г, У).
Высадка, высаживание (заклепок) – вишто́вхування, виштовхання (МхС);
в. выгибание (уголков) – випинання;
в. (место выгиба) – випин(-ну) (С).
Высаживать,-дить (заклепку) – вишто́вхувати, виштовхати (МхС);
в., выгибать (уголок) – випинати, випнути (Г);
Высверливать,-лить,-ся – висвердлювати, висвердли́ти,-ся (СЖМ, У); [вивір-чувати, вівертіти,-ся (СЖМ, Г, У)].
Высверлки, вотра – тріна (СЖМ, Г).
Высевать,-ять (песок, щебень) – висівати, вісіяти (СЖМ, Г, У).
Высевка,-вание – висівання, вісів(-ву).
Высевки (каменные) – вісівки(-вок) (СЖМ, Г, У); [підточини (Г, Тмч)].
Высекание,-сечка (из камня) – вітісування, вітесання;
в. (из камня) – карбування, викарбівування, вікарбування.
Высекать, высечь (из камня) – вітісувати, вітесати (СЖМ, Г, У);
в. (на камне) – карбувати, викарбівувати, вікарбувати (СЖМ).
Высковораживание – вірубання хра́па.
Высковораживать,-дить – вірубувати, вірубати хра́па (С).
Выскребать,-ресть, выскабливать,-блить (покраску) – вискрібувати, вискрібати, вискрібти (СЖМ, Г, У).
Высмаливание (внутри) – висмолювання, вісмолення;
в. (снаружи) – обсмолювання, обсмолення.
Высмаливать,-лить,-ся (внутри) – висмолювати, вісмолити,-ся (СЖМ, Г, У);

в., осмаливать (*снаружи*) – обсмолювати, обсмолювати, -ся (СЖМ, Г).

Высота (*сооружения*) – вишина;

в., (слоя, арматуры) – грубина, товщина;

в. конструктивная – в. конструкційна;

в. наивыгоднейшая – в. найпридâtніша;

в. относительная – в. відносна;

в. полезная – в. корисна;

в. полуторная – в. півторачна;

в. поэтажная – в. поповерхова;

в. приведенная – в. зведена (СПС10);

в. строительная – в. будівельна;

высотой, в высоту – заввишки (СЖМ, НЗОМ22).

Выстаивание (*сооружения*) – вистоявання, вистояння;

в. (окраски) – линіяння, блякнення.

Выстаивать, -тоять, -ся (*известь, постройку*) – вистоявати, вистояти, -ся (СЖМ, Г, У, ПхБМ255);

в-ся (об окраске) – линіяти, злиняти (СЖМ, Г, У); блякнути, зблякати, зблякнути (СЖМ, Г).

Выстиление (*досками*) – вистилання, вистелення (см. также **выстилка**);

в. (камн.) – вимощування, вимощення;

в. (мостовой) – брукування, вибрукування.

Выстилать, выстлать (*досками*) – вистилати, вистлати (Г, У, Тмч); [вистеляти, вистелити (СЖМ, ПхБМ296);

в. (камнем) – вимощувати, вимостити (Г*);

в. (мостовую) – брукувати, вибрукувати, забрукувати (СЖМ, Г, У).

Выстилка, см. выстиление;

в. (предмет) – вистілка (СЖМ, Ск);

в. (каменная) – вимостка (С);

в. (каменной мостовой) – брук(-ку) (Г, ДСТ);

в. булыжная – вимостка брукнякова;

в. в елку – в. сôсонкою;

в. дерновая – в. дерновá;

в. досчатая – вистілка дощанá;

в. кирпичная – вимостка цегловá;

в. накатниковая – вистілка накітнá;

в. плитная – в. плитнá;

в. плиточная – в. плитковá;

в. плотная – в. щільна;

в. сплошная – в. пôспільна.

Выстилочный (*деревоматериал*) – вистілковий (СЖМ);

в. (камень) – вимостôвий (С);

в. (относящ. к мостовой) – бруковий.

Выстрагивание, -ружка (*стругом*) – вистругування, вистругання;

в. рубанком – вигемблôування, вигембловання;

в. фуганком – вифугôування, вифугування.

Выстрагивать, -рогать, -ся (*стругом*) – вистругувати, вистругати, -ся (СЖМ, Г, У);

в. рубанком – вигемблôувати, вигембловати, -ся (Г, У);

в. фуганком – вифугôувати, вифугувати, -ся (С).

Выстраивание – вибудôування, вибудування;

в. (из камня) – вимурôування, вимурування.

Выстраивать, -роить, -ся – вибудôувати, вибудувати, -ся (СЖМ, Г, У);

в. (из камня) – вимурôувати, вимурувати, -ся (СЖМ, Г, У).

Выступ (*в сооружении*) – виступ(-пу, -па) (СЖМ, ШцВ4);

в. (из ряда) – витик(-ка, -ку) (Г, У, Тмч);

в. (крыши) – випуст(-та, -ту) (СЖМ, Г*);

в., распушка (*дымовой трубы*) – напуск (-ку, -ка) (КчСС42, КвДВД35);

в. для связи (*в камнях*) – випуст зв'язний.

Выступление – виступання;

в. (наружу из ряда) – витикання;

в. пятнами – плямування.

Выступать, -пить (*о части сооружения*) – виступати, виступити (СЖМ, Г, У);

в. (наружу из ряда) – витикатися, виткнутися (СЖМ, У, Г);

в. пятнами – плямйтися, поплямйтися (СЖМ, Г, У).

Выступающий, выступной (*о частях сооружения*) – виступний (С);

в. (наружу) – витичний (С).

Высушка, -шивание – висушування, висушення.

Высушивать, -шить, -ся (*материал, сооружение*) – висушувати, висушити, -ся (СЖМ, Г, У).

Высыпка, -ние – висипання, вісипання.

Высыпать, высыпать, -ся (*насыть, материал*) – висипати, вісипати, -ся (СЖМ, Г, У).

Высыхание (*материала, покраски*) – висихання, вісхнення.

Высыхать, высохнуть (*о матер., покр.*) – висихати, віс(о)хнути (СЖМ, Г, У)

Высыхающий – схну́чий (СЖМ).

Вытапливать, вытопить, -ся (*помещение*) – ogrівати, ogrіти, -ся (Г);

в. (печами) – напáлювати, напáлити, -ся (СЖМ, Г).

Вытаскивание (*гвоздя, сваи*) – витягання, витягнення;

в. (бревна из помещения) – виволікання, виволочення;

в. (из плетня) – випрúчування, випручення.

Вытаскивать, вытащить, -ся (*гвоздь, сваю*) – витягати, витягти, -ся (СЖМ, Г, У);

в. (бревно из помещения) – виволікати, виволокти (СЖМ, Г, У);

в. (из плетня хворостины) – випручувати, випрутити (СЖМ, Г).

Вытеска, вытесывание – витісування, витісання.

Вытесывать, -сать, -ся – витісувати, витісати, -ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ49).

Вытопка (помещения) – огріття (СЖМ);

в. (печами) – опалення (СЖМ).

Вытягивание (воздуха, железа, бадьи) – витягання, витягнення;

в. (поясков) – підведення;

в., вытаскивание (бревен) – виволікання, виволочення;

в. в длину – видовжування, видовження;

в. карнизов – карункування;

в. карнизов образцовое, пробное – карункування випробне.

Вытягивать, -нуть, -ся (*воздух, железо, бадья*) – витягувати, витягати, витягти, -ся (СЖМ, Г, У, ПхБМ255);

в. (поясок при покраске) – підводити, підвести (Г, ПхБМ187);

в., вытаскивать (бревна) – виволікати, виволокти, -ся (СЖМ, Г, У);

в. в длину – видовжувати, видовжити, -ся (Г);

в. карниз – викарункувати, викарункувати, -ся (С).

Вытяжка, вытягивание – витягання, витягнення;

в., вентиляция – провітрювання, провітрений;

в., душник вытяжной – витяжник(-ка) (С); [витяжний душник(-ка)]; вытяжка (СЖМ);

в. вентиляционная – в. провітрювальна;

в. комнатная – в. кімнатна;

в. низовая – провітрювання низові;

в. подпольная – п. підпідлогове;

в. холодная – п. холодне.

Вытяжник, душник – душник(-ка) (КЧСС46, ПхБМ288).

Вытяжной (канал, вентилятор) – витяжний (СЖМ);

в., вентиляционный – провітрювальний (С).

Выход (дверной) – вихід(-ходу) (СЖМ, Г, У); [хід(-ходу) (СЖМ, Г)];

в. (цементного теста) – добуток(-тка) (СЖМ, КСХ);

в. боковой – вихід боковий;

в. запасный – в. запасний;

в. наружный – в. надвірний;

в. парадный – в. парадний;

в. черный – в. чорний.

Выходить, выйти – виходити, вийти (СЖМ, Г, У); (*двери выходят на улицу*);

в. (о цементном тесте) – добуватися, добути; [видаватися, відатися (СЖМ, КСХ)];

в. (из ряда) – витикатися, виткнутися (СЖМ І 155, Г).

Выходной (о двери, отверстии) – вихідний (СЖМ, Др); [виходовий (СЖМ)].

Выцветание, выгорание (краски) – блякнення, зблякання, зблякнення; вицвітання, вицвітіння.

Выцветать, выцвести (о покраске) – блякнути, зблякати, [зблякнути; вицвітати, вицвісти (СЖМ, Г)].

Выцветший – збляклий, вицвілий (СЖМ).

Вычисной (о люке, отверстии) – вичисний, вичисальний (С);

в. (о дверце печи) – сажотрусний (С).

Вычищать, -стить, -ся (*клозет, топливник*) – вичищати, вичистити, -ся (СЖМ, Г, У);

в. от саж – трусити, потрусити сажу (Г, НМЛ).

Вышка (строительная) – вежа, вежка (СЖМ, Г*).

Вьюшечный (относящийся к вышке) – кагльнянковий (С).

Вьюшка (печная) – кагльнянка (СЖМ, Г, ПхБМ217); [затулка (СЖМ, Г); юшка (Ск, НМЛ)];

в. (катушка со шнуром) – шнурка (НМЛ); [вертушка (ПхБМ58)].

Вязущий (о глине, цементе) – чіпний (С); [зв'язний (СЖМ)];

в. (о клее) – беручкий (Г).

Вяз, ильм(а) (Ulmus) – в'яз(-за), ільмак(-ка) (СЖМ, Г).

Вязать, связать (бревна, арматуру) – в'язати, зв'язати (СЖМ, Г, У, ПхБМ 59).

Вязка, -зание (бревен) – в'язання (СЖМ, Г, У, ЛвБ40);

в., сцепление (кирпича с раствором) – зчіплювання, зчіплення;

в. в замок – в. в замбк;

в. в наконечник – в. в нагребінник;

в. в присечку – в. до драчки;

в. в ус – в. ускіс, в. скісне;

в. плотная – в. щільне.

Вязкий (о дереве) – в'язкий (С); [тяглистий (НОМ350)];

в. (о глине, цементе) – чіпкий (СЖМ, Г, У);

в. (о клее) – беручкий (СЖМ, Г, У); [беручий (Г)].

Вязкость (дерева) – в'язкість(-кости) (С);
в. (цемент, глины) – чіпкість(-кости) (С);
в. (клея) – беручість(-кости) (С); [ліп-
 кість(-кости) (СЖМ); липучість(-чости)
 (СЖМ, У);

Вязло витое – перевёсло (Г).

Вязнуть (о глине) – ліпнути (Г).

Г

Гажа (глина) – гажá (С).

Газ – газ(-зу) (ФС);

г. дымовый – г. димовий;

г. угарный – г. чадний.

Гайка – мўтра (МхС);

г. квадратная – м. квадрáтна;

г. столярная – м. столýрська;

г. шестигранная – м. шестистінна;

контр-гайка – протимўтра, прімўтра (МхС).

Галерея – галерія (СЖМ, ШрА154);

г. круговая – кружгáнок(-нка) (СЖМ, Г);

г. крытая – басáнь(-ні) (СЖМ, Г);

г. осушительная – г. осушná;

г. открытая – підсіння (СЖМ, Г*);

г. подземная, штольня – штóла (Г);

г. трубопроводная – т. трубопровідна;

г. шпунтовая – г. гарóвана.

Галтель, голтель (инструмент) – жолоб-
 ник(-ка) (С); [гонтель(-лі) (НМЛ); галтель
 (-лі) (ПхБМ57); шерпа, шерпéтка (СЖМ);
 гебель круглий(СЖМ)];

г. (желобок) – жолобóк(-бká) (СЖМ, Г,
 У); [віжолоблення (ШцВ13)];

г. выпуклая – жолобнік опúклий;

г. карнизная – жолобóк карункóвий;

г. фальшивая – ж. фалшівий.

Галка – рінь(-ні) (Г);

г. крупная – лобáк(-ку) (СЖМ);

г. мелкая – ситéць(-тцю) (СЖМ).

Гандшпуг, аншпуг – закрутень(-тня) (СЖМ*
 Г 79, НМЛ); [важніця(СЖМ)].

Гасильный (о ящике для извести) – люсів-
 ний (С).

Гасить, загасити (огонь в топке) – гасіти
 (СЖМ, Г, У);

г. (известь) – люсува́ти, залюсува́ти (СЖМ,
 Г, ПхБМ68, Сбт13)

Гашение (огня) – гасіння;

г. (извести) – люсува́ння;

г. в порошок – л. в попільну́ху (ПхБМ71);

г. медленное – г., л. повільне;

г. постепенное – г., л. повільне;

г. самопроизвольное – самолюсува́ння.

Гвоздеобразный (конец инструмента) –
 цвяхувáтий (СЖМ).

Гвоздодер (клещи для вытягивания гвоз-
 дей) – обцёньки (Г, ДСТ).

Гвоздь – цвях(-ха) (СЖМ, Г, У, Др, ДСТ,
 КчСС42, КвДВД14, ПхБМ196); [гвіздóк
 (-дка) (СЖМ, Г, У)];

г. (без шляпки) – шпéнь (шпня) (СЖМ, Г,
 У);

г. брусковый – ц. квадрáтовий (Др);

г. -вешалка (деревянный) – кілóчок(-чка)
 (СЖМ, Г);

г. готовый – гонтáль(-ля) (СЖМ, Г, У);
 [шингльовéць(-вця) (Г)];

г. двоетес – ц. двотéсовий, двотéс(-са) (С);

г. деревянный, нагель – тібель(-бля)
 (СЖМ, Г, У, Ск, НОМ82);

г. ершовый, ершенный, заершенный –
 ц. зайóржений (С); [ц. зубкóваний (Тмч)];

г. железокровельный – дахналь бляховий
 (С);

г. кованый – ц. кóваний (ПхБМ 196);

г. корабельный – ц. корабéльний; [цинáль
 (-ля) (Ск)];

г. костыльковый – бретáлик (С); [бретналь
 (-ля) (СЖМ, Г, У); кості́ль(-ля) (СЖМ,
 У)];

г. кровельный – дахна́ль(-ля́) (С);

г. купорный (укупорочный) – ц. паківний;

г. навесный, круглошляпный, петель-
 ный – ц. завіскóвий;

г. обойный – ц. оббивний (С); [цвяшóк
 (-шка) (СЖМ, У)];

г. обрешетный – латóвець(-вця)(СЖМ,
 Г); [латні́к(-ка) (СЖМ, Г)];

г. одготес – ц. одготесóвий, одготéс(-са)
 (С);

г. петельный – ц. завіскóвий;

г. печной, штырь – гачóк кахляний (С);

г. плоскошляпный – ц. рівноголовкóвий;

г. подковный – ухна́ль(-ля́) (СЖМ, Г, У);

г. половой – цвях підлогóвий;

г. полукорабельный – ц. полукорабéльний;

г. проволочный – ц. дротяний;

г. стяжной – лют (лю́та) (Г);

г. тесовый – ц. тесóвий (С);

г. толевый, толевокровельный – ц. тóлé-
 вий (ПхБМ195);

г. троетес – ц. тритесóвий, тритéс(-са) (С);

г. шинный – шинáль(-ля́) (СЖМ, Г, У);

г. шляпный – ц. головкóвий;

г. шпалерный – шпілька (Г*);

г. штукатурный – ц. тинка́рський;

г. вгонять, вогнать – ц. уганя́ти, увігна́-
 ти (СЖМ);

г-ми обивать, обить, украшать, -сить –
 цвяхувáти, зацвяхóвувати, зацвяхувáти
 (Г);

г-ми прибывать,-бить – прицвяхóувати, прицвяхувáти (С);
г-ми сколачивать,-тить – цвяхами зби-
 вáти, зб́ити (Г);
г-ми украшенный – цвяхóваний (СЖМ,
 Г, У).
Гвоздяной – цвяхóвий (СЖМ, Г, У, ПхБМ200).
Герметический (затвор, печь) – герметич-
 ний (СЖМ, ПхБМ278).
Гзимс – гзимс(-су) (СЖМ, Г, ШцВЗ, ЩрА
 28, ПхБМ113, Сбт8);
г. венчающий – г. вінцéвий;
г. поддерживающий – г. підтримний.
Гзимсовый – гзимсóвий (СЖМ).
Гибкий (способный гнуться) – гнучкий;
 [гнóчий (СЖМ, Г, НЗОМ53)];
 г. (о нити) – гинкий (СЖМ, Г, У).
Гибкость (способность гнуться) – гнóчкість
 (-кости); [гнóчість(-чости) (СЖМ, У)];
 г. (нити) – гінкість(-кости) (Г).
Гидравлический (добавок, раствор) – гід-
 равлічний (ТхС);
г. раствор – чамóр(-рý) (Г, У, Тмч).
Гидравличность (раствора) – гідравлічність
 (-ности) (С).
Гинья, таль – многоблòк(-блòка) (МхС).
Гипс – гіпс(-су) (СЖМ, Г, У);
г. безводный – г. безвóдний;
г. вареный, жженный – г. пáлений;
г. мертвый, пережженный – г. перепáле-
 ний;
г. свежеебожженный – г. недавнопáле-
 ний.
Гипсовый – гіпсóвий (СЖМ, У).
Гирька (отвеса), **весок** – тягарéць(-рця)
 (СЖМ, МЕ III 22); [важóк(-жкá) (СЖМ,
 Г, У, НМЛТ)].
Главка (купола) – бáнька (Г);
г. колоколообразная – б. дзвонувáта.
Главный (о балке, оси, напряжении) – голов-
 ний, основний (СБМ17).
Глаголь (род лесов) – глагòль(-ля) (У, Тмч);
 [журавéль(-вля) (Тмч)].
Гладилка (для уплотнения раствора) – гла-
 дýло (СЖМ, ДСТ, КвВЦД7); [гладйльце
 (СЖМ, У, Тмч)];
 г. (для расшивки швов) – личкáлик(-ка)
 (С);
 г. (для асфальта) – стріхіль(-ля) (Г*);
Гладильщик – гладйльник(-ка) (СЖМ);
 г. (асфальта) – стріхільник(-ка) (С).
Гладить (обои) – глáдити (СЖМ, Г, У);
 г. (поверхность земли) – рівняти (У);
 г. (асфальт) – стріхілювáти (Г*);
Гладкий (об остружке) – глáдкий; [гладéнь-
 кий (СЖМ, Г, У, НТМ I 19)];

г. выравненный (о поверхности) – рів-
 ний (СЖМ, Г, У).
Гладкость (остружки) – глáднь(-діні) (СЖМ);
 [глáдкість(-кости) (Г)];
 г. (стены) – рівність(-ности) (СЖМ, Г).
Глазурный, глазурованный (о трубе, из-
 разце) – поліваний, полив'яний (ТхС).
Глазурь – поліва (ТхС).
Глет – глéйта (ТхС);
г. порошкообразный – г. борошніста.
Глина – гліна (Т);
г. белая – г. біла; [побіл(-лу) (СЖМ, Г)],
г. вязкая – г. чіпкá;
г. гжельская – г. гжéльська;
г. желтая – г. жóвта;
г. жидкая, разболтанная, болтанка – бов-
 танка (НМЛТ);
г. жирная, буйная – г. маснá (ПхБМ17,
 КвДВД9);
г. иловатая – г. намóльна;
г. кирпичная – г. цеглярська;
г. красная – червінка (СЖМ, Г);
г. легко-поддающаяся (обработке) – г. по-
 дáтна (СЖМ);
г. лепная – г. ліпнá;
г. мергельная – маслянка, масляк(-ка)
 (СЖМ, Г);
г. мешенная – г. мішена;
г. мыловка (для лепки) – г. гнучка (СЖМ);
г. мятая – г. м'ята;
г. обожженная – г. пáлена;
г. огнеупорная – г. вогнетривкá;
г. перегорелая – печйна (Г);
г. песочная – г. піщáна; [підсівка (СЖМ)];
г. плавкая – г. топкá;
г. пластичная – г. пластічна, глевкá;
г. плотная – г. густá;
г. подпочвенная – г. підгрунтóва;
г. с дутиками – г. глузювáта (СЖМ);
г. средней плотности – г. середньогустá;
г. сырая – г. сирá;
г. тощая, смиренная – г. піснá (ПхБМ17,
 КвДВД9); [г. валка (СЖМ)];
г. формовочная – г. формóвá;
г. чистая – г. чйста;
г. шамотовая, шамотная – г. шамотóва;
г-ной замазывать,-зать щели – шпару-
 вáти, зашпарóувати, зашпарувáти (Г);
г-ной обмазывать,-зать – оглінювати,
 оглінити (С);
г-ной пропитывать,-тать,-ся, проглинн-
вать – проглінювати, проглінити,-ся
 (С).
Глинисто-песчаный (грунт, постройка) –
 глинясто-піскóватий (Т).
Глинистый – глинястий (Г).

Глинобитный – глинобітний (С);
 г. (сделанный из вальков) – вальківаний (СЖМ, Г, У, КчСС27, Сбт90); вальківий (СЖМ, Г).
Глинолитный – глинолітний (ПхБМ27).
Глиномешалка – глиномішалка (ПхБМ 88).
Глиномятка (месиво для отштукатурки деревянных стен) – глином'ятка (С).
Глиномятный (о постройке) – вальківаний (СЖМ, Г, КчСС27, Сбт90): [ліплений (КчСС27)].
Глинорезка, глинорезная машина – глинорізка (С).
Глиносолома – глиносолóма (КвДВД6, ПхБМ245); [каланіяца (КчСС9)].
Глиносоломенный – глиносолóм'яний (КвДВД6, ПхБМ245).
Глиняный – гліняний.
Глубина (заложения) – глибина (СЖМ, Г, У, Тмч, СПС14, НЗОМ30); [гли-бóкість (-кости); глиб(-бу); глибинь(-біні), глибочиня (СЖМ, Г, У)];
 г. безопасная – г. безпéчна;
 г. достаточная – г. достáтна;
 г. достижимая – г. дося́жна;
 г. (не)досягаемая – г. (не)дося́жна;
 г. предельная (забивки) – г. грані́чна;
 г. расчетная – г. розраху́нкова.
Глубиной, в глубину – завгли́бки (СЖМ, Г).
Глубже делать, сделать – погли́бшувати, погли́бити (С).
Глухарь, костыль – бретна́ль(-ля́);
 г. (для заклепок) – глуха́р(-ря́) (У*); [глухаль(-ля́) (ДСТ)].
Глухой (о врубке) – слі́пий (СЖМ);
 г., пельный (о переплете, стене) – суцільний (Г*);
 г. (недвижимый, о насадке) – непору́шний (С);
 г. (расклиненный, о шипе) – плі́шений, заплі́шений (С).
Глушение (звука) – глúшення;
 г. (искр) – гамува́ння.
Глушить (звук) – глúшити (СЖМ, Г, У);
 г. (искры) – гамува́ти (Г*);
Глыба (каменная) – бры́ла (Т, ЩрА22).
Глянц (окраски) – гля́нс(-су) (СЖМ); [гля́нец(-нцю) (Г, У); лиск(-ку), по́лиск(-ку) (СЖМ, Г, У)].
Глянцо(е)ватость – гля́нсува́тість(-тости) (С).
Глянцо(е)вать (изделие) – гля́нсува́ти (СЖМ, У).
Глянцо(е)витый, глянце(е)ватый – гля́нсува́тий; [гля́нсовий, лиску́чий (СЖМ, Г, У)].

Гнездо, долбежа (для шипа) – ка́ня (Г);
 г. (в камне, стене) – гні́здо (СЖМ, Г, У, Др, ДСТ, ПхБМ64);
 г., мешок (в соединениях) – закапе́лок(-лка) (Г*);
 г. балочное (для помещения конца балки) – г. тря́мне;
 г. внутреннее – г., к. середóва;
 г. водяное (в ферме) – закапе́лок во́дный (С);
 г. клиновидное – г., к. клинува́та;
 г. ласточкообразное – г., к. ластівко́ва;
 г. сквозное (в бруссе) – г., к. на́скрі́зна;
 г. выбирать, -брать – канюва́ти, заканюва́ти (НМБц).
Гнилой (материал) – гни́лий.
Гнилость – гнилі́зна, гнилі́на (СЖМ).
Гниль (строит. материала) – гниль(-лі); [гниля́тина (СЖМ, Г, У)];
 г. (в дереве) – трухля́тина; [трухлі́на (СЖМ, Г, У)];
 г. заболонная – т. бі́лева;
 г. красная, краснуха – че́рвінь(-веню) (Г*);
 г. оболонная – т. бі́лева;
 г. сердцевинная – т. стри́жне́ва;
 г. сухая – т. суха́;
 г. стволовая – т. стовбу́рова;
Гнить – гні́ти (СЖМ, Г, У);
 г. (о дереве) – тру́хнути, трухля́віти (СЖМ, Г, У).
Гнуть (арматуру) – гну́ти (СЖМ, Г, У);
 г. в горячем состоянии – г. нага́ряче;
 г. в холодном состоянии – г. нахо́лодне;
 гну́щийся легко – гну́чий (СЖМ, Г).
Гнутые (арматуры) – гнуття́.
Голландка, голланка, печь голландская – гру́ба голя́ндська.
Голлендер, землекоп – граба́р(-ря́) (Г, У, Тмч).
Голова (сваи) – голова́ (СЖМ, Г, У);
 г. (быка) – лоб(-ба) (С);
 г., подушка (копра) – глó(а)вень(-вня) (Г*);
Головка (заклепки, болта) – голо́вка (СЖМ, Г, У, Др, НОМ78, НЗОМ11, ПхБМ206, НМЛТ);
 г., кнопка (окна, двери) – булава́ (Г*); [косте́лик(-ка) (НМР)];
 г. (верхняя часть дымовой трубы) – о́головок(-вка) (ПхБМ280);
 г. болтовая – голо́вка про́гонична;
 г. впо́тай – г. впо́та́й;
 г. выса́дная – г. ви́штовхна́;
 г. дверная – булава́ дверна́;
 г. дымовой трубы – о́головок дима́рный;
 г. закладная – голо́вка закла́дна;
 г. заклепочная – г. нюто́ва;
 г. квадратная – г. квадра́тна, квадра́това;
 г. коническая, конусная – г. коні́чна;

г. потайная – г. потайна́;
 г. приплюснутая – г. приплю́снена;
 г. сферическая – г. сферична́;
 г. утопленная – г. заглиблена́;
 г. четырехгранная – г. чотиригра́нна;
 г. шаровая – г. куляста.
Головчатый – головча́стий.
Го(а)лтель, голькель (*выкружка*) – жолобо́к(-бка́), рівчачо́к(-чка́) (*СЖМ, Г, У*);
 г. (*инструмент*) – жолобні́к(-ка́) (*С*); [шерпа́, шерпéтка (*СЖМ, У*)].
Голубец (*краска*) – блакі́ть(-ті) (*Г*); [сі́нь(-ні) (*СЖМ, Г*, У*)].
Голубой (*окраска, цвет*) – блакі́тний.
Голыш (*мелкий камень*) – го́лиш(-ша́) (*Г*).
Гольдфарба (*краска*) – го́льдфарба, фа́рба золота́ (*С*).
Гольцемент – деревоце́мент(-ту) (*С*).
Гольцементный (*о сооружениях*) – деревоце́ментовий.
Гонт – гонт(-ту) (*СЖМ, Г, У, ДСТ, ПхБМ51*); [го́нта (*СЖМ, Г, У, ДСТ, Сбт90*)];
 г-том **крыть, покрыть** – гонтува́ти, погонтува́ти (*С*).
Гонтина – гонти́на; [драні́ця, дра́нка (*СЖМ, Г*)].
Гонтовый (*о гвозде, кровле*) – гонто́вий (*СЖМ, Г, У, ПхБМ242*).
Гончарный (*о трубе, канале*) – черепа́ний (*Г*).
Горбач (*вид рубанка*) – горба́ч(-ча́) (*ЛвБ31*); [ча́йка (*НМЛ*)].
Горбылек (*оконого переплета*) – слу́пик(-ка) (*СЖМ*III 203, Г*); [шаблі́на (*Ск*)].
Горбыль, -бина – оба́пі(о)л(-пола) (*СЖМ, Г, У, КчСС59, ПхБМ50, НМЛ*); [оба́пілок(-лка) (*СЖМ, Г, У*); ошва́ра (*МЕ XI 4*); облі́зок(-зка); опі́лок(-лка) (*СЖМ*); обзі́л(-ла) (*СЖМ, У, НМЛ*)];
 г., **губка** (*двери*) – горбу́ль(-ля) (*НМР*).
Горение – горі́ння;
 г. **бездымное** – г. безді́мне;
 г. **полное, совершенное** – спа́лення ці́лкові́те.
Гореть (*о топливе*) – горі́ти.
Горизонт (*грунтовых вод*) – рі́вень(-вня) (*ГдС*).
 г. (плоско́сть) – по́зем(-му) (*ГдС, СПС3, НЗОМ8*);
 г. **переменный** – рі́вень змінний;
 г. **средний** – р. пересі́чний;
 г. **условный** – р., п., умо́вний.
Горизонталь – по́земина (*ГдС*).
Горизонтальность (*сооружения*) – по́зе́мність(-мно́сти) (*С*).
Горизонтальный – по́зе́мний (*ФС, НОМ352, СПС3, НЗОМ7*).

Горловина (*люка*) – го́рло (*СЖМ, Г, Тмч*).
Городковый, клеточный – по́клітний(*С*).
Городок, клетка (*под подмостки*) – по́кліть(-ті) (*Г**).
Горшок (*сорт пустотелого кирпича*) – поро́жняк(-ка́) (*Г*);
 г. **песочный, клин песочный, песочница** – клин(-на) піскови́й (*С*).
Граб (*Carpinus*) – граб(-ба) (*СЖМ, Г, У*).
Грабарка (*украинизм*) – граба́рка (*Г*).
Грабарь (*украинизм*) – граба́р(-ря) (*Г*).
Грабина (*бук белый*) (*Corpinus Betulus*) – грабі́на (*Г*).
Грабли (*для выравнивания бетона, солом, кровли*) – граблі(-бель) (*СЖМ, Г, У, КвДВД16*).
Гравелистый (*грунт, бетон*) – на́ріні́стий.
Гравий – на́рінок(-нку) (*Г*);
 г. **горный** – н. гірськи́й;
 г. **карьерный** – н. ко́пне́вий, кар'є́рний;
 г. **крупный** – н. гру́бий;
 г. **мелкий** – н. дрі́бний;
 г. **речной** – н. рі́чковий;
 г. **средний** – н. се́редній.
Гражданский (*о сооружениях*) – циві́льний (*СЖМ, Г, У*).
Гранит – гра́ніт(-ту) (*Г*);
 г. **крупнозернистый** – г. гру́бозерня́стий;
 г. **мелкозернистый** – г. дрі́бозерня́стий.
Гранитный (*о сооружениях*) – гра́нітний.
Гранить (*камень*) – гра́нува́ти, гра́нкува́ти (*СЖМ*).
Грань (*бруса, камня*) – гра́нь(-ні) (*СЖМ, Г, У, СПС94, НЗОМ88*); [гра́нка (*СЖМ, Г, Тмч*); руб(-ба) (*СЖМ, Г, У, НЗОМ25, ЛвБ9*)];
 г. **лицевая** – г. чолова́, г. чи́льна;
 г. **округленная** – г. заокру́глена.
Гратубель, грунтубель, фальцубель косолицый – фальца́нок(-нка) коси́й (*С*).
График (*хода работ*) – гра́фік(-ка) (*НЗОМ78*).
Графилка (*для разметки*) – значни́к(-ка́) (*НС*).
Графит (*краска*) – графі́т(-ту) (*Г, ПхБМ264*).
Графический (*расчет, построение*) – графі́чний (*СЖМ, СПС15, СБМ 87, НТМ I 76*).
Графо-аналитический (*расчет*) – графо-ана́літи́чний (*НОМ220*).
Гребенка (*для нарезки деревянных винтов*) – гребі́нка (*Г*, У*);
 г. (*кровельщичья*) – манта́чка (*Ск*);
 г. (*для удержания предмета в верстаке*) – тримо́к(-мка́) (*С*).
Гребень (*крыши*) – гребі́нь(-бе́ня) (*СЖМ, Г, У, КвДВД15, ЩрА73, ПхБМ224*); [щи́т(-та́) (*СЖМ, Г*); ка́пиця (*Г*)];
 г., **середка** (*шип во всю ширину*) – пи́що́к(-щка́) (*МЕ X 15*);
 г., **шпунт** – га́ра (*Г, ДСТ, Ск, Срд*);

г. **косой** – г. кóса;
 г. **крестовидный** – г. хрищáта;
 г. **прибивной** – г. приставнá, прибивнá;
 г. **прямой** – г. прямá;
 г. **с косым зубом** – г. косозúба;
 г. **сковороднем** – г. храпова;
 г. **сковороднем без остатка** – г. х. у щокóу;
 г. **с с остатком** – г. х. у наклад(-ку);
 г. **торцевой** – г. торцéва;
 г. **треугольный** – г. трику́тня.
Гребешок (*прибор для отделки стен*) – гре-
 бiнeць(-нця) (ПхБМ269).
Гребешки (*сжм при склепке*) – лиси́ці (Г*).
Гребло, гребок (*для размеш. раствора*) –
 граблi (ПхБМ97); [грáса (ДСТ)].
Грибок (*верхняя часть коловорота, вре-
 дитель дерева*) – грибо́к(-бкá) (Г, У, Тмч);
 г. **домовой** – г. будинкóвий;
 г. **древесный** – г. деревнiй;
 г. **половой** – г. пiдлогóвий.
Громоотвод – блискавичник(-ка) (ЕлС).
Грохот – дармóй(-мóя) (Г, У, Др, ПхБМ15);
 [рэшето (СЖМ, Г, У); перето́ка У, Тмч];
 г. **проволочный** – д. дротя́ний;
 г. **частый** – д. густiй.
Грохотить, грохотом очищать – дармо-
 юва́ти: [дармува́ти (ПхБМ15); то́чити (СЖМ,
 Г, У)].
Грохочение – дармоюва́ння.
Грубый (*об обтеске, отделке*) – начóрный
 (С).
Груз, тяжесть (строения) – тяга́р(-ра) (СЖМ,
 Г, ШцВ4, НТМ I 17, СБМ38);
 г. (*кладь*) – ванта́ж(-жу́) (ШМС, НОМ5,
 НЗОМ8);
 г. **бесполезный** – т. некорiсний;
 г. **временный** – т. тимчасóвий;
 г. **добавочный** – т. додаткóвий;
 г. **критический** – т. критiчний;
 г. **ломающий (разрушающий)** – т. злам-
 ний;
 г. **мертвый, балластный** – в. ме́ртвий;
 г. **подвижной, передвижной** – т. рухо́мий;
 г. **полезный** – т. корiсний;
 г. **постоянный** – т. ста́лий;
 г. **предельный** – т. гранiчний;
 г. **придаточный** – т. додаткóвий;
 г. **пробный** – т. спрóbний;
 г. **рабочий** – т. робiтний, робóчий;
 г. **равномерно-распределенный** – т. рівно-
 мiрно-розташований;
 г. **разрушающий** – т. руйна́ний;
 г. **распределенный** – т. розташо́ваний;
 г. **сосредоточенный** – т. скúпчений;
 г. **узловой** – т. вузловiй;
 г. **фиктивный** – т. уявний.

Грузность (сооружения) – ва́жкість(-кости),
 важу́чість(-чости) (С).
Грузный (о сооружении) – важкiй (СЖМ,
 Г, У); [важу́чий (Г); тяжкiй (СЖМ, У)].
Грузовой (о площади, линии) – обтя́жний
 (СБМ49);
 г. (*о телеге, площадке, помещении*) – ван-
 та́жний (СЖМ, Др, ДСТ, СП14).
Грузоподъемник – вантажопiдóйма (С).
Грузоподъемный (о машинах) – вантажопi-
 дiймальний (С).
Грунт (почва, грунтовка) – грунт(-ту) (СЖМ,
 Г, У, СПСЗ, ШцА60);
 г. **битуминозный** – г. бiтумóзний;
 г. **водонепроницаемый** – г. водонепрохiд-
 ний;
 г. **водоупорный** – г. водотривкiй;
 г. **вспученный** – г. вiддутий, набубня́вiлий;
 г. **глинисто-песчаный** – г. глiно-пiсковiй;
 г. **глинистый** – г. глинáстий;
 г. **гравелистый** – г. на́ринiстий;
 г. **жирный (покраски)** – г. густiй;
 г. **зыбучий** – г. сипкiй;
 г. **илистый** – г. мулiстий;
 г. **каменистый** – г. ка́менáстий;
 г. **легкосжимаемый** – г. легкостiсний;
 г. **мягкий** – г. м'якiй;
 г. **наносный** – г. на́мульний;
 г. **насыпной** – г. насипнiй;
 г. **нетронутый** – цiлинá (Г);
 г. **песковатый** – сúпiсок(-ска) (Т);
 г. **песчаный** – г. пiскува́тий;
 г. **плотнослежавшийся** – г. густозлiглий;
 г. **плотный** – г. густий;
 г. **плывучий, плывун** – г. пливкiй; пли-
 ву́н(-на́) (СЖМ, Г);
 г. **порushенный** – г. ру́шений;
 г. **(про)мерзший** – г. (про)ме́рзлий;
 г. **проходимый** – г. прорiзнiй;
 г. **прочный, крепкий** – г. тривкiй;
 г. **размываемый** – г. розмивнiй;
 г. **розыхленный** – г. пiдпу́шений;
 г. **рыхлый** – г. пухкiй (С); [г. крихкiй
 (СПСЗ)];
 г. **сжимаемый** – г. стиснiй;
 г. **скалистый** – г. скеля́стий;
 г. **слабый** – г. нетривкiй;
 г. **слежавшийся** – г. злiжаний;
 г. **слоистый** – г. шарiстий;
 г. **средней крепости** – г. по́мiрнотривкiй;
 г. **средней плотности** – г. по́мiрногустий;
 г. **сыпучий** – г. сипкiй, сипeць(-пцю́) (Г);
 г. **твердый** – г. твердiй;
 г. **тронутый** – г. ру́шений;
 г. **филевский, шпаклевка** – шпа́дливо (С);
 г. **хрящеватый** – г. хрящóвий;

г. щебенистый – г. шебрува́тий;
 грунтом покрывать, -рыть, -ся – грунту-
 вати, заґрунтува́ти, поґрунтува́ти (СЖМ,
 Г, Тмч).
 Грунтовальщик – грунтува́льник(-ка) (С).
 Грунтовать, заґрунтовать – грунтува́ти, за-
 грунтувати, поґрунтува́ти (СЖМ, Г, Тмч).
 Грунтовка, -вание (процесс) – грунтува́ння;
 г-вка, грунт – ґрунт(-ту);
 г. жирная (обильная) – г. густе́;
 г. ранняя – г. завча́сне.
 Грунтовой, -вый – ґрунтова́й (СЖМ, Г, Тмч).
 Грунтубель, грантубель – фальца́нок ко́сий
 (С).
 Грядка (в тачке) – полу́драбок(-бка) (СЖМ,
 Г, У);
 г. (в приставной или копровой лестнице) –
 шабел́ь(-бля́) (СЖМ, Г, У, КчСС48).
 Губка, пластик (фаска в дверной подушке) –
 горбу́ль(-ля) (НМР); [бу́ртик(-ка) (НМЛ);
 лізка (НМБц)].
 Губки, губы (тисок) – гу́би (Г*);
 г. зажимающие – г. затискі́;
 г. тисковые – г. ле́щатні.
 Гудрон – гудрон(-ну) (ТхС, ПхМ290);
 г. искусственный – г. штуч́ний;
 г. натуральный, естественный – г. при-
 ро́дний;
 г. сырой – г. сирови́й;
 г. тринидатский – г. триніда́тський.
 Гудронит – гудроні́т(-ту) (С).
 Гуммигут (краска) – гумігу́та (ТхС).
 Гуммиллак – гуміля́к(-ку) (СЖМ).
 Гурт, арка подпружная – лук підси́льний
 (С); [пруг(-га) (ЩрА147)].
 Гуртик (род карниза) – ру́бежик(-ка) (СЖМ,
 Г*);
 Гуртовой (об опорах) – підси́льнолу́ковий (С).
 Гусек (карниза) – ви́круження (ШцВтб4).
 Густение – гу́стіння, гу́снення.
 Густеть (о глине, растворе) – гу́стити, гу́сну-
 ти (Г, У).
 Густой (о грохоте, сетке) – гу́стий (СЖМ,
 Г, У);
 г. (о растворе) – кру́тий (СЖМ, У).
 Густота (расположения) – гу́стість(-тости)
 (СЖМ, Г);
 г. (раствора) – кру́тість(-тости) (С);
 г. нормальная – г. к. норма́льна;
 г. тестообразная – к. тістува́та.

Д

Давить (на грунт) – ті́снути (СЖМ, Г, У);
 д. (прессом, жомом) – гні́тити (СЖМ, Г, У).

Давление (на грунт) – тиск(-ку) (СЖМ, Г,
 У, НТМ I 18, СПС5); [тиснення (СЖМ,
 ДСТ, НОМ5)];
 д. (прессом, жомом) – гні́чення (С); [гні́т
 (-ту) (СЖМ)];
 д. активное (земли) – т. акти́вний;
 д. безопасное – т. безпе́чний;
 д. ветровое – т. вітро́вий;
 д. вредное – т. шкідни́й;
 д. временное – т. тимча́совий;
 д. динамическое – т. динамі́чний;
 д. допускаемое – допускі́й;
 д. замковое – т. зві́рникови́й;
 д. избыточное – т. зайви́нний;
 д. критическое – т. крити́чний;
 д. мертвое – т. ме́ртвий;
 д. низкое – т. низькі́й;
 д. нормальное – т. норма́льний;
 д. опасное – т. небезпе́чний;
 д. опорное – т. опору́ний;
 д. осевое – т. ві́сний;
 д. отпорное – т. відпи́рний;
 д. пассивное – т. паси́вний;
 д. предельное – т. грани́чний;
 д. пробное – т. спробо́ний;
 д. пятовое – т. п'ятови́й;
 д. равномерное – т. рівно́мірний;
 д. разностное – т. різни́цевий;
 д. разрушающее – т. руйна́ційний;
 д. расковочное – т. нютува́льний;
 д. распорное – т. розпи́рний;
 д. расчетное – т. розраху́нкови́й;
 д. статическое – т. статисти́й;
 д. фиктивное – т. уя́вний;
 д. центральное – т. центра́льний;
 д. частное – т. частко́вий;
 д. шарнирное – т. сустави́й;
 д. производит, -вести, оказывать, -зять –
 т. учиня́ти, учини́ти (НЗОМ6).

Дамба – гатка (ГдрС).

Дача (сооружение) – да́ча (СЖМ, У).

Дачный (тип сооружения) – да́чний (СЖМ).

Дверка (печи) – дверця́та(-ток) (СЖМ,
 ПхБМ278); [дверча́та (Г), двёрки (СЖМ)];

д. генеративная – д. генера́тивні (ПхБМ278).

Дверной (относящийся к двери) – дверни́й
 (СЖМ, Г, У, НЗОМ70);

д. косяк, подвой – одві́рок(-рка) (СЖМ,
 Г, У, Ск, НМЛ);

д. отверстие, проем – дверні́на (Др,
 ПхБМ140).

Дверца – двёрці(-рець) (СЖМ, Г, У, Ск,
 КчСС22);

д. ажурная – д. прозі́рча́сті;

д. вентиляционная – д. прові́трювальні;

д. выгребная – д. вигри́бні;

д. **выемная** – д. виймóві;
 д. **выюшечная, трубная** – д. кагляні;
 д. **герметическая** – д. герметичні (*ПхБМ278, КчСС22*);
 д. **двуполотенная** – д. двопільні;
 д. **духовая** – д. душникові;
 д. **зольниковая** – д. попільникові;
 д. **камерная лазная, лаз** – прола́з(-зу) (С);
 д. **наполнительная** – д. засипні;
 д. **отворная, отворчатая** – д. відкидні (Г);
 д. **откидная** – лядка (С);
 д. **печная** – д. грубні;
 д. **поддувальная** – д. піддува́льні (*ПхБМ287*);
 д. **прочистная, прочищальная, вычистная** – д. сажотру́сні, юхтові (*НМБц*);
 д. **распашная** – д. двопільні;
 д. **смотровая** – д. зірні;
 д. **топочная** – д. паливневі.
Дверь – двéрі(-рэй) (*СЖМ, Г, У, Ск, ШцВ34, КчСС23, ПхБМ67, Сбт90, НМЛ*);
 д. **боковая** – д. бокові;
 д. **брусовая** – д. брускові;
 д. **в наконечник, в наградник** – д. з нагребінником; [д. з наконечниками (*ПхБМ67*)];
 д. **в обвязку** – д. обельчакóвані;
 д. **в сени** – д. сінéшні (*СЖМ, Г, У, Ск, КчСС23, НМЛ*);
 д. **внутренняя** – д. вnúтрішні;
 д. **вращающаяся** – д. оберто́ві;
 д. **входная** – д. вхі́дні (Г); [д. вхо́дові (*СЖМ*)];
 д. **надвірні** (*СЖМ, КчСС23*);
 д. **выходная** – д. вихі́дні;
 д. **глухая** – д. нескле́ні;
 д. **двойная** – д. подвійні;
 д. **двустворная** – д. двопільні (С); [д. двійча́сті, на дві половини (*СЖМ*)];
 д. **досчатая** – д. дощані;
 д. **жалюзная** – д. жалю́зні;
 д. **задвижная** – д. засувні;
 д. **задняя** – д. заті́льні (*СЖМ*);
 д. **захлопная, откидная** – ляда;
 д. **камерная** – д. ка́мерні;
 д. **качающаяся** – д. хиткі;
 д. **комнатная** – д. кімна́тні;
 д. **кухонная** – д. кухе́нні;
 д. **лазная** – д. прола́зні;
 д. **маленькая** – двéрці (*СЖМ*);
 д. **на шпонках** – д. шпугóвані (С); [д. на шпугах (*ПхБМ67*)];
 д. **наружная** – д. надві́рні;
 д. **несгораемая** – д. неспальні;
 д. **обшивная** – д. обшивні (Г);
 д. **одностворная, чатая** – д. однопільні (С);
 д. **опускная, подъемная** – д. опускні;
 д. **откидная, захлопная** – ляда (*СЖМ, Г, У, НМЛ*);

д. **парадная** – д. парáдні; [д. наперéдні (*СЖМ*); д. сві́тлі (*Ск*)];
 д. **поворотная** – д. поворотні;
 д. **плотничная, простая** – д. тесельські;
 д. **подвальная** – д. сутерéнні;
 д. **полуторная** – д. півтора́чні;
 д. **раздвижная** – д. розсу́вні;
 д. **распашная, двухстворная** – д. двопільні;
 д. **решетчатая** – д. гратча́сті; [д. грато́вані (*КчСС52*)];
 д. **с рустиком** – д. русто́вані (*ШцВ45*);
 д. **складная** – д. складні;
 д. **створная, чатая** – д. пільні;
 д. **стекляная, светлая** – д. скляні;
 д. **фальшивая** – д. сліпі;
 д. **филенчатая** – д. тахльо́вані (С); [д. картча́ті (*ПхБМ67*)];
 д. **чердачная** – д. горі́щані;
 д. **чистая, столярная** – д. столя́рські;
 д. **черная** – д. чо́рні (*СЖАГ*); [д. задві́рні (*Ск*)];
 д. **щитовая** – д. збі́ті;
Движение (*газов, земляной массы, сваи*) – рух(-ху) (*ФС*);
 д., **ход** (*работы*) – хід (хо́ду) (*СЖМ, Г*);
 д. **беспрепятственное** – р., х. безперешко́дний;
 д. **вихревое** (*продуктов горения*) – р. вихро́вий;
 д. **вихреобразное** (*печных газов*) – р. вихру́ватий;
 д. **возвратное** – р. зворóтний;
 д. **восходящее** (*газов*) – р. догі́рний;
 д. **вращательное** – р. оберто́вий;
 д. **круговое** – р. колові́й;
 д. **нисходящее** (*газов*) – р. доді́льний;
 д. **поступательное** – р. поступні́й;
 д. **продольное** – р. подóвжній;
 д. **равномерное** – р. рівно́мірний;
 д. **самокатом** (*вагонетки*) – самору́х(-ху) (С);
 д. **самотеком** (*воды, нечистот*) – р. само́токовий;
 л. **сотрясательное, сотрясающее** – р. по́трусний;
 д. **усиленное** – р. збі́льшений.
Двоетес (*звоздь*) – двотéс(-са) (С).
Двойной (*об окне, двери, откосе, балке*) – подвійний.
Двор – двір (дво́ра й дво́ру) (*СЖМ, Г, У*); [подві́р'я (*СЖМ, Г, У, ШцА42*)];
 д. (*площадь под двором*) – дво́рище (*СЖМ, Г, У*);
 д. **задний, черный** – задві́рок(-рка) (*СЖМ, Г, У*);

д. **крытый, закрытый** – д. критий;
 д. **лесной** – склад(-ду) деревний (С); [лісна (СЖМ)];
 д. **открытый** – д. некрітий;
 д. **с постройками** (усадаба) – обійстя (СЖМ, Г);
 д. **сборочный** – д. складальний;
 д. **складочный** – складовище (АПС);
 д. **скотный** – загорода (СЖМ, Г).
Дворец – палац (СЖМ, Г, У, ШрА35).
Двукратный (об окрашивании, побелке) – дворазовий.
Двуногий, А-образный (о лестнице, опоре) – розногуватий, розногий (НМЛ, НМБц);
Двурядный (о расположении заклепок, свай) – дворядівий.
Двускатный (о крыше, гребне) – двосхільний (С); [двосхільний, двоспадний (СЖМ); двоспадістий (КвДВД31)].
Двуслойный (настил) – двошаровий.
Двусрезный (о закладке, болте) – двозрізний (ДСТ, НЗОМ28).
Двустворный, -чатый (о двери) – двопільний (С); на дві половині, двойча(с)-тий (СЖМ, У).
Двустенный – двостінний (С).
Двустенчатый (о сечении) – двостінковий (С).
Двутавр (балка) – двотёт(-та) (С).
Двутавровый (о балке, профиле) – двотётівий (С); [двокорітний (НЗОМ60, ДСТ); двотавровий (СБМ213, ПхБМ195, Сбт12)].
Двухконсольный – двоконсольний.
Двухкорпусный – двокорпусовий.
Двухрешетчатый – двограччастий.
Двухригельный – двобантінний.
Двухполотенный, двустворный (о двери, окне) – двопільний (С).
Двухшарнирный – двосуставний (НТМ157).
Двухярусный – двоосадівий.
Двухэтажный – двоповерховий (СЖМ).
Девияция – девіяція.
Деготь (для пропитки) – дьоготь(-гтю) (ТхС).
Действие (сил, приборов) – чин(-ну) (МхС);
 д. **воздействие, влияние** (сил, атмосферы, температуры) – вплив(-ву);
 д. (инструментом) – орудування;
 д. (математическое) – дія (КС Г);
 д. **вентиляционное** – вплив, чин провітрювальний;
 д. **ветровое** – в., ч. вітровий;
 д. **вредное** – в., ч. шкідливий;
 д. **динамическое** (груза) – в., ч. динамічний;
 д. **косое** (нагрузки) – ч. скісний;
 д. **наружное, внешнее** – в., ч. зокільний;
 д. **непрямое, косвенное** – в., ч. посередній;

д. **огневое** – в. вогневий;
 д. **опасное** – в. небезпечний;
 д. **пассивное** (земли) – ч. пасівний;
 д. **периодическое** – в., ч. періодичний;
 д. **полезное** – в. корисний;
 д. **попеременное** – в., ч. поперемінний;
 д. **прямое** – в., ч. безпосередній;
 д. **разрушающее** – в., ч. руйнаційний;
 д. **силовое** – ч. силовий;
 д. **статическое** – ч. статичний;
 д. **ударное** – ч. ударний.
Действовать (о силах) – чинити (МхС);
 д., **влиять** – впливати;
 д. (инструментом) – орудувати (СЖМ, Г, Тмч);
 д. **грохотом** – дармоювати (С);
 д. **киркой** – дзьобакувати (С).
Действующий (о силе) – чинний;
 д., **вливающий** – впливний.
Декоративный (об отделке, сооружении) – оздобний, декоративний (АрС).
Дексель, тесло – тесліця (Г).
Делание, изготовление (врубков) – роблення;
 для **сделания** – щоб зробити (С).
Дело – діло, справа;
 д. **бетонное** – бетонництво (С);
 д. **кровельное** – укривальництво (С);
 д. **печное** – пічництво (СЖМ III 225);
 д. **плотничное** – тесельництво (С);
 д. **столярное** – столярництво (С);
 д. **строительное** – будівництво (Г).
Деловый (лес, материал) – виробний (С).
Дерево (строит. материал) – дерево (СЖМ, Г, У, ДСТ, Др, НОМ42); [деревня (СЖМ, Г, У)];
 д. (одно) – деревина (СЖМ, Г, У);
 д. (кусок) – деревінка (СЖМ);
 д. **березовое** – березина (СЖМ, Г, У);
 д. **берестовое** – берестина (СЖМ, Г);
 д. **буковое** – бучина, буковина (СЖМ, Г);
 д. **вербовое** – вербіна (СЖМ, Г);
 д. **воздушно-сухое** – д. повітряно-сухе;
 д. **волокнистое** – д. жилкувате;
 д. **врубленное** – д. закайоване;
 д. **вязкое** – д. в'язке;
 д. **вязовое** – в'язина (С); [ільміна (СЖМ, Г)];
 д. **грабовое** – грабіна (СЖМ, Г);
 д. **грушевое** – грушіна (СЖМ, Г);
 д. **дряхлое** – д. спорохніле;
 д. **дубовое** – дубина (СЖМ, Г);
 д. **дуплистое** – дуплій (СЖМ); [дупляк(-ка) (СЖМ, Г)];
 д. **еловое** – ялиніна (Г);
 д. **заборное** – замітник(-ка) (Г);
 д. **кленовое** – кленіна (СЖМ, Г);

д. **корявое** – кордубак(-ка) (СЖМ);
 д. **кривое, кривоствольное** – кривак(-ка); [кривуля (СЖМ, Г)];
 д. **круглое** – вібляк(-ка) (Г);
 д. **крупно-, мелкослоиное** – д. рідке, густе;
 д. **липовое** – липина (СЖМ, Г);
 д. **ломкое, хрупкое** – д. ламке;
 д. **ольховое** – вільшина (СЖМ, Г);
 д. **ореховое** – оршина (СЖМ, Г);
 д. **осиновое** – осичина (СЖМ, Г);
 д. **плотное** – д. густе;
 д. **поделочное** – д. виробне;
 д. **порочное** – д. вадне;
 д. **пропитанное** – д. насочене;
 д. **прямое** – гончак(-ка) (СЖМ);
 д. **прямослоиное** – д. прямошарове;
 д. **раздвоенное** – розкар'яка (СЖМ);
 д. **разноцветное (паркетное)** – д. кольорове;
 д. **редкослоиное** – д. рідке;
 д. **свежее, свежесрубленное** – д. свидове (НМЛ);
 д. **сдвоенное, срошенное** – зростень(-тя) (СЖМ);
 д. **сосновое** – соснина (СЖМ, Г);
 д. **суковатое** – корчаговина (СЖМ);
 д. **сухое (высушенное)** – д. сухе;
 д. **сырое** – д. сирове;
 д. **тополевое** – тополіна (Г);
 д. **травленное** – д. щавне;
 д. **хвойное** – д. голкове;
 д. **черное, эбеновое** – гебен(-на) (СЖМ, Г);
 д. **ясеневое** – ясеніна (СЖМ, Г).
Деревообделочник, -лыватель – деревообробник(-ка) (СЖМ).
Деревообделочный, -обрабатывающий – деревообробний (СЖМ).
Дерев'янный – дерев'яний;
дерев'янно-соломенный – дерев'яно-солом'яний (МЗСВХ5).
Держалень, перило – поручень(-чня); [поруччя (СЖМ, Г, У, ШУВ42)].
Держалка, держка, рукоятка – держак(-ка) (СЖМ, Г, У, КВВЦД92); [держално (СЖМ, Г, ЛВБ10, СБМ112)];
 д. **грабель** – граблище, грабілно (Г);
 д. **заступа** – заступілно (СЖМ, Г); [заступень(-пня) (Г)];
 д. **лопаты** – лопатілно (СЖМ, Г);
 д. **топора** – сокірище (С); [топоріще (Г, У); топорісько (СЖМ)].
Держальщик (рабочий) – держальник(-ка) (СЖМ*);
 д. (рабочий при клепке) – тримач(-ча) (С).
Держать – держати, тримати;
 д. **на весу** – тримати навісно.

Дерн – дерен(-ну) (СЖМ, Г, У); [дерник(-ку) (СЖМ, ДСТ); дерба (Г)];
 д. **ломкий** – д. крихкий;
 д-ном **выкладывать, -ложить** – дернувати, задернувати (СЖМ, Г).
Дернина – дернина (СЖМ, Г, У); [дерница (СЖМ)].
Дернирование, дернование, дернение – дернування.
Дерновать, дерном выкладывать – дернувати (СЖМ, Г).
Дерновка – дернування, дерновання (С);
 д. **рядовая** – д. рядове;
 д. **сплошная** – д. поспільне;
 д. **шахматная** – д. шахове.
Дерновы́й (об обделке, ряде) – дерновий (СЖМ, Г); [дерниковий (СЖМ)];
 д-вая **одежда** – одерновання (С).
Дернокладчик – дерня́р(-ра) (СЖМ).
Дернорез (рабочий) – дернорі́з(-за) (СЖМ);
 д. (машина) – дернорі́зка (С).
Дерносним – дерна́к(-ка) (ДСТ).
Деррик (тип крана) – деры́к(-ка) (С).
Десятник – десяти́к(-ка) (СЖМ, Г, У, СБМ25);
 д-ком **быть** – десяти́кувати (СЖМ, Г).
Деталь – дета́ль(-лі) (СЖМ, Др); [подробіна (СЖМ)];
 д. **архитектурная** – д. архітектурна;
 д. **конструктивная** – д. конструктивна;
 д. **проектная** – д. проєктна;
 д. **рабочая** – д. робітна.
Детальный (о смете, проэkte) – дета́льний (СЖМ, НОМ6).
Дефлектор – газотя́г(-га) (С); [дефлектор(-ра) (ПХБМ239)];
 д. **воздушный** – пові́тротя́г(-га) (С);
 д. **дымовый** – димотя́г(-га) (С);
 д. (не)подвижный – г. (не)рухо́мий.
Деформация – деформа́ція (СЖМ, НОМ7, НТМ133, НЗОМ39, СПС22);
 д. **вредная** – д. шкідна;
 д. **временная** – д. тимчасова;
 д. **исчезающая** – д. зникна;
 д. **опасная** – д. небезпечна;
 д. **остаточная, остающаяся** – д. залишна (НОМ8);
 д. **упругая** – д. пружна.
Деформирование, -ровка – деформування, zdeформування.
Деформировать, -ся – деформува́ти, zdeформува́ти, -ся (СЖМ, НОМ7).
Диабаз (строит. материал) – діяба́з(-зу) (Г).
Диагональ (элемент связей) – коси́на, діягона́ля (КС І);
 д. **рыбообразная** – к. рибува́та.

Диагональный (о связях, арматуре) – косин-
ний, діагональний (КС І);
д. (о стропильной ноге) – наріжний (С).
Диаграмма (растяжения, Кремоны) – дія-
грама (КС І, НЗОМ5);
д. взаимная – д. взаємна;
д. номографическая, номограмма – но-
мограма (КС І).
Диаметр – поперечник(-ка) (КС І, СПС31);
д. в свету – п. у про́світ(і);
д. сопряженный – п. супряжний (КС І).
Диаметральный (размер, сечение) – попе-
речниковий (КС І).
Диафрагма (сложного стержня) – діяфраг-
ма (СЖМ, Др, ДСТ); [перетинка (СЖМ,
Др, ДСТ)].
Дикарщик, каменолом – каменя́р(-ра) (Г,
У, Тмч).
Дикарь (дикий камень) – дика́р(-ря) (Г).
Дикт – дикт(-ту) (ТхС).
Диктовый – диктовий (С).
Дильса, доска сортовая – сортівка (С).
Динамический (о нагрузке, коэффициенте) –
динамічний (МхС, НОМ348).
Диск – кружало (СЖМ, Г, Др, ДСТ, НОМ345);
д. полный – к. повне;
д. сплошной – к. суцільне;
д. точильный – к. гострільне.
Длина – довжина;
д. в свету – д. у про́світ(і);
д. предельная – д. гранична;
д. расчетная – д. розрахункова;
д. свободная – д. вільна;
д. сортаментная – д. сортаментна;
д. торговая (леса) – д. торговельна;
длиной – завдовжки (СЖМ, Г, НЗОМ5,
СПС10);
в длину, по длине, вдоль – вдовж (СЖМ,
Г, СПС4).
Дневной (об освещении, производительно-
сти) – денний (СЖМ, Г, У).
Днище (формы) – днище (Г, Тмч, Др, ЛвБЗ,
НЗОМ120, НОМ361);
д. (опалубки) – підóшва (Г*).
Дно (бочки, бабь, котлована) – дно (СЖМ,
Г, У, НОМ361, НЗОМ57);
донышко – денце;
д. низ (балки) – спід (спóду) (Г*);
д. (повозки) – подéння (СЖМ, Г, У);
д., под (печи) – черінь(-ні) (СЖМ, Г);
д. вогнутое – д. вгнóте;
д. воронкообразное – д. лійкува́те;
д. двойное – д. подвійне;
д. дырчатое – д. дірча́сте;
д. непроницаемое – д. непрохідне;
д. откидное – д. лядо́ю;

д. решетчатое – д. гратча́сте.
Добавка, добавок (к раствору) – дода́ток
(-тка); [доба́вок(-вка) (СЖМ, Г, У); доба́вка
(СЖМ, Г, У, ПхБМ68)];
д-вок гидравлический, цемянна – д. гід-
равлічний, цементівка (С).
Добавлять, -вить, -ся (примеси к раствору) –
додава́ти, додати́, -ся; [добавля́ти, доба́ви-
ти, -ся (СЖМ, Г, У)].
Добивание, -вка (свай) – добива́ння, добит-
тя́.
Добивать, -бить, -ся (свай) – добива́ти, до-
бі́ти, -ся (СЖМ, Г, У).
Добывать, добыть, -ся (глину, камень) – до-
бува́ти, добу́ти; [видобува́ти, здобува́ти, здо-
бу́ти, -ся (СЖМ, Г, У)].
Добыча (глины, камня) – ви́добуток(-тку)
(СЖМ, Г, У).
Довинчивать, -тить, -ся (сваю, шуруп) – до-
гві́нчувати, догвинті́ти, -ся (С).
Догонка, добивание (свай) – добива́ння, до-
биття́.
Догонять, -гнать, -ся (добывать сваю) – до-
бива́ти, добі́ти, -ся (СЖМ, Г, У).
Доделывание, -лка – дороблюва́ння, дороб-
ля́ння, доробле́ння;
д. камнем – домурóвування, домурóвання.
Доделывать, -лать, -ся (сооружение) – дороб-
люва́ти, доробля́ти, доробі́ти, -ся (СЖМ,
Г, У);
д. камнем – домурóвувати, домурóва́ти, -ся
(Г).
Доклепывание, -пка – доклéпування, докле-
па́ння;
д. заклепками – донюто́вування, донюту-
ва́ння.
Доклепывать, -пать, -ся – доклéпувати, до-
клепа́ти, -ся (С);
д. заклепками – донюто́вувати, донюту-
ва́ти, -ся (С).
Докрашивание, -раска – дофарбо́вування,
дофарбува́ння.
Докрашивать, -сить, -ся – дофарбо́вувати,
дофарбува́ти, -ся (СЖМ).
Долбежа, гнездо (в бревне) – ка́ня (Г).
Долбежка, -бление, -беж – довба́ння, видóв-
бува́ння (СЖМ).
Долбежный (о зубиле, станке) – довба́рний (С).
Долбило – долото́, довба́ло (СЖМ, Г).
Долбильщик, долбежник – довба́р(-ря)
(СЖМ).
Долбить, долбнуть – довба́ти, довба́ти, довб-
ну́ти (СЖМ, Г, У, ЛвБ57).
Долбня, долбуха, -шка – до́вбня, довбе́шка
(СЖМ, Г, У).
Долевым (о шве, тиле) – подóвжний (Г).

Долото – долото́ (СЖМ, Г, У, ЛвБ22, ПхБМ34, НМЛ); [довбало (СЖМ)];

д. **буровое** – д. свердлувальне;

д. **венечное** – д. вінчєве (С); д. вінєчне (ПхБМ34);

д. **желобчатое** – д. жолобча́сте (СЖМ I 280, НМЛ); [д. жолобі́сте (ПхБМ57)];

д. **каменотесное** – д. каменя́рське (С); [грєн (-на) (ДСТ)];

д. **карнизное** – д. карунко́ве;

д. **конопатное** – д. конопáтне;

д. **коронное** – д. коро́нне (ПхБМ34);

д. **остроконечное** – шпі́ця (ПхБМIII);

д. **плоское** – д. стамє́скува́те;

д. **полукруглое** – клюва́к(-ка́) (СЖМ, Г);

д. **прямое** – д. рі́вне (ПхБМ57);

д. **расширительное** – д. розши́рне;

д. **составное** – д. злòжене; д. склáдене;

д. **угловое** – д. ку́тїво́ве;

д. **шиповое** (с шипом) – д. чо́поване;

д. **шпунтовое** – д. гаро́вє.

Дом – дїм (до́му) (СЖМ, Г, У, ШцВ42, ЩрА35, МзСВХ3);

д. **здание** – будїно́к(-нка) (СЖМ, Г, У);

д. **бревенчатый, рубленный** – д., б. рúб-лений;

д. **городской** – д., б. міськї́й;

д. **доходный** – д., б. зискóвий;

д. **жилой** – д., б. жи́лий;

д. **загородный** – д., б. позамі́ський (СЖМ);

д. **каменный** – кам'я́ни́ця (СЖМ, Г, У); [мурóвани́ця (СЖМ, Г)];

д. **каркасный** – д., б. по́клїтний;

д. **многоэтажный** – д., б. багатопо́верховий;

д. **нежилой** – д., б. нежи́лий (СЖМ); пúст-ка (СЖМ, Г, Тмч);

д. **переносный** – д., б. перєстáвний;

д. **рубленный** – д., б. рúблений;

д. **с большими окнами** – д., б. ві́кна́стий (СЖМ);

д. **сторожевой** – сторо́жка (С); [сторожóв-ня (Г)].

Домашивание, -мошение – домо́щування, домо́щання, домо́щення;

д. (ка́мнем мостово́й) – добрукóвування, добрукóввання.

Домашивать, домостить, -ся – домо́щувати, домо́стити, -ся (СЖМ, Г, У);

д. (ка́мнем мостово́у) – добрукóвувати, добрукóвати, -ся (СЖМ, У).

Домкрат – лїва́р(-ра́) (МхС);

д. **бутылочный** – л. пля́шкува́тий;

д. **винтовой** – л. гві́нтовий;

д. **гидравлический** – л. гї́дравлі́чний;

д. **зубчатый, реечный** – л. три́бко́вий;

д. **на салазках** – л. поло́зко́вий;

д. **передвижной** – л. перєсу́вний;

д. **рычажный** – л. ва́жільний.

Домкратный (о балке) – лїва́рний (С).

Домовой (относящийся к дому) – домо́вий (СЖМ);

д. (относящийся к зданию) – буди́нко́вий (С).

Домостроитель – домобудівні́чий (С); [бу-дівні́чий, будівні́к(-ка́) (СЖМ)];

Домостроительный – домобудівні́й (С); [бу-дува́льний, будівє́льний (СЖМ)].

Домостроительство – домобудівні́цтво (С); [будівні́цтво (СЖМ)].

Донный (относящийся к дну) – де́нний (СЖМ, У).

Донец (станок для прижатия фанерок при фуговании) – притрї́мник(-ка) (НС).

Донза (для удержания обработ. предметов) – шємо́к(-мка) (НМПр).

Дополнительный (о напряжениях, элементах) – додатко́вий (СБМII, НЗОМII).

Допуск (в размерах) – до́пуст(-ту) (СЖМ, Г, Др).

Допускаемый, допустимый (о напряжении, нагрузке, размере) – до́пускний (СЖМ, НОМ9, СПС4); дозвóлений (СПС95).

Допускать, -стить (давление, нагрузку, размер) – до́пускати, до́пустити (У).

Дорн (в дверной петле) – дорні́к(-ка́) (С).

Дорога – доро́га (ШМС);

д. (соору́жение) – шля́х(-ху́) (ШМС);

д. **городская** – ш. міськї́й;

д. **грунтовая** – ш. грунто́вий;

д. **железная** – залї́зни́ця (ШМС);

д. **шоссейная** – ш. шо́шовий.

Дорожка (в стене) – жо́лбо́и́ця (Г);

д., **банкет** – банке́т(-та) (С);

д. (линолеум) – прóстїлка(С).

Дорожник (для желобления досок) – жо́ло-бї́вка (СЖМ); [долї́тцє жо́лобча́сте (СЖМ, У)];

д., **пазовик** – гара́нок(-нка) (С);

д., **конопатка** – глоба́чка (ДСТ);

д. (часть перки, вырезающая окру́ж-ность дыры) – кру́жнийк(-ка́) (НС).

Доска – до́шка (СЖМ, Г, У, НЗОМ25, КчСС59, СбтI7, ПхБМ5I); [т(д)єрти́ця (СЖМ, Г, У)];

д., **плита** – плї́та (ЩрА35, ПхБМ102);

д. **барочная** – д. судє́нна, барко́ва;

д. **батанец** – батанє́ць(-нця́) (С);

д. **безымянка** – бе́зі́менка (СЖМ, Г, У);

д. **боковая, горбыльная** – д. обáпі́льна, обáпі́л(-пола);

д. **водоотливная** – д. водовідли́вна́; [одлив (-ва) (НМР)];

д. **воротная** – वो́рї́тниця (СЖМ, Г);

д. **горбыльная, горбыль** – обáпiл(-пола) (СЖМ, Г); [опiлок(-лка) (СЖМ)];
 д. **двухдюймовая** – двоцáлiвка (СЖМ, Г, МЕ III 29);
 д. **дильса, сортовка** – д. сортовá, сортiвка (С);
 д. **дубовая, лодочная** – бóта (СЖМ);
 д. **дюймовая** – цáлiвка (СЖМ, Г, У, МЕ III 29);
 д. **заборная** – дилiна (СЖМ, Г, Тмч); [диль (дилiя) (Г, МЕ III 31)];
 д. **закладная, закладка** – заклáдина (С);
 д. **защитная** (*сверху забора*) – глó(á)вень (-вня) (СЖМ, Ск);
 д. **каминная** – плiта коминкóва;
 д. **капительная** – р. главiчна;
 д. **карнизная** – п. карункóва;
 д. **кассетная** – д. заглибкóва;
 д. **катальная, откоска** – котiльница (С); [кiтвиця (СЖМ, Г*)].
 д. **кровельная, полуторадюймовая** – покрiвлянка (С);
 д. **кружальная** – д. кружiнна;
 д. **мадрильная, даревая** – вáлоб(-ба) (Г);
 д. **нашивная, накладная** – пóшивка (Г*, НМБц);
 д. **обвязная** (*щитовой двери*) – пiдкидна (НМР);
 д. **обзельная, полуобрезная** – д. полуобрiзнá; [д. обзельна (ПхБМ51)];
 д. **обрезная, чистая** – д. обрiзнá;
 д. **обшивная, обшивочная** – д. обшивнá;
 д. **одинокка** (*небольшая*) – дощiна (СЖМ, Г);
 д. **отвесная, с отвесом** (*плотничья*) – дощечка висковá (С); [дóшка одвiснá (НМЛ)];
 д. **откидная** – дóшка вiдкиднá;
 д. **палубник** – д. пáлубна;
 д. **панельная, панельна** – лиштви́на (СЖМ III 161);
 д. **паркетная** – паркетiна (С);
 д. **пильная, пиленная** – д. (вi)пiляна (СЖМ III 227);
 д. **плотничья** – д. тесельська;
 д. **подбосчная, обшивная** – д. обшивнá;
 д. **подкладная** – д. пiдкладнá;
 д. **подоконная, подоконник** – пiдлокiтник (-ка) (У, КчСС24, ПхБМ24, НМЛ);
 д. **подшивная** – д. пiдшивнá;
 д. **половая** – мостiна (СЖМ, Г, У, Ск, СБМ263);
 д. **полочная** (*с уступами для полок*) – шимбáлок(-лка) (СЖМ, Г);
 д. **полудюймовая** – пiвцáлiвка (С);
 д. **полуобрезная, получистая, рядовая** – д. полуобрiзнá;

д. **полуторадюймовая, полуторадюймовка** – пiвтoрацáлiвка (СЖМ);
 д. **пострешная** – д. пiдстрiшна, пiдстрiшница (С);
 д. **потолочная** – стелiна (СЖМ, Г, У, Ск);
 д. **предохранительная** – д. запобiжна;
 д. **прижимная** – д. притискнá;
 д. **продороженная** – д. жолобóвана (С);
 д. **профилеванная** – д. профiльована;
 д. **распорная** – д. розпiрнá;
 д. **реберная, ребристая** – д. ребрóвана;
 д. **серединная, середовая, сердцевая** – д. середовá (С);
 д. **сливная, сточная** – д. вiдливнá;
 д. **сортовая, сортовка** – д. сортовá; сортiвка (С);
 д. **столярная** – д. столiрна;
 д. **тесовая** – д. тесова;
 д. **толстая** – форшта, форшт, форст (СЖМ, Г);
 д. **трафаретная, трафарет** – дошка таврувáльна;
 д. **трехдюймовая** – трицáлiвка (СЖМ, Г, МЕ III 29);
 д. **фризовая** – плитá фризóва;
 д. **цементно-бетонная** – п. цементно-бетóнна;
 д. **чертежная** – дóшка рисiвнiча;
 д. **четырёхдюймовая, дыль** – диль (дилiя) (Г);
 д. **чистая, чистообрезная** – д. обрiзнá (ПхБМ51);
 д. **шиферная** – плитá шiферна;
 д. **шпунтованная** – д. гарóвана;
 д-ми **вымащивать, вымостить** – вистéлювати, вистеляти, вистелити (СЖМ, Г, У);
 д-ми **вымощенный** – мостовий (СЖМ);
 д-ми **обшивать, обшить** – обшальóвувати, обшальювáти (СЖМ, Г).
Дострагивать, дострогать – достругóвати, достругáти (СЖМ, Г, У);
 д. **рубанком** – догемблóвувати, догемблювáти (СЖМ).
Достраивать, достроить,-ся – добудóвувати, добудувáти,-ся (СЖМ, У);
 д. (*камнем*) – домурóвувати, домурувáти (СЖМ, Г, У).
Достройка,-раивание – добудóвування, добудувáння;
 д-ка (*то, что достроено*) – добудóва (С);
 д. (*камнем*) – домурóвування, домурувáння;
 д. (*каменная*) – домурóвання (С).
Досушивать, досушить,-ся (*глинобитную постройку*) – досúшувати, досушiти,-ся (СЖМ, Г, У).

Досушка, досушивание – досушування, досушення.

Досчаной, досчатый – дошаний (СЖМ, Г, У).

Досыпка, -пание – досипання, досіпання;

д-пка (досыпанное) – досіпка (СЖМ, Г).

Досыпать, досыпать (насыть) – досипати, досіпати (СЖМ, Г, У).

Досыхать, досохнуть (о глинобитной постройке, покраске) – досихати, досохнути, досхнути (СЖМ, Г, У).

Дотачивать, -чить, -ся (брус, сваю) – доточувати, доточити, -ся (СЖМ, Г, У);

Дошечка – дощечка. дошін(к)а (СЖМ, Г, У);

д., панелина – листвіна (СЖМ).

Дранить, дранью обивать – дракувати (СЖМ, Г, ПхБМ256); [дракувати (Г)].

Драница, драмка (одно) – дра́нка, дра́ница (СЖМ, Г, У, ПхБМ51); [дра́ничина (СЖМ, Г)].

Драничный – драко́вий (С).

Дрань (соб.) – дрань(-ні) (СЖМ, Г);

д. двойная – д. подвійна;

д. кровельная – д. покрівельна;

д. одиночная – д. одинична;

д. полуторная – д. півтора́чна;

д. штукатурная – д. тинька́рська;

дранью обивать, обить – дракувати, задракувати (СЖМ, Г, ПхБМ 256).

Драчка (украинизм), **черта** – дра́чка (СЖМ).

Древесина – деревні́на (ПрВ);

д. мягкая, редкослойная – д. рі́дка;

д. плотная – д. гу́ста.

Древесный – деревні́й;

д-но цементный – дере́во-цементо́вий.

Древко, держалка – держак(-ка) (СЖМ, Г, У, КвВЦД92);

д. мокры – щітні́к(-ка) (Г).

Древокол, колун – колу́н(-на) (У, ДСТ).

Дреловать – дрелюва́ти (Г); [свердли́ти, свердлува́ти (СЖМ)].

Дрель, дриль – дриль(-ля) (Г, Др, Срđ).

Дрелью просверленный – продри́льований (С).

Дрен(а) – дрéна (КчСС25); [кана́ва по́під-зéмна (СЖМ)].

Дренаж – дрена́ж(-жу́) (СЖМ); [відво́днення (СЖМ, МзСВ XI 7)].

Дренажный (колодец, ров) – дрена́жний, дрена́жвий (СЖМ).

Дренирование – дрена́вання, дрена́вання.

Дренировать (основание) – дрена́вати (СЖМ).

Дресва, дресвянник, дресвяк – жорства́ (СЖМ, Г, У, СПС5).

Дресвянный (из дресвы) – жорство́вий (С).

Дробилка (для камня) – дроба́рка (Др).

Дробильный (станок, машина) – дробі́льний (СЖМ).

Дробильщик – дроба́р(-ря́) (С).

Дробить (камень) – дробі́ти, роздробі́ти (СЖМ, Г, У); [дрі́бнити (СЖМ, Г)];

д. резанием – криші́ти (СЖМ, Г, У);

д. (стекло) – товкти́ (Г).

Дробление – дробі́ння, дробле́ння;

д. (стекла) – то́вчення, товчі́ння.

Дробленный (камень) – (по)дробле́ний;

д. (о стекле) – (по)то́вчений.

Дрова – дрова́ (дров).

Дряблость (древесины) – тру́хлість(-лости), трухля́вість(-вості) (СЖМ, Г, У, ЛвБЗ).

Дряблый (о древесине) – тру́хлий, трухля́вий (СЖМ, Г, У).

Дряхлость (дерева) – спорохні́лость(-лости) (СЖМ).

Дряхлый (о дереве) – спорохні́лий (СЖМ).

Дуб (Quercus) – дуб(-ба) (СЖМ, Г, У).

Дубовый – дубо́вий.

Дуга – дуга́ (КС Г);

д. брусчатая (арки) – д. брусо́вана;

д. кружальная – д. кружи́нна;

д. направляющая – д. напра́мна;

д. подпружная – д. підси́льна;

д. ползучая – д. кривуля́ста.

Дуговой (об очертаннии) – дуго́вий.

Дужка (оконного прибора) – ду́жка (СЖМ, Г*, НМЛ, НМР).

Дупловатость (дерева) – дупля́вість(-вості); [дупли́настість(-тости)] (СЖМ).

Дупляк, дуплистое дерево – дупля́к(-ку, -ка) (СЖМ, Г).

Дутик (желвак в кирпиче) – гла́за (С);

с дутиками – глазува́тий (СЖМ I 168, Г).

Духовка – духо́вка (С).

Духовой (о печи, отоплении) – духо́вий (СЖМ, Г, У);

д. (о дверце) – ду́шникові́й (С).

Душник, вытяжник – ду́шнийк(-ка) (СЖМ, КчСС46, ПхБМ288, НМЛ); [проду́хвина (НМЛ)];

д. вытяжной, вытяжка – д. витя́жний, витя́жні́к(-ка) (НМЛ);

д. жаровой, тепловой – д. тепло́вий;

д. притяжной – д. притя́жний.

Дыба (для подъема тяжести) – жураве́ль (-вля́) (СЖМ, Г).

Дыль (украинизм), **доска четырехдюймовая** (соб.) – ды́ль (дыля́) (Г);

д. (одна доска) – дылі́на (Г, Тмч).

дылью забирать – дылюва́ти (Г).

Дым – дим(-му);

д. во вьюшку, на вьюшку – д. на ка́глянку;

д. под вьюшку – д. під ка́глянку.

Дымарь (*украинизм*), **дымовник** – димарь (-ря) (Г, У, Тмч).

Дым(о)волок, боров горизонтальный – лежак(-ка); [лэжень(-жня), бик(-ка)] (СЖМ, Г); д., **дымовая труба** – димарь(-ря) (СЖМ, Г).

Дымить (*о топливе, печи*) – диміти, куріти (СЖМ, Г, У).

Дымка (*гудрона*) – димок(-мка) (Г*).

Дымление – диміння, куріння.

Дымник (*отверстие для пропуски дыма*) – кагла (СЖМ, Г); димовé вікно (СЖМ).

Дымный (*о печи, избе*) – димний, курний (СЖМ).

Дымовник, труба дымовая – димарь(-ря) (СЖМ, Г, У, Ск, КвВЦД97, КвДВД 35, СБМ108, ПхБМ279);

д., **щиток** – комин(-на) (СЖМ, Г, У, Ск, КчСС19, КвВЦД35, ПхБМ 227, Сбт81).

Дымовой (*о канале, отверстии*) – димовий (СЖМ, Г, У).

Дымоволок, см. Дымволок.

Дымооборот (*ход дыма*) – димообіг(-гу) (С); д., **дымовод, колодец** – колодязь(-зя) (Г, У, КчСС20, НМЛ);

д. **винтовой** – к. кручений;

д. **восходящий** – д. догірний;

д. **добавочный** – к. додатковий;

д. **опускной, нисходящий** – к. додільний;

д. **четный** – к. парістий.

Дымоотводный (*канал*) – димовідвідний.

Дымопровод – димопровід(-воду) (С).

Дымопроводный (*труба, канал*) – димопровідний.

Дымораспределитель – диморозподільник (-ка) (С).

Дымораспределительный (*прибор, камера*) – диморозподільний, диморозподільчий.

Дымособиратель – димозбірник(-ка) (С).

Дымоход (*канал*) – димохід(-ходу) (СЖМ, Др); [перехід(-ходу) (НМР); хідник(-ка) димовий (КчСС20)];

д., **дымовник** – димарь(-ря);

д. **горизонтальный, лежачий, боров** – лежак(-ка); [лэжень(-жня) (СЖМ, Г);

д. **опускной** – димохід додільний;

д. **подъемный** – д. догірний;

д. **реберный** – д. ребрований;

д. **сборный, дымособиратель** – димозбірник(-ка).

Дымоходный (*канал*) – димохідний (С).

Дыра – діра, дірка (СЖМ, Г, У, НЗОМ 33);

д. **дрелью просверленная** – дрілья (Г);

д. **заклепочная** – д. нютова;

д. **продолговатая** – д. довгаста.

Дыропробивальный, дыропробивной (*инструмент*) – діропробивний (С).

Дыросверлильный (*инструмент*) – свердловий, діросвердловий (С).

Дюбель, закреп(а) – закріп(к)а (Г*, У).

Дюйм – цаль (цāля) (ФС).

Дюймовка, доска дюймовая – цалівка (СЖМ, Г, У, МЕ III 29).

Дюймовый (*размер*) – цалевий.

Е

Единица – одиниця (КС Г);

е. **линейная** – о. лінійна;

е. **объемная** – о. обсягова;

е. **площадная** – о. площинна;

е. **погонная** – о. подовжінна;

е. **расценочная** – о. розцінкова.

Единичный (*о расценке*) – одинічний.

Еловый – ялиновий.

Елочный, в елку (*о расположении, перевязке*) – сосонковий, сосонкою (НМЛ); [гильцевий (СЖМ, У)].

Ель (*Picea*) – яліна (СЖМ, Г, У).

е. **гонтовая** (*для гонта*) – гонтяниця, гонтярка (Г).

Емкий (*о сосуде, ящике*) – місткий (СЖМ, У, Др, ДСТ).

Емкость (*бака*) – місткість(-кости) (ФС).

Емок (*часть инструмента, за которую его держат при работе*) – руків'я (Г*).

Ендова, разжелобок – жолобина (Г*);

е. **кровельная** – ж. дахова.

Ерш, заершенный штырь – йоржень(-жня) (СЖМ, ПхБМ59).

Ершовый, ершенный – зайоржений (С).

Ершить (*делает зазубрины*) – йоржити (С); [зубіти (СЖМ)].

Естественный (*откос, камень*) – природний, натуральний (ФС).

Ж

Жало (*инструмента*) – жалó (СЖМ, Г, У, НМЛ).

Жалюзи – жалюзі(-зів) (СЖМ, Др);

ж. **наматывающиеся** – ж. намотні;

ж. **подвижный, вращающиеся** – ж. поворотні;

ж. **подъемные** – ж. підіймні;

ж. **с лопастями** – ж. лопатнєві;

ж. **с л. поворотными** – ж. поворотітно-лопатнєві (С).

Жалюзный (*о затворе, относящ. к жалюзям*) – жалюзний (С).

Жаровой (*прибор*) – жаровий (С);

ж. (*о душнике*) – тепловий.

Жгут – джгút(-та) (СЖМ, Г, У);
ж. соломенный – скрутень(-тня) (СЖМ, Г).
Железка(о) (инструмента) – залізде (СЖМ, У); [залізко (Г, НМЛ)];
ж. рубаночное – з. гёмбльовé;
ж. строгальное – з. стругáльне;
ж. шерхебельное – з. шершебкóве.
Железнение – залізніння, залізнення.
Железнить, зажелезнить (бетонную поверхность, штукатурку) – залізнити, по-залізнити (ПхБМ259).
Железный (о поковках) – залізний;
ж. (о листе, кровле) – бляшаний (Г).
Железняк (кирпич) – залізняк(-кú) (СЖМ, Г, У); перéпал(-лу) (ПхБМ114).
Железо (строительное) – залізо (ТхС);
ж. балочное – з. трямовé;
ж. бимсовое – з. биндюгóве;
ж. болтовое – з. прогóничне;
ж. бортовое – з. наріжне;
ж. брусковое – з. брусковé (ПхБМ194);
ж. Bulb, бульбовое – з. бульбáсте (С);
ж. волнистое, волнообразное – з. брижó-ване (С); [з. хвилясте (ПхБМ194)];
ж. волокнистое – з. волокнясте;
ж. гофрированное, волнистое – з. брижó-ване;
ж. двутавровое – з. двотéтове;
ж. желобчатое – з. жолобчáсте;
ж. заклепочное – з. нютóвэ (НЗОМ7);
ж. зетовое, зетообразное – з. зéтове (ПхБМ195);
ж. квадратное – з. квадратóве (ПхБМ195);
ж. кованное – з. кóване;
ж. ковкое – з. ковкé;
ж. колонное – з. колóнне;
ж. коробчатое – з. коробчáсте;
ж. корытное, корытообразное – в. корí-тувáте;
ж. кровельное – з. даховé (ДСТ); [бляха даховá (СЖМ, Г, Др)];
ж. листовое – з. аркуше́ве; бля́ха (Г, СБМ262, КвДВД4, КчСС37);
ж. литое – з. лі́те;
ж. лотковое – з. лотокувáте, лотоко́ве;
ж. луженное – з. полуджéне;
ж. мягкое – з. м'я́ке;
ж. обручное – з. обру́чне (ПхБМ194);
ж. обшивочное – з., бля́ха обшивна́;
ж. оконное – з. вікóнне;
ж. оцинкованное – з., б. (по)цинкóвана (КвВЦД84);
ж. пачечное – з., б. пачковá;
ж. переплетное – з. р(а)ямовé;
ж. полосовое – з. штабовé;

ж. поручневое – з. бильцéве;
ж. проволочное – з. дротовé;
ж. прокатное – з. вальцёване;
ж. профильное – з. прóфильне;
ж. прутковое – з. прутóве;
ж. рельсообразное – з. рейкувáте;
ж. решетчатое – з. гратóване (ПхБМ194);
ж. рифленное – з. карбóване;
ж. сварочное – з. зварнé;
ж. сводчатое – з. склепíнчáсте;
ж. сортовое – з. сортовé (ПхБМ194);
ж. стержневое – з. стрижнéве;
ж. тавробимсовое – з. биндюгóве тéтове;
ж. тавровое – з. тéтове;
ж. трубчатое – з. трубчáсте;
ж. U-образное – з. U-подíбне;
ж. угловое, уголковое – з. кутівкóве;
ж. узкополосное – з. вузькошта́бове;
ж. узловое (с утолщениями) – з. вузлóва-не;
ж. универсальное – з. універсáльне;
ж. фасонное – з. обрисóве;
ж. цельнорешетчатое – з. дірчáсте, з. су-цільнорешеткувáте (С);
ж. цинкованное – з. цинкóване;
ж. четырехгранное – з. чотиригáнне;
ж. швеллерное – з. корíтувáте;
ж. шинное – з. шиновé;
ж. шлакованное – з. жужельóване;
ж-зом обивать, -бить, покрывать, рыть, -ся – бляхувáти, побляхувáти, -ся (Г);
ж-зом обитый, окованный – бляхований (Г, У).
Железоасфальт – залізоасфáльт(-ту) (С).
Железоасфальтовый – залізоасфальтóвий (С).
Железобетон – залізобетóн(-ну) (2ТЗб, НОМ52, НЗОМ13, ПхБМ96, Сбт9).
Железобетонный – залізобетóнний (2ТЗб); [залізобетонóвий (СБМ37)];
ж. (о работе) – залізобетоня́рський (С);
ж. дело, искусство – залізобетóнництво (С).
Железобетонщик – залізобетоня́р(-ра) (С).
Железоцементный – залізоцементóвий (С).
Железоцемент – залізоцемент(-ту) (С).
Желоб – жóлоб(-ба) (СЖМ, Г, У, НЗОМ57, ПхБМ38, Сбт150); [лотóк(-тка) (ДСТ, Тмч)];
ж. (на крыше) – риштáк(-ка) (СЖМ);
ж. водоотливный – ж. водовідливний;
ж. водосточный – ж. водостокóвий, водо-збі́жний;
ж. кровельный, надстенный – риштáк да-ховий (С); [жóлобнадстíний (ПхБМ238)];
ж. подвесной – р. почі́пний; [жóлоб під-ві́сний (ПхБМ239)];

- ж. полукруглый, полуцилиндрический** – ж., р. полуциліндричний;
ж. приемный – р. приймальний;
ж. накладывать (на крыше) – риштакá слáти (НМР).
- Желобить (доски)** – жолобити (СЖМ, У).
Желобление – жолобіння, жолоблення.
Желобок (инструмента, капители) – жо-
 лобóк(-бкá) (СЖМ, Г, У); [жолобець(-бця)
 (МЕ III 17, Г)];
ж., бороздка – рівчачóк(-чкá) (СЖМ, У);
ж. круговой (сделанный циркулем) – обó-
 ра (Г).
- Желобчатый, -боватый (о долоте, железе)** –
 жолобчáтий, жолобоквáтий (СЖМ).
- Желонка** – вибірниця (ГрС).
- Желтить** – жовтіти (СЖМ, Г, У).
- Желтый (о краске, стекле и т. д.)** – жóвтий.
- Желть, краска желтая** – жóвткa (СЖМ, Г);
 [жовтянка (СЖМ)].
- Жердь, жердина жердина (мн. жердя)** (СЖМ,
 Г, У, КвДВД17); [гліця (Г, КчСС43)];
ж. (для вешания) – жéрдкa (СЖМ, Г, У,
 МЕ III 16);
ж. заборная – воріна (СЖМ, Г);
ж. обрешетная, -чатая – ж. латна́;
ж-ми обгораживать, -родить – обвор(ін)-
 ювáти, обвор(ін)йти (Г, НМР).
- Жердяной (забор, стена)** – жердяний (СЖМ,
 Г).
- Жерло (каменки)** – чéлюсти(-стів) (Г*).
- Жесткий (о грунте, нормах выработки)** –
 твердйй (СЖМ, Г, У);
ж., шероховатый – жорсткий (СЖМ, Г, У,
 НЗОМ49);
ж. (о соединении, конструкции) – цупкий
 (СЖМ, Г*, НОМ10); штивний (ДСТ,
 СБМ3);
ж. (о песке) – різкий (СЖМ, Г).
- Жесткость (грунта)** – твёрдість(-дости)
 (СЖМ);
ж., шероховатость – жóрсткість(-кости)
 (НОМ9, НЗОМ6);
ж. (песка) – різкість(-кости) (СЖМ);
ж. (конструкции) – цўпкість(-кости) (СЖМ*);
 штивність(-ности) (СБМ19);
ж. боковая – ц., ш. боковá;
ж. придавать, -дать – цўпкості, штівно-
 сти надавáти, надáти.
- Жесть** – бля́ха (СЖМ, Г, У, Др, ДСТ, КвДВД4,
 КчСС37);
ж. волнистая – б. брижóвана;
ж-ю обивать, -бить, покрывать, -рыть –
 бляхувáти, побляхувáти (СЖМ, Г, У);
ж-ю обитый, обшитый, покрытый – бля-
 хований (СЖМ).
- Жестяной, -ный (о кровле, обшивке)** – бляшá-
 ний (СЖМ, Г, У).
- Жженный (об алебастре, глине)** – пáлений
 (Г, У).
- Живописный (об отделке потолков)** – ма-
 лярський (С); [мальований (СЖМ, У)].
- Живопись** – малювання, мальовання.
- Жидкий (о клее)** – тічний (ФС);
ж. (разжиженный, о строит. растворе) –
 рідкий (СЖМ, Г, У).
- Жидкость** – тéчиво (ФС);
ж., жижа, жижица – рідинá (Г, У).
- Жилище, жилье** – жй́тло (СЖМ, Г, У,
 ШцВ32).
- Жилой, обитаемый (о строении)** – жилий
 (СЖМ, У);
ж., жилищный – житловйй (СЖМ,
 СБМ264); [мешка́льний (СЖМ)].
- Жилостроительство** – житлобудівні́цтво (С);
ж. облегченного типа – ж. легкотипóве;
ж. поселковое – ж. сéлище.
- Жирность (глины)** – ма́сткість(-кости) (С);
ж. (краски) – ма́сність(-ности) (С);
ж. (раствора) – сй́тість(-тости) (СЖМ*).
- Жирный (на ощупь, о глине)** – масткий
 (СЖМ);
ж. (о содержащей много жиров краске) –
 масний (СЖМ, У, ПхБМ17);
ж. (о строит. растворе) – сй́тий (СЖМ*,
 Г*);
ж., густой (о грунтовке) – густйй.
- Жом, жомы, жимки (для сдавливания до-
 сок)** – лисй́ці (Г); [лéщата (СЖМ, Г, ЛвБ16)];
ж. (небольшой) – давй́льце (СЖМ);
ж. раздвижной – лисй́ці розсувні.
- Жуковатый (о дереве, доске)** – червотóчний
 (С); [шашелювáтий (СЖМ)].
- Жуковина, червоточина (в дереве)** – чер-
 вотóкa, чорвотóчина (Г).
- Журавлевый (о кране)** – журавлéвий (С).
- Журавль (тип крана)** – журавéль(-вля) (СЖМ,
 Г, У); [звй́д (звóду) (СЖМ, Г)];
ж. недвижимый – ж. нерухóмий;
ж. подъемный – ж. звй́дний.

3

- Забежной (о ступени)** – забй́жний (Г*).
- Забетонивание, бетонирование** – забето-
 нóвування, забетону́вання.
- Забетонировывать, -ровать, -ся** – забетонó-
 вувати, забетону́вати, -ся (С).
- Забивать, -бить (гвоздь)** – забивáти, забй́ти
 (Г, У, НЗОМ63);
з. (сваю) – бй́ти, забй́ти (Г, У, Тмч);

з. до отказа, до отбоя – б. до відпори.
Забивка, -вание (*процесс*) – забивання, забиття;
 з. (*величина забивки*) – забій(-бою) (*Г**);
 з. в притык – забивання упритул;
 з. в шахмат – з. шаховé;
 з. кустовая, кустом – з. кушовé;
 з. поодинокче – з. одинцём;
 з. рядовая, рядами, в ряд – з. рядовé;
 з. ручная – з. ручнé;
 з. частоколом – з. частокóлом.
Забивной (*о свае, приборе*) – забивний (*Г*).
Забирание, -бране, -борка (*бревнами*) – замітовування, замітування;
 з. (*в пазы*) – шулування;
 з. жердями – кілювання, обкілення;
 з. пластинами – дилювання.
Забирать, -брать (*бревнами*) – замітовувати, замітувати (*Г**, *КчСС27*);
 з. (*в пазы*) – шулувати, шуліти (*С*);
 з. жердями – кілювати, обкілювати (*Г*);
 з. пластинами – дилювати, задилювати (*Г*).
Забирной (*из бревен*) – замітований (*С*);
 з. (*из пластин*) – дильований (*С*).
Забор – паркán(-на) (*Г, У, Тмч, КчСС10, ЩрА32, ПхБМ118*);
 з. жердяной, прясельник, изгородь – вір (вóру) (*Г*); [вір'я (*Г, У*)];
 з. кустарниковый, живая изгородь – живопліт(-плóту) (*Г, У*);
 з. пластинный – п. дильований, дильовання (*С*), [ділювання (*Г, У*)];
 з. плетневый, плетень – тин(-ну) (*Г, У*);
 з. п. (*с вертикальным плетнем*) – пліт (плóту) (*Г, У*);
 з. п. (*с горизонтальным плетнем*) – ліса (*Г, У*);
 з. решетчатый – штахётник, штахёти (*Г*).
Заборка, см. Забирание;
 з., заполнение – заміть(-ті) (*ПхБМ185*);
 з. вертикальная – ставня (*Г, У, КвУС13, НМПр*).
Заборный – парканóвий (*Г, У, Тмч*);
 з., заборной – замітний (*С*).
Забутка, -товка, -чивание – забутóвування, забутування; [забутівка (*СБМ263*)];
 з., щебень (*печного свода*) – засип(-пу) (*НМР*).
Забуточный (*материал*) – забутний (*С*);
Забучивать, -тить, -ся – забутóвувати, забутувати, забутіти, -ся (*С*).
Завал, -ливание (*сооружения*) – зава́люван-ня, зава́лення;
Заваленка, -ина – при́зба (*Г, У, Тмч, Ск, МзСВХ8*); [при́спа (*Г, У*)].

Заваливать, -лить, -ся (*сооружение*) – зава́лювати, зава́літи, -ся (*Г, У*).
Завертка (*двери*) – за́вертка (*Г, У, Тмч*);
 з., перевал (*дымохода*) – за́ворот(-роту) (*Г**, *КчСС20*);
 з. балансирная – за́вертка з рівно́важни-ком;
 з. верхняя, перевал верхний (*дымохода*) – за́ворот горі́шній;
 з. костыльковая – за́вертка булавнá (*С*).
Завертывать, -нуть, -ся (*поворачивать за-вертку*) – за́верта́ти, за́верну́ти, -ся (*Г, У*).
Завертыш – за́веотень(-тня) (*Г**).
Звинчивание – за́гвінчування, за́гвінчен-ня.
Завинчивать, -тить, -ся (*сваю, шуруп*) – за-гвінчува́ти, за́гвінті́ти, -ся (*Г, У, ДСТ*).
Завиток (*перильного заполнения*) – за́вива-нець(-нця) (*ЩрА59, ЩцВ27*).
Завод (*сооружение*) – ви́робня (*ТхС*).
Заводить, -вести (*доски в пазы*) – заво́дити, заве́сти (*Г, У*).
Заводка (*досок в пазы*) – заво́дження, заве́дження.
Завора, запор воротный – за́сув(-ва) (*Г, У, ДСТ*).
Загвоздка – за́гвіздок(-дка) (*Г*).
Загиб (*листового железа*) – залі́м(-ло́му) (*Г**, *У, ПхБМ240*);
 з. (*изогнутый конец арматуры*) – за́крут(-ту) (*Г**, *У*).
Загибание, -бка – за́гинання, за́гнуття;
 з., заламливание – за́ломлювання, за́лом-ля́ння, за́ломлення;
 з. крючком (*конца стержня*) – закарлю́чування, закарлю́чення.
Загибать, -нуть, -ся – за́гинати, за́гну́ти, -ся (*Г, У*);
 з. крючком (*конец стержня*) – закарлю́чувати, закарлю́чити (*Г**).
Загибина – за́крут(-ту) (*Г**, *У*).
Загибной (*прибор*) – за́гінний (*С*).
Заглаживать, -дить (*поверхность стены*) – за́гладжува́ти, за́гладі́ти (*Г, У*).
Заглушать, -шить (*фильтрацию*) – за́бива́ти, за́бі́ти (*Г**).
Заглушина, подступенька – при́східець (-дця) (*С*).
Заглушка (*глухая заборка*) – за́шивка (*С*), з. (*пробка трубы*) – за́гичка (*Г, ДСТ*).
Загнета – за́грібок(-бка) (*Г**).
Загонка (*болта, клина*) – за́ганя́ння.
Загонять, -гнать, -ся (*болт, клин*) – за́ганя́ти, за́гна́ти, -ся (*Г, У*).
Загораживание – загоро́джування, загоро́дження.

Загораживать,-родить,-ся – загорódжувати, загорódити,-ся (Г, У).

Загородка – загорódка (Г).

Заграждать,-дить,-ся – загорódжувати, загорódити,-ся (Г, У).

Заграждение (процесс) – загорódжування, загорódження;

з. (то, что заграждает) – загорódка (Г, У);

з. **решетчатое** – з. гратча́ста;

з. **сетчатое** – з. сітча́ста;

з. **шпунтовое** – з. гарóвана.

Загружать,-зить (кладью, грузом) – заванта́жувати, заванта́жити (ШМС);

з. (нагрузкой, силой) – обтя́жувати, обтя́жити (Г);

з., **засыпать (щебнем)** – засипа́ти, засипа́ти (Г).

Загружение,-зка (кладью, грузом) – заванта́жування, заванта́ження;

з. (нагрузкой, силой) – обтя́жування, обтя́ження;

з. **засыпание (землей, щебнем)** – засипа́ння, засипа́ння.

Загруженность (кладью, грузом) – заванта́женість(-ности) (ШМС);

з. (нагрузкой, силой) – обтя́женість(-ности) (С).

Загрузочный, загружающий – заванта́жний (С);

з., **засыпной (материал, приспособление)** – засипни́й (С).

Загрунтовка,-ывание – загрунто́вування, загрунто́вання, загрунто́ваний.

Загрунтовывать,-товать,-ся – загрунто́вувати, загрунто́вати,-ся (Г).

Загузок, вальма – причі́лок(-лка) дахови́й (Г, Ск, ЩрА65, Сбт10).

Загустеть (о глине, асфальте) – загу́снути (Г, У).

Задвижечный (болт) – засувко́вий (С).

Задвижка (оконная, дверная) – за́сувка (Г, У, Др, КчСС64); за́сув(-ва) (Г, У, ДСТ, Др, ПхБМ 278);

з. **врезная** – з. упускна́;

з. **замочная** – з. замкова́;

з. **запорная** – з. запірна́, замична́;

з-ки **парные** – з-ки па́рісті;

з. **печная** – з. гру́бна, пічна́;

з. **поворотная** – за́вертка (Г);

з. **с кнопкой** – з. булавна́;

з. **с кольцами (для замков)** – з. з ву́хами (С);

з. **съемная (оконная)** – з. зді́ймна.

Задвижной (прибор) – засувни́й (С).

Заделка,-лывание (швов) – заправля́ння, заправле́ння;

з., **закрепление** – закрі́плювання, закрі́плення, закрі́плення;

з. **кладкой, камнем** – заму́рòвування, заму́рува́ння;

з. **каменная** – заму́рòвання (С).

Задельывать,-лать,-ся (швы) – заправля́ти, заправі́ти (Г, СБМ252, ПхБМШ102);

з., **закреплять (конец стержня)** – закрі́плювати, закрі́плю́ти, закрі́пити,-ся (Г, У); [зарóблювати, зарóбіти (НОМ152)];

з. **камнем, кладкой** – заму́рòвувати, заму́рува́ти (Г, У, НЗОМ73).

Задельный, сдельный (о работе) – відря́дний (СЖМ III 223, АПС); [закладни́й (Г)].

Задельщик (работающий задельно) – відря́дник(-ка) (С).

Задержка (коперная) – затрі́мник(-ка) (С).

Задержновка,-ывание,-вание – задерно́вуваний, задерну́вання,задерно́вання (С).

Задержновывать,-новать,-ся – задерно́вувати, задерну́вати,-ся (Г).

Задорина,-нка, заусенок (в дереве) – задра (У, Тмч, ДСТ); [зади́рка (Г, У, Др)].

Задуть, задуть (тягу) – задува́ти, заду́ти (Г, У).

Задать,-есть,-ся (о пиле) – зати́нати, зати́яти,-ся (Г, У).

Заершенный (болт, костыль) – зайо́рже-ний (С).

Заершивать,-шать,-шить,-ся (костыль) – зайо́ржувати, зайо́ржити,-ся (С).

Зажелзнение – залі́знення, залі́знення, поза-лі́знення.

Зажелзнять,-нить (заглаживать цементом штукатурку) – залі́знити, позалі́знити (ПхБМ259).

Зажим,-мание – за́тиск(-ку), за́тискання́;

з. (для бревен при распиливании) – лисі́ці (Г); [за́тиска́ч(-ча) (ДСТ)];

Зажимать,-жать (доску, бревно при обделке) – за́тиска́ти, за́тиснути (Г, У).

Зажимной,-ательный,-ающий (болт, клин) – за́тискни́й.

Зазор (стыка) – лю́з(-за) (Г, ПхБМвЗ, КвВЦД67); [про́зір(-ра) (СБМ 19)];

з. (в заборе между штагетами) – гу́лянка (Г);

з., **щель** – щі́лина (Г, У);

з. **междустенный** – су́точкі(-чо́к) (Г).

Зазубрина – за́зуб(-ба), за́зубень(-бня) (Г, У); [за́зубе́ць(-бця) (Г)];

з., **щербина** – щерби́на (Г, У, Др, ДСТ).

Закапывание, закоп,-ка – зако́пування, зако́па́ння.

Закапывать,-копать,-ся – зако́пувати, зако́пати,-ся (Г, У).

Закладка,-дывание (*балки в гнездо*) – закладання, закладення;
з-дка (*доска закладная*) – закладаина (С);
з. бутовая – забутовання (С);
з. бутом – забутівування, забутівання;
з. каменная – замурування (С);
з. камнем – замурування, замурування;
в закладку (*стлать доски*) – навзаклад (НМБ);
Закладной (*о доске, брус*) – закладний (С);
з. (о раме) – приставний (С).
Закладывать,-ласть,-ложить,-ся (*здание, конец балки в гнездо*) – закладувати, закладати, закласти,-ся (Г, У);
з. бутом – забутівувати, забутівати (С);
з. камнем – замурувувати, замурувати (Г, У).
Заклепка,-пывание (*процесс*) – занютовування, занютування;
з. (предмет) – нюта (Г, У, Др, ДСТ, НОМ 143, НЗОМ7, ПхБМ233); [заклепка (СЖМ III 113, У, СБМ3)];
з., кнопка противветренная – цвях(-ха) (У) противітровий;
з. одно-, двухсрезная – н. одно-, дво-зрізна;
з. полупотайная – н. полупотайна;
з. поясная – н. поясна;
з. предварительная – з. попереднє.
Заклепочный (*относящийся к заклепке*) – нютовий (НЗОМ7, НОМ75);
д. (соединенный заклепками) – нютований (С).
Заклепщик, клепальщик (*заклепками*) – нютувальник(-ка) (С).
Заклепывать,-пать,-ся (*заклепками*) – занютовувати, занютувати,-ся (Г, У).
Заклинивать,-нить,-ся (*подкладывать, подбивать клин*) – заклиновувати, заклинювати, заклинувати, заклинити,-ся (НЗОМ15);
з., расклинивать – заплішувати, заплішити,-ся (Г, У, ДСТ).
Заклинка, заклинивание – заклиновування, заклинування, заклинювання, заклинення;
з., расклинка (*процесс*) – заплішування, запліщення;
з., р., заклинок – заплішка (Г, У, ДСТ).
Заключать,-чить (*ряд кладки*) – замикати, замкнути (АПС, Г, У);
з. (свод) – зворювати, зворіти (С).
Заклочение (*ряда кладки*) – замикання;
з. (свода) – зворювання, зворення.
Заколачивать (*гвозди, сваи*) – забивати, забити (Г, У).
Закольник (*инструм. для отески камней*) – надкільник(-ка) (С).

Закомелистость, закомелястость – гузирястість(-тости) (С).
Заномелистый, закомлеватый (*о бревне*) – гузирястий (С).
Законопатка,-чивание,-чение – законопачування, законопачення;
з. (деревянными клинышками) – заглоблювання, заглоблення.
Законопачивать,-тить – законопачувати, законопатити (У, Тмч, ЛвБ13);
з. (деревянными клинышками) – заглоблювати, заглобляти, заглобити (Г, ДСТ).
Закоперщик – капарнічий (С); [капарник (-ка) (ДСТ, СДТ167)].
Закраск, закраина – закрайок(-ка) (Г*, ДСТ).
Закраска,-шивание – зафарбовування, зафарбування, зафарбовання.
Закрашивать,-сить,-ся – зафарбовувати, зафарбувати,-ся (Г).
Закреп(а), дюбель – закріп(к)а (Г*, У);
з. анкерный, анкер – анкер(-ра); якір (якоря);
з. расклинка – заплішка (Г, У).
Закрепительный,-ляющий (*болт, клин*) – закріпний (НОМ289).
Закрепление (*опор*) – закріплювання, закріплення, закріплення (НОМ152, НЗОМ30, СБМ5);
з., закреп(а) – закріп(к)а (Г*, У).
Закреплять,-пить,-ся (*конец балки, опоры, тягу*) – закріплювати, закріпляти, закріпити,-ся (Г, У, СБМ53, ЛвБ14, НЗОМ78).
Закрепляющий (*о болте, клине*) – закріпний (НОМ298).
Закрой (*досок, стекла*) – набіг(-гу), накрив (-ву) (С);
з. (фальца) – вірізка (Г*, У);
взакрой – унабіг, унакрив.
Закройник, зензубель – фальцівка (Др); [зензубель(-бея) (ПхБМ56)];
з. горбатый – ф. горбівата.
Закром – засік(-ка) (Г, У, КчСС60).
Закругление (*кромки, поручня, процесс*) – закріплювання, закріплення, закріплення;
з. (закругленное место) – округлина (С);
з. (колено трубы) – коліно (Г*);
з. плавное – з. плавкє.
Закруглять,-лить,-ся (*кромку, поручень*) – закріплювати, закріпляти, закріплити,-ся (Г, У).
Закрутка (*в лучковой пиле*) – закрутка (Г).
Закручивать,-тить,-ся (*провода*) – закручувати, закрутити,-ся (Г, У).
Закрывание,-тие (*швов*) – закривання, закриття;
з. (вьюшкой) – затуляння, затулення;

3. (топочной дверцы) – зачиня́ння, зачи́нення;
3. герметическое – затуля́ння, зачиня́ння герметичне;
3. плотное – 3. щільне.
- Закрывать, -рывать, -ся** (швы) – закрива́ти, закрі́ти, -ся (Г, У);
3. (топочное отверстие вьюшкой) – затуля́ти, затулі́ти, -ся (Г, У);
3. (топочную дверцу) – зачиня́ти, зачині́ти, -ся (Г, У).
- Закрышка, заслонка** (печная) – за́слінка (Г); [зату́лка (ПхБМ281, Сбт143)].
- Закупоривание, -рка** (окон) – затушкóвування, затушкува́ння.
- Закупоривать, -рить, -ся** (двойные оконные переплеты) – затушкóвувати, затушкува́ти, -ся (Г, У).
- Зал** – за́ля (У, Тмч, СБМ263);
3. два света – 3. двосвітло́ва.
- Заливать, -лить, -ся** (шов раствором) – залива́ти, зали́ти, -ся (Г, У).
- Заливка, -вание** (процесс) – залива́ння, залиття́;
3. (то, чем заливают) – зали́ва (Г*, КчСС29);
3. присковая – 3. бовтанко́ва;
- заливом, под заливку** (класть кирпич) – під зали́ву.
- Заливной, -вочный** (материал) – зали́вний (С).
- Залищик** – залива́ч(-ча) (С).
- Залицовка, -ование** – заличко́вування, заличкува́ння.
- Залицовывать, -цовать** – заличко́вувати, заличкува́ти (Г, ПхБМ121).
- Залобок, вальма** – причілок(-лка) (даховий) (ЩрА65).
- Залог(а)** (при забивке свай) – за́бійка (НС); [зало́га (ПхБМ303)].
- Заложение** (фундамента, процесс) – закла́дання, закла́дення;
3. (откоса, лестницы) – закла́д(-ду) (Г*); [закла́дка (СПС23)];
3. одиночное – 3. одини́чний;
3. полуторное – 3. півтора́чний.
- Замазка, -зывание** (процесс) – зама́зування, зама́зання;
3. (целей) – шпарува́ння;
3. (материал для замазывания вообще) – зама́зка (Г, У, ПхБМ235);
3. (столярная) – шарля́к(-кú) (Г, Др);
3. (стекольная) – кит(-ту) (Г, У, ДСТ);
- 3., мастика – масті́во (ТхС);
3. железная, металлическая – металькі́т (-ту) (С);
3. карписная – металькі́т живичний;
3. клеевая, малярная – кит каруко́вий;
3. маслянная – зама́зка олі́йна;
3. оконная, стекольная – кит(-ту);
3. суриковая – металькі́т мані́євий.
- Замазывать, -зать** – зама́зувати, зама́зати(-ся) (Г, У);
3. (столярной замазкой) – шарля́кува́ти, зашарля́кува́ти (С);
3. (стекольною замазкою) – китува́ти, за-китува́ти (С);
3. смолой – засмо́ловати, засмо́літи (Г, У);
3. щели (глиной) – шпарува́ти, зашпаро́увати, зашпарува́ти (Г, У).
- Замаривать, -морить, -ся** (пропитывать дерево красящим веществом) – забарвля́ти, забарв́ити (Г).
- Замаркирование, -ровка** – познача́ння, по-зна́чення.
- Замаркировывать, -ровать** (элементы конструкции) – познача́ти, позначі́ти (Г*).
- Замашивать, -мостить** (камнем) – замо́щу-вати, замо́стити (Г, У);
3. (камнем мостовую) – забруко́вувати, забру́кува́ти (У, Тмч);
3. (досками) – застеля́ти, застелі́ти (Г*, У).
- Замес** (глины) – замі́с(-са) (Г, У, МзСВХ19).
- Заминать, -мять** (глину) – замина́ти, зам’я́ти (Г*).
- Заминка** (глины, процесс) – замина́ння, за-м’яття́;
3. (результат процесса) – за́минка (Г*).
- Замковый** (относящийся к замку) – замко́-вий;
3. (о камне) – зві́рний (С).
- Замок** (плотничного соединения) – замо́к (-мкá) (Г, У, Др, ДСТ, Ск, ЛвБ40, ПхБМ59, НМЛ, НМР);
- 3., завор, замковый камень – зві́рник(-ка) (ЩрА 152, 160); замо́к(-мкá), (СБМ263, ПхБМ142);
3. в полдерева – 3. у півде́рева;
3. в притык – 3. у приту́л;
3. в сковородник – 3. храпови́й (НМБц);
3. в сковородник двойной – 3. подві́йно-храпови́й;
3. вус – 3. ускі́с;
3. висячий (камень) – зві́рник висни́й;
3. врезной, внутренний, вставной – за-мок упускни́й;
3. глухой – 3. слі́пий;
3. двойной (врубка) – 3. подві́йний;
3. д. шиповой – 3. подві́йно-чопови́й;
3. д. ш. прорезной – 3. п. ч. наскрі́зний;
3. двусторонний – 3. двобі́чний;
3. клиновой – зві́рник клинови́й;
3. коксовой, торцевой – 3. торце́вий;

- з. **коробчатый** – з. коробча́стий;
 з. **косой** – з. ко́сий (ПхБМ59);
 з. **накладной** – з. накладний (ПхБМ59);
 з. **н. прямой** – з. н. прями́й;
 з. **н. с углом** – з. н. в нісо́к;
 з. **нарубной** – з. нарубний;
 з. **натяжной** – з. натяжний (ПхБМ59);
 з. **н. в полулапу** – з. н. півлапо́ю;
 з. **откосный, с откосом** – з. скі́сний;
 з. **о. с косым зубом** – з. с. косозу́бий;
 з. **поперечный** – з. поперечний;
 з. **п. с расклинкою** – з. п. заплі́шений;
 з. **потайной, потемочный, в потемок** – з. потайний;
 з. **прирезной** – з. прирі́зний;
 з. **прирубной** – з. прирубний;
 з. **простой** – з. про́стий;
 з. **проушный** – з. пищко́вий;
 з. **прямой** – з. прями́й;
 з. **сдвижной** – з. просувний (ПхБМ59);
 з. **секретный** – з. секре́тний;
 з. **сквозной** – з. на́скрі́зний;
 з. **сковородчатый, -дний, сковородень** – з. храпови́й, храп(-па) (НМБц);
 з. **сложный** – з. складний;
 з. **соединительный** – з. злучни́й;
 з. **торцевой** – з. торце́вий;
 з. **т. с гребнем** – з. т. гребі́нча́стий;
 з. **т. с крестообразным шипом** – з. навхрест-чопова́ний;
 з. **угловой, с углом** – з. в нісо́к;
 з. **у. (на углу расположенный)** – з. нарі́зний;
 з. **четвертной** – з. чві́ртковий;
 з. **ч. с откосом** – з. ч. скі́сний;
 з. **шиповой** – з. чопови́й;
 з. **ш. двойной** – з. дво́чопови́й;
 з. **ш. одиночный** – з. одно́чопови́й;
 з. **шпунтовый** – з. гарови́й.
- Замочный** (о замке дверном, плотничном) – замко́вий (Г, У);
 з. (о камне) – зві́рний (С).
- Замощение** (камнем) – замо́щування, замо́щення;
 з. (камнем мостовой) – забруко́вування, забрукува́ння;
 з. (досками) – засти́лання, засте́лення.
- Замуровывать, -ровать, -ся** – заму́ронува-ти, заму́ронува́ти, -ся (Г).
- Замыкание** (силового многоугольника, сети труб) – змика́ння, зі́мкнення;
 з. (свода) – зво́рювання, зво́рення;
 з. (дымохода) – закрива́ння, закриття́.
- Замыкать, -мкнуть, -ся** (силовой многоугольник, сеть труб) – змика́ти, зі́мкну́ти; [замикати, замкну́ти, -ся (Г, У, НТМ I 75, ПхБМ142)];
- з. (свод) – зво́рювати, зво́рїти (ЩрА152);
 з. (дымоход) – закрива́ти, закрити (Г*).
- Замычка** (дверная) – за́ліпка; [за́сочка (Г, У)];
 з., **задвижка** – за́сувка (Г).
- Замятаина** (деревянной стены, забора) – за-ме́тина (Г).
- Замятник** – замі́ть(-ме́ті) (Г).
- Занд-цемент** – зандце́мент(-ту) (С).
- Занд-цементный** – зандце́менто́вий.
- Заострение** (конца сваи, процесс) – заго́стрювання, заго́стрєння;
 з., **заоструга** (острый конец сваи) – за́тіс (-тєсу) (С); [за́тіска (ПхБМ298)];
- з. **дву-, трех-, четырехгранное, на два, три, четыре ската** – з. дво-, три-, чоти-рискі́сний.
- Заострять, -рить** (конец кола, сваи) – заго́стрювати, заго́стрїти, заго́стрїти (Г, У).
- Западня** (подъемная крышка с кольцом, закрывающая ход в подполе) – ля́да (Г*).
- Запавивать, запаять, -ся** (швы железной кровли) – залюто́вувати, залюто́вувати, -ся (Г*, У).
- Запалубливание** – запалу́блювання, запалу́блення.
- Запалубливать, -бить, -ся** – запалу́блювати, запалу́бити, -ся (С).
- Запалубка, опалубка** – па́луб(-бу) (Г*);
 з. (заполнение между арками) – заму́рок (-рка) (С).
- Запальщик** (при взрывных работах) – під-па́льник(-ка) (С).
- Запас** (материала, устойчивости, в размере) – запáс(-су) (НЗОМ61);
 з., **коэффициент** (прочности) – сучи́нник (-ка) (КС I);
 з. **в длине** – з. удо́вж;
 з. **в ширине** – з. уші́р.
- Запасной, -ный** (о части, выходе) – запасни́й.
- Запечек, запечье** – за́пічок(-чка) (Г, У).
- Запил, -ливание** – за́пилювання, за́пиля́ння;
 з-п (уступ, выпиленный в доске, брусе) – за́пилка (С).
- Запиливать, -лить, -ся** (врубки, шипы) – за-пи́лювати, за́пиля́ти, -ся (Г, У, НМЛ).
- Запирание** (топочной дверцы) – запира́ння, запертя́;
 з. (свода) – зво́рювання, зво́рення.
- Запирать, -реть** (окно, топочную дверцу) – запира́ти, заперти́ (У);
 з., **замыкать** (свод) – зво́рювати, зво́рїти (ЩрА152).
- Запирка, задвижка** (окна, двери) – за́сувка (У);
 з., **защепка** – за́ціпка (Г, У).
- Заплата, -тка, пробка** (в доске) – ла́тка (Г, У); [лати́ш(-ша́) (Г); уту́лок(-лка) (ЛвБ39)].

Заплатывание (*процесс*) – латання, залатування, залатання.

Заплатывать,-тать (*доски*) – латати, залатувати, залатати (Г, У).

Запечник,-чник,-чи́ко (*арки, свода, шипа*) – плічко (НМЛ).

Запечной – плічковий (С).

Заподлицо – щерть (НМЛ, НМПр); врівень (Г, НМПр).

Заполнение (*шахты колодца бетоном, камнем*) – заповнювання, заповнення;

з. (*решетка фермы*) – заміть(-меті) (ПхБМ185);

з. **вертикальное, заборка вертикальная** – ставня (Г, У, КвУС13, НМПр)

з. **декоративное** – заміть оздобна;

з. **кладкою** – заму́рчування, заму́рчування;

з. **междубалочное** – заповнення межитря́мне;

з. **многорешетчатое** – заміть многогратча́ста;

з. **осколками, расщебенка** – защебру́вання, защебру́вання;

з. **плотное** (*швов*) – заповнення щільне;

з. **раскосное** – заміть косце́ва;

з. **решетчатое** – з. гратча́ста;

з. **сквозное** – з. на́скрізна;

з. **сплошное** – з. суцільна.

Заполнять,-нить,-ся (*швы, шахту колодца бетоном, камнем*) – заповнювати, заповня́ти, заповнити,-ся (Г, У);

з. (*бревнами, решеткой*) – замі́товувати, замі́тува́ти (Г*, КчСС27);

з. **кладкой** – заму́рчувати, заму́рчува́ти (Г).

Запор (*дверной, оконный*) – за́пора (Г); [за́сув(-ва) (Г, У)];

з., **затвор** – за́кривка (С);

з. **воротный** (*бревно*) – заво́ра (Г);

з. **вращающийся** – з. пово́ртіна.

Запорный (*о приборе, кране*) – за́пірний (С); [запо́рний (Др)].

Заправка (*процесс*) – заправля́ння, запра́влення;

з. (*первая борозда при обтеске камня*) – за́правка (ПхБМ112);

з. (*инструмента*) – на́правля́ння, на́пра́влення.

Заправлять,-вить,-ся (*швы, шип в гнездо*) – заправля́ти, запра́вити,-ся (Г, У);

з. (*инструмент*) – на́правля́ти, на́пра́вити (Г, У).

Запроектирование,-вка – за́прое́ктування, за́прое́ктування.

Запроектировывать,-ровать,-ся (*конструкцию*) – за́прое́ктувати, за́прое́ктува́ти,-ся (С).

Запруга, стяжка (*канат, для стягивания набивного ящика*) – за́крутка (ЛвБ37, ПхБМ55);

з., **аншпуг, стяг** – закруте́нь(-тня) (СЖМ I 79*, НМЛ).

Запуск,-кание – упу́скання, упу́щення.

Запускать,-стить,-ся (*анкер, болт в кладку*) – упу́ска́ти, упу́стити,-ся (Г*).

Заравнивать,-нять (*неровности стенок*) – за́рівнювати, за́рівня́ти (Г*, У).

Зарез,-зка (*вырезка в брус*) – врі́з(-зу) (С).

Зарешечивание,-чение – латува́ння, за́латува́ння.

Зарешечивать,-тить,-ся (*кровлю обрешеткой*) – латува́ти, за́латува́ти,-ся (Г*).

Зарубина – за́рубина (Г); [за́рубка (У)].

Зарубка (*в дереве*) – за́руб(-бу) (С); за́рубка (Г, У, ПхБМ176, ЩрА9);

з-ка,-ба́ние (*вырубок*) – за́рубування, за́руба́ння (НЗОМ30);

з. (*метка на сваях*) – карб(-ба́) (Г, У);

з. (*метка на сваях, процесс*) – карбува́ння, закарбува́ння;

з. **шипов** – чо́пува́ння, зачо́пува́ння;

з. **шпунта** – га́рува́ння, за́га́рува́ння.

Зарубывать,-бать,-бить (*вырубки*) – за́рубувати, за́руба́ти (Г, У, ПхБМ66);

з. (*пометки на сваях для спиливания на одном уровне*) – карбува́ти, закарбува́ти, (Г, У);

з. **шпы** – чо́пува́ти, зачо́пува́ти (Г, НМБц);

з. **шпунт** – га́рува́ти, за́га́рува́ти (С).

Зарывание, зарывка – за́ко́пування, за́ко́пання.

Зарывать,-рыть,-ся (*столб*) – за́ко́пувати, за́ко́па́ти,-ся (Г, У).

Заряд (*порция засыпаемого материала*) – за́сипка (С);

з-дка (*котла асфальтом*) – за́сипання.

Зарядка,-жение арматуры – ри́штункува́ння.

Заряжать,-дить арматуру, армировать – ри́штункува́ти, за́ри́штункува́ти (С); [ри́хтува́ти, за́рихтува́ти (КвВЦД40);

з. (*котел асфальтом*) – за́сипа́ти, за́сипа́ти (Г*).

Засекать,-сечь, зарубать (*дерево*) – карбува́ти, пока́рбува́ти (Г*, У).

Засечка, зарубка – за́руб(-бу) (С); за́рубка (Г, У);

з. (*метка*) – карб(-ба́) (Г, У).

Засковораживание – за́кайо́ування, за́каюва́ння хра́пом.

Засковораживать,-родить (*соединять скороднем*) – за́кайо́увати, за́каюва́ти хра́пом (С).

Заслонка (в печи) – заслінка (Г, У, Др, ДСТ, Ск, НМЛ); [зату́лка (Г, У)];

з. **вдвижная** – з. засувна́;

з. **подъёмная** – з. звідна́.

Заслонковый – заслінко́вий (С).

Засмолок, серянка (порок дерева) – засмо-
лень(-льня) (С).

Засов – засув(-ва) (Г, У, ПхБМ278);

з., **шплинт** (в железных связях) – за́гвіз-
док(-дка) (Г*); льо́ник(-ка) (НЗОМ30)];

з. **воротный** (бревно для запираения) – за-
во́ра (Г);

з. **косой** (в дверном замке) – засув косий.

Застекление – за(по)скле́ння.

Застеклять, -лить, -ся – склі́ти, за(по)скля́-
ти, за(по)скля́ти, -ся (Г, У).

Застраивать, -роить, -ся – забудовувати, забу-
дува́ти, -ся (Г, У, КчСС7).

Застреха – стрі́ха (Г, У, Ск, НМЛ);

з., **жолоб подстрешный, подвесной** –
ришта́к підстрі́шний (С).

Застрешина – підстрі́шниця (С).

Застройка, -раивание (процесс) – забудову-
вання, забудува́ння;

з. (сооружение) – забудо́ва (С); [збудо́-
вання (КвДВД4)];

з. **открытая** – з. відкрита́;

з. **сплошная** – з. по́спільна;

з. **рядовая** – пере́й (Г).

Заструга, заострение (в свае) – за́тіс(-те́су)
(Г).

Застругивание (свай) – застрúгування, за-
струга́ння.

Застругивать, -рогать, -ся (сваи) – застрúгу-
вати, заструга́ти, -ся (Г, У).

Заступ – за́ступ(-па) (Г, У, ПхБМ261, Сбм112);
[риска́ль(-ля) (Г, У); копа́нця (Г)].

Засыпать, -сыпать (канаву, топливо) – за-
сипа́ти, засипа́ти (Г, У, СПС58);

з-ться (о канаве) – засува́тися, засу́нути-
ся (Г).

Засыпка (масса) – засипка (СБМ263);

з. (порция) – за́сип(-пу) (Г*);

з., **засыпание** (процесс) – засипа́ння, засі́-
пання;

з. (под фундамент) – груз(-зу) (Г, У, ЩрА18,
НМЛ);

з. **надсводная** – засипка надскле́нна;

з. **потолочная** – з. стельова́.

Засыпной (о материале) – засипни́й (С).

Засыхать, -сохнуть (о покраске) – засиха́ти,
засо́хнути (Г, У).

Затапливание, -топление (печи) – розпа́лю-
вання, розпа́лення (в печи);

з. (в бетон железа) – упу́скання, упу́щен-
ня;

з. (водой котлована) – за́то́плювання, за-
то́пляння, за́то́плення.

Затапливать, -топлять, -топить (печь) – роз-
па́лювати, розпа́літи (в печи) (Г);

з. (в бетон железо) – упу́ска́ти, упу́сти́ти
(Г*);

з. (водой котлован) – за́то́плювати, зато-
пля́ти, зато́пити (Г, У).

Затвердевание, затверждение (раствора) –
тверді́ння, твёрднення, затвёрднення.

Затвердевать, -деть (о растворе бетона) –
твёрдну́ти, затвёрдну́ти (Г, У).

Затвор (печной) – за́кривка (С); [засувка (Г,
У, ДСТ)];

з., **створ, полотнище** (окна, двери) – пі́л-
ка (Г);

з. **автоматический** – за́кривка автоматі́ч-
на; самоза́кривка (С);

з. **воротный** – пі́лка ворі́тна, ворі́тниця
(Г);

з. **герметический** – за́кривка герметі́чна;

з. **гидравлический** – з. гі́дравлі́чна, водяна́;

з. **сифонный** – з. сифо́нна.

Затворка (дверная, оконная) – запо́ра (Г);
[за́чинка, за́щипка (НМЛ)].

Затворять, -рить, -ся (затвор) – за́чиня́ти,
за́чині́ти, -ся (Г, У);

з. (цемент) – учиня́ти, учині́ти (Г).

Затек, отек (при побелке, покраске) – по-
ті́к(-тьо́ка) (СЖМ, Г).

Затекание (кровли) – за́тіка́ння.

Затекать, -течь (о кровле) – за́тіка́ти, затек-
ти́ (Г, У).

Затеска, -сывание – за́тісува́ння, затеса́ння.

Затесывать, -сать, -ся – за́тісува́ти, затеса́ти,
-ся (Г, У, ПхБМ288).

Затирание, -тирка (теркой штукатурки) –
затира́ння, затертя́;

з. **щелей** – шпарува́ння, зашпарува́ння (Г,
У).

Затирать, -реть (теркой штукатурку) – за-
тира́ти, зате́рти (Г, У, КчСС30, ПхБМ255);

з. **щели** – зашпаро́вувати, зашпарува́ти
(Г, МзСВХ15).

Заточка (на металлич. деталях) – за́точка (С).

Затрамбовывание, -бование, -вка – забути-
но́вування, забути́нування.

Затрамбовывать, -бовать, -ся (щебеня) – за-
бути́но́вувати, забути́нува́ти (С); [забу́ти-
ти (ДСТ)].

Затуплять, -пить, -ся (инструмент) – за́ту́п-
лювати, зату́пляти, -ся (Г, У).

Затынка (доска заборная) – штахе́тина (С).

Затычка – за́тичка (Г, У);

з. (для прикрепления кольца к лопарю) –
за́крі́пень(-пня) (С).

Затягивание – затягання, зятягнення.

Затягивать,-нуть (*балку, затьажку*) – зятягувати, зятягати, зятягти (*Г, У*).

Затяжка (*стяжное бревно*) – стягель(-глия) (*Г, ДСТ, НЗОМ30, ЩРА72*); [гліця (*Г, ДСТ*)];

з. **двухярусная** – с. двоосадовий.

з. **составная** – с. складений, зложений;

з. **цельная** – с. суцільний.

Затяжной, затягивающий (*болт*) – зятяжний (*С*);

з. (*о затьажке, бревне*) – стягельний (*С*);

з. (*о затьажке в стропилах*) – бантовий (*С*).

Зауголка, тетива закругленная – тятіва закруглена (*С*).

Заусенец,-нка,-нок, задоринка – задра (*У, ДСТ*); [задирка (*Г, У, Тмч, КвВЦД4*)];

з. (*боков. сторона камня, изразца*) – боковина (*Г*, ДСТ*); [ліштва (*ШцВ38*)].

Зафальцовка,-вание – зафальцювання, зафальцювання.

Зафальцовывать,-цевать,-ся – зафальцюбувати, зафальцювати,-ся (*С*).

Захват(ка) (*бабы, печеного затвора*) – зачіпка; [зачепа (*Г**); зачеп(-па) (*ДСТ*)];

з., **заклинка** (*для камней*) – заклинок(-нка) (*С*);

з. **клещевой** (*бабы*) – хапці (*С*).

Захватный (*о приспособлении для захватывания*) – зачіпний (*С*).

Захватывание (*камней захватом*) – зачіплювання, зачіплення, зачеплення;

з. (*одной части на другую*) – напускання, напущення.

Захватывать,-тить (*камни захватом*) – зачіплювати, зачіпляти, зачепити;

з. (*одну часть на другую*) – напускати, напустити (*Г*).

Захлопка, баранок очажный – баранок(-нка) (*Г**).

Захлопной(ый) (*о двери, окне*) – самозакривний (*С*).

Зацепление – зачіплювання, зачіплення, зачеплення;

з. **автоматическое** (*бабы*) – з. автоматичне.

Зацепляться,-питься (*о железе в бетоне, бабе*) – зачіплюватися, зачеплятися, зачепитися (*Г, У*).

Зачистка,-щение,-щение (*швов*) – зачищення, зачіщення.

Зачищать,-стить,-ся (*соединение, шов*) – зачищати, зачістити (*С*).

Зашпаклевка – зашпадлювання, зашпадлювання, зашпадлювання (*С*).

Зашпаклевывать,-клевать,-ся – зашпадлювати, зашпадлювати-ся (*С*).

Зашебенивать,-нить,-ся – зашебрувати, зашебрувати,-ся (*НМЛ*).

Зашебенка,-нивание – зашебрування, зашебрування, зашебрування (*С*).

Зашебенщик – шебрівник(-ка) (*С*).

Защелка, собачка – засчокка (*МхС*);

з. (*дверная*) – защіпка (*Г, У*); [клямка (*Г, У*)].

Защемление (*конца балки*) – защекування, защекнення.

Защемлять,-мить (*конец балки*) – защекувати, защекнути (*Г*).

Защита (*от обрушения*) – захист(-ту) (*Г, У*);

з. **от огня** – з. противогнєвий;

з. **от размыва** – з. протирозмивний.

Защитный, защитительный (*о слое, стене*) – захисний (*Г*).

Защищать,-тить (*от обрушения, размыва*) – захищати, захистити (*Г, У*).

Звено (*цепи, трубопровода*) – ланка (*Г, Др, ДСТ, НОМ15, НЗОМ29, ПхБМ240*);

з. (*печного кожуха*) – царга (*НМБц*);

з. (*заборное*) – планія (*Г, НМЛ*); [прясло (*Г, У*)];

з., **венец** (*крепи*) – вінець(-нця) (*СЖМ, Г, У*); [віно́к(-нка) (*НМПр*)];

з. **соединительное** – ланка злучна.

Здание – будинок(-нку) (*Г, У, ШцВ32, ЩрА9, КчСС9, КвДВД13, Сбт19*);

з., **постройка** – будівля (*Г, У, Ск, ШцВ4, КчСС7, СПС108, ПхБМ7*);

з. **выставочное** – будинок виставковий;

з. **городское** – б. міський;

з. **гражданское** – б. цивільний;

з. **каменное** – кам'яниця (*Г, У*);

з. **монументальное** – б. монументальний;

з. **общественное, публичное** – б. громадський;

з. **одно-, многоэтажное** – б. одно-, много-поверховий;

з. **переносное** – будівля переносна;

з. **полуметаллическое** – б. напівметале́ве;

з. **постоянное, постоянного типа** – б. ста́ла;

з. **промышленное** – б. промисло́ва;

з. **пустое** – пу́стка (*Г, У*);

з. **фабричное** – будинок фабрічний.

Зелень, зеленая краска – зе́лень(-ні) (*Г, У*);

з. **брауншвейнская** – з. брауншвайнська,

з. **изумрудная** – з. смарагдо́ва;

з. **малахитовая** – з. малахіто́ва;

з. **швейнфуртская** – з. швайнфуртська.

Землебитный – землетоптанний (*С*).

Землевоз – землеві́з(-во́за) (*С*).

Землевозный (о телеге) – землевóзний (С).
Землекоп – грабар(-ря) (Г, У, Сбт12).

Землекопный (об орудиях и машинах) – землекóпний;
 з. (относящ. к землекопу) – граба́рский (Г, У).

Землечерпалка – землечёрпница (С); [землекóпница (ПхБМ31)].

Землечерпание – землечерпа́ння.

Землечерпательный (о машинах, орудиях) – землечёрпний (С).

Земля – земля;

- з. инфузорная – з. инфузо́рна;
- з. красящая, краска земляная – фа́рба земляна́;
- з. растительная – з. росли́нна;
- з. санторинская – з. сантори́нская;
- з. сиенская – з. си́енська (ПхБМ264).

Землянка – земля́нка (Г, У).

Земляной (о постройке, насыпи, работах) – земля́ний.

Зензубель, закройник – фальці́вка (Др); [зензу́бель (ПхБМ56)].

Зеркало (печи) – чо́ло (Г*).

Зернистый (о песке, камне) – зерня́стий (Г).

Зет (сортамент железа) – зет(-ту) (С).

Зетообразный – зéтовий (ПхБМ195); [зéтуватий (НОМ368)].

Зигзаг (вырезка в доске) – зигза́г(-гу), [криву́лька (Г, У)].

Зигзагообразный (изгиб арматуры) – зигзагува́тий (С).

Зильберглет – зильберглет(-ту) (ТхС).

Змеевик (сверла, парового устройства) – скрути́нecь(-нця) (МхС).

Знак – знак(-ку);

- з., пометка – за́значка (Г);
- з. разбивочный – з. розмі́тний.

Золотить, -ся (потолки, кровлю, дерево) – золоті́ти, -ся (Г, У).

Золочение – золоче́ння, позоло́чення (С).

Зольник – попільник(-ка) (Г*, У, Др, ДСТ).

Зольниковый – попільникóвий (С).

Зонд – штир(-ря) (ДСТ, У); с(ь)відер (У)].

Зондирование, ровка – штирюва́ння,

Зондировать (почву) – штирюва́ти (Г*).

Зонт (дефлектора, украш. фасада) – дашо́к (-шка) (Г*).

Зуб (врубки) – зуб(-ба) (Г, У, НОМ81, ПхБМ60).

- з. (пилы) – зуб, зубе́ць, зубо́к(-бка) (Г, У);
- з. волчий – зуб(е́ць) во́вчий (С);
- з. деревянный, кулак – па́лець(-льця) (Г);
- з. косой (врубка) – зуб. ко́сий;
- з. натяжной – з. натяжні́й;
- з. прямой – з. пря́мий;
- з. с помочами – з. з плі́чкóм;

з. с шипом – з. чо́пований;

з. стяжной – з. стяжні́й;

о пяти зубьях – на п'ять зуб(к)ів.

Зубатка (для отески камней) – шерба́к(-ка) (Г*); [ря́бчик, бучарда́ (ПхБМ112); зуба́тка (ПхБМ42)].

Зубец – зубе́ць(-бця) (Г, У, НЗОМ33);

з. входящий – за́зубень(-бня) (Г*);

з. выступающий – ви́зубень(-бня) (Г*);

з. М-образный (в теле) – з. подві́йний.

Зубило – зуби́ло; [шру́бель(-бля)] (Г, У);

з. долбежное – з. довба́льне;

з. клинообразное – з. клинува́те.

Зубрина – шерби́на (Г, У, Др, ДСТ).

Зубрить (инструмент) – шерби́ти, ви́щербити (Г, У).

Зубчатый, зубчатой формы (о венце, крыше) – зубцо́ватий (С); [зубча́стий (Г)].

Зубчик (украшение) – зубе́ць(-бця) (Г, У).

Зыбкий (о балке, перекрытии) – хиткі́й, (Г, У); [хитли́вий (Г)].

Зыбкость (балки, перекрытия) – хі́ткість (-кости) (У).

Зыбучий (грунт, песок) – сипкі́й (У).

Зыбь (при трамбовке) – хита́вця (С).

Зымза (карниз, подшивка) – кару́нка підшивна́ (С);

з. (инструмент) – гзі́мбель(-бля) (С).

Зяблина, морозобоина (морозная трещина) – морозо́вина (С).

И

Ива (Salix Caprea) – верба́ (Г);

и. лозьяная (Salix) – лоза́ (Г).

Ивина – верби́на (Г, У).

Ивняк – лозня́к(-ку) (ПрВ).

Ивняковый – лозняко́вий (С).

Ивовый – вербо́вий, лозо́вий.

Изба – ха́та (Г, У, Ск, ЩрА15, КчСС7, МзСВХ4);

и. бревенчатая, рубленая – х. ру́блена; [х. ви́бла (Г)];

и. глинянная – ма́занка (Г, У);

и. глиносоломенная – м. валько́вана;

и. красная – світли́ця (Г);

и. неотапливаемая – х. холо́дна (Ск);

и. пластинная – х. рі́зана (Г).

Изверстывание, -стание – ви́рівнюва́ння, ви́рівнення.

Изверстывать, -стать – ви́рівнюва́ти, ви́рівняти (Г, У).

Известка, известковый раствор – чаму́р вапня́ний.

Известковый (из извести) – вапня́ний (Г);

и. (с примесью извести) – вапністий (Г);
и-во-песчаный (кирпич, постройка) – вапнопiсковий (С).
Известняк – вапняк(-кy) (Г);
и. битумозный – в. бітумозний;
и. глинистый, мергель – мергель(-лю) (Г);
и. искусственный – в. штучний;
и. плитный – в. плітний;
и. плотный – в. густий;
и. пористый – в. пористий;
и. раковистый – в. мушловатий (ПхБМ110).
Известняковый (о камне, постройке) – вапняковий (Г, СБМ275).
Известь – вапно (Г);
и. воздушная – в. повітряне;
и. гашеная – в. люсоване (С); [в. розпущене (У); попілнуха (Г, У, ПхБМ71)];
и. гидравлическая – в. гiдравлічне;
и. едкая, шивая, негашенная – в. їдкe;
и. жженая – в. палене;
и. жирная – в. масне;
и. круховая – вапно сипкe (С);
и. кусковая, белая, кипелка – в. грудковe;
и. процеженная – в. процiджене;
и. сильно-гидравлическая, сильная – в. багатогiдравлічне;
и. слабо-гидравлическая, слабая – в. малогiдравлічне;
и. средне-гидравлическая – в. помірногiдравлічне;
и. тощая – в. піснe;
и. гасить – в. люсувати (СЖМ, Г).
Извилистость (волокон, дымоходов) – покрученість(-ности) (С).
Извилистый (о волокнах, дымоходах) – покручений (У).
Изгиб – згин(-ну) (С); [угін(-ну) (НОМ224, НЗОМ48); вгнуття (СБМЗ, НОМ80)];
и., изгибание – гнуття, згинання, зігнуття;
и. (выгнутое место) – коліно (Г, У);
и. вверх (выгиб) – вігін(-ну) (НОМ232);
и. вниз (прогиб) – угін(-ну) (СЖМ);
и. двойной S-образный – з. подвійний, з. S-уватий;
и. дополнительный – з. додатковий;
и. косой – з. скісний (НОМ224);
и. местный – з. місцевий;
и. поперечный – з. поперечний;
и. продольный, выпучивание (стержня) – з. подовжний (НОМ307), випін(-ну) (С);
и. свободный – з. вільний;
и. сложный – з. складний;
и. чистый – з. чістий (НОМ126).
Изгибать, зогнуть, -ся – згинати, зігнути, -ся (Г, У, НОМ7).

Изгибающий (момент, прибор, сила) – гнучий (НТМ I 28, СБМ38); згинний (С).
Изгибина (место изгиба) – коліно (Г, У).
Изгибистость, изгибчивость (дерева) – гнучкість(-кости) (С).
Изгибистый, изгибчивый – гнучкий (Г, У); [вигінистий (Г)].
Изголовье (нар.) – приголовач(-ча) (Г, У); [приголов'я (У)].
Изгородь – огорожа (Г, У);
и. жердевая, прясельник – вір (вору) (Г); [вір'я (Г, У)];
и. живая – живопліт(-плоту) (Г, У, КчССII);
и. колючая – о. колюча;
и. плетевая, хворостяная – тин(-ну), ліса (Г, У);
и. проволочная – о. дротянá;
и. частоколом – частокіл(-колу) (Г, У).
Изготовление (бетона) – виготовляння, вігтовлення (НОМ351).
Изготавливать, -вить (бетон, раствор, поковки) – виготóвлювати, виготовляти, вігтовити (Г, У);
и. лежма – в. лігма (Г);
и. стоймя – в. стáвма (Г).
Изделие – віріб(-робу) (Г, У);
и. гончарное – в. ганчáрський, череп'яний;
и-лия деревянные – деревня (СЖМ I 212);
и. плотничье – в. тесля́рський, тесельський;
и. прочное – в. міцний;
и. столярное – в. столя́рський;
и. типовое – в. типовий.
Издельный (о плате, работе) – відрядний (СЖМ III 233, АПС); [закладний (Г)].
Издельщик – відрядник(-ка) (С).
Иззубривать, -рить (инструмент) – вищерблювати, вищербити (Г, У).
Изламывать, -ломать (каменную одежду, кладку) – зламувати, зламáти (Г, У).
Изламывающий (об усилии) – зламний (С).
Излом (дерева, камня, металла) – злім (злому) (У, НОМ311);
и. волокнистый – з. волокнястий;
и. кристаллический – з. кристалічний;
и. мелко-, крупнозернистый – з. дрібно-, грубозернястий.
Измельчать, -чить (щебень, известь) – дрібніти, підрібніти (Г).
Измельчение – дрібнення, подрібнення.
Измельченный (камень) – роздрібнений.
Изменяемость (ферм, системы, об'ема) – змінність(-ности) (У).
Изменяемый (о системе, ферме) – змінний (Г).
Измерение (процесс) – мірвання;

и. (*результат*) – вимір(-ру) (Г, *НЗОМ77*);
и. инструментальное – (ви)міряння струментове.
Измеритель – вимірник(-ка) (ГДС).
Измерительный (*прибор, ящик*) – (ви)мірний, (ви)мірчий (ГДС).
Измерять, -рить (*размер, кубатуру*) – міряти, (ві)міряти, (ві)міряти (Г, У).
Измочаливание (*сваи*) – розволókнювання, розволókнення.
Измочаливать, -лить, -ся (*о свае*) – розволókнювати, розволókняти, розволókнити (С).
Изнашиваемость (*материала, сооружения*) – зно́шуваність, зно́сність(-ности) (С).
Изнашивание (*материала*) – зно́шування, зно́шення;
и., срабатывание (*инструмента*) – спрацьовування, спрацювання.
Изнашиваться, -носиться (*о сооружении, материале*) – зно́шуватися, зно́ситися (Г, У, Тмч);
и., срабатываться, -ботаться – спрацьовуватися, спрацюватися (С).
Износ, изношенность (*материала, сооружения*) – знос(-су) (Г, У, Др); [зуживання (НОМ61)];
и., сработанность – спрацьованість(-ности) (ДСТ).
Изношенный (*о сооружении, материале*) – зно́шений (С);
о., сработанный – спрацьований (С).
Изолированный (*о помещении*) – ізолюваний.
Изолировать (*комнаты*) – ізолювати (ЕлС).
Изолировка, -рование (*процесс*) – ізолювання;
и., изоляция – ізоляція.
Изолировочный, -рующий, -ционный (*материал, слой*) – ізоляційний (ЕлС).
Изолятор – ізолятор(-ра) (ЕлС).
Изоляция – ізоляція (ЕлС);
и. бумажная – і. паперова;
и. воздушная – і. повітряна;
и. войлочная – і. повстяна;
и. от влаги – і. протіволóжна;
и. противосыртная – і. протівогкісна;
и. тепло-звуковая – і. тепло-звукова.
Изразец, кафель – кáхля, [кахе(о)ль (Г, У, ШрА241, ПХБМ280)];
и. гладкий – к. гладенька;
и. карнизный – к. карункова;
и. ленточный – к. стьожкова;
и. лицевой – к. личкова;
и. обливной, поливной – к. полів'яна;
и. ординарный – к. одина́рна;
и. рядовой – к. рядкова (ПХБМ278);

и. угловой – к. наріжна;
и. фигурный – к. фігуріста;
и. фланцевый – к. крисована;
и. цокольный – к. со́кельна;
и-цами облицовывать, -цовать – кахлювати, покахлювати (С);
и. облицованный – кахлюваний (С).
Изразцовый, -чатый – кахляний, [кахльовий, кáхельний (Г, У)].
Изъян (*изделия, работы*) – гандж(-джу) (Г, У); [сказ(-зу) (Г, МЕ III 18)].
Изыскания (*на местности, процесс*) – ви́шукування, ви́шукання;
и. (результат) – ви́шуки (ШМС);
и. дополнительные – в. додаткові;
и. окончательные – в. остаточні;
и. опытные – в. до́слідні;
и. поверочные – в. перевірчі;
и. предварительные – в. попередні;
и. рекогносцировочные – в. розвідкові.
Изыскивать, -скать (*на местности*) – ви́шукувати, ви́шукати (ШМС).
Иллюминатор – ілюмінатор(-ра) (ПХБМ272).
Ильм(а) (Ulmus) – в'яз(-за), ільма́к(-ка) (СЖМ, Г).
Ильмовый – в'язовий (Г, У).
Импост, заплечник (*арки*) – плі́чко (С); [підп'ятник(-ка) (ШрА7525); лопáтка (ШцВ 30)];
и. (оконного переплета) – переді́лка (Г*).
Индиго (*краска*) – калі́я (Г, Тмч).
Индиговый – калі́євий (У).
Инерция – інерція (КСІІ).
Инженер – інжене́р(-ра) (Г, У);
и. гражданский – і. цивільний;
и. строитель – і. будівничий (Г).
Инженерный (*о сооружении*) – інжене́рний (НОМ5);
и-но-строительный – інжене́рно-будівельний.
Инкрустация – жирування, жирóвання. (Г).
Инструктировать – жирувати (Г).
Инструмент – струме́нт(-ту) (Г, У, Др, ДСТ);
и-ты (*набор инструментов*) – справі́лля; [начіння (Г, У)];
и. бурильный, буровой – с. свердлува́льний;
и. врубочный – с. врубний;
и. вспомогательный – с. допомі́чний;
и. долбежный – довбу́н(-на) (Г);
и-ты измерительные – справі́лля вимі́рне, вимі́рче;
и. колющий, накалывающий (*при разметке*) – колю́к(-ка) (С);
и. к., раскалывающий – колу́н(-на) (У);
и. обдeldывающий – опра́вка;
и. пилящий – пиля́к(-ка) (С);

- и-ты плотничные** – справи́ля тесля́рсь-ке, тесельське;
- и. поверочный** – с. переві́рче;
- и. рабочий** – с. робі́тне;
- и. режущий** – рі́за́к(-ка) (Г);
- и. ремонтный** – с. ремо́тний;
- и. рубящий** – рубáк(-ка) (Г*);
- и. скалывающий** (кра́мку) – праву́шник (-ка) (Г);
- и. строгальный, струг** – струг(-га) (Г).
- Инструментальщик** – струме́та́р(-ря) (С).
- Интенсивность** (на́грузки, на́пряжения) – інтенсі́вність(-ности) (НОМ133).
- Инфильтрация** (грунто́вых вод) – просо́чування, просо́чення (С).
- Искривление** (арма́туры, балки, проце́сс) – скривля́ння, скривле́ння;
- и., искривина** (искривле́нное ме́сто) – скриві́на (С).
- Искривленность** – скривле́ність(-ности), покривле́ність(-ности) (С).
- Искривленный** – скривле́ний;
- и.** (в нескольких местах) – покривле́ний.
- Искривлять, -вить, -ся** (о балке, стержне, поперечном сечении) – криві́ти, скривля́ти, скриві́ти, -ся (Г, У);
- и.** (в нескольких местах) – покриві́ти, -ся (Г, У).
- Искусственный** (матери́ал, венти́ляция) – штуч́ний (Г, У, СБМ276);
- и.** (о сооружении) – ро́блений (Г, У).
- Искусство, дело** – спра́ва (СЖМ, Г, У);
- и., умение** – умілі́сть(-лости) (Г);
- и. бетонное** – бето́нництво (С);
- и. кровельное** – укрива́льництво (С);
- и. малярное, красильное** – фарб(а́р)ні́цтво (С); [фарба́рство (Г)];
- и. печное** – пі́чнийцтво (С);
- и. плотничное** – тесля́рство, тесельні́цтво (С).
- и. резное** – рі́зба́рство (С);
- и. столярное** – столя́рство (С);
- и. строительное** – буді́вництво (Г*).
- Исправление** (рабо́ты, обрабо́тки) – ви́правля́ння, ви́правле́ння;
- и.** (инструмента) – напра́вля́ння, напра́вле́ння;
- и. ремонтное** – в. ремо́тне.
- Исправлять, -вить, -ся** (о работе, обрабо́тке) – ви́правля́ти, ви́праві́ти, -ся (Г, Тмч);
- и.** (инструмент) – напра́вля́ти, напра́віти (Г, У, Тмч).
- Испытание** (про́цесс) – ви́про́б(о́в)ува́ння, ви́пробува́ння;
- и.** (результат проце́сса) – про́ба (Г, У); [спро́ба (НОМ350)];
- и. замком** (же́ле́за) – в. замко́м;
- и. кипячением** – в. ва́рінням;
- и. механический** – в., п. меха́нічна;
- и. на замораживание** – в., п. на замо́ро́жування́;
- и. на изгиб** – в. п. на зги́н;
- и. на насыщение** (водо́й) – в., п. на на́сичування́;
- и. на обжатие** – в., п. на обті́снення́;
- и. на перелом** – в., п. на перелі́м;
- и. на раздачу** – в., п. на розда́тність;
- и. на раздробление** – в., п. на роздро́бля́ння́;
- и. на разрыв** – в., п. па́ розрив́;
- и. на расклепку** – в., п. на розкле́пува́ння́;
- и. на стачивание** – в., п. на зго́стрюва́ння́;
- и. нагреванием** – в., п. нагрі́вна́;
- и. паровой сушкой** – в. паровису́шне́;
- и. паром** – в. парове́;
- и. периодическое** – в., п. періо́дична́;
- и. ударное, на удар** – в. уда́рне (НОМ350).
- Испытательный** (прибо́р, на́грузка) – ви́про́бний (С).
- Испыгивать, -тать** (матери́ал, сооруже́ние) – ви́про́бува́ти, ви́пробува́ти (Г, У, НОМ7);
- и. изгиб** – зазна́вати, зазна́ти зги́ну (ІЗОМ80).
- Исследование** (гру́нта) – до́слі́д(-ду) (Г);
- и.** (продо́лжі́тельное) – до́слі́джува́ння, до́слі́дження́;
- и. буровое** – д. свердло́ве́;
- и. в глубину** – д. угли́б;
- и. графическое** – д. графі́чне;
- и. на поверхности, поверхностное** – д. по́верхне́ве;
- и. опытное** – д. спро́бне.
- Исследовать** (гру́нт, ме́стность для по́стройки) – до́слі́джува́ти, до́слі́дити (Г).
- Истачивание** (бре́вен) – сто́чува́ння, сто́че́ння́;
- и., состривание** – зго́стрюва́ння, зго́стрє́ння́.
- Истачивать, -точить, -ся** (соеди́нять бре́вна, арма́туру) – сто́чува́ти, сто́чі́ти, -ся (Г, У);
- и., состривать** (состри́ть) – зго́стрюва́ти, зго́стрі́ти, -ся (Г, У).
- Истираемость** (кис́ти, матери́ала) – сти́ра́ність(-ности) (С).
- Истирание** (кис́ти) – сти́ра́ння́.
- Истирать, -реть, -ся** (о матери́але, кис́ти) – сти́ра́ти, сте́рти, -ся (Г, У).
- Истопить** (печа́) – на́палі́ти (Г, У).
- Истопка** – па́ління́.
- Истопник** – гру́бник(-ка) (Г, У).
- Исчисление** (потре́бного матери́ала, ра́б-силы) – обчі́слюва́ння, обчі́сля́ння, обчі́с-ле́ння (НОМ327).

и. графическое – о. графічне;
и. ориентировочное – о. орієнтовне;
и. предварительное – о. попереднє;
и. приближенное – о. наближене;
и. сметное – о. кошторисне.

Исчислять, -лить, -ся (*кубатуру, вес*) – обчисляти, обчислити, -ся (*НОМ327*).

К

Кабан (*глиняный*) – бріла; [скіба (*У*)];

к-чик – брілка.

Кабель – жильник(-ка) (*ЕлС*); [кабель(-бля) (*НЗОМ115, СБМ257*)];

к. гибкий – ж., к. гинкий.

Кабестан – ко́ли(о)ворот сторчовый (*С*).

Кабинет (*комната*) – кабінет(-та) (*Г*).

Каблук (*карниза*) – п'ята (*ШцВ6*);

к. обратный – п. перекинутый (*ШцВ6*).

Кавальер – бúrта (*Г*, ДСТ*).

Кадка (*строительная*) – діжка (*Г, У*), [шаплик(-ка) (*Г, ПхБМ93*)].

Кадушка – діжечка (*Г, У*).

Кайла(о) – кáйло (*Сбт112*);

к. двурога – к. двобічне;

к.-мотига – к.-мотіка (*Сбт113*);

к. односторонняя, однорога – к. однобічне.

Калевать – відтяжкóувати, відтяжкувати (*С*).

Калевка, -ание (*процесс*) – відтяжкóування, відтяжкування;

к. (изделие) – лиштóвка (*Г**); [гзімс(-су) (*Г, ДСТ*)];

к. (инструмент) – відтяжка (*С*); [гзімсель(-ля) (*ДСТ*)];

к. набивная – в. прибивна́;

к. наплавная – в. напускна́;

к. окладная – в. накладна́;

к. фигурная – в. фігу́рна; [полушта́б(-ба) (*НМР*)].

Калевочный (*об инструменте*) – відтяжкóвий (*С*);

к. (о бруске) – лиштовкóвий (*С*);

Калибр – кáлібер(-бру) (*МхС*).

Калибрование, -ровка – кáлібрування.

Калибровать (*поковки*) – кáлібрува́ти (*МхС*).

Калитка – хві́ртка (*Г, У, ЩрА168*).

Калорифер (*отопительного устройства*) – кáльоріфе́р(-ра) (*С*);

к. вентиляционный – к. прові́трювальний;

к. пневматический – к. пові́тряний, пневматі́чний;

к. реберный – к. ребро́ваний.

Калориферный (*о приборах*) – кáльоріфе́рний (*С*).

Калып(ь), лемпач (*род кирпича*) – лимпа́ч(-ча) (*Г*).

Калька – прозорівка, кáлька (*ГдС*).

Калькировать (*копировать на кальку*) – кáлькува́ти (*ГдС*).

Камелек, камин обыкновенный – коми́но́к(-нká) (*У*).

Каменистый (*об основании, грунте*) – каме́нястий.

Каменка, печь банная – кáм'янка (*Г*).

Каменный (*из камня*) – кам'я́ний, ка́мінний (*Г, У*);

к. (из кладки) – му́рований (*Г, У*);

к. (о работе) – му́лярський (*Г**).

Каменолом – каменя́р(-ра́) (*Г, У, Сбт12*).

Каменоломный (*об инструментах, работах*) – каменя́рський.

Каменоломня – каменя́рня (*У*); [гірні́ця (*Г*)].

Каменотес – каменотéс(-са) (*С*); [камено́сіцець(-чця) (*Тмч*)].

Каменотесный (*о работе, инструменте*) – каменотéсний (*С*).

Каменщик – му́ляр(-ра) (*Г, У, Сбт152, ПхБМ86*); [мурі́вщик(-ка) (*У*)].

Каменщицкий, -чий – му́лярський (*Г, ПхБМ26*).

Камень – кáмінь(-меня) (*Т*);

к. (собирательное) – кáмінь, ка́міння (*Т*);

к. барьерный – к. бар'є́рний;

к. битуминозный – к. бі́тумо́зний;

к. битый – к. бі́тий;

к. бокосоединимый – к. припасо́ваний (*С*).

к. бордюрный – к. берего́вий;

к. бортовой – к. облавко́вий;

к. брусчатый – к. брусува́тий;

к. булыжный – бру́княк, к. бру́ковий (*С*);

к. бутовый – бутня́к(-ка), к. буто́вий (*С*);

к. верстовой – к. версто́вий;

к. выветрившийся – к. ві́вітрі́лий;

к. декоративный – ка́міння оздо́бне;

к. дикий – дика́р(-ра́) (*Г, Т*);

к. дресвяный – к-ня жо́рство́ве;

к. закладочный – к-нь закла́дний;

к. замковый, ключевой – к. зві́рний (*С*); [зві́рник(-ка) (*ЩрА152*)];

к. искусственный – ка́міння штú́чне;

к. карнизный – кáмінь кару́нко́вий;

к. клинообразный – к. клинува́тий;

к. кордонный – к. обля́мко́вий;

к. легковесный – к-ня ле́гке;

к. лекальный – к. модло́ване;

к. ломовой – к-ня ла́мане;

к. лотковый – к. лото́кове;

к. монолитный – к-нь суціль́ний;

к. облицовочный, лицевой – к-ня личко́ве;

к. отбойный – к. відбивний;
к. подовый – к. черинівий;
к. подферменный – к. підзв'язнівий, підзв'язень(-зня) (С);
к. постелистый – к. постелістий;
к. пустотелый – к. порожністий;
к. пятовой – к. п'ятовий; п'ятнік(-ка) (Г*);
к. рваный – к-ня рване;
к. строевой – к. будівнє;
к. строительный – к. будівельне;
к. тесовый, тесанный – к-нь тесаний (ЩрА90, ПхБМ114); [к. тесовий (НОМ15)];
к. точильный – к. гострільний;
к. угловой, красугольный – к. наріжний (У);
к. фасадный – к-ня чоловє;
к. фасонный – к. обрисовий;
к. фигурный – к. фігуристий;
к. покольный – к. сокельний, к. підстінковий;
к. штучный – к. штуковий.
Камера – ка́мера (ДСТ, Др);
к. вентиляционная – к. провітрювальна;
к. воздушная, пневматическая – к. повітряна, пневматична;
к. духовая – к. духова;
к. жаровая – к. теплова;
к. калориферная – к. кальоріферна;
к. пылевая – к. пило́ва.
Камерный (о дверце, печи) – ка́мерний.
Камин – ко́мин(о́к(-нка) (Г, У);
к. вытяжной – к. витяжний;
к. грушевидный – к. грушкуватий;
к. переносный – к. переставний;
н. пристенный – к. пристінний;
к. угловой – к. кутовий;
к. яйцевидный – к. яйцюва́тий.
Каминный (о плите, решетке) – ко́минко-вий.
Камино-печь – піч-ко́мин(о́к(-нка) (С).
Камнебоек – ка́менебо́ець(-бійця) (Сбт12).
Камнедробилка – ка́менедро́ба́рка (Сбт); [дроба́рка (Ср, ДСТ)].
Камнедробильный (об инструментах, машинах) – ка́менедро́ба́рний.
Камнеподъемница – ка́меневитяга́лка (С).
Камнеподъемный (о машине) – ка́меневитяга́льний.
Камнетес – ка́менетес(-са) (Сбт75); ка́менесі-чець(-чця) (Тмч); ка́меня́р(-ра) (Г, У, ДСТ, ПхБМ112); битець(-тця) (Г).
Камнетеска (машина) – ка́менетесня (Сбт75).
Камнетесный (о машинах, работе) – ка́менетесний.
Камфорка (плитная) – фо́ёрка (ДСТ, III, НМБч); [камфорка (КчСС22)].

Камыш (Phragmites Communis) – очере́т(-ту) (Г, У).
Камышовый – очерета́ний (Г).
Канавы (фундаментная, отводная) – кана́ва (Г, У, МзСВХ15);
к. отводная – к. вивідна;
к. сточная – к. стічна.
Канал – кана́л(-лу) (Г, У, НЗОМ115, ПхБМ250); [хі́днік(-ка) (КчСС20)];
к. вентиляционный – к. провітрювальний;
к. водосточный – к. водостічний;
к. воздухопроводный – к. повітропро́від-ний;
к. выводной, вывод (дымовой) – бо́вдур (-ра) (Г, КчСС20); [хі́днік вивідний (КчСС20)];
к. вытяжной – к. витяжний;
к. дымовой – к. димовий;
к. дымооборотный, дымооборот – ко́ло-дзя́з(-зя) (Г);
к. жаровой – к. тепловий;
к. спускной – к. додільний;
к. осушительный – к. осушні́й (ПхМ180);
к. отводный, отводящий, выводной – к. вивідний;
к. перекидной (рукав перекидной) – к. злуч-ний;
к. питательный – к. живи́льний;
к. поддувальный – к. піддува́льний;
к. подпольный – к. підпідлого́вий;
к. приводной, приводящий – к. підвідний;
к. приемный – к. прийма́льний;
к. приточный – к. допли́вний;
к. разводный, разводящий – к. розві́дний;
к. распределительный – к. розпо́дільний, розпо́дільчий;
к. сборный – к. збі́рний (ПхБМ287);
к. с. дымовой – к. димозбі́рний;
к. сточный – к. сті́чний;
к. тепловой – к. тепловий.
Канализация – кана́ліза́ція (С).
Канализировать – кана́лізува́ти (С).
Канат – ко́добла (Г, У);
к., тросс – лі́нва (Г, У);
к. витой – к. зв'їта;
к. кабельный – к. жи́льнико́ва;
к. попарный – к. бабо́тяго́ва (С);
к. одно-, двух-, трех-, многопрядный – к., л. одно-, дво-, три-, многосталько́вий;
к. подъемный – к., л. підійма́льна;
к. проволочный, тросс – к., л. дро́тяна;
к. прутяной – гу́жівка (Г, СЖМ III 627);
к. такельный, танька – л. капа́рова;
к. трехрядный, трехстенговый – к. три-сталько́ва;
к. туго-свитой – к. туго-зв'їта.

Канатный – кодільний;

к., тросовый – линво́вий.

Каннелюра (колонны, железа) – жолобець (-бця) (Г*); [канелюра (ПхБМ259)].

Каннелюрованный – жолобко́ваний (С).

Кант (бруса, доски) – кант(-та) (У, МЕ III 29, НОМ143, ПхБМ257);

отесанный на четыре канта – брусова́ний.

Кантование, -товка – кантува́ння.

Кантованный, кантовальный, угловой (лес) – канто́ваний (С).

Кантовать (бревно) – кантува́ти (С); [брусыва́ти (Срđ)].

Кап, наплыв, нарост (в дереве) – наростень (-тня), на́ріст(-росту); [на́росля] (Г, У).

Капельник (в доске) – крапли́нець(-нця) (С).

Капитальный (ремонт, сооружение) – капи́тальний, грунто́вний.

Капитель, оглавление (колонны) – главі́ця (Г*); [голова́ (ШцВ32, 7; ШцА14)]; капи́теля (ШцВ3); копите́льня (НМЛ)];

к. кубическая – г. кубічна;

к. угловая – г. кутова́;

к. фигурная – г. фігу́рна.

Капительный (о деталях капители) – глави́чний (С).

Карболинеум – карбо́лін(-ну) (ТхС).

Каретка (катковая) – візо́к(-зка) (Г*).

Каркас (сооружение) – по́кліть(-ті) (Г*, ПхБМ182); [снасть(-ти) (2ТЗ6, ДСТ)];

к., арматура – ришту́нок(-нку) (Г*, У);

к. купольный – по́кліть баньова́;

к. полосовой (из полосового железа) – ришту́нок штабво́ий.

Каркасный (о сооружении, балке) – по́клітний (С).

Карниз – кару́нка (Г); [карні́з(-за) (Г, У, НМЛ); рант(-та) (ШцВ9)];

к. венчающий – к. вінце́ва;

к. досчатый (под кровлей) – коро́бка (Ск, НМЛ, НМПр); [підда́шок(-шка) (У)];

к. дугообразный – к. лукова́;

к. междуэтажный – к. межи́поверхова́;

к. цокольный – к. со́кельна, підсти́нкова.

Карнизный (о тяге) – кару́нко́вий (С).

Картина (пара кровельных листов) – паро́ви́ця (Г*); [карті́на (ПхБМ240)].

Картон (строительный) – текту́ра (ТхС);

к. асфальтированный – т. асфальто́вана;

к. изолирующий, ционный – т. ізоля́ційна;

к. тряпичный – т. ганчі́ркова.

Карьер – ко́пня, кар'є́р (С);

к. выработанный – к. ви́брана;

к. глинистый – гліни́ще (Т, Г);

к. известковый – вапни́ще (Т, Г);

к. каменный – кам'яни́ще (Т, Г);

к. меловой – крейди́ще (Г);

к. песочный – піско́вище (Т).

Карьерный (камень, песок) – ко́пне́вий, кар'є́рний (С).

Кассет(а) (потолка) – за́глибок(-бка) (С); [кесо́н(-на) (ШцВ39)].

Кассетный (относящийся к кассете) – загли́бокво́ий (С);

к. (кассетами украшенный) – загли́бокво́аний (С).

Катель – пі́льги (Г).

Катковый (об опорах) – котко́вий.

Каток (опоры, трамбовочный) – кото́к(-тка) (Г, У, Др, ДСТ, СПС13, СБМ5); [кача́лка (Г, У)];

к. подвижной – к. рухо́мий;

к. трамбовщик – к.-бути́на́рка;

к.-уплотнитель – к., щі́льні́чий.

Катушка, выюшка (печная) – ка́гли́нка, за́ту́лка (СЖМ, Г);

к. (для шнура) – шу́рка (С); виту́шка, ви́те́лка (У).

Кафель, изразец – ка́хля (Г, У, ШцА241, ПхБМ135).

Кафельный – кахля́ний.

Качание (катка) – кача́ння;

к. (около верхней закрепл. точки, напр., отвеса) – го́йдання́;

к. (с нижней опорой, напр., копра, грохота) – хи́тання́;

к. (воды) – смокува́ння.

Качательный, колебательный (о движении пилы) – коли́вний.

Качать, -ся (о катке) – кача́ти, -ся (Г, У);

к. (около верхней опоры, напр., отвес) – го́йдати, -ся (Г, У);

к. (около нижней опоры, напр., копра, грохота) – хи́тати, -ся (Г, У);

к. (воду) – смокува́ти (МхС).

Качающийся (об опорах, дверях) – хиткі́й (С).

Квадерный, дровый (об обделке) – квадро́вий (ШцВ6).

Квадра, квадер (обделка камней) – ква́дра (С).

Квадрант (четверть колонны, круга) – квадра́нт(-та) (С);

к. с отвесом – к. виско́вий.

Квадрантный (относящийся к квадранту) – квадранто́вий (ПхБМ195);

к. (о форме) – квадран́тний (С).

Квадратный (о сечении, форме, нарезке) – квадра́тний, квадра́то́вий.

Квартира – кварта́ра (Г, У).

Кварцевый (о грунте, песке) – кварцо́вий (Т).

Кельма, кельня (лопатка каменщи́чья) – кельня (Г, КвВЦД49, ПхБМ112).

Керамика – кераміка (ТхС).

Керамиковый (пол, облицовка) – керамічний (ТхС);

к., гончарский – ганча́рський (ТхС).

Керн, кернер (для кернирования бетона) – керно́ (С).

Кернирование – кернува́ння, керно́вання (С).

Кернировать – кернува́ти, керни́ти (С).

Кессон (тип основания) – кесо́н(-ну) (СПС110);

к., кассет(а) (потолка) – заглибок(-бка) (С);

к. съёмный – к. зді́ймний.

Кессонный (относящийся к кессону) – кесо́нный (С);

к. (об основании, работах, потолках) – кесо́нный (С).

Кианка, киянка (дерев. молоток) – кия́нка (Г, ДСТ, ПхБМ112).

Кизельгур, земля инфузорная (изоляцион-
ный материал) – кизельгу́р(-ру) (С).

Киноварь (краска) – цинко́бра (Г, У, МЕ III 7).

Кипелка, известь белая, кусковая – вапно́
грудко́вэ (С).

Кипение (извести) – бурува́ння.

Кипеть (об извести) – бурува́ти (Г*).

Кир(а) (асфальтовый деготь) – кір(-ру) (С).

Кирка – дзьоба́к(-ка́) (ГрС);

кирочка – дзьобачо́к(-чка́);

к. (для тески кирпича) – тесэ́лка (С) [те-
сэ́льце (ДСТ); лиска́р(-ря́) (ПхБМ112);
кайлі́ця (Сбт154)];

к. (для нанесения борозд на камне) – ос-
ка́рд(-да) (Г, У);

к. двойная – млинóк(-нкá) (НМР);

к. односторонняя – дзьоба́к однобі́чний;

к. остроконечная – д. гостряко́вий.

Киркование, -ковка – дзьобакува́ння.

Кирковать – дзьобакува́ти (ГрС).

Кирпич – це́гла (Г, У, НОМ15, СПС100,
ЩрА12);

к. (одна штука) – це́гли́на (Г, У, НЗОМ70);

к. алый – ц. загни́чена (С);

к. армированный – ц. риштунко́вана;

к. битый – ц. бі́та;

к. бокситовый – ц. боксито́ва (ПхБМ277);

к. воздушный, сырец – сире́ць(-рця́) (Г, У);

к. гжельский – ц. гже́льська;

к. глазурованный – ц. полі́в'яна;

к. динасовый – ц. динасо́ва (ПхБМ277);

к. дырчатый – ц. ді́рча́ста;

к. железняк – залі́зняк(-ку́) (СЖМ, Г, У,
КчСС28, КвВЦД88, ПхБМ114);

к. забуточный – ц. забу́тна (С); [груз(-зу)
(Г)];

к. замковой – ц. зві́рна;

к. земляной, калып – лимпа́ч(-ча́) (Г);

к. инфузорный, диатомовый – ц. інфу-
зо́рна;

к. кабанчуковый, гжельский – ц. гже́ль-
ська;

к. карнизный – ц. карунко́ва;

к. клиннерный, клинкер – дзві́нча́к(-ка́)
(Г, Т, СрД);

к. клиновы́й, клинчатый – ц. клинча́ста
(ПхБМ135);

к. красный – ц. черво́на;

к. лекальный, фасонный – ц. обрисо́ва;

к. ложковый – ц. довжико́ва;

к. магнитовый – ц. магнито́ва (ПхБМ277);

к. недожженный – ц. недопа́лена;

к. облицовочный, лицевой – ц. личко́ва;

к. обожженный – ц. па́лена (МзСВХ10);

к. огнестойкий – ц. вогнесті́йка;

к. огнеупорный – ц. вогнетривка́ (Сбт167);

к. о. сырой – сире́ць вогнетривко́й;

к. опилочный – ц. тирсо́ва;

к. палистовый, гжельский – ц. гже́ль-
ська;

н. пережженный – ц. перепáлена, перепáл
(-лу) (ПхБМ114);

к. подовый – ц. черні́ева, чері́няк(-ка́) (С);

к. подпаянный – ц. п'ятпи́кова;

к. половинчатый, половняк – ц. поло-
ви́нча́ста, полови́нча́к(-ка́) (СЖМ);

к. полукрасный – ц. напівчерво́на;

к. полый, пустой, пустотелый – ц. по-
ро́жні́ста (С); [ц. діркува́та (СБМ263)];

к. пористый – ц. поро́ста;

к. прессованный – ц. гні́чена;

к. с дутиками – ц. глузюва́та (СЖМ I 168);

к. саманный, саман, лемпач – лимпа́ч(-ча́)
(Г);

к. силикатный – ц. силіка́тна;

к. со слабой звучностью – ц. малодзві́нка;

к. сплошной – ц. суцільна;

к. строевой – ц. будівна;

к. строительный – ц. будіве́льна;

к. сырцевой, необожженный, сырец –
сире́ць(-рця́) (Г, У);

к. трехчетвертной – ц. тричві́ртко́ва;

к. трубный – ц. дима́рна;

к. тычковый – ц. попере́чико́ва;

к. угловой, с изломом – ц. нарі́жна;

к. фигурный – ц. фігу́риста;

к. фланцовый – це́гла криво́ва;

к. шамотный – ц. шамото́ва;

в полтора кирпича – у півторі́ це́гли́ни
(НЗОМ70);

кирпичиком (класть) – це́гелко́ю (С).

Кирпичный – це́гляний, це́гловий (Г, У,
СПС99).

Кисть, кисточка (*малярная*) – пѣнзель(-зля) (*Г, У, ПхБМ266, КвВЦД54*);

к. (*красильная*) – щітьк(-ка) (*Г, ДСТ*), [щітка (*Г, У*)];

к. (*для клея*) – щіточка (*Г*);

к. белильная – щітьк білійний;

к. весовая – пѣнзель ваговий (*ПхБМ266*);

к. золотильная, климпензель – п. позолотний;

к. кровельная – щітьк покрівельний (*С*); [щітьк маховий (*НМР*)];

к. малярная – пензель фарбарський;

к. марочная – п. марковий;

к. плоская – щітьк пліський;

к. протравная – щітьк щавільний;

к.-ручник – пѣнзель-ручник (*ПхБМ226*);

к. стенная – щітьк стінний;

к, трафаретная – пензель таврувальний (*С*); [п. трафаретний (*ПхБМ266*)];

к. штукатурная – щітьк тинькарський;

к. щетинная – щ. щетинний.

Китт, замазка – кит(-ту); (*Г, У*).

Киттовать – китувати (*С*).

Киттовня – китування, китівання (*С*).

Киура, киюра (*остроконечный каменотесный молоток*) – клевець(-вця) (*Г*).

Киянка (*деревянный молоточек*) – киянка (*Г, ДСТ, ПхБМ111*).

Кладень – підвалина (*Г, У, Ск, ЩрА55, НМЛ, НМР, НМПр, НМБц*);

к.-шпала (*под стропила*) – бабák(-ка) (*НМБц*); бабочка (*НМЛ*).

Кладка (*процесс*) – мурування (*Г, ДСТ, НЗОМ22, ПхБМ119, Сбт157*); [кладка (*СПС99, МзСВХ120*)];

к. (*предмет*) – мурування (*С*); [мур(-ру) (*Г*, НТМ I 63, СБМ7*)];

к. (*глинянных стен*) – валькування (*ПхБМ186, НМБц*); ліплення (*ПхБМ171*);

к., укладывание (*труб*) – укладання (*Г, Тмч*); [кладіжка (*Г*)];

к. ажурная – м. прозірча́сте;

к. бескружальная – м. безкружінне;

к. бутовая (*процесс*) – м. бўто́ве;

к. в елку – м. со́сонкою;

к. в перевязку – м. вперѣв'язь;

к. в подливку, подливная – м. під за́ліву;

к. в притирку – м. упрі́тір;

к. в пустошовку – м. впу́стошвó (*ПхБМ119*);

к. в штабеля – укладання в сто́си;

к. вальковая – валькування (*С*);

к. верстою, готическая – м. го́тичне; [м. верстово́е (*ПхБМ138*)];

к. выпуклая – м. опу́кле;

к. горизонтальными рядами – м. поземно́рядове́;

к. горшечная – м. глеко́ве́;

к. греческая – м. гре́цьке;

к. елочная, косая – м. со́сонкою;

к. заливом, подмывная – м. під за́ліву;

к. каменная – м. кам'я́не (*НТМ I 63*);

к. квадратная – м. квадро́ве́;

к. кольцевая – м. кі́льце́ве;

к. косая – м. ко́се;

к. крестовая – м. хри́ща́те;

к. логом, ложновая – м. довжи́ко́ве;

к. массивная – м. маси́вне;

к. многоугольная – м. многоку́тне;

к. многоугольными рядами – м. многоку́тно-рядове́;

к. мозаичная – м. моза́йко́ве (*ПхБМ119*);

к. набивная – м. набивне́ (*С*); [сті́на зби́та (*НМБц*)];

к. накидная – м. наки́днє;

к. напуском – м. на́пуском;

к. насухо – м. су́хе (*ПхБМ118*);

к. облицовочная – м. личко́ве́;

к. обшивочная – м. обшивне́;

к. откосом – м. спохови́ною;

к. перекрестная – м. перехре́сне;

к. плашмя – м. пла́зом;

к. под ватерпас – м. під гру́нтва́гу;

к. под кувалду – м. під бія́к;

к. под лопатку – м. під кельню́;

к. под правило – м. під прави́ло;

к. под рейку – м. під брусо́к;

к. под скобу – м. під моделко́;

к. подливная, в подливку – м. під за́ліву;

к. полигональная, циклопская – м. поліго́на́льне;

к. правильная – м. прави́льне;

к. рядами – м. рядо́ве́;

к. с приколю – м. з при́кло́уванням;

к. с притескою – м. з приті́суванням;

к. сетчатая – м. мережча́те;

к. смешанная – м. мі́шане;

к. стоймя, попом (*камня*) – укладання стійма́;

к. ступенчатая – м. східча́сте;

к. сухая, насухо, без раствора – м. на́сухо;

к. тесовая – м. тесо́ве (*НОМ52*);

к. трубная, английская – м. дима́рне;

к. тычковая, тычком – м. попере́чико́ве;

к. уступами, уступчатая – л. східча́сте;

к. цепная – м. ланцюго́ве;

к. чешуйчатая – м. луско́вате;

к-ою одетый – (об)му́рований (*Г*);

к-ку делать, возводить – мурува́ти (*Г, ЩрА16, ПхБМ256, Сбт9*);

к-ку переделывать, перекаладывать – перемуро́вувати, перемурова́ти (*Г*);

- в к-ку, кладкой заделывать, -лать, -ся** – заму́рӯвати, заму́рӯва́ти, -ся (Г, НЗОМ60).
- Кладовая (сооружение)** – комо́ра, хйжа (Г, У, ЩрА17, Сбт13, КчСС8);
- к., чулан (в квартире)** – прикомірок(-рка); [при́бочок(-чка) (Г); прибо́чник(-ка) (У)].
- Кладчик (камня, кирпича, в смысле каменщик)** – му́ляр(-ра) (Г*); [кладі́й (Г, У)].
- Кладь, груз** – ванта́ж(-жу́) (ШМС);
- к., прогон (для связи стоек в лесах)** – ліга́р(-рја́) (СЖМ, Г).
- Клапан, баран, вьюшка** – бара́нок(-нка) (Г).
- Клапанный, вьюшечный (о печных приборах)** – баранко́вий (С).
- Класть, прокладывать, -дать (трубы)** – укла́дати, укла́сти (СЖМ, Г, У);
- к. (кладку)** – му́рӯва́ти (СЖМ193, Г, ЩрА16, ПхБМ120, Сбт9);
- к. из вальков (стену)** – валькува́ти (Г, ПхБМ185).
- Клевач, клевец (род кирки для тесания камней)** – клеве́ць(-вця́) (Г); [бе́га (Г); клюва́к(-ка) (ПхБМ111)].
- Клеевой (о краске)** – клейо́вий;
- к. (о столярном клее)** – каруко́вий.
- Клеение, клейка** – кле́йня, кле́ння.
- Клеить (обои)** – кле́йти (Г, У);
- н. (столярным клеем)** – каручі́ти (Тмч).
- Клей** – клей (клею́) (Г, У);
- к. (столярный)** – кару́к(-ку́) (Г, У, ЛвБ6, ПхБМ65);
- к. варенный** – к. ва́ренний;
- к. водоупорный** – к. водотривко́й;
- к. крахмальный** – кляйсте́р(-стру) (У);
- к. малярный** – к. фа́рба́рський;
- к. мездряной, ровный, шубной (столярный)** – кару́к(-ку́) (Г, У).
- Клейкий** – клейко́й (Г, У);
- к., липкий** – липко́й (Г, У).
- Клейкость** – кле́йко́сть(-кости) (У).
- Клейстер** – кляйсте́р(-стру) (У, ПхБМ270).
- Клейщик** – кле́йльни́к(-ка) (У).
- Клен (Acer)** – клен(-на) (Г, У);
- н. немецкий, явор (Acer pseudoplatanus)** – яві́р (явора) (Г, У).
- Кленовый** – клено́вий (Г);
- к. (о немецком клене)** – яворо́вий (Г);
- к. дерево** – клени́на (СЖМ, Г);
- к. д. (о нем. клене)** – яворі́на (Г).
- Клепальщик** – клепа́льни́к(-ка) (С);
- к., заклепочный** – нютува́льни́к(-ка) (С).
- Клепать (соединять листовое железо)** – клепа́ти (Г, У);
- к. заклепками** – нютува́ти (Г, ДСТ, ПхБМ241);
- к-нный заклепками (о балках)** – нюто́ваний (НОМ143, ПхБМ102).
- Клепка (паркетная, столярная)** – кле́пка (Г, У, ЛвБ3);
- к., -панье (железных частей)** – клепа́ння (Г, У);
- к. (соединение заклепками)** – нютува́ння (НЗОМ7); нюто́вання (С);
- к. в ряд** – н. рядове́;
- к. в шахмат** – н. шахово́е;
- к. горячая** – н. гаря́че (НЗОМ7).
- Клепочный (материал)** – клепоко́вий.
- Клетка (из бревен, досок)** – клі́тка (МЕ III 30, Г, У);
- к. лестничная** – к. сходова́, сходові́ня (АрС);
- к. сборочная** – к. скла́да́льна.
- Клетчатка (техническая бумага)** – картáтка (ТхС).
- Клеть (дома)** – ду́пля (МЕ X 17).
- Клещевой (о захвате; относящийся к клещам)** – кліщово́й (С).
- Клещи (буровые, заклепочные)** – клі́щі (Г, У, НМЛ);
- к., гвоздедер (для вытаскивания гвоздей)** – обце́ньки (Г, У, НМЛ);
- к. зажимные** – к. затиско́ні;
- к. заклепочные** – к. нюто́ві.
- Клеянка (котелок для клещ)** – кару́чниця (С).
- Климпензель, кисть золотильная** – пензель позолотні́й.
- Клин (свода, для расклинивания)** – клин(-на́) (Г, У, Др, ДСТ, ПхБМ34, Сбт113); им. клине́ць(-нця́), клино́к(-нка́) (Г, У, МЕ III 16);
- к. (конопатный)** – гло́бня́ (У);
- к. (клиновья вставка из доски или листового железа)** – кося́к(-ка́) (Г, У);
- к. в виде крючка (в арке)** – захва́тич(-ча) (НС);
- к. двойной, парный** – к. подві́йний;
- к. железный** – гло́ба (Г, У);
- к. замочный, замок (в своде)** – зві́рник(-ка) (ЩрА152, 160);
- к. каменоломный** – глоба каменя́рна;
- к. натяжной (во врубке)** – к. натя́жний (С); [клі́нчик(-ка) (НМЛ); сно́за (Ск)];
- к. песочный, цилиндр песочный** – клин піско́вий;
- к. распорный** – клин розпо́рний;
- к. спусковой** – к. спуско́ний;
- к-ями набивать, -бить (стену)** – клинцюва́ти, поклинцюва́ти (Г, У).
- Клингерит** – клі́нгері́т(-ту) (С).
- Клинить, заклинить (клин загонять)** – клинува́ти, заклинува́ти (У);
- к., расклинивать, -нить** – плі́ші́ти, заплі́ші́ти (Г, У).

Клинкер – дзвінчак(-ка) (Г, Т, Срđ), клінкер (-керу) (Срđ, ПхБМ115).

Клинкерный – дзвінчаківий, клінкерний (С).

Клинов – клиновий (С).

Клинок (тип ножа) – заліско (Г, У).

Клинообразный, -видный (о форме камня, плиты) – клинуватий (Г, У).

Клинцованье – клинцювання.

Клинцовать, клиньями набивать – клинцювати (Г, У, ПхБМ260).

Клинчатый (о врубке, кирпиче) – клинчатий (Г).

Клины(у)шек (для набивки стен) – клінець(-нця) (Г);

к. (в рубанке, для закрепления железа) – щокá (ЛвБ20).

Клозет, отхожее место – вйхídка (СЖМ); [ви(від)хóдок(-дка) (СЖМ, У, Срđ, Сбт109)];

к. консольный – в. консóльна;

к. тарельчатый – в. мисковá.

Клозетный (о приборах) – вихідковий (С).

Ключ (заечный, штанговый) – кльóч(-чá) (Г, У, Др, ДСТ, НМЛ);

к., замок (арки, свода) – звiрник(-ка); (ЩрА152, 160);

к., шип (в черепице) – зуб(-ба) (Г*);

к. висячий – звiрник висний;

к. (клин) натяжной (в натяжном замке) – кльiн(ець) натяжний (С);

к. раздвижной – ключ розвiдний (НМЛ);

к. узловой – звiрник вузловий.

Ключевой, замковый (о камне, шве) – звiрний (С).

Клямера – клямра (Г, ПхБМ239).

Кляпыш, клин натяжной – кльiнець(-нця) натяжний (С); [кльiнчик(-ка) (НМЛ)].

Кнопка (заклепка) **противоветренная** (кровли) – цвях(-хá) противiтровий (У);

к., костылек (оконный) – булава (Г*).

Князек, конек (крыши) – гребiнь(-беня) (Г, У); щит(-та) (Г, Тмч); кáпиця (Г, НМЛ);

вiльчик(-ка) (НМЛ);

к. (в соломенной крыше) – спiна, хребét (-бта) (Г, Ск, НМР, НМЛ).

Кобылка (дерево, брусок, заделываемый в кладку) – кобiлка (Г, У).

Ковать (поверхность камня) – кува́ти (Г, У, ПхБМ113).

Ковер (кровельный) – кiлим(-ма) (Г, У);

к. проглиненный – к. прогльiнений.

Ковровый (о крыше, относящийся к ковро) – килимóвий.

Ковш (землечерпалки, при асфальтовых работах) – кiвш(-шá) (Г, У, ПхБМ293).

Кожух (печи, фундамента) – ко́жух(-ха) (Г*, ПхБМ288);

к. печной – к. гру́бний;

к. предохранительный – к. захисний.

Коза (для носки кирпича) – коза́ (Г, У, Тмч, ПхБМ118, Сбт154); [кóзли (козел) (У, Тмч)].

Козлы – кобiлиця (Г, Тмч); [кобiльниця (У), кóзла (козел) (У, ПхБМ140)];

к. крановые – к. зводова́;

к. распиловочные – к. пильна́ (С); [ла́ви тра́цькі (МЕ III 30)].

Козонос (рабочий) – козонiс(-но́са) (Сбт154, ПхБМ179).

Козырей (крыши) – пiдда́шок(-шка) (Г); [да-шо́к(-шка) (Г, ДСТ)];

к. (душника) – кози́рок(-рка) (Г); [бриле́ць (-льця) (Др)].

Койка (опрокидывающаяся тележка) – ка-лама́жка (НМЛ); [та́чка (У)].

Кол – кiл (ко́ла) кiло́к(-лка); [па́кiл(-кола) (Г, У, НМЛ); соб. кiлля];

к. заостренный – гострокiл(-ко́ла) (У);

к. с зацепом – к. карлю́куватий (С).

Колено (трубы) – ко́ліно (Г, У, Др, ДСТ, ПхБМ239);

к. под углом – к. кутовé;

к. прямое, прямоугольное – к. прямоку́тне.

Коленчатый (о стержне, трубе) – ко́лінча-стий (Г, НЗОМ73); [ко́линуватий (Г, У)].

Колер, цвет (красок) – ко́лір(-льо́ру) (Г, У).

Колесо (для завинчивания свай) – ко́лесо (Г, У);

к. водоотливное – к. водовiдливне́.

Колка (камень в каменоломне) – ко́лоття́ (С);

к. в шашку – к. на торча́ки.

Колкий (о дереве, камне) – кiлкiй (У).

Колкость (дерева, камня) – кiлкiсть(-кости) (У).

Коллектор – збiрник(-ка) (Г*); ко́ле́ктор(-ра) (Др, ДСТ);

к. выводной, отводной – з., к. вивiдний.

Коловорот – ко́ловорiт(-ро́ту) (Г, У, ЛвБ23, ПхБМ 58, НМЛ);

к. грудной – к. натискний;

к.-скоба – ценди́бор(-ра) (Г, ДСТ, НМЛ);

к.-том сверлить – ценди́борити (С).

Колода (украинизм) – коло́да (Г, У);

к., рама (окна, двери) – варца́ба (Г);

к. верхняя (дверной рамы) – гло́(á)вень (-вня) (Г, У, Ск);

к. нижняя, порог – по́риг(-ро́га) (СЖМ, Г, У).

Колодезь, колодец (печи, основания) – ко́ло-дзя́зь(-зя) (Г, У, КчСС20, СПС110, НМЛ);

к. вентиляционный – к. провíтрувальний;

к. восходящий (дымовой) – к. догiрний;

к. контрольный – к. контрóльный;

к. нисходящий, опускающий (дымовой) – к. додiльний;

к. опускной (*основания*) – к. спускний (С); [к. спусковой (СПС110)];
к. осадочный – к. осідний;
к. устойчивый – к. устійний;
к. печной – к. гру́бний;
к. поглощающий – к. вбирний;
к. подогреватель – к.-підігрівник(-ка);
к. подъемный, восходящий – г. догірний;
к. пробный – к. спрóbний;
к. сборный – к. збірний;
к. световой – к. світловий;
к. сквозной – к. наскрізний;
к. смотровой – к. до́зирний;
к. сточный – к. стічний;
к. трубчатый – к. трубча́стий.
Колодка (*рубанка*) – колóдка (Г, У, ПхБМ56, НМЛ, НМПр);
к., подбабок, бобыш – оцупок(-пка) (Г*);
Колокол (*калорифера*) – ковпáк(-ка) (Г*),
Колонка – колóнка (С);
к. перильная – баля́са (Г) поручна.
Колонна – колóна (Тмч, ШцВЗ, ПхБМ102, НМПр, НМЛ); [колю́мна (ШцА6); стовп(-пá) (Г, У, НЗОМ106); соха (ШцА69, ШцВЗ)];
к. вращающаяся (*крана*) – к. поворітна;
к. выпуклая – к. пукáта (НМЛ);
к. главная – к. головна́;
к. грузная – к. важу́ча;
к. заделанная – к. закріплена;
к. з. двумя концами – к. двокінцево закріплена;
к. з. одним концом – к. однокінцево закріплена;
к. каменная (*из кладки*) – к. мурóвана;
к. качающаяся – к. хитка́;
к-ны парные – к-ни парісті;
к. полая – к. порожніста.
Колоннада – колонáда (С); [сішніця (ШцА69)].
Колонный (*ряд, зал*) – колб́нний (С).
Колосник – рушті́на, мн. ру́шти (МхС).
Колотушка (*деревянная*) – до́вбня, довбешка (Г, У);
к., вале́к, шле́пка – плеска́чка (С);
к., трамбовка – бутін(-на) (ДСТ).
Колотый (*камень, лес*) – ко́лотий (С).
Колоть, поколоть, -ся (*гонт, фанеру, камень*) – колóти, поколóти, -ся (Г, У).
Колпак (*над очагом*) – дашо́к(-шка) (Г*, Др); ковпáк(-ка) (ПхБМ239);
к. дождевой – ша́пка дощова́ (С);
к. дымовой трубы – дашо́к димáрний;
к. защитный – д. захисний;
к. очажный, кухонный – д. плитовий.
Колун (*топор*) – колу́н(-на) (У, ДСТ).
Колышек – кіло́чок(-чка) (Г, У);
к. (для разбивки) – па́кіл(-кола) (Г*);

к. (для закрепления) – клино́к(-нка) (МЕ III 30).
Кольцевой (*о баишке, кладке, сечении*) – кільце́вий (С); [кільча́тий (У, НЗОМ40); перстenu(ю)ватий (НЗОМ166)].
Кольцеобразный, кольцевидный (*о своде, отверстия*) – кільцюва́тий (С); [кільча́тий (У)];
Кольцо (*кладки*) – кільце́ (Г, У, ДСТ, НЗОМ33);
к. (железное с круглым ободом) – каблúчка (Г, У, Др, ДСТ);
к. (с плоским и широким ободом) – перстень (-тня) (Г, У, ДСТ, НОМ338, НЗОМ120);
к., бугель – рíхва (Г, ДСТ);
к. опорное – к. опі́рне;
к. мерное (*для сортировки щебня*) – ка́блúчка вимі́рна, вимі́рча;
к. прокладочное – к. перелі́жкове;
к. стяжное, хомут – ві́рвант(-та) (Г);
к. грубое (*дымовой трубы*) – к. димáрне.
Ком, -мок (*грунта, извести*) – шурува́лок (-лка) (СЖМ I 168, Г); [грудка (Г, У)].
Комар (*колонка витой лестницы*) – при́сходень(-дня) (НС).
Комель (*фашины, снопики*) – гузі́р(-ря) (Г, ДСТ, ПхБМ38); гузді́р(-ра) (КвДВД 19);
к. (бревна) – при́корень(-рня); [(око́ре́нок (-нка), відзе́мок(-мка) Г, У)].
Комковатый – грудкува́тий.
Комлеватый (*о конце фашины*) – гузі́ря-стий (С);
к. (о бревне) – при́корінкува́тий (С).
Комлевой (*о конце фашины*) – гузі́ре́вий (С);
к. (о конце бревна) – при́корінний (С); при́корене́вий.
Комлястость, комлеватость (*бревна*) – при́корінкува́тість(-тости) (С).
Комковатый (*о материале*) – шурува́лку-ватий (С), грудкува́тий (Г, У).
Комната – кі́мната, [світлі́ця (Г, У, Тмч)];
к. ванная – купі́льня (С);
к. жилая – кі́мната жи́ла;
к. проходная – к. пере́хідна.
Компенсатор расширительный (*температурный шов*) – розши́рник(-ка) (С), ко́мпенса́тор(-ра) (Др).
Конвеер – конве́єр(-ра) (ПхБМ30).
Конек, гребень (*крыши*) – грéбінь(-бень) (Г, У, КчСС38, КвДВД15, ШцА73, ПхБМ224); щит(-та) (Г, Тмч); [ка́пиця (Г, НМЛ); вільчик(-ка) (КвДВД15, НМЛ)];
к. (в соломенной крыше) – спи́на, хребе́т (-бта) (Г, Ск, НМЛ, НМР).
Конец (*бревна, стержня, сваи*) – кі́нець(-нця);
к. вильчатый – к. вилкува́тий;
к. вершинный (*бревна*) – верхові́на (Г);

к. выпускной – к. выпускний;
к. выходной (*трубы*) – к. вихідний;
к. заделанный, закрепленный (*балки*) – к. закріплений (*НЗОМ78*);
к. заостренный – гостряк(-ка) (*Г*);
к. комлевой (*фашины*) – к. гузиревый, гу-зир(-ря) (*Г, ДСТ*);
к. к. (*бревна*) – к. прикорінний;
к. свободный (*балки*) – к. вільний;
к. с-дно лежащий – к. вільно-лежний;
к. слепой (*трубы*) – к. сліпий;
к. хазовый (*обоев*) – край починальний (*Г**).
Конечный (*о величине*) – конечный (*КС I*);
к., концевой – кінцевий (*Г*).
Конический – конічний (*КС I, НЗОМ127*); [спусковатый (*Г*)];
к. (*о бревне*) – спусковатый (*Г*);
к. (*о крыше*) – стіжковий (*Г, У*).
Конопатить – конопатити (*У, Тмч*);
к. клиньями (*деревянными*) – глобїти (*Г, У, ПхБМ65*).
Конопатка (*инструмент*) – конопатка (*ЛвБ24*);
к. (*для конопатки деревом*) – глобачка (*ДСТ, ПхБМ66*);
к. дорожник – г. жолобівка (*С*);
к., конопачение – конопачення;
к. (*дерев. клиньями*) – глоблення, глобіння;
к. наборная (*инструм.*) – глобачка набір-на (*ПхБМ66*);
к. разбивная – г. розбивна (*ПхБМ66*).
Конопатный – конопатний;
к. (*о клинях*) – глобовий.
Конопатчик – конопатник(-ка) (*С*);
к. (*деревом*) – глобар(-ря) (*Срд, ДСТ*).
Конопать (*материал*) – конопать(-ті) (*У, Тмч*);
к. (*деревянная*) – глобіння (*С*).
Консервирование (*дерева*) – консервування.
Консервировать (*дерево, камень*) – консер-вувати (*ПхБМ113*).
Консолеобразный – консолюватий (*С*).
Консоль – консоль (*ШцВ35, НЗОМ57*); одно-спірник(-ка) (*2ТЗб, ДСТ, НОМ182, НЗОМ57*);
к. сквозная – к. наскрізна;
к. сплошная – к. суцільна.
Консольный (*о балке, ферме*) – консоль-ный (*НЗОМ57, СБМ112, ПхБМ102*).
Конструирование – конструювання.
Конструировать – конструювати (*СБМ215*).
Конструктивный (*о коэффициенте, раз-мере*) – конструкційний (*НОМ6, НЗОМ28, ШцВ5*).
Конструктор – констрўктор(-ра) (*С*).
Конструкция – констрўкція (*Тмч, ДСТ, НТМ129, НЗОМ35, СБМ*);

к. безраскосная – к. безкосцєва;
к. вспомогательная – к. допоміжна;
к. жесткая – к. цупка; к. штивна (*СБМ19*);
к. поддерживающая – к. підтримна;
к. пространственная – к. просторова;
к. рациональная – к. раціональна (*НЗОМ35*);
к. решетчатая – к. гратча́ста;
к. самонесущая – к. самонесна (*С*);
к. сквозная – к. наскрізна;
к. сложная – к. складна;
к. составная – к. скл́адена, зл́ожена;
н. сплошная – к. суцільна.
Контора (*строительная*) – контора (*Г*).
Контр-банкет – контр-банкѣт (*С*).
Контр-гайка – протимўтра, прїмутра (*МхС*).
Контр-форс (*вообще*) – відпірник(-ка) (*НС*); [підпірач(-ча) (*ШцА174, СПС101*)];
к.-ф. каменной стены – прїмурок(-рка) (*Г, 2ТЗб, Срд*);
к.-ф. сруба, коротыш – прїзрубок(-бка) (*С*).
Контрольный (*о покраске, колоде*) – кон-трольний.
Контур (*здания*) – обрис(-су), обвід(-ду) (*КС I*); [контур(-ру) (*СПС15, СБМ212, НТМ I 83*)];
к. внешний – о. зокільний.
Конус (*земляная, каменная присыпка*) – ко-нус(-са) (*КС I*);
к. кубовый – к. кубовий;
к. наполнительный (*бетоньерки, топки*) – кіш (коша) (*Г**);
к. переходной (*заклепки*) – конус перехід-ний;
к. полный – к. цілий;
к. полукубовый – пївкубовий.
Конусный (*о головке шурупа*) – конусний (*С*).
Конусообразный – конусуватий (*С*);
к. (*о крыше*) – стіжковий (*Г, У*); [гостро-верхий (*Г*)].
Конфорка, камфорна – фоёрка (*ДСТ, I Ш, НМБц*).
Концевой (*об опоре, балке*) – кінцевий (*Г*).
Конь (*крыши*), см. **Конек**.
Коньковы(о)й (*о брусѣ, черепице*) – гребін-ний, гребенєвий (*КвУС23*).
Копальщик – копач(-ча), копальник(-ка) (*Г, У*).
Копание, -пка – копання.
Копать (*котлован, канаву*) – копати (*Г, У, ПхБМ18*).
Копер – капар(-ра) (*Г, Ск, Срд, ДСТ, ПхБМ297, Сбт110*);
к. баллистический – к. балістичний;
к. быстроедействующий – к. хуткочінний;

- к. воротковый, с воротом** – к. коловоротный;
- к. о двух ногах, стрелах** – к. двоногий;
- к. одноногий** – к. одноногий;
- к. паровой, пародействующий** – к. паровой;
- к. плавучий** – к. плавный;
- к. пороховой** – к. пороховый;
- к. простомашинный** – к. машинный простый;
- к-р на дело, к-р с дела** – к-ра посунути, к-ра відсунути (У).
- Коперный, копровой** (о снастях) – капаровый (С).
- Коперщик** – капарник(-ка) (Г*).
- Кора** (цементная, щебеночная) – корá (Г, У).
- Кордон** (граница сооружения) – кордón(-ну) (Г, У);
- к. цокольный** – облямок(-мка) сокелный.
- Кордонный** (о камне, слое) – облямокóвый (С).
- Коренной** (о трубе, лесах) – головный (Г*);
- к., капитальный** (о стене) – капітáльний (С);
- к., материковый** (о грунте) – материкóвый (С).
- Корзинка** (перевязка паркетных швов) – плéтиво (Г*);
- к. косая** – п. кóсе;
- к. прямая** – п. прямé;
- к. решеткою** – п. гратча́сте;
- корзинкой, в корзинку** – плéтивом (С).
- Коробиться, покоробиться** – жолобі́тися, зжолобі́тися (Г, Тмч, ЛвБ5); [пáчитися, спáчитися (СЖМ III 189, Г, У, КвВЦД90)].
- Коробка** (обшивка балок) – корóбка (Г, У, ПхБМ170, НМР, НМЛ);
- к. (досчатая рама оконная или дверная)** – хутрі́на (Г*, Ск);
- к. водосточная** – лі́я (лі́ї) (Г*);
- к. печная** (железная, в виде ящика) – куб (-ба) (НМР);
- к. прислонная** – х. приставна́;
- к. сборная дымовая** (сборный дымовой канал) – димозбі́рник(-ка) (С);
- к-ку вставлять, -вить** (дверную) – хутрува́ти, похутрува́ти (двері) (Г).
- Коробление** (дерева) – жоло́блення.
- Корововый** (об арке, своде) – коробóвий (СБМ262).
- Коробчатый** – коробча́стый;
- к. (о железе, профиле)** – корі́тува́тий (С).
- Корона** (карниза) – віне́ць(-нця) (Г*).
- Коротыш** (уголок) – сумáр(-ря) (НМР);
- к. (обрубок дерева)** – оцúпок(-пка) (Г, У);
- к., контрфорс сруба** – при́зрубок(-бка) (NC).
- Корпус** (здания) – ко́рпус(-су) (Г, Тмч, Др); [стан(-ну) (Г)];
- к. надворный** – к. надві́рний.
- Корридор** – коридóр(-ра) (У, Тмч).
- Корридорный** (о системе расположения комнат) – коридóрний (С).
- Корыто** (земляное) – корі́то (Г, У);
- к. водосточное** – ри́штáк(-ка) (Г) водозбі́жний.
- Корытообразный** (о железе, профиле) – ко́рі́тува́тий (С); [коритний (ДСТ)].
- Косина, кось** (сооружения) – косина́ (Г, У); [кóсість (У)].
- Косой** (о гребне, сооружении) – кóсий (Г, У);
- к. (наискось срезанный)** – скі́сний (Г, У, НОМ224, НЗОМ79).
- Косослой, косослойность** (порок дерева) – косоша́рóвість(-вості) (С).
- Косоур** – підсходень(-дня) (NC).
- Косоурный** (о балках) – підсхі́днєвий (С).
- Костылек** – бретна́лик(-ка) (Г);
- к., кнопка** (тип форточной завертки) – бу́лава́ (Г*); [костéлик(-ка) (НМР)].
- Костыль** (тип гвоздя) – бретна́ль(-ля) (Г, Срđ, ДСТ, НЗОМ63);
- к., анкер** – я́кір (я́коря) (ДСТ, Срđ, НЗОМ66);
- анкер(-ра)** (СБМ251, НЗОМ66);
- к., глаголь** (род лесов) – глаго́ль(-ля) (Г*); [драбі́на (У, Тмч)];
- к. в развилку** (для скрепления кладки) – я́кір розві́лкува́тий;
- к. винтовой** – бретна́ль гвинто́вий;
- к. завершенный** – б. зайóржений;
- к. кровельный, спусковой** – я. покрі́вельний;
- к. штукатурный** – глаго́ль тинька́рський.
- Костыльковый** (о завертке) – була́вний (С).
- Костяк, закладная рама** – варца́ба приста́вна (С).
- Косуля, арка ползучая** – лук криву́лястий (С).
- Косяк** (косой обрезок доски, железа) – кося́к (-ка) (Г, У);
- к. (элемент рамы)** – сумéць(-мця) (Ск, ЩрА164);
- к. (кружал)** – дзвоня́к(-ка) (Г, У);
- к. верхний** (рамы) – гло(á)вень(-вня); [гло́вар(-ря)] (Г, У, Ск);
- к. дверной** – одві́рок(-рка) (Г, У, Ск, КчСС36, ЩрА42);
- к. оконный** – лу́тка (Г, У, Ск, КчСС24, НМЛ);
- к. придаточный** – дзвоня́к додатко́вий;
- к. составной** – с., д. скла́дений, зло́жений.
- Косяковский** – косяко́вий;

к. (о бруссе) – сумцєвий; дзвоняковий; одвірковий; лутковий (С).

Котел (плитный, для варки асфальта) – казан(-на) (Г, У, Др, ДСТ);

к-лок – казанок(-нка);

к. передвижной – к. переставний;

к. пищеварный – к. стравоварний (С);

к. плавильный (для асфальта) – к. топний (С).

Котлован – копань(-ні) (Г);

к. шахтный – к. шахтовá.

Кочерга – кощобá, кочерга (Г, У).

Кошка (для прочистки труб) – кішка (Г, У);

к. (пучек коротких веревок для дергания лопаря) – хвості(-стів) (С);

к. (подвижная щележка крана) – візók(-зкá) (Г*);

к. (для вытаскивания гвоздей) – лапiця (С); [рак (рака) (У)].

Коэффициент – сучинник(-ка) (КСІ, НЗОМб); [коэффициент(-та) (НТМ І 19)];

к. безопасности, запаса, надежности – с. безпéки;

к. восстанавливающий (сооружение против опрокидывания) – с. повертáльний;

к. динамический – с. динамічний;

к. полезного действия – с. видáтності;

к. поправочный – с. поправковий;

к. пропорциональности – с. пропорційності;

к. прочности – с. трiвкості;

н. сопротивления – с. опóру;

к. трения – с. тертá;

к. устойчивости – с. стійкості.

Кран (водопропускной) – грант(-та) (У);

к. (срузоподемный) – звід (звóду) (МхС);

к. водопроводный – г. водопровiдний;

к. журавлевый – журавель(-вля) (Г, У, Тмч);

к. копровый – з. капарóвий;

к. козловой, на козлах – з. кобiличний;

к. мачтовый – з. щогловий;

к. настенный – з. настiнний;

к. передвижной – з. пересувний;

к. переносный – з. переставний;

к. поворотный – з. поворiтний;

к. подвижной – з. рухóмий;

к. подъемный – звід (звóду) (Г);

к. порталный – г. порталний;

к. пробочный – грант чоповий (С);

к. проходной – г. прохiдний;

к. распределительный – г. розподiльний, розподiлчий;

к. самодействующий – т. самочiнний;

к. стеной – з. настiнний;

к. щитовой (трубопровода) – г. щитовий.

Красильщик – фарбáр(-рý) (Г, У, Сбт165).

Красить, покрасить, покрывать, рыть краской – фарбувати, пофарбувати (СЖМ, Г, У, К4СС36, ЛвБЗ, ПхБМ267); [красiти, покрасiти (СЖМ, Г, У)];

к. в красный цвет – червонiти, почервонiти (Г);

к. в серый цвет – сiркувати, посiркувати (Г*).

Краска – фáрба, (Г, У, ПхБМ262, КвВЦД5); [крáска (Г, У)];

к., цвет – бáрва (Г, У);

к. белая – ф. бiла, побiль(-бiлi) (Г*, У);

к. белильная – ф. бiлилóва;

к. бронзирова́льная – ф. снижувáльна;

к. гарпиусная – ф. колофонiйна;

к. грунтово́альная, -товочная – грунтува́льна;

к. декоративная – ф. оздóбна;

к. желтая, желть – ф. жóвта, жóвтка (СЖМ, Г, У, Тмч); [жовтянка (СЖМ)];

к. зеленая, зелень – ф. зелéна, зéлень(-нi) (Г, У, Тмч);

к. искусственная – ф. штóчна;

к. кле́вая – ф. клейовá, кольфáрба (Г, У, Тмч);

к. красная – ф. червóна, червiнка (Г, У, Тмч);

к.-кровь – ф. рудá (С);

к.-к. зме́нная, к. лаковая – ф. ля́кова;

к. малахитовая, сибирка – ф. малахiтовá;

к. масля́нная – ф. о́лiйна (ПхБМ262);

к. минеральная – ф. мiнерáльна;

к. огнеупорная – ф. вогнетрiвкá;

к. оранжевая – ф. жовтогаряча, жовтожа́р (-ру) (У);

к. пале́вая – ф. ясножóвта, ясножóвтка (С);

к. прочная – ф. трiвкá;

к. серая – ф. сiра, сiрiця (Г*);

к. синяя – ф. сiня, синéць(-нцiю) (Г*);

к. скоро высыхающая – ф. хуткосхнуча;

к. черная – ф. чо́рна, чорнiло (Г);

к-кой покрывать, рыть – фарбувати, пофарбувати (Г).

Краскотер, -щик – фарботéрник(-ка) (С).

Краскотерка – фарботéрня (КвВЦД3І); [фарботéрка (ПхБМ265)].

Красну́ха, красная гниль (порок дерева) – чо́рвiнь(-веню) (Г*).

Красный (о краске, цвете, материале) – червóний.

Крашение – фарбува́ння, фарбова́ння.

Крейцмейсель, зубило мечевидное – зубiло хрища́те (С).

Крензель, алмаз стекольщик – склорiз (-за) (NC).

Крень, твердослойность односторонняя (по-рок дерева) – твердошарівість однобічна (С).

Креозот – креозот(-ту) (КСХ);

к-том пропитывать – креозотувати (С).

Крепежный (о венце, брусе) – кріпильний (С).

Крепить (канаву, стену) – кріпити (Г, У).

Крепкий (о грунте, материале) – міцний.

Крепление (процесс) – (за)кріплення;
к. (система) – укріпа (С); [кріплення (СБМ252)];

к. венцами (процесс) – цямрування;

к. венцовое (предмет) – цямріння (Г);

к. водонепроницаемое – укріпа водонепропускна;

к. временное – у. тимчасова.

Крепнуть (о бетоне) – міцнішати (Г, У).

Крепость (материала) – міцність(-ности) (Г, У, НОМ6, СПС5, СБМ20).

Крепь, см. Крепление.

Крест (тип связей, элемент конструкции) – хрест(-та) (Г, У);

к. (место разветвления труб и конструктивных деталей) – перехрестя (Г);

к. андреевский (поперечная связь) – хрест андріївський;

к. жесткий – х. цупкий, х. штивний;

к. распорный – х. розпирний.

Крестовина (основание стула) – перехрестя (Г).

Крестовый, крестовидный (о своде, шипе) – хрищатий (Г, У);

к., перекрестный – на́вхресний (С).

Кривая (линия) – крива́ (КС І);

н. веревочная – к. шнурова́ (НОМ191);

к. коробовая – к. коробова́;

к. направляющая (свода) – к. напрямна́;
к. пятицентровая, о пяти центрах – к. п'ятицентрова́;

к. сопрягающая – к. злучна́;

к. упругая – к. пружна́;

к. характеристическая – к. характеристична (НОМ287).

Кривизна (свода) – кривина́ (КС І, НОМ49).

Кривой (о брусе, оси) – кривий (НОМ15, СБМ110);

к., искривленный – покрівлений (Г).

Криволинейный (о поясе фермы, линии давления) – криволінійний (СПС24, СБМ151).

Кривоуля, арка ползучая – л. кривулястий.

Критический (о нагрузке, силе) – критичний (НОМ310, НЗОМ103, СБМ103).

Кровельный (о материале, работах) – покрівельний (Г, Тмч, ПхБМ194); [даховий (Г, У, Тмч)].

Кровельщик – укривальник(-ка) (Г, У, КвДВД25, КвВЦД86); [крільщик(-ка), крітник(-ка) (У)];

к. (соломоу) – (у)пошивальник(-ка) (Г, У);

к. гонтом – гонтар(-ря) (Г, У);

к. железом – бляхар(-ря) (Г, КвВЦД84); [бляхнір(-ра) (У)].

Кровля – покрівля (Г, У, Тмч, ШцВ4);

к., крыша – дах(-ха) (Г, У, ШцВ36);

к. аспидная – п. шиферна;

к. вальмовая – д. шатровый;

к. водонепроницаемая – р. водонепропускна́;

к. волнистая – п. хвиляста́;

к. гладкая – п. рівна́;

к. глиносоломенная – п. глиносолом'яна́;

к. глинянная – п. гліняна́;

к. гонтовая – п. гонтова́;

к. двойная – п. подвійна́;

к. двускатная – д. двосхилий;

к. дерновая – р. дернова́;

к. драничная, -нковая – п. дранічна́;

к. древесноцементная – п. деревоцементна́;

к. коленковая – п. калянічна́ (ПхБМ245);

к. купольная, куполообразная – д. банястий;

к. ложная – п. фальшива́;

к. навесная (на кронштейнах) – підсу́бітка (ШцА23 І);

к. несгораемая – п. неспалена́;

к. одно-, двускатная – д. одно-, двосхилий;

к. открытая (снизу) – п. відкрита́;

к. плитная – п. плитна́;

к. пробная – п. спробна́;

к. соломенная – п. солóm'яна́; [стріха (Г, У)];

к. с. в начос – п. під граблі́;

к. соломенно-ковровая (из солом. ковров) – п. солóm'яно-килімо́ва;

н. тесовая – п. тесова́;

к. толевая – п. то́лева́;

к. тростниковая – п. очеретя́на;

к. цветная – п. кольоро́ва;

к. черепичная – п. черепічна́;

к. чушеобразная, чешуйчатая – п. лускува́та;

к. шатровая – д. шатровый;

ребро кровли – стріпстропá (ШцА73).

Кроение (кровельного железа) – краї́ння, крої́ння.

Кроильный (инструмент) – краї́льний (С).

Кроильщик (железа) – краї́льник(-ка) (У).

Кроить (железо) – краї́ти, крої́ти (Г, У, Тмч).

Кроква (украинизм) – кро́ква (Г).

Кромка (*камня, доски*) – окрайок(-йка) (Г, У, Тмч); [крайка (Др, ПхБМ64); пруг(-га) (Г, НМЛ); кромйна (НМЛ)];
к. режущая – о. різ(аль)ний;
к. скошенная – о. зрізаний.
Крон (*краска*) – крон(-ну) (ТхС).
Кронглас (*стекло*) – кроновé склó, кронгляс (-су) (ТхС).
Кронштейн – крёмпіль(-пля) (Г, Др);
к. досчатый – коник(-ка) (Г, НМР).
Крохкий (*бетон, камень*) – крихкий (Г, НОМ43).
Кроющая способность (*краски*) – крійність (-ности) (НС).
Круг – круг(-га) (КС Л);
к., диск – кружало (Г, У);
к., окружность круга – ко́ло (КС Л);
к. потолочный – кружало стельовé;
к. точильный – к. точільне.
Круглый (*о лесе, отверстии, сечении, стер-жне*) – круглий.
Круглыш, гляк, округленный камень – кругляк(-ка) (Г, У);
к., круглый лес (*соб.*) – віблячча (С).
Кругляш, нруглое бревно – вібляк(-ка), вібель(-бля) (Г).
Круговой – круговий;
к. (об арке, своде) – коловий.
Кружалить (*свод*) – кружінити (С).
Кружало (*для арки, свода*) – кружина (Г*);
к. диагональное – к. косійна;
к. земляное – к. земляна;
к. печное – к. пічна;
к. подвесное – к. почіпна;
к. разборное – к. розбірна.
Кружальный (*о ребре, стропиле*) – кружінний, кружинівий (С).
Кружок – кружók(-жкá) (Г, У).
Крупнозернистый (*камень, песок*) – грубо-зернястий.
Крупность (*поковки*) – великість(-кости) (Г);
к. (песка) – гру́бість(-бости) (С).
Крупный (*размер*) – великий (Г, У);
к. (песок) – гру́бий (Г, КвВЦД88).
Крутизна, крутость (*крыши*) – крутість (-тости) (У).
Крутой (*о скате, крыше*) – крутий (Г, У).
Крутоскатный, крутосклонный – круто-схїлий (С).
Кручение (*стержня, процесс*) – кру́чення (НОМ92);
к. (величина) – скрут(-ту) (НЗОМ92).
Крылечный, крыльцовый – ганковий; [рундуко́вий (У)].
Крыло (*здания, бабы, откоса*) – крило (Г, У);
к. левое, правое – к. ліве, праве;

к. обратное, параллельное – к. рівно-біжне;
к. откосное – к. споховінне;
к. симметричное – к. симетрічне.
Крыльцо – ганок(-нка) (Г, У, КчСС14, КвДВД33, ПхБМ96, МзСВХ33); [прісінки (Г, У); прісінок(-нка) (Г); крыльце (НМЛ)];
к. красное – г. передній (У).
Крытый (*о строении*) – критий; [накріт-ний] (Г).
Крыть, покрыть – кріти (Г, У);
к. (соломой) – (у)пошивáти, (у)пошіти (Г, У, ЩрА69);
к. в подвязку – п. горсткáми (Ск);
к. гонтом – гонтувáти, погритувáти (С);
к. грунтом – грунтувáти, погрунтувáти (Г);
к. краской – фарбувáти, пофарбувáти (Г);
к. лаком – лякувáти, полякувáти (Г);
к. на весу – кріти навісно (С);
к. под гребенку – к. під грабі (С);
к. шелевкой – шалювáти, зашалювáти (Г).
Крыша – дах(-ха) (Г, У, ШцВ36, Щр 69, СБМ234, КвДВД6, КчСС36, ПхБМ162, Сбт90); [криша (Ск)];
к. вальмовая, шатровая – д. шатровий;
к. воронкообразная – д. лійкувáтий;
к. грибовидная – д. грибувáтий;
к. зубчатая, пилообразная – д. зубчáстий, пилкувáтий;
к. колоколообразная – д. дзвонувáтий;
к. «колпаком» (*четырёхскатная*) – д. чо-тирисьхїлий;
к. коленковая – д. калянїчний;
к. коническая, конусообразная – д. стіж-ковий (Тмч); д. гостровéрхий (Г);
к. крутая – д. крутий;
к. кубовая – д. кубóвий;
к. куполообразная, купольная, полуша-тровая – д. банястий;
к. луковичная – д. цибулястий;
к. мансардная – д. мансардо́вий;
к. «на коня», двухскатная – д. двосхїлий;
к. несгораемая – д. неспалéнный;
к. одно-, дву-, многоскатная – д. одно-, дво-, многосхїлий;
к. открытая – д. відкрїтий;
к. пильчатая, пилообразная – д. пилку-вáтий;
к. пирамидальная – д. пірамїдний;
к. плоская, гладкая – д. рівний;
к. пологая, покатая – д. полігий, поліжи-стий;
к. полувальмовая – д. полушатровий;
к. сводчатая – д. склепіннястий;
к. стропильная – д. крокво́вий;

к. ступенчатая, уступчатая, террасовая – д. східчастий;
 к. сферическая – д. сферичний;
 к. тесовая – д. тесовий;
 к. фахверковая – д. поклітний;
 к. цилиндрическая – д. циліндричний;
 к. шатровая – д. шатровий;
 к. шпильевая – д. шпильєвий;
 к. шпильевая – д. шпильєвий;
Крышка (печная, смотрового колодца) – покришка (Г, У, Др, ДСТ, НЗОМ12);
 к. вьюшечная – п. каглянкова;
 к. герметическая – п. герметична;
 к. деревянная (для котла) – кружок(-жка) (Г);
 к. откидная (на петлях) – ляда (Г, У);
 к. подъемная (плиты) – покришка підіймна;
 к. створная – п. пільна;
 к. схемная – п. здіймна.
Крюк – гак (гака) (Г, У, Др, ДСТ, НОМ15);
 ум. гачок(-чка);
 к. (врубки) – зуб(-ба) (Г);
 к. дверной – зашпика (У) дверна;
 к. двойной – г. подвійний;
 к. заершенный – г. зайоржений;
 к. камнеподъемный – г. каменепідіймний;
 к. петельный, воротная петля с крюком – кунá (Г, Ск, НМПр);
 к. подвесной – г. почіпний;
 к. потемочный – зуб потайний;
 к. спусковой – г. спусковий;
 к. стеной – г. настінний.
Крюкообразный (конец стержня) – гакуватий (С).
Кряж (часть ствола от пня до ветвей) – окорёнок(-нка) (Г, У, НМЛ, НМПр).
Кряжевый – окоренковий (С).
Ксилолит, дерево-камень – ксилоліт(-ту) (С).
Куб (мера объема, сосуд) – куб(-ба) (Г, У).
Кубаж, кубатура – кубату́ра (С).
Кубик пробный (бетона) – кúбик(-ка) (НЗОМ25) (с)прóбний.
Кубиковый, из кубиков (о мощении) – кúбиковий (С).
Кубический (метр, сажень) – кубічний (КС Г).
Кубовый (о крыше) – кубовий (С);
 к. (о конусе, мера) – кубічний.
Кувалда, кулак (большой каменщикий молоток) – бияк(-ка) (Г, ДСТ).
Кузнечный (о поковках, работах) – ковальський (Г, У).
Кулак (бабы) – палец(-льця) (Г, Др, ДСТ);
 к., кувалда – бияк(-ка) (Г, ДСТ).
Кулевы (об отсыпи, перемычке) – чуваловий (С).

Куль (для отсыпки) – чувал(-лу) (Г).
Купол – баня (Г, У, Тмч, ЩрА10); [маківка (У, Тмч)];
 к. в виде луковичи, луковичный – б. цибуляста;
 к. гранный, многогранный – б. гранча́ста, многогранча́ста;
 к. колоколообразный – б. дзвонува́та;
 к. конический – б. стілжова́;
 к. (не)полный – б. (не)ціла́;
 к. плоский (скуфья) – б. плеска́та;
 к. поворотный – б. поворотна́;
 к. пологий – б. поло́жиста;
 к. предохранительный – б. запобіжна;
 к. сферический – б. сферична.
Куполообразный – баня́стий (С).
Купольный – банковий (С); [маківковий (СБМ4)].
Курант (для растирки красок) – кура́нт(-та) (С).
Курс (для кладки) – ряд (ря́ду) (Г*).
Кусковой (об извести, материале) – грудковий (Г).
Кусок (камня, мела) – гру́дка (Г, У);
 к. (дерева, железа) – шматок(-тка) (Г, У).
Куст (свай) – куш(-ща) (Г, У, ПхБМ298).
Кустовой (о сваях) – кушовий (У).
Кухня (сооружение) – кúхня (Г, У, Сбт108, КчСС15).
Кухонный (об очаге, плите) – кухе́нный, [кухня́ний (Г, У)];
 к. (о печи) – варі́стий (Г).
Куча (грунта, материала) – кúпа (Г);
 к. восьмушечная – к. вісьмінна;
 к-чей сваливать, -лить – нако́пичувати, нако́пичити (Г).
Кювета – ришта́к; [куве́та (ПхБМ19)].

Л

Лага – ліга́р(-ря) (Г, КчСС29).
Лаз (для очистки) – прола́з(-зу) (С).
Лазной (о двери, отверстии) – прола́зний (С); [прола́зок(-зку) (ДСТ)].
Лазня, стремянка – сту́панка (Г*, У, ДСТ); [схóдня (У)].
Лазурь (краска) – блакі́ть(-ті) (ТхС, ПхБМ265).
Лак – ляк(-ку) (Г, У); [покі́ст(-косту) (Г)];
 л. изолировочный – л. ізоля́ційний;
 л. кровельный – л. покрівельний;
 л. масляный – л. олі́йний;
 л. огнеупорный, копаловый – л. вогнетривкий;
 л. печной – л. тру́бний;
 л. противосыро́стный – л. противо́гкі́сний;

л. **спиртовый** – л. спиртовий;
 л. **столярный** – л. столярський;
 л-ком **крыть, покрыть** – лякува́ти, полякува́ти (Г, У, ПхБМ270).
Лакировать – лякува́ти, полякува́ти (Г, У, ПхБМ270, Сбт89).
Лакировка, -рование – лякува́ння, полякува́ння;
 л-ка (покров) – ляк(-ку) (Г*), поляко́вания (С).
Лакировщик – лякува́льник(-ка) (С).
Лаковый (о покрове, изоляции) – ля́ковий.
Лапа (тип врубки) – ла́па (Г, У*, Др);
 л. (башмака) – в́ухо (Г*);
 л. **волчья** (тип заклинка для поднятия камня) – плі́шні́к(-ка) (НС);
 л. **врубочная** – л. кайова́;
 л. **глухая** – л. сліпа́;
 л. **двойная** – л. подві́йна;
 л. **клинчатая** – л. клинча́ста;
 л. **косая** – л. ко́са;
 л. **потайная** – л. пота́йна;
 л. **присеком** – л. з чопко́м (С);
 л. **сквозная, прорезная** – л. наскрі́зна;
 л. **сковородень** – л. храповá;
 в лапу (врубка) – в ла́пу (С); [у замо́к, у зру́б (У)].
Лапка (подвески, золотильная) – ла́пка (Г, У).
Лапчатый (о болте, петле) – лапа́(с)тий (Г, У).
Лассирование, -ровка – лясува́ння.
Лассировать, ласить – лясува́ти (Г*); [пля́мїти (У)].
Ласточкин хвост (врубка) – ла́стівковий хві́ст (хвоста) (С).
Ласточкообразный (о гнезде, шипе) – ла́стівко́вий (С).
Лата (украинизм), **обрешетина** – ла́та (Г, У, Тмч).
Лебедка – катері́нка (МхС, НЗОМ33, НОМ246).
Лебедочный (относящийся к лебедке) – катеринко́вий (С).
Левкас (жидкая грунтовка) – левка́с(-су) (С); грунт(-та) (У, Тмч).
Левкасить – левка́сити (С); [грунтува́ти (У, Тмч)].
Легель – лежа́к(-ка) (Г, У, Ск, НМЛ).
Легер, ригель – банті́на (Г).
Легкий (о материале, сооружении) – лег-кий (НЗОМ86, НОМ7).
 л., **переносный** (о лесах) – перенос́ний.
Легковесность (материала) – легкова́гість (-гости) (С).
Легковесный (материал) – легкова́гий (С); [легкова́жний (Г, У)].

Легкоисправимый (о повреждении) – легко-попра́вний.
Легкокольность (камня) – легкокі́лкість(-кости) (С).
Легкокольный (о дереве, камне) – легкокі́л-кий (С).
Легкорвущийся (канат, трос) – рвачкі́й (Г).
Ледник (сооружение) – льодо́вня (Г, У).
Лежалый (материал) – лёгли́й (Г, У).
Лежанка (черепица, лежащая без шипов) – лё́га (Г*);
 л. (род печи) – лежа́нка (Г, У, Тмч; КвВЦД43).
Лежень – лёже́нь(-жня) (Г, У, ПхБМ50, НЗОМ64, Сбт154); [ліга́р(-ря), підва́лина (Г, У)].
Лезвее (инструмента) – лё́зо (Г, У, МЕ III 8, ПхБМ53);
 л., **нож** (кессона) – різа́к(-ка) (Г*).
Лейка, воронка (трубы) – лі́йка (СЖМ, Г, У);
 л. **водосточная** – л. ринвова́;
 л. **поливальная, поливальница** (для бето́на) – полива́йка (Г, КчСС30).
Лекало, шаблон – мо́дло (Г, У, Тмч);
 л., **кружало** (свода) – кру́жина (Г*);
 л-лом **поверять, выравнивать** – модлу-ва́ти (Г).
Лекальный, шаблонный – модло́вий (С);
 л., **фасонный** (о кирпиче) – обрисо́вий (С).
Лемпач, калып (сырец из глины с соломой и навозом) – лимпа́ч(-чу) (Г, МзСВХ5).
Лемпачный (о постройке) – лимпаче́вий (С).
Ле(и)нолеум – ліно́ль(-лю) (ТхС).
Лента (узкая полоса, напр., полотенце пилы) – стьо́жка (Г*, У*);
 л. (широкая полоса, напр., дерна) – бінда́ (Г*, У*, НЗОМ52);
 л., **скоба** (для прикрепления железных ли-стов) – кля́мра (Г);
 л. **мерная** – стрі́чка мі́рна (ГДС).
Ленточка откосная (в цоколе) – скі́сок(-ска) (Г*).
Ленточный (о пиле, изразцах) – стьожко́вий (Г, У);
 л. (о широкой ленте, напр., дерновой) – биндо́вий (Г, У).
Лепешка (из строит. материала) – ко́ржик (-ка) (Г*, У).
Лепной (об украшении) – налі́пний (С); [лі́п-ний (У, Тмч)];
 л-ное **украшение** – налі́пка (У, Тмч).
Лепщик – налі́пник(-ка) (С); [лі́пник(-ка) (У, ПхБМ259)].
Лес (строительный материал) – дере́во; (Г, НМЛ); деревня́ (Г);
 л. (на пню) – лі́с(-су) (Г, У);

л. вилообразный – д. розсѡхувате;
 л. волоковой (вывезенный из волака и во-
 локом) – д. волѡчне (С);
 л. деловой, поделочный – д., л. виробнѣ,
 -ний;
 л. дряблый – д. трѡхле, трухляве;
 л. заборный (для забирания) – замѣтник(-ка)
 (Г);
 л. кантовальный, кантованный – д. кан-
 товане;
 л. корабельный (сорт строевого мате-
 риала) – д. корабельне;
 л. круглый – вѣблячча (С);
 л. накладной, фанерочный – д. форнір-
 не;
 л. острокантный – д. гострокантоване;
 л. перестойный, подстойный – сухостій
 (-стою) (СЖМ, Г);
 л. пиленный – д. пиляне;
 л. порочный – д. вадне;
 л. прямоствольный – д., л. рѣвне,-ний;
 л. самосушный, сухостой – сухостій(-стою)
 (СЖМ, Г);
 л. свежесрубленный – д. свѣже (С);
 л. сортовой – д. сортовѣ;
 л. сплавной – д. сплавнѣ;
 л. столярный – д. столярське;
 л. строевой – д., л. будѣвне,-ний;
 л. стропильный – д. кроквове;
 л. сухой, высушенный – д. сѡшене;
 л. угловой, кантованный – д. кантоване;
 л. фанерочный – д. форнірне;
 л. цельный – д. цѣлковѣ (Г).
 Леса (строительные) – риштування, риш-
 тування (Г, У, Сбт19, НЗОМ52, ПхБМ235);
 риштунок(-нка) (Г, У, Тмч);
 л. верхние – р. горѣшне;
 л. висячие – р. виснѣ;
 л. вспомогательные – р. допомѣчнѣ;
 л. выпускные – р. виставнѣ;
 л. капитальные, коренные, основные –
 р. основнѣ;
 л. летучие – р. виставнѣ;
 л. переносные, легкие – р. переноснѣ;
 л. плавучие – р. плавнѣ;
 л. подвижные – р. рухомѣ;
 л. постоянные – р. постѣйне;
 л. приставные – р. приставнѣ;
 л. разборные – р. розбѣрне;
 л. установочные, подмости сборочные –
 р. складальне;
 л. разбирать – розриштувати, розриш-
 тувати (С);
 л. собирать,-братъ, л-ми обстраивать,
 -роить – обриштувати, обриштувати
 (Г, У);

л. ставить, поставить, устраивать,-роить –
 риштувати, пориштувати(Г).
 Лесина (одно бревно) – деревина (Г, У).
 Лесной (материал) – деревний (С).
 Лесовал, лесной чорт – деревовал(-лу) (С).
 Лестница – сходи(-дѣв) (Г, У, ЩрА47, ЩцВ42,
 КчСС59, НМЛ); схѣдці, стѣпанка (Г, У);
 л. (переносная) – драбѣна (Г, У, ПхБМ225,
 КвДВД39, Сбт, НМЛ); [страмина (Г)];
 л. башенная, витая, винтовая – с. круче-
 нѣ;
 л. боковая – с. бѣчнѣ;
 л. в один, два, три марша – с. одно-, дво-,
 трихѣднѣвѣ (С);
 л. висячая, леса висячие – риштування
 драбинѡве (С).
 л. витая, винтовая, круглая – с. крученѣ;
 л. двумаршевая, о двух ветвях – с. дво-
 хѣднѣвѣ;
 л. копровая – д. капарѡва;
 л. крутая – с. крутѣ;
 л. ломанная, поворотная – с. поворотнѣ;
 л. наружная, открытая – с. надвѣрнѣ;
 л. одномаршевая – с. однохѣднѣвѣ;
 л. парадная, входная, чистая – с. парад-
 нѣ;
 л. передвижная, переносная, пристав-
 ная – драбѣна;
 л. поворотная – д. поворотнѣ;
 л. полукруглая – с. пѣвкѡлом (С);
 л. потайная – с. потайнѣ;
 л. прямая – с. прямѣ;
 л. раздвижная, складная – д. рознѡга;
 л. чердачная – с., д. горѣщанѣ,-на;
 л. черная – с. чѡрнѣ.
 Лестничный – сходовий (Г, У);
 л. (о переносной лестнице) – драбинний
 (С); [драбинястий (ПхБМ29)].
 Лещадный (о плите, замощении) – флѣзо-
 вий (С).
 Лещадь, лещадка, плита лещадная – флѣ-
 за (С).
 Линейка (стекольщицья, столярная, счет-
 ная) – лѣнійка (У, Тмч);
 л., правило – правѣло, правѣльце (СЖМ,
 Г, ПхБМ112);
 л. (для срезки и обделки тяг) – зрѣзка
 (ПхБМ256);
 л. поверочная – п. вивѣрче;
 л. правильная, правило – правѣло, пра-
 вѣльце;
 л. прямильная, стекольщицья – л. скляр-
 ська;
 л. чертежная – л. рисѣвнѣча.
 Линия – лѣнія (КЦИ);
 л. венчающая – л. вѣнцѣва;

л. винтовая (*лестничного всхода*) – л. гвинтова́;
л. влияния, л. инфлуентная – л. впливу, л. інфлюєнтна (*СБМ86*);
л. всхода – л. сходовá;
л. грузовая, нагрузная – л. обтяжна́ (С); [л. обтяження (*СБМ49*)];
л. домов – пері́я (Г);
л. замыкающая (*силового многоугольника*) – л. замична́;
л. касательная – л. дотічна;
л. коробовая – л. коробова́;
л. магистральная – л. магістральна;
л. нейтральная, нулевая – л. нульова́ (С); [л. невітральна (*НЗОМ51*)];
л. ориентирующая – л. орієнтаційна (*СПС36*);
л. осевая – л. вісна́;
л. пиловидная – л. пилкова́;
л. ползучая – л. кривуляста́;
л. упругая – л. пружна́ (*НОМ148, НЗОМ49*);
л. цепная – л. ланцюгова́;
л. шпунтовая – л. гарова́;
л.-нию отбивать, -бить – л. позначáти, позначіти (*СЖМ*);
л. провешивать, -шить – тичкува́ти, вітичкува́ти (*ГдС*).
Линолеум – ліно́ль(-лю) (*ТхС*).
Линолеумовый – ліно́левий.
Липа (*Lilja*) – лі́па (Г, У);
Липкий (*о покраске, грунте*) – липкі́й (Г, У).
Липкость (*покраски, раствора*) – липкість (-кости) (С); [ли́пучесть(-чости) (У)].
Липовый – лі́повий (Г, У);
л. дерево – лі́пина (Г).
Лист (*строительного материала*) – а́ркуш (-ша) (Г, У, Др, ДСТ, НЗОМ7);
л. вставной – а. уставни́й;
л. кровельный – а. покрі́вельний;
л. обойный (*кусок*) – а. шпалéрний;
л. обшивочный – а. обшивні́й;
л. полуторный – а. півторáчний;
л. поясной – а. поясні́й;
л. раскосный – а. косце́вий;
л. узловой – а. вузлові́й;
л. фасонный – а. обрисо́вий;
л. шарнирный – а. су́ставний.
Листовка, лобзик – лобза́к(-ка́) (*ДСТ*).
Листовой (*о железе, арматуре*) – а́ркуше-вий (Г, У, НЗОМ78).
Литой (*асфальт, бетон*) – лі́тий (Г, СБМ275, ПхБМ108, НЗОМ103); [ви́ливаний (У, Тмч, ДСТ)].
Лить (*асфальт*) – лі́ти, ви́ливати, ві́лити (Г, У).
Литье (*процесс*) – лиття́, ви́ливання́;

л. (изделие, результат процесса) – лі́тво (С).
Лифт – лі́фт(-та) (С); [підбóйма (Г)].
Лифтовый – лі́фтовий.
Лицевой (*кирпич, сторона сооружения*) – чоло́вий, чі́льний (Г).
Лицо (*камня, сооружения*) – чолó (Г, Тмч, ПхБМ55); [лицé (*ШцВ14*)];
л. (стены) – óколо (Г).
Лицовать – личкува́ти (Г, ПхБМ136); [лицюва́ти (Г, У)].
Лицовка – личкува́ння; личко́вання (С).
Личной (*об инструменте*) – лі́чковий (С).
Лиштва (*изразец, образующий уступ*) – лі́шт́ва (*ПхБМ278*).
Лобан – глó(á)вень(-вня) (Г, Ск, НМЛ, НМР, НМПр); [глова́р(-ря) (Г); верхня́к (-ка) (*НМЛ, НМР*)].
Лобзик, лаубзеге, цветная пила – лобза́к (-ка́) (*ДСТ*); [ло́бзик(-ка) (*ПхБМ55*)].
Лобок (*клина*) – лобóк(-бка́) (Г*).
Ловилка (*словавшейся штанги*) – ловéць (-вця́) (С).
Лог, см. Ложок.
Ложечный, ложкообразный (*о сверле, долоте*) – жолоба́чий (Г).
Ложка, канелюра – жолобе́ць(-бця́) (Г*);
л. (бурава) – ло́жка (Г*).
Ложковый (*ряд кладки*) – довжико́вий (С).
Ложный (*шов, отказ*) – фалші́вий.
Ложок (*кирпич, уложенный продолью вдоль стены*) – до́вжик(-ка) (НС); [лог, ложóк (-жка) (*ПхБМ138*)].
л. сквозной – д. на́скрі́зний;
л. трехчетвертной – д. тричві́ртко́вий.
Лоза (*Salix*) (*для плетения*) – лозá (Г);
л. красная (*S. acutifolia*) – шелю́га (Г).
Локотник (*скамейки*) – ру́чка (У).
Лом (*строительного материала*) – ла́мань (-ні) (Г);
л. (инструмент) – лом(-ма) (Г, У, Др, ПхБВ27, Сбт113);
л. (металл) – брукхт(-ту) (*МхС*);
л. с острым концом – лом гострокі́нча́тий (С);
л. с плоским концом – плі́шній, плéшень (-шня) (Г, У, ДСТ);
л. с раздвоенным концом, лапчатый – ла́па (Г, У);
л. стекольный – ла́мань скляна́.
Ломанный (*об очертаниях стены*) – ла́маний (*НОМ192*);
л., поворотный (*о лестнице*) – поворі́тний (С).
Ломать (*кладку, камень*) – лама́ти, полама́ти (Г, У).

Ломающий (о силе, напряжении) – ламный (С).

Ломка, ломание (кладки, камня) – ламання, зламання;

л. свежая – л. недавне.

Ломкий, ломающийся (материал) – ламкий (Г, У);

л., хрупкий (камень) – крихкий (Г).

Ломкость (стекла, чугуна) – ламкість(-кости) (У);

л., хрупкость (каменя) – крихкість(-кости) (Г, У).

Ломня (резерв для ломки камня) – каменя́рня (С).

Ломщик камня – каменя́р(-ра) (Г).

Лопарь, канат лопарный (копра) – бабо́т-я́г(-га) (NC).

Лопастный, -ной (о сверле, наконечнике) – лопатный (С).

Лопать (бурава, мешалки) – лопать(-ті) (Г, У, ДСТ);

л. вращающаяся, мешальная – л. міша́льна;

л. выталкивающая – л. виштовхна́.

Лопата – лопáта (Г, У, ПхБМ26, КвДВД16, Сбт112);

л. железная – л. залізна, риска́ль(-ля) (Г, У);

л. шансовая – риска́лик(-ка) (С).

Лопатка – лопáтка (Г, У, КвДВД16, Сбт153);

л. (для разравнивания раствора) – кельня (Г, ДСТ, Сбт154, ПхБМ255);

л. (для разравнивания глино-соломенной крыши) – плеска́чка (С);

л. для шпаклевки, шпакля – шпа́для (Г, У);

п. каменщи́цкая – лопáтка муля́рська (С);

л. печная (боковая часть зеркала угловой печи) – причілок(-лка) гру́бный (С);

л. разбивная (для расширения паза) – розши́рник(-ка) (NC);

л. штукатурная, мастерская – кельня тинька́рська;

под лопатку (способ кладки) – під кельню (С).

Лопаточка зубчатая, расшивка – лични́к(-ка) (NC).

Лоск (покраски, пола) – (по)лиск(-ку) (Г, У).

Лотковый (относящийся к лотку, напр., камень) – лотоко́вый (С);

л. (о железе, своде) – лотокува́тий (С).

Лоток (желобок для отвода воды) – лоти́к(-току) (Г, Км); [лотоки́ (Г, У); сти́к(-сто́ку); рі́вча́к(-ка́) (Г, Км); ри́шта́к(-ка́) (Г, КчСС68)];

л. поворотный (изменяющий направление течения воды) – л. напрямный.

Лошение (пола) – лискува́ння, полискува́ння.

Лошило, -лка (для полирования) – лиска́чка (С); [гладі́ло, гладі́й (У)].

Лошить, вылошить (паркет) – лискува́ти, полискува́ти; лоши́ти, ви́лошити (У).

Луковичный, луковичеобразный (о форме крыши) – цибулюва́тий, цибуля́стий (МЕ III 6, 7).

Лунка сточная – ду́чка зливна́ (С).

Луч (древесины, веревочного многоугольника) – про́мінь(-меня) (КС II, НТМ I 73, НОМ191);

л. сердцевинный – п. стрижне́вий.

Луче(о)к (род дреля) – лучо́к(-чка́) (Г*, ПхБМ55);

л., станок пилы – кро́сна (Г);

л. (веревка, натягивающая полотно пилы) – стя́жка (Г*);

л., пере́мычка, пере́кладина – пере́клад-ка (Г).

Лучина, драница – дра́нка (СЖМ, Г, У).

Лучиночный, драничный – дра́нко́вый, дра́ни́чний (С).

Лучковый (относящийся к лучку) – лучко́-вий (С);

л. (о форме крыши, фронтона) – шолому-ва́тий;

л., пологий (об арке) – пони́жений (С);

л. (о пиле) – кро́сне́вий (Г).

Люк – лю́к (лю́ка) (У); [шиб(-ба) (ЩрА18);

п., дверь откидная – ля́да (Г, У);

л. выгребной – лю́к вигри́бний;

л. световой – л. сві́тловий.

Люковый (относящийся к люку) – лю́ко-вий (С);

л. (о двери) – лядо́вий (С).

Люлька (род висячих лесов) – ко́ліска (Г*);

л. крановая – к. зводо́ва;

л. подвесная – к. почи́на.

М

Магазин, склад (сооружение) – ко́мбра (Г);

м. (торговое помещение) – кра́мни́ця (У).

Магазинирование (вылеживание в складе) – коморува́ння.

Магазинировать (материал) – коморува́ти, ко́мбрити (Г*).

Магистраль (трубопровода) – магістра́ля (С); [магістра́ль(-лі) (Др, ДСТ)].

Магистральный – магістра́льний.

Мазальщик – мазі́льник(-ка) (Г, У), [маза́ль-ник(-ка)].

Мазанка (*сооружение*) – ма́занка (Г, У, ПхБМ183); [ліплянка (Г, У)];

м. плетневая – плетя́нка (Тмч).

Мазанковый – мазанко́вий (ПхБМ182); [ліплений (Г, КчССС27)].

Мазать (глиной) – ма́зати (Г, У, МзСВХ30);

м. серой глиной – сіркува́ти (Г).

Мазка, зание (*глиной*) – ма́зання.

Малка – шмі́га (Г, У, Тмч).

Маломерный (*кирпич, поковка*) – мало́мірний.

Малосильность (*печи*) – малоси́л(ьн)ість (-л(ьн)ости) (С).

Малосильный (*о печи*) – малоси́л(ьн)ий (С).

Малоустойчивость (*сооружения*) – мало-стані́вкість(-кости), малості́йкість(-кости) (С).

Малоустойчивый – малостані́вкий, малості́йкий (С).

Маляр – фарбі́вник(-ка) (С).

Малярный (*о материале, инструменте, работе*) – фарбі́вний (ПхБМ165);

м. мастерская – фарбі́вня (С).

Манеж (*здание*) – мане́ж(-жу, -жа́) (У).

Манжет(а) – чо́хла (МхС).

Манжет(а) (*клозетной чаши*) – чо́хла (МхС).

Мансарда – манса́рда (С).

Мансардный – манса́рдóвий.

Марка (*знак*) – ма́рка (Г*, У*).

Маркировать (*позначать марками элементы констр.*) – маркува́ти (С).

Маркировка – маркува́ння.

Маркировщик – маркі́вник(-ка́) (С).

Марш (*лестницы*) – хіде́нь(-дня) (НС);

м. поворотный – х. пово́ртний.

Маршевый (*из маршей состоящий*) – хі́д-не́вий (С).

Масло (*для краски*) – олі́я (Г, Др, ДСТ, ПхБМ262);

м. варенное – о. ва́рена;

м. высыхающее – о. схну́ча;

м-лом пропитывать, -тать, -ся – проолі́ювати, проолі́ти, -ся (ПхБМ113).

Маслянистый (*о краске, замазке*) – олі́йний (Г, У, ПхБМ266).

Масса (*алебастровая, глиняная*) – ма́са (ФС, НОМ339, СПС3);

м. пластичная – м. гливка́, пласті́чна;

м. сыпучая – сипе́ць(-пцю́) (Т).

Массив (*основания*) – маси́в(-ва) (Т).

Массивность (*сооружения*) – маси́вність (-ности) (С).

Массивный (*о сооружении, основании*) – маси́вний (Г, КСХ).

Мастер – ма́йстер(-стра) (Г, У, Др, ДСТ, КвВЦД97);

м. асфальтового дела – асфальта́р(-ра) (С); [асфа́льтник(-ка) (ДСТ)];

м.-жестяник – бляха́р(-ря́) (Г, У, Тмч);

м.-золотильщик – позоло́тник(-ка) (С);

м.-клепальщик – нютува́льник(-ка) (С);

м.-рамбовщик – прасува́льник(-ка) (С).

Мастерить – ма́йструва́ти (Г, У, Тмч).

Мастеровой – ма́йстер(-тра) (Г), ма́йстро-вий(-вого) (У).

Мастерок, подмастерье – підма́йстер(-стра) (Г);

м., лопатка каменщи́чья – лопатка муля́р-ська (С).

Мастерская – ма́йстерня (Г, У, Др, ДСТ); [ро-бі́тня (Г, У)];

м. красильная – фарбі́вня, фарбува́льня (С); [фарба́рня (Г)];

м. ремонтная – м. ремо́тна (С);

м. стекольная – скля́рня (С);

м. столярная – столя́рня (Г).

Мастерство – ма́йстерство (Г, У).

Мастика (*асфальтовая, половая*) – ма́стиво (ТхС);

м. гольццементная – м. деревоцеме́нтне;

м. лаковая – м. ля́кове;

м. подражательная, полуподдельная – м. підроб́не;

м. половая, полотерная – м. натира́льне (С);

м. против ржавления – м. проти́ржавне́;

м-кой обмазывать, -зять – обма́шувати, обма́стити (Г*).

Масштаб – мі́рйло (ГдС).

Мат (*цвет*) – мат(-ту) (Тмч, ПШ);

м. (на металлизированной поверхности) – тья́н(-ну) (С);

м. (соломенный щит) – ма́та, ма́тка (Г, У, ПхБМ6);

м. ровный – тья́н однома́нітний;

м. наводит, матировать – тья́нува́ти (С).

Материал – мате́ріял(-лу) (Г, У, Др, ДСТ, НОМ5, НЗОМ7, СПС100);

м. балластный – м. баяста́вий;

м. бьющийся – м. бі́йкий (С);

м. влажный – м. во́логий;

м. водонепроницаемый – м. водоне́про-хі́дний;

м. водостойкий – м. водості́йкий;

м. волокнистый – м. воло́кністий;

м. высокосортный – м. висо́кої я́кості;

м. изоляционный, изолирующий – м. ізо-ляці́йний;

м. легкообрабатываемый – м. пода́тний (АП68);

м. лежалый – м. ле́глий (С);

м. лесной – м. дере́вний;

м. набивочный (в кухонных печах) – м. набивный (С);
м. негосгораемый – м. неспальный;
м. облицовочный – м. личковий; личковиння (С);
м. огнестойкий, огнестоянный, огнеупорный – м. вогнетривкий;
м. пиленый – м. піляний;
м. плотный (твердый) – м. твердий;
м. п. (густой) – м. густий;
м. поделочный – м. виробний, виробковий;
м. пористый – м. пористий;
м. строительный – м. будівельний;
м. сыпучий – м. сипіць(-пціб);
м. сырой, сырьевой – м. сировий;
м. теплонепроницаемый – м. теплонепроникний;
м. теплопроводный – м. теплопровідний;
м. устойчивый – м. стійкий;
м. хрупкий – м. ламкий;
м. шпаклевочный – шпáдливо (С).
Материк (коренная порода) – материк(-ка) (Г, Т); [сталина (Тмч, Т); цілік(-ка) (Г, ЩрА)];
м. наносный – м. наносний;
м. плотный, твердый – м. густий.
Материковый – материковий (С).
Матица, матня (балка потолочная, главная) – свóлок(-ка) (Г, У, НМЛ, НМР, Ск, ЩрА31, КчСС20, ПхБМ182, МзСВХ28).
Матовый (о цвете, стекле) – матóвий (Г, У, ПхБМ268);
м. (о металлизированной поверхности) – тьмáний (Г, У).
Матрица (форма для гипсовых и бетонных отливок) – матиця (Г*, ДСТ);
м. бетонная – м. на бетон.
Мауэрлат – оклáдина (Г*, Ск); мурлáта (КчСС36, МзСВХ34); [плáтва (Г, ПхБМ144)].
Мауэрлатный (о брусе) – окладінний, мурлатовий (С).
Мачта (тип крана) – щóгла (Г, У, Тмч);
м. А-образная – щ. розно́га;
м. лестничная – щ. драбинча́ста.
Мачтовый (о кране) – щогловий (С).
Машина – ма́шина (МхС);
м. воздуходувная – м. повітроду́вна (С);
м. грузоподъемная, подъемник – підóйма (Г);
м. дробильная – м. дробі́льна; дробáрка (Др);
м. дыроверлильная – сверді́ярка (С);
м. камнедробильная – каменедробáрка (С);
м. камнеобделочная – м. каменеобрóбна;
м. камнеотборная – м. каменедобі́рна, каменедобі́рка (С);

м. облицовочная – м. личкува́льна; личкува́лка (С);
м. пескодувная – м. піскоду́вна; піскоду́вка;
м. промывная – м. промивна́; промива́льниця (Сбт83);
м. сортировочная – м. сортува́льна; сортува́лка (С);
м. трамбовальная – бутина́рка (С);
м. формовочная – м. формівна́;
м. шпунтовальная – м. гарівна́; гарівни́ця (С).
Машинный (относящийся к машине) – машинóвий (МхС);
м. (о работах, копре) – машинний (С).
Маяк (о свае) – сторожо́к(-жкá) (Г*, НМБц); [маяк(-ка) (ПхБМ138)];
м. ватерпасный – с. ґрунтваго́вий;
м. штукатурный – с. тинька́рський;
по маякам (штукатурить) – під сторожкі (НМБ).
Медведка (для передвижения грузов) – станóк(-нкá) (Г, НМПр);
м.-струг – спуст(-ста) (Г).
Медленный (о схватывании раствора, высыхании покраски, темпе работы) – пові́льний.
Медленносхватывающийся (раствор, цемент) – повільнотужавний (С).
Медный (о кровле, оконных и дверных приборах) – мідний.
Медь листовая – мідь(-ді) аркуше́ва (ТхС, ПхБМ265).
Медянка (краска) – мідя́нка (ТхС).
Междубалочный (о конструкции) – межитря́мний.
Междуоконье – ца́рина (Ск).
Междуопорный – міжопóрний.
Междурамный – міжрямо́вий.
Междуреберный (о плите, конструкции) – міжребро́вий.
Междуреберье – міжребéр'я (С).
Междустолбие – межистóвп'я (С); [поміжстовпóвість(-вості) (ЩцВ29)].
Междуэтажный (о тяге, перекрытии) – міжповерхóвий (СБМ263, НЗОМ106).
Мезонин – гірні́ця (Г); мезоні́н(-на) (С).
Мезонинный – гірни́цевий, мезоні́новий (С).
Мел (побелочный, для покраски) – кре́йда (Г, У);
м. кусковой – к. грудко́ва;
м. молотый – к. ме́лена;
м. отмученный, плавленый – к. відму́лена.
Меление – крейді́ння, крейдува́ння (С).

Мелить, намелить (*белить, натирать мелом*) – крейдувати, крейдити, покрейдити (С).

Мелкий (*о песке, щебне, ремонте*) – дрібний;

м., неглубокий (*о канаве*) – мілкий.

Мелкозернистость (*песка, камня*) – дрібнозернястість(-тости) (Т).

Мелкозернистый (*песок, камень*) – дрібнозернястий (Т).

Мелкозубка, напилек – личник(-ка) (МхС).

Мелкозубый (*о пиле*) – дрібнозубий (С).

Мелкоизмолотый (*мел, цемент*) – дрібно-молотий.

Мелочь (*при бойке камня*) – дрібняк(-ку) (Др); [дріб'язок(-зку) (АПС, Г)].

Мельчить (*камень*) – дрібнити (Г).

Мерный (*о ленте, ящике*) – вимірчий (ГДС).

Мертвый (*о гипсе, весе*) – мертвий (СБМ17);

м., балластный (*о грузе*) – некорисний (С); **м. (о ште)** – заплішений (С).

Месилка (*для мешения глины*) – місилка (С).

Месильный (*о приборах*) – місильний (С).

Месильщик, -ца – місильник(-ка), місильниця (У).

Месить (*глину*) – місити (Г, У).

Местный (*об изгибе, осадке, ремонте*) – місцевий (НОМ350).

Место – місце;

м. огражденное – загорода (Г);

м. отхожее – вихідка (СЖМ); [ви(від)хóдок(-дка) (СЖМ, У, Срđ, Сбт109)];

м. о. напольное – в. назéмна;

м. о. поэтажное – в. поповерхóва;

м. сборочное – м. складовé (С);

м. свалочное – смітниця, смітник(-ка) (Г);

м. складочное – складовіще (С).

Металл – метал(ь)-лю) (ТхС);

м. листовой – м. аркушевий;

м. литой – м. літий, виливаний;

м. цельнорешетчатый – м. суцільнорешетуватий (С).

Металлический (*о конструкции, цементе*) – металéвий (НОМ143).

Метить (*при разбивке соединений*) – значіти, мітити (АПС, Г, У);

м. зарубками – карбувати (АПС, Г);

м. керном – кернувати (С);

м. графаретом – таврувати (АПС, Г*).

Метка – (пó)знáчка, мíтка (АПС, Г, У, НЗОМ6); [зáзначка (Г, У, ЛвБ39)];

м.-зарубка – карб(-ба) (АПС, Г, У);

м. зарубками (*процесс*) – карбування;

м. керном (*процесс*) – кернування;

м-ку имеющий – знáчений (Г).

Метла (*для разравнивания песка, раствора*) – мiтлá (Г, У).

Метр – метр(-ра) (ФС);

м. погонный – м. подовжінний.

Механизм – механізм(-ма) (МхС);

м. метальный – м. перемішувальний;

м. передаточный (*в копре*) – м. передавний, передатний;

м. подъемный – м. підіймний;

м. ударный (*бабы*) – мудáрний.

Механика – мехáніка (КС II);

м. строительная – м. будівельна (СБМ1, НОМ5);

м. техническая – м. технічна.

Механический (*о копре, смеси*) – механічний (МхС).

Мечение – значіння, знáчення (Г, У);

м. зарубками – карбування;

м. керном – кернування;

м. трафаретом – таврування.

Мешалка (*аппарат для перемешивания бетона*) – мiшáлка (У, ДСТ, ПхБМ95, КвДВД16, КвВЦД7);

м. (лопаточка) – копiстка (Г, У, ДСТ);

м., болтень, гребок – бовт(-та) (Г*);

м.-вагонетка – вагонóк-мiшáлка (С);

м.-грабли – м. грабляста; греблó (Г);

м. периодического действия – м. періодично-чінна;

м. ступенчатая – м. східча́ста.

Мешать (*смешивать*) – мiшáти (Г, У).

Мешковина (*материал для кровельн. пластырей*) – мiшкóвина (С).

Мешок поршневой (*в строительном насосе*) – мiшóк толокóвий (С).

Минеральный (*о краске, топливе*) – мінерáльний (Г).

Многоопорный (*о балке, ферме*) – многоопóрний; [многоді́льний (НОМ299)].

Многопролетный (*о балке, ферме*) – многопрогiнний (НОМ299); [многопрогонóвий (СБМ181)];

Многораскосный (*о фермах*) – многокосцéвий (С); [многокосинцéвий (СБМ178)].

Многорешетчатый (*о фермах*) – многогратчáстий (С); [многореші́тний СБМ179)].

Многосветный (*о помещении*) – многосвітловий.

Многосрезный (*о заклепке, стыке*) – многозрі́зний.

Многоугольник – многоку́тник(-ка) (КСТ);

м. веревочный – м. шнуровий (СБМ208, НОМ191, СПС84, НТМ172);

м. замкнутый – м. зі́мкнений (С); [м. зámкнений (НТМ127)];

м. силовой – м. силовий;

м. шарнирный – м. сустáвний.
Многоугольный (о ферме, плане) – много-
 кúтний (КСІ).
Многоэтажный – многоповерхóвий.
Модель (сооружения) – модель(-лі) (Тмч,
 Др, ДСТ, НТМ І 120).
Модуль (упругости) – мóдуль(-ля) (КС І,
 НЗОМ5).
Мозаичный,-ковый (о кладке, мощении) –
 мозаїковий (АрС); [мозаїчний (ПхБМ119).
Мойка (бетона) – миття (У).
Мокра, кисть штукатурная – щітка тинь-
 кáрська (ПхБМ257).
Молоко (бетонное, известковое, цемент-
 ное) – молоко (Г*, ПхБМ97).
Молот – мóлот(-та) (Г, У, ПхБМ111);
м. (деревянный) – дóвбня (Г, МЕ III 28,
 Срò);
м. боевой, отбивной – бияк(-ка) (Г, У);
м. каменетесный – б. каменя́рський;
м. осадный, осадка – набивáч(-ча) (СЖМ,
 Г*);
Молотобоец – молотобóець(-бійця) (Г, Др).
Молотовище – молотови́ще (У, Тмч).
Молоток – молотóк(-ка) (Г, У, Др, ДСТ,
 ПхБМ235, Сбт113); ум. молотóчок(-чка);
м. гвоздильный – м. цвяховий;
м. заклепочный, заклепник – м. нютува́ль-
 ний;
м. каменщиный – тесéлка (С);
м. каменетесный – бияк(-ка) каменя́рсь-
 кий (С); [лискар(-ря) (Г, ПхБМ112)];
м. коготильный (деревянный) – довбéш-
 ка (Г);
м. кровельщиный – молотóк укривáль-
 ницький;
м. мостильный – м. брукáрський;
м. плотничный – м. тесля́рський;
м. расшивной – м. личковий;
м. ручной, ручник – однору́к(-ка) (Г, У,
 Тмч);
м. столярный – кия́нка (Г, У, Тмч, НМПр);
м. штукатурный – м. тинька́рський;
острый конец молотка – хва́лна (ЛвБ23).
Момент – моméнт(-ту) (КС II, СБМ3);
м. возрастающий – м. ростúчий;
м. восстанавливающий – м. відно́вний;
м. вращающий – м. оберта́льний;
м. изгибающий – м. згíнний (С); м. гну́-
 чий (СБМ3);
м. инерции – м. інерці́ї, безвлади (КС II,
 НЗОМ40);
м. крутящий – м. (за)крутний;
м. ломающий – м. зламний;
м. опорный – м. опóрний;
м. опрокидывающий – м. перекидний;

м. поворачивающий – м. поверта́льний
 (НЗОМ90);
м. полярный – м. поля́рний (КС II, НЗОМ40);
м. скручивающий – м. закрутний;
м. сопротивления – м. опóру (НЗОМ48);
м. статический – м. статичний (НТМ І 132,
 НЗОМ49);
м. фиктивный – м. уявний;
м. центробежный – м. відосередко́вий;
м. ядровой – м. ядрóвий (СБМ206, СПС95).
Моментный (о площади, эюре) – моméнт-
 ний (СБМ182).
Монолитность (сооружения) – монолі́тність
 (-ности) (С).
Монолитный (о сооружении) – монолі́тний;
м. (о камнях) – суцільний (Г*).
Монтаж, сборка (арматуры) – монта́ж(-жу).
Монтировать, собирать (арматуру) – мон-
 тува́ти (ДСТ).
Монумент – монумéнт(-та) (ШцВ53).
Морение (окрашивание на глубину) – бар-
 вувáння.
Морилка – барвни́ця (С).
Морить (окрашивать на глубину) – барву-
 ва́ти (С).
Морозин (плита из прессов. костриги) –
 кострича́к(-ка) (С).
Морозобоина, морозовина (порок дерева) –
 морозови́ця (С).
Морозостойкий,-устойчивый (материал) –
 морозості́йкий (С).
Морозостойкость,-устойчивость (материа-
 ла) – морозості́йкість(-кости) (С).
Морозоупорность – морозотрї́вкість(-кости)
 (С).
Морозоупорный – морозотрї́вкий.
Морщина (покраски) – змóршка (Г*).
Морянка (долголежалая гашеная известь) –
 попільну́ха залéжана (С).
Мост – міст (мостá, мосту) (ШМС).
Мостик переходный – містóчок(-чка) пере-
 хідний.
Мостильщик – мостя́р(-ра) (С); [мостні́к(-ка)
 (У)];
м. (мостовой) – брукáр(-ра) (У); [бруків-
 ник(-ка) (ПхБМ37)].
Мостить (плитами) – мості́ти (Г, У);
м. (камнем мостовую) – брукува́ти (Г, У,
 ДСТ, КчСС10, ШрА35, ПхБМ37);
м. (досками) – стелі́ти (Г, У).
Мостки, подмостки (на лесах) – підмостки
 (СЖМ, Г, У).
Мостовая – мості́нець(-нця) (ШМС);
м. каменная – брук(-ку) (Г, У, ПхБМ37).
Мотыга – моты́ка, копанія (Г, У, ПхБМ27,
 Сбт112).

Мохра (*шереховатость отпила*) – кошлá (НС).

Мочаление – розволóкнювання, розволóкнення.

Мочалить,-ся (*торец сваи ударами бабы*) – розволóкнювати, розволóкняти, розволóкніти,-ся (С).

Мочало – лі́ко (Г, У).

Мочальный (*о щетке, швабре*) – лі́чаній, личако́вий (Г).

Мочильный (*о яме, ящике*) – мочі́льний (С).

Мочить (*глину, кирпич, снопики*) – мочі́ти (Г, У, Тмч, КвДВД17).

Мочка, мочение – мочіння, мочення.

Мошка (*порок стекла*) – мо́шка (Г*).

Мощение (*плитами*) – мості́ння, мо́щення (С);

м. (*камнем мостовой*) – брукува́ння;

м. (*досками*) – стелі́ння, стéлення;

м. в елку – м., б., с. со́сонкою;

м. рядами – м., б., с. рядо́vé.

Мощность (*конструкции, слоя грунта*) – мо́гу́тність(-ности) (ФС).

Мощный (*о конструкции, слое грунта*) – мо́гу́тній (Г*).

Мрамор – мармур(-ру) (Т);

м. зерни́стый – м. зерня́стий;

м. крапчаты́й – м. крапча́стий;

м. подводный, поделный, фальшивый – м. бармований;

м. раковистый – м. черепашкува́тий;

м. цветной – м. кольоро́вий.

Мраморный – мармуровий.

Мраморщик – ма́рмурник(-ка) (С).

Мука (*алебастровая, каменная, цементная*) – боро́шно;

м. известковая, пушенка – попі́льну́ха (Г);

м. пробковая – б. корко́vé.

Мумия (*краска*) – му́мیا (ТхС, ПхБМ265).

Мур (*украинизм*) – мур(-ру) (Г, У, ПхБМ61).

Мусор (*строительный*) – смі́ття (Г);

м. кирпичный – груз(-зу) (Г, У, ЩрА253);

м. (крупный) – бétлах(-ху) (Г).

Мусорник,-ца (*сооружение*) – смі́тниця (Г).

Мутовка, болтень – бовт(-та́) (Г, КчСС34).

Муфель – му́фля (ТхС).

Муфельный (*о печи*) – муфльо́вий (С).

Муфта (*соединительная, сгонная*) – злу́чник (-ка) (МхС);

м. переходная – з. перехі́дний;

м. стяжная – з. стяжний.

Мушка (*перки*) – му́шка (Г*).

Мшиться (*о свае, бабе*) – волоха́тити (Г).

Мыс, хребет (*свода*) – спі́на (Г, Ск, НМЛ).

Мыть (*песок, бетон*) – мі́ти.

Мытье – миття́.

Мяляня (*для глины*) – м'я́лка (С).

Мять (*глину*) – м'я́ти (Г, У);

м. (*солому*) – ме́рвити (Г).

Мятье (*глины*) – м'яття́;

м. (*соломы*) – мерві́ння, ме́рвлення.

Н

Набивать,-бить,-ся (*бугель, печь, стену*) – набива́ти, набі́ти,-ся (Г, У, ПхБМ185, КвДВД14);

н. (*набойку*) – прибива́ти, прибі́ти (Г);

н. клины́шками, колы́шками, клинцо́вать – клинцюва́ти, поклинцюва́ти (Г, У).

Набивка,-вание – набива́ння, набиття́;

н. (*набоек*) – прибива́ння, прибиття́;

н. клины́шками, колы́шками – клинцюва́ння, поклинцюва́ння.

Набивной, набивочный (*материал*) – набивні́й (Тмч);

н., глинобитный – глиното́паний (С);

н. (*о калевке*) – накладні́й (С).

Набирать, набрать (*бревна, пластины в пазы*) – замі́тувати, заме́тати (Г);

н. (*паркет*) – штукува́ти, поштукува́ти (Г).

Набойка (*на балку*) – набі́йка (С);

н. предохра́нительная, за́щитная – н. захи́сна́.

Набор (*бревен, пластин*) – замі́ть(-ме́ті), за-мет(-ту) (Г);

н., наборный пол – з. підлого́ва (С);

н. инструме́нтальный – справі́лля (Г, У, ДСТ).

Наборка, набирание (*бревен, пластин*) – замі́тування, заме́тання;

н. (*паркета*) – штукува́ння, штуко́вання (С);

н. фігу́рная (*паркета*) – ш. фігу́рне.

Наборный (*набранный из бревен, пластин*) – замі́тний (С);

н. (*паркет*) – штуко́ваний (Г, У);

н. (*о работах*) – штукува́льний (С).

Набрасывать,-бросать (*глину, камень*) – на-кида́ти, накі́дати, накі́нути (Г, У).

Наброска,-расывание (*процесс*) – накида́-ня, накі́дання;

н. (*из камня*) – на́кидь(-ді) (С);

в наброску – у накі́дку (Г).

Набросы, строительный мусор – смі́ття́ будіве́льне.

Набрызг (*краски*) – на́брызк(-ку) (С).

Набрызгивать,-згать (*краску*) – набрі́зку-вати, набрі́зкати (Г, У).

Набухание (*дерева*) – бухня́віння.

Набухать, -хнуть (о дереве) – бухнявіти, набухнявіти (Г).

Наваливать, -лить, -ся (строительный материал) – навалювати, наваліти, -ся (Г, У);

н. (землю на тачки) – накида́ти, наки́дати (Г, У, АПС).

Навалка, -ливание (материала) – навалювання, навалення;

н. (грунта) – накида́ння, наки́дання.

Навальщик (грунта на подводы) – накида́ч(-ча) (С).

Навертка, -ток, -тыш, навертное сверло – праву́шник(-ка) (Г, У, Тмч).

Навес (строение) – повітка, повіть(-ті) (Г, У, Ск, КчСС8, ЛвБ11);

н. (крыши) – стрі́ха (Г, У, Ск);

н. (над крыльцом, платформой, окном) – дах(-ха), дашок(-шка) (Г, У, КчСС67);

н. защитный – с., д. захисний;

н. куполообразный – клубу́к(-бука) (Г).

Навеска, навешивание (дверей) – навішування, навішення;

н., нацепливание – начіплювання, начеплення.

Навесный, навешенный (о петле, двери) – навісний (С).

н., висячий (о стропилах) – висний (С);

н. (о сборке) – навіслий (С);

н., петельный – завіс(к)овий (СЖМ).

Наветренный (о стороне фермы, сооружения) – навітрений (С).

Навешивать, -сить (дверь) – навішувати, навісити (Г, У, НОМ359, НЗОМ110);

н., нацеплять – начіплювати, начіпля́ти, начепи́ти (Г, У).

Навивать, -вить (канат) – намотувати, намота́ти (Г, У).

Навинчивание – нагві́нчування, нагві́нчення.

Навинчивать, -тить, -ся – нагві́нчувати, нагві́нтити, -ся (У).

Наводить, -вести (краску) – наводити, навести (Г, У);

н. мат (покраской) – матувати, поматувати (С);

н. м., матировать – тмянува́ти, тмяни́ти, потмяни́ти (С).

Наводка, -ведение (краской) – наведення, наводження;

н. мата (покраской) – матува́ння, поматува́ння;

н. м., матирование – тмянува́ння, тмя́нення, потмя́нення.

Навозница (сооружение для мусора) – смі́тниця (Г).

Нагель, гвоздь деревянный – ті́бель(-бля) (СЖМ, Г, У, Ск, НОМ82, НМЛ, НМР, НМПр).

Наглухо (заделать балку) – нерухо́мо (С);

н. (заделать отверстие) – наслі́по (С);

н. (соединять) – насущи́ль (С).

Нагнетание – нагніта́ння.

Нагнетательный (вентилятор, насос) – нагні́тний (МхС).

Нагнетать (воздух, строит. раствор) – нагні́чувати, нагні́тити (Г, У).

Наголовник (сваи, для скрепления стропильн. ферм) – на́головень(-вня) (ДСТ); [на́головник(-ка) (ПхБМ299)].

Нагонка (бугеля) – набива́ння, набиття́.

Нагонять, -гнать (бугель) – набива́ти, набі́ти (Г, У).

Наградка, пила наградная – пі́лка гарова́ (С); [нагрудка (ПхБМ55)].

Наградник, наконечник дверной (набиваемый на гребни брусков) – нагребі́нник(-ка) (С).

Наградный (о пиле) – гарови́й (С);

н. (о бруске) – нагребі́нний (С);

н. (о шпунте) – шпугови́й (С).

Нагребник (коньковое покрытие) – гребі́нчак(-ка) (С).

Нагрев, -вание – нагрі́в(-ву), нагрі́ва́ння, нагрі́ття.

Нагреватель – нагрі́вник(-ка) (С);

н. ребристый – н. ребро́ваний;

н. центральный – н. центра́льний.

Нагревательный, нагревающий (о приборах) – нагрі́вний (С).

Нагревать, -реть, -ся (асфальт, отопительный прибор) – нагрі́вати, нагрі́ти, -ся (Г, У, НЗОМ7, НМЛ).

Нагружать, -зить (кладью) – наванта́жувати, наванта́жити (Г, У);

н. (силами) – обтя́жувати, обтя́жити (Г).

Нагрузка, груз – ванта́га (СПС10);

н., нагружение – наванта́жування, наванта́ження (СПС9, НЗОМ12);

н. (силами) – обтя́г(-гу), обтя́жування, обтя́ження (НТМ І 28, СБМЗ);

н. безопасная – о. безпе́чний;

н. быстроменяющаяся – о. хуткозмі́нний;

н. ветровая – о. вітрови́й;

н. временная – о. тимчасо́вий;

н. динамическая – о. динамі́чний;

н. допускаемая – о. допускни́й;

н. единичная – о. одини́чний;

н. косвенная – о. посере́дній;

н. критическая – о. критични́й;

н. мертвая, бесполезная – о. некорисни́й;

н. (не)подвижная – о. (не)рухомий (СБМ4);
н. непосредственная, прямая – о. без-
 посередній;
н. непрерывная – о. безперервний;
н. (не)равномерная – о. (не)рівномірний;
н. облегченная, облегченного типа –
 о. зменшений;
н. односторонняя – о. однобічний;
н. переменная – о. змінний;
н. полезная – о. корисний (СБМ261);
н. полная – о. повний;
н. постоянная – о. сталій;
н. предельная – о. граничний;
н. приведенная – о. зведений;
н. пробная – о. спробний;
н. равномерно-распределенная – о. рівно-
 мірно-розміщений (СБМ4);
н. разрушающая, шительная – о. руйна-
 ційний;
н. распределенная – о. розміщений (С);
 [вантага розподілена (СПС10)];
н. расчетная – о. розрахунковий;
н. снеговая – о. сніговий;
н. сосредоточенная – о. зосереджений;
н. сплошная – о. поспільний;
н. статическая – о. статичний (НОМ45);
н. ступенчато-распределенная – о. схід-
 частий;
н. узловая – о. вузловий;
н. частичная – о. частковий.
Нагрузочный (материал, платформа) – на-
 вантажний (ШМС).
Надав,-ка (инструмент) – натискáč(-ча) (С).
Надавливание (процесс) – натискання, на-
 тиснення;
н. (величина) – нáтиск(-ску) (Г).
Надавливать,-вить (инструмент) – натис-
 кáти, натисну́ти; [нада́влювати, нада́вити
 (Г, У, НЗОМ33)].
Надбутка, забутка (процесс) – забутóвуван-
 ня, забутува́ння;
н. (заполнение) – забутóвання (С);
н. надсводная – з. надскле́пінне.
Надвигать,-нуть,-ся (ферму, копер) – на-
 суну́вати, насуну́ти,-ся (Г, У).
Надвижка,-гание – насунáння, насунéння.
Надверье (наддверный выступ) – наддвé-
 рина (С).
Надевание (хомута) – надівáння;
н. насадки – наса́джування, наса́дження (Г,
 У).
Надевать,-деть (хомут) – надівáти, надíти
 (Г, У);
н. насадку – наса́джувати, наса́дити (Г, У).
Надежность (грунта, основания) – надíй-
 ність(-ности).

Надежный (о грунте, основании) – надíйний.
Наземный (о сооружении, сети труб) –
 надзéмний.
Надзор (технический) – нáгляд(-ду) (У, АПС,
 ДСТ).
Надкалывать,-лоть,-ся (дерево) – надкó-
 лювати, надколóти,-ся (Г, У).
Надоконье (надоконная стенка) – надвiкóн-
 ня (С).
Надолба, насадной брус – на́довбенъ(-бня)
 (Г); [одкóсич(-ча) (НМЛ)].
Надпил,-ливание – надпiл(-лу), надпiлю-
 вання, надпи́ляння.
Надпиливать,-лить,-ся – надпiлювати, над-
 пи́ляти,-ся (Г, У).
Надрез (на свае) – надрiз(-зу) (У);
н. пилой – надпiл(-лу) (С).
Надрезывание,-зание,-зка – надрiзува́ння,
 надрiза́ння, надрiза́ння;
н. пилой, надпил – надпiлюва́ння, над-
 пи́ляння.
Надрезывать,-зать,-ся – надрiзува́ти, надрi-
 за́ти, надрiза́ти,-ся (Г, У);
н. пилой – надпiлюва́ти, надпи́ляти,-ся
 (Г, У).
Надруб (дерева) – надрúб(-бу) (У, ПхБМ53);
н. косой – н. скiсний.
Надрубка,-бывание (процесс) – надрúб-
 вання, надрубáння;
н-ка (зарубка) – надрúбина (ДСТ).
Надрубывать,-бать,-ся (сделать надруб) –
 надрúбува́ти надрубáти,-ся (Г, У).
Надрыв (в железе) – надрiва, порéпина
 (ДСТ*).
Надсводный (о заполнении, конструкции) –
 надскле́пінний (С).
Надставка (дефлектора) – надста́вка (С).
Надстенный (о конструкции) – надстiнний
 (С);
н. (о желобе) – даховiй (Г*).
Надстро(а)ивать,-ронть,-ся – надбудóвува-
 ти, надбудува́ти,-ся (АПС, У, Тмч).
Надстройка (старых зданий) – надбудóва
 (АПС, ДСТ, Км);
н., надстраивание (процесс) – надбудó-
 вування, надбудува́ння.
Наждак – шмéргель(-лю) (ТхС).
Нажим (приспособление) – натискáč(-ча) (С);
н., нажимание – нáтиск,-ку, натискáння,
 натiснення.
Нажимать,-жать (инструмент) – натискá-
 ти, натисну́ти (Г, У, НОМ246).
Нажимной (о приспособлениях) – натискó-
 вий (МхС).
Наискось (пилить, укладывать) – навскóсi
 (У).

Наземный (о сооружениях) – наземный.

Накат, накатниковая выстилка – накіт (-кóту) (Г).

Накатина – накотина (С); [лагун(-на) (Г)].

Накатка, -тывание – на́кóчування, на́кóчення;

н. вручную – н. рукóшма;

н. навесная – н. наві́сне.

Накатник (материал) – накі́ття (С).

Накатниковый, накатный (материал) – накі́ття (С).

Накатниковый, накатный (материал) – накі́тний (С).

Накатывать, -тить (накатник, ферму) – на́кóчувати, на́котіти (Г, У);

н. (вверх) – ви́кóчувати, ви́котити (Г, У, МЕ III 29).

Накернивание – кернува́ння, кёрнення.

Накернять, -нить, -ся – кернува́ти, керні́ти, -ся (С).

Накидной (о кладке) – на́кидний (С).

Накладка (стыковая) – на́кладка (ПхБМ62); [лиштівка (ДСТ, НЗОМ36)];

н., нашивка, доска нашивная – по́шивка (Г*);

н., накладывание – на́кладáння, на́кладення;

н. клиновая, клиновидная – на́щóка (Г);

н. косая, стыковая – на́кладка ко́са;

н. кусковая – н. шма́ткова́;

н. одиночная – н. о́дина́рна;

н. парная – н. па́рїста́;

н. поясная – н. по́ясна́;

н. стыковая – н. сти́кова́;

н. угловая – н. на́рі́жна́;

н. уголковая – н. ку́ті́вкова́;

н. узловая – н. ву́злова́;

н. фасонная – н. обрисóва.

Накладной (о доске, врубке) – на́кладний (С);

н., фанерочный – фо́рні́рований (С).

Накладывание, наложение – на́кладáння, на́кладення;

н. заплаты (в доске) – ла́та́ння.

Накладывать, -дать, -дожить, -ся (накладку) – на́кладáти, на́кла́сти, -ся (Г, У);

н. заплату – ла́та́ти, по́ла́тати (Г).

Наклеивать, -ить, -ся (фанеру, паркет) – на́клеювати, на́кле́ти, -ся (У, Тмч);

н. (обои) – на́лі́плювати, на́лі́пити (Г, У).

Наклейка (предмет) – на́кле́йка (С); [налі́пка (У)];

н., наклеивание (процесс) – на́клеюван-ня, на́кле́ння;

н. (обоев) – на́лі́плювання, на́лі́плення;

н. корзинкою (паркета) – на́клеювання плéтивом (С).

Наклейной (о паркете) – на́кле́йний (У).

Наклейщик – кле́йльник(-ка), на́кле́йник(-ка) (У).

Наклейка (предмет) – на́кле́пка (У);

н. заклепками (предмет) – на́ню́тьень(-тня) (С);

н., наклепывание (процесс) – на́кле́пуван-ня, на́клепа́ння;

н. заклепками – на́ню́то́вування, на́ню́тува́ння.

Наклепывать, наклепать, -ся – на́кле́пува-ти, на́клепа́ти, -ся (Г, У);

н. заклепками – на́ню́то́вувати, на́ню́тува́ти, -ся (С).

Наклон (крыши, стены) – на́хил(-лу), по́хил(-лу) (Г, У, НОМ42, СПСЗ, НТМ I 27).

Наклонный (о сооружении, давлении) – на-хíлий (Г, У); [похíлий (Г, У, СБМ9);

н., косой (о сечении) – скі́сний (Г, У, НОМ224, НЗОМ79).

Наковка – на́кóвування, на́кува́ння, на́кóвания (С);

н. (предмет) – на́кі́вок(-вка) (С).

Наковывать, -ковать (поверхность камня, бетона) – на́кóвувати, на́кува́ти (Г, У, ПхБМ112).

Наколенник (у мастера гладильщика) – на-колі́нник(-ка) (С).

Наколка (ишло для разметки) – на́колю́чка (С).

Наконечник – на́конéчник(-ка) (Г, У, Др);

н., башмак (металлическая оковка) – за-кíвка (Г, ДСТ, Др);

н. винтовой (сваи) – н. гві́нтовíй;

н. дверной, наградник – на́гребі́нник(-ка) (С).

н. кольцевой (сваи) – з. кі́льцева́;

н. лопастной (сваи) – н. ло́патне́вий;

н. съемный – н. зді́ймний.

Накопщик (накапывающий землю) – ко́па́ч (-ча) (Г*).

Накосный (о балке, раме) – скі́сний (У);

н. (о диагональной стропильной ноге) – на-рі́жний (Г*).

Накрой – на́крив(-ву) (С).

в накрой – на́кривом, уна́крив.

Наливать, -лить (асфальт, раствор накладку) – на́лива́ти, на́лі́ти.

Наливной (о способе работ) – на́ливний (С).

Наличник – ли́штва (Г, У, ЩРА32, КчСС36, НМЛ, НМР);

н. дугообразный – л. ду́гува́та;

н. прибывать, -бить – ли́штвува́ти, поли́шт-вувáти (НМР).

Намазка, -зывание – на́ма́зування, на́ма́зан-ня;

н-зка (слои) – на́маз(-зу) (С);
н. контрольная – н. контро́льний.
Намазывать,-зять – на́мазувати, на́мазати (Г, У).
Наматывать,-мотать,-ся (о канате, жалюзях) – нави́вати, нави́ти,-ся (Г, У, НОМ246); намо́тувати, намота́ти,-ся (Г, У).
Намачивать,-мочить,-ся (песок, кирпич) – намо́чувати, намочи́ти,-ся (Г, У).
Намеливание,-ление – крейді́ння, покрей-ді́ння.
Намеливать,-лить,-ся (покрывать, натирать мелом) – крейди́ти, покрейди́ти,-ся (С).
Намет (штукатурки, бетона) – на́кидь(-ді) (С); [наме́т(-ту) (ПхБМ255)];
н. (железная полоса для запер. ставень) – шта́ба віко́нна (С).
Наметка, намечание (отверстий) – позна-ча́ння, позна́чення.
Наметочный (инструмент) – (по)значко́вий (С).
Наметывание (штукатурки) – накида́ння, накі́дання.
Наметывать, наметать (штукатурку) – накида́ти, накі́дати (Г*, У, Тмч); [наміту-вати, намета́ти (ПхБМ255)].
Намечать,-тить (отверстия) – познача́ти, позначи́ти (Г, У).
Напарье, ложечное сверло – ло́патень(-тня) (Г).
Напильник, напил – терпуг(-га) (Г, У); [пи́льни́к(-ка) (У, Тмч)];
н. драчевой – т. драче́вий;
н. личной – т. личкува́льний.
Напитывать,-тать,-ся (водой, противогни-лостным составом) – насочу́вати, насоч-и́ти,-ся, напо́ювати, напо́їти,-ся (Г, У);
н-ся глиной – набира́тись набра́тись глі-ни (КвДВД19).
Наплы(а)в (способ соединения) – на́пуст(-ту) (Г*);
н., нарост (на дереве) – на́ріст(-росту); [на́ростень(-сня), на́росля (Г, У)].
Наплы(а)вной (о соединении) – напусні́й (С).
Напогребница, погребница – льо́шник(-ка) (СЖМ).
Напольный (о печи, отхожем месте) – на-зёмні́й (С).
Напор (земли, ветра) – напі́р(-по́ру) (Г, Км); [нава́льність(-ности), на́тиск(-ску) (Г, У)];
н., напирание (процесс) – напіра́ння, на-пертя́.
Напорный (о баке, струе) – напі́рний (С).
Направка, направление (погружения сваи) – на́пря́мля́ння, на́пря́мле́ння (С);
н. (инструмент) – на́пра́ва (Г*).

Направление – на́пря́м(ок)(-му,-мку) (Г, У, СБМ6, НТМ I 19);
н. восходящее (раскосов, газов) – н. догі́р-ний;
н. нисходящее (раскосов, газов) – н. доді́ль-ний;
н. обратное (движения газов) – н. зворо́т-ний;
н. отвесное – н. простові́сний;
по направлению часовой стрелки – за го́динником (С).
Направлять,-вить,-ся (дать направление свае, силе) – на́пря́мля́ти, на́пря́ми́ти,-ся (Г);
н. (инструмент) – на́пря́ля́ти, на́пра́вити (Г, У).
Направляющий (о линии, конструкции, на-правляющей движение или ход работы) – на́пря́мний (Др, ДСТ, НЗОМ52);
н., маячный (о свае) – сторожо́кий (С).
Напряжение – напру́га (Г, У, Тмч, СПС56); [напру́ження (Г, Тмч, ДСТ, НОМ11, НЗОМ5); нату́га (Г, У, Тмч)];
н. вредное – н. шкідна́;
н. второстепенное – н. друго́рядна;
н. главное – н. голо́вна;
н. дополнительное, добавочное – н. до-датко́ва;
н. допускаемое – н. допускна́;
н. избыточное – н. зайви́нна;
н. касательное, тангенциальное, скалы-вающее – н. доти́чна;
н. косое – н. skíсна;
н. на изгиб, на разрыв, на сжатие и т. д. – н. на зги́н, на розри́в, на стиск тощо;
н. нормальное – н. норма́льна;
н. опасное – н. небезпе́чна;
н. осевое – н. ві́сна;
н. повышенное – н. збі́льшена;
н. пониженное, уменьшенное – н. зме́н-шена;
н. (по)переменное – н. пере́мінна;
н. предельное – н. грани́чна;
н. приведенное – н. зве́дена;
н. разрушающее – н. руйна́ційна;
н. разрывающее – н. розривна́ (НОМ27);
н. растягивающее – н. розтя́жна; [н. роз-тяго́ва (СБМ222)];
н. сжимающее – н. стискна́; [н. стиско́ва (СБМ222)];
н. скалывающее – н. зсу́вна, skíльна;
н. сложное – н. скла́дна;
н. среднее – н. пере́сична;
н. срезающее – н. зрі́зна.
Напряженность – напру́женість(-ности) (ФС); [напру́га, нату́га (У)].

Напудривание (*вид шлифовки*) – порошкування.

Напудривать,-рить,-ся – порошкувати, напорошкувати,-ся (С).

Напуск, напускание (*процесс*) – напускання, напущення;

н-ск (*величина напускания*) – напуск(-ку) (Г*, У); навідка (Др).

Напускать,-тить,-ся (*доски, листы кровли*) – напускати, напустити,-ся (Г, У).

Наращивание,-щение (*деревянных частей*) – доточування, доточення;

н. в полдерева – д. в півдерева;

н. в притык – д. в притік;

н. в четверть – д. у чверть;

н. вставной муфтой (*колонны*) – д. злучником;

н. завершенным гвоздем – д. йоржнем;

н. зубьями – д. в зубці;

н. раструбом – д. розширнем;

н. секторами – д. вірізками;

н. стаканом двойным – д. кұхлем подвійним;

н. фланцами (*колонн*) – д. крісами;

н. шипом глухим – д. чопом потайнім;

н. ш. двойным – д. подвійночоповé;

н. ш-ми крестообразными – д. хрищато-чоповé;

н. языком – д. кліном.

Наращивать,-щать,-стить,-ся (*деревянные части*) – доточувати, доточити,-ся (Г, У, НМЛ).

Наребренный (*уголковое покрытие на ребре крыши*) – наріжок(-жка) (С).

Нарезка,-зывание,-зание (*деревянных частей, процесс*) – нарізування, нарізання, нарізання;

н. (болта, винта) – різь(-зі) (МхС);

н. винтовая – р. гвинтова.

Нарезывать,-резать,-рэзать (*одну деревянную часть на другую*) – нарізувати, нарізати (Г, У, НЗОМІЗ).

Нарожник, полустропило – припұсниця (СЖМ, Г, ЩрА234, НМР); [піднаріжник (-ка) (НМЛ, НМПр)];

н. разжелобный – н. жолобінна;

н. ребровой (*угловая стропилина*) – наріжник(-ка) (Г, Ск, НМЛ); [наріжниця (Г, НМЛ)].

Нарост (*местное утолщение бетонной сваи*) – товстұдя (Г*);

н., наплыв, кап – наріст(-росту); [наросля, наростень(-ня) (Г, У)].

Наросток (*нарощенная часть*) – дотóчка (Г).

Нарубка (*предмет*) – нарубина (С);

н., нарубывание,-бание (*процесс*) – нарубівання, нарубання;

н. шипов – зачопівування, зачопування.

Нарубной (*о гребне, замке*) – нарубний (С).

Нарубывать,-бать,-бить,-ся (*гребни, одну деревянную часть на другую*) – нарубівувати, нарубати,-ся (Г, У);

н. шипы – зачопівувати, зачопувати,-ся (Г).

Наружный (*внешний*) – зокільний (С);

н. (находящийся вне помещения) – надвірний (Г).

Нары – піл (пóлу) (Г, У, Ск, НМЛ);

н. разборные – п. розбірний;

н. сплошное – п. суцільний.

Наряд (*на работу*) – за́гад(-ду) (Г*).

Наряжать,-дить (*на работу*) – за́гадувати, загадати (Г*).

Насадка, насаживание (*балки на шипы, процесс*) – наса́джування, наса́дження;

н. набивание (*бугеля*) – набивання, набиття;

н. (каменем, кирпичом) – за́гружування, за́гужання, за́гуження;

н-ка (*балка*) – наса́д(-ду) (Г, Ск); [наса́дка (Ск, Км)];

н. (каменная, кирпичная) – за́грузка (С);

н. (в печи) – сльо́сник(-ка) (С);

н., патрубок – па́трубок(-бка) (С);

н. брусчатая – наса́д брусовой;

н. глухая, неподвижная – н. непору́шний (-не);

н. опорная – н. опóрный;

н-ку надевать,-деть, насаживать,-дить – наса́джувати, наса́дити.

Насаживать,-дить (*балку*) – наса́джувати, наса́дити (Г, У, НМЛ);

н., набивать (*бугель, обрuch*) – набивати, набіти (Г, У, НМЛ);

н. (кирпичным боем) – за́гружа́ти, за́грузіти (Г).

Насвайник – напáльок(-ка) (Г*).

Насверливание,-ление – надсве́рдлювання, надсве́рдління.

Насверливать,-лить, набуравливать,-вить,-ся – надсве́рдлювати, надсве́рдліти,-ся (Г, У).

Насекать,-сечь (*на камне*) – насіка́ти, насік-тіти (Г, У);

н. (на дереве) – за́рубувати, за́рубати (Г, У).

Насечка,-кание (*процесс*) – насіка́ння, насічення;

н. (предмет) – насі́чка (Г*);

н. (на дереве, процесс) – за́рубівання, за́руб;

н. (на дереве, предмет) – за́рубка (Г, У); [на́руб(-ба) (Тмч)].

Наслаивать, -лоить, -ся (*краску, штукатурку*) – нашаровувати, нашарувувати, -ся (С).

Наслоение, -лаивание – нашаровування, нашарування, нашаровання (С).

Насос – смок(-ка) (МхС);

н. быстродействующий – с. хуткочінний;
н. строительный, Летестю – с. будівельний;

н. песчаный – с. пісковий.

Настенник, мауэрлат – окладаина (Г, Ск); мурлата (КчСС36, МзСВХ34).

Настенный (*о балке*) – настінний (С);

н. (о желобе) – даховий (Г*).

Настил – поміст(-мосту) (Г, У, КчСС51, ПхБМ71, Сбт175, НМЛ, НМПр); [міст (мосту) (Г, Ск); мостіння (ДСТ, Срл, Км)];

н. в елку – п. со́сонкою;

н. волнистый – п. хвилястий;

н. нижний – п. спі́дний;

н. одиночный, двойной – п. одно, двошаровий (С);

н. потолочный – п. стельовий;

н. предохранительный – п. захисний;

н. ходовой – п. ходовий (С).

Настилать, настлать (*досками*) – настелювати, настеляти, настеліти, наслати (Г, У, МзСВХ30);

н. (плитками) – вимощувати, вимостити (Г);

н. (каменем мостовую) – брукувати, ви́брукувати (Г, У, КчСС10, ПхБМ37).

Настилка, -лание (*досками*) – настелювання, настеляння, настелення, наслання;

н. (плитками) – вимощування, вимощення;

н. (каменем мостовой) – брукування, ви́брукування;

н-ка, настил – поміст(-мосту) (Г);

н. (плитная) – ві́мостка (С);

н. (каменная мостовая) – брук(-ку) (Г*);

н. (под подом печи) – постеля (Г);

н. в рамку, во фриз – настеляння у ра́мку (С);

н. послонная – н. пошаровё;

н. сплошная – н. по́спільне;

Настильный (*о поле, потолке*) – стелений (СБМ263).

Наструг, струг (*инструмент*) – струг(-га) (Г).

Насыпать, насыпать (*насыпь*) – насипати, насіпати (Г, У, СПС3, НМЛ); [висипати, вйсипати (Г, У)].

Насыпка, -пание (*грунта*) – насипання, насіпання.

Насыпной (*о грунте, материале*) – насипний (СПС102).

Насыпь – на́сип(-пу) (АПС, У, ДСТ, СПС4, НТМ I 27, НМПр); [вйсип(-пу) (Г, У, Тмч

ПхБМ18, НМЛ, НМПр); на́спа (ДСТ), переспа (АПС, Г)];

н. рыхлая – н. пухкий;

н. слежавшаяся – н. злежаний.

Насыпью, насыпную (*грузить*) – на́сипом (СЖМ, Г).

Насыщать, -тить, -ся (*раствор, известь водой*) – насичувати, насітити, -ся (Г, У).

Насыщение – насичування, насичення.

Натеска, -сывание (*процесс*) – натісування, натесання;

н-ка (*результат процесса*) – натісок(-ска) (С).

Натесывать, -сать (*бревна при сплачивании*) – натісувати, натесати (Г).

Натягивание, -жка – натягання, натягнення.

Натягивать, -нуть (*связь, тяж, трос*) – натягувати, натягати, натягти (Г, У).

Натяжение (*сила натягивания*) – натяг(-гу) (Др, ДСТ, НТМ I 17, НОМ352, НЗОМ9, СБМ257);

н. искусственное – н. штучний.

Натяженность, -нутость (*тросса, болта*) – натягненість(-ности) (ДСТ).

Натяжной (*о замке, клине*) – натяжний (Др).

Наугольник (*столарный*) – косінець(-нця) (Г, Тмч, ДСТ);

н. (для скрепления) – на́ріжок(-жка) (С); [на́ріжник(-ка) (Г, У, Тмч)].

Наугольный (*о стропиле, укрепляющей полосе*) – на́ріжний (Г).

Нахлестка – на́пусток(-тка) (НЗОМ34).

Нахлестывание – на́пускання.

Нахлестывать, -стать (*соединяемые листы железа*) – на́пускати, на́пустити (Г*).

Начало (*работ, схватывания бетона*) – по́чаток(-тку);

н. возможных перемещений – принцип (-пу) можли́вих пере́міщень (НТМ III).

Начерно, грубо (*обделывать*) – на́чорно (С).

Начисто (*отделать*) – лично́ (Г); чй́сто (Г*).

Нашивать, -шить (*доски, железные листы*) – нашивати, нашити (Г, У);

н. шелевку – шалювати (Г).

Нашивка, -вание (*процесс*) – нашивання, нашиття;

н. шелевки – шалювання;

н-ка (*то, что нашито*) – на́шивка (Г, У, Тмч);

н., накладка, доска нашивная – по́шивка (Г*).

Небо (*топки, печи*) – підне́біння (Г, У, КчСС22, НМЛ); [склеп(-па) (Г, КчСС22, НМЛ)].

Небоскреб – небося́г(-га) (С); [хмарочі́с (-чосу) (ЩрА182)].

Недоже(о)г (о недоженной извести, кирпиче) – недопал(-лу) (Г, ПхБМ134).

Недолив (неглазурованное место гончарной трубы) – лисина (НМЛ).

Недомер (в мере, объеме строит. материала) – недомир(-ру) (У).

Независимость (действия сил) – незалежність(-ности) (У).

Неизменяемость, неизменность (фермы, соединения) – незмінність(-ности) (С).

Неизменяемый, неизменный (о ферме, соединении) – незмінний (СБМ16).

Нейтральный (слой, волокно) – нейтральний (НОМ145, НЗОМ5).

Неопределимость статическая – невизначність(-ности) статична.

Неплотность (соединения, стыка) – нещільність(-ности) (Др, ДСТ);

н. (раствора) – негустість(-ности) (С).

Неплотный (о соединении) – нещільний (С);

н. (раствор) – негустий (С).

Неподвижность (опоры) – нерухомість(-ности) (У);

н. (соединения частей конструкции) – непорухність(-ности) (С).

Неподвижный (об опоре, блоке) – нерухомий (Г, У, НТМ156);

н., **неизменяемый** (о соединении частей) – непорухний (Г*, НОМ8); [глухий (Ск)].

Непрерывность (отопления, работ) – непереривність(-ности).

Непрерывный (о водоотливе, работах) – непереривний.

Непроизводительность (работы) – непродуктивність(-ности).

Непроизводительный (о работе) – непродуктивний.

Непромокаемость (кровли) – непромочність(-ности) (С).

Непромокаемый – непромочний (У).

Непроницаемость (перемычки) – непроніскність(-ности) (У).

Непроницаемый (о перемычке, грунте) – непронісний (С).

Неравнобокий (уголок) – різнобокий (С).

Неравномерность (осадки) – нерівномірність(-ности).

Неравномерный (об осадке, ходе сваи) – нерівномірний (СПС6, НОМ229); [тяглий (НМПр)].

Нервюра (арочное ребро свода) – пруг(-га) (ЩрА147);

н. замковая – п. звірний.

Нержавеющий – нержавний (МхС).

Несгораемость (кровли) – неспальність(-ности), неспаленність(-ности) (С).

Несгораемый (о кровле, перекрытии) – неспальний, неспаленний (С).

Несжимаемость (грунта) – нестисність(-ности) (С).

Несжимаемый (о грунте, материале) – нестисний (С); [нестискальний (НЗОМ7)].

Нестворный (об окне) – глухий (Г*, Ск).

Несущий (о балке, конструкции) – несний (С).

Нетронутый (грунт) – ціліний (Г, У).

Неудобоисполнимый (о работе, конструкции) – незручний до виконання (С).

Неустойчивость (сооружения) – нестійкість(-кости) (С).

Неустойчивый (о сооружении) – нестійкий (СБМ15); [валкий (Г, У143); хиткий (СЖМ III 341); хисткий, хибкий (У)].

Нечистоты, отбросы (канализационные) – нечистоти (С);

н. плавучие – п. плавні.

Нижний (внизу расположенный, напр., этаж) – ніжний (Г, У);

н. (под чем либо лежащий, напр., настил) – спідний (Г, У).

Нижник, нижний пильщик – спідняк(-ка) (Г, У, Тмч).

Ниппель (для соединения труб) – ніпель (-пля) (МхС);

н. присоединительный – н. прилучний.

Нисходящий (о раскосе, дымоходе) – додільний (СЖМ I 29, СБМ130); [низобіжний (СЖМ I 219)].

Нить гибкая – нитка гинка (С); нитка гнуча (НОМ552, НЗОМ109).

Ниша – ніша (Срд); [низьок(-зька) (У, Тмч, Срд); закапелок(-лка) (Г, У, ЩрА92);

н. батарейная – н. батерійна.

Нога (копра, крана) – нога (Г, У, ПхБМ61, НЗОМ30); ум. ніжка;

н. диагональная, наклонная, накосная, угловая, нарожник – наріжник(-ка) (Г, Ск, НМЛ); [наріжниця (Г, НМПр)];

н. стропильная – крокви́на (Г, Тмч); [клішня (НМЛ, НМП, НМБц); бйльце (Г)].

Нож (инструмент) – ніж(ножа) (Г, У);

н. (колодца, кессона) – різак(-ка) (Г*); [ніж(ножа) (СПС110)].

Ножницы – ножиці(-жиць) (Г, У);

н. для резки жести – н. бляхарські (СЖМ I 280, ПхБМ238).

н. кровельные – н. укривальницькі (С); [залізорізки (СЖМ I 280)];

н. рычажные – н. ва́жильні.

Ножо(е)вка (пила) – ножівка (СЖМ, У, ДСТ, ПхБМ55, НМЛ); пілка прорізна (ЛвБ23);

н. (скос доски) – косівка (НМП).

Ноздреватость (бетона) – нiздра́стість(-то-сти) (С).

Ноздреватый (о бетоне, стр. материале) – нiздра́стий (С); [нiздрува́тий (Г, У)].

Ноздрина (пустота в кирпиче) – нiздри́на (С).

Норма (выработки, нагрузок) – но́рма (СПС13);

н. урочная – н. робітна.

Нормальный (о размере, напряжении) – норма́льний (НЗОМ5, СПС6).

Носилки (для переноски строит. материала) – но́ші (нош) (Г, У, Сбт152, КчСС31, ПхБМ9); [носили (Г)];

н., коза (для носки кирпича) – коза́ (Г, ПхБМ118);

н., окарёнки – н. полубочкові (С).

Нутромер – нутро́мір(-ра) (МхС).

Нутубель, нутгубель, шпунтовик – гара́нок(-нка) (ДСТ).

О

Обапол, обаполок (укр.), **горбыль** – оба́піл(-пола); [оба́пілок(-лка) (СЖМ, Г, У)].

Обапольный – оба́пільний (Г).

Обвал, ливание (земли) – зава́лювання, зава́лення;

о. (место) – зава́л(а) (СЖМ, Г);

о. (штукатурки) – оба́лювання, оба́лення.

Обваливать, лить, -ся (о грунте) – зава́лювати, зава́лити, -ся (СЖМ, Г).

Отваливаться (о штукатурке) – оба́люватись, оба́літись (СЖМ15).

Обертывать, -нуть (сверло) – обкру́чувати, обкру́тити, -ся (СЖМ, Г).

Обвод, обводка (процессе) – обво́джування, обво́дження;

о., контур – обрис(-су), обвід(-во́ду) (СЖМ).

Обводит, обвести (краской, мелом) – обво́дити, обве́сти (СЖМ, Г, У);

о., обчертить – обрисо́вувати, обрисова́ти (ГдС);

о. огradoю – обгоро́джувати, обгороді́ти (СЖМ);

о. циркулем – обцирку́лювати, обциркулюва́ти (СЖМ).

Обводка (дымовой канал) – перего́ни(-гонів) (Г).

Обвязка (из полосового железа) – обв'язка (СЖМ, Г, У);

о. (связывающая система) – в'язь(-зі) (Г*); [в'язання (ЩрА98)];

о. (в деревянных стенах) – оше́п (оше́пу) (Г, Срđ, Ск, Др, НМР);

о. (одно бревно) – оше́пина (Г, Ск, НМЛ);

о. дверная, оконная (переплета) – обельча́к(-ка) (НМР); [статив (МЕ X 19)];

о. досчатая (паркетной клетки) – поклі́ть (-ті) (С);

о. кровельная, стропилина – крокви́на (Г);

о. нижняя (деревянной стены) – підва́лина (Г, Ск, Срđ);

о. опорная, рама опорная – клі́тка опі́рна (НМР);

о. укладывать, уложить – оше́пувати, оше́піти (Г, НМР).

Обвязной, обвязочный – обв'язува́льний (С);

о. (о бруссе) – оше́пний (С).

Обвязывание – обв'язува́ння, обв'язання;

о. (деревянным брусом) – оше́пування, оше́плення.

Обвязывать, -зять (проволокой) – обв'язува́ти, обв'язати́ (СЖМ, Г, У);

о. (дерев. брусом) – оше́пувати, оше́піти (Г).

Обдавка (заклепочная) – голо́вкáč(-ча́) (МЕ III 29).

Обделка, обработка – обрóблювання, обрóбляння, обрóблення;

о. (результат процесса) – обрóбка, обрóба (СЖМ, Г, У);

о. (чем либо) – опра́вляння, опра́влення;

о. (то, чем обделано) – опра́ва (СЖМ, Г, Тмч);

о. декоративная (процесс) – оздо́блюван-ня, оздо́бляння, оздо́блення;

о. д. (то, чем обделано) – оздо́ба (Г);

о. изразцами – кахлюва́ння (С);

о. изразчатая – кахльо́вання (С);

о. начерно – о. начoрне;

о. начисто – о. личне́;

о. по лекалу, по шаблону – модлува́ння.

Обделывать, -лать (инструментом) – обрóблювати, обрóбляти, обрóбити (СЖМ, Г, У, ЩрА57);

о. (чем либо) – опра́вляти, опра́вити (СЖМ, Г);

о. декоративно – оздо́блювати, оздо́бити (Г);

о. изразцами – кахлюва́ти, покахлюва́ти (С);

о. по шаблону – модлува́ти, помодлува́ти (Г).

Обдерновывание, обдерновка – (об)дернува́ння, (об)дерно́вання.

Обдерновывать, -новать, -нить – обдерно́вувати, обдернува́ти (С); [дернува́ти, по-дернува́ти (СЖМ, Г)].

Обдирание (*краски*) – обди́рання;

о. (*коры*) – облуплювання, облуплення;

Обдирать, ободрать (*краску*) – обди́рати, обді́рати, обді́рти (СЖМ, Г, У);

о. (*кору*) – облуплювати, облупіти (СЖМ, Г, У).

Обер-лихт, фрамуга – фрамуга (НМЛ).

Обетонивание – оббетонування, оббетонення.

Обетонивать, -нить, -ся – оббетонувати, оббетонити, оббетонівувати, оббетонувати, -ся (С).

Обжатие (*врубок*) – обтіснення.

Обжиг, обжигание (*глины*) – випалювання, випалення;

о. (*результат процесса*) – випал(-лу) (СЖМ, Тмч);

о. (*комлей*) – обпалювання, обпалення;

о. **напольный** – в. наземний;

о. **слабый** – в. малій.

Обжигальщик, обжигатель (*глины*) – випалювач(-ча), випальник(-ка) (СЖМ).

Обжигательный (*процесс*) – ви(об)пальний (СЖМ).

Обжигать, -жечь (*глину*) – випалювати, випалити (СЖМ, Г, У);

о. (*комли*) – обпалювати, обпаліти (СЖМ, Г, У).

Обжимание – обтискання, обтіснення.

Обжимать, -жать (*бревна, стены*) – обтискати, обтиснути (С).

Обжимка, обжим (*деревянной стены*) – лисийці (Г);

о. (*заклепочная*) – обтискач(-ча) (МхС);

о. (*процесс*), см. **Обжимание**.

Обжимной, -очный (*брус, инструмент*) – обтискний (С).

Обзел – обзел(-лу) (Г, У); [ошвара (Срд); прольотка (Др)].

Обзелина, обливина – вібліна (С).

Обзельный (*о доске, брусе*) – віблінний(С).

Обивать, -бить, -ся (*грани камня, дверь*) – оббивати, оббіти (СЖМ, Г, У);

о. (*железом*) – обковувати, обкувати (Г);

о. (*обоями*) – обклеювати, обклеїти, виклеювати, виклеїти (СЖМ);

о. **дранью, решетить** – дранкувати, задранкувати (Г); [решетувати, решетіти (СЖМ, У)];

о. **тесом, шелвкой** – шалювати, пошалювати (СЖМ, Г, У).

Обивка (*процесс*) – оббивання, оббиття;

о. (*железом*) – обковування, обкування, обкуття;

о. (*обоями*) – обклеювання, обклеєння, виклеювання, виклеєння;

о. **войлочная** – о. повстанє;

о. **дранью** – дранкування;

о. **тесом, шелвкой** – шалювання.

Обкалывание, -колка – обколювання, обколєння.

Обкалывать, -лоть (*камень*) – обколювати, обколоти (СЖМ, У).

Обкладка (*деревянная, кирпичная*) – обкладка (С);

о. **валиковая** – о. валкова.

Обкладывать, обкласть, обложить (*кирпичом, деревом, войлоком*) – обкладати, обкласти, обложіти (СЖМ, Г, У);

о. **дерном** – обдернувати, обдернувати (СЖМ, У);

о. **кладкой** – обмуровувати, обмурувати (У, Сбт157).

Обклеивание, -йка – обклеювання, обклеєння.

Обклеивать, -ить, -ся (*фанерой, обоями*) – обклеювати, обклеїти, -ся (СЖМ, Г, У).

Обламывание (*камня*) – обламівання, обламання.

Обламывать, -ломать, -ся (*камень*) – обламувати, обламати, обломлювати, обломіти, -ся (СЖМ, Г, У).

Облегчать, -чить (*конструкцию*) – полэгшувати, полэгшити (СЖМ, Г).

Облегчение (*конструкции*) – полэгшування, полэгшення.

Обливина – вібліна (С); [обзел(-лу) (У)].

Обливи́стый – віблінний.

Обливной, обливочный (*изразец, плитка*) – полів'яний (Г).

Облицованный – личкований, поличкова́ний;

о. **изразцами** – кахльований, покахльований.

Облицовка (*процесс*) – личкування, облицкування;

о. (*одежда сооружения*) – личкування (С); [обличка (ДСТ, Ск); облицьовка (Т)];

о. **в перевязку** – л. уперев'язь;

о. **изразчатая** – кахлювання (С);

о. **изразцами** – кахлювання (С);

о. **огнестойкая** – л. вогнестійке;

о. **поверхностная** – л. поверхнєве;

о. **цементом** – обцементування, обцементування.

Облицовочный, -лицевой (*материал, кирпич*) – личковий (С).

Облицовывать, -цевать – личкувати, облицкувати, поличкувати (Г, ДСТ, Ск); [облицьовувати, облицювати (СЖМ, У, Тмч)];

о. **изразцами** – кахлювати, обкахлювати, покахлювати (С);

о. цементом – обцементóувати, обцементувати (С).

Облицовщик – личкувач(-ча) (С).

Обло – вібель(-бля) (Г*).

Облом (тип карниза) – залім(-лому) (Г).

Облупливать, -пить, -ся (кору) – облуплювати, облупіти, -ся (СЖМ, Г, У);
о. (краску, штукатурку) – лущити, злущувати, злущити, -ся (СЖМ).

Облый, кругловатый – віблій (Г).

Обмазка (глиной, процесс) – обма́зування, обма́занія;
о. (слой) – обма́зка (С);
о. вальками – обвалькóування, обвалькува́ння;
о. известью – вапнува́ння, повапнува́ння;
о. известковая – вапно́вання (С).

Обмазчик, мазальщик – мазі́льник(-ка) (Г);
о-ца – мазі́льниця (Г).

Обмазывать, зать, -ся (замазкой, глиной) – обма́зувати, обма́зати (СЖМ, Г, У);
о. вальками – обвалькóувати, обвалькува́ти (Г, У);
о. известью – вапнува́ти, вапні́ти (Г, У).

Обмакивать (инструмент, кирпич в воду) – умóчувати, умóчати, умóкати, умóчити (СЖМ, Г, У).

Обмер – обмі́р(-ру) (ФС);
о. внутренний – о. середовйй;
о. наружный – о. зокільний.

Обмеривание – обмі́рювання, обмі́ря́ння, обмі́рення.

Обмеривать, -рять, -рить, -ся – обмі́рювати, обмі́ря́ти, обмі́рити, -ся (ФС).

Обминание, обминка, обмятие – обми́на́ння (СЖМ).

Обминать, обмять, -ся (врубки, листы железа) – обми́на́ти, обмі́'яти, -ся (СЖМ, У).

Обмуровка (процесс) – обму́рóування, обму́рува́ння;
о., кирпичная обкладка – обму́рок(-рку) (ДСТ).

Обмуровывать, -ровать, -ся, обделывать кладкой – обму́рóувати, обму́рува́ти (Г).

Обмывать, обмыть (поверхность стен) – обми́ва́ти, обми́ти, -ся.

Обмянина (льняная, пеньковая для прокладывания) – по́терть(-ті) (Г*).

Обнесение (забором) – обгоро́джування, обгоро́дження.

Обновление (покраски) – оновля́ння, оновле́ння, поновля́ння, поновле́ння.

Обновлять, -вить, -ся (покраску) – оновля́ти, онові́ти, поновля́ти, понові́ти, -ся (СЖМ, Г, У).

Обножка – скошування, скошення.

Обножывать, -жевать (скашивать кромки досок) – ско́шувати, ско́сити (Г*).

Обнос – обгоро́жа, обгоро́да (СЖМ).

Обносить, -нести (забором) – обгоро́джувати, обгоро́дити.

Обноска (забором) – обгоро́джування, обгоро́дження;
о. (при разбивке) – оплі́т(-лоту) (МЕ IV 189);
о. разбивочная – о. познавний;
о-ку устраивать, -роить – опло́чувати, опло́тити (С).

Обогревание (помещения) – огрі́ва́ння, огрі́т-тя.

Обогревательный (прибор) – огрі́вний (С).

Обогревать, -реть, -ся (помещение) – огрі́ва́ти, огрі́ти, -ся (СЖМ, Г, У).

Обожженный (комель) – обпа́лений;
о. (о глине, кирпиче) – ви́палений.

Обозначение, -чение – познача́ння, позна́чення.

Обозначать, -чить (при разбивке соединения, сооружения) – познача́ти, позначі́ти (СЖМ, Г, У, НОМ354, НТМ I 131).

Обои – шпале́ри(-лер) (СЖМ, Г, У);
о. бумажные – ш. паперо́ві;
о. цветные – ш. кольоро́ві;
о-ями оклеивать, -ить – шпалерува́ти, пошпалерува́ти (С).

Обойма – обйми́ця (Г, Ск, Др, ДСТ); [обі́йма (СЖМ)];
о. свайная – рі́хва пальова́;
о. спиральная – о. спіра́льна.

Обойный (относящийся к обоям) – шпале́рний (СЖМ, Г, У).

Обойщик (оклейщик обоями) – шпале́рник(-ка) (С).

Оболванивание (дерева) – обті́сування, обте́са́ння.

Оболванивать, -нить – обті́сувати, обте́са́ти (СЖМ).

Оболонь, заболонь – бі́ль (білі) (ПрВ).

Оболочка (столба, опускного колодца) – оболóн(к)а (СЖМ, Г, Др, ДСТ, НЗОМ25, 120);
о., кожух – ко́жух(-ха) (Г*);
о. печная – к. гру́бний.

Оборот (катка) – оберт(-ту) (МхС);
о. (лестницы) – кру́т(-ту) (Г*);
о. дымовой, дымооборот, колодец – ко́лодязь(-зя) (Г, У); [заворо́т(-та) (КчСС20)];
о. калориферный – закру́т кало́риферний;
о. опускной – ко́лодязь доді́льний;
о. распределительный – к. розпо́дільний;
о. собирательный – димозбі́рник(-ка) (С).

Оборотный (о двери) – оберто́вий (С).

Оборудование – устатковування, устаткування, устаткування (СЖМ, Др, ДСТ); [надібок(-бку) (СЖМ, Г), статок(-тку) (СЖМ)];
о. строительное – у. будівельне.

Оборудывать, -довать – устатковувати, устаткувати; [опоряджувати, спорядити (СЖМ)].

Обочина (насыпи) – обочина (Г); [узбіч (-бочі) (СЖМ)];

о. мостовой, тротуара – узбіччя (СЖМ); [бік (боку) (У)].

Обрабатывать, -ботать, -ся (инструментом) – обробляти, обробити, -ся (СЖМ, Г, У).

Обработка (процесс) – оброблювання, обробляння, оброблення;

о-тка (результат процесса) – обробіток (-тку) (СЖМ, У, ДСТ); [обробка (СЖМ, Г, У); обрѳка (Г)];

о. грубая, черновая – о. на́чорний;

о. в ручную, ручная – о. руко́шма;

о. легкая, предварительная – о. попередній;

о. начисто, чистая – о. личний;

о. ударная – о. уда́рний;

о-тке поддающийся – податний до обрѳи (СЖМ I 168).

Образец (проба из цемента) – взірець(-рця) (СЖМ);

о. (работы) – зразѳк(-зка) (СЖМ, Г, НЗОМ6);

о., шаблон – мо́дло (СЖМ, Г, У).

Обратный (о направлении возки, движении газов) – зворѳтний (СЖМ, Г, У, НОМ46, НЗОМ13);

о. (об арке, своде, каблуке) – переки́нутий (ШцВ136);

о. (о раскосе) – перехре́сний (Г*).

Обрез (место, где обрезано) – обрі́з(-за) (С);

о. (устоя, фундамента) – усту́п(-пу) (СЖМ* I 153, Г*);

в обрез (назначать размер) – без лі́шку (СЖМ).

Обрезка, -зывание – обрі́зування, обрі́зання, обрі́зання;

о. (листового железа) – обкра́ювання, обкра́яння.

Обрезной (инструмент, доска) – обрі́зний (С).

Обрезок (доски) – зрі́зок(-зка) (СЖМ, Г).

Обрезывать, -зять (свес соломенной кровли) – обрі́зувати, обрі́зати (Г, У);

о. (листы железа) – обкра́ювати, обкра́яти, обкра́їти (СЖМ, Г, У).

Обрешетина – ла́та (Г, Тмч, Ск, ЩрА73, ПхБМ50, НМЛ, НМПр);

о. бабочная – л. бабко́ва;

о. коньковая – л. гребі́нна.

Обрешетка – лату́вання, улату́вання; лато́вання (С);

о. (строения решеткой) – грату́вання, погра́тування (СЖМ);

о. (под паркет) – клі́ткування; клі́ткування (С);

о. дранью – дра́нкування;

о. реечная – лато́вання бруско́вѳ.

Обрешетчатый, обрешетный (материал, брус) – ла́тний (С);

о. (обнесенный решеткой) – погра́тований (С).

Обрешечивание, -чение, см. Обрешетка.

Обрешечивать, -шетить, -ся – лату́вати, улату́вати, -ся; [латі́ти, полаті́ти, -ся (Г, У, МЕХ16)];

о. (пол под паркетом) – клі́ткувати, поклі́ткувати (С);

о. (строение решеткой) – грату́вати, погра́тувати (СЖМ).

Обруб(ь) – ця́мрі́на; [цебрі́на, зруб(-ба) (СЖМ, Г, У)].

Обрубка, -бывание – обру́бування, обру́бання.

Обрубок (железа) – обру́бок(-бка) (СЖМ);

о. (дерева) – оцупок(-пка) (СЖМ, Г, У).

Обрубывать, -бать, -бить, -ся (железо) – обру́бувати, обру́бати, -ся (СЖМ, Г, У).

Обрусение (бревен) – брусу́вання.

Обрусенный (о бревнах, лесоматериале) – брусо́ваний (Срд).

Обрусивать, -сить – брусу́вати, брусі́ти (СЖМП137).

Обруч – обру́ч(-ча) (СЖМ, Г, У);

о. железный, бугель – рі́хва (СЖМ, Г);

о. кницевый, прутяной – каблѳ́чка ві́тка (СЖМ, Г).

Обрушение (сооружения) – зава́лювання, зава́лення;

о. (земляной массы) – зру́шування, зру́шення (СПС6).

Обрушивать, -шить, -ся (сооружение) – зава́лювати, зава́літи, -ся (СЖМ, Г, У);

о-ся (о призме обрушения) – зру́шуватись, зру́шитись (СПС6).

Обрушина, обвал – зава́ла (СЖМ, Г*).

Обрыв, обрывание (листов) – ури́вання, ури́вання;

о. (место обрыва) – ури́в(-ву) (С).

Обрывать, оборвать, -ся (листы у стыка) – ури́вати, урвати, -ся (СЖМ, Г, У).

Обсадка (обсадная труба) – труба́ ця́мровá (ГрС).

Обсекать, обсесть (камень) – обсі́кати, обсі́кти (СЖМ, Г).

Обстилка (плитка в кухонном очаге) – ві́стї́лка (С).

Обстрагивание, -ружка (досок) – обстру́гування, обстру́гання.

Обстругивать,-рогать,-ся – обстру́гувати, обструга́ти (СЖМ, Г, У).

Обстраиивание – оббудовування, оббудування;

о. лесами – обришто́вування, обриштування.

Обстраиивать,-роить,-ся – оббудовувати, оббудува́ти, -ся (СЖМ, Г, У);

о. лесами – обришто́увати, обриштува́ти, -ся (Г).

Обсыпной (материал) – обсипний (С).

Обтеска,-сывание – обтісування, обтесання;

о. (кромки, камня) – стісування, стесання;

о. брусом – брусування, брусобання;

о. в цилиндр, цилиндром (бревен) – кряжування, кряжіння;

о. грубая, начерно – о. начорне;

о. квадратом – квадратування;

о. (полу)чистая – о. (пів)личне;

о. углом – о. ніско́м.

Обтесывать,-сать,-ся – обтісувати, обтесати, -ся (СЖМ, Г, У, НОМ143, НМЛ);

о. (кромки, камня) – стісувати, стесати (С);

о. брусом – брусувати, брусити (СЖМ, Г);

о. в цилиндр, цилиндром – кряжувати, обкряжувати (СЖМ, Г);

о. квадратом – квадратувати (Г).

Обугливание – обвуглювання, обвугління, обвуглення.

Обугливать,-лить,-ся (комель, столб) – обвуглювати, обвуглити, -ся (СЖМ).

Обух (топора) – обух(-ха) (СЖМ, Г, У);

о. (молотка) – обушок(-шка) (СЖМ, Г);

о. (ножа) – тупій(-пія) (СЖМ, Г);

о., проушина (связей) – вухо (Г);

о. двойной – в. подвійне;

о. простой – в. звичайне.

Обушек (молотка) – обушок(-шка) (СЖМ, Г);

о. (уголка) – ріжок(-жка), колінко (С).

Обхватывать,-тить (сжимом, хомутом) – обіймати, обняти.

Обчищать,-стить (от коры, ржавчины) – обчищати, обчистити.

Обшивать,-шить (досками) – обшивати, обшити (СЖМ, Г);

о. дранью – дранкувати, подранкувати (С);

о. жестью, железом – бляхувати, побляхувати (Г);

о. тесом, шелевкой – шалювати, пошалювати (СЖМ, Г); [обшальовувати, обшальювати (Сбт141)].

Обшивка,-вание (процесс) – обшивання, обшиття;

о. (то, чем обшито) – обшивка (СЖМ, Г, У, Др); [облямівка (НЗОМ56)];

о. в закладку – о. назаклад;

о. в рустик – о. в руст;

о. дранью – дранкування;

о. жестяная – о. бляшана;

о. облицовочная – залички (Г, ДСТ);

о. тесовая, шелевочная – шалівка (Г, НМЛ);

о. т. вертикальная – ш. торчова (НМЛ);

о. тесом, шелевкой – шалювання.

Обшивной,-очный (материал) – обшивний (С); [обшивальний (СЖМ, Др)];

о., облицовочный – личковий (С); [заличковий (Др)].

Объем – обсяг(-гу) (КСЛ);

о., кубатура – кубатура;

о. полезный (здания) – к. корісна.

Объемлющий (кран) – обхопний (С).

Овчарник, овчарня (тип хлева) – кошарá (СЖМ, Г, МЕ IV 185).

Огибать, обогнуть (железом) – обгинати, обігнути (СЖМ, Г, У).

Оглавие, капитель – главиця (Г*); [голівка (ШуВЗ, 27, ЩрА14); капітель(-ля) (ШуВЗ); копітельня (НМЛ)].

Огневой (о канале, трубе) – вогне́вий (МхС).

Огнестойкий (материал) – вогнестійкий (ТхС).

Огнестойкость – вогнестійкість(-кости) (ТхС).

Огнеупорность – вогнетривкість(-кости) (ТхС).

Огнеупорный (материал) – вогнетривкий (ТхС).

Огниво, накладка (на стропилину) – накрівина (С).

Оголовок (трубы) – чільник(-ка) (С).

Огораживание – обгороджування, обгородження;

о. жердями – обворювання, обворення;

о. забором – обпарканювання, обпарканення;

о. плетнем – обплітання, обплітання;

о. тыном – обтінювання, обтінення;

о. частоколом – обчастоколювання, обчастоколення.

Обгораживать, огородить,-ся (строение) – обгороджувати, обгородити, -ся (СЖМ, Г, У);

о. жердями – обворювати, обворити (СЖМ, Г, НМР);

о. забором – обпарканювати, обпарканити (СЖМ);

о. плетнем – обплітати, обплісти (СЖМ, Г, У);

о. тыном – обтінювати, обтинити (СЖМ);

о. частоколом – обчастоколювати, обчастоколити (СЖМ).

Ограда – обгоро́да (СЖМ, Г, У); [(о)горо́жа (МЕ III 31, ЩрА51, СЖМ, Г, У); ограда (Г, НМЛ)];

о. досчаная – паркán(-на́) (Г, У);
о. жердевая – вір (вóру) (Г); [вір'я (Г, У)];
о. из колеб – частокіл(-колу) (Г, У);
о. каменная, кирпичная – о. мурóвана (С); [мур(-ру) (СЖМ, Г, Шр484)];
о. на крыше – гра́ти дахові;
о. плетневая – ліса; [пліт (плоту), тин(-ну) (Г, У)];
о. решетчатая (деревянная) – штахе́ти(-хет) (Г, У);
о. р. железная – гра́ти (Г).
Оградный, оградительный – обгоро́дний, горóжний (СЖМ).
Ограждать, -дять, см. Огораживать.
Ограждение, см. Огороживание и Ограда;
о., ограничение – обмежо́вування, обмежува́ння, обмежо́вання (С);
о. (от охлаждения) – за́хист(-сту) (СЖМ);
о. шахтное – обгоро́да шахто́ва;
о. шпунтовое – о. гарóвана.
Огревание – огріва́ння, огрі́ття.
Огревательный (прибор) – огрі́вний (С).
Огреть, огреть (помещение) – огріва́ти, огрі́ти (СЖМ, Г, У).
Огрунтовка – обгрунто́вування, обгрунтува́ння, обгрунто́вання (С).
Огрунтовывать, -товать, -ся – обгрунто́увати, обгрунтува́ти, -ся (С).
Одверье – одві́рок(-рка) (СЖМ, Г, У).
Одежда (сооруж.) – покрíва (Г*);
о. водонепроницаемая – п. водонепрохі́дна;
о. дерновая – п. дерніко́ва;
о. планировочная – п. пляко́вана.
Одерновывать, -новать, -ся – дернува́ти, обдернувати, -ся (СЖМ, Г).
Одерновка, -ывание, -вание – дернува́ння, обдернува́ння;
о. (одежда) – дерно́вання (С).
Одинарный (о размере, окне) – звича́йний, одина́рний.
Одиночный (о накладке, откосе) – одині́чний (СЖМ);
о., однослойный (о настиле) – одноша́ровий (С).
Одноконсольный (о балке, ферме) – одноконсо́льний (С); [односпі́рний (НОМ182)].
Однополотный (о двери) – однопі́льний (С).
Однопролетный (о балке, ферме) – однопрогінний (С).
Одноручный (об инструменте) – однору́чний (СЖМ, Г).
Однорядный (о свайной опоре) – однорядо́вий (С);
о., однослойный (о щитке) – одноша́ровий.
Односкатный – односхі́лий (С).

Однослойность – одноша́ровість(-вости) (С).
Однослойный (о настиле, кровле) – одноша́ровий (С).
Односрезной (шов, заклепка) – однозрі́зний.
Одностворный, одностворчатый (об окне, двери) – однопі́льний (С); [одина́рний (У); суцільний (СЖМ)].
Одностенчатый, -нный (о сечении, элементе, ферме) – одності́нковий (С).
Односторонний (о нагрузке, силах) – однобі́чний (СЖМ, Др);
о. (об угле) – ко́сий (С).
Одноступенчатый (о лестнице) – односхі́дце́вий (С);
о. (стык) – односхі́дчастий (МхС).
Однотрубный (о системе отопления) – однотру́бний (С).
Одноэтажный – одноповерхо́вий (СЖМ).
Одноярусный – одноосадо́вий.
Оживка, -вление (покраски) – віджі́влюванн́я, віджі́влення.
Оживлять, -вить (покраску) – віджі́вляти, віджі́вити (СЖМ, Г, У).
Окаймление (поясками, процесс) – облямо́вування, облямува́ння (СЖМ); [обрамо́вування, обрамува́ння (СЖМ, ШцВ35)];
о. (предмет) – облямі́вка, обля́мка (Г);
о. дверное, оконное – варца́ба (ШцВ13, 35).
Окаймлять, -мить (окна, двери) – облямо́увати, облямува́ти (СЖМ, Г, У); [[обрамо́увати, обрамува́ти (Г)].
Окальвание – обко́лювання.
Окальвать, -лоть (камень) – обко́лювати, обко́лоти (СЖМ, Г, У).
Окантовка – обканто́вування, обкантува́ння.
Окантовывать, -товать (бревна) – обканто́увати, обкантува́ти (С).
Окаренко, полубочье – полу́бочок(-чка) (СЖМ, Г*); [перері́з(-зу) (СЖМ, Г)].
Оклад (косяк) дверной – одві́рок(-рка) (СЖМ, Г);
о. д. половинчатый – о. полови́нчастий.
Окладной (брус) – обкладні́й (С);
о. (о калевке) – накладні́й (С).
Оклеивать, -ить, -ся – обкле́ювати, обкле́їти, -ся (СЖМ, Г, У);
о. обоями – шпалерува́ти, пошпалерува́ти (СЖМ).
Оклейка, -ивание (дерева) – обкле́ювання, обкле́єння;
о. обоями – шпалерува́ння, пошпалерува́ння;
о-ка (предмет) – обкле́йка (СЖМ);
о. фигурная – о. фігу́рна.

Оклеиной (*о работе, материале*) – обклéйний (С).

Оклещик (*деревом*) – клéйльник(-ка) (СЖМ);
о. обоями – шпалéрник(-ка) (С).

Окнище, оконное отверстие – вікніна (СЖМ, Г); [верца́дло, про́стріл(-ла) (СЖМ)].

Окно – вікно́ (СЖМ, Г, У, Ск, ШцВЗ4, ЩрА28, Сбт89, НМЛ, НМР, НМПр);
о. брамантовое – в. брама́нтівське;
о. в два света – в. двосві́тловé;
о. в рассвет – в. розсо́лге (С);
о. венецианское – в. венеці́йське;
о. волоковое, задвижное – кваті́рка (СЖМ);
о. вставное, вставочное – в. вставне́;
о. глухое, нестворное – в. глухе́ (НМПр);
о. двустворчатое, -ное – в. дво́пі́льне;
о. красное – в. вели́ке (У); [в. засті́льне (КвУС13)];
о. кровельное, слуховое – в. даховé, [віко́н-це (НМПр, НМЛ)];
о. наддверное, фрамуга – фраму́га (С);
о. одностворчатое, -ное – в. одно́пі́льне;
о. откидное – в. зві́днé, відки́днé (С);
о. переднее – в. поку́тнé, причі́льне (КвУС13);
о. подъемное – в. піді́ймнé;
о. полукруглое, полуциркульное – в. пів-ко́ловé; [в. полува́льне (НМЛ)];
о. сдвижное – в. відсу́внé (С);
о. судное – в. передпі́чне (КвУС13);
о. створчатое, -ное – в. пі́льне; [в. розтво́р-ча́сте (НМПр, НМЛ)];
о. фальшивое – в. слі́пé, фалші́ве;
с большими окнами – вікна́стий (СЖМ, Г, У).

Оковка (*дерева поковками, процесс*) – о́ко-вування, окува́ння;
о. (то, чем оковано) – оку́ття (СЖМ, У);
о. (конца сваи) – за́ківка (СЖМ, Г); [за́кі-вeць(-вця) (Г, Др)];
о. жестью – бляхува́ння (С);
о. жестяная – бляхо́вання (С);
о. предохранительная – б. захисне́;
о. угловая, угольник – нарі́жок(-жка) (С).

Оковщик – о́кову́вач(-ча) (СЖМ).

Оковывать, -ковать, -ся (*поковками*) – о́ко-вувати, окува́ти, -ся (СЖМ, Г, У).

Окол, -ка (*камня*) – о́ко́лювання, о́ко́лення (СЖМ III 12).

Окомелина – о́корéнок(-нка) (СЖМ, Г).

Окон(чина, оконница, стекло оконное – ші́б(к)а (СЖМ, Г, У, НМЛ).

Оконница, оконный переплет – ра́(я)ма (СЖМ, Г, У, НМЛ, НМПр).

Оконный – віко́нний; [ві́княний (СЖМ, Г, У)].

Оконопатка – обконопа́чення;
о. клиньями – обгло́блення.

Оконопачивать, -тить, -ся – обконопа́чувати, обконопа́тити, -ся; [об(ш)паклю́вувати, об(ш)паклюва́ти, -ся (СЖМ, У)];
о. клиньями – обгло́блювати, обгло́бити, -ся (С).

Окопка (*столбов, процесс*) – обко́пування, обкопа́ння;
о. (сооружение) – о́кіп (око́пу) (Г).

Окошечный – віко́нний, ві́княний (СЖМ, Г).

Окошко – вікно́, віко́нце (СЖМ, Г, У);
о-шечко – віко́нечко (СЖМ, Г).

Окраек, кромка – о́крайок(-йка) (СЖМ, Г, У); [о́кравка (СЖМ)].

Окраска, -шивание (*наложение слоя крас-ки, процесс*) – офарбо́вування, офарбува́н-ня;
о. (результат процесса, слой краски) – о́фарбле́ння (С);
о., цвет – забарв́леність(-ности) (ТхС);
о. водонепроницаемая – о. водонепрохі́д-не́;
о. клеевая – о. кле́йовé;
о. маслянная – о. олі́йне;
о. однократная – о. одно́разо́ве;
о. смолистая (*толевой кровли*) – о. смо-ля́не́.

Окрашивать, -сить, -ся – офарбо́вувати, офар-бува́ти (Сбт89); [фарбува́ти, пофарбува́ти (СЖМ, Г, У)];
о. [придавать окраску] – забарв́лювати, забарв́ляти, забарв́ити (СЖМ);
о. (на глубину, морить) – барв́увати, за-барв́увати, забарв́ити (С);
о. белым (стены) – білі́ти, побілі́ти (СЖМ, Г);
о. желтым – жовті́ти, пожовті́ти (СЖМ, Г);
о. синим – сині́ти, посині́ти (СЖМ).

Окропление (*бетона*) – змі́цнювання, змі́ц-нення (С).

Окрепость (*бетона*) – змі́цні́лість(-лости) (СЖМ).

Окреплять, -пить, -ся (*конструкцию*) – змі́ц-ня́ти, змі́цні́ти, -ся, скрі́пляти, -пі́ти, -ся (СЖМ);
о-нуть (*о бетоне*) – змі́цні́ти (СЖМ).

Окрепший (*о бетоне*) – змі́цні́лий (СЖМ).

Окрытие, -вание (*труб изоляцией*) – окри-ва́ння, окриття́ (СЖМ, Г).

Окрывать, -рыть (*трубу*) – окрива́ти, окрі́-ти (СЖМ, Г).

Олифа – олі́я [варена] (СЖМ, Г*, У);
о. коноплянная – о. коно́пля́на;
о. льняная – о. лля́на;
о-фой пропитывать, -тать – проо́ліювати, проо́лі́ти (С).

Олифить, наолифить – оліїти, наоліювати, наоліїти (СЖМ).

Ольха (Alnus) – вільха (СЖМ, Г, У).

Ольховина (одно ольховое дерево) – вільшина (СЖМ, Г).

Ольховый – вільховий (СЖМ).

Ометина, переметина (жердь) – ключіна, ключиця (СЖМ); соб. ключіння (СЖМ).

Опалубка – палуб(-бу) (С); [палуба (Г); опалуб(-ба) (Др); шалівка (2ТЗб); вкривання (чардаком) (СЖМ)];

о. (процесс) – палублення;

о. в разбежку – п. у. гулянку;

о. карнизная – п. карункова;

о. кружальная – п. кружінна;

о-ку сделать – палубити, опалубити (С);

о-ку разбирать, зобрать – розпалублювати, розпалубити (С).

Опалубливать, -бить, -ся – палубити, опалубитися (С); [вкривати, вкрити чардаком (СЖМ)].

Опалубочный (о доске, приспособлении) – палубний (С).

Опасный (о грузе, сечении, напряжении) – небезпечний (СЖМ, СПС22, НОМ158, НЗОМ63).

Опечек, опечище, основание печи – пєчище (СЖМ, Г);

о., шесток – припічок(-чка) (Г, Ск).

Опечина (отвалившийся в печи кусок кирпича или глины) – пєчіна (СЖМ, Г, У).

Опилки (древесные) – тїрса; [трїна, трїня, тертуха, пилівини (СЖМ, Г, У)];

о. (металлические) – ошўрка (СЖМ, Г).

Опилок (мелкий обрезок дерева, доски) – відпїлок(-лка) (СЖМ).

Опилочный (из опилок сделанный) – тирсовий (С).

Опираие – опира́ння, опертя́.

Опирать, опереть (ферму) – опира́ти, оперти́; [обпира́ти, обперти́ (СЖМ); спира́ти, спєрти (на що) (СЖМ, НТМ I 84)];

о-ся, -реться (о конструкции) – спира́тися, спєртися (СЖМ, НТМ I 84); обпира́тися, обперти́ся (СЖМ).

Оплетание (хворостом) – обплітання, обплєтєння.

Оплетать, -сти (хворостом скелет строе-ния) – обплітати, обплєсти (СЖМ, Г, У).

Оползание (грунта) – обсுவання, зсування.

Оползать, -зти (о грунте) – обсуватися, обсўнутися, зсуватися, зсўнутися (СЖМ).

Оползень – обсув(-ву), зсув(-ву) (СЖМ, Т).

Ополок, горбыль – оба́пил(-полу) (СЖМ, У).

Опора – опора́ (СЖМ, НОМ153, НЗОМ7);

о., подпора (то, что подтирает) – підпора́ (СЖМ, Г, У, Др, ДСТ, СПС22);

о. анкерная – о. а́нкерна, я́кірна;

о. балансирная – о. рівноважниківова;

о. башенная – о. вежова́;

о. ветровая – о. вітрова́;

о. висячая, шарнир – су́стáв(-ва) (Г);

о. всесторонне-подвижная – о. всебічно-рухо́ма;

о. гуртовая – о. лукова́;

о. двухмаятниковая – о. двови́різкова́;

о. жесткая – о. цупка́, шті́вна;

о. катковая – о. коткова́;

о. качающаяся – о. хитка́;

о. колонолообразная – о. дзвонува́та;

о. маятниковая, секторная – о. ви́різкова́;

о. одно-, двухкатковая – о. одно-, двокот-кова́;

о. одноногая – о. одноно́га;

о. переставная – о. переставна́;

о. плоская, скользящая – о. плóска;

о. подвижная, перемещающаяся – о. ру-хо́ма;

о. п. всесторонне – о. всебічно-рухо́ма;

о. промежуточная – о. проміжна́;

о. регулируемая – о. регулюва́на;

о. свободная, подвижная – о. рухо́ма;

о. свободно-качающаяся – о. вільно-хитка́;

о. скользящая – о. ковзна́;

о. тангенциальная – о. поперєчна́;

о. упругая – о. пружна́;

о. шариковая – о. кулькова́;

о. шарнирная – о. су́стáвна;

о. ш-но-подвижная – о. су́стáвно-рухо́ма;

о. шаровая – о. куля́ста.

Опораживать, -нять, -нить, -ся (выгреб, золь-ник) – спорожні́ати, спорожні́ти, -ся; [ви́по-рожні́ати, ви́порожні́ти, -ся (СЖМ)].

Опорный (относящийся к опоре) – опóр-ний (СЖМ, НОМ153, НЗОМ7);

о., подпорный – підпóрний (СЖМ).

Опостенный, параллельный – рівнобіж-ний.

Оправа, станок (столярной пилы) – крóсна (Г).

Оправа (камня в восьмушки, процесс) – оправ-ля́ння, оправлення́;

о., обдавка (клепальная) – головка́ч(-ча́) (МЕ III 29).

Оправлять, -вить (камень в восьмушки) – оправля́ти, оправити́ (СЖМ, Г, У).

Определимость статическая – ві́значність ста́тична (НОМ289).

Опробовывать, -бовать (испытывать про-чность) – ви́пробовува́ти, ви́пробувати́ (Г).

Опрокидывать, -нуть, -ся (*о сооружении, тяге*) – перекидати, перекинути, -ся (СЖМ, Г, У);

о., переворачивать (*бадью, вагонетку*) – перевертати, перевернути, -ся (СЖМ, Г, У).

Опрокидывающий (*момент*) – перекидний (С).

Опрофилевывание, -вание, -вка – профілювання, профілювання.

Опрофилевывать, -левать, -ся – профілювати, попрофілювати, -ся (С).

Опускание (*колодца, шурфа*) – спускання;

о., осаживание (*обсадочной трубы*) – осаджування, осадження;

о., осадка (*грунта, фундамента*) – осідання;

о. (уровня воды) – зніження;

о. подмывом (*фундамента*) – спускання підмиванням.

Опускать, -стить, -ся (*колодец, шурф*) – спускати, спустити, -ся (СЖМ, Г, У, СПС108); [опускати, опустити, -ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ8)];

о., осаживать (*обсадную трубу*) – осаджувати, осадити (СЖМ);

о-ся, -ститься (*оседать о фундаменте*) – осідати, осісти (СЖМ, Г, У);

о-ся (*ниже, об уровне*) – зніжуватися, знижатися, знизитися (СЖМ).

Опускной (*о колодце, окне, фундаменте*) – спусковий (СЖМ);

о., нисходящий (*о дымоходе*) – додільний (Г*).

Орех (*Corylus Avellana*) – оріх(-ха) (СЖМ, Г, У).

Ореховый – оріховий.

Орешина, ореховое дерево (*Juglans regia*) – оріх(-ха), орішина (СЖМ, Г).

Орнамент – орнамент(-ту) (СЖМ).

Орнаментировать – орнаментувати (С).

Орнаментировка – орнаментування, орнаментовання.

Орнаментный – орнаментовий (С).

Осадка (*сооружения*) – осідання (СЖМ, У, СПС6);

о. (величина осадки) – осід(-ду) (С);

о., осаживание (*бугеля на свае*) – осаджування, осадження;

о-ние (*трамбовкой*) – присаджування, присадження;

о-дка, огрузка (*понтонного ящика*) – углібка (СЖМ);

о. (инструмент для осаживания) – наби́вач(-ча) (СЖМ, Г*);

о. безпрепятственная (*стен*) – осідання безперешкодне;

о. мгновенная – о. рапто́ве;

о. местная – о. місце́ве;

о. последовательная (*свайных рядов*) – осаджування низко́ве;

о. самопроизвольная – о. самові́льне;

о-ку давать, дать – осідати, осісти.

Осадочный (*колодец, ящик*) – осідний (С); [осадовий (СЖМ)].

Осаживать, осадить (*бугель, обсадную трубу*) – осаджувати, осадити (СЖМ, Г*, НОМ78);

о. (камень трамбовкой) – присаджувати, присадити (СЖМ);

о., углублять (*кессон, колодец*) – угліблювати, углибити (СЖМ).

Освещение (*способ освещать помещение*) – освітлення (СЖМ).

Освещенность (*помещения*) – освітленість (-ности) (С).

Оседание (*насыпи, сооружения*) – (о)сідання;

о. (врубок, балки) – укладання.

Оседать, осесть (*о насыпи, сооружении*) – (о)сідати, (о)сісти (СЖМ);

о. (о врубке, балке) – укладати, уклакнути (СЖМ, Г).

Осевший – осілий.

Оселок (*точильный*) – брус(-са), брусóк(-ска) (СЖМ, Г, У).

Осина (*Populus tremula*) (*бревно*) – осі́ка (СЖМ, Г, У);

о. (материал) – осі́чина (СЖМ).

Осиновый – осі́ковий (СЖМ).

Оскабливание, оскобление – обскрі́бання, обскре́блення.

Оскабливать, -лить (*старую покраску, штукатурку*) – обскрі́бати, обскре́бти; [обскромáджувати, обскромáдити (СЖМ, Г, У)].

Осколок (*камня*) – скáлка (СЖМ, Г, У);

о. (дерева) – дрáзка; [оскі́пок(-пка); оско́мéлок(-лка) (СЖМ)];

о. (стекла) – скля́нка (СЖМ, Г, У).

Ослабление (*сечения заклепками, врубкой*) – осла́блювання, осла́блення;

о. (величина) – осла́ба (СЖМ, Г, У);

о. (клинка, кружала при раскружливании) – посла́блювання, посла́блення;

о. (натяжения болта, тяжа) – попус́кання, попус́чення;

о. местное (*балки*) – осла́ба місце́ва (НОМ350).

Ослаблять, -бить (*сечение заклепками, врубкой*) – осла́бляти, осла́бити (СЖМ, Г, У, НОМ144, НЗОМ35);

о. (клинка, кружала) – посла́бляти, посла́бити (СЖМ, Г, У);

- о.** (натяжение болта, тяжа, веревки) – попускати, попустити (СЖМ).
- Ослабь** – ослаба (СЖМ, Г, У).
- Осмаливание, осмоление, осмолка** – осмолування, осмолення;
- о-ка** (слой смолы) – осмол(о)к(-лка) (С).
- Осма(о)ливать, -молить, -ся** (столб, стул) – осмолювати, осмолити, -ся (СЖМ, Г, У).
- Оснастка, -щивание, -щение** (копра, процесс) – наряджування, наряджання;
- о., снасть** – наряддя (СЖМ, Г*, У); [снасть (-сти) (У)].
- Оснастный** (о принадлежностях, работе) – нарядний.
- Оснащик** – нарядник(-ка) (СЖМ).
- Оснащать, -стить** (копер) – наряджати, нарядити (СЖМ); [оснащувати, оснастити (У)].
- Основа** (проволочной сетки) – основа (СЖМ, Г);
- о.** (копра) – клітка (НМР); [підніжжя (МЕ III 14)].
- Основание** (сооружения) – основа (СЖМ, Г, У, СПС10, НЗОМ88); [основина (СЖМ, Г, У)];
- о., подножие** (колонны) – підніжжя (МЕ III 14, Г); [підстав(к)а (СЖМ, Г, У, ШцВ5)];
- о.** (насыпи) – спід (споду) (СЖМ, Г, У);
- о., под** (печи) – під (пóду) (СЖМ, Г, У, Ск, НМЛ);
- о., пята** (свода) – п`ятá (Г, У);
- о. естественное** – основа природна;
- о. зыбкое** – о. хистка́;
- о. искусственное** – о. рóблена́;
- о. каменной стены** – підмурок(-рка) (СЖМ, Г, ЩрА47);
- о. кессонное** – о. кесóнна́;
- о. лежневое** – о. лежнѐва́;
- о. рамное** (копра) – клітка ра(я)мовá;
- о. свайное** – о. пальовá.
- Основной** (о роде кладки, лесах, размере) – основний (СЖМ, НОМ5).
- Основывать, основать, -ся** (закладывать здание) – закладати, закла́сти, засно́вувати, заснува́ти (СЖМ, Г, У).
- Особняк** – будинок опрічний (СЖМ).
- Осокоревий** – осокóровий (СЖМ).
- Осокорь** (*Populus nigra*) – осокóра (СЖМ).
- Остаточный, остающийся** (о деформациях, прогибе) – залишкóвий (С).
- Остекление** – заскління (СЖМ).
- Остеклование** (поверхности кирпича) – склува́ння (С).
- Остеклять, -лить, -ся** – засклѣти, засклѣти, -ся (СЖМ).
- Остов** (сооружения) – кістѣ́к(-ка́); [сна́сть (-сти) (СЖМ, Г, У)];
- о.** (дерев. стены, копра) – клітка (СЖМ, Г, НМР).
- Остра(у)гивание, ругание, -ружка** – обстру́гування, обструга́ння;
- о. рубанком** – гемблюва́ння, обгемблюва́ння;
- о. фуганком** – фугува́ння, обфугува́ння.
- Остра(у)гивать, -гать** – обстру́гувати, обструга́ти (СЖМ);
- о. рубанком** – гемблюва́ти, обгемблюва́ти (СЖМ);
- о. фуганком** – фугува́ти, обфугува́ти (Г*).
- Остр(и)е́** (сверла, ишла) – ві́стря (СЖМ, Г, У);
- о.** (топора) – жало́ (СЖМ, Г, У, НМЛ);
- о.** (кола, острый металлический наконечник) – гостря́к(-ка́) (СЖМ, Г).
- Острить** (инструмент) – гострі́ти, точі́ти (СЖМ, Г, У, НМЛ).
- Остров** (искусственная насыпь для опускного колодца) – ві́сип(-пу) (СЖМ, Г, У).
- Острокантный** (лес, брусок) – гостроканто́вий (С).
- Острокол, частокол** – частокі́л(-ко́лу) (СЖМ, Г).
- Остропиленный** – покрокво́ваний (С).
- Остропиливание** – кроквува́ння.
- Остропиливать, -лить, -пить** (ставить стропила) – кроквува́ти, покроквува́ти (СЖМ); [кро́кви ста́вити, поста́вити (СЖМ)].
- Остружна, см. Острагивание.**
- Остружки** – (о)стру́жки(-жок), о́стру́жини (-жин) (СЖМ).
- Острый** (инструмент) – го́стрый (СЖМ, Г, У);
- о.** (о песке) – рі́зкий (СЖМ, Г, У).
- Остывание** (асфальта) – остига́ння, проча́хання.
- Остывать, остыть** (об асфальте, печи) – остига́ти, ості́гнути, ча́хнути, проча́хнути (СЖМ).
- Осыпание, осыпка** – обсіпа́ння, обсі́пання.
- Осыпаться, осыпаться** (о грунте, насыпи) – обсіпа́тися, обсі́патися (СЖМ, СПС5); [осіпа́тися, осі́патися (СПС4)].
- Ось** (сооружения, стержня) – ві́сь (осі́) (СЖМ, Г, У, Ск, СПС16, НТМ I 58, НЗОМ48);
- о. главная** – в. головна́;
- о. нейтральная, нулевая** – в. нейтра́льна, нульова́;
- о. сопряженная** – в. супря́жна.
- Отапливание** (нагреват. приборами вообще) – огріва́ння, огрі́ття́;
- о.** (печами) – опáлювання, опáлення.
- Отапливать, отопить, -ся** (нагревательными приборами вообще) – огріва́ти, огрі́ти, -ся (СЖМ);

о. (печами) – опалювати, опаліти, -ся (СЖМ, Г, У).

Отбалчивание – відпрогоничовування, відпрогоничування.

Отбалчивать, -тить, -ся – відпрогоничовувати, відпрогоничувати, -ся (С).

Отбеливать, -лить, -ся (потолки, штукатурку) – вибілювати, вибілити, -ся (СЖМ).

Отбелка, -ливание (процесс) – вибілювання, вибіління, вибілення;

о. (результат процесса) – вибіл(-лу) (С).

Отбивка, -вание (кусков камня, линии шнура) – відбивання, відбиття.

Отбивать, -бить, -ся (куски камня) – відбивати, відбити, -ся (СЖМ, Г, У);

о. (линию шнуром) – відбивати, відбити (МЕ III 19, Г*); позначіти, позначити (СЖМ).

Отбивной (об инструменте) – відбивний (СЖМ).

Отбирание, отобрание – відбирання, відібрання.

Отбирать, отобрать (четверть) – відбирати, відібрати (СЖМ, Г, У).

Отбой, отказ (сваи) – відпóra (СЖМ);

о. (у флюгарки, для отклонения ветра) – відхильник(-ка) (С);

о. мнимый (сваи) – в. фалшива; до отбоя (забивать) – до відпóри.

Отборник, рубанок фигурный (для отборки кромок) – відбірка (Г); [відбірник (-ка) (НМЛ, НМПр)].

Отвал, -ливание, -лка (земли, камня) – відвåлювання, відвåлення;

о. (штукатурки) – відпадання (СЖМ).

Отваливать, -лить, -ся (о грунте, камне) – відвåлювати, відвåлити, -ся (СЖМ, Г, У);

о. (о штукатурке, облицовке) – відпадати, відпасти (СЖМ).

Отвердевание, -дение (бетона) – твердіння, ствердіння, твёрднення, ствёрднення.

Отвердевать, -деть (о тоне) – твердіти, ствердіти, затвёрднути, ствёрднути (СЖМ, Г, У).

Отверделость – стверді́лость(-лости) (СЖМ).

Отвердельный, -вший (бетон, раствор) – стверді́лий (СЖМ); [затверді́лий (СЖМ, НТМ I 22)].

Отверстие (вообще) – отвір (отвору) (СЖМ, Г, У, МЕ III 20, ШцВЗ5, НЗОМЗ3);

о., дыра – дір(к)а (СЖМ, Г, У, МЕ III 2);

о., проем – прої́ма (СЖМ);

о. в решете – межиграття (СЖМ);

о. вентиляционное – о. прові́трювальний;

о. воздухоприемное – о. пові́троприйма́льний;

о. воротное – розворі́ття (СЖМ);

о. выпускное – о. випускний;

о. входное – о. вхідний;

о. выпускное – о. випускний;

о. вытяжное – о. витяжний;

о. дверное – дверні́на (СЖМ);

о. жаровое – о. жаровий;

о. заклепочное – нютовий;

о. оконное – вікні́на (СЖМ, Г);

о. очистное, прочистное (печи) – ю́хта (Г);

о. печное (для прохода дыма) – кагла́ (СЖМ III 285, Г);

о. поддувальное – о. піддува́льний;

о. проточное (для воды) – протóчина (СЖМ);

о. прорубленное – прóруб(-бу) (СЖМ);

о. проходное (в бетоньерке) – дучка (Г*);

о. ревизионное – о. дозі́рний;

о. световое, просвет – прóсвіт(-ту); [прозі́р(-зóру) (СЖМ)];

о. сквозное – о. на́скрі́зний;

о. топливное, оче(о)лок – чéлюсті (СЖМ, Г);

о. топочное – о. паливне́вий;

о. отверстиями – дірча́тий.

Отвертка – ві́крутка (СЖМ, ДСТ).

Отвертывать, -нуть, -теть (гайку, кран) – відкрóчувати, відкруті́ти; [відві́рчувати, відверті́ти, відверну́ти (СЖМ, Г, У)].

Отвес, отвесное направление – прямові́с(-су) (ДСТ); [пряме́ць(-мця́) (СЖМ)];

о., отвесок (плотничий) – висóк(-ска) (СЖМ, Г); [пові́с(-са) (СЖМ, Г, У); важóк(-жкá) (Г); ва́жка (МЕ III 22); оливни́ця (У, Тмч)].

Отвесность (стены) – прямові́сність(-ности) (С).

Отвесный – прямові́сний (СЖМ, НЗОМ20); [сторчóвий (СЖМ, Г, У)].

Ответвление (труб, процесс) – відгалу́жування, відгалу́ження;

о. (ветвь, то, что ответвляется) – відгалу́зок(-зка) (СЖМ).

Ответвлять, -вить (арматуру, трубы) – відгалу́жувати, відгалу́зити (С).

Отвинчивание – відгві́нчування, відгві́нчення.

Отвинчивать, -тить, -ся (гайку, шуруп) – відгві́нчувати, відгві́нтити, -ся (СЖМ, Г, У).

Отвод (воды, дыма, процесс) – відвóдження, відвё́дження;

о. (то, что отводит) – відвід(-вóду) (Г*, У);

о., колено (трубы) – колі́но (Г, У);

о. трубчатый – відвід трубча́стий.

Отводить, -вести (арматуру, воду, дым) – відвóдити, відвё́сти (СЖМ, Г, У);

о. в сторону – в. убі́к.

Отводка – відвё́дження.

Отводный, -дящий (канал, труба) – вивідний (ДСТ);

Отвоз, -зка – відвіз(-вóзу), відвóжування, відвéзання.

Отвозить, -везти, -ся (землю, материал) – відвóзити, відвéзти, -ся (СЖМ, Г, У).

Отволока (инструмент для причерчивания досок) – придирачка (НС);

о-кой причерчивать – придира́ти, приде́рти (НМЛ).

Отворный, отворчатый (о крышке, дверцах) – відкидний (СЖМ).

Отгиб, -бание (концов арматуры) – відгинання;

о. (отогнутый конец) – відгин(-ну) (С);

о., выпрямление – випростóвування, випростува́ння;

о. косой – відгин на́вскісний.

Отгибать, отогнуть, -ся (концы арматуры) – відгинати́, відгíнути, -ся (СЖМ, Г, У);

о. косо – відгинати́ на́вскіс.

Отгибной (прибор) – відгíнний (С).

Отгораживание – відгорóджування, відгорóдження;

о. каменной стеной – відмурóвування, відмурува́ння.

Отгораживать, -родить, -ся – відгорóджувати, відгорóдити, -ся (СЖМ, Г, У);

о. каменной стеной – відмурóвувати, відмурува́ти, -ся (СЖМ, Г, У).

Отгранивать, -нить (камень) – гранкува́ти, відгранкува́ти (СЖМ).

Отгрохотка, отгрохочивание – видармóйóвування, видармóюва́ння.

Отгрохочивать, -тить (высевки) – видармóйóвувати, видармóювати (С).

Отделение (облицовки от стены) – відділювання, відділя́ння, відділе́ння;

о. (в строении) – перебі́р(-бо́ру); [перебі́рка, пере́ділка (СЖМ)];

о. (строительное, техническое и т. п.) – відді́лок(-л́ку) (АПС).

Отделка (сооружения) – опоря́джання, опоря́дження (СЖМ);

о. (чем-либо) – опра́вля́ння, опра́влення (СЖМ, Г);

о. декоративная (процесс) – оздо́блюванн́я, оздо́блюва́ння, оздо́бле́ння;

о. д. (то, чем отделано) – оздо́ба (СЖМ, Г);

о. изразцами – кахлюва́ння;

о. изразчатая – кахлюва́ння (С);

о. инкрустациями – жирува́ння (Г);

о. начисто, чистая – опоря́джання личне́;

о. под воск (паркета) – о. воскува́нням;

о. под расшивку – о. під за́лички.

Отделочный (о полировке, работе) – опоря́дний (С).

Отделывать, -лать, -ся (обрабатывать сооружение) – опоря́джати, опоря́дити (СЖМ);

о. (изделие, сооружение чем-либо) – опра́вляти, опра́вити (СЖМ, Г);

о. декоративно – оздо́блювати, оздо́бити (СЖМ, Г, У);

о. изразцами – кахлюва́ти, покахлюва́ти (С);

о. инкрустациями – жирува́ти, пожирова́ти (С).

Отдирание (обоев) – віддира́ння;

о. (обшивки) – відрива́ння;

о. (коры) – об(від)лу́плювання, об(від)лу́плення.

Отдирать, отодрать (обои) – віддира́ти, відде́рти (СЖМ, Г, У);

о. (досчатую обшивку) – відрива́ти, віді́рвати (Г, У);

о. (кору) – об(від)лу́плювати, об(від)лу́пити (Г, У).

Отдушник, отдушина, душник – душні́к (-ка́) (СЖМ, Г, У).

Отек (на стене) – поті́к(-тьо́ка) (Г).

Отепление – теплі́ння.

Отеплять, -пить (постройку) – теплі́ти, поте́пліти (С).

Отеска, -сывание – обті́сування, обтеса́ння.

Отесывать, -сать, -ся – обті́сувати, обтеса́ти, -ся (СЖМ, Г, У);

о. на один, два канта – кантува́ти, покантува́ти з одно́го, з двох бо́ків (С).

Отказ (сваи) – відпо́ра; [відда́ча, відмо́ва (СЖМ)];

о. (величина отказа) – о́сід(-ду) (С);

о. ложный, мнимый – о. фалші́вий;

до о-за – до відпо́ри.

Откалывание – відко́лювання, відко́лення;

о. слоями – відлу́стування.

Откалывать, -лоть, -ся (о дереве) – відко́лювати, відко́лоти́, -ся (СЖМ, Г, У).

о-ся слоями, отслаиваться – відлустóвуватися, відлустува́тися (СЖМ, Г).

Откапывание – відко́пування, відкопа́ння.

Откапывать, -копать, -ся – відко́пувати, відкопа́ти, -ся (СЖМ, Г, У).

Откатка, -тывание (бревен, фермы) – відко́чування, відко́чення.

Откатный (о приспособлении) – відкі́тний (С).

Откатывать, -котить, -ся (бревна, ферму) – відко́чувати, відкоті́ти, -ся (СЖМ, Г, У).

Откачивать, -чать (воду из котлована) – відсмо́ковувати, відсмокува́ти (МхС).

Откидной (о двери) – відкидний (СЖМ).

Откидывать, откидѣть, откидѣть, откинуть (землю) – відкидати, відкидати, відкинути (СЖМ, Г, У).

Отклеиваться, -иться (об обоях, паркете) – відклеюватися, відклеїтися; [відлипати, відлипнути (СЖМ, Г, У)].

Отклепка, -ывание – рознютовування, рознютування.

Отклепывать, -пать (заклепочное соединение) – рознютовувати, рознютувати (С); [розклепувати, розклепати (СЖМ)].

Отклонение (сооружения от отвесного положения) – відхилення, відхилення;

о. (величина отклонения) – відхил(-лу) (СЖМ, Тмч, НОМ333);

о. допускаемое – в. допускний.

Отклонять, -нить, -ся (сооружение от отвесного положения) – відхиляти, відхиляти, -ся (СЖМ, Г, У, СПС6, НЗОМ106).

Откольник (род камнетесного молота) – лупачка (С).

Откос (земляной) – спохівина (Срд); [спох (-ху) (НМЛ); укїс (укосу) (СЖМ, У, СПС3); у(з)біч (у(з)боці) (СЖМ, Г, У, Т)];

о. (дверной, оконный) – розлѣжина (С);

о. боковой (насыпи) – прибіч(-боці); [покот(-гу) (СЖМ)];

о. естественный – спохівина природна;

о. крышеобразный – с. дахувата;

о. обратный – с. зворотна;

о. одиночный, двойной, тройной – с. однічна, подвійна, потрійна;

о. пологий – с. пологіста;

о. полуторный – с. півторачна.

Откосник (столярный) – косінець(-нця) (СЖМ, Г).

Откосный – спохівий (СЖМ* III 119);

о. (о замке) – скїсний (Г*);

о-ная ленточка (в цоколе) – скїсок(-ска) (Г*).

Открытие (вообще) – відкривання, відкриття;

о. (дверей, окон) – відчиняння, відчинення;

о. (заслонки) – відтуляння, відтулення;

о., открытие (работ) – розпочинання;

о., раскрытие (черпака) – розтуляння.

Открывать, -рыть, -ся (вообще) – відкривати, відкрити, -ся (СЖМ, Г, У);

о., отворять (дверь) – відчиняти, відчиняти, -ся (СЖМ, Г, У);

о. (заслонку) – відтуляти, відтуляти, -ся (СЖМ, Г, У);

о. (работу) – розпочинати, розпочати (СЖМ, Г, У);

о., раскрывать (черпак экскаватора) – розтуляти, розтуляти, -ся (СЖМ, Г, У).

Открытый (видный, о балках, стропилах) – відний (СЖМ, Г);

о., некрытый (о крыше) – некритий, непокритий (С);

о. (о лестнице) – надвірний (СЖМ).

Открыш (открытое крыльцо с навесом на столбиках) – ґанок(-нка) (Г).

Отлакировка, -ывание – лякування, полякування.

Отлакировывать, -ровать, -ся (деревянное изделие) – лякувати, полякувати (СЖМ).

Отламывание – відламування, відлам(-му).

Отламывать, -ломать, -ся – відламувати, відламати, відломити, -ся (СЖМ, Г).

Отлив, отливание (воды из котлована) – відливання, відлиття;

о., отливка (из бетона) – літво (С);

о. (процесс) – виливання, вилиття;

о., прилив (бетонной балки) – віливок (-вка) (С);

о., отмет (водосточной трубы) – відріновок(-вка) (NC); [відлив(-ва), ринівище; жменя (СЖМ)];

о. оконный, отливина – відлівина віконна;

о. цельный – в. суцільна;

о. цокольный – в. сокельна.

Отливальщик, отливщик (из бетона) – ливарник(-ка) (СЖМ, У).

Отливать, -лить (воду из котлована) – відливати, відліти (СЖМ, Г, У);

о. (из бетона) – виливати, вилити (СЖМ, Г, У).

Отливень, карниз наддверный, сандрик – сандрик(-ка) (С).

Отливина (доска у окна, на коньке) – відлівіна (С);

о., труба водосточная – рінва (СЖМ).

Отливка (из асфальта, бетона) – літво (С); [віливка (НОМ42)].

Отливной, -литый (о бетонной балке) – літий, вилитий (СЖМ, Г, У);

о-ной (о доске) – відливний.

Отливок (отлитый предмет) – віливок (-вка) (СЖМ, Г*, У).

Отливщик, см. Отливальщик.

Отлип, отливание (отставание покраски) – відлипання.

Отлипать, -нуть (о покраске) – відлипати, відлипати (СЖМ, Г).

Отлип (свойство краски отставать) – відліпність(-ности) (С);

о. (отставший слой краски) – лісіна (Г*).

Отлогий (об откосе, местности) – пологіий.

Отлогость (крыши, местности) – пологістість(-тости) (ГдС).

Отлуп(а), отсталь (*порок дерева*) – відлупина, відліпність(-лості) (С);
о. (*оголенное, ободранное место*) – ліщина (Г*).

Отлупина, отковырок, отдирик – вилупина (С).

Отлупивать,-пить,-ся (*кору*) – відлуплювати, відлупити,-ся (СЖМ).

Отмеривание – відмірювання, відміряння, відмірення.

Отмеривать,-рять,-рить,-ся (*размер, объем песка*) – відмірювати, відміряти, відміряти, відмірити,-ся (ГДС).

Отмет, отлив – відріновок(-вка) (NC).

Отмета, лотковая черепица – черепиця жолобувата (С).

Отметка (*точки местности; при разбивке*) – позначка (ГДС);
о., зарубка – карб(-ба) (Г).

Отметный (*инструмент*) – позначковий (С).

Отмечание – позначання, позначення;
о. зарубками – закарбовування, закарбування.

Отмечать,-тить (*помечать*) – позначати, позначити (СЖМ, Г, У);
о. зарубками – закарбовувати, закарбувати (СЖМ, Г).

Отмолаживание – відмолоджування, відмолодження, відмолодження.

Отмолаживать,-дить (*стынуций асфальт*) – відмолоджувати, відмолодити (Г*); [розм'якшувати, розм'якшити (СЖМ)].

Отмучивание – відмучлювання, відмучлення.

Отмучивать,-тить (*цемент, песок при испытании*) – відмучлювати, відмучити (ТС).

Отмывание,-вка – відмивання, відмиття.

Отмывать,-мыть,-ся (*штукатурку*) – відмивати, відмити,-ся (СЖМ).

Отнимание, огнятие (*кромки*) – відбірання, відібрання.

Отнимать,-нять (*влагу, кромку*) – відбирати, відібрати (СЖМ*, Г*).

Отнога (*примыкающее бревно*) – віднога (СЖМ, Г, У).

Относ (*карниза*) – вістав(-ву) (С);
о. шаблонный – в. модловий.

Относный (*о петлях*) – відносний (СЖМ);
о. (*о постройке*) – опрічний (СЖМ).

Отогревать,-реть (*асфальтовую кромку*) – відігрівати, відігріти (СЖМ, У).

Отонение (*слоя*) – потоншування, потоншення, стоншування, стоншення (СЖМ).

Отонять,-нить (*слой асфальта, штукатурки*) – тоніти, потоніти, тоншити, стоншити, потоншити (СЖМ, Г, У).

Отопительный (*о приборах*) – ogrivnyy (С);

о. (*о печи*) – opal'kovalnyy (С);
о. прибор – ogrivnyk(-ka) (С).

Отопление – ogrivannya, ogrittya (С);
о. (*печью*) – opal'ovannya, opal'ennya (СЖМ);
 [opal'(-lu) (СЖМ, Т, У)];
о. водяное – ogrivannya vodnyy; **о. воздушное** – о. povitryanyy;
о. давления высокого – о. vysokoy-tyskove;
о. д. низкого – о. niz'koy-tyskove;
о. духовое, воздушное, пневматическое – о. dukhovyy;
о. паровое – о. parovyy;
о. (паро)воздушное,-водяное – о. (paro)-povitryanyy,-vodnyy;
о. центральное – о. tsentral'ne.

Отопочный (*о периоде*) – ogrivnyy (С).

Отощатель – pisnnyk(-ka) (С).

Отощать,-щить (*раствор*) – pisnity, spisnity (С).

Отощение – pisnynnya.

Отпада(е)ние (*облицовки*) – vidpadannya;
о. (*краски*) – vidluchuvannya, vidluchennya.

Отпадать,-пасть (*о кирпиче, облицовке*) – vidpadaty, vidpasty (СЖМ, Г, У);
о. (*о краске, штукатурке*) – vidluchuvaty-sya, vidluchytysya (С); [viluchuvaty-sya, viluchytysya (СЖМ)].

Отпил (*плоскость отпила*) – vidpyl(-la) (С).

Отпиливание,-лка – vidpyl'ovannya, vidpyl'nyy.

Отпиливать,-лить,-ся – vidpyl'ovaty, vidpylyaty,-ся (СЖМ, У).

Отпилок – vidpylok(-lka) (СЖМ).

Отполировывание,-ровка – vyopolirovuvannya, vyopolirovannya.

Отполировывать,-ровать,-ся – vyopolirovuvaty, vyopolirovaty,-ся (Т); [vilochuvaty, vilochytysya (СЖМ, У); vyshlykhtovuvaty, vyshlykhtuvaty-sya (СЖМ, Г, У); vyasnyuvaty, vyasnyaty (СЖМ, У)].

Отпор (*земли*) – vidpora (СЖМ, У); [vidpyr(-poru) (СПС18)];
о. (*конструкции*) – vidpruga (NC).

Отпорность (*земли*) – vidpyrnytsya(-nosti) (С);
о. (*конструкции*) – vidpruzhnytsya(-nosti) (С).

Отпорный (*о земле*) – vidpyrnyy (СЖМ);
о. (*о конструкции*) – vidpruzhnyy (С).

Отпуск,-кание (*болта*) – popuskannya, popushchennya.

Отпускать,-стить,-ся (*болт*) – popuskaty, popustity,-ся (СЖМ, Г, У).

Отрезок (*дерева, железа*) – uryzok(-zka) (СЖМ, У);
о. (*линии, проволоки*) – viditynok(-nka) (KCI, НОМ357, СПС31);
о. поделочный (*дерева*) – nadibok(-bka) (Г).

Отрезывать, -зять (*дерево, железо*) – відрізувати, відрізати, відрізати (СЖМ, Г, У);
о., отхватывать – відчісувати, відчесати (СЖМ).

Отрезчик – відрізувач(-ча) (С).

Отремонтрование, -ровка – відремонтовування, відремонтування.

Отремонтровывать, -ровать – відремонтовувати, відремонтувати (С).

Отросток, ответвление (*водопроводной, отопительной сети*) – відгілок(-лка), відгалузок(-зка) (СЖМ);

о., патрубок – патрубок(-бка) (С).

Отруб (*бревна*) – переруб(-бу) (СЖМ, Г);
 відруб(-бу) (СЖМ);

о., торец – торіць(-рця) (СЖМ);

в отрубе шесть вершков – у перерубі шість вершків.

Отрубать, -бить, -ся – відрубувати, відрубати, -ся; [відтинати, відтяти, -ся (СЖМ, Г, У)].

Отрубок – відрубок(-бка); [оцупок(-пка) (СЖМ, Г, У); цурупалок(-лка) (Г, У)];

о. цилиндрический – кряж (-жа) (СЖМ).

Отрыв (*кладки*) – відрив(-ву) (СЖМ).

Отрывание, -вка (*заклепочных головок*) – відривання, відрив(-ву);

о. (грунта) – відкопування, відкопання;

о. (обоев) – віддирання, віддерті.

Отрывать, оторвать, -ся (*о прибитом, приклепанном*) – відривати, відірвати, -ся (СЖМ, Г, У);

о. (грунт) – відкопувати, відкопати, -ся (СЖМ, У);

о. (обои) – віддирати, віддірати, віддерти, -ся (СЖМ, Г, У).

Отсев, -вание – висівання, відсівання;

о. (грохотом) – дармоювання;

о. (продукт отсева) – віточки(-ків) (Г).

Отсевать, -ивать, -сять (*щебень, песок*) – висівати, вісіяти, відсівати, відсіяти (СЖМ, Г, У);

о. грохотом, грохотить – дармоювати (ПхБМ15).

Отсевой (*материал*) – відсівний (С).

Отседение (*штукатурки*) – відставання.

Отседать, -сесть (*о штукатурке*) – відставати, відстати (СЖМ, Г).

Отседина – щілина (СЖМ); [розколина (СЖМ, У)].

Отскабливать, -коблить (*покраску*) – відскрібати, відскребті (СЖМ, У).

Отскакивание (*трамбовки*) – відскакування, відскочення.

Отскакивать, -кочить (*о трамбовке*) – відскакувати, відскочити (СЖМ, Г, У).

Отслаивание, отслоение, -лойка (*облицовки, штукатурки*) – відшаровування, відшарування;

о. (откалывая) – відлустовування, відлустування;

о-ка (*то, что отслаивается*) – відшарок (-рка) (С).

Отслаивать, слонть, -ся (*о штукатурке*) – відшаровувати, відшарувати, -ся (С); [відпластовувати, відпластувати, -ся (СЖМ)];

о. (откалывая) – відлустовувати, відлустувати, -ся (СЖМ, Г).

Отсортiroвывание, -рование, -вка – відсортювання, відсортювання.

Отсортiroвывать, -ровать (*материал*) – відсортювати, відсортювати (СЖМ).

Отставание (*штукатурки*) – відставання;

о. (обоев) – відлипання;

о. (подшивки) – відхóдження.

Отставать, -татъ (*о штукатурке*) – відставати, відстати (СЖМ, Г, У);

о. (об обоях) – відліпати, відліпнути (СЖМ, Г, У);

о. (об обшивке, двери) – відхóдити, відійті (СЖМ, Г).

Отставлять, -вить (*печь от стены*) – віддальювати, віддаляти, віддалити (Г*).

Отставший (*о штукатурке*) – відсталий;

о. (об обоях) – відліплий.

Отсталь, отлуп(а) – (*порок дерева*) – відсталина (С).

Отстраивание, -ройка – відбудовування, відбудування.

Отстраивать, -роить, -ся – відбудовувати, відбудувати, -ся (СЖМ, Г, У).

Отступ, -пка (*печи от стены*) – відступ(-пу) (СЖМ, Г).

Отступать, пить (*при кладке*) – відступати, відступіти (СЖМ, Г, У);

о. в размерах – відбігати, відбігти розміру (С).

Отступление (*при кладке*) – відступання, відступ(-пу);

о. (в размерах) – відбігання, відбіг(-гу).

Отсыпание, -пка – відсіпання, відсіпання.

Отсыпать, отсыпать (*откос*) – відсіпати, відсіпати (СЖМ, Г, У).

Отсыпъ – відсіп(-пу) (Г*, Тмч);

о. кулевая – в. чувало́ва.

Отсыреть, -реть (*о материале, помещении*) – звогчуватися, звогчїтїся.

Отсырелый, -вший (*материал, помещение*) – звогчений, звоглий.

Оттачивать, -точить (*инструмент*) – ви(на)гострювати, ви(на)гостріти (СЖМ, Г, У).

Оттягивание, оттяжка – відтягування, відтягання, відтягнення;
о-ка (*инструмент*) – відтяжка (*НМЛ*);
о-ка (*снасть для оттягивания*) – отоса (*Г**); [відтягачка (*СЖМ*)];
о. карнизов – карункування.
Оттягивать,-нуть (*оттяжкой*) – відтягувати, відтягати, відтягнути, відтягти (*СЖМ, Г, У*);
о. карниз – карункувати (*С*).
Оттяжной (*инструмент*) – відтяжний (*С*);
о. (о снасти) – отосний (*С*).
Отхватка,-тывание (*шва*) – відчісування, відчесання.
Отхватывать,-тить (*шов*) – відчісувати, відчесати (*СЖМ*).
Отход (*ответвления трубы*) – відхід(-ходу) (*СЖМ, Г, У*);
о. (от вертикали) – відхил(-лу) (*СЖМ*);
о., отхожее место – віхідка (*СЖМ*);
о., остаток (*после грохочения*) – послід(-ду) (*Г*).
Отходить, отойти (*об ответвлении трубы*) – відходити, відійти (*СЖМ, Г, У*);
о. (от вертикали) – відхилітись, відхилітись (*СЖМ*).
Отхожее место – віхідка (*СЖМ*); [відходок(-дка); віходок(-дка); відхідник, нүжник(-ка) (*СЖМ, У*)];
о. м. внутреннее – в. хатня;
о. м. временное – в. тимчасова;
о. м. наружное – в. надвірна.
Отцепна, отцепление – відчіплювання, відчіплення, відчеплення.
Отцеплять,-пить (*бабу, бадью*) – відчіплювати, відчіпляти, відчепити (*СЖМ, Г, У*).
Отшивальщик (*досок*) – віддирач(-ча) (*С*).
Отшивание – віддирання.
Отшивать,-шить,-ся (*обшивку*) – віддирати, віддєрти,-ся (*СЖМ, У*).
Отшпаклевывание,-левка – вишпадльовування, вишпадлювання.
Отшпаклевывать,-левать – вишпадльовувати, вишпадлювати (*СЖМ, У*).
Отштукатуривать,-рить,-ся – витинькувати, витинькувати,-ся (*СЖМ*).
Отштукатурка,-ривание – витинькування, витинькування, витинькування (*С*);
о. внутренняя – в. середове;
о. набрызгом – в. набризком;
о. под сокол – в. під стяблик.
Отщеп – відскіп(-па) (*С*).
Отягчать,-чить (*конструкцию*) – обтяжувати, обтяжати, обтяжити (*СЖМ, Г, У*).
Отягчение (*конструкции*) – обтяження (*СЖМ, Г*).

Отяжеление, утяжеление (*конструкции*) – обважніння, обважнілість(-лости) (*СЖМ, Г, У*).
Отяжелять,-лить (*конструкцию*) – обважнювати, обважнити,-ся (*С*).
Охлуп, брус коньковой – накрівень(-ковня) (*С*).
Охлупень (*бревно на коньке крыши*) – нагребінник(-ка) (*С*).
Охлупь, конек (*крыши*) – грєбінь(-беня) (*Г, У, Тмч*).
Охра (*клеевая краска*) – вохра (*СЖМ, Г, У*);
о. желтая – в. жовта;
о. красная – в. червона, червінь(-ні); [червінька (*СЖМ*)];
о. светлая – в. ясна.
Охристый – вохристий, вохрявий (*СЖМ*).
Охрить,-ся – вохрити,-ся (*СЖМ, У, Тмч*).
Охровый, охряний – вохрянний (*СЖМ*).
Оцинковка (*листового железа*) – поцинкування, поцинкування.
Очаг – огнище (*СЖМ, Г, У*); [ватра (*СЖМ, Г*)];
о., шесток (*у печи*) – припічок(-чка) (*СЖМ, Г, У*);
о. (на дворе) – кабіця (*СЖМ, Г, У*);
о., плита – плита (*СЖМ, Г, У*);
о. кухонный, пищеварительный – п. кухєнна;
о. прачешный – п. пральна.
Очажный (*прибор*) – огнищєвий (*С*);
о. (об очаге на дворе) – кабічний (*С*);
о. (о кухонном очаге) – плитовий (*С*).
Очелок – чєлюсті(-стів) (*СЖМ, Г, У*);
о., шесток – припічок(-чка) (*СЖМ, Г, У*).
Очеп (*для подъема груза*) – журавєль(-вля) (*СЖМ, Г, У*); [звід (звѣду) (*СЖМ, Г*)].
Очеркивание – обкрєслювання, обкрєслєння;
о. циркулем – обциркльовування, обцирклювання.
Очеркивать,-кнуть,-ся (*при разбивке врубков*) – обкрєслювати, обкрєслити,-ся; [обрисовувати, обрисувати,-ся, обчєркувати, обчєркати, обчєркнѹти,-ся (*СЖМ, У*)];
о. циркулем – обциркльовувати, обцирклювати,-ся (*СЖМ, У, ШцВ6*).
Очертание (*сооружения*) – ѳбвід(-ду) (*СЖМ, Г*); обрис(-су) (*СЖМ, Г, У, СПС27*);
о. наружное – о. зокільний;
о. полуциркульное – о. півколовий.
Очерчивать,-тить,-ся – обрисовувати, обрисувати,-ся (*ГѳС*).
Очески, очесы (*прокладочный материал*) – пачѳси(-сѳв); [пачѳскѳ(-сок); клѳччя] (*СЖМ, Г, У*).

Оческовый (о материале, прокладке) – па́-
чісний (С).

Очистка, щение (материала) – очища́ння,
очи́щення (Тмч);

о., опорожнение – опоро́жнювання, спо-
ро́жнення;

о. (от покраски) – шиндува́ння;

о. (решетом) – то́чіння;

о. грохотом – дармоюва́ння;

о. от сажі – труси́ння сажі.

Очистой, -стильный (о приспособлении,
дверце) – очисний (С);

о. (для очистки сажі) – сажотру́сний (С).

Очищать, -стить, -ся (материал) – очища́ти,
очи́стити, -ся (СЖМ, Г, У);

о. (снаружи) – обчища́ти, обчи́стити, -ся
(СЖМ, Г, У);

о., опорожнять (бадью) – споро́жнювати,
споро́жнити, -ся (СЖМ, Г);

о. (от краски) – шиндува́ти, обшиндува́ти
(Г*);

о. (решетом) – то́чити, переточи́ти (СЖМ,
Г, У);

о. грохотом, грохотить – дармоюва́ти
(ПхБМ15);

о. от сажі – труси́ти, потруси́ти сажу (Г).

Очко (в стульчаке) – о́чко, ві́чко (СЖМ, Г, У).

Ошеек (черепицы) – оші́йок (-йка) (СЖМ,
Г*, У).

Оштукатуривание, -рка – обтинько́вуван-
ня, обтинькува́ння.

Оштукатуривать, -рить, -ся – обтинько́ву-
вати, обтинькува́ти; [обштукату́рювати,
обштукату́рити (СЖМ)].

Оштукатурка, -ривание – обтинько́вуван-
ня, обтинькува́ння; обтинько́вання (С);
см. также **Отштукатурка**;

о. набрызгом – о. набри́зкуванням;

о. под сокол – о. під стя́блик.

Ощелобок – окру́шок (-шка) (СЖМ III 83).

П

Павильон – паві́льйо́н (-на) (СЖМ, Тмч).

Падуга (свода) – ві́жолобок (-бка), підду́ж-
жя (С).

Паз – га́ра (СЖМ, Г, У, КчСС43, НМЛ); [жо́-
лоб (-ба), жолобо́к (-бка) (СЖМ, Г, У); паз
(-за) (СЖМ, Г); fuga (СЖМ)];

п. (широкий) – бурт (-та) (СЖМ, Г, ДСТ,
ПхБМ53, НМЛ);

п. (широкий и глубокий) – шу́ла (Г, У, Тмч,
НМР);

п. шпоночный – г. шпі́нкова́;

п. выбирать, пазить – гарува́ти (СЖМ).

Пазило, пазник, пазовик, шпунтовик –
га́ранок (-нка) (ДСТ); фу́га́нок (-нка) (СЖМ,
Г, У).

Пазный, -зовый – гарови́й (С).

Пазовать, пазить – гарува́ти, гарі́ти (СЖМ,
Г); [жолоби́ти (СЖМ, Г, У); па́зити, фу́гу-
ва́ти (СЖМ, Г)];

п. (делать широкие пазы) – буртува́ти
(СЖМ, Г).

Пазовик – га́ранок (-нка).

Пазовка, пажение – гарува́ння;

п. (широких пазов) – буртува́ння.

Пазуха (арки, свода) – ку́тець (-тця) (Г*);

п. кровельная (под крышей) – підстрішо́к
(-шка) (С).

Пай, пайка, паяние (шва) – лютува́ння, лю-
то́вання (ТхС).

Пакгауз – пакга́вз (-взу) (СЖМ, НЗОМ13,
ПхБМ243); [комо́ра (СЖМ)].

Пакгаузный – пакга́взний (СЖМ).

Пакет (железа, рельсов) – па́чка, паке́т (-та)
(СЖМ).

Пакетный – пачкови́й (С).

Паклевание – переклада́ння кля́ччям.

Паклевать – пареклада́ти кля́ччям (С).

Паклин – па́клин (-на); [клино́к (-нка) (СЖМ)];

п. (соб.) – па́клиння.

Пакля – кля́ччя (СЖМ, Г, У, НМЛ); [па́чоси
(-сів); па́чіски (-сок) (СЖМ, Г, У); шпа́кля;
кляк (-ку) (СЖМ, Г)];

п. пеньковая – к. конопля́не;

п. смо́льная – к. смо́лене.

Пал(а), свайный куст – па́лля (С).

Палец (в копре, лесах) – па́лець (-льця) (СЖМ,
Г, У, НОМ6, СБМ154, ПхБМ14);

п. подвижной – па́лець пересувни́й.

Палисад, -дник – па́ліса́д (-да) (СЖМ).

Палисадина, частоколина – острокі́л (-ко́лу)
(СЖМ, Г).

Палисадный – па́ліса́дний (СЖМ).

Палуба, опалубка – па́луб (-бу) (Г*); [па́лу-
ба (У); чарда́к (-ка) (СЖМ, Г, У)];

п. сплошная – п. суцільни́й.

Палубить – па́лубити (С); [крі́ти, стелі́ти
(СЖМ)].

Палубник (сорт досок) – па́лубник (-ка) (С).

Палубный (материал, обшивка) – па́луб-
ний (С).

Пандус, апарель (наклонная соединит. часть
пола) – апаре́ля (С).

Панелина (одна дощечка) – лиштви́на; [па́н-
ка (СЖМ)].

Панель (стены) – па́не́ля (СЖМ, СБМ138)
[лі́штва (СЖМ)];

п., плинтус – лишт́ва, плі́нтус (СЖМ);
[па́нка (У)];

п. (*фермы*) – ділянка (*Г**); [панель (*НТМ I 60*)];

п., тротуар – пішохід(-ходу) (*У*);

п. концевая – ділянка кінцева;

п. филенчатая – панель тахльована.

Панельный (*о стенной панели*) – панельний (*С*); [панелєвий (*СЖМ*)];

п., плинтусный – лиштвобий, плінтусний (*С*);

п. (*о панели фермы*) – ділянківий (*С*);

п., тротуарный – пішохідний (*С*).

Панно (*в железо-бетонной конструкции*) – панó (*СЖМ*).

Пантус (*тип подъезда*) – пánтус(-са) (*С*).

Пара (*сил*) – páра (*КС II*).

Параболический (*о ферме, своде*) – параболічний (*КС I*).

Парадный (*о лестнице, ходе*) – парáдний (*СЖМ, Г, У*).

Параллелограмм – рівнобіжник(-ка); паралелогра́м(-ма) (*КС I*);

п. преобразованный – р., п. перетворений;

п. силовой – р., п. силовий.

Параллельность (*линий, стен*) – рівнобіжність(-ности); паралельність(-ности).

Паралельный – рівнобіжний, паралельний (*КС I*).

Парапет (*невысокая стенка*) – надстінок (-нка) (*С*); [парапéт(-та) (*СЖМ, ПхБМ240*)].

Паркет – паркéт(-ту) (*СЖМ, ДСТ, Км*); [тахльована підлога (*СЖМ, У, Тмч*)];

п. в елку – п. со́сонкою;

п. кирпичиком – п. цегéлкою;

п. корзинкой, в корзинку – п. плéтивом;

п. к. косой – п. п. кóсим;

п. к. прямой – п. п. рíвним;

п. мостовой – п. мостовий;

п. наборный – п. штукóваний;

п. наклейной – п. наклéйний;

п. поддельный – п. бармóваний;

п. цветной – п. кольорóвий;

п. шпунтовый – п. гарóваний;

п. щитовой – п. щитовий.

Паркетина, доска паркетная – паркеті́на (*С*).

Паркетный (*о полах, работе*) – паркéтний; [тахльований (*СЖМ*)].

Паркетчик – паркетáр(-ря) (*С*).

Парный (*о схватках, опорах*) – páристий (*НЗМЗ6*).

Паровой (*об отоплении, копре*) – паровий;

п. котел – парові́к(-ка) (*МхС*).

Пародействующий (*копер*) – парочінний (*С*).

Паропровод – паропрóвід(-вода) (*Ск, Дст*);

п. кольцевой – п. кільча́тий.

Паропроводный (*проводящий пар*) – паропровідний (*С*);

п. (*относящийся к паропроводу*) – паропроводівий (*С*).

Парус (*свода*) – клин(-на) (*ЩрА93*); [межилучник(-ка) (*ЩрА93*)];

п. сферический – к. сфері́чний.

Парусно-сомкнутый – клина́стий зімкнений.

Парусный (*о своде*) – клина́стий (*С*).

Пассивный (*о давлении грунта, силе*) – пасі́вний (*СПС21, НОМ152*).

Пасынок, откосина, подкосина (*стойки*) – присі́шок(-шка) (*Г*).

Патрон (*токарный, для действия копра*) – патрón(-на) (*СЖМ, Г*);

п. чашечный – п. чашковий.

Патрубок – пáтрубок(-бка) (*С*); [пáцівок (-вка) (*Др*)];

п. водоотводный – п. водовідвóдний;

п. переходной – п. перехі́дний;

п. соединительный – п. злучні́й.

Пах, паха, пазуха (*свода*) – кутéць(-тця) (*Г**).

Пачечный (*о железе*) – пачковий.

Пачка, пакет (*железа*) – пáчка (*СЖМ*).

Паяние, -йка – лютува́ння, лютóвання.

Паять (*швы*) – лютува́ти (*ТхС*).

Пек, пик, вар – вар(-ру) (*Г*).

Пемза – пéмза (*Г*);

п. искусственная – п. штóчна;

п. литая – п. лі́та;

п. натуральная – п. природна;

п. шлифовальная – п. шліфува́льна.

Пемзовать – пемзува́ти (*СЖМ, ПхБМ267*).

Пемзовка, -вание – пемзува́ння (*СЖМ, ПхБМ267*).

Пенька (*материал для конопатки*) – коно́плі(-пель) (*СЖМ, Г, У*);

п. рубленная – к. рубáні;

п. смоленная – к. смóлені.

Пеньковый (*о материале, прокладке*) – конопля́ний; [конопéльный (*СЖМ*)].

Первоначальный (*о нагрузке, длине*) – пéрві́сний.

Пергамин – пергамéн(-ну) (*ТхС*).

Перебой (*в укладке, в работе*) – перебі́й (-бо́ю) (*СЖМ*);

в перебой (*укладывать черепицу*) – на-вперéбивки (*СЖМ III 173*).

Переборка – перéділка; перéбі́рка (*СЖМ, Г*);

перегородка (*СЖМ I, У, МзСВХ34, КчСС45*);

перéсічка (*СЖМ, Г, У*); перені́з(-зу) (*СЖМ*);

перéруб(-бу) (*НМР*);

п. висячая – п. висна́;

п. обшивная – п. обшивна́;

п. противопожарная – п. протипоже́жна;

п. сплошная – п. суцільна́;

п. филенчатая – п. тахльована́;

п. шпренгельная – п. підсилко́ва;

п. штукатурная – п. тиньківана.
Переборочный (относящийся к переборке) – переділковий (С).
Перевал (в дымоходе) – заворот(-та) (КчСС20);
 п. нижний, подвертка – з. спідній.
Переваливание, -валка, перебрасывание, -броска – перекидання, перекинення.
Переваливать, -лить, -ся, перебрасывать, -бросить, -ся (землю) – перекидати, перекидати, перекинути (СЖМ, Г, У).
Перевод, -дина – перекладина (НМЛ); [сляж (-жа) (Г)];
 п. половая – п. підлогова; підвалина (СЖМ, Г, Г);
 п. потолочная – п. стельова; свілок(-ка) (СЖМ, У).
Переводить, -вести (сечение железа в сечении бетона) – обертати, обернути (СЖМ);
 п. (концы арматуры один за другой) – закладати, закласти (С).
Переводка (дымохода) – перевід(-вода) (Ск, Г*);
Перевозить, -везти, -ся (грунт, материал) – перевозити, перевезти, -ся.
Перевозка, -воз – перевіз(-возу); перевезення; перевезіння (ШМС);
 п. близкая – п. близький;
 п. дальняя – п. далекій.
Переворачивание, -вертывание – перевертання, перевернення;
 п., опрокидывание – перекидання, перекинення.
Переворачивать, -тить, -ся, перевертывать, -нуть, -ся (балку, доски, листы) – перевертати, перевернути, -ся (СЖМ, Г, У);
 п., опрокидывать (бадью, бетоньерку) – перекидати, перекинути, -ся (СЖМ, Г, У).
Перевязка, -зывание, -вязь (шов, концов арматуры, процесс) – перев'язування, перев'язання;
 п-зка (результат процесса) – перев'язь (-зі) (У); [перев'язка (СЖМ, Г, У)];
 п. готическая, польская – п. готична;
 п. диагональная, крепостная, пилоная – п. косінна;
 п. елочная – п. со́сонкою;
 п. крестовая – п. на́вхресна;
 п. ложковая – п. довжикова;
 п. трубная – п. димарна;
 п. тычковая – п. поперечикова;
 п. узорная – п. візерунчаста;
 п. фигурная – п. фігурна;
 п. цепная – п. ланцюгова.
Перевязывать, -зять, -ся (швы, концы арматуры) – перев'язувати, перев'язати, -ся (СЖМ, Г, У).

Перегиб (арматуры) – перегін(-ну) (СЖМ);
 п. (место перегиба трубы) – коліно (Г*);
 п. двойной – п. подвійний;
 п. S-образный – п. S-овий.
Перегибать, -гнуть, -ся (стержни арматуры) – перегинати, перегнути, -ся (СЖМ, Г, У).
Перегораживание – перегоріджування, перегорідження;
 п. кольями – перетикання, перетик(-ка).
Перегораживать, -дить, -ся (помещение) – перегоріджувати, перегорідити, -ся (СЖМ, Г, У, Тмч);
 п. кольями – перетикати, перетикати, -ся (СЖМ, Г).
Перегорать, -реть (об асфальте, колоснике) – перегоряти, перегоріти (СЖМ, Г, У).
Перегородка – перегородка (СЖМ, Г, У, ПхБМ256, КчСС45); [пересічка (СЖМ, Г, У); перегороджа; перебірка; переділка (СЖМ, Г)];
 п. вставная – п. вставна;
 п. горшечная – п. горшковіа;
 п. дырчатая – п. дірчаста;
 п. из кольев – переті(н)ка (СЖМ, Г, У);
 п. несгораемая – п. неспальна;
 п. обшивочная, -вная – п. обшивна (ПхБМ256);
 п. плотничная – п. теслярська;
 п. решетчатая – п. ґратчаста;
 п. сплошная – п. суцільна;
 п. столлярная – п. столлярська;
 п. фашинная – п. тарасова;
 п. филенчатая – п. тахльована;
 п. шпренгельная – п. підсилкова.
Перегородочный (относящийся к перегородке) – перегородковий (С);
 п., перегороджающий – перегородний (СЖМ).
Перегородчатый (о конструкции) – перегородчастий (С); [перегороджений, переділений (СЖМ)].
Перегрохочивание, -хотка – передармоївування, передармоївовання.
Перегрохочивать, -хотить, -ся – передармоївувати, передармоївувати, -ся (С).
Перегруживание, -жение, -зка (клади) – перевантажування, перевантаження;
 п. (работой, силами) – пере(об)тяжування, пере(об)тяження.
Перегруживать, -жать, -зить, -ся (клад) – перевантажувати, перевантажити, -ся (СЖМ);
 п. (работой, силами) – пере(об)тяжувати, пере(об)тяжити, -ся (СЖМ).
Передвижение, -жение, -жка – пересув, пересування, пересунення;

п., переставление – переставляння, переставлення.

Передвигать,-нуть,-ся (*нагрузку, балку*) – пересувати, пересунути,-ся (СЖМ, Г, У);

п., переставлять (*вехи, леса*) – переставляти, переставити,-ся (СЖМ, Г, У).

Передвижной (*груз, кран*) – пересувний (Др);

п., переставной (*о вехе, лесах*) – переставний.

Переделывание,-лка – перероблювання, переробляння, перероблення;

п. кладки – перемуровування, перемуровання.

Переделывать,-лать,-ся (*работу*) – перероблювати, переробляти, переробити,-ся (СЖМ, Г, У);

п. кладку – перемуровувати, перемуровати,-ся (Г).

Передняя (*комната*) – передпóкій(-кою) (ЩрА181); [передник(-ка) (Г)].

Переженный (*о глине, кирпиче*) – перепалений (СЖМ).

Пережиг,-жог (*кирпича*) – перепал(-лу) (Г*, ДСТ).

Пережигать,-жечь,-ся (*глину, части топки*) – перепалювати, перепалити,-ся (СЖМ, Г, У).

Перекапывать,-копать,-ся (*кучу извести, песку*) – перекопувати, перекопатися (СЖМ, Г, У, Тмч).

Перекатка,-тывание – перекочування, перекочення.

Перекатывать,-котить (*камень на катках, медведках*) – перекочувати, перекотити (СЖМ, Г, У).

Перекачивание,-чка – пересмоковування, пересмокування.

Перекачивать,-чать,-ся (*воду из перемычки*) – пересмоковувати, пересмокувати,-ся (МхС).

Перекашивание – перекóшування, перекóшення;

п., искривление – скривлювання, скривлення;

п. (рам) – пачіння;

п., коробление – жолоблення.

Перекашивать,-косить,-ся (*о конструкции*) – перекóшувати, перекосити,-ся; [скóшувати, скосити,-ся (СЖМ, Г, У)];

п., искривлять – скривлювати, скривляти, скривити,-ся (Г, У); [кривити, покривити,-ся (СЖМ, Г, У)];

п-ся, искривляться (*о рамах*) – пачітисся, спачітисся (СЖМ, Г);

п., коробиться (*о доске*) – жолобитися, зжолобитися (СЖМ, Г).

Перекидывание,-дка – перекидання, перекинення;

п-дка двойная – п. дворазове.

Перекидывать,-дать,-ся (*землю, канат*) – перекидати, перекидати (СЖМ, Г, У, НЗОМ115).

Перекладина – перекладка (СЖМ, Г*); [перекладина (НМЛ)];

п. (стяжка ножсек станка) – обніжок(-жка); [підніжок(-жка) (СЖМ, Г, У)];

п. (через канаву) – кладка (СЖМ, Г, У);

п. верхняя (*окна, двери*) – глó(á)вень(-вня) (Г, Ск); [верхняк(-ка) (НМР, НМЛ)];

п. коперная – перекладка капарова;

п. поперечная – перечка, поперечка (СЖМ, Г, У);

п. стропильная – банта, бантіна (СЖМ, Г, У).

Перекладывание,-дка – перекладання, перекладення;

п. (настила) – перестилання, перестелення;

п. (печи) – пересипання, пересіпання;

п. кладки – перемуровування, перемуровання.

Перекладывать,-класть,-ложить (*перекладку*) – перекладати, перекласти (СЖМ, Г, У);

п. (настил) – перестилати, переслати (Г);

п. (печь) – пересипати, пересіпати; [перекидати, перекидати (СЖМ)];

п. кладку – перемуровувати, перемуровати (Г).

Переклеивание,-йка – переклеювання, переклеєння.

Переклеивать,-леить,-ся (*склеенные части*) – переклеювати, переклеїти,-ся (СЖМ, Г, У).

Переклепывание,-пка – переклепування, переклепання;

п. заклепками – перенютовування, перенютування.

Переклепывать,-пать (*кровельное железо*) переклепувати, переклепати (СЖМ);

п. заклепками – перенютовувати, перенютувати (С).

Перековывание,-ковка – перековування, перекування.

Перековывать,-ковать,-ся (*поковки*) – перековувати, перекувати,-ся (СЖМ, Г, У).

Переконопачивание,-тка – переконопачування, переконопачення;

п. клиньями – переглоблювання, переглоблення.

Переконопачивать,-патить,-ся – переконопачувати, переконопатити,-ся (СЖМ);

п. клиньями – переглоблювати, переглобити,-ся (С).

Пере́кос (*величина перекашивания*) – пере-
кіс(-ко́су) (СЖМ, У).

Пере́косина – косина (СЖМ, У).

Пере́краска, -шивание – перефарбо́вуван-
ня, перефарбува́ння, перефарбо́вання (С).

Пере́крашивать, -сить, -ся – перефарбо́ву-
вати, перефарбува́ти, -ся; [перекра́шувати,
перекра́сити, -ся (СЖМ, У)].

Пере́крестный, -щивающийся (*о раскосе,
кладке*) – пере́хрєсний (СЖМ, Г, У, НЗОМ74).

Пере́крещивать, -стить, -ся (*о раскосах, арма-
туре*) – пере́хрі́шувати, пере́христі́ти, -ся
(СЖМ, Г, У, Тмч).

Пере́крой (*стекла, досок*) – набі́г(-гу) (Г*);
[пере́крива́ння (СЖМ)].

Пере́крывание, -тие – пере́крива́ння, пере-
криття́;

п. гонтом – пере́гонто́вування, пере́гонту-
ва́ння;

п. обшивки – пере́шива́ння, пере́шиття́;

п. шелевкой – пере́шальбо́вування, пере́ша-
люва́ння.

Пере́крывать, -рыть, -ся (*помещение, кры-
шу*) – пере́крива́ти, пере́крити, -ся (СЖМ,
Г, У, КвДВД13, ПхБМ96, НЗОМ57);

п. гонт – пере́гонто́вувати, пере́гонтува́ти,
-ся (СЖМ);

п. обшивку – пере́шива́ти, пере́шити, -ся
(СЖМ, Г);

п. шелевку – пере́шальбо́вувати, пере́ша-
люва́ти, -ся (СЖМ, Г).

Пере́крываемый, -ющий, -ся – пере́кривні́й.

Пере́кры́тие (*то, что пере́крывает*) – пе-
ре́криття́ (СЖМ, Тмч, СБМ29, НЗОМ61,
ПхБМ96); [пова́ла (Г, Км)];

п., пере́кладина – пере́кладка (СЖМ);

п. (сруба) – по́кришка (МЕП15);

п. армированное – п. ри́штункова́не;

п. архитравное – п. архітра́вне;

п. балочное – п. тря́мне́;

п. безбалочное – п. безтря́мне́;

п. в разбежку – п. у гу́лянку;

п. (перемычка) дверное – пере́кладка двер-
на́;

п. двойное (*швов*) – пере́криття́ подвійне́;

п. (железо) бетонное – п. (за́лізо) бето́нне;

п. комбинированное – п. комбіно́ване́;

п. коньковое – п. гребі́нне, п. гребене́ве;

п. массивное – п. масі́вне́;

п. междуэтажное – п. межиповерхове́;

п. Монье – п. Монье́ве;

п. неразрезное – п. нерозрі́зне́;

п. негораемое – п. неспальне́;

п. оконное – пере́кладка віко́нна;

п. печное – піднебі́ння (Г);

п. п. верхнее – чері́нь(-ні) (Г);

п. плитное – пере́криття́ плитове́;

п. плоское – п. плóске́;

п. потолочное – сте́ля (Г, 2ТЗб, ДСТ);

п. пустотелое – п. поро́жні́сте́;

п. ребристое – п. ребро́ване́;

п. свободнолежащее – п. ві́льноле́жне́;

п. сводчатое – п. склепі́нні́сте́, склепі́нне́;

п. трубное – п. тру́бне́.

Пере́кры́тый (*о помещении*) – пере́критий́;

п. (об обшивке) – пере́шитий́;

п. гонтом – пере́гонто́ваний́;

п. шелевкой – пере́шальбо́ваний́.

Пере́крышка (*дымового канала*) – пере́кри-
вок(-вка) (МхС);

п., перемычка (дверная) – пере́кладка (Г*).

Пере́ливать, -лить, -ся (*нечистоты, асфальт*) –
пере́лива́ти, пере́лити, -ся (СЖМ, Г, У).

Пере́ливка, -вание – пере́лива́ння, пере́лит-
тя́.

Пере́лопачивание – пере́лопа́чування, пере-
лопа́чення́.

Пере́лопачивать, -тить, -ся (*смесь для рас-
твор, бетона*) – пере́лопа́чувати, пере-
лопа́тити, -ся (Г, Сбт143, КчСС30, ПхБМ91,
КвВЦД46).

Пере́мощивание, -щение (*выстилки*) – пе-
ремóщування́, перемóщання́, перемóщен-
ня́;

п. (мостовой) – пере́бруко́вування, пере-
брукува́ння;

п. (настила) – пересте́лювання́, пересті́-
лання́, пересте́лення́.

Пере́мощивать, -мостить (*выстилку*) – пе-
ремóщувати, перемóстити (СЖМ, Г, У);

п. (мостовую) – пере́бруко́вувати, пере́бру-
кува́ти (СЖМ, У);

п. (настил) – пересте́лювати, перестели́ти
(СЖМ, У).

Пере́менный (*об усилении, сечении*) – змін-
ний (СЖМ, НОМ16, НЗОМ12).

Пере́мешивание – пере́мі́шування́, пере́мі-
ша́ння́;

п. вручную – п. руко́шма́;

п. машинное – п. маші́нне́;

п. многократное – п. много́разове́;

п. тщательное – п. ста́ранне́.

Пере́мешивать, -сить, -ся (*глину*) – пере́мі-
шувати, пере́місі́ти, -ся (СЖМ, Г, У);

п-шать (*смесь цемента и песка*) – пере-
мі́шувати, пере́міша́ти, -ся (СЖМ, Г, У,
ПхБМ87).

Пере́мещать, -стить, -ся (*грунт*) – пере́мі́шу-
вати, пере́міша́ти, пере́місті́ти, -ся (СЖМ,
Г, У, НОМ152, НЗОМ10);

п., переставлять – пере́ставля́ти, пере-
ста́вити, -ся (СЖМ, Г, У);

п., передвигать – пересувати, пересунути, -ся (СЖМ, Г, У);

п., перекладывать – перекладати, перекласти (СЖМ, Г, У).

Перемещающийся (о кране, опоре) – рухомий.

Перемещение (грунта, узлов фермы) – перемішування, переміщення (СЖМ, НОМ8, НЗОМ10, СПС4, СБМ30);

п., переставление – переставляння, переставлення;

п., передвигание – пересування, пересування;

п., перекладывание – перекладування, перекладання;

п. боковое – п. бічне;

п. возможное – п. можливе;

п. опасное – п. небезпечне;

п. опорное – п. опірне;

п. относительное – п. відносне.

Переминание, мятие – перемінання, перем'яття.

Переминать, мять (глину, смесь для бетона) – перемінати, перем'яти (СЖМ, Г, У).

Перемошение, см. Перемасивание.

Перемычка, перекладина – перекладка (Г*);

п., перегорода – перегородка;

п., гать – переγάтка (ГдрС);

п. (из камня) – перемурок(-рка) (АрС);

п. арочная – п. луковий;

п. временная – перекладка, переγάтка тимчасова;

п. грунтовая – п. ґрунтова;

п. дверная – гл(а)вень(-вня) (Г, Ск);

п. каменная – перемурок(-рка) (АрС);

п. кулевая – перекладка чувало́ва;

п. непроницаемая – п. непрохідна;

п. обратная – перемурок перекинутий;

п. передвижная – перегородка переставна;

п. погружаемая (в воду) – п. занурювана.

Перенавешивание – перенавішування, перенавіщення.

Перенавешивать, -сить (двери) – перенавішувати, перенавісити (С).

Перенапрягаться (об элементе конструкции) – перенапружуватися, перенапружитися (С).

Перенапряжение (процесс) – перенапружування, перенапруження (НЗОМ29);

п. (результат процесса) – перенапру́га (С);

п. динамическое – п. динамічна;

п. статическое – п. статична.

Перенос, -ска – переніщення, перенесення, перенесіння.

Переносить, -нести (материал, силу) – перенісити, перенести (СЖМ, Г, У).

Переносной, -ный (о лесах, лестнице, печи) – переносний.

Перепиливание, -лка – перепілювання, перепилання;

п. поперечное – п. поперічне;

п. продольное – п. подовжнє.

Перепиливать, -лить, -ся – перепілювати, перепилати, -ся (СЖМ, Г, У).

Переплет, переплете(а)ние (арматуры, брусьев) – переплітання, переплєтєння;

п. (сетка арматуры) – пліт (плоту) (Г*);

п. (оконный) – ра(я)ма (СЖМ, Г, Ск, ЩрА5, КчСС23, ПхБМ67, НМЛ); [ра(я)міна, ра(я)мєно (СЖМ, Г, ДСТ); окєльня (МЕ IX 9)];

п. внутренний (оконный) – р. середова;

п. глухой – р. суцільна;

п. двойной – р. подвійна;

п. зимний – р. зимова;

п. летний, постоянный – р. постійна, літня;

п. наружный – р. надвірня;

п. подъемный – р. звідна;

п. приставной – р. вставна;

п. створный, -чатый – р. пільна.

Переплетать, -плесть, -ся (об арматуре, хворосте) – переплігати, переплєсти, -ся (СЖМ, Г, У).

Переплетный (об оконном переплете) – ра(я)-мовий (С).

Перерабатывать, -ботать (бетон, глину, изделие) – перероблювати, переробляти, переробіти (СЖМ, Г, У).

Переработка, -батывание (процесс) – перероблювання, переробляння, перероблення;

п. (результат процесса) – переробок(-бку) (С); [переробка (СЖМ, У)].

Перерез, -зка (процесс), см. Перерезывание;

п. (место, где перерезано) – перері́з(-зу) (СЖМ, Г, У, ПхБМ91);

п., полубочье – полубочок(-чка) (СЖМ, Г);

п. пилой – перепіл(-пилу) (С).

Перерезывание, -резание – перерізування, перері́зання;

п. двойное (заклепок) – п. двійне;

п. одиночное (заклепок) – п. одинарне;

п. пилой – перепілювання, перепилання.

Перерезывать, -зать, -ся (о заклепках, волокнах материала) – перерізувати, перері́зати, перері́зати, -ся; [перетінати, перетяти, перетнути, -ся (СЖМ, Г, У, Тмч, НЗОМ28)];

п. пилой – перепілювати, перепилати, -ся (Г, У, Тмч).

Перерезывающий (о силе) – перері́зний (С).

Переруб (место, где перерублено) – переруб(-бу) (Г);

п., торец – торєць(-рця) (СЖМ).

Перерубливание, -бывание, -бание, -бка – перерубування, перерубання;
п-ливание (деревянной конструкции) – перекидання.
Перерубливать, -рубывать, -бать, -бить, -ся – перерубувати, перерубати, -ся (СЖМ, Г, У, Тмч, ПхБМ53); [перетинати, перетяти (СЖМ, Г, У)];
п-ливать (деревянную конструкцию) – перекидати, перекидати (СЖМ, Г, У); [пересипати, пересипати (СЖМ, Г*, У)].
Перерушивание (глины) – перемішування, перемішання.
Перерушивать, -шить (глину) – перемішувати, перемішати (Г*);
Перерыв (в работе) – перерва (СЖМ, Г, У);
п. (место перерыва) – перерыв(-ву) (СЖМ);
п. (между топками, в кладке) – прогін (-ла) (Г*);
Перерывание (земли) – переривання, перекопування;
п. (каната, стержня) – переривання.
Перерывать, -рыть, -ся (землю) – переривати, перерити, -ся; перекопувати, перекопати, -ся (СЖМ, Г, У);
п., -рвать, -ся (канат, стержень) – переривати, перервати, -ся (СЖМ, Г, У).
Перерядка (домкрата, подъемника) – переладнування, переладнування.
Переряживать, -дить (домкрат) – переладнувати, переладнувати.
Пересверливание – пересвердлювання, пересвердлення.
Пересверливать, -лить, -ся (заклепочные отверстия) – пересвердлювати, пересвердлити, -ся; [перевірчувати, перевертати, -ся] (СЖМ, У).
Пересекать, -сечь, -ся (делать сечение) – перетинати, перетяти, -ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ28);
п., перекрещивать, -ся (об арматуре, линиях, раскосах) – перехрещувати, перехрестити, -ся (СЖМ, НЗОМ74).
Пересекающийся (о раскосах, линиях) – перехресний (СЖМ, НЗОМ74).
Пересечение – перетинання, перетин(-ну) (СЖМ, Г, НЗОМ74, СПС5);
п., перекрещивание (стен, раскосов) – перехрещування, перехрещення;
п. диагональное – перетин діагональний;
п. косогоугольное – перехрещення косо, косокутне;
п. крестообразное – перетин хрещатий;
п. прямоугольное – перехрещення пряме, прямокутне.
Пересортировка – пересортювання, пересортування.

Пересортировывать, -ровать, -ся (материал, лес) – пересортювати, пересортувати, -ся (СЖМ).
Пересоставлять, -вить, -ся (проект, смету) – перескладати, перескласти, -ся (С).
Переставлять, -вить, -ся (форму, копёр) – переставляти, переставити, -ся (СЖМ, Г, У).
Переставной, переставляемый (о копёр, лесах) – переставний (СЖМ).
Перестановка, -тавка, -ление – переставляння, переставлення, переставка (СЖМ).
Перестекливание, -ление – перескляння, перескління.
Перестекливать, -лять, -лить, -ся – перескляти, перескляти, -ся (СЖМ, Г, У).
Перестилание, -лка (настила) – перестелювання, перестеління, перестелення;
п. (каменной выстилки) – перемощування, перемощання, перемощення;
п. мостовой – перебрукювання, перебрукювання.
Перестилать, -стлать (настил) – перестилати, перестелити, переслати (СЖМ, Г, У);
п. (каменную выстилку) – перемощувати, перемостити (Г*, У);
п. мостовую – перебрукювати, перебрукювати (С).
Перестой, перестойный лес – перестій(-стою) (СЖМ).
Перестрагивание, -стружка – перестругування, перестругання.
Перестрагивать, -рогать, -ся (настил при перестилке) – перестругувати, перестругати, -ся (СЖМ, Г, У).
Перестраивание – перебудовування, перебудування;
п. (деревянного строения) – перекидання, перекидання;
п. (о каменном сооружении) – перемурювання, перемурювання.
Перестраивать, -роить, -ся – перебудовувати, перебудувати, -ся (СЖМ, Г, У);
п. (деревянное строение) – перекидати, перекидати (СЖМ, Г, У);
п. (о каменном сооружении) – перемурювати, перемурювати, -ся (СЖМ, Г).
Перестройка (процесс), см. Перестраивание; п. (результат процесса) – перебудова (СЖМ);
п. капитальная – п. ґрунтова, капітальна.
Пересыпание, -пка – пересипання, пересипання.
Пересыпать, -сыпать, -ся (песок; насыпью) – пересипати, пересипати, -ся (СЖМ, Г, У).
Перетаптывать, -топтать (глину) – перетоптувати, перетоптати (СЖМ, У); [перемішувати, перемісити (СЖМ, Г)].

Перетаскивать, -скать, -щить, -ся (*бревна, камни*) – перетягувати, перетягати, перетягнути, перетягти, -ся; переволікати, переволочити, переволочити, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Перетесывание, -ска – перетісування, перетесання.

Перетесывать, -сать, -ся – перетісувати, перетесати, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Перетирать, -тереть, -ся (*краски, штукатурку*) – перетирати, перетёрти, -ся (*СЖМ, Г, У, ПхБМ261*).

Перетирка, -рание (*штукатурки*) – перетирання, перетерття;

п. местная – п. місцеве;

п. сплошная – п. поспільне.

Перетрубье – ко́мин(-на) (*Г, Ск, КчСС19, КвВЦД35, ПхБМ227*).

Переход (*от перекрытия к опоре*) – перехід(-ходу) (*СЖМ, Г, У, НЗОМ122*);

п. плавный – п. плавкий;

п. ступенчатый – п. східчастий.

Переходной (*о мостике*) – перехідний (*СЖМ*);

п., соединительный (*о патрубке*) – злучний (*С*).

Перешивание, -вка – перешивання, перешиття;

п. шелевки – перешальбування, перешалювання.

Перешивать, -шить, -ся (*обшивку*) – перешивати, перешити, -ся (*СЖМ, Г, У, Тмч*);

п. шелевку – перешальбувати, перешалювати (*Г*).

Перештукатуривание, -рка – перетинькування, перетинькування.

Перештукатуривать, -рить, -ся – перетинькувати, перетинькувати, -ся (*СЖМ*).

Перила – поруччя (*СЖМ, Г, У, ШцВ42*), [поренчата (*СЖМ, Г, ПхБМ194, НМЛ*); поручні (*СЖМ, У*); біла, більця (*СЖМ, У, ЩрА76*); кобилиці (*СЖМ, Г, Км*)];

п. лестничные – п. сходове.

Перильный (*о брусе, поручне*) – поручний (*С*); [поруччяний (*СЖМ*)].

Перильца – поруччята;

п. (каменные) – штахётка (*НМР*).

Периметр (*сооружения*) – обвід(-воду), периметр(-тра) (*КС І*).

Период – період(-ду) (*КС І, НОМ341*);

п. испытательный – п. випробний;

п. отопочный – п. ogrivний;

п. рабочий – п. робітний;

п. строительный – п. будівельний;

п. установившийся (*горения*) – п. усталенний.

Периодический (*об отоплении, вентиляции и т. д.*) – періодичний;

п-ки действующий – періодічно-чінний.

Перестиль – опасання (*ЩрА69*).

Перка – пёрко (*СЖМ*); [наконечник(-ка) (*СЖМ, У*); свердэльце (*Г*)];

п. ложечная – ц. жолобчастий;

п. перовая – ц. пірчастий;

п. центровая, центура – центур(-ра) (*ЛвБ23, НМЛ*);

п. червячная (*с ушками*) – праушник(-ка) (*Г*).

Перо (*острый край перки*) – гострій(-рія) (*Г*);

п. (острый край гонтины) – грёбінь(-беня) (*Г**);

п. жестяное (*для прикрепления стекол*) – бляшка склярська (*С*).

Перпендикуляр – сторч(-ча) (*КСІ*);

п. восстановить – сторча поставити;

п. опустить – с. спустити.

Перпендикулярность (*стены*) – сторчовість (-вості) (*С*).

Перпендикулярный – сторчовий (*КСІ*).

Пескодудка – піскодудка (*С*).

Пескодудный (*о машине для очистки от ржавчины*) – піскодудний (*С*).

Пескомойка – піскомийня (*С*).

Пескоструйный (*аппарат*) – піскострумінний.

Песок – пісок(-ску) (*Т, СПС3*);

п. гравелистый – п. наріністий;

п. гранитный – п. гранітний;

п. грунтовый – п. ґрунтовий;

п. залежной – п. зложищевий;

п. карьерный – п. копнєвий, кар'єрний;

п. кварцевый – п. кварцовий;

п. крупно-зернистый – п. грубо-зернястий;

п. крупный – п. грубий (*МзСВХ13*);

п. матерый – п. материковий;

п. мелко-зернистый – п. дрібно-зернястий;

п. овражный – п. ярівий;

п. острый – п. різкий;

п. плавучий – п. пливкий;

п. речной – п. річковий;

п. формовой – п. формовий.

Песочница, песочный клин – пісковий клі́н (-на) (*С*).

Песочный – пісковий (*СЖМ*).

Песчаник (*строит. материал*) – піскові́к (-ка), піскове́ць(-вця) (*СЖМ, Г*);

п. битумозный – п. бітумозний;

п. известковый – п. вапняковий;

п. пестрый – п. рябий;

п. свежее-выломленный – п. свіжо-ла́маний.

Песчаниковый (*о сооружении*) – пісковий (*СЖМ*).

Песчанка – глі́на піща́на (*Г*).

Песчанобитный (о постройках) – піскобітний (С).

Песчаный – піщаний (СЖМ, Т).

Петельный (относящийся к петле) – петельковий (СЖМ);

п. (о звезде) – завісовий (СЖМ).

Петля (каната) – петля (СЖМ, Г, У);

п. (дверная, оконная) – завіса, завіска (СЖМ, Г, У, Ск, КвВЦД15, НМЛ);

п. (в фигуре) – очко, вічко (СЖМ, Г, У);

п. веревочная – п. кодільна;

п. двойная – за́вертень(-тня) (Г);

п. затяжная – за́шморг(-гу) (СЖМ, Г, У);

п. крестовая – очко хри́щате;

п. лапчатая – завіса лапча́ста;

п. навесная – з. почи́на;

п. относная – з. відшибо́ва (С);

п. полушарнирная – з. полусу́стáвна;

п. проволоочная – п. дротяна́; [ба́бка (Г, Срđ)];

п. ромбообразная – п., очко ромбува́те;

п. съемная – з. зді́йма;

п. форточная – з. квати́рко́ва;

п. цепная – п. ланцюго́ва;

п. шарнирная – з. су́стáвна;

п. шиповая – з. чо́пова.

Печище – пе́чище (СЖМ, Г).

Печник – пі́чник(-ка) (СЖМ, Г, У); [груба́р(-ря) (Тмч, Км); му́ляр(-ра) (У, Тмч)].

Печной – пі́чний; [пі́човий (СЖМ, Г, У)];

п. (о голландской печке) – гру́бний (СЖМ, Г, У);

п-ные выломки – пе́чі́на (Г);

п-ная закрышка – ка́гля́нка (Г);

п. дело, искусство, мастерство – пі́чніц-тво (СЖМ);

п. отверстие (для дыма) – ка́гла (СЖМ, Г);

п. устье – че́люсті(-стів) (СЖМ, Г, У).

Печурка (в зеркале печи) – опі́чок(-чка) (Г, НМР, НМЛ); [пі́чу́рка (СЖМ, Г, У); зака́пéлок(-лка) (Г, У)].

Печь – пі́ч (печи) (СЖМ, Г, У, ШцВ42, Ск, НМЛ, НМР);

п. (голландская) – гру́ба (СЖМ, Г, У, Ск, НМЛ, КвВЦД43, ПхБМ278);

п. артельная – п. арті́льна;

п. асфальтовая (для варки асфальта) – п. асфальтова́рна, асфальтова́рка (С);

п. банная – ка́м'я́нка (СЖМ, Г);

п. быстроохлаждающаяся – п. хуткоохо́лдна;

п. ванная – п. купі́льне́ва;

п. варистая – п. ва́риста (СЖМ, Г, У);

п. вентеляционная – п. прові́трюва́льна;

п. вертикальная – гру́ба (Г);

п. водяная – п. водяна́;

п. временная, напольная – п. назе́мна;

п. в. (летняя), очаг – ка́біця (СЖМ, Г, У);

п. голландская – гру́ба голя́ндська;

п. двухярусная – п. двоосадо́ва;

п. духовая, духовка – духо́вка (С);

п. д. коробовая – д. коро́бча́ста;

п. изразчатая, цовая, кафельная – г. кахлю́вана;

п. камерная – гру́ба ка́мерна (ЛхБМ288);

п. кафельная – г. кахлю́вана;

п. комнатная, обогревательная – гру́ба (КчСС22);

п. коробовая – п. коро́бча́ста;

п. купальная – п., г. купі́льне́ва;

п. кухонная – п. ва́риста (СЖМ, У);

п. малосильная – п. малосі́л(ь)на;

п. нагревательная – г. нагрі́вна;

п. напольная, временная – п. назе́мна;

п. непрерывного действия – п. пості́йно-чінна;

п. отражательная – п. відби́вна;

п. паровая – п. парова́, парогрі́йник(-ка) (С);

п. пароводяная – п. пароводяна́;

п. передвижная (для варки асфальта) – асфальтова́рка рухо́ма;

п. переносная – г. переносна́;

п. пневматическая – п. пневма́тична;

п. постоянная – п., г. пості́йна;

п. проемная – п., г. на́скрі́зна;

п. производственная – п. ви́рібна́;

п. реберная (паровая) – огрі́йник ребро́ваний;

п. регулируемая – п., г. регулю́вана;

п. русская – п. ва́риста;

п. сожигательная – п., г. спа́льна́;

п. средизальная, средистенная – г. серед-сті́нна;

п. сушильная – п. су́шна́;

п. тепличная – г. теплі́чна;

п. треугольная, угловая – п., г. кутова́;

п. утермаркская – г. утерма́рківська;

п. утюжная – плита́ прасова́;

п. (хлебо)пекарня – пі́ч пека́рська;

п. цилиндрическая, круглая – г. крú́гла;

п. шахтенная – п. шахтова́;

п. затопить – п., г. запалі́ти (СЖМ);

п. класть – п., г. стано́вити, ста́вити (СЖМ);

внутренняя полость печи – пе́чі́ще (Г).

Пик, шпиз – шпиль(-ля) (СЖМ, У);

п. (смола) – трон(-ну) (Г, ДСТ).

Пила – пі́лка, пи́ла (СЖМ, Г, У, Тмч, МЕ III 30, ПхБМ55, ЛвБ11, Сбт86, НЗОМ52, НМЛ, НМР, НМПр);

п. (зубчатая планка в шкафах) – шимба́лок(-лка) (Г);

п. безконечная – безкра́йпилка (С);

п. волосная, лобзик – лобзák(-ка) (ДСТ);
п. двуручная, поперечная – п. поперéчна (ПхБМ55);
п. долевая, продольная – п. подóвжня (ЛвБ11);
п. древорезная – п. дереворíзна (СЖМ250);
п. камнерезная – п. каменерíзна;
п. круглая – циркулярка (ДСТ, Сбт86);
п. ленточная, бесконечная – безкрайпилка (С); [п. биндова (НЗОМ52); п. стьожкова (Сбт86)];
п. листовая, лобзик – лобзák(-ка);
п. лучковая, распашная – п. кроснéва (СЖМ, Г, ПхБМ55); [п. станкова (НМПр)];
п. л. поворотная – п. криворíзна; криворíзка (С);
п. наградная, наградка – п. гарíвна;
п.-ножовка – ножівка (СЖМ, У, ДСТ, НМЛ);
п. одноручная – п. однорúчна; п.-однорúчка (СЖМ, Г);
п. полукруглая – п. півкрúгла (С);
п. поперечная – п. поперéчна (СЖМ, ДСТ);
п. продольная – п. подóвжня (СЖМ, ПхБМ55); [п. тра́цька (МЕШ30); п. підру́чна (НМЛ)];
п. рамная – п. ра́(я)мна;
п. садовая, ножовка – ножівка;
п. секторная – п. сéкторна;
п. фурнирная, фанерочная – п. форнірна, форнірка (С);
п. ф. столярная – форнірка столярська;
п. цветная, лобзик – лобзák(-ка);
п. шпанная – шпáнка (НМЛ);
конец пилы для вставления рукоятки – рутніця (Г);
тупой край пилы – хребéт(-бта) (Г).
Пиление – пилýння.
Пиленный (лес) – пýляний (СЖМ).
Пилильщик, см. Пильщик.
Пилить – пилýти (СЖМ, Г, У, ПхБМ50, ЛвБ6, НМЛ).
Пиловой – пилковий (С); [пиловий (СЖМ)].
Пилон – пílон(-на) (СЖМ, СБМ254, ЩрА28).
Пилообразный (о крыше) – пилкувáтий (С); [пильчáстий, зубчáстий (СЖМ)].
Пильный (о станке) – пильн́ий (С);
п. (о доске) – пýляний (СЖМ).
Пильщик – пилýр(-ра) (СЖМ, У, ПхБМ66); [терті́чник(-ка); т(д)рач(-ча) (СЖМ, Г, У)];
п. верхний – вершні́як(-ка) (Г);
п. нижний, нижник – спі́дня́к(-ка) (Г, У, Тмч).
Пилыстра – пилýстер(-тра) (СЖМ); [півслýп(-па) (ШцВ32)].
Пилыстровый – пилýстрóвий.
Пирамида – пірамі́да (КС І);

п. всячая – п. висна́.
Пирамидальный (о крыше) – пірамі́дальний (КС І).
Пирогранит – пірограні́т(-ту) (Т).
Пирогранитный – пірограні́тний.
Пирон (штырь) – шпинь(-ня) (Г*); [жа́бка (Др)].
Писанный (о потолке) – мальóваний (СЖМ).
Писать (стены, потолок) – малювáти; [писáти (СЖМ, Г, У)].
Писсуар – писуáр(-ра) (СЖМ);
п.-жолобок – п. жолóбчáстий.
Питание – жівлєння (СЖМ, Др);
п. автоматическое – ж. автоматі́чне.
Питать (водой, воздухом, паром) – живі́ти (СЖМ, Г, У, Др).
Питающий, -гельный (о трубе, канале) – живі́льний (Др).
Плавить (асфальт) – топíти (СЖМ, Г, У).
Плавкий (асфальт) – топќий (СЖМ, Др, ДСТ); [розто́пистий (СЖМ, У)].
Плавкость – то́пкíсть(-кости) (СЖМ).
Плавление, -вка – топл́іння, то́плення.
Плавленный (об асфальте) – то́плений;
п. (о меле) – відмúчений (С).
Плавучесть (грунта) – плівќість(-кости) (С).
Плавучий (грунт) – плівќий (СЖМ).
Плакировать – плакувáти (СЖМ).
Плакировка, -рование – плакувáння, плако́вання.
Плакировочный (инструмент, материал) – плаків́ний (С).
Плакировщик, плакировальщик – плакувáльник(-ка) (СЖМ, ДСТ).
Пламенный (о трубе) – полум'я́ний (СЖМ).
План – пля́н(-на, -ну) (СЖМ, Г, У, НОМ196);
п. генеральный – п. головн́ий;
п. рабочий – п. робі́тний.
Планирование, составление плана – пля́нування;
п., выравнивание – пля́нтрува́ння;
п. под рейку – п. під брúсок; п. під мі́рницю.
Планировать, спланировать (составлять план) – пля́нувати, спля́нувати (СЖМ, У, Тмч);
п., выравнивать – пля́нтрува́ти, попля́нтрува́ти (СЖМ, У, Тмч); [пля́нувати, попля́нувати (ПхБМ296)].
Планировка, составление плана – пля́нування;
п., выравнивание – пля́нтрува́ння;
п. предварительная – п. попереднє́.
Планировщик (состав. планов) – пля́нува́льник(-ка) (С);
п., выравниватель – пля́нтрува́льник(-ка) (С).

Планка (для скрепления) – пля́нка (СЖМ, КвДВД35, МзСВХ, НМЛ); [пля́ниця (СЖМ, ПхБМ100)];

п., дильса (доска сортовая) – сортівка, дошка сортова (С);

п. замковая – залі́зко замкове́ (С);

п. косая (в воротах) – перепóнка (СЖМ);

п. набивная, платик, губка дверная – горбу́ль(-ля́) (НМР);

п. оконная, наличник – лі́штва (СЖМ, Г, У);

п. поперечная – поперéчка (СЖМ);

п. скрепная (у козел) – перéчка (СЖМ);

п. шестковая (перекрыв. отверстие шестка) – підко́менник(-ка) (НМР).

Пласт (грунта) – верствá (СЖМ, Г, У);

п. (земли в одну лопату) – штих(-ха́) (СЖМ, Г, У);

п. (дерева, настила) – шар(-ру) (СЖМ, Г, У);

п. водонепроницаемый – верства водоне-прохі́днá;

п. наклонный – в. похі́ла;

п. филеночный – шар тахльови́й;

п-ми лежать – сұплаш лежа́ти (СЖМ, Г).

Пластина – пла́тва, платви́на (ШцВ30, НМР); [пласти́на (СЖМ, У, Др, ЛвБ11)];

п. заборная, стенная – дили́на; соб. диль (-ля) (СЖМ, Г, Др, МЕ III 31);

п. половая – мости́на (СЖМ, Г, У);

п. потолочная – стелі́на (Г);

п. срубная – зрубі́на (СЖМ, Г, У);

п. с. (колодца) – ця́мрі́на (СЖМ, Г, У); [ця́мра (Г, ДСТ); соб. ця́мрі́ння (Г, Др, ДСТ); ця́мбрі́ння (Г)];

п-ми забирать – ди́люва́ти (Г);

п-ми укрепленный (о колодце) – ця́мрова́ний.

Пласти́нка – платі́вка (СЖМ, НОМ15, НТМ I 132, НЗОМ82);

п. металлическая – бля́шка (СЖМ).

Пласти́нник – платі́в'я(-в'я) (СЖМ).

Пласти́нный (о настиле, поле) – пла́твóвий (С);

п. (о заборе, стене) – дильо́ваний (С).

Пластичность (глин, раствора) – пла́стич-ність(-ности) (СЖМ, НОМ42).

Пластичный, -ческий (о растворе) – пла́стичний (СЖМ).

Пласты́рь (заплата на кровле) – по́ліпка (СЖМ, У).

Платик, губка дверная – горбу́ль(-ля́) (НМР).

Платформа – пля́тфо́рма (СЖМ, НТМ I 120, ПхБМ243);

п., банкет – п. банкет(-та) (С);

п. досчатая – помі́ст(-мо́сту) (Г).

Плафон, потолок – стéля (Г); [пляфон(-на) (СЖМ)].

Пла́ха – пла́ха (СЖМ, Г, ПхБМ50);

п. (грубо отесанный кусок бревна) – ген-ти́на (Г);

п. шестичетвертная – п. шестичетверткова.

Пла́шка – пла́шка (СЖМ).

Плесканка (вале́к из глины) – ва́льбок(-лька) (Г).

Плетение (узор) – плеті́нка (СЖМ, ШцВ8); [дрібо́к(-бка́) (ШцВ8)];

п. выдавленное – п. ви́тиснена.

Плетенка (для кровли) – плетени́ця (СЖМ, Г*, Др).

Плетье́нь (плетневое заполнение с вертик. плетением) – плі́т (плóту) (СЖМ, Г, У, ЩрА32, КчСС10);

п. (с горизонт. плетением) – лі́са (СЖМ, Г, У, ЩрА32, НМЛ, НМР, НМПр);

п. (небольшой, поперечный) – переті́нок (-нка) (СЖМ, Г, У);

п. (верхняя часть плетня) – по́пліть(-ті) (СЖМ, Г);

п., плетение – плеті́нка;

п. вицевый, вича – лі́са гужво́ва.

Плетневый – плéтий (СЖМ);

п. (из плетня с вертик. плетением) – плó-тови́й (С);

п. (из плетня с горизонт. плетением) – лі́-сяний (СЖМ).

Плечо (арки, рычага) – ра́мено, плечé (СЖМ, Г, У).

Пли́нтус – плі́нтус(-са) (СЖМ, У); [лі́штва (СЖМ, У, КчСС63); пасо́к(-ска) (Тмч)];

п. тянутый – п. тя́гнений.

Пли́нтусовый – плінтусóвий (СЖМ).

Плита – плі́та (СЖМ, Г, У, ЩрА35, СБМ6, ПхБМ102, НМЛ); [плиті́на (СЖМ); па́лга (СЖМ, Др)];

п. (очаг) – плитá (СЖМ, КчСС22);

п. (с котлом и навесом для выхода дыма) – коту́на (СЖМ, Г);

п. анкерная – п. я́кірна, а́нкерна;

п. гончарная – п. чере́п'я́на;

п. лещадная – флізо́ва;

п. облицовочная – п. личко́ва;

п. очажная, кухонная, печная – г. кухéнна;

п. панельная – п. панéльна;

п. подовая – п. чері́не́ва; чері́ня́к(-ка́) (С);

п. прокладная – п. перелі́жкова;

п. пустотелая – п. поро́жніста;

п. ребристая – п. ребро́вана;

п. с заделанными концами – п. кінце́во-закрі́плена;

п. спусковая, карнизная – п. кару́нкова;

п. ступенная – п. схо́дова;

п. тротуарная – п. пішохідна;
 п. фасонная – п. обрисова;
 п. фундаментная – п. фундамента́това;
 п. цокольная – п. соке́льна;
 п. шестковая – п. припічо́ва.
Плитка – плітка (СЖМ); [платівка (ПхБМ295);
 пла́шка (ЩрА48)];
 п. бордю́рная – п. берегова́;
 п. глазу́рованная, поли́вная – п. полі́в'я-
 на;
 п. гонча́рная – п. черепа́йна;
 п. метлахская, пирогра́нитная – п. метла́сь-
 ка;
 п. штучна́я – п. штукава́.
Плитный (об облицовке) – плитний.
Плитняк – плитня́к(-ку) (Г);
 п. постели́стый – п. пості́листий.
Плитнообразный – плитова́тий (СЖМ).
Плитотес – плитоті́с(-теса) (С).
Плитотесный (инструмент) – плитоті́сний
 (С).
Плиточный – плиткови́й (С).
Плоский (о перекрытии, притеске) – плос-
 кий (КС І).
Плоскогубцы, плоскозубцы – плоскозу́б-
 ці(-бці) (ПхБМ235).
Плоскодонный (о форме, ящике) – плоско-
 де́нний (СЖМ, НЗОМ56).
Плоскость – пло́ща (КС І);
 п. ключе́вая (арки) – п. зворова́;
 п. обруше́ния – п. зру́шна;
 п. опорна́я – п. опора́на;
 п. ско́льжения – п. ковза́на.
Плотник – тесля́р(-ра), тесля́ (СЖМ, Г, У,
 Тмч, ПхБМ66, КвДВД41, Сбт12); [сокі́р-
 ник(-ка) (СЖМ, Г, У)].
Плотнить (доски) – щі́льніти (СЖМ); [зби-
 ва́ти, збі́ти (СЖМ, Г*)].
Плотничать – тесля́рува́ти; теслюва́ти (СЖМ,
 Г, У).
Плотничество – тесля́рство (СЖМ, Г, У).
Плотничный, -ческий, -чий – тесля́рський
 (СЖМ, ПхБМ53); тесельський (СЖМ, Г).
Плотность (материала, грунта) – густи́на
 (ФС);
 п. (соединения, пригонки) – щі́льність(-но-
 сти) (СЖМ, У).
Плотный (материал, грунт) – густи́й (СЖМ,
 Г, У);
 п. (о соединении) – щі́льний (СЖМ, Г, У,
 НЗОМ25, СПС102);
 п., уплотне́нный (грунт) – збі́тий (СЖМ);
 плотно-слежавши́йся (грунт) – густозле́г-
 лий (С).
Плохосхватывающийся (раствор, цемент) –
 недобрету́жавний.

Площадка (лестницы) – площа́дка (СЖМ);
 [пля́щик(-ка) (ПхБМ245)];
 п. (элемент площадки) – площі́нка (КС І);
 п. досча́ная, из до́сок – помі́ст(-мо́сту)
 (СЖМ, Г, У);
 п. подфе́рменная – площа́дка підзв'язне́ва.
Площадочный – площа́дкови́й (С).
Площадь (фигуры, застройки) – пло́ща (КС І);
 п. грузо́вая – п. обтя́жна;
 п. жи́лая – п. жи́ла;
 п. лице́вая (стены) – о́коло (Г);
 п. поле́зная – п. корисна́;
 п. приве́денная – п. зве́дена;
 п. отбива́ть, -би́ть – п. відмі́ряти, відмі́ряти.
Плывун (грунт) – пливу́н(-на) (СЖМ).
Плывучесть (песка) – пливкі́сть(-кости)
 (СЖМ).
Плывучий (грунт, песок) – пливкі́й (СЖМ).
Плыть (о песке, грунте) – пливті́, пли́сті
 (СЖМ, Г, У).
Плющить (заклепку) – плю́щити (СЖМ, Г*).
Пневматический (об отоплении, клепке) –
 пневма́тичний (ФС, Др).
Побеливать, -лить, -ся – побі́лювати, побі́-
 лі́ти, -ся (СЖМ, ПхБМ330).
Побелка (процесс) – побі́лювання, побі́-
 лення;
 п. (результат процесса) – побі́л(-лу) (СЖМ,
 Г);
 п. изве́стью – вапнува́ння, вапну́вання (С).
Побелочный (о работе, материале) – по-
 бі́льний (С).
Поверка (работы, расчета, процесс) – пе-
 реви́рення, переви́рення;
 п. (результат процесса) – переви́рка (СЖМ,
 Г);
 п. ватерпа́сом – гру́нтва́ження;
 п. визи́ркою – шмигува́ння;
 п. отвесо́м – вису́вання;
 п. шаблону́ – моду́вання.
Поверочный (расчет, промер) – переви́рний,
 переви́рчий.
Поверстный (подсчет кубатуры, работ) –
 верстови́й (СЖМ);
 п. (об оплате работ) – відверсто́вий (С).
Поверхность – пове́рхня (КС І, НОМ22,
 СПС3);
 п. ви́димая (сооружения) – п. ві́дна;
 п. ве́ншая – п. зоки́льна;
 п. каннелю́рованная – п. пожо́лобко́вана;
 п. купо́льная – п. баня́ста;
 п. на́грева, на́гревная – п. на́грівна́;
 п. на́ружная, ве́ншая, лице́вая (стены) –
 о́коло (СЖМ, Г*);
 п. обла́я – п. ві́бла;
 п. остекло́ванная (ки́рпича) – п. склі́ста;

п. охлаждения (*печи*) – п. охолоднѣа;
п. световая – п. світловѣа.
Поверять,-рить (*прочность, расчет*) – перевіряти, перевірити;
п. ватерпасом – ґрунтвѣжити, проґрунтвѣжити (С);
п. визиркою – шмигувати, прошмигувати (Г);
п. отвесом – вискувати, провискувати (С);
п. шаблоном – модлувати, промодлувати (Г).
Поветь,-тье,-тка – повітка (Г, КчСС8).
Повозка землевозная – грабарка (СЖМ, Г, ПхБМ28).
Поворина – шпуга (СЖМ, Г).
Поворот, перевал (*дымохода*) – перехід (-ходу) (Г*);
п., изгиб – коліно (СЖМ, Г).
Поворотный (*о двери, кране*) – поворотний (СЖМ);
п. (имеющий поворот, о лотке) – заворотний (СЖМ);
п. (о лестнице) – кручений (Г*);
Поглотитель,-щатель (*воды, нечистот*) – вбирач(-ча) (С); вбиральник(-ка) (СЖМ).
Поглотительный,-щательный (*о колоде*) – вбирний (С).
Поглощать,-тить,-ся (*воду, энергию*) – вбирати, увібрати, убрати,-ся (СЖМ, Г, У).
Погонный (*о размере, весе*) – подовжйний (С);
п. (о длине) – подовжний (СЖМ).
Погреб (*сооружение*) – льох (льоху) (СЖМ, Г, У, ПхБМ234, КчСС8, ЩрА119); [погріб(-ба) (СЖМ, Г, У)];
п. каменный – склеп(-пу) (СЖМ, Г);
п. с люком – льох лазний (СЖМ).
Погребница – льошній(-ка) (СЖМ); [погрібний(-я)к(-ка) (СЖМ, Г, У); пригрѣбница (Г, У, КчСС61); погрѣбница (СЖМ, Г, У)].
Погребной (*о двери, лестнице*) – льоховий; [погрібний (СЖМ)];
п. (о каменном погребѣ) – склеповий (СЖМ).
Погрешность (*вычисления, измерения*) – пѣхібка (СЖМ).
Погружать,-зить,-ся (*в воду бетон*) – занурювати, зануряти, занурити,-ся (СЖМ, Г, У);
п. (сваю) – заглиблювати, заглибляти, заглибити (СЖМ);
п., опускать (*колодец, кессон*) – спускати, спустити,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч, СПС108).
Погружение (*бетона*) – занурювання, зануряння, занурення;
п. (сваи) – заглиблювання, заглиблення, заглиблення;
п., опускание – спускання;

п. однократное – з. одноразове;
п. относительное – з., с. відносне;
п. полное – з., с. цілковите.
Под (*основание печи*) – під (поду) (СЖМ, Г, У, Ск, НМЛ);
п. (дно печи) – черінь(-ріні) (СЖМ, Г, У, Ск, ПхБМ282, КчСС21, НМЛ);
п. вращающийся – ч. поворотна;
п. глухой, сплошной – ч. суцільна;
п. решетчатый – ч. ґратчаста;
п. топливниковый – п., ч. паливнєвий;
п. выстилать,-стлать – черінь набивати, набити (СЖМ).
Подбабок, бобыш – оцупок(-пка) (Г*); [підбабок(-бка) (ПхБМ303)].
Подбалка – підтрям(-ма) (С); [підгѣн(-на) (Сбт148)].
Подбалочник (*подпора*) – підтрямок(-мка) (С).
Подбалочный – підтрямовий (С).
Подбеливание,-лка – підбілювання, підбіляння, підбілення.
Подбеливать,-лить,-ся (*здание*) – підбілювати, підбіляти, підбілити,-ся (СЖМ, Г).
Подбивать,-бить,-ся (*клинья, песок под балку*) – підбивати, підбити,-ся (СЖМ, Г, У);
п. (досками) – підшивати, підшити,-ся (СЖМ, Г, У);
п. дравью – дранкувати, задранкувати,-ся (СЖМ, Г).
Подбивка,-вание (*процесс*) – підбивання, підбиття;
п. (материал, которым обшивают двери под штукатурку) – підбійка (СЖМ, Г);
п., подшивание (*досками*) – підшивання, підшиття;
п. (из досок) – підшивка (СЖМ, Г*);
п. войлочная – підбійка повстяна;
п. досчатая – підшивка дощана;
п. дравью – дранкування, задранкування;
п. драничная – дранковання (С).
Подбирать, подобрать (*сечение*) – добирати, добрати (СЖМ, Г, НЗОМ59).
Подбой (*подклейка под обоями*) – підклейка (СЖМ).
Подбойка (*процесс*) – підбивання, підбиття;
п. (инструмент) – підбійник(-ка) (С).
Подбор,-ка (*сечения*) – добирання, добрання;
п. (материала, рабсилы) – добір(-бору) (СЖМ, Г, У, НЗОМ59);
п., черный пол – підлога чорна (С);
п. заподлицо – добирання врівень, вщертъ.
Подбутка,-чивание – підбутівування, підбутування; підбутування (С).
Подбучивать,-тить,-ся – підбутівувати, підбутувати, підбутити,-ся (С).

Подвал – сутерéни(-рén) (СЖМ, Км); [підва́л(-лу) (СЖМ)];

п. водонепроницаемый – с. водонепропуксний;

п. жилой – с. жилий.

Подвалина (украинизм) – підва́лина (Г).

Подвальный – сутерéнний (С); [сутерéновий (СЖМ)].

Подведение (фундаментa под здание) – підве́дення, підводження;

п. (расписывание) – підбармóвування, підбармувáння.

Подверстачник (ящик под столярным верстаком) – підварста́тник(-ка) (С).

Подверстка – приладно́вування, приладнува́ння, приладна́ння.

Подверстывать,-стать,-ся (пригоня́ть, гна́ть, -ся) – приладно́вувати, приладнува́ти,-ся (СЖМ, Г, КчСС36, ПхБМ300, МзСВХ34).

Подвертка, перевал нижний (колeно дымохода) – заворóт(-та) спі́дний (С).

Подвертывание,-тание – прикрóчування, прикрóчення (КчСС20).

Подвертывать-нуть (гайку, шуруп) – прикрóчувати, прикруті́ти (СЖМ, Г).

Подвес,-шивание – чіпля́ння.

Подвеска (элемент фермы) – по́чіпка (Г), [при́чіпка; при́чіпок(-пка) (Г, У, Тмч)]; підчі́п(-па) (ПхБМ63); наві́ска (СБМ29); **п. (веревочная, проволочная)** – верве́чка (Г, Др);

п. деревянная, бабка – бабка (ПхБМ61, НМЛ);

п. петлеобразная – верве́чка петльова́;

п. подковообразная – по́чіпка підко́вувата;

п. проволочная – верве́чка дротяна́;

п. хомутная,-товая – по́чіпка вірванта́.

Подвесный (о стропилах) – по́чіпний (С).

Подветренный (о ферме, стороне сооружения) – заві́тряний (СЖМ).

Подвешивать,-сить,-ся (бабу, балку) – чіпля́ти, почепі́ти,-ся; (СЖМ, Г, У, Тмч, НТМ I 17); [наві́шувати, наві́ситися (НОМ359, НЗОМ110)].

Подвижной (о грузе, кране, опоре) – рухо́мий (СЖМ, НТМ156);

п. (поворотный, о флюгарке) – поворі́тний (СЖМ);

п. передвижной (о грунте, лесах) – пере́сувний (СЖМ);

п. (о лестнице) – переставний (С).

Подвижность – рухо́мість(-мости) (Г); [рухлі́вість(-вості) (СЖМ, У)].

Подвинчивание – підгві́нчування, підгві́нчення.

Подвинчивать,-тить,-ся (болты, тяжи) – підгві́нчувати, підгві́нті́ти,-ся (МхС).

Подводить,-вести,-ся (фундамент, воду) – підво́дити, підве́сти,-ся (СЖМ, Г, У);

п. (расписывать) – підбармóвувати, підбармувáти,-ся (Г).

Подводный (о кладке, работе под водой) – підво́дний.

Подводящий (о трубе) – підві́дний (С).

Подвозить,-везти (грунт, материал) – підво́зити, підве́зти (СЖМ, Г, У).

Подвозка – підво́зіння, підве́зіння.

Подвой, дверной косяк – одві́рок(-рка) (СЖМ I 200, Г, У, Ск, НМЛ).

Подворотня – підворі́ття (СЖМ); [підворі́тниця (СЖМ, У)].

Подвязи, леса – ришто́вання (СЖМ, Г, У).

Подвязина, бревно подвязное – риштові́на (С).

Подвязка,-зывание (процесс) – риштува́ння;

п-ка (ярус лесов) – рі́шти (С);

п-кой крыть (пучками) – горстка́ми укривáти (С).

Подвязник – риштові́ння (С).

Подвязный (о бревне) – ришті́вний (С).

Подвязывать,-зать,-ся (устраивать леса) – риштува́ти, пориштува́ти (Г).

Подгаечник, шайба – ша́йба (Г).

Подгибание – підгінáння, підгну́ття.

Подгибать,-гнуть,-ся (концы арматуры) – підгінáти, підгінáти,-ся (СЖМ, Г, У).

Подгонка, пригонка – припасо́вування, припасува́ння.

Подгонять,-гнать,-ся (подверстывать, пригонять) – припасо́вувати, припасува́тися (СЖМ, Г, КчСС36, ПхБМ300, МзСВХ24).

Подгрунтовка – підгрунто́вання, підгрунто́вання (С);

п. известковая – п. вапняне́;

п. меловая – п. крейде́яне.

Подгрунтовывать,-товать,-ся – підгрунто́вувати, підгрунто́ва́ти,-ся (С).

Поддабмливание – піддо́бвування, піддо́вба́ння.

Поддабмливать,-долбить,-ся – піддо́бвувати, піддо́вба́ти,-ся (СЖМ, Г, У).

Подделка,-лывание (красками, процесс) – підбармóвування, підбармувáння; підбармóвання (С);

п-лка (исправление) – підпра́вля́ння, підпра́влення;

п. (результат процесса) – підпра́ва (С).

Подделывать,-делать (красками) – підбармóвувати, підбармувáти,-ся (СЖМ, Г);

п. (исправлять) – підпра́вля́ти, підпра́вити (Г).

Поддельный (о паркете, росписи) – бармобаний (С);
п. (о материале) – підрблений (СЖМ).
Поддерживать, -жать, -ся (заклепку, горение) – підтримувати, підтримати, -ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ13);
п. на одном уровне – підтримувати один рівень;
п. от обрушения – підпірати проти обвалювання.
Поддержка (для заклепок) – підтримок(-мка) (СЖМ);
п. (подпора) – підпóra (СЖМ, Г).
Поддон (бабы) – піддénня (С); [піддé(ó)н (-дна); підднйще (СЖМ, У)].
Поддонный (относящийся к поддону) – піддénний (С).
Поддувало (топки) – піддува́ло (СЖМ, У, КчСС22, ПхБМ282).
Поддувальный (относящийся к поддувалу) – піддува́льний (ПхБМ287).
Поддуга, паддуга (свода) – віжолобок(-бка); піддужжа (С).
Поделка – віроб(-робу) (СЖМ, Г).
Поделочный (лес) – виробóвий (С).
Подергивание (кошек) – посмікування; **п.** (копра) – торгання.
Подергивать, -нуть, -ся (о веревке) – посмікувати, посмікати, -ся (СЖМ, Г, У);
п. (о копре) – торгати, торгнути, -ся (СЖМ, Г).
Подземный (о кладке, работе, сооружении) – підземний.
Подзор (кайма каменная или деревянная) – облямівка, облямка (СЖМ, Г); [крайка (СЖМ)].
Подзорный (камень) – облямівний (С).
Подкапывание – підкопування, підкопáння.
Подкапывать, -копать, -ся – підкопувати, підкопáти, -ся (СЖМ, Г, У).
Подкладка (разделка бетона от дерева) – підкладка (СЖМ, Г, У, ПхБМ108, НМЛ);
п. (под балкой) – підкладень(-дня) (СЖМ, ДСТ); [підмóстка (Г)];
п. (под штабель) – лігáр(-ря) (МЕ III 29, Г).
Подкладной (о доске, бревне) – підкладний (СЖМ).
Подкладывание – підкладáння, підкладénня.
Подкладывать, -ложить, -ся (клинья, подкладки) – підкладáти, підкладáсти, -ся (СЖМ, Г, У, НМЛ).
Подклеивание, -йка – підклéювання, підклéєння.
Подклеивать, -ить, -ся (обои, поделку) – підклéювати, підклéйти, -ся (СЖМ).

Подклейка, подбой – підклéйка (СЖМ).
Подклинивание – підклінювання, підклінéння.
Подклинивать, -нить, -ся – підклінювати, підклінити, -ся (С).
Подковообразный (об арке, своде) – підковуватий (СЖМ).
Подколачивание – підбивáння, підбиття.
Подколачивать, -тить, -ся (клин) – підбивáти, підбíti, -ся (СЖМ, Г, У).
Подконструкция – підконстру́кція (С).
Подкоп – підкіп(-копу) (СЖМ, У).
Подкорачивание, -рочение – у(при)корóчування, у(при)корóчення.
Подкорачивать, -ротить, -ся (канат, тросс) – у(при)корóчувати, у(при)коротíti, -ся (СЖМ, Г).
Подкос – косяк(-ка) (Г, ДСТ); [підкіс(-коса) (ПхБМ61); косина́, укóсина (СЖМ)];
п. копровый задний, стрела, нога – ногá капарóва;
п. разгрузной, шпренгель – підсілок(-лка);
п. стропильный – косяк кровбóвий.
Подкосина (для подпираания стен) – укóсина (СЖМ);
п. (столба) – прісішок(-шка) (Г, НМЛ).
Подкоска, см. Подкос.
Подносный (о свае, ферме) – косякóвий (С);
п. (о столбе) – прісішкóвий (С);
Подкраска, -шивание – підфарбóвування, підфарбувáння, підфáрблювання, підфáрблення, підфарбóвання;
п., расписывание – підбармóвування, підбармувáння, підбармóвання.
Подкрашивать, -сить, -ся – підфарбóвувати, підфарбувáти, -ся (СЖМ);
п., расписывать – підбармóвувати, підбармувáти, -ся (СЖМ, Г, У).
Подкрылечный – підганкóвий (СЖМ).
Подкрышный – піддáшний (СЖМ).
Подливать, -лить, -ся (кладку раствором) – поливáти, політи, -ся (СЖМ, Г, У).
Подливка, -вание (кладки) – поливáння, поліття;
п-ка (жидкий раствор) – пóливка (СЖМ, Г, У).
Подливной (раствор) – поливний (С); [підливний (СЖМ)].
Подлокотник (украинизм), **подоконник** – підлокíтник(-ка) (У).
Подмаз (для глины) – віхоть(-хтя) (СЖМ, Г);
п. (для осмолки) – квач(-ча) (СЖМ, Г).
Подмазывание, -зка – підма́зування, підма́зання;
п., замазывание – замáзування, замáзання.

Подмазывать, -зять, -ся (*глиной*) – підмазувати, підмазати, -ся; [підмашувати, підмастити, -ся (*СЖМ, Г, У*)];

п., замазывать (*выбоины плиты*) – замазувати, замазати, -ся (*Г, У*).

Подмастерье – підмайстер(-тра) (*СЖМ, Г, У*);

п. (у столяра) – столярчук(-чук) (*С*);

п. (у стеклощика) – склярчук(-ка) (*Г*).

Подмога, шпренгель – підсілок(-лка);

п., подкосок – прип'ютина (*Г*);

п. размотка, подпорка временная – спріса (*Г*).

Подмости, -стки, -стье (*временный помост*) – підмостки(а)(-ток) (*СЖМ, Г, У, ПхБМ107*); [прімо(і)стка (*СЖМ, Г*)];

п., леса – риштовання (*СЖМ, Г, У, ПхБМ102, НМЛ, НМР*);

п. коренные, основные – р. основне;

п. объемлющие – р. обхопне;

п. передвижные – п., р. пересувне;

п. переносные – п., р. переставне;

п. плавающие – п., р. плавне;

п. приставные – п., р. приставне;

п. сборочные – п. складальні;

п. универсальные – п. універсальні.

Подмостный – підмостковий (*С*).

Подмыв, -вание – підмивання, підмиття.

Подмывать, -мыть, -ся (*грунт, сооружение*) – підмивати, підмити, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Поднары – підпілля (*СЖМ, Г*).

Поднимание, -нятие – підіймання, підняття; **п. (рычагами)** – підважування, підваження;

п. (за один конец) – зводжування, зведення;

п-нятие (величина) – підняття (*СЖМ, Г, У, НОМ245*).

Поднимать, -нять, -ся (*камень, ферму*) – підіймати, підняти, -ся (*СЖМ, Г, У*); [піднести, піднести, -ся (*СЖМ, Г, У, НОМ246*)];

п. (рычагом) – підважувати, підважити, -ся (*СЖМ, Г, У*);

п. (за один конец) – зводити, звести, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Подножие (основа станка) – підніжжя (*СЖМ, Г, У, МЕШ14*).

Подножка (у столярного станка) – постіл (-тола); [кёрпечь(-пця) (*СЖМ, Г*)].

Подносчик (рабочий у каменщиков) – підносець(-сця) (*СЖМ*).

Подовик, подовая лещадь – черніяк(-ка) (*С*).

Подовый, -вой (кирпич, плитка) – черінний (*СЖМ*).

Подогревание – підігрівання, підігріття.

Подогреватель (воздуха, воды) – підігрівник(-ка) (*С*); [пригрівник(-ка) (*СЖМ, ДСТ*)];

п. открытый – п. відкритий;

п. ребристый – п. ребрований.

Подогревать, -реть, -ся (*воду, воздух*) – підігрівати, підігріти, -ся (*СЖМ, Г*).

Подоконник, -нок, доска подоконная – підлокитник(-ка) (*У, КчСС24, ПхБМ24, НМЛ*); [пóдушка (*НМПр*)];

п., подоконье – підвіконня (*СЖМ, Г*).

Подоконный – підвіконний (*СЖМ*).

Подоконье, подоконная стенка – підвіконня (*СЖМ, У*).

Подотвесность, горизонтальность (*верха стены*) – позёмність(-ности) (*ФС*).

Подотвесный, горизонтальный – позёмний (*ФС*).

Подошва (фундамента) – спідка (*Г*); [спід (спóду) (*У*); підошва (*СЖМШ86, НЗОМ56*); ступа (*ШцВ45*)];

п. суженная – с. звужена;

п. уширенная – с. розширена;

Подошвенный – спідковий (*С*).

Подпечек, подпечье – підпіччя (*СЖМ, Г, У, Тмч, КчСС22, НМЛ*); [підпічок(-чка); штандари(-рів) (*СЖМ, Г, У*)].

Подпечной – підпічний (*С*).

Подпиливание – підпілювання, підпиляння, підпілення.

Подпиливать, -лить, -ся – підпілювати, підпиляти, підпиліти, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Подпилок – терпуг(-га) (*СЖМ, Г, У*).

Подпилочный – терпугівий (*МхС*).

Подпирание – підпірання, підпертя.

Подпирать, -реть, -ся – підпірати, підперти, -ся (*СЖМ, Г, У, НЗОМ87, СПС6*).

Подплечник – п'ятник(-ка) (*Г**).

Подподный (о своде заполнении) – підчериневий (*С*).

Подположник, кронштейн – крёмпіль(-ля) (*Г*).

Подполье, подпольное пространство – підпідложжя (*СЖМ* III 132*);

п. (досчатого пола) – підпомістя (*СЖМ, КчСС20*).

Подпольный (относящийся к подполью) – підпідлоговий (*С*).

Подпора – підпіра (*СЖМ, Г, У, НЗОМ15, СПС22, ЛвБ17*);

п. (столба) – прісішок(-шка) (*СЖМ, Г, НМЛ*);

п. вилообразная – соха (*СЖМ, Г, У, Ск, НМЛ, НМПр*);

п. временная, подкосок – спріса (*Г*); [пірло (*МЕ XI 4*)];

п. двойная – п. подвійна;

п. наклонная – ўпірка (*НМР*);

п-ру давать, дать, подпирать, -реть – підпірати, підперти (*СЖМ, Г, У, Тмч*).

Подпорка – підпірка (СЖМ, Г, Др, ПхБМ299, КвДВД14, Сбт148).

Подпорный (о стенке, бревне) – підпірний (СЖМ, НТМ122, СПСб).

Подпружина, подпружная арка – лук(-ка) підсильний (С); [л. пругастий, пруг(-га) (ШпрА150)].

Подпружный – підсильний (С).

Подпятник (камень) – підп'яток(-ка) (СЖМ); [підп'ятник(-ка) (ШцВ35, ШпрА31)].

Подпятный (о камне, кирпиче) – підп'ятний (С).

Подравнивание – підрівнювання, підрівняння, підрівнення;

п., планирование – плянтрування.

Подравнивать, -нять, -ся (теску) – підрівнювати, підрівняти, -ся (СЖМ, Г, У, Тмч);

п., планировать – плянтрувати, поплянтрувати, -ся (СЖМ, У, Тмч).

Подрез (подрезанное место) – надріз(-зу) (С).

Подрезатель (сверла) – підрізач(-чя) (С).

Подрезник (штукатурный инструмент) – підрізець(-зця) (С).

Подрезной (о потолках) – підрізний (С); [підрізаний (СЖМ)].

Подрезывание, -зка – підрізування, підрізання;

п. в отхватку (шва) – відчісування, відчесання;

п. пилой – підпильювання, підпиляння, підпилення.

Подрезывать, -зять (бревна при сбалчивании) – підрізувати, підрізати, підрізати (СЖМ, Г, У);

п. в охватку – відчісувати, відчесати (Г);

п. пилой, подпиливать – підпильювати, підпиляти, підпиляти (СЖМ, Г).

Подрешетина – підлатень(-гня) (С).

Подрешетка – підлаття (С).

Подрубивание, -бка – підрубівання, підрубання.

Подрубивать, -бить, -ся – підрубувати, підрубати, -ся (СЖМ, Г, У).

Подручник (станка) – підруччя (С);

п., подручный (при мастере) – підручник(-ка), підручний (СЖМ, Г, У).

Подрывание, -вка (каменя) – висаджування, висадження;

п., подкапывание – підкопування, підкопання.

Подрывать, подорвать (камень) – висаджувати, висадити (СЖМ);

п., подкапывать – підкопувати, підкопати (СЖМ, Г);

п. вручную – п. рукошма.

Подрывной (о работах) – висадний (Як).

Подрывной, подкопный – підкопний (СЖМ).

Подрывщик (каменя) – висадник(-ка) (Як).

Подрядный (о работе) – підрядний; [з підряду (СЖМ, АПС)].

Подрядчик – підрядник(-ка) (Сбт24).

Подсводный – підсклепінний (С).

Подсевки, высевки (каменные) – вісівки (-вок) (СЖМ, Г, У).

Подсека, подсекаание (свай для срезки) – карбування;

п., зарубка – карб(-ба) (Г);

п. (род долота) – підтинач(-чя) (С);

п. наклонная – карб скісний (С).

Подсекать, -сечь, -ся (сваи для срезки) – карбувати, покарбувати, -ся (Г).

Подслойка (кровли) – підшарок(-рка) (С).

Подслойный – підшаровий.

Подстава, пьедестал – підстава (СЖМ, Г, У).

Подставка – підставка (СЖМ, У, Тмч, НМЛТ);

п., подпорка – підпірка (СЖМ, Г, У, Тмч);

п. (под рычаг) – важниця (СЖМ, Г).

Подстенок, -нье, контрфорс – пристінок(-нка) (С); [підстінок(-нка) (СЖМ)];

п., к. (каменный) – примурок(-рка) (Г);

п., цоколь – сокель(-ля) (С); підстінок(-нка) (СЖМ);

п. (каменной стены) – підмурок(-рка) (ШпрА50, ШцВ38, Срд).

Подстил, подмостка (под цементные бочки) – підмостка (СЖМ, Г, У).

Подстилать, -стлать, -ся (мохом, щебнем) – підстиляти, підстиляти, -ся (СЖМ, Г, У).

Подстилка, -лание (процесс) – підстелювання, підстиляння, підстелення;

п. (прослойка) – підстилка (СЖМ, Г);

п. моховая – п. моховя;

п. навозная – п. гнойова;

п. однослойная – п. одношарова;

п. щебеночная – п. щебровя.

Подстилочный (материал) – підстилковий (С).

Подстрагивание, -стружка – підстругування, підстругання.

Подстрагивать, -рогать, -ся – підстругувати, підстругати, -ся (СЖМ, Г).

Подстраивание – підбудовування, підбудування;

п. (вплотную) – приборудовування, приборудування;

п. камнем – підмуровування, підмурування;

п., к. (вплотную) – примуровування, примуровання.

Подстраивать, -роить, -ся – підбудовувати, підбудувати, -ся (СЖМ);

п. (вплотную) – приборудувати, приборудувати, -ся (СЖМ, Г);

- п. камнем** – підмуровувати, підмурувати, -ся (СЖМ, Г).
- Подстрел(ка)** (копра) – піднога (С).
- Подстрелина** (схватка у козел) – в'язина (С); [перечка (СЖМ, Г*)].
- Подстре́ха, реше́е** – підстрішок(-шка) (СЖМ, Г, ЩрА75).
- Подстро́па, подстропи́лина** – підкрівина (С).
- Подстро́пильный** – підкрівовий (СЖМ).
- Подступе́нный** – підсхідцевий (С).
- Подступе́нь, -нька, -нок, за́глушина** – при-східець(-дця) (С).
- Подсы́пать, -сы́пать, -ся** (насы́п) – підси-пати, підсіпати, -ся (СЖМ, Г, У).
- Подсы́пка** (процесс) – підсіпання, підсі-пання;
- п. (часть, подсыпанная к насыпи)** – під-сипка (СЖМ, Г, У).
- Подтесыва́ние, -ска** – підтісування, підтеса́н-ня.
- Подтесывате́ль, -тесчик** – підтісувач(-ча) (СЖМ).
- Подтесыва́ть, -сать, -ся** – підтісувати, підте-сати, -ся (СЖМ, У).
- Подто́варник, полови́нник** (сорт лесомате-риала) – протіс(-теса) (Г).
- Подто́порик** – підсокірка (С).
- Подтра́мбовыва́ние, -бовка** – підбути́нóву-вання, підбути́нува́ння.
- Подтра́мбовыва́ть, -бовать, -ся** – підбути́нó-вувати, підбути́нува́ти, -ся (С).
- Подтя́гива́ние** (кружа́л) – підтя́гування, підтя́гання, підтя́гнення;
- п. (болтов)** – підкрúчування, підкрúчення.
- Подтя́гива́ть, -нуть, -ся** (сваю, кружа́ла) – підтя́гувати, підтя́гати, підтя́гти, -ся (СЖМ, Г, У);
- п. (болт)** – підкрúчувати, підкруті́ти, -ся (Г).
- Подуше́чный** (относящийся к подушке) – подушко́вий (С).
- Поду́шка** (бетонная) – поду́шка (СЖМ, Г, У, Тмч, НОМ155, НМЛ);
- п., подкла́дка** (под балку) – підкладе́нь (-дня) (СЖМ, ДСТ);
- п. (повозки, катка)** – оплі́н (опле́на) (СЖМ, Г);
- п., башма́к** – череви́к(-ка) (СЖМ, Г*);
- п., поро́г** – порі́г(-рога) (СЖМ, Г, У);
- п. ко́провая** (голова) – гло́(а)вень капа́ро́-вий;
- п. опорная, основная** – підкладе́нь опóр-ний;
- п. рамная** (окна) – підварца́бник(-ка) (С);
- п. р. выступающая, поро́г** – порі́г(-рога);
- п. скользящая** – череви́к ковзний.
- Подферме́нный, ка́мень подферме́нный** – підзв'язе́нь(-зня) (С).
- Подферме́нный** – підзв'язе́ний (С).
- Подце́пка, подве́ска** – при́чіпка (СЖМ, У);
- п., крючо́к** – гачо́к(-чка) (СЖМ, Г).
- Подше́сток, -точье** – підпри́пічок(-чка) (КчСС22).
- Подшива́ть, -шить, -ся** (пото́лок) – підши-вати, підши́ти, -ся (СЖМ, Г, У, НМЛ);
- п. (звоздя́ми)** – підбива́ти, підбі́ти, -ся (СЖМ, Г*, У);
- п. шелевко́й** – шалюва́ти (Г, НМЛ).
- Подшивка, -вање** (процесс) – підшива́ння, підшиття́;
- п. (предме́т)** – підшивка (СЖМ, СБМ263);
- п. в ноже́вку** – п. у ко́сівку;
- п. в розбе́жку** – п. у гу́лянку;
- п. желе́зная** (из листового железа) – п. бля-ша́на;
- п. потоло́чная** – п. стельова́;
- п. шелевко́й** – шалюва́ння;
- п. щито́вая** – п. щито́ва.
- Подшивно́й** (лесомате́риал) – підшивний (С).
- Подшли́фовыва́ние, -вка** – підшли́фóвуван-ня, підшли́фува́ння.
- Подшли́фовыва́ть, -фова́ть, -ся** (ка́мень, по-делку) – підшли́фóвувати, підшли́фóва́ти, -ся (С).
- Подшту́катурива́ние, -рка** – підтинько́вуван-ня, підтинькува́ння.
- Подшту́катурива́ть, -рить, -ся** – підтинько́-вувати, підтинькува́ти, -ся (СЖМ).
- Подъе́зд** (соору́жение) – під'їзд(-ду) (СЖМ, У);
- п., кры́льцо** – га́нок(-нку) (СЖМ, Г, У, Ск).
- Подъе́м** (процесс) – підйма́ння, підня́ття;
- п. (арки, кры́ши)** – підня́ток(-тка) (С);
- п., возвыше́ние** (величи́на возвыше́ния) – підви́щення (СЖМ);
- п. (уровня воды)** – піднесе́ння (СЖМ, ДСТ);
- п. механи́ческий** – підйма́ння меха́нічне;
- п. относительный** – підви́щення відно́сне;
- п. преде́льный** – підня́ток гра́нічний;
- п. ручно́й** – підйма́ння ручне́.
- Подье́мистый** (о ферме, своде) – вигина́стий (С).
- Подъе́мка** – підйма́ння, підня́ття.
- Подье́мник, маши́на подье́мная** – підойма (СЖМ, Г); [підойми́ця (Сбт79)];
- п. гидравли́ческий** – п. гідравлі́чна;
- п. грузо́вой** – п. ванта́жна, ванта́гопідойма (С).
- Подье́мный** (о кране) – підй́мний (С);
- п. (относящ. к подье́мнику)** – підоймо́вий (С);
- п. (об окне, воротах)** – звідний (СЖМ);

п. (о дымоходе) – догірний (СБМ130);
п-но-откатный – звідно-відкитний.
Подъемщик – підіймач(-ча) (СЖМ).
Подщебеночный (слой) – підшебровий (С).
Пожилина, притолока – глѳ(а)вень(-вня) (СЖМ, Г, У, Ск).
Позолота (процесс) – позолѳчування, позолѳчення;
п. (предмет) – позолѳта (СЖМ, Г, У, ПхБМ270).
Покат, покатость (местности, крыши) – спадѳстѳсть(-тости) (СЖМ).
Покатый, -тистый (о крыше, местности) – спадѳстѳй; [спускѳватий (СЖМ)].
Покровка (процесс) – кування;
п. (предмет) – віковок(-вка) (Др); [віков (Г)];
п. крупная – в. велѳкий;
п. мелкая – в. дрѳбний.
Покровочный – кованкѳвий (Др); [виковний (С)].
Поколка (камня, дерева) – коління.
Покоробившийся, покоробленный (о доске) – по(з)жѳлѳблений (С);
п. (о раме) – спачѳлий (С).
Покоробить, -ся (о доске) – по(з)жѳлѳбити, -ся (СЖМ, Г);
п. (о раме) – спачѳтити, -ся (СЖМ, Г).
Покоробление (досок) – по(з)жѳлѳблювання, по(з)жѳлѳблення;
п. (рамы) – спачѳння.
Поносившийся (о сооружении) – похѳлий (СЖМ);
п. (о раме) – спачѳлий (С).
Покоситься (наклониться, о сооружении) – похѳлитися (СЖМ, Г);
п. (о раме) – спачѳтитися (СЖМ, Г).
Покрайка, четверть (вырез в доске) – комірѳць(-рѳя) (Г*, НМЛ).
Покраска – пофарбування, пофарблення, пофарбѳвання (С);
п. быстросохнущая – п. хуткосхнѳче.
Покрениться (о копре) – похѳлитися (СЖМ, У).
Покров (покрывающий слой асфальта, цемента) – покрѳва (Г); покрив(-ву) (СЖМ, У);
п. защитный, предохранительный – п. захиснѳ;
п. изолирующий – п. ізоляцѳйна.
Покрывало (фашинное) – покрѳвало (СЖМ, У).
Покрывание, -тие (процесс) – покрѳвання, покрѳтѳя;
п. (крыши) – укрѳвання, укрѳтѳя;
п. (крыши соломой) – ушивання, ушитѳя;

п. асфальтом – асфальтування;
п. гонтом – гонтування;
п. воском – воскування;
п. железом, жестью – бляхування;
п. колером – кольѳрування;
п. краской – фарбування;
п. лаком – лякування;
п. олифой – наолѳювання, наолѳєння;
п. плесенью – зацвѳтання;
п. смолой – осмѳлювання;
п. раствором – чамурування;
п. шелевкой – шалѳвання.
Покрывать, -рыть, -ся (арматуру бетоном) – покрѳвати, покрѳтити, -ся (СЖМ, Г, У, ПхБМ239);
п. (крышу) – укрѳвати, укрѳтити, -ся (СЖМ, Г, У, СПС82, КвВЦД87);
п. (крышу соломой) – ушивати, ушити, -ся (СЖМ, Г);
п. асфальтом – асфальтувати, поасфальтувати (С);
п. воском (паркет) – воскувати, повоскувати (СЖМ, Г);
п. гонтом, тесом – гонтувати, погонтувати (СЖМ);
п. железом, жестью – бляхувати, побляхувати (СЖМ, Г);
п. колером – кольѳрувати, покольѳрувати (С);
п. лаком – лякувати, полякувати (Г);
п. обоями – шпалерувати, пошпалерувати (С);
п. олифой, олифить – наолѳювати, наолѳїтити (СЖМ);
п-ся плесенью (о стенах) – брѳтисся, узѳтисся цвѳлѳю (СЖМ, У);
п. раствором – чамурувати, почамурувати (С);
п. узорами – візерункувати, повізерункувати (С);
п. шелевкой – шалѳвати, зашалѳвати (Г, НМЛ);
п. штукатуркой – тинькувати, потинькувати (СЖМ249, НМЛ).
Покрытие (процесс), см. Покрывание;
п. (конструкция) – покрѳтѳя (СЖМ, ПхБМ221, СБМ4); [крѳтѳя (Ск); вкрѳтѳя (СБМ50)];
п. арочное – п. луковѳ;
п. архитравное – п. архѳравне;
п. балочное – п. трѳмнѳ;
п. безбалочное – п. безтрѳмне;
п. бочарное – п. бѳчувѳте;
п. в закрой – п. у набѳг, у нѳпуск;
п. в начес (крыши соломой) – п. під вої (Ск);
п. в разбежку – п. в гѳлянку;
п. грибовидное – п. грибувати;

п. двускатное – п. двосхиле;
 п. железное, жестяное – п. бляшане;
 п. купольное – п. банясте;
 п. нескороемое – п. неспальне;
 п. однослойное – п. одношарове;
 п. сводчатое – п. склепінне;
 п. сферическое – п. сферичне;
 п. чешуйчатое – п. лускувате.

Покрышка (из металлических листов) – покришка (СЖМ, Г);
 п. дерновая – п. дернікова, дерновá;
 п. коньковая – п. гребінна, хребтовá.

Пол – підлога (СЖМ, Г, У, Ск, ШцВ4, МЕ III 5, КчСС6, НЗОМ6, Сбт90, СБМ263, НМЛТ);
 п. (из досок, досчатый) – поміст(-мосту) (СЖМ, Г, У, Ск, КчСС5, МЕ III 5, ЩрА47, НМЛТ);
 п. (грунтовой) – долівка (СЖМ, Г, У, МЕ III 5, КвВЦД12, КчСС45); діл(дóлу) (СЖМ, Г, У);
 п. в закрой – поміст у набіг, у накрив;
 п. во фриз – п. у ра(я)му;
 п. вешняжный – п. опустовий;
 п. глинобитный – долівка гліняна (С);
 п. керамиковый – підлога керамічна;
 п. мозаичный – п. мозаїкова;
 п. монолитный – п. монолітна;
 п. на лагах – поміст на лігарях;
 п. на черепях – підлога накладна (НМР);
 п. набивной (из глины) – долівка топтана;
 п. наборный, набор – заміть(-меті) підлогова (С);
 п. накатный – підлога накітна;
 п. настильный, простильный – поміст стелений (СБМ263);
 п. паркетный – підлога паркетна;
 п. планочный – поміст сортівковий;
 п. пластинный – п. платвовий;
 п. плитный – підлога плитовá;
 п. плиточный – п. плитковá;
 п. полушпунтовый – п. напівгарована;
 п. понурый, понур – підлога схилиста;
 п. с косыми швами – п. косошвова;
 п. с прямыми швами – п. прямошвова;
 п. сливной – п. водозбіжна;
 п. столярный, щитовой – поміст щитовий;
 п. фанерный – п. фанірний;
 п. фризový – п. в ра(я)му;
 п. черный – п. чорний (СБМ263);
 п. чистый – п. чистий;
 п. шпунтовый – п. гарований;
 п. щитовой, штучный – п. щитовий.

Полати – піл (пóлу) (СЖМ, Г, У, Ск, НМЛТ);
 п. (высокие) – під (пóду) (СЖМ, Г).

Поле (площадь стены) – по́ле (СЖМ, СБМ265).

Полено – поліно (СЖМ, Г, У); [рубанець (-нця) (СЖМ, Г, У); дровіна (СЖМ, Г)];
 п. толстое – оцупок(-пка) (СЖМ, Г, У).

Полет (бабы) – літ (лétу) (СЖМ, Г, У).

Ползучий, оползчивый (грунт) – обсúвис-тий, повзський (СЖМ);
 п. (об арке) – кривулястий (Г*).

Поливать, -лить, -ся (кровлю глиной) – зли-вати, зліти, -ся (СЖМ, Г, КвДВД31).

Поливной, покрытый глазурью (об израз-це, плитке) – полів'яний (ГхС).

Полигон, многоугольник – многоку́тник (-ка); полігóн(-на) (СЖМ);
 п. веревочный – м. мотузковий.

Полигональный (о системе фермы, клад-ки) – полігональний, ламаний (С).

Полимент (жидкость для прикрепления) – полімєн(-ну) (С);
 п. подпозолотный – п. підпозолóтний.

Полиментный – полімєнтний.

Полировальня – полірувальня (СЖМ).

Полировать (поделку, камень) – полірувати (СЖМ, У, ПхБМ11); [леніти (МЕ IV 78)].

Полировка, -рование – полірування, полі-рвання (Др, ДСТ);
 п. грунтовая – п. попереднє;
 п. отделочная – п. опоряднє, вікінчуваль-не;
 п. травящая – п. шавнє.

Полировочный, -вальный (прибор, камень) – полірувальний (С).

Полировщик – поліровнік(-ка) (Тмч); [полі-рувальник(-ка) (СЖМ)].

Полиспаст – поліспа́ст(-та); многоблòк(-ка) (МхС).

Политура – політу́ра (СЖМ, Г);
 п-ру наводит – політу́рити (С).

Полка – поліця (СЖМ, Г, У, Ск, НОМ141, НЗОМ50);
 п. (уголка, карниза) – полічка (СЖМ, Г, ШцВ6);
 п. резцовая (кессонного ножа) – поліця різцева.

Полный (о давлении, мере) – пóвний (СПС12, НЗОМ60);
 п., законченный (об отчете, отделке, го-рени) – цілковитий;
 п. (об арке) – півкóловий (С);
 п. (о диске, рабочем дне) – цілий.

Полномерный (размер) – повномі́рний (С).

Половик (кирпич) – полові́нка (СЖМ).

Половинка (кирпич) – полові́нка (СЖМ);
 п., полотнище, створ (двери, окна) – пілка (СЖМ, Г, У).

Половинник (бревно, распиленное вдоль по-полам) – проті́с(-тєса) (СЖМ, Г); шва́ля (Г);

п., половняк (*кирпич*) – половинчак(-ка) (С).

Половинчатый (*о кирпиче*) – половинчастый (СЖМ, Г);

п., отворный – цільний (С).

Половица (*доска в полу*) – мостина; [мі(о)с-ниці, помісниця (СЖМ, Г, У)];

п. заборная – диліна (Г).

Половняк (*кирпич*) – половинчак(-ка) (С).

Половой – підлоговий (СЖМ, У);

п. (о простильном поле) – помісний (СЖМ);

п. (о грунтовом поле) – долівчаний (ЛхБМ295).

Пологий (*о крыше, откосе*) – пологістий, полігий (Г, НОМ352);

п. (об арке, своде) – понижений (С); [розлогіий (СБМ229)];

п-го-падающий – поліго-спадний.

Пологость – пологістість(-гости) (СЖМ); полігість(-гости) (С);

п. предельная – п. гра(я)нічна.

Положение (*направление сооружения, линии, плоскости*) – положення (У, НТМ131, НОМ354);

п., расположение – розташування (С);

п., состояние – стан(-ну) (СЖМ, Г, У);

п., укладывание (*балки, камня*) – покладання, кладіння (СЖМ, У);

п. вертикальное – положення прямовісне;

п. висячее – стан висній;

п. ложком – покладання довжи́ком;

п. неустойчивое – стан нестійкий;

п. опасное (*нагрузки*) – розташування небезпечне;

п. отвесное – положення прямовісне;

п. тычком – покладання поперечиком;

п. уравновешенное – стан зрівноважений;

п. урочное – норми робітні;

п. устойчивое – стан стійкий (У); [стан станівкий (СЖМ)].

Положительный (*о направлении силы, момента*) – додатний (КС II).

Полоса (*покраски*) – смуга (СЖМ, Г, У, Тмч, НЗМ28);

п. (металла) – штаба (СЖМ, Г, У, НТМ I 120, НОМ7);

п. (кровли, дерновки) – ряд(-ду) (НМР);

п. (кровельного материала) – стяга (СЖМ, Г, У, НОМ187);

п. перевязочная – с. перев'язна;

п. соединительная – штаба злучна;

п. тавровая – ш. тєтова;

п. угловая (*плиты*) – ш. наріжна;

п. уголковая – ш. кутівкова.

Полосовой (*о железе*) – штабовий (СЖМ);

п. (о кровельном материале) – стяговий (С).

Полость (*колонны, трубы*) – порожнина (СЖМ, У); [порожнява (СЖМ, Г, У)];

п. дымоходной трубы – димарище;

п. печи (*внутренняя*) – пєчище (Г, У).

Полотенце (*пилы*) – полотє́нко (СЖМ); [полотно (НМПр)];

п. (двери, окна) – пілка (СЖМ, Г, У).

Полотнище, створка – пілка; [полá (СЖМ, Г, У); брі́та (Г, У)];

п. воротное – п. ворі́тна, ворі́тниця (СЖМ, Г, У);

п. дверное – п. дверна́, двер(ін)ни́ця (СЖМ);

п. одиночное – п. одина́рна;

п. оконное – п. віко́нна, ві́кни́нниця (С);

п. парное – п. парі́ста;

п. приклепное – п. приню́тована;

п. ходовое, ходячее (*дверное*) – п. ходова́.

Полотнищевый, створный – пі́льний (С).

Полотно (*сооружения*) – тор(-ру) (Г*);

п. (окна, двери) – пілка;

п. асфальтовое – тор асфальто́вий;

п. земляное – т. землі́аний.

Полочка (*карниза, уголка*) – полі́чка (СЖМ, Г, ШцВ6);

п. карнизная – п. карункова́;

п. к. с выкружкой, галтель – жолобе́ць (-бця́) (Г*);

п. к. узкая – квадрáтик(-ка) (НМР);

п. к. широкая – тесáк(-ка) (НМР).

Полочный – полицко́вий (С).

Полуанкерный – пів'які́рний, полуáнкерний (С).

Полуарка – півлу́к(-ка) (НТМ I 57).

Полубочек, полубочка, полубочье, окаренко – полу́бочок(-чка) (СЖМ, Г*).

Полувалик (*капители*) – піввалóк(-лка́); [багє́тка (ШцВ6); полува́льчик(-ка) (НМЛ)].

Полувальма, полузагузок – півпричі́лок (даховій) (С).

Полувальмовый – півпричі́лковий (С).

Полувыемка – полу́війма (С).

Полувыкружка – півжо́лоб (ШцВ6).

Полудиоганаль (*связи*) – півкосина́; півдіагона́ля.

Полудужье – півду́жжя (С).

Полудюймовка, доска полудюймовая – півцáлівка (СЖМ).

Полудюймовый – півцáлевий (СЖМ).

Полужелезняк (*кирпич*) – півзалі́зняк(-ка) (С).

Полуйка, паркетина – паркеті́на (С).

Полукирпич – півцє́гла (С).

Полукирпичный – півцє́гловий.

Полуколонна – півколо́на (С); [полу́сішок (-шка) (ШпрА151)].

Полукрасный (*кирпич*) – напівчерво́ний.

Полукруг – півкрүг(-га); півколо (*КСІ*).
Полукруглый (*об окне, своде*) – півкрүглий, півколовий;
 п. (*о долоте*) – жолобчастий (*Г*);
 п. (*о лестнице*) – напівкрүчений (*С*).
Полукружный – півкружаловий.
Полукуб (*мера щебня*) – півкуб(-ба) (*С*).
Полукубовый (*конус, ящик*) – півкубовий (*С*).
Полукупол – полубаня (*ЩрА122*).
Полукупольный – полубаньовий.
Полунога стропильная, полустропило – припүсниця (*СЖМ, Г, НМР*); [піднаріжниця (*НМЛ*)].
Полуобрезной (*о доске*) – полуобрізний (*С*).
Полуокружность – півколо (*КС І, СПС31*);
Полуось – полувісь(-осі), полувісок(-ска) (*СЖМ, ДСТ*); [півось (*НОМ106*)].
Полупарус (*свода*) – полуклін(-на) (*С*).
Полупарусный (*свод*) – півклинястий.
Полуподвал – півсутерени(-нів) (*СЖМ*).
Полуподвальный – півсутеренний (*С*).
Полурама – півра(я)ма (*С*).
Полураскос – півкосець(-нця) (*С*); [півкосінець(-нця) (*СБМ174*)].
Полураскосный (*о фермах*) – півкосцевий (*С*); півкосинцевий (*СБМ174*).
Полуребро (*кружал*) – півребро (*С*).
Полусаженок (*мера объема*) – півсажнівка (*С*);
 п. мерный – п. (ви)мірніа;
 п. разборный – п. розбірніа.
Полусковородень, -дник – полухрап(-па) (*НМБц*);
 п. глухой – п. сліпий;
 п. натяжной – п. натяжний;
 п. потайной – п. потайний.
Полустенка – полустінок(-нка) (*С*).
Полустол – полустовп(-пá) (*С*).
Полустропило – припүсниця (*СЖМ, Г, НМР*); [піднаріжник(-ка) (*НМЛ, НМПр*)].
Полусхватка – рбзпинка (*С*).
Полуторадюймовка (*доска*) – півторацалівка (*СЖМ*).
Полуторадюймовый – півторацалевий (*СЖМ*).
Полутораметровый – півтораметровий.
Полуторасаженный – півторасажневий.
Полуторка (*доска*) – півтораčka (*СЖМ*).
Полуторный (*о двери, размере, откосе*) – півторачний (*СЖМ*).
Полутычек – полудовжик(-ка) (*С*).
Полуферма – полувз'язень(-зня) (*С*).
Полуфуганок – півфуганок(-нка) (*С*).
Полуцилиндрический (*об опоре, валике*) – полуциліндричний.

Полуциркульный (*об арке, своде*) – півколовий (*С*); [полувальний (*НМЛ*)].
Получистый (*об остружке*) – півличний, півчистий (*С*);
 п. (*о доске*) – полуобрізний (*С*).
Полушар, полушарие (*купола*) – півкүля (*КС І, НЗОМ121*).
Полушарнир – полусустав(-ва) (*С*).
Полушарнирный (*о петле*) – полусуставний (*С*).
Полушаровой (*о куполе, опоре*) – півкүлястий (*КС І*).
Полушпунт – півгáра (*С*).
Полушпунтовый – напівгаровий.
Полуштаб (*вид рубанка*) – писанок(-нка) (*ДСТ*); [піввальцівка (*НМБц*); полуштаб(-ба) (*НМЛ*)].
Полуэтаж – півповерх(-ху) (*СЖМ, ШцВ35*).
Полуэтажный – півповерховий.
Полый (*о колонне, стержне*) – порожнистий (*С*); [порожнявий (*СЖМ, Др*)]; [дудчастий (*МЕ III 8*); дудуватий, дудкуватий (*СЖМ, Г*)]; дүтий (*СЖМ, Г*);
 п., открытый (*о шве*) – відкритий (*СЖМ*).
Полюс (*силового многоугольника*) – пöлюс (-са) (*КС II, НТМ І 75, СПС33*).
Полярный (*о моменте инерции, координате*) – полярний (*КС II*).
Пометка – позначка, зазначка (*СЖМ*);
 п., зарубка – карб(-ба) (*СЖМ, Г*).
Помечание – позначання, позначення;
 п. зарубкой – карбування.
Пломечать, -тить, -ся (*сваи для срезывания на одном уровне*) – позначати, позначити, -ся (*СЖМ, Г*);
 п. зарубкой – карбувати, покарбувати (*СЖМ, Г*).
Помещать, -стить, -ся (*укладывать на место балку, прибор, трубы*) – містити, помістити; [уміщати, умістити, -ся (*СЖМ, Г, У*)].
Помещение (*место*) – приміщення (*СЖМ*); [поміщення (*СЖМ, ШцВ42, СБМ263*)];
 п. быстроохлаждающееся – п. хуткоохолодне;
 п. ванное – купільня (*Г*);
 п. жилое – п. жиле;
 п. зимовочное – зимівник(-ка) (*Г*);
 п. крытое – п. кріте;
 п. многосветное – п. мпогосвітловé;
 п. многэтажное – п. многоповерховé;
 п. общественное – п. громадське;
 п. общественного пользования – п. загального користання;
 п. подсобное – п. допомічне;
 п. (полу)подвальное – п. напівсутеренне;

п. рабочее, ателье – п. робітне; робітня (СЖМ, Км);
п. ретирадное – п. відходкове;
п. чердачное – п. горішане.
Помойка (сооружение) – помійня (СЖМ).
Помост – поміст(-мосту) (СЖМ, Г, У, МЕ III 5, К4СС5, Ск, НМЛ); [помостка (У, ДСТ)];
п., примост – пріміст(-моста) (СЖМ, У, Тмч);
п., нары – піл (пóлу) (СЖМ, Г, У);
п. временный, подмости – підмостки (-ток) (СЖМ, Г, У);
п. пластинный – п. платвовий;
п. сборочный – п. складальний;
п. складочный – п. складовий.
Помочь (врубки) – поміга (Г*);
Понижать, -зить, -ся (опору, уровень воды в котловане) – зніжувати, знизати, знизити, -ся (СЖМ, Г);
п., уменьшать (напряжение, давление) – зменшувати, зменшити, -ся (Г, У, Тмч);
п. (уменьшать сравнительно с нормой) – збавляти, збавити (Г*);
п-ся (об уровне воды) – спадати, спасти (СЖМ, Г).
Понижение (балки) – зніжування, зніження;
п. (уменьшение) – зменшування, зменшення;
п. (уменьшение сравнительно с нормой) – збавляння, збавлення;
п. (величина уменьшения сравнит. с нормой) – збавок(-вка) (С);
п. (уровня воды, процесс) – спадання, спад (-ду);
п. (уровня воды, величина) – спадок(-дку) (СЖМ, Г*, У);
п. допускаемое – зніження допускне;
п. упругое – зменшення пружне.
Пониженный (об арке, своде) – понижений (С);
п., уменьшенный – зменшений.
Понтон, ящик понтонный (для опускания фундамента) – понто́н(-на) (МПС).
Понур, пол понурый – підлога схилиста (С).
Поп (земляной столб) – торч(-ча) (Г*);
попом, на попа (ставить) – сторч, сторцóm (Г).
Попеременный (о действии нагрузки, на-правлении) – наперемінний (СЖМ).
Поперечина – перечка, поперечка (СЖМ, Г, У, К4СС33, ЛвБ17); [перекладина (У)];
п. (в заборе) – періло (НМР);
п. дверная (верхняя) – вершнік, глб(а)вень (-вня) (Г*, Ск);
п. д. (нижняя), порог – поріг(-рога) (Г, У, Ск);

п. распорная – п. розпінна, рózпинка (Г, ДСТ).
Поперечник, диаметр – поперечник(-ка) (КСІ).
Поперечный (об арматуре, сечении, пиле) – поперечний (СЖМ, Г, У, НЗОМ5, СБМ37).
Поплавок (прижимной обрубок шпунтовой сваи) – тиснік(-ка) (НС).
Поправка, поправление – лагодження, полá-годження, поправляння, поправлення;
п. (величина исправления) – по́правка (ГдС).
Поправлять, -вить, починять – лагодити, полáгодити, поправляти, поправити (СЖМ, Г, У).
Поржаветь (о железе) – поржавіти (СЖМ, Г, У).
Пористость (материала) – порістість(-тости) (СЖМ, Г, Т);
п., ноздреватость – нідзруватість(-тости), нідзрястість(-тости) (Т).
Пористый – порістий (СЖМ, Т);
п. ноздреватый – нідзруватий, нідзрястий (Т).
Порог (двери, печи) – поріг(-рога) (СЖМ, Г, У, ДСТ, Ск, НМЛ, НМР);
п. опалубочный – п. пáлубний.
Порода (дерева, камня) – порода (Т);
п. коренная, материк – матері́к(-ка) (Г, Т);
п. листовая – п. листвяна;
п. обломочная – окру́шенець(-нця) (Т);
п. плотная – п. густа;
п. рыхлая – п. рідка;
п. слоистая – п. шаріста;
п. хвойная – п. глицева, шпилькова.
Порожний (о стене, кирпиче) – порожній.
Порожный (относящийся к порогу) – поріж-ний.
Порожность (стен) – порожність(-ности) (С).
Порок (строит. материала) – гандж(-джу) (СЖМ, Г).
Порочный (лес, материал) – ганджовий (С).
Порошок – порошóк(-шкú) (СЖМ, Г, У, Тмч);
п. аспидный (краска) – шифер то́вчений;
п. белильный – п. білі́льний;
п. бронзирования – п. спижувальний;
п. мучнистый – п. борошністий;
п. полировочный – п. полірувальний;
п. тонкий – п. м'який;
п. шлифовальный – п. шліфувальний.
Портал – порталъ(-лю) (СЖМ).
Портальный (кран) – порталний (СЖМ).
Портик – портик(-ка) (СЖМ); [кружгáнок (-нку) (СЖМ); ганок(-нку) (ШцВ19)].
Портланд-klinkер – портлянд-клінкер;
п.-цемент – п.-це́мент (СПС100);

п.-ц. высокосортный – п.-ц. висококатун-
ковий.

Поручень – бильце (Г*); [поручья (СЖМ, Г, У); поручні(-чнів) (СЖМ, Г, У)];

п. перильный – б. поручнє.

Поручневый – бильцевий (С).

Порушивать, -шить (*грунт*) – порушувати, порушати, порушити, -ся (Г).

Порция (*песку*) – порція (СЖМ, Г, У);

п. для замешивания – заміс(-су) (Г).

Порча (*инструмента, материала, работы, процесс*) – псування, посування (НОМ5);

п. (результат процесса) – попусв(-ву) (С);

п. (приведение в негодность) – нівечення, знівечення.

Поршень (*паровой бабы*) – толок(-ка) (МхС);

п. опорный – т. опірний;

п. подъемный – т. підіймний;

п. пустотелый – т. порожнистий;

п. ударный – т. ударний.

Поршневой – толоківий (МхС).

Порядовщик (*очередной рабочий*) – черговий (Г).

Порядок (*располож. заклепок, сваи*) – поря-
док(-дку);

п. последовательный – р. низковий;

п. рядовой – п. рядовий;

п. шахматный – п. шаховий;

в шахматном порядке – навшахі.

Посадить (*камень в раствор, понтон*) – по-
садити, усадити (СЖМ, Г, У);

п., насадить (*на шипы*) – насадити (Г, У, Тмч).

Посадка (*камня, понтона*) – садження (СЖМ, У);

п. (насадки на шипы) – насаджування, на-
садження.

Посаженный (*об оплате*) – (від)сажнівий (С);

п. (о ремонте) – сажнівий.

Поселочный (*о типе строительства*) – сє-
лищний (СЖМ).

Послабление (*болта*) – попускання, попу-
щення.

Послаблять, -бить (*болт*) – попускати, по-
пустити (СЖМ, Г, У).

Последствие (*результат воздействия сил*) –
післячін(-ну) (С); [післядіяння (НОМ5)];

п. вредное – п. шкідний;

п. упругое – п. пружний.

Последовательный (*о соединении труб*) –
низковий (С).

Послойность (*трамбовки*) – пошаровість
(-вості) (С).

Послойный (*о трамбовке*) – пошаровий (С).

Посолонь (*вращать сверло, коловорот*) –
за годинником (С).

Поспа (*жидкий клейстер для пригото-
вления глинятки*) – піспа (Г).

Постановка, постановление (*поковок, при-
боров*) – ставлення, поставлення.

Постамент – постамент(-ту) (СЖМ);

п. (каменной стены) – підмурок(-рка) (Г);
підмури (Тмч).

Постеклить – поскліти (СЖМ, Г, У).

Постелистость (*камня, кладки*) – постєли-
стість(-тості) (С).

Постелистый, постельный (*о камне, клад-
ке*) – постєлистий (С).

Постель (*камня, кладки*) – постєля (СЖМ, Г, У), [постіль(-телі) (Г, ПхБМ11, СПС77)];

п. коническая – п. конічна;

п. нижняя – п. спідня;

п. сплошная – п. суцільна;

п. щебеночная – п. щебровá.

Постепенность (*процесса, работы*) – посту-
пінність(-ності).

Постепенный (*о процессе, работе*) – посту-
пінний.

Постилочный (*камень*) – стельний (СЖМ).

Постоянный (*о сооружении, процессе*) –
постійний (СБМ85, НОМ16);

п. (о величине) – стáлий (КС I, НОМ52).

Постоянный (*о сооружении, процессе*) –
постійний (СБМ85, НОМ26).

Пострешник, подстрешник (*брусok, приби-
тый к концам стропилин*) – підстрішок
(-шка) (Г*).

Построение (*процесс*) – (по)будування, збу-
дування (СПС30, СБМ121);

п. (результат процесса) – (по)будова (СЖМ,
НОМ193);

п. геометрическое – п. геометричне;

п. графическое – п. графічне;

п. из камня – мурування.

Построечный – будівельний (СЖМ I 236,
НОМ5, СБМ1).

Построить, -ся – збудувати, побудувати, -ся
(СЖМ, Г, У, НТМ I 75);

п. из камня – змурувати (СЖМ, У).

Постройка (*процесс*) – будування;

п. (сооружение) – будівля (СЖМ, Г, У, Др,
Ск, ШцВ4, КчСС7, СПС108, Сбт8,
ПхБМ7, КвВЦДЗ);

п. временная – б. тимчасова;

п. глинобитная – б. глинобітна;

п. глиняная – б. валькована;

п. глиняная – б. гліняна, глінянка (Г*);

п. городская – б. міська;

п. гражданская – б. цивільна;

п. декоративная – б. декоративна;

п. жилая – б. жилá;

п. заводская – б. виробнєва;

п. **землебитная** – б. землебітна;
 п. **земляная** – б. земляна;
 п. **каменная** – б. мурована, кам'яниця (СЖМ, Г);
 п. **капитальная** – б. капітальна;
 п. **легкая** – б. легка;
 п. **монументальная** – б. монументальна;
 п. **набивная** – топанка (Г);
 п. **огнестойкая** – б. вогнестійка;
 п. **песчано-битная** – б. пісковапнова;
 п. **полукаменная** – б. напівмурована;
 п. **скелетная** – б. кістякова;
 п. **стойчатая** – б. стоякова;
 п. **сырцовая** – б. сирцева;
 п. **фабричная** – б. виробнёва, фабрична;
 п. **фаферковая** – б. поклітна;
 п. **хозяйственная** – б. господарча.
Посыпать (песком асфальтовую поверхность) – посипати, посіпати (СЖМ, Г, У).
Посыпка, посыпание (песком) – посипання, посіпання.
Потай (соединений) – по́тай (СЖМ, Г*).
Потайной (о соединении, заклепке) – потайний (СЖМ, Г, У, Тмч, ПхБ62);
 п., **секретный** (о замке) – секретний (У).
Потек (при штукатурке) – поть́бки (мн.).
Потемок, потай – потай (СЖМ*, Г*).
Потемочный, потайной (о соединении) – потайний.
Потение (бетона при трамбовке, стекол, стен) – мокрі́ння.
Потеря (напора, материала, тепла) – втра́та;
 п. **бесполезная** – в. некорісна;
 п. **вредная** – в. шкідна.
Потеть, вспотеть (о бетоне, стеклах, стенах) – мокрі́ти, змокрі́ти (СЖМ, Г*).
Поток (жолоб на крыше) – ри́штáк(-ка) (СЖМІ289, Г).
Потолок – стéля (СЖМ, Г, У, Др, Ск, ШцВ30, КчСС14, СБМ263, ЩрА9, Сбт89, ПхБМ63, НМЛ, НМР);
 п. (топки) – піднебі́ння (Г, У);
 п. **глиносоломенный** – стеля перевесельна (НМБц);
 п. **глухой** – с. суцільна;
 п. **в черепа** – с. накладна (НМР);
 п. **лепной** – с. наліпна;
 п. **наборный** – с. замітна;
 п. **накатниковый, накатный** – с. накітна;
 п. **настильный, простильный** – с. на́сла-на;
 п. **плетневый** – с. лісяна;
 п. **подвешенный** – с. підчіпна;
 п. **подрезной** – с. підрізна;
 п. **сводчатый** – с. склепінна;
 п. **съемный** – с. зди́мна;

п. **топочный** – піднебі́ння паливнёве;
 п. **шаровый** – с. баня́ста.
Потолочина (тонкое бревно) – на́ко́тина стельова (С);
 п. (доска) – стелі́на (СЖМ, Г, У).
Потолочный – стельовий (СЖМ).
Потреснавшийся (о покраске, штукатурке) – поре́паний, потрі́сканий.
Потрескаться (о штукатурке, покраске) – поре́патися, потрі́скатися (СЖМ, Г, У).
Почва – гру́нт(-ту) (Т);
 п. **корчеватая** – г. пенькува́тий;
 п. **непроницаемая** – г. непро́пускний.
Почвенный (о свode) – гру́нтовий;
 п., **обратный** (о свode) – пере́кі́нутий (ШцВ6).
Починка (процесс) – по́лагодження (ЛвБ46);
 п. (результат процесса) – по́ла́года (СЖМ, Г);
 п. **местная** – п. місце́ва;
 п. **сплошная** – п. по́спі́льна.
Починять, нить, -ся – по́лагоджува́ти, по́лагодити, -ся (СЖМ, Г, У).
Поштукатурить – поти́нькува́ти (СЖМ).
Поштукатурка – поти́нькува́ння, поти́нько-вання.
Поштучный (о работе) – відштукóвий (С); [відштúчний (СЖМ)].
Позтажный – поповерхóвий (С).
Пояс (фермы) – по́яс(-са) (СЖМ, Г, У, НТМ І 67, НОМ141, СБМ29);
 п., **тяга** – гзимс(-су) (Г*);
 п. (кладки) – смýга (СЖМ*, Г*);
 п. **верхний** – п. ве́рхній, го́рі́шній (СБМ29);
 п. **ветровой** – п. ві́тровий;
 п. **двустенный** – п. двості́нко́вий;
 п. **дугообразный** – п. дугува́тий;
 п. **клиньевой, замковый** (в свode) – смý-га зві́рні́кова;
 п. **криволинейный** – п. криволі́нійний;
 п. **междуэтажный** – гзимс межиповерхóвий;
 п. **нижний** – п. до́лі́шній (СБМ29);
 п. **одностенный** – п. одності́нко́вий;
 п. **полигональный, ломанный** – п. поліго́нальний, ла́маний;
 п. **предохранительный** (рабочего) – п. рятува́льний;
 п. **провисший** – п. укля́клий;
 п. **фундаментный** – гзимс фундаме́нто́вий;
 п. **цепной** – п. ланцюго́вий.
Поясковый – по́яско́вий (СЖМ).
Поясной (относящийся к поясу) – по́ясо́вий (С), по́ясній (СЖМ, НОМ143);
 п., **тяговый** – гзимсо́вий.
Поясок – по́ясо́к(-ска);

п. (архитектурный) – гзімсик(-ка);
п. капитальный – г. капітельний;
п. междуэтажный – г. межповерховий.
Правило,-лка (линейка для проверки кладки) – правило, правильце (СЖМ, Г, ПхБМ112);
п. для штукатурной тяги – п. гзімсувальне;
п. каменщище – п. мулярське;
п. отвесное (доска с отвесом) – дощечка вискова (С);
п. штукатурное – п. тинькарське.
Правильный (относящ. к правилу) – правильний (СЖМ).
Правильный (о кладке, перевязке швов, фигуре) – правильний (КС І, НОМ7).
Правильщик – виправляч(-ча) (С); виправлювач(-ча) (СЖМ).
Правка (железа, кладки) – правлення, виправління, виправлення (СЖМ);
п., острение (инструмента) – гостріння (СЖМ).
Предел (сооружения, нагрузки) – границя (СЖМ, Г, У, Тмч);
п. допускаемый, допустимый – г. допускна;
п. опасный (напряжений) – г. небезпечна.
Предельный (о напряжениях, нагрузке) – граничний (СЖМ, Др, НОМ23).
Предохранение, защита (от разрушения, охлаждения) – захист(-ту);
п., предупреждение (сигналами опасности) – застерігання, застерєження;
п. (устранение опасности) – забезпечування, забезпечення, запобігання;
п. от нагревания – захист протинагрівний (С);
п. от охлаждения – з. протиохолодний (С);
п. от сырости – з. противогісний (С).
Предохранительный,-няющий, защитный – захисний;
п., предупреждающий – застерєжний;
п. (устраняющий опасность) – забезпечний, запобіжний.
Предохранять,-нить,-ся, защищать (от разрушения, действия температуры) – захищати, захистити,-ся (Г, У, Тмч);
п., предупреждать (сигналами опасность) – застерігати, застерєгти,-ся (СЖМ);
п. (устранять опасность) – забезпечувати, забезпечити,-ся (Г*); запобігати, запобігти,-ся (чому) (Г*, СПС22).
Предпечек – припечок(-чка) (СЖМ, Г, У).
Прелость (материала) – прілість(-лости) (СЖМ).
Прелый (материал) – прілий (СЖМ, Г).

Прель (дерева) – пріль(-лі), прілина (СЖМ).
Пресс – гніт(-ту) (МхС);
п. гидравлический – г. гідравлічний;
п. загибной, загибающий – г. загинальний;
п. сжимающий, для сжатия – г. стисний;
п. столярный – г. столярський.
Прессование,-вка – гнічення.
Прессовать,-ся (асфальт, бетон) – гнітити,-ся (СЖМ, Г, У).
Прессовочный, прессовальный (способ работ) – гнітний (С).
Прибавка (запас в размере) – наддток(-тка) (СЖМ);
п., примесь – домішка, прімішка (СЖМ, Г, У);
п. гидравлическая – д. гідравлічна;
п. усадочная (насыти) – наддток осідний.
Прибалчивание – припрогоничовування, припрогоничування.
Прибалчивать,-тить,-ся – припрогоничовувати, припрогоничувати,-ся (С).
Прибивать,-бить,-ся (доски двери) – прибивати, прибіти,-ся (СЖМ, Г, У);
п., приглаживать (глиносомом, кровлю) – припліскувати, припліскати (Г, КвДВД27);
п. гвоздями, пригвазживать,-дить,-ся – прицвяховувати, прицвяхувати,-ся (СЖМ).
Прибивка,-вание – прибивання, прибиття;
п., приглаживание (кровли) – припліскування, припліскання;
п. в разбежку – п. у гулянку;
п. гвоздями – прицвяховування, прицвяхування;
п. наглухо – п. насущіль.
Прибоина – прибіяниця (Г); [прибій(-бою) (СЖМ)];
п., планка – плянка (СЖМ).
Прибой (камня) – прідріб(-робу) (НС).
Прибор – прилад(-ду); [пристрій(-рою) (СЖМ, У, Ск, Др, ПхБМ297, СБТ205)];
п. (соб.) – приладдя (СЖМ, КеДВД26);
п. вентиляционный – п. провітрювальний;
п. воздуходушный – п. повітрорудний;
п. воздухонагревательный – п. повітрогрійний;
п. воздушный – п. повітряний;
п. встряхивающий – п. потрусний;
п. выдергивающий, для выдергивания (свай) – висмикач(-ча) (С);
п. вытяжной – п. витяжний, витяжнийк(-ка) (С);
п-ры дверные – приладдя дверне (ПхБМ197);
п. гнуций, для гнутья (арматуры) – п. гнуций; згинач(-ча) (С);

п. задвижкой, задвижка – засувка (Г, У);
 п. испытательный, для испытания – випробовувач(-ча) (С);
 п. красильный, для крашения – п. фарбівний;
 п. мешальный (глиномялки) – п. переміш[уваль]ний;
 п. нагревательный, для нагревания – п. нагрівний, нагрівник(-ка) (С);
 п. натяжной, для натяжения (стержней) – натягач(-ча) (Г*);
 п. н. для цепи – н. ланцюговий;
 п-ры оконные – приладдя віконне (ПхБМ197);
 п. отопительный, обогревательный – п. ogrівний, ogrівник(-ка) (Ск, Др);
 п. о. центральный – о. центральний;
 п. очажный – п. огнищевий;
 п. паро-водный – ogrійник паро-водний;
 п-ры печные – приладдя грівне, пічне;
 п. пневматический – п. пневматичний;
 п. попирующий – п. полірувальний;
 п. рычажный – п. вазильний;
 п. самопишущий (испытательного прибора) – п. самописний, самописець(-ся) (С);
 п. сверлильный – п. свердлівний;
 п-ры топочные – приладдя паливнєве;
 п. увлажнительный (воздуха) – відволожник(-ка) (С);
 п-ры форточные – приладдя квартиркове;
 п-ры фрамужные – п. фрамужне;
 п-ры чертежные – п. рисівнє.
Прибочина (доска для усиления балки) – пошивка (Г*, НМБц).
Приведение (нагрузки, сил) – звєдення, привєдення (КС І, НТМ І 76);
 п. (воздуха к топке) – підвєдення;
 п. в действие (насоса) – надавання, надання чїну (С);
 п. в равновесие – урівноважування, урівноваження.
Приведенный (о нагрузке, силах) – звєдений, привєдений (НТМ І 76, СПС11).
Приверстывание – приладновування, приладнування.
Приверстывать,-стать, прилаживать,-доть,-ся – приладновувати, приладнувати, приладнати,-ся (СЖМ, Г, КчСС36, ПхБМ300, МзСВХ34).
Привертывание,-ртка – прикрўчування, прикрўчення;
 п. шурупами – пришрубóвування, пришрубування.
Привертывать,-нуть,-ся (шурупы) – прикрўчувати, прикрутити,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч);

п. шурупами – пришрубóвувати, пришрубувати,-ся (КвВЦД41).
Привешивание,-вес – причіплювання, причіплювання, причіплення (НЗОМ110).
Привешивать,-сить,-ся (висячие леса) – причіплювати, причіпляти, причепити,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч);
 п. (дверь на петли) – привішувати, привісити (У); [навішувати, навісити,-ся (СЖМ, Г)].
Привинчивание – пригвінчування, пригвінчення;
 п. шурупами – пришрубóвування, пришрубування.
Привинчивать,-тить,-ся – пригвінчувати, пригвинтити,-ся (СЖМ, У);
 п. шурупами – пришрубóвувати, пришрубувати,-ся (КвВЦД41).
Приводить,-вести (нагрузку, силы) – звóдити, звєсти, привóдити, привєсти (КС І, НТМ І 76);
 п., подводит (воздух к топке) – підвóдити, підвєсти (СЖМ, Г, У);
 п. в действие – надавати, надати чину (МхС);
 п. в равновесие, уравнивать – зрівноважувати, зрівноважити,-ся (Г, НОМ10, НЗОМ18);
 п. в треугольную систему – надавати трикутничової систєми.
Приводной, приводящий (о канале, трубе) – привідний (С).
Приворотье – приворіття (СЖМ, Г).
Пригвазживание,-вождение – прицвяхóвування, прицвяхування.
Пригвазживать,-гвозжать,-гвоздить,-ся – прицвяхóвувати, прицвяхувати,-ся (СЖМ).
Пригибать,-гнуть,-ся (кровельные фланцы) – пригинати, пригнути,-ся (СЖМ).
Пригибание, пригнутие – пригинання, пригнуття.
Приглаживать,-доть,-ся (асфальт, штукатурку) – пригладжувати, пригладити,-ся (СЖМ, Г, У).
Пригнетка (на крыше) – вильчак(-ка) (МЕ XI 7, I 88, НМЛ).
Пригонка (досок, камней) – припасóвування, припасування, припасóвання;
 п. в притык – п. у притўл;
 п. в скобку – п. під моделко;
 п. плотная, вплотную – п. щільне.
Пригонный,-гоночный (инструмент) – припасівний.
Пригонять,-гнать,-ся (доски, камни) – припасóвувати, припасувати,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч, СБМ19).

Пригорать,-реть (об асфальте, масле) – пригоря́ти, пригорі́ти (СЖМ, Г, У).

Приготовление (леса, материала) – готува́ння, приготува́ння, наготува́ння;

п. заблаговременное – г. заздалегідь;

п. срочное – г. термінове.

Приготовлять,-вить,-ся (лес, материал) – готува́ти, приготувати,-ся.

Приглубок (украинизм) – при́глубок(-бка) (Г); [півглубок(-бка) (КчСС19)].

Придélyвание,-лка – прирòблювання, прирòбля́ння, прирòблення.

Придélyвать,-лать,-ся (окна, части изделий) – прирòблювати, прирòбля́ти, прирòбля́ти,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч);

п., примастерять,-рить,-ся – примайстро́вувати, примайструва́ти,-ся (СЖМ, Г, У);

п. наглухо – п. насуці́ль.

Прием, способ (производства работ) – спо́сіб(-соби);

п., приемка (материала, сооружения) – прийма́ння (СЖМ, У);

п. на ящик – п. на ко́роб;

п. окончательная – п. остатòчне;

п. предварительная – п. попереднє.

Приемная (комната) – чека́льня, прийма́льня (СЖМ).

Приемник (воздуха, воды) – прийма́ч(-ча) (СЖМ); прийма́льник(-ка) (ДСТ);

п., поглотитель – вбира́ч(-ча) (С);

п. канализационный – п. каналізаці́йний;

п. ковшевидный – п. лійкува́тий;

п. нечистотный – п. нечистòтний;

п. тепловой – теплоприйма́ч(-ча) (С).

Приемный,-мочный (канал) – прийма́вий, прийма́льний (СЖМ).

Приемщик (материала, работ) – прийма́ч(-ча) (СЖМ, ПхБМ135).

Прижимание,-жатие – притиска́ння, прити́снення.

Прижимать,-жать,-ся (настил) – притис-ка́ти, прити́снути,-ся (СЖМ, Г).

Прижимной, прижимающий (о брус, болте) – притискний (С).

Призма (матем.) – при́зма (КС Г);

п. (грунта) – брі́ла (Г);

п. обрушения – б. зрушн́а;

п. отпора – б. відпо́рна;

п. сопротивления – б. опі́рна.

Призматический (брус, стержень) – призматич́ий (КС Г).

Прикалиток – хві́ртка (СЖМ, Г, У).

Прикалывание (камня) – обко́лювання, обко́лення;

п. (дерна) – пристрòмлювання, пристром-ля́ння, пристрòмлення.

Прикалывать,-колоть,-ся (грани камня) – обко́лювати, обко́люти,-ся (С);

п. (дерн) – пристрòмлювати, пристромі́ти,-ся (СЖМ, Г, У).

Прикидка (камня) – докида́ння, доки́нення;

п. (рулеткой) – прикида́ння, прики́нення.

Прикидывать,-дать,-нуть (камень) – доки-да́ти, доки́нути (СЖМ, Г*);

п. (рулеткой) – прикида́ти, прики́нути (СЖМ, Г, У).

Прикладка (для образования откосов окна) – при́кладень(-дня) (С).

Прикладной, прикладываемый (об уровне, правиле) – прикладний (СЖМ).

Прикладывать,-класть,-ложить,-ся (уровень, силу) – приклада́ти, прикла́сти,-ся (СЖМ, Г, У).

Приклеивание,-йка – прикле́ювання, при-кле́єння;

п. (столярным клеем) – прикаручу́вання, прикаруче́ння.

Приклеивать,-ить,-ся (обои, паркет) – при-кле́ювати, прикле́їти,-ся (СЖМ, Г, У);

п. (столярным клеем) – прикаручу́вати, прикаручи́ти,-ся (СЖМ, Г, У).

Приклепка,-ывание – прикле́пування, приклепа́ння;

п. (результат процесса) – при́клепка (У);

п. заклепками – при́нюто́вування, при́ню-тува́ння, при́нюто́вання (С);

п. (лист, приклепанный заклепками) – при́-нюте́нь(-тня) (С).

Приклепной (о листе, инструменте) – при-клепний (С).

Приклепщик – прикле́пувач(-ча) (СЖМ);

п. заклепками, заклепщик – нютува́ль-ник(-ка) (С).

Приклепывать,-пать,-ся – прикле́пувати, приклепа́ти,-ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ36);

п. заклепками – при́нюто́вувати, при́нюту-ва́ти,-ся (СЖМ).

Приколачивать,-лотить,-ся (доску гвоздя-ми) – прибива́ти, приби́ти,-ся (СЖМ, Г, У).

Приколка (камня) – обко́лювання, обко́лення;

п. лицевая – о. чолове́, чі́льне;

п. постельная – о. постéлисте.

Прикрепа – прикрі́па (СЖМ).

Прикрепление (процесс) – прикрі́плюван-ня, прикрі́плє́ння, прикрі́плення;

п. (результат процесса) – прикрі́па (СЖМ);

п. (причалки) – припина́ння, припну́ття.

Прикреплять,-пить,-ся (дверные приборы) – прикрі́плювати, прикрі́плє́ти, прикрі́їти,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч);

п. (причалку, цепь) – припина́ти, припну́-ти, прип'я́сти (СЖМ, Г, У).

Прикрывание, -рытие (*только шва*) – за́личковування, заличкува́ння.

Прикрывать, -рыть, -ся (*только о шве, щели, в смысле заделывать*) – заличковувати, заличкува́ти, -ся (*Г, У*).

Прилагать, -ложить (*силу*) – прикла́дати, прикла́сти (*СЖМ, Г, У*).

Прилаживание (*кирпича*) – приладно́вування, приладнува́ння;

п., пригонка – припасо́вування, припасува́ння.

Прилаживать, -дить, -ся, приверстывать (*кирпич*) – приладно́вувати, приладнува́ти, приладна́ти, -ся (*СЖМ, Г, У, КчСС36, ПхБМ300, МзСВХ34*); [припуска́ти, припусти́ти, -ся (*Г*)];

п., пригонять (*доски*) – припасо́вувати, припасува́ти, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Прилегание – приляга́ння;

п. плотное – п. щільне.

Прилегать, -лечь (*о досках, камне*) – приляга́ти, прилягті́ (*СЖМ, Г, У*).

Прилеп, прилепок (*налепное украшение*) – на́ліпок(-пка) (*С*); [прилі́пок(-пка) (*СЖМ*)].

Прилепка, -ливание – прилі́плювання, прилі́плюя́ння, прилі́плення.

Прилеплять, -пить, -ся (*кирпич, налепное украшение*) – прилі́плювати, прилі́пляти, прилі́пити, -ся (*СЖМ, Г, У, Тмч*).

Прилив (*дефект черепицы; к бетонной балке*) – при́лив(ок) (-вка) (*Др*); [прилі́в (-ва) (*СЖМ, ПхБМ225*)].

Приливание, -вка – прилива́ння, прилиття́.

Приливать, -лить, -ся (*воду к раствору*) – прилива́ти, прилі́ти, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Прилом (*место ломки камня*) – каменя́рня (*С*).

Примазывание, -зка – примáзування, примáзання.

Примазывать, -зать (*впадины стены при неплотном трамбовании*) – примáзувати, примáзати (*СЖМ, Г, У*).

Примесь – до́мішка, прѝмішка (*СЖМ, Г, У*);

п. вредная – д. шкідна́;

п. посторонняя – д. сторо́нняя.

Примешивание (*прибавление песка к глине*) – домі́шування, доміша́ння;

п. (мешение) – примі́шування, примі́шення.

Примешивать, -шать, -ся (*прибавлять песок к глине*) – домі́шувати, доміша́ти, -ся (*СЖМ, Г*);

п. (слегка месить) – примі́шувати, примі́сити, -ся (*СЖМ, Г, У*).

Приминание, примятие – приминáння, прим'яття́.

Приминать, -мять (*дерево, солому*) – приминáти, прим'я́ти (*СЖМ, Г, У*).

Примынание (*процесс*) – притика́ння;

п. (место) – прѝтик(-ку) (*С*);

п., соприкосновение – дотуля́ння, доту́лення;

п., с. (место) – до́тул(-лу) (*С*);

п. плотное – прѝтик щі́льний.

Примыкать, -мкнуть (*о стенах*) – притика́тися, приткну́тися (*СЖМ, Г, У*);

п., соприкасаться – дотуля́тися, дотулі́тися (*СЖМ, Г, У*).

Примыкающий (*о стене, сооружении*) – притичні́й (*С*).

Принадлежности (*рабочего*) – при́паси(-сів) (*Г*);

п., приборы – прила́ддя (*СЖМ, У, Тмч, ПхБМ197*);

п. (набор инструментов) – справі́лля (*СЖМ, Г*);

п. дверные – прила́ддя дверне́;

п. каменщи́чи – при́паси муля́рські;

п. оконные – прила́ддя віко́нне;

п. печные – п. пі́чне;

п. плотни́чи – при́паси тесля́рські.

Принцип взаимности перемещений – принці́п вза́ємності пере́міщень;

п. возможных перемещений – п. можли́вих пере́міщень (*НТМ III*).

Припазовка, -вывание – прига́ро́вування, прига́рува́ння, прига́ро́вання (*С*);

п. (не)плотная – п. (не)щі́льне;

п. седлом – п. сі́дільцем.

Припазовывать, -зовать, -ся – прига́ро́вувати, прига́рува́ти, -ся (*С*); [буртува́ти, забуртува́ти (*СЖМ, Г*)].

Припасовывание, -вка – припасо́вування, припасува́ння.

Припасовывать, -совать, -ся – припасо́вувати, припасува́ти, -ся (*Г, Тмч*).

Припечек, подпечье – прѝпѝчок(-чка) (*СЖМ, Г, У*).

Приплачивание – прищі́льнювання, прищі́льнення.

Приплачивать, -плотить, -ся – прищі́льнювати, прищі́льнити, -ся (*С*).

Приподнимание, -нятие (*балки*) – підѝ́йма́ння, підня́ття (*СЖМ, Г, У*);

п. (конца балки) – підво́дження, підведе́ння;

п. (рычагом) – підва́жування, підва́ження.

Приподнимать, -нять, -ся (*о балке, камне*) – підѝ́йма́ти, підня́ти (*СЖМ, Г, У, Тмч*);

п. (конец балки) – підво́дити, підве́сти (*СЖМ, Г, У*);

п. (рычагом) – підва́жувати, підва́жити (*СЖМ, Г, У, Тмч*).

Приполок – полицька (СЖМ, Г, У).
Припор,-ка – підпора, підпірка (СЖМ, Г*);
Припорный (о бревне, бурсе) – підпірний (СЖМ).
Приправка (камня, колонны) – приправляння, приправлення;
 п. **насухо** – п. насухо.
Приправлять,-вить,-ся (заусенки, камни колонну) – приправляти, приправити (СЖМ, Г, У).
Приращение (длины деформируемого стержня) – приріст(-росту) (СЖМ, Г, У, НЗОМ5).
Прирезка (стекла) – прирізування, прирізання;
 п. (внутренних замков) – задовбування, задовбання.
Прирезывать,-зять,-ся (оковку, стекло) – прирізувати, прирізати,-ся (СЖМ);
 п. (внутренний замок) – задовбувати, задовбати,-ся (Г).
Прируб – прируб(-бу) (ПхБМ59); [прирубка (Тмч)];
 п. **в поддерева** – п. у піддерева;
 п. **косой** – п. скісний (С); [замок(-мка) схилковий (ПхБМ59)].
Прирубной (о соединениях дерева) – прирубний (С).
Прирубывание,-ливание,-бка – прирубвання, прирубання.
Прирубывать,-бать,-бить,-ливать,-ся – прирубувати, прирубати,-ся (СЖМ, Г, У).
Присек, см. Прируб.
Присенок – присінок(-нка) (СЖМ, Г).
Приск, см. Прыск.
Прислонный, приставной (о раме) – приставний (СЖМ, У).
Присмотр (за материалами, работой) – догляд(-ду) (СЖМ, Г, У).
Приспособление – пристрій(-рою) (СЖМ, Г, У); [прилад(-ду) (СЖМ, Г, НЗОМ6)];
 п. **водоотливное** – п. водовідливний, водовідливник(-ка) (С);
 п. **дымосожигательное, дымосожигатель** – димопал(-лу) (С);
 п. **забивающее** – п. забивний;
 п. **затворное** – п. закривний;
 п. **изгибающее** (арматуру) – п. згинний, гнучий;
 п. **натяжное** – п. натяжний;
 п. **передвигающее, для передвижения** – п. пересувний;
 п. **поворачивающее** – п. повертальний;
 п. **погружающее** (сваю) – п. заглибний;
 п. **подъемное** – п. підіймний;
 п. **регулирующее** – п. регуляційний.

Приставать,-стать (о растворе, обоях) – приставати, пристати (СЖМ, Г, У);
 п. (о покраске) – братися, взятися (до чого) (СЖМ, Г).
Приставка, полустропило – припусниця (СЖМ, Г, НМР).
Приставлять (лестницу) – приставляти, приставити (СЖМ, Г, У).
Приставной (о лестнице, раме) – приставний (СЖМ, У).
Пристенный (о бруссе, столбе) – пристінний (СЖМ).
Пристраивание – прибудовування, прибудування;
 п. **из кладки** – примуровування, примуровання.
Пристраивать,-роить,-ся – прибудовувати, прибудувати,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч, КчСС53);
 п. **из кладки** – примуровувати, примуровувати,-ся (СЖМ, Г, У).
Пристройка (процесс) – прибудовування, прибудування;
 п. (здание) – прибудок(-дка) (С); [прибудова (Г, Тмч, ЦРА123); прибудівля (СЖМ)];
 п. **из кладки** (процесс) – примуровування, примуровання;
 п. **каменная, из кладки** – примурок(-рка) (СЖМ, Г, У, Тмч);
 п. **к дому** – придомок(-мка) (СЖМ, Г).
Пристру(а)гивать,-гать,-ся (кромки) – пристругувати, пристругати,-ся (СЖМ).
Пристружка,-ру(а)гивание (процесс) – пристругування, пристругання;
 п. (результат процесса) – пристружка (С).
Приступень,-ступ,-пок,-пка (постоянной лестницы) – східина (Др); [східець(-дця) (СЖМ)];
 п. (печи) – примістка (СЖМ, Г);
 п. (переносной лестницы) – шабель(-бля) (Г, КчСС48, НМЛ).
Присыпание,-сыпка (насыти) – присипання, присіпання;
 п. (песком) – притрушування, притрушення.
Присыпать, присыпать (насыть) – присипати, присипати (СЖМ, Г, У);
 п. (песком, соломой свежий бетон) – притрушувати, притрусити (СЖМ, Г).
Присыпка (процесс), см. **Присыпание**;
 п. (то, что присыпано) – присипок(-пка) (С); [присипка (СЖМ, Г, У)].
Притачивание,-точка – приточування, приточення.
Притачивать,-точить,-ся (стык) – приточувати, приточити,-ся (СЖМ, Г, У).
Притвор, половинка, створ (двери) – пілка (Г*);

п. (соединение створок в четверть) – прі-тул(-лу) (СЖМ* III 539);
п. воротный – пілка ворітна, ворітниця (Г);
п. дверной – п. дверна́;
п. оконный, ставня – віконниця (Г);
п. переплетный – пілка рамова́.
Притекание – допливання.
Притекать,-течь (о воздухе, воде) – допли-вати, допливіти (Г).
Притеска (процесс) – притісування, прите-сання;
п. (результат процесса) – притіс(-тесу) (Г); [притіска (Тмч, III)];
п. лицевая – п. чоловий, чільний;
п. плоская – п. пліский;
п. полигональная – п. полігональний.
Притесывать,-сать,-ся (дерево, камень) – притісувати, притесати,-ся (СЖМ, У, Тмч).
Притирать,-тереть,-ся (раствор, кирпич) – притірати, притерти,-ся (СЖМ, У, Тмч).
Притирка,-ране – притирання, притертя́;
в притирку (класть кирпич) – притертом (С).
Приток (воздуха, воды) – доплив(-ву) (СЖМ, Г, У).
Притолок(а), пожилина, перекладина – плó(á)вень,-вня (СЖМ, Г);
п. дверной – г. одвірковий, надвірок(-рка) (СЖМ);
п. оконный – г. лутковий, налуток(-тка) (С).
Притолока (выступ дверного проема) – при-варца́бок(-бка) (НС).
Приточка (процесс) – притóчування, притó-чення;
п., наросток – до́точка.
Приточный (канал, труба) – допливний (СЖМ).
Притуживание – притúжування, притúжен-ня.
Притужать, притуживать,-жить (солому на кровле) – притúжувати, притúжити (СЖМ, Г).
Притужина (соломенной кровли) – притú-жина (СЖМ, Г); [паркі (Ск); повітрина (НМПр)].
Притупление – притúплювання, притупля́н-ня, притуплення.
Притуплять,-пить,-ся (инструмент, угол) – притúплювати, притупляти, притупіти,-ся (СЖМ, Г, У, Тмч).
Притупляющий (о плоскости) – притупний.
Притык (кромка, торцов) – приты́к(-ку) (С); [прітул(-лу) (СЖМ, ДСТ)].
Притычка золотильная – пензель(-зля) по-золотний.

Притягивание (болтами) – притя́гування, притяга́ння.
Притягивать,-нуть,-ся (болтами) – при-тя́гувати, притяга́ти, притягті́,-ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ12).
Прифальцовка,-цование – прифальцьову-вання, прифальцюва́ння, прифальцьова́н-ня (С).
Прифальцовывать,-цевать,-ся (переплет) – прифальцьовувати, прифальцюва́ти,-ся (С).
Прифуговывание,-вание,-вка – прифугó-вування, прифугува́ння (СЖМ).
Прифуговывать,-говать,-ся – прифугову-вати, прифугува́ти,-ся (ПхБМ64, ЛвБ31).
Прихватывание – наживля́ння, наживле́ння.
Прихватывать,-тить,-ся (слегка приби-вать гвоздями) – наживля́ти, наживі́ти,-ся (ПхБМ64).
Прихожая – сі́нці (Г*);
п., передняя – передпо́кій(-кою), передник (-ку) (СЖМ, Г).
Причалка (бичевка для выравнивания клад-ки) – шнур(-ра́) (СЖМ III 100, Г);
п. спусковая – ш. дозёмний.
Причерчивание (дерева) – придира́ння.
Причерчивать,-тить,-ся (дерево) – приди-рати́, приде́рти,-ся (НМЛ);
п. драчкой – драчкува́ти, задрачкува́ти (Г*).
Пришивание,-вка (досок, листов) – приши-ва́ння, пришиття́;
п. шелевки – шалюва́ння, пришалюва́ння.
Пришивать,-шить,-ся (доски, листы) – при-шива́ти, приши́ти,-ся (СЖМ, Г, У, ПхБМ224);
п. шелевку – шалюва́ти, пришалюва́ти (Г).
Прямо́к (перед устьем пекарской печи) – передпі́чок(-чка) (С).
Проба (материала, процесс) – про́бування, про́ба (СЖМ, Г, У);
п. (образец) – про́ба, зразо́к(-зка́) (СЖМ, Г, У);
п. горячая – п. гаря́ча;
п. на кипячение – п. варі́нням;
п. на колкость – п. на кі́лкість;
п. на прокаливание – п. прожа́рюванням;
п. на раздавливание – п. розду́шуванням;
п. на разрыв – п. розрива́нням;
п. на растяжение – п. розтяга́нням;
п. на схватывание – п. на тужа́вінням;
п. предварительная – п. попередня́;
п. продолжительная – п. трива́ла;
п. ударная – п. уда́рна, уда́ром;
п. холодная – п. хо́лодна.
Пробивание,-вка – пробива́ння, пробиття́.
Пробивать,-бить,-ся (отверстие) – проби-ва́ти, пробі́ти,-ся (СЖМ, Г, У, НЗОМ33).
Пробивной (инструмент) – пробивний (С).

Пробирание (*отверстия*) – проби́рання, пробра́ння;

п. пазов – гарува́ння.

Пробирать (*отверстие, шов*) – проби́рати, пробра́ти (Г, У);

п. паз, пазить – гарува́ти (Г).

Пробка (*для забивки дыр*) – за́тичка (СЖМ, Г, У, Др, ДСТ); [чіпо́к, чо́пик(-ка)] (СЖМ, Г, КвВЦД95);

п. (широкая, заплата) – ла́тка (Г);

п. водяная – з. водяна́;

п. сифонная – з. сифо́нна.

Пробник, шуп – штир(-ря) (У, ДСТ).

Пробный (*о нагрузке, свае, испытании*) – спробо́ний (СЖМ).

Пробоина (*каменной стены*) – пробо́йна (СЖМ), проло́мина (Г, ДСТ).

Пробой (*процесс*) – проби́вання, пробиття́;

п. (отверстие) – пробо́йна, проло́мина (СЖМ);

п. (у дверей) – ку́на (СЖМ, Г, НМПр).

Пробойник (*для пробивания дыр*) – пробо́сь(-бійця); [проби́вач(-ча)] (СЖМ, Г, У);

п., шлямбур (*для пробивания отверстий в каменных стенах*) – му́ропроби́вач(-ча) (С);

п. трубчатый – м. труба́стий.

Пробойный (*инструмент*) – проби́вний (С).

Пробуравливание, -вление – просве́рдлювання, просве́рдлення.

Пробуравливать, -вить, -ся – просве́рдлювати, просве́рдлити, -ся; [прови́рчувати, проверті́ти, -ся (СЖМ, Г, У)].

Проваливание – запада́ння.

Проваливаться, -литься (*о грунте, перекрытии*) – запада́тися, запа́стися, [прова́люватися, провалі́тися (СЖМ, Г, У)].

Проведение (*воздуха, дыма*) – прово́дження, прове́дення;

п. (каналов, труб) – прокла́дання, прокла́дення.

Проверка (*прочности, размеров*) – прови́рка, пере́вірка.

Проверочный (*расчет, размер*) – прови́рний, переви́рний, переви́рчий, виви́рчий.

Провертывание (*дыр*) – прови́рчування, прове́рчення, проверті́ння.

Провертывать, -теть, -ся (*дыру*) – прови́рчувати, проверті́ти, -ся (СЖМ, Г, У, ЛвБ23).

Проверять, -рить, -ся (*прочность, размер*) – переви́ряти, переви́рити, -ся.

Провес (*величина провисания*) – обвисли́на (С); [обвис(-су) (ДСТ)].

Проветривание – прови́трювання, прови́трення;

п. естественное – п. приро́дне;

п. искусственное – п. штучне.

Проветривать, -рить, -ся (*помещение*) – прови́трювати, прови́трити, -ся (СЖМ, Г, У).

Провешивание, -ска (*линии*) – тичкува́ння;

п. ватерпасом – грунтова́ження.

Провешивать, -сить (*линию*) – тичкува́ти, ви́тичкувати (ГдС);

п. ватерпасом – грунтова́жити, прогрунтова́жити (НМЛ);

п. отвесом – вискува́ти, провискува́ти (С).

Провисание (*троса*) – обвиса́ння;

п. (величина провисания) – обвисли́на (С);

п. (балки, свода) – укляка́ння.

Провисать, -снуть (*о тросе*) – обвиса́ти, обвисну́ти (Г); [провиса́ти, провисну́ти (СЖМ); звиса́ти, звисну́ти (НОМ352, НЗОМ112)];

п. (о балке, своде) – укляка́ти, укля́кти, укля́кнути (СЖМ III 562, Г, НМЛ).

Провисший (*о тросе*) – обвисли́й (С);

п. (о балке, своде) – укля́клий (С).

Провод (*воздуха, тепла*) – прови́д(-во́ду) (СЖМ, Г*, НЗОМ110);

п., проволока – дрі́т (дрóту) (СЖМ, Г, У, КвВЦД95);

п. арматурный – д. ри́штунко́вий.

Проводить, -вести, -ся (*воздух, воду, тепло*) – прово́дити, провести, -ся (СЖМ, Г, У);

п. (балки, водопроводную сеть) – прокла́дати, прокла́сти, -ся (СЖМ, Г*).

Проводка (*воздуха, воды, процесс*) – прово́дження, прове́дення;

п. (труб) – прокла́дання, прокла́дення;

п. (сеть) – прови́днтя́ (ЕлС);

п. вентиляционная – п. прови́трюва́льна;

п. водопроводная – п. водопрóвідна́;

п. отопительная – п. огрі́вна́.

Проводящий (*о канале, трубе*) – прови́дний (СЖМ).

Проволока – дрі́т (дрóту) (СЖМ, Г, У, Тмч, КвВЦД95, НЗОМ6);

п. витая – д. кру́чений;

п. вязальная, перевязочная – д. в'язальний;

п. колючая – д. колю́чий;

п. кровельная – д. покрівельний;

п. отоженная – д. відпу́щений; [д. зглейо́ваний (КвВЦД95)];

п. оцинкованная – д. цинко́ваний;

п. печная – д. муля́рський;

п. стеклянная – д. скла́рський.

Проволочный (*о гвозде, тросе*) – дро́тяний (СЖМ, Г, У, Тмч).

Прогал, прогалина (*отверстие*) – прога́лина (СЖМ, Г).

Прогар (*отверстие в печной арке*) – про́га-ра (Г).

Прогарина (в печке) – пропáлина (Тмч).
Прогарный (о трубе, отверстии) – прогаровий (С).
Прогиб (балки) – прогін(-ну) (ДСТ); [угин(-ну) (СЖМ, СБМ218); угнуття (НОМ228, НЗОМ71)];
 п. (провисание) – кляк(-ку) (СЖМ, Г);
 п. опасный – п. небезпéчний;
 п. остающийся – п. залишковий;
 п. упругий – п. пружний.
Прогибание – прогинання, прогнуття.
Прогибать, -гнуть, -ся – прогинати, прогнутти, -ся (С); [угинати, угнути, -ся (СЖМ, Г, НОМ5)];
 п.-ся, провисать – укладати, улякнути, улякти (СЖМ, Г, НМЛ);
 п.-бающийся – прогінний.
Прогибомер – прогиномір(-ра) (С).
Прогнувшийся, провисший (о балке, воде) – уклáклий (С).
Проглинивание – проглінювання, прогління.
Проглинивать, -нить, -ся (снопик для кровли) – проглінювати, проглінити, -ся (С).
Прогон, пролет – прогін(-гону) (СЖМ, Г, У);
 п. (балка) – прогón(-го́на) (КчСС59, ПхБМ140); лёжень(-жня) (СЖМ, Ск, НЗОМ64);
 п. вспомогательный (перекрытия) – сволчок(-чка) (Г*);
 п. двутавровый – лёжень двотéтовий;
 п. коньковый – свóлок(-ка) (Г*);
 п. настенный, мауэрлат – окладина (Ск); [мурлата (КчСС36)];
 п. несущий – лёжень головний;
 п. опорный – л. опóрний;
 п. поддерживающий – л. підпíрний.
Прогонный, пролетный – прогінний (СЖМ).
Прогорание – прогоряння.
Прогорать, -реть (о топливе, стенке печи) – прогоряти, прогоріти (СЖМ, Г, У);
 п.-ревший – прогорілий.
Прогревание – прогрів(-ву), прогрівання, прогріття.
Прогревать, -реть (о поверхности нагрева) – прогрівати, прогріти (Г).
Прогрохотить (щебень) – передармóювати (С).
Прогрохотка – передармóювання.
Продолбление – продовбування, продовбаня.
Продолблять, -долбить, -ся – продовбувати, продовбати, -ся (СЖМ, Г, У).
Продевать, -деть (провода для привязки черепицы) – засялювати, засилити (СЖМ, Г, У, КчСС42).

Продоль (бревна, стержня) – подовж(-жу) (С).
Продольный (о разрезе, профиле) – подовжний (СЖМ, Г, У, СБМ38, НЗОМ 26).
Продора(о)живать, -рожить, -ся (делать дорожку, желобок) – жолобити, вижолобити, -ся (С); [продорóжувати, продорóжити (ПхБМ66)].
Продорожка, -жение (процесс) – жолобування (ДСТ);
 п.-ка (желобок) – жолобóк(-бкá) (Г*).
Продукт (горения, обжига) – добуток(-тка) (КС Х);
 п., изделие – віроб(-робу) (Г).
Продушина (в стене) – продуховина; [прóдух(-ху) (СЖМ, Г, У); відтулина (СЖМ)].
Продыравливать, -вить, -ся (доску, лист жезла) – діркувати, продіркувати, продіркувати, -ся (СЖМ).
Проезд (сооружение) – проїзд(-ду) (СЖМ, Г).
Проезжий (о части улицы, моста) – переїзний (СЖМ).
Проект – проект(-ту) (СЖМ, Сбт8);
 п. детальный – п. детáльний;
 п. окончательный – п. остатóчний;
 п. предварительный – п. попередний;
 п. утверждённый – п. затвёрджений;
 п. эскизный – п. шкіцéвий.
Проектирование – проектування (НОМ316).
Проектировать, спроектировать – проектувати, спроектувати (СЖМ, НОМ6, СПС93, НЗОМ127);
 п.-рованный – проектóваний (СЖМ).
Проектировка – проектування, проектóвання (С).
Проектировочный – проектівний (С).
Проектный (о размере, отметке) – проектний (С); [проектóвий (СЖМ)].
Проекция – проекція (КС II).
Проем (отверстие) – прóйма; [проріз(-зу)] (СЖМ, Г*);
 п. воротный – розворіття (СЖМ III 100, Г);
 п. дверной – дверніна (СЖМ III 100, Др, ПхБМ140);
 п. оконный – вікніна (Г, ПхБМ140).
Проемный (брус, камень) – прóймóвий (С);
 п. (о печи) – наскрізний (Г*).
Прожелобливание, -ление – прожолóблювання, прожолóблення.
Прожелобливать, -бить, -ся – прожолóблювати, прожолóбити, -ся (С).
Прозелень – прóзелень(-ні) (С).
Прозор – прозір(-зóру) (СЖМ, Г, НЗОМ70);
 п. (между досками) – гóлянка (Г);
 п. между колосниками – межирóшты (С).
Производитель (работ) – виконавець(-вця); [перевідник(-ка) (СЖМ, Г)].

Производительность (работы) – виробність (-ности) (С); [продукційність(-ности), видатність(-ности) (СЖМ)].

Производительный (о труде) – виробній (С).

Производить, -вести, -ся (работу) – переводити, перевести, -ся (СЖМ, Г, Сбтб);

п., выделять – виробляти, виробити, -ся (СЖМ, Г, У);

п. (давление) – учиняти, учинити (СЖМ, Г, НЗОМ25).

Производственный – виробничник(-ка) (С); [виробник(-ка) (СЖМ)].

Производственный (план, помещение) – виробничий (СЖМ).

Производство, предприятие – виробництво (СЖМ, Др, ДСТ);

п. (работ) – переведення;

п., вырабатывание – виробляння, вироблення;

п. асфальтовое – виробництво асфальтове, асфальтовиробництво;

п. кустарное – в. доморобське;

п. массовое – в. масове;

п. машинное – в. машинне.

Произвольный (размер, сечение, форма) – довільний (СЖМ, СПСЗ).

Прокладень, камень прокладной – переліжник(-ка), камінь переліжковий (С).

Прокладка, прокладывание (труб, процесс) – прокладання, прокладення;

п. (венцов паклю) – перекладання, перекладення, перекладка (СЖМ, Г*);

п. (то, что разделяет) – переліжка (Г, Др, ПхБМ61);

п. берестовая – п. берестова, п. з березового луба;

п. внешняя – прокладання позастінне;

п. внутренняя (труб) – п. середове;

п. внутрстенная – п. середостінне;

п. войлочная – переліжка повстяна;

п. изолирующая, изоляционная – п. ізоляційна;

п. листовая – п. аркушева;

п. междувенечная – п. міжвінцева;

п. моховая – п. мохова;

п. наружная – прокладання зокільне;

п. паклевая – переліжка конопляна;

п. паклю – конопачення;

п. плитная – переліжка плитна;

п. уплотнительная – п. ущільна;

п. упругая – п. пружна;

п. эластичная – п. еластична.

Прокладной (о плите, ряде) – переліжковий (С).

Прокладочный (материал) – перекладний (С).

Прокладчик – кладій (Г*).

Прокладывать, -класть (трубы) – прокладати, прокласти (СЖМ, Г, У);

п. (между рядами) – перекладати, перекласти (СЖМ, Г, У).

Проклеивание, -йка – проклеювання, проклеєння.

Проклеивать, -ить, -ся (штукатурку) – проклеювати, проклеїти, -ся (СЖМ).

Проконопатка, -чивание (стен) – проконопачування, проконопачення;

п. клинышками – виглоблювання, виглоблення.

Проконопачивать, -тить, -ся – проконопачувати, проконопатити, -ся (СЖМ);

п. клинышками – виглоблювати, виглобити, -ся (С).

Прокоп, копань – прокопина (С); [прокіп (-копу) (СЖМ), рів (рову) (СЖМ, Г, У).

Пролет (фермы) – прогін(-гону) (СЖМ, Г, ДСТ, НТМ 1 61, НОМ174, НЗОМ57, СБМ5);

п. междумаршевый – п. міжхідневий;

п. расчетный – п. розрахунковий;

п. световой, в свету – просвіт(-ту) (СЖМ, Г, У);

п. свободный (в свету) – прогін просвітний (С);

п. симметричный – п. симетрійний.

Пролетный (относящийся к пролету) – прогінний (С);

п., бездонный (о форме) – бездінний.

Пролом (в стене) – пролім(-лому), проломина (СЖМ, Г, У, ЛвБ47).

Промазывание, -зка – промазування, промазаний.

Промазывать, -зать, -ся (глиной, смолой) – промазувати, промазати (С).

Промаривание, -морение – забарвляння, забарвлення.

Промаривать, -рить, -ся (дерево) – забарвлювати, забарвляти, забарвити (Г).

Промасливание – прооліювання, проолієння.

Промасливать, -лить, -ся (настил) – прооліювати, прооліти, -ся (СЖМ).

Промежуток (между строениями) – проміжок(-жку) (Г, ДСТ);

п. (между досками забора) – гүлянка (СЖМ, Г);

п. междубалочный – межитр'я (С);

п. междуоконный – царина (Ск, НМР);

п. междупереплетный – межира(я)м'я (С);

п. междустенный – межистіння (С);

п. м. (узкий) – суткі (СЖМ, Г, У, Тмч);

п. междустолбный – межкстовпівість(-вості) (С); [поміжстовпівість (ШцВ29)];

п. междупочный – проміжок межигрубний;

п. оконный (между переплетами) – межира(я)м'я.

Промежуточный (о балке, опоре) – проміжний (СЖМ, Г, У);

п. (о размере) – перехожий (ШцВ42).

Промер – (ви)промір(-ру) (ГдС).

Промерзание (грунта, стен) – промерзання (СЖМ, СПС112).

Промерзать, -знуть (о грунте, стене) – промерзати, промерзнути (СЖМ, Г, У, Тмч).

Промерзлый, промерзший – промерзлий.

Промеривание – (ви)промірювання, (ви)промірення;

Проминание, -нка (глины) – проминання, пром'яття.

Промеривать, -рить, -ся – (ви)промірювати, (ви)проміряти, (ви)промірити, -ся (ГдС).

Проминать, -мять, -ся (глину) – проминати, -ся (Г, У).

Промывание, -вка (песка, клозета) – промивання, промиття;

п. (щебня) – перемивання, перемиття.

Промывать, -мыть, -ся (песок, клозет) – промивати, проміти, -ся (СЖМ, Г, У);

п. (щебень) – перемивати, переміти, -ся (Г, У, КвВЦД13).

Промывной (прибор, труба) – мийний (С), промивний (СЖМ).

Промышленность строительная – промисловість будівельна.

Проолифливание, -фка – проолюювання, проолієння.

Проолифливать, -фить, -ся – проолюювати, прооліити, -ся (СЖМ, ПхБМ266).

Пропазование, -зовка – прогарювання, прогарювання.

Пропазовывать, -зовать, -зить, -ся – прогарювати, прогарювати, -ся (С).

Пропаривание, -рка – пропарювання, пропарення.

Пропаривать, -рить, -ся (лес, доски) – пропарювати, пропарити, -ся (СЖМ).

Пропемзовка – пропемзування, пропемзування (С).

Пропемзовывать, -зовать, -ся – пропемзувати, пропемзувати, -ся (С).

Пропил (прорез пилой) – пропил(ок) (-лка) (С); [пропил (-лу) (ПхБМ55)].

Пропиливание, -лка – пропилювання, пропилювання.

Пропиливать, -лить, -ся – пропилювати, пропилювати, -ся (СЖМ, Г, У).

Пропитка, см. Пропитывание.

Пропиточный (материал, завод) – напійний (С).

Пропитывание, -тка (водой, сыростью) – просякання;

п. (креозотом) – насочування, насочення;

п. глиной – проглинювання, проглинення;

п. искусственное – напоювання штучне;

п. олифой – прооліювання, проолієння;

п. предохранительное – п. запобіжне;

п. сквозное – н. наскрізне;

п. смолой – просмолювання, просмолєння.

Пропитываться, -таться (водой, сыростью) – просякати, просякати (СЖМ);

п. (креозотом) – насочуватися, насочитися (СЖМ, Г);

п. глиной – проглинюватися, проглинитися (С);

п. олифой – прооліюватися, проолітисся, поолітисся (СЖМ);

п. смолой – просмолюватися, просмолітисся (С).

Пропорция (смеси песка и цемента) – пропорція.

Пропуск (болта, дыма) – пропуск(-ску); [перепуск(-ку) (СЖМ)].

Пропускание – пропускання, перепускання.

Пропускать, -стить (болт, воду, дым) – пропускати, пропустити, перепускати, перепустити (СЖМ, Г, У).

Пропускной (об отверстии) – пропускний, перепускний (СЖМ);

п-ная способность (бетоньерки) – пропусковість, -вості, перепусканість (-ности) (С).

Прорез (в доске, дверце) – проріз(-зу) (СЖМ, Г, У);

Прорезка, -резь – прорізи(-зі) (С);

п. рустиками – рустикування;

п. стильная – п. стильна.

Прорезной, сквозной (о замке, лапе) – наскрізний (Г, Др).

Прорезывание, -зка – прорізування, прорізання.

Прорезывать, -зать, -ся (отверстие в стене, настиле) – прорізувати, прорізати, прорізати, -ся (СЖМ, Г, У);

п. пилой – пропилювати, пропилювати, -ся (СЖМ, У).

Прорость (заросшая рана дерева) – прорість (-рости) (Г*, У*).

Проруб, контрфорс деревянный – прірзруб (-ба) (НС).

Проруб (отверстие) – проруб(-бу) (СЖМ).

Прорубывание, -бание, -бка – прорубування, прорубання.

Прорубывать, -бать, -ся (*отверстие*) – про-
рубувати, прорубати, -ся (СЖМ, Г, У).

Прорывание, прорытие (*выемки*) – проко-
пування, прокопання.

Прорывать, -рыть, -ся (*прокапывать*) – про-
копувати, прокопати, -ся (СЖМ, Г, У).

Прорытый (*о канале*) – прокопаний.

Просадка (*прогиб, опускание пола*) – кляк
(-ку) (СЖМ III 562, Г*).

Просверливание, -ление – просвёрдлюван-
ня, просвёрдлення;

п. дрелью – продрильовування, продрильо-
вання.

Просверливать, -лить, -ся – просвёрдлювати,
просвердлити, -ся (СЖМ, У);

п. дрелью – продрильовувати, продрильо-
вати, -ся (СЖМ, У).

Просвет, световое отверстие – про́світ(-ту)
(СЖМ, У, НОМ174);

п. (в колосниках, арматуре) – про́зір(-зору)
(СЖМ, Г, НЗОМ70);

п., отдаление (*между колоннами*) – про-
ступ(-пу) (ШцВ, Др29);

п. (оконный, дверной) – верца́длю (СЖМ, Г*).

Проседание – уклія́кня.

Проседать, -сесть (*пригибаться, о полах*) –
укля́кати, уклія́кнути (СЖМ III 562, Г).

Просевший – уклія́клий.

Просеивание – просі́вання, просі́яння.

Просеивать, -ять, -ся (*песок*) – просіювати,
просі́вати, просі́яти (СЖМ, Г, У, ПхБМ15).

Простоек, -лойка – про́шарок(-рку) (СЖМ,
ДСТ); [проша́рина (СЖМ)];

п., прокладка – перелі́жка (Г, Др, ПхБМ61);

п. изолирующий – про́шар ізоля́ційний;

п. междустенный – п. межистінний;

п. подпольный – п. підпідлогівий.

Просма(о)ливание, -моление – просмолю-
вання, просмолений.

Просма(о)ливать, -молить, -ся (*настил, стол-
бы*) – просмолювати, просмолі́яти, просмо-
лі́ти, -ся (СЖМ, Г, КчСС60).

Простенок – про́стінок(-нка) (СЖМ, У); [ме-
жістінок(-нка) (СЖМ, Км)];

п. (поле стены) – ца́рина (Ск, НМР);

п. висячий – про́стінок висні́й;

п. междуоконный – міжвіко́ння (СЖМ,
Тмч);

п. угловой – ца́рина кутова́.

Простеночный – прості́нковий (СЖМ);

р. (о поле стены) – ца́рінний (С).

Простилание, -лка – простелювання, просте-
ля́ння, простелення.

Простилать, простлать (*пол, потолок*) – про-
стелювати, простеля́ти, простелі́ти (СЖМ,
Г).

Простиль, пол простильный – помі́ст стé-
лений (СБМ263).

Простильный, настильный (*пол, потолок*) –
стелений (СБМ263).

Простой (*несложный, о конструкции*) –
про́стий (*прості ві́кна, двері*);

п. (обыкновенный) – звича́йний (*звичай-
ный стиск, звичайна сокира*).

Пространственный (*о конструкции*) – про-
сторóвий (СЖМ, СБМ4).

Пространство – про́стір(-сто́ру) (ФС);

п. междубалочное – межитря́м'я (С);

п. междупольное – міжпідло́жжя (С);

п. освещаемое – п. освітлюваний;

п. подпольное, подполье – підпідло́жжя
(СЖМ*III 32);

п. топочное (плиты) – п. па́льний.

Простругивать, -рогать – простру́гувати,
проструга́ти (СЖМ, Г).

Простружка, -гивание (*процесс*) – простру́-
гування, проструга́ння;

п. (результат процесса) – про́стружка (С).

Проступь, -пень (*ширина ступени*) – сту́п-
ни́ця (У 996).

Просушивать, -сушить, -ся (*материал, зда-
ние*) – просу́шувати, просуші́ти, -ся (СЖМ,
Г, У);

п. предварительно – підсу́шувати, підсу-
ші́ти, -ся (Г, У).

Просушка, -шивание – просу́шування, про-
су́шення;

п. предварительная – підсу́шування, під-
су́шення.

Просыхать, -сохнуть (*о кладке, покраске*) –
просиха́ти, просо́хнути (СЖМ, Г, У).

Протаскивать, -щить, -ся (*веревку, прово-
локу*) – протяга́ти, протягті́ (СЖМ, Г, У).

Протек (кровли) – про́ті́к(-тьо́ку) (С).

Протекание (кровли) – проті́кання;

п. (воды в трубе) – пробі́гання;

п. самотеком (воды) – збі́гання.

Протекать, -течь (*о кровле*) – проті́кати, про-
текті́ (СЖМ, Г, У);

п. (о воде, газах) – пробі́гати, пробі́гти
(Г*);

п. самотеком – збі́гати, збі́гти (Г).

Протекающий (*о кровле, воде*) – проті́чний
(С).

Протесывание, -ска – проті́сування, протес-
а́ння.

Протесывать, -сать, -ся – проті́сувати, про-
теса́ти, -ся (СЖМ, Г).

Противень – пані́вка (СЖМ, Г); [де́ко (СЖМ)];

п. вьющечный – п. кагля́нкова.

Противовес – проти́ва́га (СЖМ, Ск, Др, ДСТ);

п. выравненный – п. зрівно́важена.

Противоветренный (о ферме, стене) – противітровий (С).

Противогнильный (о пропитке, веществе) – протигнільний (СЖМ).

Противодавление, отпор – відпіра (СЖМ, У); [протитиснення (СПС21)].

Противодействие – протичін(-ну).

Противодействовать (о силах) – протичиніти (С).

Противодействующий (момент) – протичинний.

Противопожарный – протипожежний.

Противосыропный – протівогісний.

Противоток (печных газов) – протитеча (МхС).

Противоточный – протитечний (МхС).

Протираание, см. Протирка.

Протирать, -тереть, -ся (лещадью итукатурку) – шарувати, пошарувати (Г*).

Протирка, -рание (лещадью итукатурки) – шарування.

Проточный (о воздухе) – текучий (СЖМ); п. (о трубе) – протічний (С).

Протрава (красящая жидкость, протравленное место) – щава (Г, ДСТ).

Протравливание, -ление – щавлення, прощавлення.

Протравливать, -лять, -вить – прощавлювати, прощавити (ТхС).

Протравной – щавний (ТхС).

Протяг (подстропильное бревно) – підкроквень(-вня) (С).

Протяжение (длина сооружения) – протяг(-гу) (СЖМ, Г, У, НЗОМ53).

Проушина, проух (инструмента) – вухо, вушко (СЖМ, Г, У, ДСТ, СБМ19, НМЛ); п. (шип во всю ширину торца) – пищок(-щка) (МЕ XI 5).

Проушинный (о проушине инструмента) – вуховий (С); п. (о замке) – пищковий (С).

Профилевание, -лирование, -левка – профілювання.

Профилеванный, -лированный (сортамент, поделка) – профілюваний.

Профилевать, -лировать – профілювати (ШцВ8).

Профиль – профіль(-лю) (СЖМ, Тмч, ШцВ8, НОМ364, НТМ I 137, НЗОМ60)

п., шаблон – модло (Г, У, Тмч);

п. (дву)гавровый – п. (дво)тєтовий;

п. жесткий – п. штивний, цупкий;

п. искаженный – п. знеправлений;

п. нормальный – п. нормальний;

п. угловой – п. кутівковий;

п. яйцевидный – п. яйцюватий.

Профильный (о сортаменте дерева, железа) – профільний (С).

Профуговывание, -вка – зфугівування, зфугування.

Профуговывать, -говать – зфугівувати, зфугувати (ДСТ).

Проход – прохід(-ходу) (СЖМ, Г, У);

п. (узкий) – суткі (СЖМ, Г, У, Ск);

п., пропи́л – ропілок(-лка) (С);

п. дымовой, дымоход – димохід(-ходу) (СЖМ, Г, У);

п. крытый – п. крітий;

п. между дымооборотами – суткі міжколдязні;

п. тепловой – п. тепловий, теплопрохід(-ходу) (С).

Проходной (о кране, отверстии) – прохідний (СЖМ, Г, У).

Процеживание – проціджування, процідження.

Процеживать, -дить, -ся (известь, раствор) – проціджувати, процідити, -ся (СЖМ, Г).

Процесс – процес(-су);

п. гашения – п. люсівний;

п. забивки – п. забивний;

п. обработки – п. обрббний;

п. смешивания – п. змішувальний;

п. схватывания – п. тужавний;

п. формовочный – п. формівний.

Прочистка (канав, труб) – прочищення, прочищення;

п. (домохода) – витрушування, витрушення.

Прочистой, -щальный (о дверце, отверсти) – прочисний (С).

Прочищать, -стить, -ся (канаву, трубу) – прочищати, прочистити, -ся (СЖМ, Г, У, Тмч);

п. (от саж) – витрушувати, витрусити, -ся (Г).

Прочность (материала, покраски) – тривкість(-кости), тривалість(-лости) (СЖМ, Г, У, Тмч, НОМ5, НЗОМ12, ЛвБ5);

п., крепость – міцність(-ности) (СЖМ, Г, У, ДСТ, СПС100);

п. на изгиб – т. згінна;

п. на разрыв, разрывная – т. розривна;

п. на растяжение – т. розтяжна;

п. на сжатие – т. стискова;

п. на срез – т. зрізна;

п. передельная – т. гранична.

Прочный – тривкий (СЖМ); тривалий (СЖМ, Г, У);

п., крепкий – міцний (СЖМ, Г, У, Тмч).

Прошивание, -вка (бичевой ковровой крыши) – прошивання, прошиття.

Прошивать, -шить, -ся (ковровую крышу) – прошивати, прошити, -ся (СЖМ, Г, У).

Прошлаковывание, -кование – прожужелования, прожужеления.

Прошлаковывать, -ковать, -ся – прожужеловати, прожужелити, -ся (С).

Пружина (дверная, замочная) – пружина (МхС);

п. заскакивающая – заскочка (Г);

п. захлопная – пружина зачинна.

Пружинить (о свае) – пружинити (СЖМ).

Пружинный (замок, затвор) – пружинный (МхС).

Прут (железа) – прут(-та) (СЖМ, Г, У, НЗОМ5);

п. лозовый, ивовый – лозина (Г, У);

п. распределительный, -ляющий – п. розподільний, розподільчий;

п. соединительный – п. злучний;

п. укрепленный одним, двумя концами – п. однокінцево, -двокінцево закріплений;

п. хворостяной, хворостина – хворостина (СЖМ, Г, У).

Прутковый – прутковий (СЖМ).

Прутяной (о вице) – хворостяний (СЖМ, Г, У).

Прыск – бóвтанка (С).

Прысьба (укр.), заваленка – призьба (Г, У, Тмч).

Прядь – пасмо (СЖМ, Г, У);

п. канатная – п. кодільне;

п. конопаточная – п. конопатне.

Пряжка (анкера) – тримок(-мка) (НС).

Прямизна (дерева) – прямина (СЖМ).

Прямильный (инструмент, прибор) – ви-прямний (С).

Прямить, выпрямлять (железо) – ви-прямляти, ви-прямити (СЖМ, Г, У).

Прямление – ви-прямління.

Прямолинейность (кладки, стены) – прямолинійність(-ности) (КС Л).

Прямолинейный – прямолинійний (КС Л).

Прямослойность (дерева) – прямошаровість (-восты) (С).

Прямослойный – прямошаровий (С).

Прямоугольный (о сечении, раме) – прямокутний (КС I, НЗОМ36).

Прясельник, изгородь – вір (вору) (Г).

Прясло (звено свайного ряда, забора) – планія (СЖМ, Г); [прясло (СЖМ, Г, У)].

Пузырь (в асфальте, железе) – дутлина (СЖМ III 639).

Пук, см. Пучек.

Пустой (о кирпиче, плите, шве) – порожній.

Пустота (кирпича, плиты) – порожнина (С).

Пустотелость – порожністість(-тости) (С).

Пустотелый (о балке, кирпиче) – порожни-стий (С); [порожнявий (СЖМ, СБМ263)].

Пустошевка – пустошво (ПхБМ256).

Пуццолан(а) – пуцолан(-ну) (ТхС).

Пуццолановый (цемент, раствор) – пуцолановий (ТхС).

Пучек (лучей, стержней) – жмут(-та) (СЖМ, Г, У, ДСТ);

п. (связка соломы, камыша) – горстка (СЖМ, Г, У);

п. двойной – парка (Ск, НМЛТ);

п. скрученный (соломы, проволоки) – скру-тень(-тня) (СЖМ, Г, У);

п. стержневой – жмут стрижневий.

Пучение (глины) – видимання;

п. (сваи, стены) – випинання.

Пучина – видим(-му) (С).

Пучиться (о глине) – видиматися, видмати-ся (СЖМ, Г, У);

п. (о свае, стене) – випинатися (Г*).

Пуше(о)нка, известь гашенная – попіль-нуха, вапно люсоване (Г, У, ПхБМ71).

Пыль – пил(-лу), поро(-ху);

п. пемзовочная – п. пемзувальний.

Пьедестал (цоколь колонны) – підстава, під-ніжжя (СЖМ, Г, У); [посадище (Г*)].

Пяльцы (скелет ворот) – покліть(-ті) (Г*).

Пята (арки, свода) – п'ята (СЖМ, Г, У, Тмч, ШцВ6, ЩрА31, НТМ I 57, СПС18, ПхБМ140); [спідка (Срд, Г)];

п. выносная, выпускная, свешивающая – п. виставна;

п. подвешенная – п. почіпна;

п. ступенчатая – п. східча́ста.

Пятигранник, пятакат (камень) – п'яти-стінник(-ка) (СЖМ).

Пятник – п'ятнік(-ка) (Г, ДСТ, НТМ I 37);

п. угольным – п. кутівковий;

п. фрамужный – п. фрамугівий.

Пятниковый – п'ятниковий (С).

Пятовой (о камне, опоре) – п'ятовий (СБМ229, НТМ I 58).

Р

Работа – робота (Г, У, Ск, ДСТ, НОМ33, НЗОМ42, Сбт52);

р., труд – пра́ця (Г, У, Ск, Др, ДСТ);

р. артельная – р. артільна;

р. асфальтовая – р. асфальтьársька;

р-ты взрывные – р. висадна;

р-та возобновительные – р. відновна;

р. заделная, сдельная – р. відрядна;

р. землекопная – р. грабársька (Сбт58);

р-ты земляные – р. земляна;

р. каменные – р. кам'яна (Сбт58);

р-та каменщи́чья – р. муля́рська (Сбт152, ПхБМ68);

р-ты капитальные – р-ти капітальні;
р. кровельные – р. укривальницька;
р. малярные – р. фарбарська (Сбт164);
р. малярно-кровельные – р. фарбарсько-укривальницька;
р. мостовые – р. брукарська (ПхБМ65, Сбт167);
р. наборная (паркета) – р. штукувальна;
р. оклейная – р. обклійна;
р. от штуки – р. поштучна (Сбт58);
р. отдельная, отделочная – р. обрóbна;
р-ты печные – р. пічна (Сбт167);
р. планировочные – р. плянтрувальна;
р. плотничные – р. теслярська;
р. побелочная – р. побільна;
р. подготовительная – р. підготóвча;
р. поденная – р. подénна; подénщина;
р. разбивочная – р. розцінкова;
р. резная – р. різбáрська;
р. ремонтная – р. ремóнтна;
р. реставрационная – р. від(по)новна́;
р-ты свайные – р. пальовá;
р-та сдельная, задельная – р. відрядна (Сбт71);
р-ты стекольные – р. склярська (ПхБМ272, Сбт167);
р. столярные – р. столáрська;
р. столярно-строительные – р. столáрсько-будівельна;
р. строительные – р. будівельна (Сбт5);
р-та урочная – р. нормóва (С); [р. закладна́ (Сбт60)];
р-ты фашинные – р. тарасóва (ПхБМ37);
р. штукатурные – р. тинька́рська;
р. производить,-вести – робóту прова́дити, провéсти.
Роботать – робі́ти (Г, У);
р., трудиться – працюва́ти (Г, У).
Рабочий (о грузе, давлении, конструкции) – робóчий (Г, Ск, Др, ДСТ);
р. (человек) – робі́тнік(-ка) (Г, У, ДСТ, НЗОМ5);
р. (относящийся к рабочему) – робі́тнічий (У);
р. (относящ. к работе) – робі́тний (Г, У);
р. поденный, поденщик – подénник(-ка) (СЖМ, Г, У, Тмч).
Равнобокий (об уголке, треугольнике) – рівнобо́кий (НОМ364, НЗОМ81).
Равновесие (сооружения) – рівнова́га (КС II, НТМ I 21, СПС5);
р. неустойчивое – р. несті́йка (С); [р. хитка́ (КС II)];
р. предельная – р. гра́нічна (СПС5);
р. упругое – р. пружна́;
р. устойчивое – р. сті́йка;

р. частичное – р. частко́ва.
Равнодействующий (о силе, давлении) – ві́слідний (КС II).
Равномерность (осадки, нагрузки, смеси) – рівно́мірність(-ности) (У).
Равномерный (об осадке, нагрузке, смеси) – рівно́мірний (У, НОМ18, НЗОМ56, НТМ I 18);
р., однообразный (о фоне) – одномо́нітний (Г, У);
р-но возрастающий (о нагрузке, давлении) – р-но росту́чий;
р-но распределенный (о нагрузке, давлении) – р. розпо́ділений (СПС74, НЗОМ51);
р-но сопротивляющийся (о балке, стержне) – р-но опі́рний;
р-но убывающий (о напряжении, давлении) – р-но зме́ншений.
Равнопрочный (о конструкции) – рівно́тривкі́й (С); [рівнотрива́лий (НОМ277)].
Равнять, выравнивать (поверхность) – рівня́ти, вирівнюва́ти, вирівня́ти (Г, У).
Радиальный (о расположении, давлении, кирпиче) – радіа́льний; [луче́вый (Др)].
Радиатор – радіа́тор(-ра) (МхС);
р. декоративный – р. оздо́бний;
р. отопительный – р. огрі́вний;
р. трубчатый – р. труба́стий;
р. пластинчатый – р. платі́вчастий.
Радиаторный (об установках) – радіа́торний.
Радиус (инерции, кривизны) – раді́ус(-са); [луч(-ча́) (КС I)].
Разбавление – розво́дження, розве́дення;
р. водой – розво́днювання, розво́днення.
Разбавлять,-вить (краску) – розво́дити, розве́сти (Г, У); [розрі́джувати, розрі́дити (Др); розбавля́ти, розбави́ти (У)];
р. водой – розво́днювати, розво́днити (С).
Разбалтывание – розбо́втування, розбо́втання.
Разбалтывать,-болтать (глину) – розбо́втувати, розбо́втати (Г, У).
Разбалчивание – відпрого́ничування, відпрого́ничування.
Разбалчивать,-болтить,-ся – відпрого́ничу́вати, відпрого́ничува́ти,-ся (С).
Разбивание, см. Разбивка.
Разбивать,-бить,-ся (камень, сваю, фигуру на части) – розбива́ти, розбі́ть,-ся (Г, У, НОМ329);
р. (сооружение на местности) – розміча́ти, розмі́тити,-ся (ГдС);
р. (меловым шнуром) – значі́ти, позначі́ти, позначи́ти (Г*);
Разбивка (камня, сваи) – розбива́ння, розби́ття;

- р.** (*сооружения на местности*) – розмічання, розмічення;
- Разбирание, -борка** (*фермы*) – розбирання, розібрання;
- р.** (*постройки*) – розкидання, розкидання;
- р. кладки** – розмуровування, розмурування;
- р. опалубки** – розпалублювання, розпалублення;
- Разбирать, разобрать** (*ферму*) – розбирати, розібрати (*Г, У, Тмч*);
- р.** (*постройку*) – розкидати, розкидати (*Г*);
- р. кладку** – розмуровувати, розмурувати (*Г, У, Тмч*); [відмуровувати, відмурувати (*Г, У*)];
- р. опалубку** – розпалублювати, розпалубити (*С*).
- Разборный, разборчатый** (*о лесах, ферме, копре*) – розбірний (*КвВЦД91*); [складний (*У*)].
- Разбортовка, -ывание** – вінцювання, повинцювання.
- Разбортовывать, -товать** (*конец трубы*) – вінцювати, повинцювати (*С*).
- Разбрызгивание** – розбрізкування, розбрізкування.
- Разбрызгивать, -гать, -ся** (*раствор, краску*) – розбрізкувати, розбрізкати, -ся (*Г, У*).
- Разбутка, забутка** – забутювання, забутювання, забутювання (*С*).
- Разбухание** (*дерева*) – набрякання, набрякнення;
- р.** (*глины*) – набухання, набухнення.
- Разбухать, -хнуть** (*о дереве*) – набрякати, набрякнути (*Г, У*);
- р.** (*о глине*) – набухати, набухнути (*У*).
- Разбучивать, -бутить, -ся** – забутювати, забутювати, -ся (*С*); [розбучувати, розбутити (*ПхБМ118*)].
- Развал, половинник** – протіс(-тёсу) (*Г, ДСТ*);
- р.** (*сооружения*) – розв'ал(-лу) (*Г*);
- р.** (*тачки*) – розлогість(-гости), розлогістість(-тости) (*С*).
- Развалка, -ливание** (*сооружения*) – розв'алювання, розвал'ання, розв'алення.
- Разваливать, -лить, -ся** (*сооруж.*) – розв'алювати, розвалити, -ся (*Г, У*);
- р.** (*тачку*) – робити, зробити розлогім (*С*).
- Развалистый** (*о тачке с отлогими бортами*) – розлогій, розложистий (*Г, У*).
- Развальцовывание, -цовка** (*конца трубы*) – розвальцювання, розвальцювання.
- Развальцовывать, -цовать, -ся** (*конец трубы*) – розвальцювати, розвальцювати, -ся (*МхС*).
- Разведение** (*краски олифой; воды трубопроводами, зубьев пилы, труб*) – розв'одження, розв'едення;
- р. низовое** – р. долишнє;
- р. поэтажное** – р. поповерхове.
- Разведка** (*грунта*) – р'озвідка (*Г*, У, Г*);
- р. поверхностная** – р. поверхнєва.
- Разведочный** (*инструмент, работа*) – розвідковий (*Г*).
- Разведывать, -дать** (*грунт*) – розвідувати, розвідати (*Г*, У*).
- Разверстывание, -стка** – верстув'ання.
- Разверстывать, -стать** (*кирпич*) – верстувати, поверстувати (*С*).
- Развертка** (*инструмент*) – розв'ертка (*Др*); [шуст(-та) (*ДСТ*)];
- р., -тывание** (*процесс*) – розв'ірчування, розв'ерчення;
- р.** (*поверхностей*) – розг'ортка (*С*);
- р.** (*поверхностей, процесс*) – розгортання, розгортення;
- р. коническая** – р-тка конічна;
- р. угловая** – р. кутова.
- Разверточный** – розв'ертковий (*С*).
- Развертывать, -рнуть** (*отверстие*) – розв'ірчувати, розв'ертити (*Г**);
- р.** (*поверхности*) – розгортати, розгортити (*Г*, У*).
- Разветвление** (*арматуры, труб*) – розгалужок(-зка), розгілок(-лка) (*С*);
- р.** (*процесс*) – розгалужування, розгалуження.
- Разветвлять, -вить, -ся** (*арматуру, сеть труб*) – розгалужувати, розгалужити, -ся (*С*).
- Разветвляющийся** (*о стержне, трубе*) – розгалужний, розгалужений (*С*).
- Развилка** (*бревна*) – розвилка (*С*); [розвилки (-лок), розт'ока (*У, Тмч, ШрА23*); розс'оха (*Г, У, Тмч*); ріжки (*У325*)];
- р.** (*для накатки*) – рама хитка (*С*).
- Развилистый** (*стержень, бревно*) – розвилковий (*С*); [розс'охуватий (*Г, У*), розлогій, розлогіуватий, розхілистий (*У*)].
- Развинчивание** – розгвінчування, розгвінчення.
- Развинчивать, -тить, -ся** – розгвінчувати, розгвінтити, -ся (*Г, У, ДСТ*); [розшрубувати, розшрубувати, -ся (*Г, Др*)].
- Развод, разводка** (*зубьев пилы*) – розвід(-воду) (*Г*, У*); [розгін (*ДСТ*)].
- Разводить, -вести** (*краску, воду, трубы, зубья пилы*) – розводити, розвести (*Г, У, ПхБМ55*).
- Разводка** (*инструмент для развода зубьев пилы*) – р'озвідка (*Г, ПхБМ55*).

Разводной, разводящий (*желоб, канал*) – розвідний (С).

Разгиб,-бание (*стержней*) – розгинання, розігнення.

Разгибать, разогнуть,-ся (*арматуру*) – розгинати, розігнути,-ся (Г, У, ДСТ).

Разглаживание – випрасовування, випрасування.

Разглаживать,-дить,-ся (*асфальт, штукатурку*) – випрасовувати, випрасувати,-ся (Г*); [вигладжувати, вигладити (Г), розгладжувати, розгладити (У)].

Разгородка – переділка (Г*); [загородка, перегородка (У)];

р. (*дымохода*) – шийка (НМР);

р. дымовая (*дымовой трубы*) – ш. димарна.

Разгружать,-зить (*от кладки, тяжести*) – розвантажувати, розвантажити (ДСТ);

р. (*от сил*) – знетяжувати, знетяжити (С);

р., выгружать – вивантажувати, вивантажити (Нк).

Разгрузка,-жение (*от кладки, тяжести*) – розвантажування, розвантаження;

р. (*от сил, работы*) – знетяжування, знетяження;

р., выгрузка – вивантажування, вивантаження;

р. (*подкос*) – підсілок(-лка) (С).

Разгрузной,-зочный (*о конструкции для разгрузки от тяжести*) – розвантажний (ДСТ);

р. (*для выгрузки*) – вивантажний.

Раздавливать,-вить,-ся (*камни*) – роздушувати, роздушити,-ся; [роздавлювати, роздавити,-ся, розчавлювати, розчавити,-ся (Г, У)].

Роздача (*труб*) – роздатність(-ности) (У*385).

Раздвижение,-жение,-жка (*балок, дверей*) – розсування, розсунення;

р. по длине – р. вздовж;

р. по ширине – р. вишир.

Раздвигать,-нуть,-ся (*балки, двери*) – розсувати, розсунути,-ся (Г, У, Тмч, НОМЗ15).

Раздвигающийся, раздвижной (*о дверях, переборке*) – розсувний (У, ДСТ).

Раздвоение (*арматуры, труб*) – роздвоєння;

р. вилообразное – ріжкй(-жкйв) (Г, У325);

р. в. (*опоры*) – розсѳха (Г*).

Раздвоенный (*стержень, трубы*) – роздвоєний, двійчастий (У);

р. вилообразно – ріжкуватий (С);

р. в. (*о бревне*) – розсѳхуватий.

Раздевальня (*помещение*) – роздягальня (Сбт89).

Разделитель (*нечистот*) – роздільник(-ка) (С).

Разделительный (*о стене, перегородке*) – роздільний, роздільчий (С).

Разделка (*стена*) – розділка; [переділка (ПхБМ278); відмуток(-рка) (ДСТ)];

р. (*дымовой трубы*) – шийка (НМР);

о., отделка (*сооружения*) – опорядження, опорядження;

р., подделка (*под что-либо*) – підбармівування, підбармівування, підбармівування;

р. дымовая – шийка димарна.

Разделывать,-лать, отделявать (*сооружение*) – опоряджати, опорядити, опоряжати, опоряжати (СЖМ);

р., подделывать (*под что-либо*) – підбармівувати, підбармівувати (Г).

Раздельный (*об арке, плоскости*) – роздільний, роздільчий (У).

Разделять,-лить (*перегородками*) – розділяти, розділяти (Г, У, Тмч).

Раздробление (*камня*) – роздробління, роздроблення;

р., измельчение – роздрібнювання, роздрібнення.

Раздроблять,-бить,-ся (*камень, сваю*) – роздробляти, роздробити,-ся (Г, У, Тмч);

р., измельчать – роздрібнювати, роздрібнити,-ся (С).

Разжелобка,-бок, ендова (*кровли*) – жолѳбина (Г*).

Разжелобный (*относящ. к разжелобке*) – жолѳбінний (С).

Разжижать,-дить,-жикить (*грунт, раствор*) – розріджувати, розрідити (Г, У, ДР).

Разжижение – розріджування, розрідження.

Раззенковка,-вывание – зенкування, позенкування.

Раззенковывать,-ковать,-ся (*рассверливать отверстия*) – зенкувати, позенкувати (МхС).

Разлагать,-ложить,-ся (*силу*) – розкладати, розкласти,-ся (КС II, НТМ I 5).

Разламывать,-ломать,-ся (*балку, плиту*) – розламувати, розламати,-ся (Г, У);

р. (*сооружение*) – розвалювати, розвалити,-ся (Г, У);

р. кладку – розмурівувати, розмурівувати,-ся (Г).

Разложение (*силы*) – розкладання, розкладення.

Разлом,-ка,-ламывание – розламування, розломлювання, розломлення, розлім(-лому) (У, Тмч);

р. (*сооружения*) – розвал(-лу), розвалювання, розвалення;

р. кладки – розмуровування, розмурування.

Размах (*лестницы*) – ширнік(-ка) (Г*).

Размачивание – розмочування, розмочення.

Размачивать, -мочить, -ся (*глину*) – розмочувати, розмочити, -ся (Г, У).

Размельчать, -чить, -ся (*глину, камень*) – дрібніти, подрібнити (Г).

Размельчение – дрібнення, подрібнення.

Размер – розмір(-ру) (Г, У, СПС23);

р. в глубину – р. у глиб;

р. в обрез – р. без лішку;

р. в перекидку – р. у перекид;

р. в стороне – р. з боку;

р. вершковый – р. вершковий;

р. линейный – р. лінійний;

р. основной, главный – р. головний;

р. относительный – р. відносний;

р. предельный – р. граничний;

р-ром задаваться, задаться – р-ром загадуватись, загадатись (С).

Размеривание – розмірювання, розмірняння, розмірення.

Размеривать, -рять, -рить, -ся – розмірювати, розміряти, розмірити, -ся (Г).

Разметка (*дыр*) – розмічування, розмічання (С); [мічення, значіння (У)];

р. керном – кернування;

р. предварительная – р. попереднє;

р. точная – р. точне.

Разметочный (*служащий для разметки*) – розмічувальний, розмітний (С).

Разметчик – розмічувач(-ча) (С); [значкар (Др), значник (ДСТ)].

Размечивать, -чать, -тить – розмічувати, розмічати, розмітити (Г, ЛвБ7); [значити, позначати, позначити, назначати, назначити, митити, розмітити (У)];

р. керном – кернувати, кернити, покернати (НМР).

Размешивание (*раствора*) – розмішування, розмішання;

р. (глины) – розмішування, розмішення.

Размешивать, -шать, -ся (*раствор*) – розмішувати, розмішати, -ся (Г).

Размешивать, -месить (*глину*) – розмішувати, розмісити (Г, У).

Размещать, -стить, -ся (*арматуру, заклепки*) – розміщувати, розмістити, -ся (У, Тмч).

Размещение – розміщування, розміщення;

р. шахматное, в шахмат, в шахматном порядке – р. шахове;

р. рядовое – р. рядове.

Разминание (*глины*) – розминання, розім'яття.

Разминать, -мять (*глину*) – розминати, розім'яти (Г, У, КвДВД11).

Разминающий (*аппарат, мешалка*) – м'яльний (С).

Размокание – розмокання, розмокнення.

Размокать, -кнуть (*о глине*) – розмокати, розмокнути (Г, У, Тмч).

Размокий (*о глине, кирпиче*) – розмокий (С).

Размостка, подмога – спріса (Г);

р. подсводная – с. підсклепінна.

Размочаливание – розволікнювання, розволікнення.

Размочаливать, -лить, -ся (*сваю*) – розволікнювати, розволікнити, -ся (С).

Размочка (*глины*) – розмочування, розмочення.

Размыв, -ка, -вание (*грунта, сооружения*) – розмив(-ву) (СПС23), розмивання, розмиття.

Размываемость (*грунта*) – розмивність (-ности) (С).

Размываемый (*грунт*) – розмивний (С).

Размывать, -мыть, -ся (*грунт, сооружение*) – розмивати, розмити, -ся (Г, У).

Размягчать, -чить (*асфальт, клей*) – м'якшити, розм'якшити (Г, У);

р-ся – м'якшати, м'якнути, розм'якнути (Г).

Размягчение – розм'якшування, розм'якшення;

р. (естественное) – м'якшання, розм'якнення.

Размягченный, размягчившийся (*грунт, основание*) – зм'який (С).

Разнимание – роздймання.

Разнимать, -нять (*форму*) – роздймати, роздйняти, розняти (Г, У).

Разнога (*распорка между ногами*) – обніжок(-жка) (Г*).

Разнокалиберный (*сортамент*) – різнокаліберний.

Разносить, -нести (*строит. матер.*) – розносити, рознести (Г, У).

Разноска – розношування, рознесення.

Разносчик (*строит. материала*) – різносець(-ся) (С).

Разрабатывать, -ботать (*выемку*) – розроблювати, розробляти, розробити (Г, У, НОМ6);

р. (проект) – опрацювати, опрацювати (Г*).

Разработка, -бывание (*выемки*) – розроблювання, розробляння, розроблення;

р. (проекта) – опрацювання, опрацювання;

р. поперечная – р. поперечне;

р. продольная – р. повздовжнє;

р. эскизная – р. шкіцёве.
Разравнивание (*грунта*) – розрівнювання, розрівняння;
р. вальком (*асфальта*) – стріхільювання.
Разравнивать, -нять, -ся (*грунт, раствор*) – розрівнювати, розрівняти, -ся (*Г, У*);
р. вальком (*асфальт*) – стріхільювати (*С*).
Разрез – розріз(-зу) (*У, НОМ300*); [переріз(-зу) (*ДСТ*)];
р. пилой – розпил(-лу) (*С*).
Разрезка, -зание, -зывание – розрізування, розрізання;
р. (кладки, предмет) – розріз(-ка) (*Г**).
Разрезной (*о балке, ферме*) – розрізний (*У, Др, ДСТ, НОМ300*).
Разрезывать, -зать (*стержень*) – розрізувати, розрізати (*Г, У, НОМ300*);
р. пилой, распиливать – розпилювати, розпиляти (*Г, У*).
Разрубка, -бывание – розрубівання, розрубання.
Разрубывать, -бать, -бить, -ся – розрубувати, розрубати, -ся (*Г, У, Тмч*).
Разрушать, -шить (*сооружение*) – руйнувати, зруйнувати (*Г, У, НОМ5, Сбт19*).
Разрушающий, разрушительный (*груз, на-пряжение*) – руйнаційний (*С*); [руйнівний (*НОМ5*)].
Разрушение (*сооружения*) – руйнування, зруйнування (*НОМ5*); [розтрощування, розтрощення (*НЗОМ32*)].
Разрушительность (*нагрузки*) – руйнаційність(-ности) (*С*).
Разрыв (*место разрыва*) – розірва (*С*);
р. (процесс) – розривання, розірвання;
р. (результат процесса) – розрив(-ву); (*Др, ДСТ, НОМ33*);
р. (между строениями) – проміжжя (*У*); [суткі(-ток) (*Г, У*)];
р. трещина (*в кладке*) – поріпина (*ДСТ*);
р. зигзагообразный – розрив зигзаговий;
р. косой – р. навісний;
р. одно-, многократный – р. одно-, многократний;
р. уступчатый – р. східчастий.
Разрывание – розривання, розірвання;
р., обрывание (*кладки*) – обривання, обриваний;
р. (земли) – розкопування, розкопання.
Разрывать, разорвать, -ся (*канат, соединение*) – розривати, розірвати, -ся (*Г, У, НОМ5*);
р., обрывать, прерывать (*кладку*) – обривати, обривати, -ся (*СЖМ, Г, У*);
р., разрыть (*грунт*) – розкопувати, розкопати; [розривати, розріти (*Г, У*)];

р-ся, давать трещину – репатись, репнутись, порепатись (*Г**).
Разрывающий, разрывной (*груз, усилие*) – розривний (*С*).
Разрывка, разрытие (*грунта*) – розкопування, розкопання.
Разрыхление (*грунта*) – підпушування, підпушення (*ДСТ*);
р. остающееся – п. залишне;
р. первоначальное – п. початкове.
Разрыхлитель – підпушувач(-ча) (*С*).
Разрыхляемость (*грунта*) – підпушність(-ности) (*С*).
Разрыхлять, -лить, -ся (*грунт*) – підпушувати, підпушувати, -ся (*Г, У*).
Разъедание – роз'їдання.
Разъедать, разъест, -ся (*ржавчиной*) – роз'їдати, роз'їсти, -ся (*Г, У, Тмч*).
Разъединение – розлучання, розлучення, роз'єднування, роз'єднання.
Разъединять, -нить, -ся (*брус, штанги*) – розлучати, розлучити, роз'єднувати, роз'єднати, -ся (*Г, У, Тмч*).
Разъемный (*о форме для бетона, хомуте*) – роздіймний (*С*).
Рак (*порок дерева*) – вітровина (*Г, У*).
Раковина (*в металле*) – сказ(-зу) (*ТхС*);
р. (водопровода) – зливальниця (*С*); [злив(-ву) (*Др, ДСТ*)];
р. сточная – з. стічна.
Раковистый (*излом, отливка*) – черепашкуватий (*Г*).
Рама (*тип конструкции, оконный переплет*) – ра(я)ма (*Г, У, Сж, Др, ДСТ, ПхБМ299*); ум. ра(я)мка (*Г, У*); ра(я)мина (*Г*);
р. (двери, окна) – варцаба (*МЕ XI 9, Г*, ПхБМ67*);
р., клетка (*копра, паркета*) – клітка (*НМР*);
р. безраскосная – р. безкосцева;
р. выдвижная – р. висувна;
р. глухая – р. суцільна;
р. дверная – в. дверна;
р. двойная – р., в. подвійна;
р. жесткая – р. цупка, штивна;
р. закладная (*двери*) – в. вставна;
р. зимняя – р. зимова (*С*);
р. качающаяся – р. хитка;
р. клинкетная – р. клінкетна;
р. ковшевая – р. ківшева;
р. консольная – р. консольна;
р. копровая (*основание копра*) – клітка капарова;
р. крестообразная – перехрестя (*Г**);
р. летняя, постоянная – р. постійна, літня;
р. накосная (*в копре*) – р. навісна;
р. направляющая – р. напрямна (*ЛБМ304*);

р. обвязочная – р. оцѣпна;
р. одиночная – р., в. одинична;
р. одно-, двусторонняя – р. одно-, двобічна;
р. оконная – р. в. віконна (С); [рамено, облогі (Г)];
р. опорная – р. опорна;
р. паркетная – клітка паркетна;
р. парная – р., в. паріста;
р. подвижная – р. рухомá;
р. подкосная – р. косякова;
р. порталная – р. портална;
р. прислонная – в. приставна;
р. разбивочная, обноска – обгородка (С);
р. раздвижная – р. розсувна;
р. распорная – р. розпирна;
р. съёмная – р. здіймна;
р. составная – р. зложена;
р. сплошная, цельная – р. суцільна;
р. фундаментная – р. фундамента.
Рамбовать (асфальт) – прасувати (ІхБМ292).
Рамбовка (асфальта) – прасування, прасовання;
р. (инструмент) – прас(-са) (ІхБМ292).
Рамбовочный – прасівний, прасувальний (С).
Рамбовщик (асфальта) – прасувальник(-ка) (С).
Рамный – ра(я)мний, ра(я)мовий (С);
р. (о дверной раме) – варцабний, варцабвий (С).
Рамочный – ра(я)мковий.
Рант (воронки klozetn. чаши) – рант(-га) (ШцВ9).
Раскал (печи) – розпечення, розжарення.
Раскалываемость (дерева) – розкільність (-ности) (С).
Раскалывание (бревен, камней) – розкільювання, розкільнення.
Раскалывать, -колоть, -ся (бревно, камень) – розкільювати, розколоти, -ся (Г, У).
Раскладывание, -дка, разверстка (камней) – розкладання, рокладення.
Раскладывать, разложить, разверстывать (конструкцию, камни) – розкладати, розкласти (Г, У, СБМ4).
Расклеивание, -йка (склеенных частей) – розклеювання, розклеєння.
Расклеивать, -ить, -ся (о склеенных частях) – розклеювати, розклеїти, -ся (Г, У).
Расклепывание, -пка (расплющивание) – розклепування, розклепання;
р. (защепочного соединения) – рознютовування, рознютування.
Расклепывать, -пать, -ся (расплющивать) – розклепувати, розклепати, -ся (У);
р. (защепочные соединения) – рознютовувати, рознютувати, -ся (У, ДСТ).

Расклинивание, -нка, заклинивание – заплішування, заплішення;
р. (швов) – клинцювання, поклинцювання;
р. (освобождение от клина) – розклинювання, розклинювання.
Расклинивать, -нить, заклинивать (расклиной) – плішїти, заплішувати, заплішїти (Г, У); [забивати, забїти клин (У)];
р. (швы) – клинцювати, поклинцювати (Г); [заклинцювувати, заклинцювати (У, Тмч)];
р. (освободить от клина) – розклинювати, розклинювати (С); [виклинювати, виклинювати (ДСТ)].
Расклинка, расклин (клинышек) – заплішка (Г);
р. (щебенка) – клинець щебровий (С);
р. (процесс), см. **Расклинивание**.
Расколка, см. **Раскалывание**.
Расколотка (вставная рейка) – шлящїна (Г*).
Расконопачивание, -патка (удаление конопатки) – розконопачування, розконопачення;
р. (от клинышков) – розглоблювання, розглоблення;
р., законопачивание – конопачення, законопачування, законопачений;
р., законопачивание (клинышками) – глоблення, поглоблення.
Расконопачивать, -патить (удалять конопатку) – розконопачувати, розконопатити (С);
р. (от клинышков) – розглоблювати, розглобїти (С);
р., законопачивать – конопатити, законопачувати, законопатити (У);
р., законопачивать (клинышками) – глобїти, поглобїти (Г, У).
Раскос – косець(-сця) (С); [косина (Др. ДСТ, НТМ I 84); косинець(-нця) (СБМ29)];
р. восходящий – к. догїрний (СБМ130);
р. встречный – к. перехресний;
р. жесткий – к. штивний, цупкий (С); [косина штивна (ДСТ)];
р. крестообразный – к. хрищатий;
р. нисходящий – к. додільний;
р. обратный, перекрестный – к. перехресний;
р. отпорный – к. відпорний;
р. плоский – к. плоский;
р. прямой – к. прямий;
р. сплошной – к. суцільний.
Раскосина (скрепа в наугольнике) – скїсниця (С).
Раскосный (отн. к раскосу) – косцевий (С); [косинцевий (СБМ127)].

Раскрашивание, -краска – розфарбовування, розфарбування.

Раскрашивать, -красить, -ся – розфарбовувати, розфарбувати, -ся (У); [розмальовувати, розмалювати, -ся (У, ШрА60)].

Раскреповка, контрфорс (утолщение стены) – пристінок(-нка) (С).

Раскрой (соединения) – розкрів(-ву) (С).

Раскружаливать, -лить, -ся (освобождают от кружал) – розкружінювати, розкружінити (С); [розкружальювати, розкружальти (ПхБМ108)].

Раскрывание, -рытие (шва) – розкривання, розкриття (Г, У).

Раскрывать, -рыть, -ся (о шве, кровле) – розкривати, розкрити, -ся (Г, У).

Распалубка (в своде) – відпалубина (С);

р., распалубливание – розпалублювання, розпалублення.

Распалубливать, -бить, -ся – розпалублювати, розпалубитися (С); [розшальовувати, розшальовати, -ся (ДСТ)].

Распил, -ловка (распиленные бревна) – пілянка (У*, ДСТ);

р., (цель) – рбзпилина (С);

р., распиливание (процесс) – рбзпил(-лу), розпильювання, розпильняння;

р-на продольная – розпускання, розпущення.

Распиливать, -лить, -ся – розпильювати, розпильяти, -ся (Г, У, ПхБМ66);

р. вдоль (бревно) – розпускати, розпустити (ПхБМ67).

Распиловщик – піляр(-ра) (ДСТ); [трач(-ча) (Г)].

Распирание – розпирання, розпертя.

Распирать, -переть, -ся (распорками) – розпирати, розперти, -ся (Г, У).

Расписывание (под что-либо) – підбармбовування, підбармування.

Расписывать, -сать (под что-либо) – підбармбовувати, підбармувати (Г*); [розмальовувати, розмалювати (ШрА44)].

р. по трафарету, трафаретить – таврувати (Г).

Расплавка, -вливание – розтоплювання, розтоплення.

Расплавливать, -лять, -вить, -ся (асфальт, замазку) – розтоплювати, розтопити, -ся (Г, У, Др, ДСТ).

Распланировывание, -рование, -вка – розпланювання, розпланування;

р., разравнивание – плянтрування, поплянтрування.

Распланировывать, -ровать – розпланювати, розпланувати (Г);

р., планировать (выравнивать) – плянтрувати, поплянтрувати (СЖМ, У).

Расплющивание – розплющування, розплющення; [розпліскування (Др)].

Расплющивать, -щить, -ся (заклепки) – розплющувати, розплющити, -ся (Г, У).

Располагать, -ложить, -ся (арматуру, заклепки) – розміщати, розмістити, містити, -ся (У, НЗОМ8, СПС5); [розташовувати, розташувати (Г, У, СБМ6)].

Расползание (насыпи) – розсування, розсунення.

Расползаться (о насыпи) – розсуватися, розсунутися (Г*).

Расположение (арматуры, заклепок, паркетин) – розміщування, розміщання, розміщення; [розташовування, розташування];

р. в елку – п. сосонкою;

р. в закрой – р. в набіг, в накрив;

р. в перевязку – р. в перев'язь;

р. в притык – р. в притик;

р. в разбежку – р. в гулянку;

р. (вне)узловое (нагрузки) – р. (поза)вузлові;

р. внутристенное (труб) – р. устінне;

р. кольцевое – р. кільцювате;

р. крестовое – р. на перехрест;

р. кустовое (свай) – р. кушове;

р. перекрестное – р. перехрестне;

р. рядовое – р. рядове;

р. ступенчатое – р. східчасте;

р. шахматное, в шахматном порядке – р. шахове.

Распор – рбзпір(-пору) (СПС18); [натиск(-ку), нагніт(-ту) (Срд)].

Распора, -рка – рбзпінка (Г, ДСТ); [рбзпінка (Г, У, КчСС33, ПхБМ31); розгін(-гона) (Г)];

р. диагональная – р. косінна.

Распорный (болт, рама) – рбзпінний (С).

Расправление – розправління, розправлення.

Расправлять, -вить (арматуру, солому) – розправляти, розправити (Г, У).

Распределение (давления, земл. масс) – розподіл(-лу) (Др, ДСТ);

р., размещение (арматуры) – розміщування, розміщання, розміщення;

р. колосообразное (стержней) – р. остюками.

Распределитель – розподільник(-ка) (ДСТ);

р. дыма – диморозподільник(-ка) (С).

Распределительный, распределяющий (канал, стержень) – розподільчий (ДСТ); [розподільний (Др)].

Распределять, -лить, -ся (давление земл. масс) – розподіляти, розподілити, -ся (Г, СБМ4);

р., располагать (*арматуру*) – розмішувати, розмішати, розмістити, -ся (*НЗОМ8*).

Распудриванне – порошкування, напорошкування.

Распудривать, -рить, -ся (*асфальт, швы*) – порошкувати, напорошкувати (*С*); [порошити, напорішити, присипати, присипати (*У*)];

р-ся – порошкуватити, спорошкуватити (*С*).

Распускание (*гудрона, клея*) – розпускання;

р. (*мерного шнура*) – розмотування, розмотання;

р. (стяжки) – попускання, попускання.

Распускать, -тить, -ся (*клей*) – розпускати, розпустити, -ся (*Г, У*);

р. (*шнур*) – розмотувати, розмотати (*Г**);

р. (*стяжку*) – попускати, попустити (*Г**).

Распушенность (*асбеста*) – підпушеність (-ности) (*С*).

Распушивание (*асбеста*) – підпушування, підпушення;

р., гашение в порошок (*извести*) – люсування.

Распушивать, -шить, -ся (*асбест*) – пушити, підпушити (*Г**); [робити пухнати, пухким (*У*)];

р., гасить в порошок (*известь*) – люсувати (*Г*).

Распушка (*трубы*) – напуск(-ка) (*КчСС42, КвДВД35*).

Рассверливание, -ление – розсвердлювання, розсвердлення.

Рассверливать, -лить, -ся (*дыры*) – розсвердлювати, розсвердлити, -ся; [розвірчувати, розвертати, -ся (*У*)].

Рассвет, просвет (*в простенке*) – прозір(-зору) (*СЖМ, Г*).

Рассекание, рассечка – розтинання.

Рассекать, -сечь, -ся (*железный стержень*) – розтинати, розтігати, -ся; [розсікати, розсікти, -ся (*Г, У*), розрубувати, розрубати (*У*)].

Расслаивание, -лоение – розшаровування, розшарування.

Расслаивать, -лоить, -ся (*кладку, штукатурку*) – розшаровувати, розшарувати, -ся (*С*).

Расслаивающий (*об усилии, давлении*) – розшарівний (*С*).

Расстанивливать, -новлять, -новить, -влять, -вить, -ся (*опоры, столбы*) – розставляти, розставити, -ся (*Г, У, Тмч*).

Расстановка (*расположение опор*) – розстава (*С*); [розстанови (*Тмч*)];

р. (*процесс*) – розставляювання, розставляння, розставляння.

Расстояние – віддаль(-лі) (*У, НТМ I 133, СПС69*); [віддалення (*НОМ195*); проступ (-па) (*ШцВ22*)];

р. взаимное – в. взаємна;

р. в свету – в. у просвіті;

р. междубалочное – в. межитрімна;

р. междустенное – в. межистінна;

р. полюсное – в. полюсна;

р. предельное (*возки*) – в. гранична.

Расстраивать, -строить, -ся (*о соединении, кладке*) – розладжувати, розладити, -ся (*С*).

Расстрелина (*подпорка кружал*) – стріловина (*С*).

Расстройство, -раивание – розлад(-ду), розладжування, розладження.

Растапливание, -топка (*печи*) – розпал(-лу), розпалювання, розпалення (*в печи*).

Растапливать, -пить, -ся (*печь*) – розпалювати, розпалити, -ся (*в печи*) (*Г, У*).

Раствор (*древовиточный*) – розчин(-ну) (*У, Др, ДСТ*);

р. (*строительный*) – чамур(-ру) (*Г, У*); [заміс(-су) (*У*), розчин(-ну) (*НОМ52, СПС100, КчСС30, КвДВД20*)];

р. (*дверей, циркуля*) – розхил(-лу) (*С*);

р. быстро-, медленно-, плохосхватывающийся – ч. хутко-, повільно-, поганотужавний;

р. воздушный – ч. повітряний;

р. в «прыск» – ч. бовтанковий;

р. вяжущий – ч. тужавний, чіпний, зв'язний;

р. гидравлический – ч. гідравлічний;

р. гипсово-клеевой – ч. гіпсо-каруковий;

р. глино-известковый – ч. глино-вапновий (*КвДВД38*);

р. жидкий – ч. рідкий;

р. жирный – ч. ситий;

р. пластичный – ч. пластичний;

р. прочный – ч. тривкий;

р. рассыпчатый – ч. крихкий;

р. скоро-сохнущий – ч. хуткосохнучий;

р. тощий – ч. пісний;

р. цементный – ч. цементовий;

р. цемяночный – ч. цементівчаний;

р. штукатурный – ч. тинькарський.

Растворение (*гудрона, клея*) – розчиняння, розчинення;

р. (*цемента*) – учиняння, учинення;

р. (*циркуля*) – розхилання, розхилення.

Растворять, -рить, -ся (*гудрон, клей*) – розчиняти, розчинити, -ся (*Г, У, ПхБМ68*);

р., творить (*цемент*) – учиняти, учинити (*Г**);

р. (*цикуль*) – розхилати, розхилити (*Г**).

Растирание, -рка – розтирання, розтертї.

Растирать,-тереть,-ся (*краску*) – розтирати, розтерти,-ся (Г, У).

Растопка (*печи*) – розпал(-лу), розпалювання, розпалення (*в печи*).

Растрескавшийся (*камень, кирпич, штукатурка*) – потрісканий, поріпаний (С).

Растрескивание (*дерева, штукатурки*) – розтріскування, розтріскання, рєпання, порєпання.

Растрескиваться,-каться,-снуться (*о дереве, штукатурке*) – розтріскуватися, розтріскатися; рєпатися, порєпатися (Г, У).

Раструб – рєзширень(-рня) (МхС);

р.-флянец – р. крисá(с)тий.

Раструбный (*относящийся к раструбу*) – рєзширнєвий (МхС).

Растягивание – розтягування, розтягання, розтягнення.

Растягивать,-нуть,-ся (*стержень*) – розтягувати, розтягати, розтягті,-ся (Г, У, *НТМ I 28, НЗОМ6*).

Растягивающий (*о силе*) – розтяжний (ДСТ); [розтягальний (ДСТ)];

р.-ся, **растяжимый** – розтягливий (У).

Растяжение – рєзтяг(-гу) (*Ск, Др, ДСТ, НОМ17, СБМ18, НЗОМ5*); [розтягнення (У, Др)];

р. **внецентральное** – р. позацентрєвий;

р. **центральное** – р. центрáльний.

Растяжимость – розтяжність(-ности) (ДСТ); [розтягливість(-вости) (У)].

Растяжимый – розтяжний (ДСТ); [розтягливий (У), тягучий (У)].

Растяжка, распорка – розпірка (Г*).

Расход (*материала, воды, топлива*) – вїтра́та (Др, *НОМ6, НЗОМ16*).

Расходиться, разойтись (*о шве, соединении, фальце*) – розхєдитися, розїйтїся (Г).

Расхождение (*досок*) – розхєдження;

р. **по длине** – р. вздовж;

р. **по ширине** – р. вшир.

Расцепление,-цепка – розчіплювання, розчіпляння, розчєплення.

Расцеплять,-пить,-ся (*крючок и бабу*) – розчіплювати, розчєпити,-ся (Г, У).

Расчеканка,-нивание – розкарбєкування, розкарбєвання, розкарбєвання.

Расчеканивать,-нить (*стыки*) – розкарбєкувати, розкарбєвати (МхС).

Расчерчивание – вирисєкування, вїрисування;

р. **дражкой** – драчкування.

Расчерчивать,-тить,-ся – вирисєкувати, вїрисувати,-ся (ГДС);

р. **дражкой** – драчкувати (С).

Расчесывание,-ска – розчісування, розчєсання.

Расчесывать,-сать,-ся (*соломенную кровлю*) – розчісувати, розчєсати,-ся (Г, У, *КвДВД31*).

Расчет (*сооружения*) – розрахунок(-нку) (*Др, ДСТ, НОМ7, НЗОМ64*);

р. **грубый, приближенный** – р. набліжений;

р. **поверочный** – р. перевірчий;

р. **подробный** – р. докàдний;

р. **предварительный** – р. попередній.

Расчетный (*о нагрузке, напряжении*) – розрахункєвий (*НЗОМ5*).

Расчистка,-щение – розчищання, розчіщення.

Расчитывать,-тать (*сооружение*) – розрахєкувати, розрахєвати (Г, У).

Расчищать,-чистить,-ся (*местность под сооружение, швы*) – розчищати, розчістити,-ся (Г, У).

Расчленение (*сооружения, сети труб*) – розчленєкування, розчленєвання, розчленєвання.

Расчленять,-нить,-ся (*сооружение, сеть труб*) – розчленєкувати, розчленєвати,-ся (С).

Расшатывать,-шатать,-ся (*соединения*) – розхїтувати, розхїтати,-ся (Г, У, *СБМ19*).

Расшивать,-шить (*кровлю*) – розшивати, розшїти (Г, *ПхБМ119*);

р. (*швы*) – личкувати, заличкєкувати, заличкувати (Г*);

р. (*доски*) – розшàлювати, розшàлювати;

р. (*щели*) – шпарувати, пошпарувати (Г).

Расшивка (*инструмент*) – личник(-ка) (НС); [рєзшивка (*ПхБМ117*)];

р., **расшивание** (*кровли*) – розшивання, розшїття;

р. (*швов, процесс*) – личкування, заличкєкування, заличкування (*Др*);

р. (*досок*) – розшàлювання, розшàлювання;

р. **вгладь, заподлицо** (*швов*) – личкування вщєрть, врівень;

р. **вогнутая** (*под лопатку*) – л. вгнўте;

р. **выпуклая** (*выпуклою поверхностью*) – л. опўкле;

р. **щелей** – шпарування, пошпарування.

Расширение (*от нагревания*) – розширєання, розшїрення (У, *НЗОМ6*);

р. (*величина расш.*) – рєзшир(-ру) (С);

р., **увеличение** (*работ*) – пошїрювання, пошїрення;

р., **уширение** (*подошвы основания*) – шїршання;

р. **линейное** – рєзшир лїнійний (*НЗОМ8*);

р. **объемное** – р. обсягєвий;

р. **температурное** – р. температурний;

- р. трубы, раструб** – розширень(-ня) (МхС);
р. уступчатое (фундамента) – ширшення східчасте.
- Расширитель** (отопительного прибора) – розширник(-ка) (МС).
- Расширительный** (сосуд, шов) – розширний (С).
- Расширяемость** – розширність(-ти) (С).
- Расширять, -рить, -ся** (отверстие) – розширяти, розширити, -ся (Г, У, Др);
р., увеличивать (работы) – поширювати, поширяти, поширити, -ся (Г);
р., уширять (фундамент) – ширити, поширити (Г, У);
р-ся – ширшати, поширшати (Г, У).
- Расширяющийся** (о сооружении) – розширний (У).
- Расщепивать, -нять, -нить, -ся** (шов) – защебровувати, защебрувати, защебрити, -ся (ПхБМ260).
- Расщепенка, -бенивание** – защебровування, защебрування, защебровання;
р. плотная – з. щільне.
- Расщепление** – щебрування, щебріння.
- Расщеплять, -бить** (превращать в щепень) – щебрувати, щебрити (С).
- Расщеливание** (соединения) – розходження;
р. (стены, кладки) – тріскання, потріскання.
- Расщеливаться, -литься** (о соединении) – розходитися, розійтись (Г, У);
р. (о стене, кладке) – тріскатися, потріскатися (Г, У).
- Расщелина** (в кладке) – розколина, щілина (Г, У).
- Расщепление, -ливание** – скіпання, скіплення.
- Расщепляемость** (дерева) – скіпність(-ности) (С):
- Расщеплять, -пить, -ся** (сваю, дерево на дрань) – скіпати, скіпіти (Г, ЛвБ12).
- Рачка, собачка** (в лебедке) – заскочка (С).
- Рашпиль** (столярный) – рашпіль(-ля) (Г, У, Др); [дерёць(-ця)] (ДСТ), рашкуль (Г)].
- Рванина** (порок листового железа) – розривина (МхС).
- Рванный** (камень, кромка) – рваний (С).
- Реакция** (реактивная сила) – реакція (КС ІІ, НТМ І17, НОМ І52, СБМ5, НЗОМ8, СПС9);
р. опорная – р. опорна;
р. узловая – р. вузлова;
р. шарнирная – р. суставна.
- Реборда** (балансира) – реборда (С).
- Ребордный** (отн. к реборде) – ребордний (С).
- Ребриком, на ребрик, на ребро** (поставить кирпич) – руба (У, НЗОМ5); [рубом (Г, У)].
- Ребристый** (о плите, трубе) – ребрований (С); [ребруватий (У, Др), ребристий (ДСТ)].
- Ребро** (батареи, плиты) – ребро (Г, У, Др, НЗОМ56);
р., кромка – окрайок(-йка) (Г, У); [пруг(-га) (Г, У)];
р. (балки, доски) – руб(ба) (Г, У, Т, НЗОМ51, ПхБМ23);
р., угол – ріг (рогу) (Г);
р. (кровли) – стріп (стропу) (ЩрА73);
р. батарейное – р. батерійне;
р. диагональное (в своде) – р. косинне;
р. жесткости – р. штівности, цупкісне;
р. замковое – р. звірникове;
р. коньковое – стріп гребінний, гребенівий;
р. крестовидное – р. хрищате;
р. кружальное – р. кружинове;
р. направляющее – р. напрямне;
р. приливное (батареи) – р. приливне;
р. режущее (кессона) – руб різний;
ребром, на ребро (ставить) – руба (У, НЗОМ51); [рубом (Г, У)].
- Ревизионный** (об отверстии, колодце) – дозірний (С).
- Ревизия** (отверстие канализационного стояка) – дозірниця, відтулина дозірна (С).
- Ре(и)гель** (стропил) – бантіна (Г, Др); [банта (Г, ДСТ)].
- Регулировать** (температуру, опоры) – регулювати (Др).
- Регулировка, -вание** – регуляція (С); регулювання (Др, ДСТ); регулювання (С);
р. автоматическое – саморегуляція, саморегулювання.
- Регулировочный, регуляционный, регулирующий** (прибор, рычаг) – регуляційний (ДСТ).
- Регулируемый** (об опоре, печи) – регульований (С).
- Регулятор** (горения) – регулятор(-ра) (Ск, Др).
- Редкослойность** (дерева) – рідкість(-кости), рідкошаровість(-вости) (С).
- Редкослойный** (о дереве) – рідкий (Г*), рідкошаровий (С).
- Редь, режа, реж бревенчатая, ростверк** – підв'алиння (С);
р. грунтоукрепительная – підв'алиння ґрунтоукріпне.
- Реечный, брусковый** – брусковий (СЖМ);
р., обрешетный – латовий (С);
р., правильный – правилковий (С);
р., калевочный – лиштівковий (С);
р. (о мерной рейке) – мірний(чній).
- Режущий** (инструмент ребро кессона) – різний, різальний (Др).

Резак – різак(-ка) (Г, У, Тмч, ДСТ, ПхБМ236); [стругач(-ча) (Тмч)].

Резальщик (дерна) – різальник(-ка) (С).

Резание, -зка (дерна) – різання;
р. (леса) – пиляння.

Резать (дерн) – різати (Г, У, Тмч, МЕ III 30);
р. (лес) – пиляти (Г*).

Резерв (тип выемки) – вкопище (С).

Резервуар – резервуар(-ра) (ДСТ);
р. водяной – водозбір(-бору) (Г*, У, ДСТ);
[водойма (ДСТ)];
р. зборный – р. збірний, збірниця (Др*);
р. тепловой – р. тепловий.

Резец (сверла) – різак(-ка) (Г, У, Др, ДСТ, ПхБМ236);
р. (для обработки камня) – різець(-зця) (Г, У, ДСТ);
р. (железко рубанка) – залізко (Г);
р. остроугольный – різець гострорубий;
р. перковый – різак перковий;
р. стекольщик, алмаз – склоріз(-за) (С);
р. строгальный – р. стружний (С); [р. стругальный (Др)].

Резной, нарезанный (дерн) – різаний (С);
р., вырезанный (орнамент, украшение) – різьбярський (С); [карбований, мережаний (Г)].

Резчик (по дереву) – різьбяр(-ря); [сніцар (-ря) (Г, У)].

Резьба, резь (болта) – різь(-зі) (Г, У);
р., резное украшение – різьблення (ШцВ5);
[мережка (Г, НМЛ), вирізка (У)];
резьбой украшенный – різьблений (С);
[мережаний, карбований (Г)].

Рейер (инструмент) – жолобчак(-ка) (С).

Рейка, брусок – брусок(-ска) (СЖМ, Г, У);
[рейка (КчСС43, НМЛ, НМПр)];
р., решетина – лата (Г, У, Ск);
р., правило – правілко (С);
р., калевка – ліштовка (Г*);
р. вставная, вкладная – шпуга (Г, Ск);
р. мерная – мірниця (ГдС);
р. направляющая – брусок напрямний;
р. отвесная, доска отвесная – дощечка вискова.

Рейсма(у)с, ресмус – рискяр(-ря) (NC); росмус(-са) (Др, ЛвБ, ПхБМ58);
р. двойной – р. подвійний;
р. переставной – р. переставний;
р. раздвижной – р. розсувний.

Рельс (балка) – рейка (Г, Др, ДСТ).

Рельсовый – рейковий (С).

Ремонт – ремонт(-ту) (АПС); [поправа (АПС, Тмч, Др), понова (АПС, У, ДСТ), направа (АПС, Тмч, Срд, ДСТ)];

р. капитальный – р. капітальний, ґрунто-вний;

р. крупный – р. великий;

р. мелкий – р. дрібний;

р. местный – р. місцевий;

р. посаженный – р. відсажневий;

р. сплошной – р. поспільний;

р. текущий – р. поточний;

р. ямочный (замощения) – р. латковий (С).

Ремонтирование – ремонтування.

Ремонтировать – ремонтувати (АПС).

Ремонтный (о рабочем, работах) – ремонтний (С).

Репер – репер(-ра) (ГдС).

Ресмус, см. Рейсмас.

Реставрация, -рование (отделки) – реставрація, реставрування, поновлення, відновлення (АПС).

Реставрировать (отделку) – реставрувати, поновляти, відновляти (АПС).

Ретирад, отхожее место – вихідка (СЖМ).

Ретирадный – вихідковий (С).

Решетина, обрешетина – лата (Г, У, Ск, Др, ШрА73, МзСВХ27, НМЛ, НМПр).

Решетить, обрешетить (кровлю) – латувати, полатувати (С); [латати (Г), латити, латити, облатити (У), улатувати, улатати (ЕчСС61)];
р. (досками) – обшивати, обшити (Г*);
р. (стены дравью) – дранкувати, подранкувати (С); решетувати, обрешетувати (У).

Решетка (строит. конструкция) – ґратняця, ґрати (ґрат) (Г, У); [ґрата (Др, ДСТ); (У, Тмч, НОМ315, ЕчСС56, ПхБМ71)];
р. (колосниковая) – руштавиця (МхС);
р. ажурная – ґ-ти прозорчисті;
р. глухая – ґ. суцільні;
р. двойная – ґ. подвійні;
р. желобчатая – ґ-ця жолобчата;
р. заборная – штахетник(-ка) (С);
р. каминная – ґрати коминкові;
р. крупноклетчатая – ґ. рідкодрабчисті;
р. кольчатая – т. кільчасті;
р. крестовая – ґ. хрищаті;
р. мелкоклетчатая – ґ. дрібнодрабчисті;
р. многораскосная – ґ. многокосцеві;
р. оградная – штахетник(-ка) (С);
р. плоская – ґрати пліскі;
р. половая – ґ. підлогові;
р. предохранительная – ґ. запобіжні;
р. пространственная (фермы) – ґ. просторові;
р. соединительная – ґ. зв'язні;
р. ступенчатая, этажная (колосниковая) – руштавиця східчата;
р. съемная – р. знімна;

р. топочная – р. паливніва.
Решетник, брусчатая обрешетка – латів-
 нік(-ка) (С).
Решето (для просеивания щебня) – рѣшетó(-та)
 (Г, У);
р., грохот – дармо́й(-мо́ю) (Г, Др).
Решетчатый (о ферме, балке) – гратча́стий (С);
р. (о железе) – грато́ваний (ПхБМ194,
 КчСС52).
Решечение (кровли) – латува́ння;
р. (досками) – обшива́ння.
Ржавеющий – ржавкий.
Ржавый (инструмент, железо) – іржа́вий
 (У, ДСТ, НОМ5), ржа́вий (Г, Др).
Рига (тип сарая) – клу́ня (Г, У, Ск); [стодо́-
 ла (У)].
Ри(е)гель (в стропилах) – банті́на (Г, Др,
 Ск, СБМ206, МзСВХ27, КвДВД14, ПхБМ61,
 НМЛ); [ба́нта, кося́к(-ка) (Г, ДСТ)].
Ригельный – бант(ин)о́вий (С);
р-но-подкосный – банто-косяко́вий.
Риска – рі́ска (Г*).
Рифленный (о железе, стекле) – карбо́ва-
 ний (С).
Рихтовать (налаживать) – рихтува́ти (Г*).
Рихтовка, -вание – рихтува́ння, рихтова́ння
 (С).
Рихтовочный – рихті́вний (С).
Ров – рів (ро́ву) (Г, У, КчСС25);
р. водоотводный – р. водовідвідни́й;
р. фундаментный – р. фундаме́нтний.
Ровный (о поверхности) – рівни́й (Г, У, СПС4);
р. (о покраске, цвете) – однома́нітний (Г*);
Ровняк (равняющий камень) – рівни́к(-ка) (С).
Рогатка, рогатина (заборная) – рога́тка (У).
Рогач (водосточной трубы) – рога́чик(-ка)
 (Г*).
Рожок (рубанка) – ріжо́к(-жка́) (Г, У).
Роздых, рундук – рунду́к(-ка́) (Г).
Розетка (двери, колонны) – розе́та (ПхБМ259).
Ройка (порок дерева) – шра́м(-му) (Г*).
Ролик (вращающееся колесико) – коли́ща
 (ДСТ, Ск);
р. (вращающийся цилиндр) – котóк(-тка́)
 (Ск); ум. котóчок(-чка) (Др);
р. канатный – к. коді́льне;
р. направляющий – к. напра́мне.
Роликовый (из колесиков) – коли́щатко́вий;
р. (из цилиндров) – коточко́вий.
Роспись (потолка, стен) – ма́льова́ння (С);
 [ма́льові́ло (ШцрА80)].
Ростверк – підва́ли́ння (С); [підва́лина (У,
 ДСТ); поло́ги (НМБц)];
р. на сваях – п. пальове́.
Рубанок – ге́мбель(-бля) (Г, У, Др, ДСТ,
 ПхБМ65, НМЛ); [ско́бель(-бля) (У, Км)];

р.-горбач – г. горбо́ватий;
р. личной – г. личкува́льний;
р. одинарный, двойной – г. одина́рный,
 подві́йний;
р. строгальный – г. струга́льний; [стру́гель
 (-гля) (Км)];
р. фасонный, фигурный – г. обрисо́вий;
р-ком стругать – ге́мблюва́ти (Г).
Рубаночный – ге́мбельо́вий (С).
Руберойд – руберо́йд(-ду) (ПхБМ243).
Рубероидовый – руберойдо́вий.
Рубец (в покраске) – брі́жка (Г).
Рубить, срубить (столб) – зру́бувати, рубá-
 ти, зруба́ти (Г, У);
р. (стену, ряж) – зрубі́ти, позрубі́ти (Г,
 НМПр);
р., врубывать, -бать, -бить – каюва́ти, зака-
 юва́ти (Г, НМЛ).
Рубка (стен, ряжей) – зру́блення, зруб(-бу);
р., врубка, врубывание – каюва́ння; см.
 также **Врубка**.
Рубленный (о постройке, ряже) – ру́блений
 (Г).
Рубчатый, ребристый (о плитке, ступень-
 ке) – карбо́ваний (У).
Рукав (насоса) – кі́шка (У, Др, ДСТ);
р., боров (дымохода) – лежа́к(-ка́) (Г, Ск,
 ПхБМ279);
р. перекидной (дымохода) – л. висни́й (С);
 [л. переки́дний (ПхБМ279)].
Рукавный – кишкові́й (С).
Рукоятка, рукоять (инструмента) – ру́чка
 (Г, У, МЕ III 17); [де́ржало (Г, У), де́ржа-
 лно (Г, У, МЕ III 7, ПхБМ266)];
р. (в виде палки) – держа́к(-ка́) (Г, У, Др,
 ДСТ, НОМ246);
р. в виде скобы (вьюшки) – ду́жка (Г);
р. долота – долоті́ще (С);
р. коленчатая (ворота) – ко́рба (Г, У,
 НЗОМ33);
р. топора – соки́рище (С); [топо́рище (Г,
 У)].
Рулетка (измерительная) – руле́тка (ГДС).
Рулон (линолеума) – суві́й(-вою) (Г*, У, Др,
 ДСТ).
Рундук, роздых – рунду́к(-ка́) (Г).
Руст, рустик – ру́ст(-та), ви́пуклина (ШцВ33,
 38).
Ручка (двери, окна) – ру́чка (Г, У, Др, НМЛ);
р. (в виде палки) – держа́к(-ка́) (Г, У, Тмч,
 МЕ III 30);
р., костылек – бу́лава (Г*);
р. (мокры) – щі́тнік(-ка́) (Г, У);
р. лопаты – лопати́лно (Г);
р. скобчатая, полукруглая (двери, окна) –
 ду́жка (Г, НМЛ).

Ручник (*молоток*) – однорук(-ка) (*Др*); [одно-рук-молоток (*Др*)];
р. (*кисть малярная*) – пензель, ручнік(-ка) (*ПхБМ266*).
Ручной (*об инструменте, работе*) – ручний (*Г, У, Др*).
Рыро (*весло мешальное*) – копійстка (*Г*).
Рыть (*котлован*) – копати; [рйти (*Г, У*)].
Рытье (*котлована*) – копання.
Рыхлость (*грунта*) – пухкість(-кости) (*С*);
р. (*камня*) – крихкість(-кости) (*С*);
р. (*древесины*) – рідкість(-кости) (*С*).
Рыхлый (*грунт*) – пухкий (*Г, У*);
р. (*камень*) – крихкий (*Г, У*);
р. (*о древесине*) – рідкий (*Г**).
Рычаг – важіль(-желя) (*МхС, НЗОМ63*);
р. для выдергивания (*свай*) – витягало (*С*);
р. коленчатый – важіль колінчастий;
р-гом поднимать, -нять – підважувати, підважити (*Г, КвВЦД95*).
Рычажный – важільний.
Рю(у)мка (*изразца*) – вінця(-нець) (*Г**).
Ряд (*столбов, свай*) – ряд(-ду) (*Г, У, НЗОМ34, СБМ263, ПхБМ297*); [нізка (*НОМ314*)];
р., слой (*кладки*) – шар(-ру) (*Г, У, ШцВ33, ПхБМ116*);
р. (*построек*) – перія (*Г*);
р. арочный, аркада – многолук(-ку) (*С*);
р. верстовой – р. верстовий;
р. елочный, в елку – р. сосонкою;
р. заклепочный – р. нютівий (*НЗОМ86*);
р. замковый, ключевой – р. звірний;
р. ложковый – ш. довжиківий;
р. переносный, временный (*шпунтовый*) – р. переставний;
р. постельный (*кладки*) – ш. постільний;
р. прокладной – ш. переліжний;
р. свайный – р. пальовий;
р. сплошной (*бревен, кирпича*) – р., ш. суцільний;
р. трамбовочный – ш. бутиніваний;
р. тычковый – ш. поперечниковий;
р. шпунтовый – р. гарований (*ПхБМ297*).
Рядом – поряд (*НЗОМ15*); [побіч (*У*)].
Рязь, сруб – зруб(-бу) (*Г, У*); [клітка брусівана (*У*), цямріна (*У, ДСТ*), скріня (*Др*)].
Ряжевый, рубленный – рублений (*Г*);
р. (*относящийся к ряжу*) – зрубовий (*С*).

С

S-образный (*об изгибе*) – S-подібний, S-вий (*С*).
Сабля (*инструмент для разравнивания раствора*) – шабелька (*Г**).

Садиться, сесть (*о кессоне, основании*) – сидати, систи (*Г, У, Тмч, ПхБМ92*).
Сажа голландская – сажга голяндська.
Сажание (*камня в раствор*) – укладання;
с., насаживание (*насадки*) – насаджування, насадження.
Сажать, садить (*правильно укладывать камень в раствор*) – укладати, укласти (*Г**);
с., насаживать (*насадку, доску на гребень*) – насаджувати, насадити (*Г, У*).
Саженный (*мерою*) – сажньовий (*Г, У*).
Сажень (*мера*) – сажень(-жня);
с. погонный – с. подовжінний.
Сажонка (*мера*) – сажнівка (*С*).
Салазки (*для передвижки крана, ферм*) – полозкі(-ків) (*МхС*);
с. (*ряд параллельных брусьев*) – пільги (пільг) (*Г*).
Саман (*кирпич*) – лимпач(-чү) (*Г, У, ДСТ, ПхБМ163*).
Саманный (*о постройке*) – лимпачевий (*Г*).
Самец (*бревно припаяженное*) – сумак(-ка) (*НМБц*).
Самовентилироваться (*о сооружении*) – самопровітруватися (*С*).
Самовентилирующий (*о помещении*) – самопровітруваний.
Самовентиляция (*сооружения*) – самопровітрування, самопровітріння.
Самогаситься (*об известии*) – самолюсуватись (*ТхС*).
Самогашение (*известии*) – самолюсування (*С*).
Самонесущий (*о конструкции*) – самонесний (*С*).
Самопрокидывание (*вагонетки, тачки*) – самоперекидання.
Самопрокидываться, -нуться – самоперекидатися, самоперекинутися (*С*).
Самопрокидывающийся (*о вагонетке, тачке*) – самоперекидний.
Саморегулирование (*тяги*) – саморегулювання.
Саморегулироваться (*о тяге*) – саморегулюватися (*С*).
Саморегулирующийся (*о затворе*) – саморегульвний (*С*).
Самотек – самотока (*Г*, Др*);
с-ком (*отводит воду, нечистоты*) – самотокою.
Самшит, дерево буквое – бучина, буюковина (*СЖМ, Г*).
Сандрик – сандрик(-ка) (*С*).
Сарай – шопа (*Г*, У, Тмч, ШцВ42, КвЦД97, Сбт75*); [шура (*Г*); сарай (*ПхБМ242, НМ/Т*)];
с. (*открытый с одной стороны*) – повітка (*Г, У, Др*); [повіть(-ті) (*Г, У*)];

с. (конюшня, хлев) – ста́йня (Г, ШцВ42);
 с. **дровяной** – дровні́к(-ка) (Г, У); [дрові́тня (У); дровору́б(-ба) (Г)].
Сарайный – шоповий (Г*);
 с. (об открытом сарае) – повітківий;
 с. (о сарае-конюшне) – стає́нний.
Сба(о)лчивание (соедин. болтами) – спрого́ни́чування, спрого́ни́чува́ння, злуча́ння, злуче́ння прого́ни́чами.
Сба(о)лчивать, сболтить (соединять болтами) – спрого́ни́чува́ти, спрого́ни́чува́ти; злуча́ти, злучи́ти прого́ни́чами (С).
Сборка, монтаж (фермы) – скла́да́ння (ДСТ);
 с. (соединение деревянных частей) – в’яза́ння;
 с. **в замок, вязка в замок** – в’яза́ння в замо́к;
 с., **в. в зуб** – в. в зуб;
 с., **в. в паз** – в. в га́ру;
 с., **в. в полдерева** – в. в півде́рева;
 с., **в. в шип** – в. в’ухами;
 с., **в. в шпунт** – в. в га́ру;
 с., **в. клином** – в. в клин;
 с. **на весу** – скла́да́ння нависе́.
Сборник (деталь крыши) – зби́рач(-ча) (С).
Сборный (дымоход, канал) – зби́рний, зби́ральний (С).
Сборочный (о подмостях, кране) – скла́да́льний (С).
Сборщик (фермы, копра) – скла́да́льник (-ка) (С).
Свайный (об основании, наконечниках) – пальовий (У, ДСТ);
свайно-бойный (о работе) – пальобі́йний (С).
Сваливание, -лка (бетона, грунта) – ски́да́ння, ски́дання;
 с., **сбивание в комья** (асфальтовой массы) – грудкува́ння.
Сваливать, -лить (сбрасывать с повозки, платформы) – ски́да́ти, ски́дати (Г); [зва́лювати, зва́літи (У)];
 с-ся, **сбиваться в комья** (об асфальтовой массе) – грудкува́тися, погрудкува́тися (С).
Сваривать, -рить, -ся (стыки конструкции) – зва́рювати, зварі́ти, -ся.
Сварка, -ривание (процесс) – зва́рювання, зва́рення;
 с-ка (результат процесса) – зва́р(-ру) (МхС);
 с. **автогенная** – з-ня автоге́нне;
 с. **в лапку** – звар у ро́звил (С);
 с. **в нахлестку** – з. у на́пуст;
 с. **в притык** – з. у при́тик;
 с. **по длине** – з. вдовж;
 с. **термитная** – з. терміто́ве.

Сварной, -рочный (о железе, стыке) – зва́рний (С).
Свая – па́ля (Г, У, ШцА9, Сбт110, НЗОМ52, СПС110, ПхБМ297, НМЛ); ум. па́лька;
 с. **брусчатая** – п. брусова́;
 с. **винтовая** – п. гвинтова́;
 с. **грунтовая** – п. грунтова́;
 с. **дисковая** – п. кружалова́;
 с. **забивная** – п. забивна́;
 с. **коренная** – и. головна́;
 с. **маячная** – п. сторожо́ва (НМБц);
 с. **набивная** – п. набивна́;
 с. **направляющая** – п. напрямна́;
 с. **опорная** – п. опо́рна;
 с. **отбойная** – п. відбивна́;
 с. **откосная** (для укосины) – п. упо́рна (НМР);
 с. **парная** – п. парі́ста;
 с. **подвижная** (направляющая) – п. рухо́ма;
 с. **подкосная** – л. косяко́ва;
 с. **полая** – п. поро́жніста;
 с. **пробная, образцовая** – п. спробо́на;
 с. **размосточная** – п. сприсова́;
 с. **рядовая** – п. рядова́;
 с. **смыкающая** – п. зві́рна;
 с. **трубчатая** – п. труба́ста;
 с. **угловая** – п. нарі́жна;
 с. **шпунтовая, шпунтованная, с пазом** – п. гарова́на;
 с. **забивать, -бить** – п. бі́ти, забі́ти.
Сведение (свода) – змика́ння.
Сверление – swéрдлення, swéрдлі́ння.
Сверлильный (прибор, станок) – swéрдло-вий (У, ДСТ).
Сверлильщик – swéрдля́р(-ра) (С); swéдля́р (-ра) (Др).
Сверлить – swéрдлі́ти (Г, У, ПхБМ34); [верті́ти (Г, У)];
 с. **дрелью** – дрільова́ти (Г).
Сверло – swéрдло (Г, У, ДСТ), swéрдел(-дла) (Г, У, Др, НМЛ);
 с. **винтовое** – с. гвинто́ве;
 с. **ложечное, напарье** – ло́патень(-тня) (Г);
 с. **навертное** – праву́шник(-ка) (Г*);
 с. **плоское** (дрели) – пі́рко пло́ске (С);
 с. **спиральное, витое** – с. кру́чене (С); [swéрдел кру́чений (Др)];
 с. **трубчатое** (бур) – с. труба́сте;
 с. **центровое, коловорот** – ко́ловорот(-роту) (Г, У).
Сверловый (патрон, гнездо для сверла) – swéрдловий (С).
Свертывание (винтами) – скру́чування, скру́чення.
Свертывать, -нуть, -ся (винтами) – скру́чувати, скру́тити, -ся (Г*, У, Тмч).

Свес (*балки*) – звисок(-ска) (С); [напуск(-ка) (ПхБМ234)];

с., навес, крыша на столбах – повітка (Г);

с., изразец свесной – кáхля звисна́ (С);

с. соломенной кровли – стріха (Г, ПхБМ15).

Свет, освещение (*помещения*) – освітлення (С);

с. боковой – о. боковé;

с. верхний (*в помещении*) – о. горішне;

с. потолочный – о. стельовé;

в свету (*размер*) – у просвіті (МЕ III 17).

Светлый (*о помещении*) – світлий (Г, У);

с., ясный (*о покраске, цвете*) – ясний (Г, У);

с-ло-желтый, -зеленый, -красный, ... – ясно-жовтий, -зелéний, -червóний, ...

Световой (*колодец, фонарь*) – освітній (С).

Свечка (*стойка свайной опоры*) – стояк(-ка) (Г).

Свешивание (*конца балки*) – звисáння.

Свешивать (*укладывать кирпич, черепицу с напуском*) – напускáти, напустіти (ПхБМ234).

Свешиваться, свеситься (*о конце балки*) – звисáти, звíснути (Г*, У).

Свилеватость, свиль (*порок дерева, стекла*) – завилькуватість(-тости) (С); [хвилястість(-тости) (ПхБМ46)].

Свилеватый (*лес*) – завилькуватий (СЖМ101, Г).

Свинец – óливо (ТхС);

с. листовый – о. аркуше́ве;

с. рольный – о. сувійний.

Свинцовый (*о белилах, кровле*) – олив'яний (ТхС).

Свинчивание – згвінчування, згвінчення.

Свинчивать, -тить, -ся – згвінчувати, згвинтіти, -ся (МхС).

Свищ (*порок дерева, металла*) – свищ(-щá) (Г*); [дўтина (ДСТ)].

Свободный (*о конце балки, опираний*) – вільний (НОМ167, СПС4, НЗОМ6);

свободно-лежащий (*о балке*) – вільнолéжний (С);

с-дно-несущий (*о конструкции*) – вільно-нéсний (С);

с-дно опирающийся (*о балке*) – вільно-спірний (С);

с-дно падающий (*о бабе*) – вільноспáдний (С);

с-дно стоящий (*о стенке*) – вільності́йний (С).

Свод – склепіння (Г, У, Тмч, ШцВ42, ЩрА40, СБМЗ, СПС18); [склеп(-па) (Г, У, ШцВ39, КчСС61)]; склеплений (У);

с. бесшарнирный – с. безсу́ставний;

с. богемский, прусский – с. богéмське (Др);

с. бочарный, боченный, бочкообразный – с. бочку́вате (С); [с. бочка́сте (Др)];

с. в виде зонта – с. парасóлювате (С);

с. вогнутый – с. вгнۇ́те;

с. возвышенный – с. підв́ищене;

с. вспарушенный – с. зв́ищене;

с. выпуклый (*с высоким подъемом*) – с. в́ипнута́е;

с. горшечный – с. порожня́ковé;

с. готический, с. из отдельных поясов – с. готі́чне;

с. декоративный – с. декоратівне, оздо́бне;

с. дырчатый – с. дірча́сте;

с. замкнутый – с. звóрене;

с. звездчатый, звездообразный – с. зірку́вате́;

с. зеркальный – с. лю́стровé;

с. итальянский, римский – с. рі́мське;

с. кольцевой – с. кі́льце́ве;

с. кольцо-винтовой, с. винтово-кольцевой – с. кі́льце́ве крúчене́;

с. кольцообразный – с. кі́льцо́вате́;

с. коробовый, -бчатый – с. коробо́ве;

с. косой – с. ко́се;

с. к. сходящийся – с. к. похі́ле;

с. крестовый – с. перехрéсне (ЩрА138);

с. к. с подпружиной – с. перехрéсно-пру́га́сте (ЩрА152);

с. к. цилиндрический – с. перехрéсно-ци́ліндрі́чне;

с. круговой – с. ко́ловé;

с. купольный – с. баня́сте;

с. литой (бетонный) – с. лі́те;

с. лотковый – с. лото́ковé;

с. лучковый, пологий – с. поні́жене;

с. наклонный – с. похі́ле;

с. нормандский, веерный – с. нормáндське́;

с. обратный, опрокинутый – с. пере́кі́нута́е;

с. открытый – с. відќрі́те;

с. парусный – с. клина́сте (С);

с. п-но сомкнутый – с. клина́сте зі́мкнене́;

с. печной – пере́кі́т(-ко́ту) (У);

с. плоский – с. плóске́;

с. подподный, подпечный – с. підп́і́чне;

с. подъемистый – с. підв́ищене́;

с. ползучий – с. криву́лясте́;

с. полный – с. по́вне;

с. полувспарушенный – с. напівзв́ищене́;

с. полупарусный (*тропи*) – с. півкли́насте́;

с. полусомкнутый – с. напівзі́мкнене́;

с. полуциркульный – с. півко́ловé;

с. пониженный, сплюснутый, пологий – с. поні́жене́;

с. **приподнятый** – с. підняте;
с. **прямой цилиндрический** – с. пряме циліндричне;
с. **разгрузной** – с. знетяжнє (С);
с. **с подпружnymi арками** – с. пругасте (ШрА147);
с. **сомкнутый, котельный, монастырский, с впалыми ребрами** – с. зімкнене;
с. **спиральный** – с. спіральне;
с. **стрельчатый, с. готический, с. из отдельных поясов (арок)** – с. готичне (С); [с. гостролуке (ШрА85)];
с. **сферический** – с. сферичне;
с. **сходящийся** – с. похиле;
с. **цилиндрический** – с. циліндричне (С); [с. вібле (Др); с. жолобове (ШрА89)];
с. **ц. косой** – с. ц. кóсе;
с. **ц. кольцеобразный** – с. ц. кільцювате;
с. **эллиптический** – с. еліптичне;
с. **выводить, класть** – склепіти (Г, У); [склепувати (Г)];
с. **замыкать, -кнуть (смыкать)** – с. зми́кати, зімкну́ти (Г*);
с. **замыкать, -кнуть (замковыми камнями)** – с. зворювати, зворити (ШрА152).
Сводик (дымового канала) – піднебіння (Г);
с., **распалубка (в своде)** – відпáлубина (С).
Сводит, свести, замыкать, -мкнуть (свод) – зми́кати, зімкну́ти (Г).
Сводка, сведение (дымоходов) – зми́кання (С).
Сводообразный – склепінюва́тий (С); [дужний (У)].
Сводчатый – склепінний (С); [склепінчастий (ДСТ)].
Связка (элемент связи) – зв'язина (С); [пов'язина (У)];
с., **связь (в фермах)** – пов'язь(-зі) (Г*);
с., **связывание (частей конструкции)** – в'язання, зв'язування, зв'язання.
Связный, -ной (служащий для связывания частей конструкции) – зв'язний (Др).
Связывание, вязание (дерев, стен) – в'язання, зв'язування, зв'язання.
Связывать, -зать, -ся (части дерев. конструкции) – в'язати, зв'язувати, зв'язати, -ся (Г*, НОМ143);
с-ся (о *штукатурке и камне*) – братися, взятися (ПхБМ256).
Связывающий (о веществе, строит. рас-творе) – зв'язкий (У*).
Связь (в кладке) – в'язь(-зі) (Г*); [звора (ШрА197)];
с. (в *фермах*) – пов'язь(-зі) (Г*); [пов'язина (У, Тмч); зв'язь(-зі) (СБМ4)];

с. (бетона, облицовки со стеною, частиц грунта) – зв'язок(-зку́); [спійність(-ности) (СПС4)];
с., **связная полоса (железа)** – шта́ба (Г);
с. **анкерная** – ш. я́кірна, а́нкерна;
с. **ветровая** – пов'язь вітрова́ (С); [зв'язь вітряна́ (СБМ151)];
с. **возвратная** – п. зворóтна;
с. **диагональная** – п. ко́сінна, діагона́льна;
с. **жестокая** – п. цупка́, штивна́;
с. **крестовая, перекрестная** – п. хрища́та;
с. **подстропильная** – п. підкро́кво́ва;
с. **распорная** – п. розпі́рна;
с. **решетчатая** – п. гратча́ста;
с. **стропильная** – п. кро́кво́ва;
с. **треугольная** – п. трику́тня;
с. **шпренгельная** – п. підси́лкова.
Сгиб, сгибание (стержней, арматуры) – згі́н(-ну) (С);
с. (место *сгиба стержня*) – за́гинка (Сб); [за́лім(-ло́му) (ДСТ)].
Сгибание (балки) – згинання́ (У, Др).
Сгибатель – згинач(-ча́) (С).
Сгибать, согнуть, -ся – згинати́, зігну́ти, -ся (Г, У).
Сгибающий, изгибающий (об усилии, моменте) – згинний (С); гну́чий (НТМ I 28, СБМ35).
Сглаживание (шереховатостей) – згла́джування, згла́дження;
с., **выравнивание (поверхности стены)** – ви́рівнювання, ви́рівняння.
Сглаживать, -дить (шереховатости) – згла́джувати, згла́дити (Г);
с., **выравнивать (поверхность стены)** – ви́рівнювати, ви́рівняти (Г, У).
Сгон (муфта с резьбой) – згі́н (зго́ну) (С).
Сгораемость (сооружения) – спáльність(-ности), згоря́ність(-ности) (ТхС).
Сдавать, сдать (о заклепочных соединениях, врубках) – сіда́ти, сісти (Г*);
с. (работы с *подряда*) – здава́ти, зда́ти (АПС).
Сдавливание (грунта) – сти́скання, сти́снення.
Сдавливать, -вить, -ся (грунт, доски) – сти́скати, сти́снути, -ся (Г, У); [зда́влювати, зда́вити (Г, У)].
Сдатчик (работ) – зда́вець(-вця); [здава́льник(-ка) (АПС)].
Сдача (заклепочных соединений, врубок) – сіда́ння;
с. (работ) – здава́ння, зда́ння (АПС).
Сдвиг (вид деформации) – зсув(-ву) (СПС100); [зсува́ння (СБМ210); скі́с(ско́су) (НОМ73)];
с. **свободный (трубы)** – з. вільний;

с. чистый – з. чістий.

Сдвигание, сдвижение (части сооружения) – зсування, зсунення.

Сдвигать, сдвинуть,-ся (часть сооружения) – зсувати, зсунути,-ся (Г, У, НОМ73).

Сдвигающий, сдвижной (об усилии, приспособлении) – зсувний (У).

Сдельный, задельный (о работе, плате) – відрядний (АПС); [закладний (Г, Др, ДСТ); поштучний (АПС)].

Сдельщик – відрядник(-ка);

Сдирать, содрать (обои, кору) – здирати, здерти, здрати (Г, У, Тмч).

Седелка (планка хомута) – лещатко (С).

Седлина (впадина крыши) – западина (Г*).

Седло (для укрепления троса) – сидло (Г*).

Сезон строительный – сезон(-ну) (АПС) будівельний.

Сезонный (о работе, ремонте) – сезонний (АПС).

Секира (инструмент для рассекания дерева под водой) – сікачка (Г*).

Сектор (опоры) – сектор(-ра), вірізок(-зка) (КС І).

Секторный (об опоре, пиле) – секторний, вірізковий (С).

Сельник, кладовая (в квартире) – прикомірок(-рка) (Г, У).

Сени – сіни(-ней) (Г, У, Др, Ск, ЩрА123, НМЛ); ум. сінци.

Сердечник (бетонной отливки) – осердя (Г*); [осерёдя (ДСТ)].

Серединный (слой древесины, пролет фермы) – серединний (С).

Середка, гребень (шип во всю ширину) – пищок(-щка) (МЕ ХІ 5).

Середник, средний брус (оконного переплета) – перёчка (НМР); шпрос(-са) (НМБц).

Серпанка (подклейка под обои) – серпанок (-нку) (ТхС).

Серьга (блока) – серга (Г*).

Серянка, серница, засмолок (порок дерева) – засмóлок(-лку) (С).

Сетка (в бетонных конструкциях) – сітка (Г, У, Др, ДСТ);

с. проволочная – с. дротяна;

с. тростниковая – с. очеретяна.

Сетчатый (об арматуре, кладке) – сітчастий (С).

Сеть (труб, каналов) – мережа (Г*, ДСТ),

с., сетка (в бетонных конструкциях) – сітка;

с. арматурная – с. риштункова;

с. водопроводная – м. водопровідна;

с. водосточная – м. водозбіжна, водостічна;

с. домовая – м. домовá;

с. замкнутая (труб) – м. зімкнена;

с. канализационная – м. каналізаційна;

с. кольцевая – м. кільцева;

с. разводящая – м. розвідна;

с. распределительная – м. розподільна, розподільча.

Сечение (балки) – перекрій(-крою) (Г, У, Ск, Срđ, СБМ18, НОМ10); [переріз(-зу) (КС І, ДСТ, Срđ, НЗОМ5); розріз (КС І)];

с. двутавровое – п. двотётовий;

с. звездообразное – п. зіркуватий;

с. зетообразное – п. зётовий;

с. квадратное – п. квадратівий;

с. кольцевое – п. кільцевий;

с. коробчатое – п. коробчастий;

с. корытообразное – п. коритуватий;

с. крестообразное – п. хрищатий;

с. круглое – п. круглий;

с. лотковое – п. лотоковий;

с. меридиальное (купола) – п. меридіальний;

с. овальное – п. овальний;

с. овоидальное – п. овоїдальний;

с. одно-, многостенчатое – п. одно-, много-стінковий;

с. опасное – п. небезпечний;

с. ослабленное – л. ослаблене;

с. переменное – п. змінний;

с. плоское – п. плóский;

с. П-образное – п. коробчастий;

с. поперечное – п. поперечний (С); [поперёччя (СБМ17, НТМ І 133)];

с. постоянное – п. незмінний;

с. прямоугольное – п. прямокутний;

с. слабое – п. вутлий;

с. S-образное – п. S-овий, S-подібний;

с. тавровое – п. тётовий;

с. трубчатое – п. трубчастий;

с. угловое – п. кутівковий.

Сжатие – стіск(-ку) (ФС, НОМ17, СБМ18, СПС99); [стискання (Г, Ск, Др, ДСТ), стіснення (Др, ДСТ)];

с. внецентренное – с. позацентрówий;

с. допускаемое – с. допускний;

с. центральное – с. центрáльний.

Сжим (прибор) – стискач(-ча) (С);

с. (брусья для обжатия деревянных стен) – лисіці(-сиць) (Г);

с., струбчинка – струбчина (НМЛ);

с., сжатие (процесс) – стискання, стіснення;

с. подкосный – стискач косяковий.

Сжимаемость (грунта) – стісність(-ности), стісливість(-вости) (С).

Сжимаемый, сжимающийся (грунт) – стисний, стісливий (С).

Сжимание – стискання, стіснення (*Г, НОМ17, НЗОМ5*); [стіс(к), тискання (*У*)].

Сжимать, сжать, -ся – стискати, стиснути, -ся (*Г, У, НТМ128*).

Сжимающий (*о силе, напряжении*) – стискний, стискальний (*С*).

Сжимка столярная – стискач столярський (*С*).

Сибирка, краска малахитовая – фарба малахітова (*ТхС*).

Сидение (клозетное) – сидець(-дця) (*Г*, ДСТ*); [сідавка (*Др*); сідало (*У*)].

Сiena – сієна (*ТхС*);
с. **жжена** – с. палена.

Сиккатив, сушка – сушка (*ПхБМ263*).

Сила – сіла (*КС II, НЗОМ103, СБМ61*);
с. **активная** – с. активна;
с. **внецентренная** – с. позацентрова;
с. **внешняя** – с. зокільна;
с. **внутренняя** – с. середова;
с. **возрастающая** – с. ростуча;
с. **вращающая** – с. обертальна;
с. **геодинамическая** – с. геодинамічна (*СПС103*);
с. **геостатическая** – с. геостатична;
с. **вяжущая, связывающая, связующая** – с. зв'язна;
с. **изгибающая** – с. згінна;
с. **касательная, тангенциальная** – с. до-тїчна;
с. **критическая** – с. критїчна (*НЗОМ103*);
с. **осевая** – с. вісна;
с. **переменная** – с. перемінна;
с. **подънная** – с. підіймна;
с. **поперечная, перерезывающая** – с. по-перечно-перерїзна (*СБМ61*);
с. **постоянная** – с. постійна;
с. **равнодействующая** – с. вислідна;
с. **растягивающая** – с. розтяжна;
с. **сдвигающая** – с. зсувна;
с. **сжимающая** – с. стискна;
с. **скальвающая, срезающая** – с. зріз-на;
с. **скручивающая** – с. закрутна;
с. **составляющая** – с. складова;
с. **фиктивная** – с. уявна.

Силовой (*многоугольник, нагрузка*) – сило-вий (*КС II*).

Синевая (*порок древесины*) – сінява (*Г*, У**);
с. **поверхностная** (*древесины*) – с. поверх-нева.

Система (*конструкции, прибора*) – система (*НОМ239, НТМ157, СБМ1*);
с. **арочная** – с. лукова (*НТМ157*);
с. **а-подкосная** – с. луково-косякова;
с. **балочная** – с. трямна;

с. **безраскосная** – с. безкосцева;
с. **безраспорная** – с. безрозпірна;
с. **бесшарнирная** – с. безсуставна;
с. **висячая** – с. висна;
с. **двух-, трех-, многоподкосная** – с. дво-, три-, много-косякова;
с. **двух-, много-раскосная** – с. дво-, много-косцева;
с. **диагональная** – с. косїнна;
с. **жесткая** – с. цупка, штивна;
с. **консольная** – с. консольна;
с. **купольная** (*перекрытия*) – с. баньова;
с. **многорешетчатая** – с. многогратча́ста;
с. **многоугольная** – с. многоку́тня;
с. **одно-, двухконсольная** – с. одно-, дво-консольна;
с. **одно-, двутрубная** – с. одно-, двотру́бна;
с. **плоская** (*перекрытия*) – с. пліска;
с. **подносная** – с. косякова;
с. **полураскосная** – с. півкосцева;
с. **пространственная** – с. просторова;
с. **рамная** – с. рямна;
с. **раскосная** – с. косцева;
с. **растяжная, Полонсо** – с. Полонсо́ва;
с. **решетчатая** – с. гратча́ста;
с. **сводчатая** – с. склепїнна;
с. **статически (не)определимая** – с. ста-тично-(не)визначна (*С*); с. статично-(не)визначена (*НОМ289, НЗОМ95*);
с. **трапецидально-подкосная** – с. трапéзо-косякова;
с. **треугольная** – с. трику́тня;
с. **т-но-подвесная** – с. трику́тно-почіпна;
с. **т-но-подкосная** – с. трику́тно-косякова;
с. **шарнирная** – с. суставна;
с. **шпренгельная** – с. підсилкова;
с. **эстокадная** – с. естока́дна;
с. **ярусная** – с. осадова.

Сито (*для просеивания песка, цемента*) – сі́то (*Г, У, ДСТ, Срд, КвВЦД46*);
с. **крупное** – с. рідке;
с. **мелкое** – с. густе.

Ситовина (*сухая дрябь древесины*) – сі́тян-ка (*С*).

Скала (*род грунта*) – скéля (*Т*);
с. **трещиноватая** – с. щіліниста.

Скалистый (*грунт, основание*) – скеля́стий (*Т*).

Скалывание (*дерева*) – скóлювання, скó-лення (*НОМ82, НЗОМ28, ПхБМ59*).

Скалывать, сколоть, -ся – скóлювати, ско-лоти, -ся (*НОМ82, НЗОМ28*).

Скалывающий (*об усилии, напряжении*) – скі́льний, зсувний (*С*).

Скамья, скамейка (*употребляемая при строит. работах*) – мо́дло (*Г**);

с. (на крыльце) – ла́ва, ла́вка (Г, У).

Скантовывание, -вание – сканто́вування, скантува́ння.

Скантовывать, -товать (брус) – сканто́увати, скантува́ти (С).

Скарпель – ска́рпель(-лі) (ПхБМ112); [на-вко́сич(-ча) (ДСТ)].

Скат (крыши, местности) – схил(-лу) (Г, ПхБМ222); [покі́т(-ко́ту) (Г), схі́лок(-лку), узбі́ч (узбочу) (Г, У, Тмч)];

с. **двойной** – с. подвійний;

с. **крутой** – с. крутий;

с. **одиночный** – с. одиничний;

с. **отлогий, пологий** – с. пологі́й, по́ложистий;

с. **треугольный, вальма** – причі́лок(-лка) (даховий) (Г, Ск, НМЛ).

Скашивание – ско́шування, ско́шення.

Скашивать, скосить, -ся (углы, кромки) – ско́шувати, ско́сити, -ся (Г, У).

Скважина, трещина (в камне, стене) – шпа́ра (Г, У, Т, КвДВД36);

с., **щель** (в настиле, стене) – щі́лина (Г, Т, Др, КвДВД36); [щі́ль, шкалю́ба, шкалю́(у)бина (Г)];

с. **буровая** – свердло́вина (ГрС);

с. **замочная** – щ. замко́ва.

Скважистость, скважность (камня) – шпарува́тість(-тости) (Т).

Скважистый, скважный (камень) – шпарува́тий (Г); [шкалу́бчастий, шкалу́бний (ДСТ); щі́листий (Т)].

Сквозной (о врубке, решете) – на́скрі́зний (Г, Др); [крі́зний (У, ДСТ), скрі́зний (У, Др, НЗОМ63, ПхБМ59); переді́лковий (СБМ18)].

Скелет (сооружения) – кі́стяк(-ка) (Г, У, ДСТ).

Скелетный (о постройке) – кі́стяко́вий (У).

Склад (материалов) – скла́д(-ду) (Г, У, Др).

Складка (листа, толя, изоляции) – зго́ртка (У, Г); [скла́дка (У), збі́рка (У)];

с. (в месте изгиба металла) – змо́ршка (Г, У).

Складной (о двери, лестнице) – скла́д[а́]ний (Г, ДСТ).

Складывание (материала, клетки) – скла́дання, скла́днення;

с. **в клетку** (кирпича) – клі́ткува́ння;

с. **в штабеля** (кирпича) – стосува́ння.

Складывать, сложить, скласть (материал) – скла́дати, скла́сти (Г, У);

с. (свод) – скле́піти (Г);

с. **в клетку** (кирпич) – клі́ткува́ти (С);

с. **в штабеля** (кирпич) – стосува́ти (С).

Склеивать, -ить, -ся (деревянные части) – скле́ювати, скле́їти (Г, У, Тмч, ПхБМ64); злі́плювати, злі́піти, -ся (Г, У)].

Склейка, -ивание (процесс) – скле́ювання, скле́снення;

с. (предмет) – скле́йка (С).

Склейщик – скле́ювач(-ча) (С).

Склепка, -пывание – скле́пування, склепа́ння;

с. (заклепками) – знюто́вування, знютува́ння;

с. (место склепки) – скле́пка (С); [скле́пане (мі́сце) (У)];

с. (заклепочное соединение) – знюто́вина (ДСТ);

с. **ступенчатая** – в. східча́сте.

Склепочный – склепкі́й (С);

с. (заклепками) – зню́тний (С).

Склепывать, -пать (фальцы) – скле́пувати, склепа́ти (У, СБМ178);

с. (заклепками) – знюто́увати, знютува́ти (У, Др, ДСТ, НЗОМ82).

Скоба (для скрепления) – кля́мра (Г, У, Тмч, Др, ДСТ, КчСС36); [кля́мбра (Г); ска́ба, ска́бка (У, ПхБМ278, НМЛ); анта́бка (Г, 2Т3б); ду́жка (МзСВХ28)];

с. (для проверки кладки) – моде́лко (С);

с. **вилкообразная** – кля́мра розві́лкувата;

с. **дверная, щеколда** – кля́мра (Г, У);

с. **заершенная** – кля́мра зайо́ржена;

с. **зетовая** – к. зето́ва;

с. **предохранительная** – к. запо́біжна.

Скобель, струг – стру́г(-га) (Г, У); [ско́бель (-бля) (У)].

Скобельщик – струга́ль(-ля) (С).

Скобка (уголок для скрепления соединений) – на́кутенъ(-тня) (НС); [ска́бка (ПхБМ233)];

с. (дверная, оконная) – ду́жка (НМР, НМЛ);

с. (тип, шаблон) – моде́лко (С).

Сковка, -ывание – ско́вування, скува́ння;

с-ка (сков. место) – ско́вина (ДСТ).

Сковорода (в клозете) – сковоро́дка (Г*).

Сковородень, сковородник (тип врубки) – хrap(-па) (НМБц);

с. **в полупотай, шип лапчатый** – چی́п (чо-па́) лапо́ю;

с. **глухой** – хrap слі́пий;

с. **одиночный** – х. одина́рний;

с. **потемочный** – х. пота́йний;

с. **прорезной, сквозной** – х. на́скрі́зний.

Сковородить (вырубать сковородень) – ви-ру́бувати хrap (С).

Сковородной, сковородчатый – хrapови́й (НМБц).

Сколачивание (досок) – зби́вання, збі́ття.

Сколачивать, сколотить (пол, щит) – зби́вати, збі́ти (Г, У, КчСС33).

Скольжение (опоры) – ко́вза́ння (НОМ43, СБМ5, СПС4).

Скользить (*об опоре*) – кóвзáтися (Г, НТМ I 18); [скóвзaтися (У)].

Скользкий (*пол, тротуар*) – ковзький (Г, У); [слизький (Г, У, ДСТ)].

Скользкость (*пола*) – кóвзкíсть(-кости) (С); [слíзькíсть(-кости) (У)].

Сконструирование – сконструюва́ння.

Сконструировать – сконструюва́ти (С).

Скорлупа, кора (*одежда сооружения*) – корá (Г*).

Скоробиться (*о доске*) – зжолóбитися (С);
с. перекошиться (*о раме, двери*) – спáчитися (С).

Скорость (*движения воздуха, воды*) – швíд-кíсть(-кости) (МхС);

с. (схватывания цемента) – хúткíсть (-кости) (Г, У).

Скос (*насыпи, врубки*) – скíс (скóсу) (У);
с. угловой (внутреннего угла) – с. куто-вíй;

с. у. (наружн. угла) – с. нарі́жний.

Скребок (*металлическое приспособление для очистки колосников или покраски*) – скре́бло (Г*);

с. (деревянная лопаточка для очистки глины) – скребáчка (Г, У, Тмч);

с., цикля – глaдíй (Г*).

Скреп(а), скрепка – скрі́па (У); [закрі́па (Г, У, ДСТ)].

Скрепер, лопата конная – воло́чня (ПхБМ28).

Скрепительный (*о кольце, болте*) – скрі́п-ний (С).

Скрепление (*процесс*) – скрі́плювання, скрі́п-ля́ння, скрі́плення;

с. (скрепляющая часть), см. **Скреп(-а)**;

с. болтовое – скрі́па прогóни́чна;

с. заклепками, заклепочное – с. нýтовá;

с. шипами – зчопóвування, зчопува́ння.

Скреплять, ливать, пить, ся (*балку*) – скрі́п-ля́ти, скрі́плювати, скрі́піти, -ся (Г, У); [за-крі́пляти, закрі́пити (Г); зсýлювати, зсý-лити (МЕ XI 6); змі́цняти, змі́цнити (У)];

с. шипами – зчопóвувати, зчопува́ти (С).

Скрепляющий (*болт, кольцо*) – скрі́пний (С).

Скрещивание – схрі́щування, схрі́щення.

Скрещивать, стить, ся (*балки, арматуру*) – схрі́щувати, схрiстíти, -ся (Г, У).

Скрещивающийся (*о раскосах, связях*) – схрі́щуваний, перехрiсний (С).

Скругление – скру́глювання, скругля́ння, скру́глення.

Скруглять, глить, ся (*кромку, внешний угол*) – скру́глювати, скругля́ти, скруглі́ти, -ся (Г); [за(об)кру́глювати, за(об)кругля́ти, за(об)круглі́ти (У, Тмч)].

Скручивание, -чение – скру́чування, скру́-чення (НЗОМ41).

Скручивать, -тить, -ся (*о стержне, шурупе, гайке*) – скру́чувати, скруті́ти, -ся (Г, У, НОМ92).

Скручивающий, крутящий (*о моменте, силе*) – закру́тний.

Скрябка, скребок (*для соскабливания крас-ки*) – скреблó (Г*).

Скуфия (*в своде*) – ті́м'я (Г*).

Слабый (*грунт, стр. раствор*) – нетривкий́ (С);

с., непрочный (*о соединении, конструк-ции*) – немі́цний (У);

с., (в противоположность тугому) – слаб-кий́ (Г, У);

с., ненадежный (*об основании, сечении*) – вúтлий (Г, У, Т).

Слагающая, составляющая (*сила*) – скла-дóва (КС II).

Сламывание (*свай*) – ламáння, зламóвання, зламáння;

с., разбирание (*постройки*) – розбі́рання, розі́брання, розкида́ння, розкидання.

Сламывать, -мать, -ся (*о свае*) – зламáти, зламóвати, зломíти, -ся (Г, У);

с., разбирать (*постройку*) – розбі́рати, розі́брати (Г, У); розкида́ти, розкидати (Г, Тмч).

Сланец (*кровельный*) – лупáк(-кú) (Г).

Слань, настила (*в лесах для ходьбы рабо-чих*) – стелíння (С).

Слега, переводина – переклáдина (НМЛ); [сляж(-жа) (Г); лёжень(-жня) (Сбт154)].

Слежавшийся (*грунт, песок*) – злéглий (С); [злежа́лий (СПС4)].

Слезник (*в карнизе, окне*) – слі́зніця; [сльó-зи (ШцВ13)].

Слесарный (*инструмент, работа*) – слю-сáрский (Г); [слюсáрный (ДСТ)].

Слесарь – слюсар(-ря) (Г, Др, ДСТ).

Сливной (*о трубе, поле*) – зливний́ (С);

с. (об отверстии) – виливний́ (С).

Слоеватость, слоистость (*камня, дерева*) – шарувáтість(-тости) (С); [верстувáтість (-тости) (Г)].

Слоеватый, слоистый (*о камне, древе-си*) – шарувáтий (С); [лу́сткий́ (У); верстувáтий (Г)].

Сложный (*о балке, врубке, конструкции*) – складний́ (Г, Др, ДСТ, СБМЗ, НОМ6, НЗОМ84, НТМ I 70).

Слой (*кладки, грунта*) – шар(-ру) (Г, У, НОМ238, СПС10, СБМ263); [ші́хта (ПхБМ119)];

с. баластный – ш. баля́стовий;

с. дерновой – ш. дерновий;
с. изолирующий, изоляционный – ш. ізоляційний;
с. нейтральный – ш. невідтальний (НЗОМ67);
с. перевязочный (в кладке) – ш. перев'язний;
с. поверхностный (грунта) – ш. поверхнєвий;
с. подшебеночный – ш. підщебровий;
с. п., ряд прокладной (камня) – ш. переліжний;
с. сплошной – ш. суцільний;
с-ми откалываться, отлупливаться, отслаиваться – відлущуватися, відлупуватися (СЖМ, Г).
Слом (перелом) – злім (злому) (Г, У);
с., сломка (постройки) – розкидання, розкидання, розбирання (У, НМР).
Сломать, мить, -ся (балку) – зламати, зломити, -ся (Г, НОМ307);
с., разобрать (сооружение) – розкидати, розкидати, -ся (Г, У).
Служба (сооружения) – служба (НОМ5);
с-бы (вспомогательные постройки) – придомки(-ків) (Г*); [надвірне будівання (У); господарське будівання (Тмч)].
Сляга (в лесах) – сляж(-жа) (Г).
Смазка (потолочная) – намаз(-зу) (NC); [омаста (СБМ63)];
с., смазывание (междуэт. перекрытий) – намазування, намазання;
с. (олифой, смазочным маслом) – мостіння, мащення (ДСТ).
Смазывать, -зять (глиной) – намазувати, намазати (Г*); [примазувати, примазати (НМПр); змазувати, змазати (Г)];
с., обмазывать (толстым слоем глины) – валькувати, повалькувати (Г);
с. (олифой) – мастити, помастити (Г).
Смачивание – змочування, змочення;
с. леечное – з. з поливальної (С);
с. поверхностное – з. поверхнєве.
Смачивать, смочить, -ся (кирпич, песок) – змочувати, змочити, -ся (Г, У, Тмч).
Смачивающий (о кисти, приборе) – змочувальний.
Смена (рабочих) – зміна (Г, У, Др, ДСТ);
с., замена (обоев, заклепок) – заміна (Г, У, Др).
Сменный (служащий для смены, относ. к смене) – замінний (ДСТ);
с., сменяемый – замінний (С).
Сменять, нить, -ся (рабочих) – зміняти, змінити, -ся (Г, У);
с., заменять (обои, заклепки) – заміняти, замінити, -ся (Г).

Смесь (для приготовления раствора) – сүміш(-ші) (ТхС);
с. вязкая – с. в'язка;
с. жирная – с. сїта;
с. тощая – с. пісна.
Смета (на постройку) – кошторис(-су), обрахунок(-нку) (С);
с. детальная – к., о. детальний;
с. заявочная – к., о. заявний;
с. исполнительная – к., о. виконавчий;
с. ориентировочная – к., о. орієнтовний, приблизний;
с. подробная – к., о. докладний;
с. предварительная – к., о. попередній.
Сметки (дворовые, строительные) – сміття (У); [обмєтиця (Г, Тмч)].
Сметный (о стоимости, рабсиле) – кошторисний, обрахунковий.
Смешивание, смешение – змішування, змішання.
Смешивать, -шать (части раствора) – змішувати, змішати (Г, У, ДСТ).
Смещение (оси пояса, балки, фермы) – зміщення; [зсування (НОМ325)].
Сминание, смятие (заклепок) – зминання, зім'яття (НОМ82, НЗОМ28, ПхБМ298);
с. одно-, двухстороннее – з. одно-, двобічне.
Сминать, смять, -ся (о материале, заклепках) – зминати, зім'яти, -ся.
Смола (для осмолки дерева) – смола (Г);
с. варенная – с. варєна;
с. древесная – с. деревна;
с. каменноугольная – с. кам'яновугільна;
с-лою покрывать, покрыть – смоліти, посмоліти (Г);
с-лой пропитывать, -тать – просмолювати, просмоліти, -ся (Г).
Смолистость (дерева) – смолкість(-кости), смолістість(-тости) (С).
Смолистый (сосновый материал) – смолкий (Г, Др); смолістий (У, ДСТ, Т).
Смоляной – смоляний (Г, У).
Смотровой (об отверстиях, колоде) – оглядовий (С).
Смывать, -мыть, -ся (побелку, покраску) – змивати, змити, -ся (Гр, У).
Смывочный (о трубе, кисти) – змивний (С).
Смыкание, -чка – змикання, зімкнення.
Смыкать, сомкнуть, -ся (о кладке) – змикати, зімкнути, -ся (Г).
Смягчать, -чить, ослаблять (удар бабы) – зм'якшувати, зм'якшити, послаблювати, послабити (СЖМ, Г).
Смятие (волокон), см. Сминание.
Снаряд, прибор – прилад(-ду) (МхС).

Снаститъ – наряджати, нарядити (СЖМ); [снаститъ (Г)].

Снасть, снастка – наряддя (СЖМ III, Г*, У); [снасть(-ти) (Г*, У)];

Снашивание, изнашивание – знóшування, знóшення;

с., срабатывание (инструмента) – спрацьбування, спрацювання;

с., стирание (пола) – стирання, стертя.

Снашиваться, сноситься, изнашиваться, изнаситься (о настиле, поле) – знóшуватися, знóситися (Г, У);

с., истираться – стиратися, стертися (Г, У);

с., срабатываться (об инструменте) спрацьбуватися, спрацюватися (С).

Снимать, снять (крепи) – здіймати, зняти (Г);

с. (грунт лопатами) – скóпувати, скопати (У);

с., срезывать (дерн) – зрізувати, зрізати (Г);

с. кору – обкóрувати, обкорувати, обкорити (Г);

с. кружала, раскружаливать, -лить – розкружінювати, розкружінити (С);

с. опалубку, распалубливать, -бить – розпáлублювати, розпáлубити (С).

Снопик (для соломенных кровель) – кúлик (-ка) (Г, Др); [сно́пик(-ка) (ПхБМ17); сніпок(-пка) (КчСС24)];

с. парный – парка (ПхБМ251, НМЛ, НМПр); [парóк(-рка) (Ск)];

с. п. (перевязанный у колосьев) – кíтиця (Г, КвДВД24);

с. плоский – плóщик(-ка) (Г);

с. промазанный глиной, проглиненный – к. проглинений.

Снос (строений) – розкидання, розкидання (С); [розбiр(-бóру) (ДСТ)].

Сносить, снести (о строении) – розкидати, розкидати (Г).

Снятие, снятие, снимка (крепей) – здіймання, здійняття, зняття;

с. (грунта лопатами) – скóпування, скопання; см. **Выемка**;

с., срезывание (дерна) – зрізування, зрізання;

с. коры – обкóрування, обкóрення;

с. кружал, раскружаливание – розкружінювання, розкружінення;

с. опалубки – розпáлублювання, розпáлублення.

Собачка (четверть кирпича) – чвiртка (Г*);

с. (копра) – зáскочка (ДСТ, ПхБМ278); [цúга (ДСТ)].

Собиратель дыма – димозбiрник(-ка) (С).

Собирать, -брать (ферму, копер) – складати, скласти (Г);

с., вязать (деревянную конструкцию, прирубывая части) – в'язати, зв'язати (Г*);

с. в раму, вязать в раму – в. в раму.

Содержание (сооружения, инструментов в исправности) – утрiмування, утрiмання;

с. объемное, кубическое – вміст(-сту) (С).

Содержать (в исправности сооружение, инструменты) – утрiмувати, утрiмати (Г);

с., вмещать – вміщати (СЖМ I 85).

Соединение (частей, процесс) – злучання, злучення;

с. (место соединения) – злу́ка (Г, ДСТ); [злу́чення (Г, Др), сполу́чення (НТМ I 29, НЗОМ13, ПхБМ59)];

с., вязка (деревянных частей) – в'язання (СЖМ, Г, У);

с. пересечением, с. накрест, с. перекрестное, крестовина – перехрестя (Г);

с. болтовое – з. прогóнична;

с. в закрой – з. в набiг, в на́крив;

с. в зуб, зубом – з. в зуб, зúбом;

с. в лапу – з. в ла́пу, ла́пою;

с. в лапу прорезную – з. л. на́скрізною;

с. в накладку, накладкой – з. в на́клад;

с. в нахлестку – з. в на́пуст;

с. в паз – з. в га́ру;

с. в полдерева – з. в пiвде́рева;

с. в прирез, в присек – з. пiввíкружкою;

с. в притык – з. в притíк;

с. в проух – з. в пищóк;

с. в стык – з. в стик;

с. в торец – з. в то́рець;

с. в угол – з. нiско́м;

с. в ус – з. в скі́с;

с. в фальц – з. в фа́лець (С); [сполу́чення у фальць (ПхБМ64)];

с. в четверть (досок) – з. пiд ко́мiрець (АрхС), [з. в шпар (НМР), сполу́чення у чвéрть (ПхБМ61)];

с. в шестиугольник – з. в шестистíнник;

с. взаимное – з. взаéмна;

с. вилкою – з. ка́пицею (НМЛ);

с. винтовое – з. гвинто́ва;

с. врубками – каюва́ння (Г, Др);

с. вырезом – з. ви́різом;

с. вырубкою, выемкою – з. за́рубом;

с. жесткое – з. цупка́, штивна́;

с. заклепочное – з. нютова́;

с. замком – з. замко́ва;

с. зарезом косым – з. врі́зом скі́сним;

с. звездчатое – з. зíрча́ста;

с. зубовое, зубом – з. зúбом (НОМ81);

с. з. косым – з. з. ко́сим;

с. **з. прямым** – з. **з. прямим**;
с. **крестом, с. крестообразное** – хрищата, перехрестя (Г);
с. **лапой прирезной** – з. лапою прирубної;
с. **пазом наугольным, с. в четверть** – з. під комірець;
с. **пайкой** – злютовування, злютування;
с. **пластинное** – з. платівка;
с. **плотное** – з. щільна;
с. **популапой** – з. півлапою;
с. **полусковороднем** – з. півхрестом;
с. **попарное** – з. парами;
с. **последовательное** (стояков) – з. низкова;
с. **проухом прорезным, в развилку** – з. капицею (НМЛ);
с. **разборчатое** – з. розбірна;
с. **рейкой вставной** – з. шпуюгою;
с. **сварочное** – з. зварна;
с. **сковороднем** – з. хрестом;
с. **слепое** – з. сліпа;
с. **ложное** – з. складна;
с. **со скосом одно-, двусторонним** – з. в скіс на один, два бокі;
с. **срезом скошенным** – з. нахвостом (НМР);
с. **стыковое** – з. стикова;
с. **стыком с шипом и пазом** – з. стикова в гару;
с. **Т-образное** – з. Т-подібна;
с. **торцевое** – з. торцева;
с. **угловое** (образующее угол) – з. наріжна;
с. **узловое** – з. вузлова;
с. **уступовым вырезом, уступами** – з. східчаста;
с. **филенчатое** – з. тахльова;
с. **шарнирное** – з. сугавна;
с. **шипом** – з. в чіп;
с. **ш. заплочным** – з. в чіп плічковий;
с. **ш. сквозным** – з. в чіп наскрізний;
с. **ш. торцевым** – з. в чіп торцевий;
с. **шпоночное** – з. шпінкова;
с. **шпунтовое, шпунтом** – з. гарова;
с. **штрабой** – з. візубнями.
Соединительный (болт, хомут) – злучний (Др, ДСТ).
Соединять, -нить, -ся (элементы конструкции) – злучати, злучити, -ся; [сполучати, сполучити, -ся (Г, У)];
с., **вязать** (деревянные части) – в'язати, зв'язати (СЖМ, Г, У);
с. **врубками** – каювати, закаувати (Г).
Сок (жидкий раствор) – чамур(-ру) рідкий (С).
Сокол (штукатурный инструмент) – стяблик(-ка) (НМБ); [сокіл(-кола) (ПхБМ255); [тиньковиця (ДСТ)];
под сокол – під стяблик(С).

Солома (кровельный материал) – солóма (Г, У);
с. **жестко-стебельная** – с. тверда;
с. **кровельная** – с. пошивна;
с. **мятая** – мэрва (Г, У);
с. **прямая** – с. кульова (КвДВД12);
с. **резанная, с. рубленая** – січка (Г, У).
Соломенный (о крыше, изоляции) – солóм'яний (Г, У).
Соломит – солом'як(-ку) (С).
Сооружать, -дить, -ся – споруджувати, спорудити, -ся (Г, У, НОМ5).
Сооружение (процесс) – споруджування, спорудження;
с. (предмет) – споруда (Г, ПхБМ297, Сбт8, НОМ345, НТМ1120, НЗОМ61, СБМ17); [спорудження (НОМ5, СПС23, ПхБМ297)];
с. **армированное** – с. риштукована;
с. **временное** – с. тимчасова;
с. **выставочное** – с. виставкова;
с. **гражданское** – с. цивільна (СБМ275);
с. **инженерное** – с. інженерна (НОМ5);
с. **искусственное** – с. рблена (С);
с. **каменное** – кам'яниця (Г);
с. **капитальное** – с. капітальна, ґрунтóвна;
с. **монолитное** – с. монолітна, суцільна;
с. **монументальная** – с. монументальна;
с. **над(под)земное** – с. над(під)зёмна;
с. **возводить, возвести** – споруджувати, спорудити (Г, НОМ5).
Сопротивление (материала, конструкции) – óпір (опóру) (Г, У, Тмч, НОМ1, НЗОМ84, НТМ133, СБМ13, СПС4);
с. **(бес)полезное** – о. (не)корісний;
с. **вредное** – о. шкідний;
с. **временное** – о. тимчасовий (НОМ30);
с. **добавочное** – о. додатковий;
с. **допустимое, допускаемое** – о. допустний;
с. **критическое** – о. критичний;
с. **материалов** – óпір матеріялів (НОМ1);
с. **на изгиб, на излом, на разрыв, на сдвиг и т. д.** – о. протиізгінний, протиізломний, протирозривний, протизсувний;
с. **опорное** – о. опóрний;
с. **относительное** – о. відносний;
с. **простое** – о. прóстий (НОМ239);
с. **сложное** – о. складний (НОМ239);
с. **оказывать** – о. чинити (СПС8);
равного сопротивления – рівноопóрний.
Сопротивляемость (конструкции, грунта) – опóрність(-ности) (С); [вітривалість(-лости) (ПхБМ114)].
Сопротивляться (о строит. материале) – óпір чинити (СПС8); [опиратися (НОМ5)].

Сопрягать,-ся (*части сооружения*) – супрягати,-ся (С); [допругати,-ся (НОМ300)].

Сопрягающий (*о балке, линии в своде*) – супряжний (С).

Сопряжение (*процесс*) – супрягання, супряження;

с., соединение (*место*) – злўка (ДСТ); [допругання (НОМ75, НЗОМ127)]; см. также **Соединение**.

Сорт (*материала*) – сорт(-ту) (Г, У); [гатунок(-нку) (ДСТ), розбір (У)].

Сортамент – сортамент(-ту) (НОМ143);

с. нормальный – с. нормальний (НОМ364).

Сортировать (*строит. материал*) – сортувати (Г, У, ДСТ).

Сортировка,-вание – сортування.

Сортировочный (*о помещении, приспособлении*) – сортувальний (С).

Сортировщик – сортувальник(-ка) (ДСТ); [сортівник(-ка) (Др)].

Сортовка, дильса, доска сортовая – сортівка (С).

Сортовой (*о железе, стали*) – сортовий (ЛхБМ194).

Сосна (Pinus) – сосна́;

с. мендовая, буровая – с. рідка́; с. біринкова (С);

с. рудовая, лутичная – с. густа́ (С).

Сосновый – сосновий.

Состав (*бетона, строит. раствора*) – склад (-ду) (Г, У, Др, ДСТ, Т);

с., вещество – речовина (КСХ);

с. древопропиточный – р. деревонасочна́;

с. предохранительный – р. захисна́;

с. противогнильный – р. протигнільна.

Составление (*смет*) – складання, склადення.

Составлять,-вить (*проект, смету*) – складати, скласти (Г, У).

Составляющая (*сила*) – складова (НОМ154, НЗОМ31, НТМ130).

Составной (*входящий в состав чего-либо*) – складовий (Г, Др, ДСТ);

с., складной – складний (Г, У, Др); [розкладний (У)];

с., сложенный (*о фермах, балках*) – зложений (НОМ116, СБМ10).

Сострагивание,-ружка – зстругування, зстругання.

Сострагивать,-рогать,-ся – зстругувати, зстругати (С); [зстругати, зстругати (У)].

Сосуд (*мерный, для жидкости*) – посудина (Г); *мн.* – посуд(-ду) (НОМ352, НЗОМ118).

Сотка (*мера объема, длина*) – сотка (Г).

Сотрясение (*сооружения*) – потрус(-су) (С); [струс(-су) (У, Др)].

Софит – підстєля, софіт(-ту) (С).

Сочленение (*процесс*) – зчленовування, зчленування;

с. (соединение частей, предмет) – сустав (-ва) (Г, У).

Сочленять,-нить (*соединять части конструкции*) – зчленовувати, зчленувати (С).

Спанать, спаять (*стыки, швы*) – злютовувати, злютувати (Др); [спаювати, спаяти (У)].

Спайка, спайвание (*процесс*) – злютовування, злютування;

с. (место спайки) – злютовина (ДСТ).

Спай – злют(-ту) (Др);

с., шток (*соединение асфальтовых слоев*) – злўчина (С).

Спальня (*тип комнаты*) – спальня (АПС, КЧСС15); [лі(о)жниця (Г)].

Спаренный (*о балке, снопике*) – спарований (С).

Спаривание – парування, спарування (Г, У).

Спаривать,-рить (*балки*) – парувати, спарувати (Г, У).

Спец(с)ификация (*материала*) – специфікація (С).

Спиливание,-лка – спілювання, спилання.

Спиливать,-лить (*сваи*) – спілювати, спилати (У, Тмч, НЗОМ52, ЛхБМ301); [надпілювати, надпилати (У)].

Спиральный (*о колонне, сверле*) – спіральний.

Спица (*для скрепления деревянных частей*) – спи́ця (Г, У, Др); [шприх(-ха) (Г, ДСТ)];

с. (для прикрепления дерна) – паті́к(-ка́) (Г, У, Тмч); [паті́чка (У)];

с. скрепляющая – п. скрі́пний.

Спланирование,-ровка – сплянóвування, сплянóвання, сплянóвання (С).

Спланировывать,-ровать (*местность под сооружение*) – сплянóвувати, сплянóувати (ДСТ).

Сплачивание, сплотка (*бревен, досок*) – щільнення, зці́льнення; [защіль(-лу); (ДСТ); сполучення (Др)]; см. также **Соединение**.

Сплачивать, сплотить (*бревна, доски*) – щільні́ти, зці́льні́ти (С); [защільні́ти, защілья́ти, защільі́ти (ДСТ), злуча́ти, злучі́ти (У)].

Сплоченный – ущільнений (С).

Сплошной, цельный (*о фундаменте, нагрузке*) – суцільний (Г, У, НОМ15, НЗОМ57, СБМ3);

с. (о выемке, настилке) – поспільний (НМЛ).

Сплющивание – сплю́щування, сплю́щення.

Сплющивать,-щить,-ся (*головку заклепки*) – сплю́щувати, сплю́щити,-ся (Г*, У).

Способ (*производства работ*) – спосіб(-собу) (СБМ119);

с. графоаналитический – с. графоаналітичний;

с. подрядный (*работы*) – с. підрядний;

с. ручной (*приготовл. бетона*) – с. ручний;

с. узловых сечений – с. вилучання вузлів (СБМ119);

с. хозяйственный (*работы*) – с. господарчий.

Способность впитывающая, всасывающая (*кирпича, грунта*) – здатність(-ности) вбірнa;

с. вяжущая (*раствора*) – з. зв'язна;

с. кроющая (*краски*) – крійність(-ности) (NC);

с. схватываться, схватываемость – ту-жaвність(-ности) (C);

с. усыхаться, усыхаемость – усúшність(-ности) (C).

Спроектировать – спроектувати (C).

Спрыск, намет (*первый слой штукатурки*) – накидь(-ді) (C).

Спрямление – випростування, випростання.

Спрямлять, мить, -ся (*выемку, канаву, направление*) – випростувати, випростати, -ся (Г).

Спуск (*в подвал, устройство*) – спуск(-ку) (У);

с., спускание (*воды, фермы*) – спуск(-ку) (У), спускання (Др).

Спускать, -тить, -ся (*воду, ферму*) – спускати, спустити, -ся (Г, У).

Спускной, спусковой (*о трубе, окне*) – спускний (У).

Срабатывание (*инструмента*) – спрацьовування, спрацювання.

Срабатываться, ботаться (*об инструменте*) – спрацьовуватися, спрацюватися (МхС).

Сравнение, выравнивание – вирівнювання, вирівняння.

Сравнивать, -нять, выравнивать, -нять (*поверхность*) – вирівнювати, вирівняти (Г, У, Тмч), [рівняти, зрівняти (Г, У); порівняти (У); розрівняти (У)].

Сращивание, сращение (*частей*) – стóчування, стóчення (ДСТ); [зрóщування, зрóщення (ПхБМ59)].

Сращивать, срастить (*балки, сваи*) – стóчувати, стóчити (Г, ДСТ, НМЛ); [стачати (НМЛ)].

Средний (*наход. по середине; пролет фермы; размер*) – середній (Г, Др); [посередній (Г, У)];

с. (среднее арифметическое, об измерении, напряжении) – пересічний (КС І, Др).

Средник (*средний брусок окон, переплета*) – перéчка (НМР); шпрос(-са) (НМБц).

Срез (*предмет*) – зріз(-зу) (ДСТ, НЗОМ28); [стінок(-нка) (Др); зрізок(-зка) (Г)];

с. косой – нахвazка (НМР);

с. на ус – з. кóсий (С).

Срезывание, срезание, -зка – зрізування, зрізання;

с. в одной плоскости, вровень (*свай*) – зрізування урівень.

Срезывать, срезать, -ся (*сваю, заклепку*) – зрізувати, зрізати, зрізати, -ся (Г, У, Тмч); [стинати, стяти, -ся (НОМ144, СБМ 19)].

Срезывающий, срезной (*об усилии, напряжении*) – зрізний (ДСТ).

Срост, -ток – стóчина (С); [зрóсток(-тка) (У, ЛвБ48)].

Сруб (*постройки*) – зруб(-бу) (Г, У, МЕ III 5, ЩрА9, НМЛ, НМПр);

с. колодезный – з. колодязний; цямріння (Г, Др, ДСТ); [ця́мра (Г, ДСТ, ПхБМ31); ця(е)брі́на (Г, У)];

в сруб сделанный (*о постройке*) – рúблений (Г).

Срубать, -бить (*заклепки, сучья*) – зрúбувати, зрубати (Г, У, Тмч); [стинати, стяти, зітнути (Г, У); вирубати, вірубати (Г)];

с., стесывать – стісувати, стесати (У);

с. (постройку) – зрубити, зрубити (Г).

Срубка, бание, -бывание – зрúбування, зруба́ння;

с., стесывание – стісування, стесання;

с-ка, с-вание (*постройки*) – зрúблення.

Срывать, сорвать (*настил, обшивку*) – зривати, зірвати (Г, У).

Сседина, спай – злют(-ту) (Др).

Ссыхаться,ссохнуть (*о досках, балках*) – зсихатися, зсóхнутися, зсóхтися (У, Тмч).

Ставень, ставня (*оконный*) – вікóнниця (Г, У, Др, ДСТ, Ск, НМЛ, МзСВХ8);

с. откидной – в. відкидна;

с. подъемный (*люк в крыше*) – ля́да даховá (С);

с. приставной – в. приставна;

с. притворный – в. причінна;

с. раздвижной – в. розсувна;

с. свертывающийся, накатный – в. накрутна (С);

с. сдвижной – в. зсувна;

с. сквозной, затынчатый, с жалюзами – в. наскрізна.

Стакан (*металлический, для соединений*) – кúхоль(-хля) (Г*);

с. (в дефлекторе) – цівка (Г*);

с. изразцовый – вінця кахляні (С).

Сталь – ста́ль(-лі) (ТхС);

- с. кованная – с. кована;
с. литая, литейная – с. ливарна.
Стамеска – стамеска (*ЛвБ22, ПхБМ57, НМЛ*); [долотце (*У, НМР*)];
с. долбежная – с. довбарна;
с. полукруглая – с. жолобчаста.
Стандартный (*о постройке, конструкции*) – стандартний (*С*).
Становить, ставить (*стропила*) – становити, ставити (*Г, У*);
с. леса – риштувати (*Г, У*); [ставити риштування, підриштувати, обриштувати (*У*)].
Станок (*столярный, клепальный, строгальный*) – варстат(-та) (*Г, У, Ск, ДСТ, НОМ350, ПхБМ113, НМЛ*);
с. (лучковой пилы) – кросна (*Г*);
с. загибной – в. загинний;
с. калевочный, стругальный – в. стругальний;
с. кантовальный – в. кантувальний (*С*);
с. пильный (*рама*) – рама пилкова;
с. сверлильный – в. свердлівний; свердлярка;
с. фрезерный (*для обделки камня*) – в. шарошечный (*ПхБМ113*).
Статика (*сооружений*) – статика (*КС II*);
в. графическая, графостатика – с. графічна, графостатика.
Статический (*о нагрузке, моменте*) – статичний (*КС II, НТМ133, СБМ9, НОМ289, НЗОМ49*);
с-ки (не)определимый – статично-(не)визначний (*С*); [статично-(не)визначений (*НОМ289, НЗОМ95*); с. (не)означений (*НТМ133, СБМ1*)].
Ствол (*дерева, колонны*) – стовбур(-ра) (*Г, У, Др, ДСТ, ШцВ8*);
верхний конец ствола – обелець(-льця) (*Г*);
с. закомлеватый – с. гузирястий;
с. обзкоренный, без коры – с. голенатий (*У*).
Створ (*двух предметов*) – простець(-ця) (*ГдС*);
с., створка, полотнище (*дверное, оконное*) – пілка (*Г**);
по створу – на простеці.
Створный, створчатый (*о дверях, окне*) – пільний (*С*); [половинчатый (*У*); половинчастый (*Г, У*)];
с-ный (*относящийся к створке*) – пілковий (*С*).
Стекление – скління.
Стеклить, остеклить – скліти, поскліти (*Г*).
Стекло – скло (*ТхС*);
с. бемское – с. бемське (*ДСТ, ПхБМ273*);
с. бунтовое – с. бунтове (*ПхБМ273*);
с. двойное – с. подвійне;
с. дутое – с. дуте (*ПхБМ273*);
с. зеркальное, кафедральное – с. люстрове; [с. зеркальне (*ПхБМ274*)];
с. кровельное – с. покрівельне (*ПхБМ273*);
с. легерное – с. легерне;
с. листовое – с. аркушеве;
с. литое – с. літе (*ПхБМ273*);
с. матовое – с. матове (*ПхБМ274*);
с. молочное – с. молочне;
о. одинарное – с. одинарне;
с. оконное – с. шибкове (*ДСТ*);
с. о., оконина – шибка (*Г, НМЛ*);
с. половое, иллюминаторное – с. підлогуве (*ПхБМ274*);
с. полубелое – с. півбіле (*ПхБМ273*);
с. полуторное – с. півторачне (*ДСТ*);
с. прессованное – с. гнічене;
с. проволочное – с. дротіване (*С*);
о. прозрачное – с. прозоре;
с. пузыристое – с. булькате (*С*);
о. рельефное – с. опуклясте;
с. рифленное – с. карбіване;
с. рубчатое – с. пругасте;
о. сетчатое – с. сітчасте;
с. сортовое – с. сортове;
с. тройное – с. потрійне.
с. цветное – с. кольорове (*С*); [с. барвисте (*ПхБМ274*)].
Стекланный (*о покрытии, светов. фонаре*) – скляний (*Г, ДСТ, СБМ262*).
Стекольный (*о замазке, проволоке, работах*) – склярський (*ПхБМ272*).
Стекольник – скляр(-ра) (*Г, У, ДСТ*); шибар(-ря) (*МЕ XI 9*).
Стекольникчий – склярський (*Г, У*).
Стелаж(и) – рішти(-тів) (*С*); [риштування (*ДСТ, У*)].
Стелюга(и) (*козлы*) – стелюга (*Г, ПхБМ107*);
с-ги, стелажы (*в лесах*) – рішти(-тів) (*С*).
Стена – стіна (*Г, У, Др, НЗОМ71, ПхБМ171, ШцА9*);
с. (из камня, кладки) – мур(-ру) (*Г, У, Др, ШцВ40, СБМ276*);
с. блиндажная – с. бліндажна;
с. боковая – с. причілкова;
с. брандмауэрная – м. противогнєвий;
с. бревенчатая – с. рублена;
с. в один, два, три... кирпича – м. одно-, дво-, трицегловий;
с. в пол кирпича – м. півцегловий;
с. вспученная – с. випнута;
с. глинобитная – с. глинобитна (*С*);
с. глиномятная, вальковая – с. валькова-на (*Г*); [с. валькова (*ПхБМ171*); вйклад (-ду) (*НМР*)];

- с. глино-плетневая – с. глино-хворостяна (ПхБМ179);
с. глухая – с. сліпа;
с. горшечная – с. порожнякова;
с. двуслойная (с пустотой внутри) – с. двошарова, м. двошаровий;
с. долевая, продольная – с. подовжня;
с. землебитная – с. землебітна (ПхБМ185);
с. известко-литная – с. вапноліта;
с. каменная – мур(-ру) (Г, У, Щр49);
с. капитальная, коренная – с. основна, м. основний.
с. литая – с. літа;
с. лицевая – с. чолова;
с. мазанковая, глинодеревянная – с. мазанкова (С); с. глинодерев'яна (ПхБМ182);
с. мозаичная – с. мозаїкова;
с. набивная – с. топтана;
с. наружная – с. надвірна;
с. нестораемая – с. неспальна;
с. несущая – с. несна;
с. облицовочная – с. личкова;
с. обшивная – с. обшивна;
с. огнестойкая, огнеупорная – с. вогнестійка;
с. опорная – с. опорна;
с. песчано-битная – с. піскобітна;
с. поддерживающая – с. підтримна;
с. пустотелая, полая – с. порожниста;
с. разделительная (переборка, перегородка) – с. роздільна, роздільча;
с. решетчатая – с. гратча́ста;
с. рубленная – с. рублена (НМЛ);
с. ряжевая – с. зрубова, зрублена (С);
с. саманная, калыпная – с. лимпачна (ПхБМ163);
с. свайная – с. пальова;
с. свободно-несущая – с. вільнонесна;
с. свободно-стоящая – с. вільностійна;
с. соломенно-вальковая – с. солом'яно-валькова (ПхБМ173);
с. стойчатая – с. стоякова;
с. ступенчатая – с. східча́ста;
с. сухая (без раствора) – м. насухо мурований;
с. фасадная, лицевая – с. чолова (С); [с. чільна (У)];
с. фахверковая – с. поклітна;
с. фронтовая – с. націлкова;
с. фундаментная – с. фундаме́нтна;
с. шпунтовая – с. гарована;
с. щипцовая, щековая – с. причілкова.
Стенка (профильной балки) стінка (Г, У, НОМ141, НТМ128, СПС11, СБМ213);
с. (каменная, кирпичная, бетонная) – мур(-ру) (Г, У, Др, ЩцВ40);
с. вогнутая – с. угну́та;
с. зубчатая (над карнизом) – с. виступча́ста (С);
с. надоконная – надвіко́нна (С);
с. подпорная – с. підпірна (СПС1, НТМ122);
с. п. (каменная) – мур підпірний (СБМ3);
с. цокольная – с. соке́льна, підсти́нкова.
Стенной (к стене относ.) – стінний (У);
с., настенный – настінний (Др).
Стержень (арматуры, фермы) – стрі́жень (-жня) (Г*, У, Др, ДСТ, НОМ14, ПхБМ64, НЗОМ5); ум. стріженець (-ження); [штаба (СБМ3)];
с. круглый, прут – прут(-та) (Г, У);
с. дополнительный, добавочный – с. додатко́вий;
с. лишний – с. зайвий;
с. одиночный – с. одина́рний;
с. осевой – с. вісний;
с. плоский – с. плóський;
с. поворотный – с. поворі́тний;
с. распределительный – с. розпо́дільний, розпо́дільчий;
с. сложный – с. складний;
с. соединительный – с. злучний;
с. составной – с. зложений;
с. трубчатый – с. трубча́стий;
с. упорный – с. упі́рний.
Стержневой (из стержней) – стрижне́вий (У, Др, НЗОМ5);
с., прутовой – пруто́вий (С).
Стеска, сывание, сание – стісу́вання, сте́сання.
Стесывать, сать – стісу́вати, стеса́ти (У, КвДВД14, НМЛ).
Стилка (полов) – стелі́ння, стеле́ння.
Стиль (здания) – стиль(-лю) (АПС); [штиль, штиб (У)].
Стискивать, снуть, ся (ряд бревен, досок, свай для уплотнения) – стиска́ти, сти́снути, -ся (Г, У).
Стлять (досками) – сла́ти, стелі́ти (Г, У).
Стойка – стоя́к(-ка) (Г, Др, МЕ III 14); [стоян(-на) (ДСТ, НТМ137, СБМ29, НМЛ)];
с.-на́росток – стоя́кова до́точка (С);
с. боковая, побочная – с. боко́вий;
с. поворотная – с. поворі́тний;
с. подстропильная – с. підкро́кво́вий;
с. упорная – с. упі́рний.
Стойкий (о сооружении, материале) – стійкий (У, СБМ23).
Стойкость (сооружения, материала) – стійкість(-кости) (У);
с. на мороз – с. протиморо́зна.
Стоймя – стійма.

Стойчатый (о постройке, заполнении решетки) – стояковий (С).

Сток (для домовых нечистот) – стік (стоку) (Г); [спад(-ду) (У, ДСТ)];

с. (процесс) – стікання;

с. воды, водосток – водостік(-стоку) (С); [водозбіг (-гу) (ДСТ)].

Столб – стовп(-па) (Г, У, Др, ДСТ, ЩрА551, НОМ15, СПС77, НЗОМ13, НМЛ); [слуп (-па) (Г, У, ДСТ, Сбт151)]; ум. стовпéць (-пця), стовпчик(-ка);

с. в виде колонны – с. колонуватий;

с. в виде пилястры – с. пиляструватий;

с. верейальный (вращающийся) – верéя, бігун(-на) (СЖМ I 62, Г);

с. воротный – ворітниця (Г, У);

с. заборный (с пазами) – шу́ла (Г, Др, Ск, КвУС13);

с. каменный, из кладки – с. мурований;

с. перильный – с. поручний;

с. пристенный (сарая) – присішок(-шка) (Г*, НМР); [прісох(-ха) (Г)];

с. пятовый – с. п'ятовий;

с. с развилиной – сох́а (Г, У, Ск, ЩрА9);

с. створный – с. пільний;

с. уступчатый – с. східчастий;

с. фундаментный – с. фундаментний.

Столбчатый – стовпчастий (ДСТ).

Столешница – стільниця (У).

Столовая (комната, тип здания) – їдальня (АПС, У, Сбт109).

Столяр – столяр(-ра) (Г, У, Др, ДСП, ПхБМ67).

Столярный, столярский – столярський (Г, У, Др).

Сторона (балки, сооружения, силового мн-ка) – бік (боку) (Г, СПС4, НТМ174);

с. лицевая (здания) – б. чоловий;

с. л. (шестка) – запáска (НМР);

с. наветренная (фермы) – б. навітрений;

с. подветренная (фермы) – б. завітрений;

с. солнечная (здания) – відсónня (Г);

с. тыльная, задняя – заті́лля (Г);

по обе стороны – обáбіч (Г, НЗОМ99).

Сточный (о воде, колоде, лунке) – стічний, зливний (С).

Стояк, стойка – стоя́к(-ка) (Г, Др);

с. вентиляционный – с. провітрювальний;

с. дверной, косяк дверной – одвірок(-рка) (Г);

с. обратный (трубы) – с. зворотний;

с. предохранительный – с. запобіжний.

Стоячий (брус, фальц, слой) – стоячий (Г, У).

Стрекало, бабка висячая – ба́бка (за)висна́.

Стрела, -лка (прогиб, свода) – стріла, стрілка (Г, У, Др, ДСТ, НЗОМ110, СБМ218, СПС19);

с.-лка, арка готическая – лук(-ку) готі́чний;

с.-ла, нога (копра) – но́га (Г*);

с., расстрелина – стріловина (НС);

с. направляющая – нога напрямна́;

с. подвижная (копра) – н. рухо́ма;

по часовой стрелке – за годинником (С); [за стрілкою годинника (НТМ I 42)];

Стрельчатый, стреловидный (о связи) – стрі́л(к)уватий (Г*, У, ДСТ).

Стремя (для укрепления балок) – стремо́но (Г, У, Тмч);

с. (для водосточных труб) – рога́чик(-ка) (ДСТ); [рога́ч (Др, ПхБМ239)].

Стремянка, ланя (сходя с набитыми брусками) – ступа́нка (Г*, У, ДСТ); [сходня (У)];

с. (переносная лестница) – драбі́на (У, ДСТ).

Стреха, застреха – стрі́ха (Г, У, Тмч, ПхБМ15, ЩрА73, КчСС38).

Стригулец (валек) – стріхі́ль(-ля) (Г*).

Строгальный, строгательный (об инструменте, станке) – струга́льний (Др, ПхБМ113); [стружний (У)].

Строгальщик – струга́ль(-ля) (С); [стругальник(-ка) (Др)].

Строгание – стругання́;

с. рубанком – гемблюва́ння.

Строгать – струга́ти (Г, У, ЛвБ11, ПхБМ66);

с. рубанком – гемблюва́ти (Г, У, Др, ДСТ).

Строевой (лес, бревна) – будівні́й (С); [будівельний (ДСТ)].

Строение, постройка – будівля́ (Г, У, Др); [будова́ (Г, У)];

с., здание – буді́нок(-нку) (Г, У, ШцВ32);

с., стройка (процесс) – будува́ння (У, Др);

с. (устройство, конструкция) – будова́ (Г*, НОМ5, СПС22, СБМ50, ПхБМ43, ЩрА6);

с. городское – будівля міська́;

с. грузное – б. важка́;

с. жилое – буді́нок жили́й;

с. каменное – кам'яни́ця (СЖМ I 234, Г);

с. надсводное – будова надскле́пінна;

с. огнестойкое – будівля вогнесті́йка;

с. относное – б. опрі́чна; [будова опрі́чна (СЖМ III 123)];

с. переносное – б. переносна́;

с. п., разборное – б. розбі́рна;

с. пролетное – б. прогі́нна.

Строитель – будівні́к(-ка), будівні́чий (Г, У, ЩрА12, Сбт28, МзСВХ3); [будівельник(-ка) (Сбт23)].

Строительный, построечный – будівельний (СЖМ I 236, НОМ5, СБМ1, ПхБМ7, КвВД4); [будувальний (СЖМ I 236)];

с., строевой (относящ. к строительству) – будівний (С).

Строительство – будівництво (Г, У, Др, ШцВ49, ПхБМ92, МзСВХЗ);

с. (железо) бетонное – (залізо) бетонобудівництво (С);

с. огнестойкое – б. вогнестійке.

Строить, построить – будувати, збудувати (Г, У, Др, НЗОМ66, КчСС7).

Стропилина, стропильная нога – крокви-на (Г, У, Др, ДСТ, НМЛ);

с. диагональная, надкосная – наріжник (-ка) (Г, У, ПхБМ226, НМЛ); [наріжниця (Г, У)].

Стропило – кроква (Г, У, Тмч, Др, ДСТ, Ск, ЩрА69, НОМ52, СБМ29, ПхБМ182, КвДВД, НМЛ); мн. крокви (крокв); ум. кроківка, кроківця (Г);

с. арочное – к. лукова;

с. балочное – к. трямна;

с. брусковое – к. брускова;

с. висячее – к. висна;

с. кружальное – к. кружинова;

с. купольное – к. баньова;

с. мансардное – к. мансардова;

с. навесное – к. націпна;

с. наслонное – ключіна (Г, НМЛ, НМПР);

с. наугольное, угловое – наріжник (-ка); наріжниця (Г, У);

с. односкатное – к. односхіла;

с. открытое – к. відна;

с. подвесное – к. почіпна;

с. растяжное – к. розтяжна.

Стропильный (о ферме, связи) – кроквовий (С); [кроківний (У); кроквяний (НТМ I 79, СБМ29)].

Струбина, струбцинка (для сжимания) – струбціна (НМЛ); [шруб (У); клюба (ДСТ); лисічка (Др)];

с. столярная, тиски – шемкі (Г);

с. хомутовая, разборная – с. вірвантова.

Струг – струг (-га) (Г, У, Тмч, Др, НМЛ); [стругель (-глия), скобель (-бля) (У) струганка (МЕ VI 70)];

с.-медведка – спуст (-та) (Г, ДСТ);

с. гребневой – с. гребеневий;

с. дугообразный – скобелка (Г, У);

с. калевочный – с. відтяжковий;

с. отборный – с. відбірний, відбірчик (-ка) (С);

с. филеочный – фігерей (-рєя) (НМЛ);

с. шпунтовый – с. гаровий.

Стружка, строгание (процесс) – стругання;

с. (предмет) – стружка (Г, У, Тмч); [остружка (У)].

Струистость, свилеватость (древесины) – завількуватість (-тости) (С); [хвилястість (-тости) (ПхБМ46)].

Струна (железная стяжка) – струна (Г, У);

с. натяжная – с. натяжна;

с. рельсовая – с. рейкова;

с. стропильная – с. кроквова;

с. шпренгельная – с. підсилкова.

Стул (тип деревянной опоры) – торч (-ча) (Др, НМЛ, НМПР); сторч (-ча) (Ск); [стоянєць (-нця); стоян (-на) (Срδ); штемпаль (-ля) (Г)];

с., тело (цоколя) – тіло (ШцВ5);

с. стропильный – торч кроквовий;

с. фундаментный – т. фундаментний.

Стульчак (клозетный) – сидєць (-дця) (Г*).

Ступенный (относящ. к ступени) – східцевий (С).

Ступен(ь)чатый (о кладке, стержне) – східчастий (ДСТ, НОМ67, НЗОМ21).

Ступень, -ка (постоянной лестницы) – сходина (Др); [ступніця (У); східєць (-дця) (Г); прыступок (-пка) (ПхБМ113)];

с. (лестницы переносной) – шабєль (-бля) (Г, У, Др, ДСТ, КчСС48, НМЛ);

с. ажурная – сходина прозїрчєста;

с. забежная – с. забїжна;

с. с валиком – с. валкована;

с. стычная – с. сточєна;

с. фризная – с. фризова.

Ступица (свайного наголовника) – колбдиця (Г, У, Др, ДСТ).

Стык – стик (-ка) (Др, КвДВД28); [стул (-ла) (ДСТ, НОМ81, НЗОМ65, КвДВД37)];

с., замок – замок (-мк) (Г*, У);

с. в нахлестку – с. в напуст;

с. в перевязь – с. у перєв'язь;

с. в притык – с. в прїтик;

с. на весу – с. висний;

с. перекрестный – с. перехрєсний;

с. подвижной – с. рухомий;

с. расширительный – с. розширний;

с. сварной – с. зварний;

с. сквозной – с. наскрізний;

с. ступенчатый, уступчатый – с. східчастий;

с. трубный – с. трубовай;

с. шарнирный – с. суставний.

Стыкание (бревен) – стикання (Тмч).

Стыкать, соткнуть, -ся (соединять части конструкции) – стикати, зіткнути, -ся (Г).

Стыковый (о накладке, болте) – стиковий (С).

Стяг, аншпуг – закрутєнь (-тня) (СЖМ I 79, НМЛ).

Стягивание – стягання, стягнення.

Стягивать,-нуть,-ся (*болтами*) – стягувати, стягати, стягнути, стягті,-ся (Г, У, НЗОМ 13).

Стяжка – стягель(-гля) (Г*); [шайда (МЕ III 16); [звір(-ору) (ЩрА197)];

с., запруга (*канат*) – закрутка (ЛвБ37, ПхБМ55);

с. кольцевая – с. кільцевий.

Стяжной, стягивающий (*бугель, болт*) – стяжний (С); [стягальний (Др)].

Сужение (*предмет*) – звужина (С);

с., суживание – звужування, звуження.

Суживать, сузить,-ся (*котлован, фундамент*) – звужувати, звужати, звүзити,-ся (Г); [үзйти, повүзити,-ся (У)].

Сук, сучек (*порок лесного матер.*) – сук(-ка), сучок(-чка) (Г, У);

с. ивлевый – с. гнилий;

с. роговой – с. роговий;

с. смолянистый – с. смолкй;

с. табачный – с. порохнявий.

Суковатость, сучковатость (*порок лесн. матер.*) – су[ч]куватість(-тости) (ПхБМ46).

Суковатый, сучкуватый (*брус, доска*) – су[ч]куватий (Г, У).

Сулага (*доска, накладываемая на фанеру при сжимании*) – пригніток(-тка) (С).

Сурик – манія (ТхС).

Суриковый – манієвий.

Сустав, шарнир – сустав(-ва) (Г, У).

Суставный, шарнирный – суставний.

Сухарик (*деталь карниза*) – сухарик(-ка) (Г*, НМЛ).

Сухарь, руст – руст(-та), віпуклина (Щцб33, 38).

Сухоподстой, сухоподстойник, сухостой, сушарник (*род лесного материала*) – сухо-стій(-стою) (Г, У, Др, ПхБМ47) [сушний(я)к (Г, У)].

Сучняк (*суковатый лесной материал*) – суч-няк(-ку) (С).

Сучек, см. Сук.

Сушилка, сушильня (*лесн. материала, помещение*) – сушня (Г, У); [сушарня (Тмч, Др, ПхБМ521); сушальня];

с.-аппарат – сушарка;

с. огневая – с. вогнева.

Сушильный (*о печи, помещении*) – сушіль-ний (С).

Сушить (*материал, помещение*) – сушйти (Г, У, ПхБМ51).

Сушка, сиккатив – сұшка (С);

с., сушильня – сушня (Г, У, Тмч);

с., сушение – сушіння, сушення;

с. воздушная – с. повітряне;

с. искусственная – с. штучне;

с. паровая – с. паровё.

Сушняк (*род лесного материала*) – сушняк (-ку) (Г, У).

Сферический (*о куполе, головке, заклепке*) – сферичний (ФС).

Схватка, хомут – вірвánt(-та) (Г);

с., сжим – лисіці (Г*, ДСТ);

с. (дерев. связь) – в'язок(-зка) (Г*);

с., распорка – розпинка (Г, ДСТ); скріпа (ПхБМ 301);

с. диагональная – в., р. косінна;

с. парная – в., р. парйстий,-та.

Схватывание (*цемента*) – тужавіння (Др);

с., скрепление (*схваткой*) – скріплюван-ня, скріплення.

Схватываемость (*цемента*) – тужавність (-ности) (С).

Схватывать,-тить,-ся (*скобами, гвоздями*) – збивати, збіти (Г*);

с., скреплять (*схваткой*) – скріпляти, скрі-пйти (С);

с-ся (*о цементе, растворе*) – тужавіти (Г*, Др, ПхБМ68, КвВЦД7).

Схватившийся – стужавілий.

Схватывающийся (*о цементе, растворе*) – тужавний (С).

Сходни,-ня (*для всхода по крутым крышам*) – сходні (У).

Цементирование – цементівування, зце-ментування.

Цементировать,-ся – цементівувати, зце-ментувати,-ся (С).

Сцепка (*для сборки арматуры*) – злучник (-ка) (С).

Сцепление (*процесс*) – зчіплювання, зчіп-ляння, зчеплення;

с. (раствора) – спійність(-ности) (КСХ).

Сцеплять,-пить (*бабу копра*) – зчіплювати, зчепіти (Г, У, Др);

с-ся (*о железе и бетоне*) – зчіплюватися, зчепітися (Г, У, Др).

Сцепной (*механизм копра*) – зчіпний (С); [злучний (ДСТ, Др)].

Счистка, счищение – зчищення, зчйщен-ня.

Счищать, счистить (*сажу, старую окрас-ку*) – зчищати, зчйстити (Г, У).

Съезжание – зсування, зсүнення.

Съезжать, съехать (*о башке*) – зсуватися, зсүнутися (Г*).

Съемец, капельник – краплінець(-нця) (С).

Съемка, снятие (*фермы*) – здймання, знят-тя;

с. (грунта) – скопування, скопання.

Съемный (*о задвижке, раме, петле*) – здйм-ний (Др).

Сыпучесть (*грунта, материала*) – сипкість (-кости) (У, Г).
Сыпучий (*грунт, материал*) – сипкий (Г, У, СПСЗ).
Сырец (*о кирпиче*) – сирець(-рцю) (Г, Т, ПхБМ186).
Сырой (*грунт, помещение*) – во́гкий (Г, У, ДСТ);
 с. (*о материале, дереве*) – сировий (Г, ДСТ).
Сырость – во́гкість(-кости) (Г, У);
 с. **грунтовая, почвенная** – в. ґрунто́ва;
 с. **жилищная** – в. житло́ва.
Сыровый (*из сырца сделанный*) – сирце́вий (С).

Т

Т-образный, тавровый (*о балке, профиле*) – тэтовий (С); [тэтуватий (НОМ142)].
Табель – табель(-ля) (АПС, У); [табеля (Тмч)].
Табельщик – табельник(-ка) (АПС, Др).
Тавр (*тавровая балка*) – тет(-та) (С).
Тавробимс – тет биндюго́вий (С).
Тавровый (*о балке, железе*) – тэтовий (С); [тэтуватий (НОМ142); тавро́вий (СБМ212, ПхБМ195, Сбт12)].
Таган, тачанчик (*камина*) – тага́н(-на), та-гано́к(-нка) (Г, У).
Таз (*прибор для подноски кирпича*) – та́ця (Сбт155, Г*).
Тали – многоблѣ́о(-ка) (МхС).
Табмур – присіно́к(-нка) (Срд, Г*); [присі́ня (Срд); сі́нци (Др); та́мбур(-ра) (Сбт90)].
Тамбурный – присіно́ковий (С); [присіне́ш-ний (Г)].
Тангенциальный (*о напряжении, опоре*) – тангенці́йний.
Танька (*такельный канат*) – лі́нва капа́ро́-ва (С).
Тапер (*для соедин. гончарных труб*) – та́пер (-ра) (С).
Таран гидравлический – таран гі́дравлі́ч-ний (ГдрС).
Тачание (*срачивание*) – сто́чування, сто́-чення.
Тачать, стачать (*срачивать*) – сто́чувати, сточи́ти (Г*, У); [штукува́ти (У)].
Тачечник – тачка́р(-ря) (ДСТ, Сбт141).
Тачечный – тачко́вий (С).
Тачка – та́чка (Г, У, ПхБМ27); [граба́рка (Г, У, Др)];
 т. **землевозная** – т. землево́зна;
 т. **однокошесная** – т. одноколі́сна;
 т. **развалистая** – т. розло́жиста.

Твердение (*раствора*) – тве́рдення, тве́р-ді́ння;
 т. **схватывание** – тужа́віння, тужа́влення;
 т. **долговременное** – т. до́вге;
 т. **мгновенное** – т. митьо́ве.
Твердеть, затвердеть (*о растворе*) – тве́р-дути, затве́рдути (Г, Др);
 т. **схватываться** – тужа́вити (СЖМ III 100, Г, ДСТ).
Твердослойность (*дерева*) – тве́рдоша́ро́-ві́сть(-вости) (С);
 т. **односторонняя, крень** – т. однобі́чна.
Твердость (*дерева, камня*) – тве́рді́сть (-дос-ти) (Г, У, НОМ39).
Твердый (*о дереве, камне*) – тве́рдий;
 тве́рже дела́ться, сдела́ться – тве́рді́ша-ти, потве́рді́шати (Нк, Др).
Творение (*известии*) – учиня́ння.
Творило – глица́рня (Г); [грица́рня (Г, ПхБМ86); вапня́рка (У); кал(а)е́нця (Г, У); я́ма на вапно́ (Тмч)];
 т. **ручное** – г. ручна́.
Творильный (*о яме, ящике*) – учині́йний, роз-чині́йний (С).
Творильщик – вапня́р(-ра) (С).
Творить, затворить (*известь*) – учиня́ти, учини́ти, розчиня́ти, розчини́ти (Г*, У*).
Текучесть (*материала*) – ті́чкість(-кости) (ГхС); [теку́чість(-чости) (НОМ27)].
Текучий (*материал*) – ті́чкий (Г*).
Теламен – телеме́н(-на) (С).
Телега (*для возки*) – ві́з (воза) (Г, У, Тмч);
 т. **койка** – калама́жка (С); [та́чка (У)].
Тележка (*крана, для возки*) – ві́зо́к(-зка) (Г*);
 т. **верхняя** (*крана*) – в. ве́рхній;
 т. **подвижная, кошка** – в. зво́довий;
 т. **ручная** – в. ручні́й.
Тело (*сооружения*) – ті́ло (ЩцВ5, СБМ215, СПСЗ);
 т. (*колонны*) – сто́вбу́р(-ра) (ЩрА31, 59, ЩцВ5);
 т. **сыпучие** – сипе́ць(-пцю) (Т);
Темный (*цвет, помещение*) – те́мний.
Температура (*помещения*) – темпе́рату́ра (ФС);
 т. **изменяющаяся** – т. зми́нна;
 т. **постоянная** – т. пості́йна, ста́ла;
 т. **равномерная** – т. рівно́мірна.
Температурный (*о шве, напряжении*) – тем-пе́рату́рний (ФС).
Тепловой (*канал, душник*) – тепло́вий.
Теплоемкий (*материал*) – тепло́ємний (ФС).
Теплоемность (*печи*) – тепло́ємність(-ности) (ФС).
Теплонепроницаемость (*стен*) – тепло́не-пропу́скність(-ности) (ФС).

Теплонепроницаемый (*материал*) – тепло-непропускний (*ФС*).

Теплопроводность (*стен*) – теплопровідність (-ности) (*ФС*).

Теплопроводный (*материал*) – теплопровідний (*ФС*).

Теплосохранимость – теплозберіжність (-ности) (*С*).

Теплота – тепло (*ФС*).

Теплый (*о кровле, помещении*) – тёплый.

Тепляк (*сооружение*) – тепляк(-ка) (*С*).

Тер-де-сиена – сієна (*ТхС*).

Терем – терем(-му) (*Г, У*).

Тереть,-ся (*краску*) – терти,-ся (*Г, У*).

Терка (*штукатурная*) – тертка, тертушка (*Г, У, ПхБМ255*);

т. (для рабровки) – праска (*Г**);

т. ручная – п. ручна;

т. шероховатая – тертка, тертушка шереха́та;

т. штукатурная – т. тинька́рська.

Терпуг столярный – терпуг(-га) столя́рский (*НМЛ*).

Терракота – теракота (*ПхБМ280*).

Терракотовый (*о плите, поле*) – терако́тний (*ПхБМ280*);

терракотно-изразчатый – терако́тно-каля́ний.

Терраса – тера́са (*Тмч*); [пад(-ду) (*ШцВ38*)];

т. открытая – т. відкрита.

Террацо (*строит. материал*) – тера́цо (*С*).

Террофазерит (*асбесто-цементный искусственный шифер*) – терофа́зерит(-ту) (*С*).

Тес – тес(-су) (*Г, У, Тмч*); [тесни́ца (*У*); терти́ця (*Г, У, Км*)];

т. сдвоенный – т. подвійний;

т-ом обивать,-бить – тесува́ти, затесува́ти (*С*).

Тесак зубчатый – теса́к(-ка) зубча́стый (*С*).

Тесаный (*камень, брус*) – теса́ний (*ПхБМ114*).

Тесать (*бревно*) – теса́ти (*Г, У*).

Тесна, тесание – теса́ння;

т. грубая, оболванивание – т. на́чорне (*С*); [обті́сування, обтеса́ння (*СЖМ*)];

т. чистая – т. на́чисте (*С*).

Тесло – тислі́ця (*Г*, У*); [тесло́ (*Г*)].

Тесница (*доска вытесанная*) – теса́нка (*У*);

т. (доска вытесанная) – терти́ця (*У*);

т., половица – мості́на (*Г*);

т. (в заборе) – дили́на (*Г*);

т. (на кровле) – ключи́на (*Г*).

Тесовик – тесля́к(-ка) (*ДСТ*); [клюва́к(-ка) (*ПхБМ111*)].

Тесовый (*о кровле*) – теса́вий (*Г, НОМ52, СПС100*);

т. (о камне) – теса́ний (*ПхБМ114*).

Тесто (*известковое, цементное*) – ті́сто (*Г*, Др, ПхБМ70*);

т. густое – т. гу́стє;

т. жидкое – т. рі́дкє;

т. пластическое,-ное – т. пла́стичне.

Тестообразность (*асфальта*) – ті́стувати́сть (-тости) (*С*).

Тестообразный (*асфальт, раствор*) – ті́стувати́й (*С*).

Тесун – теслі́ця; [тесло́ (*Г*)].

Тетива (*лестницы*) – тя́тыва (*Г*, У*, ПхБМ55*);

т. открытая – т. ви́дна.

Техника строительная – те́хніка будіве́льна.

Технический (*надзор, условия*) – те́хнічний.

Течение (*воды, пара в отопит. приборах*) – те́чія (*Г, У, ДСТ*); [те́ча (*Г, Др*)].

Течь (*о воде, паре в отопит. приборах*) – текти́ (*Г, У*);

т. (отверстие в кровле) – прото́чина (*Г*).

Тигель (*топливника*) – бритва́ль(-ля́) (*Г, Др, ДСТ*).

Тип (*сооружения*) – тип(-пу) (*Др*).

Типовой (*о сооружении*) – типова́ий.

Тиски (*в виде хомута*) – ле́щата(-щат) (*Г, У, Др, ДСТ, ЛвБ16*);

т. (столярные, цивинка) – щемкі́ (*Г*);

т. задние, продольные – щ. подо́вжні;

т. передние, поперечные – щ. попе́рєчні;

т. с параллельными губками – щ. з рівнобі́жними губка́ми;

т. фанерные – щ. форні́рні.

Тисочки (*в pile*) – ле́щатка(-ток) (*С*).

Ток (*земляная площадка для кирпича*) – ті́к (то́ку) (*Г**);

т., течение (*воздуха, воды*) – те́чія (*Г**).

Токмарь – до́вбня (*Г, ДСТ*);

т. (трамбовка) – бу́тин(-на) (*С*); [то́лок(-ка) (*ДСТ*)].

Толевый (*о кровле, изоляции*) – то́лє́вий (*СБМ262*).

Толпа (*нагрузка*) – на́товп(-пу) (*Г, У, СБМ4*).

Толстостенный (*о здании, баке*) – грубо́сті́ний.

Толстый (*о доске, стене*) – гру́бый, товсті́й (*Г, У, НОМ6, 350*).

Толчение (*мела, кирпича*) – товчи́ння (*Г*); то́вчення (*Г, У*).

Толченка, толча (*толченный материал*) – то́вчанка (*Г**); [товч(-ча) (*Г, У*)].

Толченный (*уголь, мел*) – то́вчений.

Толчек (*при действии нагрузки на сооружение*) – по́штовх(-ху) (*С*); [товчо́к(-чка) (*Г, У*)];

т. повторяющийся – п. повто́рний.

Толща (*кладки, стены*) – то́вща (*У, Тмч*).

Толщина (стены) – грубина, товщина (ФС, НОМ355, НЗОМ29, СПС15, СБМ210);

т. в отрубе – г., т. у відрубі;

т. видимая – г., т. видна;

т. однообразная – г., т. одноманітна;

т. равномерная – г., т. рівномірна.

толщиной – завгрубшки, завтовшки.

Толщиномер – грубиномір(-ра) (С).

Толь – толь(-лю) (ТхС, МзСВХ19);

т. асфальтовый – т. асфальтовий;

т. войлочный – т. повстяний;

т. картонный – т. текстурний;

т. кровельный – т. даховий, покрівельний;

т.-пергамин – т.-пергамін;

т. просмоленный, смолистый – т. смолений.

Тон (покраски) – кольоріт(-ту) (Тмч).

Тонина, тонкость (помола цемента) – м'якість(-кости) (Г*); [тонкотá (Г); тонинá (У, Нк)].

Тонкий (о доске, стене) – тонкий;

т. (о цемента) – м'який (Г*).

Тонкомолотый (цемент, гипс) – м'якомелений (С).

Тонкослойность (дерева) – тонкошаровість (-вости) (С).

Тонкослойный – тонкошаровий.

Тонкостенный (о здании, сосуде) – тонкостінний (НЗОМ118).

Тонкость (стен) – тонкість(-кости) (С); [тонкотá, тонинá (Г, У)].

Тонна – тónна.

То(у)ннель – тунель(-лю) (ШМС).

Топить (печку) – паліти; [топіти (у пéчі) (Г, У)].

Топка (процесс) – паління, палення;

т. устройство для сжигания топлива – паливня (МхС);

т. каменноугольная – п. кам'яновугільна;

т. котельная – п. казанова;

т. непрерывная – паління неперерівне;

т. огневая – паливня вогнева;

т. очажная – п. плитяна;

т. периодическая – паління періодичне.

Топливник – паливня (МхС); [жаровище (ПхБМ278, Сбт18)];

т. герметическая – п. герметична.

Топливный – паливний (ТхС).

Топливо – пáливо (ТхС);

т. газообразное – п. газувате;

т. жидкое – п. тічне;

т. искусственное – п. штучне;

т. твердое – п. тверде.

Тополевый – тополівий.

Тополь (Populus) – тополя (Г, У, Тмч).

Топор – сокіра (Г, У, Тмч, ЛвБ8, ПхБМ53, Сбт113, НМЛ), топо(i)p(-ра) (Г, У, Тмч, НМЛ);

т. (большой) – бардаш(-ша) (Г, У);

т. двусторонний – сокіра двобічна;

т.-колун – колун(-на) (У, ДСТ);

т. косой – сокіра кóса;

т. одноручный – с. однорúчна;

т. односторонний – с. однобічна;

т. плотничный – с. теслярська.

Топорище – сокирище (С); [соки́рня (У); топоріще (Г, У)].

Топочник, топливник – паливня.

Топочный (относящ. к топке) – паливнєвий (МхС); паливниковий; (ПхБМ287);

т. (материал) – пальний (С).

Топтальщик (рабочий при глино-соломенной постройке) – топчій (ПхБМ176).

Торец (поверхность нормального сечения бревна) – торéць(-рця) (СЖМ III 131, 206, ЛвБ8, НОМ81, НЗОМ32); [сторéць(-рця) (Др); торчáк(-ка) (НМЛ); і(и)вер (НМЛ, Г*); гузі́р(-ря) (Срд, Ск); кимáк(-ка) (НОМ81, НЗОМ32)];

т. мостовой – торчáк(-ка) (ШМС);

т. скошенный – т. скіснозрізаний;

т.-цом, т.-чком (ставит кирпич) – сторч (Г).

Торкетирование (производство бетонных работ нагнетанием) – торкетування.

Торкетировать – торкетувáти (С).

Торма(о)з (копра) – гáльма (Г, ШМС).

Торф (изоляция, топливо) – торф(-фу).

Торцевание – торцювання.

Торцевать (строгать торець) – торцювáти (С).

Торцевой (о сечении, шипе) – торцéвий (С);

т. (о мостовой) – торчáковий (ШМС).

Точило (для острения) – гостріло (Г, У, Др);

т. наждачное – г. шмергелёве.

Точильный (острильный) – гострільний (С).

Точить, выточить, острить – гостріти, ви-гострити (Г, У, ДСТ, ПхБМ55).

Точка (математическая) – тóчка (КС I);

т., точение, острение – гостріння;

т. нулевая, нейтральная (инфл. линии) – точка нульова, неутрálьна (СБМ100);

т. опорная, т. опоры – тóчка опóрна (НЗОМ68);

т. перегиба – т. перегінна;

т. перехода, переходная – т. перехідна;

т. повышенная – т. підвищена;

т. пониженная – т. зніжена;

т. приложения (нагрузки) – т. прикладáль-на;

т. промежуточная – т. проміжна;

т. раздела – т. розділова (СБМ220);

т. **узловая** – т. вузлова́;
 т. **ядровая** – т. ядрова́.
Точком, торчком (*ставитъ камень*) – сторч;
 [сторцо́м (Г)].
Точность (*инструмента, пригонки частей*) –
 то́чність(-ности) (КС І);
 т. **практическая** – т. практи́чна.
Точный (*об инструменте, пригонке частей*) –
 то́чний.
Тоший (*раствор, бетон*) – пісний (Др, ДСТ,
 КвВЦД90, ПхБМ9); [валкій (СЖМ68, Г)].
Тоштитъ, отащатъ, -щитъ (*раствор*) – піснй-
 ти, спіснйти (С).
Травеллер (*подвижные леса*) – ришто́вання
 рухо́ме (С).
Травить (*дерево*) – щавіти (ТхС).
Травление – щавлення.
Трамбование – бутинува́ння;
 т. **многократное** – б. многоразо́ве;
 т. **сильное** – б. си́льне;
 т. **слабое** – б. ле́гке.
Трамбовать – бутинува́ти (С); [бути́ти (Г,
 Н, У, ДСТ); талува́ти, уталува́ти (ПхБМ36,
 Сбт148), убива́ти (Г, У)].
Трамбовка – бу́тин(-на) (ДСТ); [талі́вка (Др,
 2ТЗб, Срđ, Сбт148); то́лок(-ка) (ДСТ, 2ТЗб,
 Срđ, КвВЦД91, ПхБМ100)];
 т. (*процесс*) – бутинува́ння, бутинова́ння (С);
 т. **боковая** – бутинува́ння боко́ве;
 т. **нормальная** – бу́тин норма́льний;
 т. **пневматическая** – б. пневматичний;
 т. **послойная** – бутинува́ння пошаро́ве;
 т. **ручная** – бу́тин ручний.
Трамбовочный (*ряд*) – бутино́вий (С);
 т., **трамбовальный** – бутинува́льний.
Трамбовщик – бутина́р(-ря) (С); [бути́нник
 (-ка) (ДСТ)].
Траншея – рів (рову) (Г*); [о́кіп (окопу) (У)].
Трап, люк, смотровой колодец – лю́к(-ка) (У);
 т. (*половой*) – брудозли́в(-ва) (НС).
Трапедия (*фигура*) – трапéз(-зу) (КС І).
Трапециодальный (*о форме, системе*) –
 трапезува́тий (С); [трапезо́ідний (НЗОМ88)].
Трасс (*гидравлич. добавка*) – трас(-су) (Т).
Трассовый (*бетон*) – трасо́вий (Т).
Трафарет (*доска трафаретная*) – тавро́ (Др,
 Нк*); [трафа́рeт(-га) (ПхБМ267)].
Трафаретить (*стены, потолок*) – таврува́ти
 (Г*).
Трафаретка (*прорез в трафарете*) – тавро́-
 вина (НС).
Трафаретный (*о кисти*) – таврува́льний (С);
 [трафа́рeтний (ПхБМ266)];
 т. (*о рисунке по трафарету*) – тавро́ваний
 (Г*, Нк).
Трафаретчик – таври́вник(-ка) (Нк*).

Трахит (*камень*) – трахіт(-ту) (Т).
Трение – тертя́ (КС ІІ, НТМ І 18, НОМ79,
 СБМ5, СПСЗ);
 т. **опорное** – т. опóрне;
 т. **скользящее** – т. ко́взнé.
Тренога, треножник (*для поднятия тяжестей, бура*) – трі́ніжок(-жка) (Г, У, Др);
 [трі́ніжка, трині́жник(-ка) (Г)].
Трепел – трі́пля (Г).
Трепелный – трипля́ний (С).
Треска (*мелкие поверхностные трещины*) –
 шпа́ри (Г*).
Трескание – трі́скання, трі́ск.
Трескаться, треснуть (*о штукатурке, до-
 ске*) – трі́скати, трі́скатися, трі́снути (Г, У).
Треугольник – трику́тник(-ка) (КС І);
 т. **давления** – т. тиско́вий (С);
 т. **замкнутый** – т. зі́мкнений;
 т. **опорный** – т. опóрний;
 т. **преобразованный** (*давления земли*) –
 т. перетво́рений;
 т. **силовой** – т. сило́вий.
Треугольный (*гребень, нарезка сечение*) –
 трику́тний (КС І).
Трехгранный (*напильник, заступра сваи*) –
 тригранча́стий (КС І).
Трехдюймовка (*доска*) – трица́лі́вка (Г, Др).
Трехдюймовый (*о доске*) – трица́ле́вий.
Трехпролетный (*о балке, ферме*) – трипро-
 гінний (НОМ304, СБМ257).
Трехслойный (*о прикритии*) – тришаро́вий.
Трехцентровый (*об арке, своде*) – трицен-
 тро́вий.
Трехчетвертка (*кирпич*) – тричверті́вка (С).
Трехчетвертной, трехчетверочный (*кир-
 пич*) – тричвертко́вий (С).
Трехшарнирный (*об арке, своде*) – трису-
 ста́вний (НТМ І 57, СБМ9).
Трехэтажный – триповерхо́вий, трипове́рхий.
Трещина (*в бревне*) – розко́лина (Г, У, ДСТ);
 [розко́лятина (У, НОМ238, СПС22)];
 т., **разрыв** (*в железе, кладке*) – наді́рва,
 пере́пина (ДСТ);
 т. (*щель*) – щі́лина (Г, У);
 т. **волос(я)ная** – шпа́ра (Г, У, КвВЦД66);
 т. **кольчатая** – р. кі́льце́ва;
 т. **концентрическая** – р. концентрі́чна;
 т. **лучистая** – р. променя́ста;
 т. **морозная** – р. морóзна; морозови́ця (С);
 т. **поверхностная** – р. поверхне́ва;
 т. **радиальная** – р. радіа́льна;
 т. **рваная** – р. рва́на;
 т. **серцевинная** – р. стрижне́ва;
 т. **сквозная** – р. наскрі́зна;
 т-ну да́вать, да́ть – трі́скати, трі́скатися,
 трі́снути (Г).

Триглиф (*украшение*) – трійчак(-ка) (*ЩрА74*).

Тринидат (*твердый битум*) – тринідат(-ту) (*ТхС*).

Троетес (*звоздь*) – тритес(-теса) (*С*).

Тройник (*водопроводной трубы*) – трояк(-ка) (*ДСТ, Г**); [трійник(-ка) (*ПхБМ136*)];

т. переходный – т. перехідний.

Тройниковый – трояковий (*С*).

Тройной – потрійний.

Тросс (*лифта*) – лінва (*Г**);

т. витой – л. кручена, звита;

т. оттяжной – л. отосна;

т. проволочный – л. дротяна;

т. спиральный – л. спіральна.

Тростник – очерёт(-ту) (*Г, У*).

Тростниковый (*о кровле, стене*) – очеретяний (*Г*).

Тротуар – пішохід(-ходу) (*ШМС, КчСС12*).

Тротуарный (*относящ. к тротуару*) – пішохідний (*ШМС*).

Труба (*водопроводная, искусств. сооружение*) – труба водопровідна (*Г, У, ПхБМ195*); [рұра (*ДСТ, Сбт151*)];

т. вентиляционная – т. провітнювальна;

т. водоносная – т. водоносна;

т. водоотводная – т. водовідвідна;

т. водоотливная – т. водовідливна;

т. водопроводная – т. водопровідна;

т. водосточная (*вертикальная*) – рінва (*Г, У, Др, ДСТ, ЩрА75, ПхБМ238*);

т. в. (*горизонтальная*) – ріштак(-ка) (*СЖМ I 91*);

т. в. (*для конденсационной воды*) – т. водостічна;

т. воздухопроводная – т. повітропровідна;

т. восходящая – т. догірна;

т. впускная – т. впускна;

т. всасывающая – т. всисна;

т. выпускная – т. випускна;

т. вытяжная, духовая – т. витяжна;

т. гибкая – т. гнучка;

т. глазурированная, поливная – т. полів'яна;

т. гончарная – т. череп'яна;

т. дренажная – т. дренажна;

т. дымовая, дымоводная – димар(-ря) (*Г, У, Тмч, КвВЦД97, ПхБМ279, СБМ108, ЕвДВД35*);

т. д. (*печная, главная*) – комин(-на) (*Г, У, Тмч, КчСС19, КвВЦД35, ПхБМ227, Сбт81*);

т. д. (*верхняя часть*) – верх(-ха) (*Г, У, Тмч, Ск, НМЛ*);

т. дымоventилиционная – димар провітнювальний;

т. дымоводная, дымовая – димар(-ря);

т. дымоотводная – т. димовідвідна;

т. забивная – т. забивна;

т. закрепительная – т. закріпна;

т. канализационная – т. каналізаційна;

т. клепанная – т. нютівана;

т. коленчатая – т. колінчата;

т. коренная – димар головний (*С*); [бовдур(-ра) (*Г, У, Тмч, КвУС15*)];

т. нагревательная – т. нагрівна;

т. наполнительная т. наповняльна;

т. напорная – т. напірна;

т. нисходящая – т. додільна;

т. обратная – т. зворотна;

т. обсадная – т. цямрова;

т. обходная – т. обмінна;

т. огневая – т. вогнёва;

т. опускная – т. опускна;

т. отводная – т. відвідна;

т. паропроводная – т. паропровідна;

т. переходная – т. перехідна;

т. печная – комин(-на);

т. подающая – т. подавальна;

т. подводящая – т. підвідна;

т. подъемная – т. підіймна;

т. подземная – т. підземна;

т. приводящая (*воздух*) – т. підвідна;

т. прогарная, пламенная – т. вогнёва;

т. распределительная – т. розподільна;

т. ребристая – т. ребрована;

т. сборная – т. збірна;

т. сводчатая – т. склепінна;

т. сдвоенная – т. подвоєна;

т. сливная – т. зливна;

т. соединительная – т. злучна;

т. спускная – т. спускна;

т. стенная – рінва настінна;

т. сточная – рінва (*Г*);

т. фановая (*ватерклозета*) – т. вихідкова (*С*);

т. циркуляционная – т. обігова, циркуляційна;

т. шахтная, колодец (*кессона*) – колодязь (-зя) (*Г**).

Трубка – трубка (*Г, У*);

т. воздухоотводная – повітровідвідна;

т. переливная – т. переливна;

т. расхожая – т. видавна;

т. сигнальная – т. гаслівна;

т. сомкнутая – т. зімкнена;

т. спиральная – т. спіральна;

т. холостая – т. запобіжна.

Трубный (*относящ. к трубе*) – трубний (*С*);

т. (*относящийся к водоотводной трубе*) – ринвовий (*С*);

т. (*относящ. к дымовой трубе*) – димарний (*С*);

т. (*о дверце дымохода*) – кагляний (*Г*).

Трубопровод – трубопрóвід(-вода) (МхС).
Трубопроводный (о сети) – трубопрóвідний (МхС).
Трубопроводчик – трубопрóвіднік(-ка) (С).
Труборез – труборі́з(-за) (МхС).
Трубочист – сажотру́с(-са) (Г, У, ДСТ).
Трубчатый (о сечении, форме) – трубча́стий (С).
Трупореховатость, трупорешина – трухля́тина (Г, У).
Труха (древесная) – поро́хня (Г); [по́трух(-ха) (Г); тру́ха, поте́ру́ха (У)].
Трухлявость (дерева) – трухля́вість(-вості) (С).
Трухлявый, трухлеватый (о дереве) – трухля́вий (Г, У, Тмч).
Тумба (у наличников) – ту́мба (С);
 т. (ограждающий столбик) – стовпе́ць (-пця) (Г).
Туннель – туне́ль(-лю) (ШМС).
Тупой (инструмент, угол) – тупи́й.
Турникет – коби́льниця (Г); турніке́т(-та) (С).
Тусклый (о цвете покраски) – тья́ний (Г, У, Тмч).
Тускнеть (о цвете покраски) – тья́ні́тися, тья́ні́ти (С).
Тщательность (работы) – старáнність(-ности).
Тщательный (о работе) – старáнный.
Тын (род забора) – тин(-ну) (Г, Др, ДСТ, КчСС10);
 т., часто́кол – часто́кл(-ко́лу) (У).
Тынина – тиня́нка (Г).
Тынить – тини́ти (Г).
Тычек (кирпич) – попере́чик(-ка) (НС); [тічо́к (-чка) (ПхБМ138)];
 т. (вставной шип для камней) – за́кладень (-дня) (НС);
 т. вставной – з. вставни́й;
 т. двойной – попере́чик подві́йний;
 т. сквозной – п. на́скрі́зний.
Тычковый (ряд кладки) – попере́чико́вий (С).
Тяга, гзымс – гзымс(-сý) (СЖМ, Г, ШцВЗ); [ві́дтя́жка (НМЛ)];
 т. (воздуха) – тяг(-гу) (Г, ДСТ);
 т. (для укрепления дерика) – ото́са (Г*); [тя́га (НТМ162); тягло́, тяго́вина (НЗОМ10)];
 т., стя́жка – стя́гель(-ля) (Г*);
 т. анкерная – с. я́кірний, а́нкерний;
 т. вытяжная – тяг ви́тяжний;
 т. естественная – т. при́родний;
 т. искусственная – т. шту́чний;
 т. обратная – т. зворóтний;
 т. опрокидывающаяся – т. переки́дний;
 т. побудительная – т. допо́мічний (С);

т. подкосная – стя́гель косяко́вий;
 т. профилированная – гзымс профі́льований;
 т. профильный – г. профі́льний;
 т. сильная (воздуха) – тяг ве́лікий;
 т. слабая (воздуха) – т. ма́лий;
 т. стенная – гзымс на́стійний;
 т. штукатурная – г. тинька́рський;
 т-гу тяну́ть – гзымсва́ти (С).
Тягучесть (материала) – тяглі́стість(-тости), тягучі́сть(-чости) (ТхС).
Тягучий (о материале) – тяглі́стий, тягучи́й (ТхС).
Тяж – тяж(-жа) (НЗОМ52); [сно́за (НМР)];
 т., стя́жка – стя́гель(-ля).
Тяжелый, тяжеловесный (о конструкции) – ва́жкий (СПС22).
Тяжесть (сооружения) – тяга́р(-ра) (ШцВ4, Г*);
 т. соб́ственная – т. вля́сний.
Тянуть (лопась) – тягті́ (Г, У);
 т. (пилу) – (по)тяга́ти (МЕ III 30);
 т. тягу – гзымсва́ти (С).

У

Убивание – убивáння, убиття́.
Убивать, -бить, -ся (грунт) – убивáти, убі́ти, -ся (Г, У, Тмч).
Убирать, убирать (леса) – розри́штувати, розри́штува́ти (С);
 у. (временную постройку) – уби́рати, уба́рати (У);
 у. (железн. связи) – зді́ймáти, зді́йня́ти (Г*);
 у., облицо́вывать (стену) – личку́вати (Г*);
Уборка (лесов) – розри́штува́ння, розри́штува́ння;
 у. (временной постройки) – уби́рання;
 у. (желез. связей) – зді́ймáння, зня́ття;
 у., облицо́вка (стены) – личко́вання.
Уборная – приби́ральня (С); [уби́ральня (ДСТ, Сбт89); чепу́рня (Др)].
Убывание (напряжений) – ме́ншання.
Убывать (о напряжениях) – ме́ншати (КС Г).
Увенчивание, -чание (колонн, стен) – ви́нцюва́ння, по́вінцюва́ння;
 у. (крыши) – ви́вершува́ння, ви́верша́ння, ви́верше́ння.
Увенчивать, -чать, -ся (колонну, стену) – ви́нцюва́ти, по́вінцюва́ти, -ся (С);
 у. (крышу) – ви́вершува́ти, ви́вершити (Г*);
Уводить, увести (дым) – ви́во́дити, ви́вести (Г*);
Уводка (дыма) – ви́від(-воду) (Г*, Тмч).
Угарный (о печи, газе) – ча́дний (Г, У, Тмч).
Углобимс – ку́тівка би́ндюго́ва (С).

Угловатый (о щебне, песке) – рубчастый (СПС5).

Угловый (о внутреннем угле) – кутовый (КС I, ПхБМ195);

у. (угольный, на угле находящийся) – наріжний (Г, У, Тмч);

у., **уголковый** (о железе) – кутівковий (НОМ236).

Углубитель (сверла) – заглибник(-ка) (ДСТ).

Углубление (в кладке, грунте) – заглибина (У, ДСТ);

у. (процесс) – заглиблювання, заглиблення;

у. (величина углубления) – заглибка (С); [углибка (НЗОМ56)];

у. (котлована) – підглиблювання, підглиблення, поглиблювання, поглиблення;

у. **воронкообразное** – заглибина лійкувата.

Углублять, -бить (сваю) – заглиблювати, заглибити (АПС);

у. (котлован) – підглиблювати, підглибляти, підглибити (Г), поглиблювати, поглибити (АПС);

у-ся (в грунт) – укопуватися, укопатися (Г, У).

Угол (фигура; внутренний здания) – кут(-та) (Г, У, НТМ I 19);

у. (внешний, наружный, выступающий здания) – ріг (рогу) (Г, У, ЩцВ34);

у. (вид обтески) – нісок(-ска) (Г*);

у. **входящий** (свода) – к. вхідний (С);

у. **закругленный** (печи) – ріг заокруглений;

у. **острый** (здания) – к., р. гострий;

у. **прямой** – к., р. протий, прямиї;

у. **тупой** (здания) – к., р. тупий;

у. **составлять, -вить** – к. утворювати, утворювати;

у. **срезать, срезать** – ріг зрізати, зрізати.

Уголковый (о железе, профиле) – кутівковий (НОМ236).

Уголок (железный) – кутівка (Ск, Др, НОМ315, НТМ I 137); [кутничок(-чка) (ПхБМ24)];

у. **жесткости** – к. цупкісна (С); к. штівносна;

у. (не)равнобокий – к. (не)рівнобока;

у. **парный** – к. паріста;

у. **поясной** – к. поясна;

у. **стыковой** – к. стикова.

Уголь – вугіль(-гля) (ГрС);

у. (соб.) – вугілля.

Угольник (плотничный) – вінкель(-кля) (Г);

у. (внутренний) – кутнік(-ка) (С);

у., **угловая оковка** – наріжок(-жка) (С);

у. (деталь конструкций, чертежный) – коси́нець(-нца) (Г*, У, ДСТ).

Угольный (из угля) – вугляний;

у. (относ. к углю) – вугільний;

у., **угловой** (о внутр. угле) – кутовий (С);

у., **угловой** (о наруж. угле) – наріжний (Г).

Удар (бабы) – удар(-ру) (Г, У, Ск, Др, НОМ78, НЗОМ34);

у. **быстроповторяющийся** – у. хуткоповторний;

у. **внецентренный** – у. позацинтрівий;

у. **прямой** – у. безпосередній;

у. **упругий** – у. пружний;

у. **центральный** – у. центральний.

Ударный (о нагрузке, приспособлении) – ударний (НОМ45).

Удельный (о весе, работе) – питомий (НОМ348).

Удлинение (балки) – здовжування, здовження;

у. (от температуры) – довшання;

у. (величина удлинения) – подовження (С), відовження (ДСТ, НЗОМ5);

у. **абсолютное** – з. абсолютне (НОМ17);

у. **линейное** – з. лінійне;

у. **остаточное** – з. залишкове;

у. **относительное** – з. відносне (НОМ17);

у. **упругое** – з. пружне.

Удлинять, -нить (балку) – здовжувати, здовжити (Г, У); [відовжувати, відовжити (Г); подовжувати, подовжити (Г, У, Тмч)];

у-ся (о стержне) – довшати, подовшати (СЖМ I 218, Г, У).

Удобокопаемый (грунт) – копкий (У).

Удобопереносимость (подмостей) – похватність(-ности) (С).

Удобопереносимый (о подмостях) – похватний (Г).

Удобоподвижность (копра, крана) – рухкість (-кости) (С).

Удобоподвижный (копер, кран) – рухкий (С).

Ужовка, прутяной канат – гужівка, вітка (Г).

Узда (для скрепления стропильных ферм) – загнуздок(-дка) (Г*).

Узел (фермы) – вузол(-зла) (Г, У, Тмч, НЗОМ77, НТМ I 60, СБМ18);

у. **жесткий** – в. цупкий, штивний;

у. **сварной** – в. зварний;

у. **электросварный** – в. електрозварний.

Узловой (о нагрузке) – вузловий (СБМ38);

Узор (кладки) – візерунок(-нка) (ЩцВ8);

у. **наводит, навести** – візерункувати, по-візерункувати (С).

Узорный (о перевязке) – візерунковий (С).

Указатель (притока воздуха) – ука́зник(-ка) (Г*, У); [показник(-ка) (ДСТ), показчик(-ка) (Г, У)].

Укатка, укатывание – коткування (С), коткування (ДСТ, Др); [прико́чування (ДСТ)].

Укатывать, -тать (катком асфальт, грунт) – коткувати, покоткувати (У).

Укладка, укладывание (*балок на место*) – укладання, укладення;

у. (*киричи в штабель, складывание*) – складання, складення;

у. (*умащивание камня*) – уможування, уможщення;

у. **в клетки** – кліткування (С);

у. **плашмя** – уможування плазом;

у. **парно** – у. парами.

Укладчик – укладач(-ча) (Нк), [кладій (Г, ДСТ), укладальник(-ка) (Г, У), укладільник(-ка) (Г, У)].

Укладывать, укласть, уложить,-ся (*балку на место*) – укладати, укласти,-ся (Г, У, НЗОМ62, КвДВД24);

у., складывать (*в штабеля*) – складати, скласти,-ся (Г);

у., умащивать (*камень*) – уможувати, уможтити (Г, У);

у. **обвязку** – ошепляти, ошеплити (НМР);

у. **рядами** (*кров. железо*) – слати ряди (НМР).

Уклон (*стены*) – спад(-ду) (ГДС);

у. **легкий** – с. малій;

у. **обратный** – протиспад(-ду) (С).

Уколачивание – убивання, убиття.

Уколачивать, уколотить (*бетон*) – убивати, убити (Г, У, Тмч).

Укорачивание, укорочение (*балки*) – прикорочування, прикорочення;

у-чение относительное – прикорочення відносне.

Укорачивать,-ротить,-ся – прикорочувати, прикорочати, прикоротити,-ся; [укорочати, укоротити,-ся (Г, У)];

у-ся – коротшати (НОМ341).

Укосина – укосина (С).

Украснение (*архитектурное*) – оздоба (Г, У, ШцВ4);

у. **лепное** (*фасада*) – о. наліпна;

у. **резное** – о. різбярська; мерэжка (НМЛ);

у. **фигурное** – о. фігурна;

у. **цветное** – о. кольорова.

Укрепля,-пление (*балки*) – укріплювання, укріпління, укріплення;

у. **искусственное** – у. роблене.

Укреплять,-пить (*балку, грунт*) – укріплювати, укріпляти, укріпити; [зміцнювати, зміцняти, зміцнити (Г, У)];

у. **дерном, дерновать** – дернувати (СЖМ, Г).

Укрепляющий (*о болте, одежде*) – укріпний (С).

Улегаться (*о грунте, песке*) – злягатися, злягтись (Г*).

Ультрамарин (*краска*) – ультрамаріна (ТхС).

Умбра (*краска*) – умбра (ПхБМ265).

Уминание – уминання, ум'яття.

Уминать, умять (*глину*) – уминати, ум'яти (Г, У).

Универсальный (*о конструкции, сортаменте*) – універсальний (С).

Упирание – упирання, уперття.

Упирать, упереть,-ся (*балку*) – упирати, уперти,-ся (Г, У).

Уплотнение (*стыка*) – ущільнювання, ущільнення;

у. (*шва кладки*) – защільнювання, защільнення;

у. (*бетона, грунта*) – збивання, збиття.

Уплотнять,-нить,-ся (*стык досок*) – ущільнювати, ущільнити,-ся (Др);

у. (*шов кладки*) – защільнювати, защільнити (Д);

у. (*бетон, грунт*) – збивати, збити (Г*, КчСС11, КвВЦД91).

Упор, упорина – упора; [упорина (МзСВ Х 28), підпора (У, ДСТ)];

у., упирание (*процесс*) – упирання, уперття;

у., опирание (*свода*) – опирання, оперття.

Упорна – упірка (Г); підпора, підпірка (У).

Упорный (*о стойке, плите*) – упорний (С).

Упругий (*о деформации, прокладке*) – пружний (ФС, Др); [пружистий (ДСТ), пружинуватий (Г)].

Упругость (*балки, грунта, фундамента*) – пружність(-ности) (НОМ7).

Упружиться, пружинить (*при трамбовании*) – пружинити (СЖМ).

Уравнивание – зрівнювання, зрівнення;

у., выравнивание (*поверхности земли*) – вирівнювання, вирівняння, вірівнення.

Уравнивать,-нять (*делать ровным*) – зрівнювати, зрівняти (Г, У);

у., выравнивать (*поверхность земли*) – вирівнювати, вірівняти (Г, У).

Уравнитель (*конструкция*) – вирівнювач(-ча) (С).

Уравнительный (*о приборе, шве*) – вирівняльний (ДСТ).

Уравновешивание,-шение (*призмы обрушения, распора*) – зрівноважування, зрівноваження.

Уравновешивать,-сить,-ся (*призму обрушения, распор*) – зрівноважувати, зрівноважити,-ся (Г, У, НОМ10, СБМ18, НЗОМ18, НТМ119).

Уралит (*камень*) – ураліт(-ту) (Г).

Уровень (*поверхность уровня*) – рівень(-вня) (Г, Др, ДСТ, НТМ161);

у. (*инструмент*) – поземниця (С), ґрунтовага (СЖМ, У, Др);

у. перекладной – позёмниця перекладна;
под уровень (класть) – під позёмницю.

Урок (работы) – нórма (С); [на́кид(-ду) (НМПр); урок(-ка) (У)];

у. дневной – н. дённа.

Урочный (о работе) – нормóв(ан)ий (С); [закладний (Г)];

у-ное положение – нórми робітні (С).

Ус (во врубке) – скіс (скосу) (С); [вус(-са) (ПхБМ59)].

Усадка (бетона, процесс) – зступáння, зступлення;

у. величина – зступ(-пу) (С);

у-ку давать, дать – зступáтися, зступітися (Г).

Усадочный (коэффициент) – зступний (С).

Усадьба – садіба (Г, У).

Усадельный (о постройках) – садібний.

Усиление (балок) – підсілювання, підсілення;

у. (движения воздуха) – збі́льшування, збі́льшення.

Усиленный (о балке, ферме) – підсілений;

у. (о притоке воздуха) – збі́льшений.

Усиливать, -лить (балку) – підсілювати, підсілити (Г, У);

у., увеличивать (силу удара бабы, движения воздуха) – збі́льшувати, збі́льшити (Г, У).

Усилие (в стержне) – зусі́лля (Г, Др, СБМЗ, НТМ I 20); [поту́га, на́ту́га (Г, У)];

у. второстепенное – з. другорядне;

у. выжимающее – з. витискне́;

у. вытягивающее – з. витяжне́;

у. главное – з. головне́;

у. касательное – з. доті́чне;

у. крутящее, скручивающее – з. круті́льне, з. закру́тне́;

у. переменное – з. змінне́;

у. перерезывающее – з. перері́зне́;

у. предельное – з. грани́чне́;

у. разрывное – з. розривне́;

у. растягивающее – з. розтя́жне́;

у. сгибающее – з. гну́че́;

у. сдвигающее, складывающее – з. зсу́вне́;

у. сжимающее – з. стискне́;

у. срезающее – з. зрі́зне́.

Условия технические – умóви техні́чні.

Устав строительный – стату́т(-га) будівельний.

Усталость (металла) – вто́ма, висна́га (НОМ59).

Устанавливать, -новить (копер) – установля́ти, установи́ти (Г, У, НЗОМ52);

у., ставить (наліса́д) – ста́вити, поста́вити (Г, У).

Установка (копра, процесс) – установля́ння, установле́ння, уставля́ння;

у. (сооружение) – уста́ва (С);

у., ставление (наліса́да) – ста́влення, поста́влення;

у. батарейная – у. батері́йна;

у. вгладь (со стенами рам) – установля́ння у́рівень (У).

Установочный (о работах) – установ́ний (С).

Установщик – уставля́ч(-ча) (С).

Устой (арки, свода) – стоя́н(-на́) (Г, У, СБМ253).

Устойчивость (сооружений) – стійкі́сть(-кости) ста́нівкі́сть(-кости) (С); (У, СПС5);

у., прочность (материалов) – трівкі́сть(-кости), (Др); [трива́лість(-лости) (Г, Др)].

Устойчивый (о сооружении, стержне) – стійкий (У, Др); ста́нівкий (СЖМ III 341, Г); [держкий (ДСТ); непохі́тний (У, Срđ)];

у., прочный (материал) – тривкий (СЖМ); [трива́лий (Г, Др)].

Устраивать, устроить – зла́годжувати, зла́годити (Г);

у., сооружать – збудовува́ти, збудува́ти (У);

у. леса – риштува́ти, зриштува́ти (Г);

у. каркас – снасти́ти, оснасти́ти (що) (Г*).

Устрагивать, устрогать (утонить, -острогать) – зстру́гувати, зструга́ти (ПШ).

Устройство – зла́года (Г, Др);

у. (процесс) – зла́годжування, зла́годження́;

у. (внутр. строение, контрукция) – будо́ва (Г);

у., сделание (ограды) – зрóблення́;

у., сооружение (оснований) – будува́ння, збудува́ння;

у. вентиляционное – зла́года прові́трювальна́;

у. вытяжное – з. витя́жна́;

у. подъемное – з. піді́ймна́.

Уступ – при́ступок(-пка) (Г, У);

у., обррез (стены) – усту́п(-пу) (СЖМ, У, НЗОМ55);

у-пами расположенный – східча́стий.

Устье (канавы) – у́стя (Г);

у. (вентиляционного канала) – відту́лина (Др);

у. печи – челю́сті(-тів) (Г, У, Тмч, СЖМ III 225, КчСС22, НМЛ);

у. подпечное – шійка підпі́чна (С).

Усушка (дерева) – усу́шка (С); [вісу́шка (ДСТ)];

у., усыхание (процесс) – усиха́ння, усóхнення́.

Усыхать, усохнуть (о дереве) – усиха́ти, усóхнути (Г, У, ЛвБ9).

Утаптывание (глины, соломы) – утѡптуван-
ня, утѡптання.

Утаптывать, утоптать (глину, солому) – утѡп-
тувати, утѡптати (У).

Утепление (стен) – утѣпловання, утѣплення.

Утепленный (о стене, сооружении) – утѣп-
лений (С).

Утеплять, -лить (постройку) – утѣпловати,
утѣпляти, утѣплити (С).

Утечка (воздуха, воды) – вѣтік(-теку) (Др,
ДСТ).

Утолщать, утолщить (стену) – потѡвщувати,
потѡвстити, погрубшувати, погрубшити
(С).

Утолщение – потѡвщування, потѡвщення,
погрубшування, погрубшення, згрубіння
(ДСТ);

у, вута (балки) – погрубшення.

Утонение (колонны) – потѡншування, потѡн-
шення.

Утонять, -нить (колонну) – потѡншувати, по-
тѡншити (У).

Утрамбовка, -вывание – забутиновування,
забутинування;

у. (результат процесса) – забутиновання.

Утрамбовочный (слой, инструмент) – бути-
нувальний.

Утрамбовывать, -бовать, -ся – забутинову-
вати, забутинувати, -ся (С); [забутити (ДСТ),
утальбовувати, уталювати, уталити, -ся
(СПС4)].

Утюг (для асфальта) – гладѣло (С).

Утюжить (асфальтовый слой) – гладити (Г,
У).

Ухват (для укрепления водосточных труб) –
рогачик(-ка) (Г, У); [рогач(-ча) (У, Др)].

Ухо (бабы) – вѣхо, вушко (Г, У, СБМ19).

Участок (сооружения, работ) – дѣльниця
(Г*, НЗОМ22, Сбт57, СБМ103); [дѣлянка
(Г, НОМ67, Сбт60)];

у, часть – частѣна;

у. выемочный – д. виймѡва;

у. строительный – д. будѣвельна.

Ушак (в лесах) – вушак(-ка) (Сбт154).

Ушат (для раствора) – цебѣр(-брѣ) (Г*, У);
[цебрѡ, шаплѣк(-ка) (Срд)].

Уши (вырубка для соединения деревянных ча-
стей) – уші (НМР).

Уширение (основания, предмет) – рѡзшир
(-ру) (С);

у. (процесс) – рѡзширювання, рѡзширен-
ня.

Уширять, -рить (основание) – рѡзширюва-
ти, рѡзширяти, рѡзширити (Г*).

Ушко (бабы) – вѣшко (Г, У);

у. вилкообразное – в. рѡзвѣлкувате.

Ф

Фабрика (здание) – фѣбрика, вирѡбня (ТхС).

Фальц – фѣлец(-льця) (ЛвБ5, ПхБМ279,
НМЛ); [залѣм (ДСТ)];

ф. коньковый – ф. грѣбінний, грѣбенѣвий;

ф. косой – ф. похѣлий (С);

ф. лежачий, плоский – ф. лежѣчий
(ПхБМ239);

ф. переплетный – ф. рѣ(я)мовий;

ф. S-образный – ф. S-подѣбний;

ф. стоячий, гребневой – ф. стоячий
(ПхБМ239).

Фальцевание, -цовка (досок) – фальцовѣан-
ня.

Фальцовать (доски) – фальцовѣати (С).

Фальцовка, фальцу(е)бель (инструмент) –
фальцѣанѡк(-нка) (С); [фальцѣвка (НМЛ)].

Фальцовочный (об инструменте, работах) –
фальцѣвний (С).

Фальцовщик – фальцѣвник(-ка) (С).

Фалѣ, язычек (щѣколды) – язичѡк(-чкѣ) (Г*).

Фанера, фанерка – фѡрнѣр(-ра) (У, Тмч, ДСТ);

ф. волнистая – ф. хвилястий;

ф. клееная – ф. клѣений (ДСТ);

ф. крапчатая – ф. крапковѣий (С);

ф. многослойная – ф. многѡшарѡвий;

ф. фигурная – ф. фѣгурний.

Фанерный, фанерочный (из фанерок) –
фѡрнѣрный (С); [фѡрнѣровѣий (ДСТ)].

Фасад (здания) – чѡлѡ (СЖМ III 182, Г, У,
Тмч, ШцВ38, ЩрА54, МзСВХ8, ПхБМ20,
Сбт10);

ф. боковой – причѣлок(-лка) (Г);

ф. глухой – ч. слѣпѣ;

ф. задний – зачѣлок(-лка) (С);

ф. лицевой, передний – ч. перѣднѣ (С);
[лицѣ (У, ДСТ)];

ф. уличный – ч. з вѣлицѣ.

Фасадный (о камне, облицовке) – чѡловѣий
(Г, Др, ДСТ); [чѣльний (У)].

Фаска (в камне, филенке) – фѣска (Г*, НМЛ);
[ѡдвѣлик(-ка) (НМЛ)];

ф. скошенная – ф. скѣснозрѣзна (С); скѣ-
сок(-ска) (ДСТ);

ф. снимать – фаскувати (С).

Фасонка, фасонная вставка – ѡбрѣска, ѡбри-
сѣвка (С).

Фасонный (о железе, вставке) – ѡбрисѡвий
(Др); [фасѡнный (ДСТ)].

Фаут (порок дерева) – фавт(-ту) (С).

Фахверк – покѣлтѣ (С).

Фахверковый – покѣлтѣний (С).

Фашина – тѣраска (ШМС); [в'язка (СЖМ III
634)];

ф. двукомельная – т. митусна, т. двогузи-
рэва (С);
ф. однокомельная – т. одногузирева;
ф. прутяная – т. хворостяна.
Фашинник – тарас(-су) (Г, У, Др, ПхБМ37);
ф-ком мостить – тарасувати (Г).
Фашинный (о кладке, ростверке) – тара-
совий (У, ДСТ); [тарасниковий (Др)];
Фаяс-скоба (окаймляющая плиту полоса
железа) – облямніця (НС).
Фелергубель (для строгання гребней) –
фелергубель(-бея) (С).
Ферма – зв'язень(-зня) (Срд); [фэрма (НТМІ29,
СБМ18)];
ф. арочная – з. луковий;
ф. арочно-подкосная – з. косяково-луковий;
ф. балочная – з. трямний;
ф. безраскосная – з. безкосцевий;
ф. большого пролета – з. великопрогінний;
ф. ветровая – з. вітровий;
ф. висячая – з. висний;
ф. двух-, трехшарнирная – з. дво-, трису-
ставний;
ф. зубчатая, пильчатая – з. зубчастий, пил-
куватий;
ф. качающаяся – з. хиткий;
ф. клепаная – з. нютіваний;
ф. консольная – з. консольний;
ф. кружальная – з. кружинний;
ф. мансардная – з. мансардовий;
ф. многораскосная – з. многокосцевий;
ф. неразрезная – з. нерозрізний; [з. тяглий];
ф. параболическая – з. параболічний;
ф. плоская – з. пліский;
ф. подвесная – з. почіпний;
ф. подносная – з. косяковий;
ф. подъемистая – з. вигінистий;
ф. полигональная – з. полігональний;
ф. полупараболическая – з. полупарабо-
лічний;
ф. полураскосная – з. полукосцевий;
ф. приподнятая – з. піднятий;
ф. пробная, опытная – з. спробний;
ф. пространственная – з. просторовий;
ф. разборная – з. розбірний;
ф. раскосная – з. косцевий;
ф. решетчатая – з. гратчастий;
ф. ригельно-подвесная – з. банто-почіпний;
ф. ригельно-подкосная – з. банто-косяко-
вий;
ф. рыбовидная – з. рибуватий;
ф. свободнолежащая – з. вільнолежний;
ф. серповидная – з. серпуватий;
ф. сплошная – з. суцільний;
ф. статически (не)определимая – з. ста-
тично (не)визначний;

ф. стропильная – з. кроквівий;
ф. трапецевидная, цоидальная – з. тра-
пезуватий;
ф. трапецидально-подкосная – з. тра-
пезо-косяковий;
ф. треугольная – з. трикутний;
ф. трехстенная – з. трістінковий;
ф. шпренгельная – з. підсилковий;
ф. шековая – з. причілковий.
Фибра, волокно (сечения) – волокно, жіл-
ка (Г*, У).
Фибрит (материал) – волокніна.
Фигуры взаимные – ф. взаємні.
Фиктивный (о стержне, нагрузке) – фік-
тивний (НОМ305).
Филенка – тахля (Г, ДСТ, СЖМ III 236);
[картка (ПхБМ61); кватірка (НМЛ)];
ф. наплавная – т. напускна (С).
Филеночный (о клепке, пласте) – тахльо-
вий (С).
Филенчатый (о двери) – тахльований (ДСТ,
Сбт90);
ф. (о соединении) – тахлястий (С).
Фильтр (для очистки воздуха) – фільтра
(У); [щіділо (Г, Тмч)].
Фильтрация (просачивание воды в котло-
ване) – фільтрація (С).
Фильтрование – фільтрування.
Фильтровать (воздух) – фільтрувати (У);
[щідити, переціджувати (Г, У)].
Фильтрующий (колодец, материал) – філь-
траційний.
Фла(я)нец – криси(-сів) (Г*, Др);
ф. глухой – заглушка крисова (МхС);
ф. соединительный – криси злучні.
Фланцевый (кирпич, изразец) – крисовий
(МхС).
Флейца, флец (кисть волосяная для нане-
сения лаку) – фляйц(-ца), щіт'як волосяний
(С); [флеца (ПхБМ266)].
Флейцовать, флецовать – флейцювати (С).
Флигель – офіціна (У, Тмч, ДСТ), флігель
(-ля) (У); [охвицини, придомок (Г)].
Флигельный – офіційовий, флігельний (С).
Флюат – флюат(-ту) (ТхС, ПхБМ259).
Флю(у)датирование – флюатування.
Флю(у)дировать (штукатурку) – флюату-
вати (С).
Флюгарка, дефлектор – газотяг(-га) (НС);
[дефлєктор(-ра); флюгарка (ПхБМ240);
верх(-ха), каптур(-ра) (У)];
ф. воздушная – повітряг(-га) (С);
ф. дымовая – димотяг(-га) (С).
Флюгер – вітровказ(-за) (С); [погódка, погód-
ник(-ка) (Г, У)];
ф. подвижной – в. поворітний.

Фокус (силового многоугольника) – фóкус (-са) (КС II);
ф. купольный – ф. баньовий.
Фольга – шуміха (Г).
Фон (покраски) – тло (Г, У, Др).
Фонарь световой – вікóнце освітнé (С); [світлі́нець(-нця) (ПхБМ275)].
Форма (ящик для набивки бетона глинобитных стен) – фóрма (Г, У, КчСС, НОМ7, СНСЗ, Сбт148);
ф. бездонная, пролетная – ф. бездénна;
ф. лежащая – ф. лежáча;
ф. открытая – ф. відкрíта;
ф. отливная – ф. виливна́;
ф. парная – ф. парíста;
ф. переносная – ф. переносна́;
ф. подъемная – ф. підйíмна (С);
ф. прессовочная – ф. гнітна́;
ф. разборчатая – ф. розбірна́ (КвВЦД91);
ф. стенная (для бетонирования) – ф. стінна;
ф. угловая – ф. наріжна.
Формат (кирпича, черепицы) – формáт(-ту) (Ш).
Формование, -мовка, формирование, -ровка (бетона, процесс) – формувáння (У, Др, ДСТ);
ф-ка машинная – ф. машинне;
ф. ручная – ф. ручнé.
Формовать, -мировать (бетонные изделия) – формувáти (У).
Формовочный, -вальный (ящик, работа) – формівний (ПхБМ176); формувáльний (Др, ДСТ).
Формовщик – формувáльник(-ка) (Др); [формівні́к(-ка) (ДСТ)].
Форточка (оконная) – кваті́рка (СЖМ, Г, У, Др, КчСС17, НМЛ);
ф. откидная – к. відкидна́.
Форточный (о приборах) – кватирко́вий (У).
Фрамуга – фрамúга (НМЛ);
ф. глухая – ф. суцільна;
ф. откидная – ф. відкидна́.
Фрамужный (относящийся к фрамуге) – фрамугóвий (С).
Фриз – пошивка (ЩрА48, ЩцВ4); фрíz(-зу) (ЩцВ4, ПхБМ67); [різбля́нка (ЩрА74)];
ф. окладной – п. накладна́; ф. накладний.
Фризовый – пошивко́вий (С); фризовий (ПхБМ114).
Фронт (сооружения) – фронт(-та) (ЩцВ32).
Фронтальный – чоловий, чільний (У*).
Фронтон – на́чілок(-лка) (ЩрА68, ЩцВ36, Др, ПхБМ234); на́чільник(-ка) (ЩрА68); [фронтóн(-на) (ЩрА68, МзСВХ28, НМЛ, НМПр)];

ф. лестничный – н. сходовий;
ф. открытый – н. непокрíтий.
Фронтонный (о стене) – на́чілковий (С).
Фуганок – фугáнок(-нка) (Г, У, Др, ДСТ, ПхБМ56 НМЛ); [спуст(-та) (Др)];
ф. двойной, простой – ф. подвійний.
Фуганочный (относящийся к фуганку) – фуганко́вий (У).
Фугование, фуговка – фугувáння; фугóван-ня (С).
Фуговать (доски) – фугувáти (Г*, НМЛ).
Фуکشванц (ножовка с обухом) – ножівка (Г*).
Фундамент (сооружения) – фунда́мент(-та) (Г, СЖМ, У, Щц 42, СПС23, СБМ276, НЗОМ106, КчСС24, МзСВХ11, НМЛ);
ф. (каменной стены) – підму́рок(-рка) (Г, Др, ЩрА59); [підму́ри(-рів) (У, ДСТ)];
ф. (деревянной стены) – підруби(-бів) (У);
ф. в виде уступов (с уширяющимися ступенями) – ф. східча́стий;
ф. из сплошной кладки – ф. суцільно-мурóваний;
ф. насыпной – ф. насипний;
ф. подводный – ф. підво́дний;
ф. ряжевой – ф. рúлений;
ф. свайный – ф. пальовий;
ф. сплошной – ф. суцільний;
ф. спусковой – ф. спуско́вий.
Фундаментный (относящийся к фундаменту) – фунда́ментóвий (НЗОМ30).
Фурнир, фанера – фoрні́р(-ра) (У, Тмч, ДСТ).
Фурнирный, фанерный – фoрні́рний.
Фурнирование – фoрні́рування.
Фурнировать (фанеру наклеивать) – фoрні́рувати (С).
Фуст (столб колонны) – стóвбур(-ра) (Г, ЩрА31, ЩцВ5).
Футляр печной – ко́жух(-ха) гру́бний, фут-ля́р(-ра) гру́бний (С).
Футорка – рúнда (ДСТ).

Х

Хайло (в русской печи) – чéлюсті(-тів) (Г, У, ДСТ, НчСС22).
Хворост – хворóст(-ту́) (Г, У).
Хворостяной (о плетне, фашине) – хворо-стія́ний (Г).
Хвост (копра) – хві́ст (хвоста́) (Г*, У*, ПхБМ113);
х. (камня) – огу́зка (Г*);
х. гвоздеобразный (долота) – хві́ст цвя-хува́тий;
х. ласточкин (врубка) – х. ла́стівковий (С).

Хвостовой (о части копра) – хвостовий (У);
х. (о части камня) – огузко́вий (С).

Хлев – хлів(-ва) (Г, У, ШцВ42, КчСС42).

Хлопушка (крышка души́ка) – самоза́крив-
ка (С).

Ход (в здании, из досок) – хід (хóду) (Г, У);

х., лаз (в подполье) – хідні́к(-ка) (ШцА22);

х. (сваи, винта) – хо́да (Г, У, КчСС42,
НЗОМ13, СПС93);

х. винтовой – хід кру́чений;

х. дымовой – пере́гін(-го́ну) (Г, У, Тмч);
[хідні́к(-ка) (КчСС20); бовдур(-ра) (Г,
КчСС20)];

х. параллельный – хід рівнобі́жний;

х. потайной – потайні́к(-ка) (Г, У).

Ходовой, ходячий (о полотнище двери, окна) –
ходя́чий (Г*).

Холка (запечник в косоуре) – плі́чко(-чка)
(Г*).

Холодник (обогреват. устройства) – о́студ-
ник(-ка) (С).

Хомут (для прикрепления) – ві́рвант(-та) (Г);
[хому́т(-та) (ПхБМ59); куна́ (Г, НМЛ)];

х. натяжной – в. натя́жний;

х. подвесной – в., х. почи́пний;

х. соединительный – в., х. злучни́й;

х. стяжной – в., х. стя́жний.

Хомутик (петля для железа Vulb) – ка́блұ́ч-
ка (Г*).

Хомутовый – ві́рванто́вий, хомуто́вий.

Хоры – хо́ри (Г).

Храп, клещи (для подъёмки камней) – ха́п-
ці (НС).

Хребет (глиняной стены, крыши) – гре́бінь
(-бень) (Г, КвДВД29); [спі́на (Г, Ск, НМЛ,
НМІр)].

Хром (материал для окрашивания) – хром
(-му) (ТхС).

Хрупкий (строит. материал) – кри́хкий (Г,
У, Др, ДСТ).

Хрупкость (материала) – кри́хкість(-кости)
(У, ДСТ).

Хрящ (каменная мелочь) – хря́щ(-ща) (Т);

х. округлый – х. скру́глений, кругля́стый;

х. угловатый – х. рубча́стый.

Хрящеватый (о грунте) – хря́щувати́й (Т).

Хрящевый (песок) – хря́щови́й (Г).

Художественный (об отделке, обработке) –
худо́жній, мисте́цький.

Ц

Цанго(у)бель, цинубель – зуба́р(-ря) (Др).

Цаплина, цапина (порок стекла) – дря́пли́-
на (НС).

Цапфа (опорных частей) – чи́п (чопа́) (МхС);

ц. баланси́рная – ч. рівнова́жні́кова.

Цвет (покраски) – ко́лір(-льору);

ц. аспидный – к. те́мно-сі́рий;

ц. прочный – к. тривкі́й;

ц. терять – ви́цвіта́ти (Г).

Цветной (о камне, обоях) – ко́льоро́вий.

Цевка (ствол дерева) – ці́вка (Г).

Цедило (ящик с ситом для гашения извести) –
ці́ди́ло (Г, У).

Цельнорешетчатый (металл в бетоне) –
суцільно-ре́шетувати́й (С).

Цемент – це́мент(-ту) (У, Д, ДСТ, ПхБМ82,
НОМ43);

ц. (без)глинозе́мный – ц. (без)гли́нко́вий;

ц. бы́стросхва́тываю́щийся – ц. хутко́ту-
жа́вний;

ц. водо́стойкий – ц. водотривкі́й;

ц. желе́зо-портла́ндский – ц. за́лізо-порт-
ля́ндський;

ц. изве́стково-пу́ццолано́вый – ц. ва́пня-
ково-пу́ццолано́вий;

ц. изве́стково-шла́ковый – ц. ва́пняково-
жу́жильни́й;

ц. ме́ленно-, норма́льно-схва́тываю́щий-
ся – ц. по́вільно-, норма́льно-ту́жавни́й;

ц. мраморо́ный – ц. марму́рови́й;

ц. огнепо́стоянный – ц. вогнетривкі́й;

ц. песча́ный, песочный, за́нд-це́мент –
ц. пі́щаний;

ц. портла́ндский – ц. портля́ндський;

ц. пу́ццолано́вый – ц. пу́ццолано́вий;

ц. рома́нский, ц.-роман – ц. рома́нський;

ц. средне́схва́тываю́щийся – ц. се́редне-
ту́жавни́й;

ц. шла́ковый – ц. жу́жильни́й.

Цементирующий (о веществе) – це́менті́в-
ний (С).

Цементный – це́менто́вий (У, СПС10,
ПхБМ82).

Цементирование, тирование – це́ментува́ння.

Цементировать, тировать – це́ментува́ти (У,
СПС4, ПхБМ4).

Цемянка, добавка гидравлическая – це-
ме́нті́вка (С); [підце́мент(-ту) (ПхБМ68)].

Цемяночный (раствор) – це́менті́вча́ний (С).

Цензубель, зензубель – фальці́вка (ДрНМЛ).

Центр – це́нтр(-тра) (КС І);

ц. мгно́венный – ц. митьо́вий.

Центральный (об отоплении, ударе) – цен-
тра́льный (У, Др).

Центрирование, центровка – це́нтрува́ння
(НОМ335).

Центрировать (опору) – це́нтрува́ти (Др).

Центровый (о сверле, перке) – це́нтрува́ль-
ный (С).

Центрокерн – центрокерно (С).
Центура, центровая перка – цѣнтур(-ра) (НМЛ).
Цепной (о кладке, линии) – ланцюговий (НТМ63).
Цепь (копра, фермы) – ланцюг(-га) (Г, У, Др, ДСТ, НТМ63, НЗОМ28, СБМ252);
 ц. анкерная – л. якірний, ́анкерний;
 ц. шарнирная – л. су́ставний.
Черезит – черезі́т(-ту) (С).
Цивинка, тиски, струбинка столярная – шемкі (Г); [щеміло (ЛвБ24), цв́анка (ПхБМ265)].
Циклевание – вигла́джування, вигла́дження.
Циклевать (выглаживать оструганную поверхность дерева) – вигла́джувати, вигла́дити (СЖМ*, Г*).
Цикля, скребок (для выглаживания оструганной поверхности дерева) – гладі́й (Г*); [ра́кля (ДСТ)].
Цилиндр (барaban) – цілі́ндр(-дра) (КС І);
 ц. песочный, клин песочный – піскови́й клі́н(-на) (С);
 ц. по́лый, пу́стотельный – ц. поро́жні́стий.
Цилиндрический (о своде, трубе) – цілі́ндрі́чний (СБМ5, НЗОМ121).
Цинк – цинк(-ку) (ТхС);
 ц. волни́стый – ц. хвиля́стий;
 ц. листово́й – ц. аркуше́вий;
 ц. ро́льный – ц. суві́йний.
Цинование – зуба́рення.
Циновать (строгать цинубелем) – зуба́рити (С).
Циновка – ма́тка (Г).
Цинубель – зуба́р(-ря) (Др), [шере́ханок(-нка) (ДСТ)].
Цирикота (строит. материал) – цирико́та (С).
Циркулирование – циркулюва́ння.
Циркулировать (о газах, воде) – циркулюва́ти (С).
Циркуль – колори́с(-са); ці́ркуль(-ля) (ГдС);
 ц. дере́вянний – розміра́ч(-ча) (Г);
 ц. пружинни́й – к., ц. пружинни́й;
 ц. столя́рный, плотни́чий – обчі́ркач(-ча) (Г, Др);
 ц. шарни́рный – к., ц. су́ставний;
 ц-лем очерчи́вать – обчі́ркувати, обчеркну́ти (С).
Циркулятор (отопительного прибора) – циркуля́тор(-ра) (С).
Циркуляционный (оборот, труба) – циркуля́ційний (С).
Циркуляция (воздуха) – циркуля́ція (ФС).
Цоколь, подстенок, -нье (здания) – со́кель (-кля) (С); підсти́нок(-нка) (СЖМ); [цо́-

кіль(-коля), цо́коль(-ля) (Т); цо́куль(-ля) (ШцВ38)];

ц. ка́менной стены – підму́рок(-рка) (Срд, ШцВ38, ЩрА50).

Цокольный – со́кельний (С); підсти́нкови́й (С);

ц. (о ка́менном цоколе) – підмурко́вий (С).

Ч

Чан (для воды) – ка́діб(-доба) (Г, У), шаплі́к (-ка́) (Г, У).

Частичный, частный (о ремонте, покраске) – частко́вий (Г, У).

Частокол – частокі́л(-ко́лу) (Г, У, ЩрА156, КчСС10).

Частый (об ударах бабы) – ча́стий (Г, У);
 ч. (о гро́хоте, располо́жении свай) – гус-тій (Г, У).

Часть (здания, сооружения) – ча́стина;

ч. вы́ступающая – ч. витична́;

ч. корне́вая (дерева) – ч. при́корінна;

ч. надзе́мная – ч. надзе́мна;

ч. опо́рная – ч. опо́рна;

ч. торце́вая – ч. торце́ва;

ч. фасонна́я – ч. обрисова́.

Чаша, чашка (клозетная) – ми́ска (Г*, У, ДСТ);

ч., обло́ (вруб́ки) – ві́бель(-бля) (Г*);

ч-ка пря́мая – в. пря́мий.

Чеканить (шов) – карбува́ти (Г, У, Др, ДСТ).

Чеканка (инструмент) – карбні́к(-ка́) (С).
 ч. (про́цесс) – карбува́ння;

ч. (результат про́цесса) – карбі́вка (У, ДР).

Чеканщик – карбі́вник(-ка) (С).
Чекмарь (род трамбовки) – вбива́ч(-ча); [шля́га, вбива́чка (СЖМ І 231)].

Чело, хайло, устье (печи) – че́лності(-стів) (Г, У, ДСТ, КчСС22).

Червоточина (порок дерева) – червото́чина (Г, ЛвБ3).

Чердак, подкровелье – горі́ще (Г, У, Др, ДСТ, КчСС39, КвДВД31); [підда́шшя (Г, ПхБМ224)].

Чердачный (о помещении, лестнице) – го-ри́щаний (С); [горі́шни(і)й (Г, У)].

Череп (в потолочной балке) – че́реп(-па) (Г*);
 с чере́пами – черепо́вий.

Черепица – чере́пиця (Г, У, Др, ПхБМ135, МзСВХ8); дахі́вка (Др, ДСТ, СБМ262, КчСС9, КвДВД4, ПхБМ211);

ч. борто́вая – ч., д. борто́ва;

ч. ва́льмовая – ч., д. при́чілкова́;

ч. дво́йная, шпунтова́я – ч., д. подві́йна;

ч. желобча́тая – ч., д. жо́лобча́ста;

ч. замочная – ч., д. звірнá;
ч. коническая (*греческая*) – ч., д. конічна;
ч. коньковая – ч., д. гребінна (*КчСС40, КвВЦД23*);
ч. лотковая, отмета – ч., д. лотоковá;
ч. плоская – ч., д. плбска;
ч. прямая – ч., д. пряма́;
ч. рядовая – ч., д. рядковá (*КчСС40, КчВЦД23*);
ч. угловая – ч., д. наріжна;
ч. чешуйчатая – ч., д. лускувáта;
ч. шпунтовая – ч., д. гарована.
Черепичный (*о кровле*) – черепічний, дахівковий (*ПхБМ222*).
Черляж (*краска*) – червєць(-вцѝ) (*Г*, ДСТ*); [*вохра червона* (*ПхБМ264*)].
Черновина (*дефект железа*) – чорнявина (*С*).
Чернорабочий – чорнороб(-ба) (*У, Тмч, ДСТ, ПхБМ121*).
Черпак (*землечерпалки, водоотливн. приспособлений*) – черпáк(-ка) (*Г, У*);
ч. дырчатый – ч. дірчáстий;
ч. подвесной – ч. почіпний;
ч. ручной – шпóлик(-ка) (*Г*, Др*).
Черпать (*грунт*) – черпáти (*Г, У*).
Черта, шило отметное – дрáчка (*Г, Д, НМЛ*);
ч. (метка на дереве, доске) – рíска (*Г*);
ч-той причерчивать – драчкувáти (*С*).
Чертеж – рисунок(-нка) (*ГДС*);
ч. детальный – р. детáльний;
ч. исполнительный – р. викóнный, вико́навчий;
ч. рабочий – р. робі́тний;
ч. схематический – р. схематі́чний.
Чесалка (*для расчесывания соломенной кровли*) – манта́чка (*Ск*).
Четвертка (*кирпича*) – чвѣ́ртка (*Г, У, НМР*);
ч. продольная – ч. повздóвжня;
ч., четверть холодная (*стена в одну четверть кирпича для изоляции*) – ч. ізоля́ційна.
Четвертина (*четверть бревна*) – четвѣ́ртина (*Г, У*); [*четверень(-рня)* (*Др*)].
Четверть (*доски, бревна, кирпича*) – чвѣ́ртка (*Г, У, НМЛ, НМР*);
ч. (выпил, вырубка) – комі́рець(-рця) (*НМЛ*); [*чвѣ́рть(-ти)* (*НЗОМ53, КвВЦД95, ПхБМ53*); *шпар(-ра)* (*НМР*)];
ч. косая (*в дверях*) – к. скі́сний;
ч. прямая – к. прями́й;
в четверть – під комі́рець.
Чехол печной – ко́жух(-ха), тулуб(-ба) гру́бний (*С*).
Чешуйка, чешуя (*кровельная пластинка*) – лу́щина (*С*).

Чинар, явор (*Acer pseudoplatanus*) – яві́р (явора) (*Г, У*).
Чинить, починять, нить – ла́годити, пола́годити (*Г, У*).
Чинка, починка – (по)ла́годження.
Чистить (*железо от ржавчины, покраски; трубопроводы*) – чі́стити (*Г, У*);
ч. трубу (*дымовую*) – трусі́ти са́жу (*Г, У, КчСС42, ПхБМ288, НМЛ*).
Чистка (*железа, трубопроводов*) – чисті́ння (*У*);
ч. трубы (*дымовой*) – трусі́ння са́жі;
ч. прочистка (*для очистки сажи*) – прочи́шало (*СЖМ*); [*сажочі́стка* (*НМР*)].
Чистый (*об изгибе, сдвиге*) – чі́стий (*НОМ120, СБМ263*);
ч. (о доске, брусе) – обрі́зний (*С*).
Чорный (*о поле, потолке*) – чо́рний (*СБМ263, ПхБМ63*);
ч. (о двери, лестнице, ходе) – чо́рний (*СЖМ I 200, Г**); [*задві́рковий* (*СЖМ I 200*); *заті́льний* (*СЖМ I 200, 202*)].

Ш

Шаблон – мо́дло (*СЖМ, Г, У, КчСС41, КвВЦД7, ЛвБ25, ПхБМ258*); [*шабльо́н(-на)* (*Тмч*)];
ш. профильный – м. про́фільне;
ш-ном выверять, поверять – модлува́ти (*Г**).
Шаблонный (*относящ. к шаблону*) – модло́вий (*С*);
ш. (сделанный по шаблону) – модло́ваний (*С*).
Шаг (*заклепок*) – ві́дстань(-ні) (*Др*); [*розступ(-пу)* (*НЗОМ33*)].
Шайба (*подкладка под головку болта*) – ша́йба (*Г*); [*перѣтина* (*Др, ДСТ*); *підкладка* (*НМЛ*)].
Шайка (*ящик для замешивания раствора*) – ря́жка (*У*).
Шалевка – шалі́вка (*Г, Др, ДСТ, МзСВХ25, ПхБМ51, НМЛ*).
Шалевочный – шалі́вковий (*С*).
Шамот – шамóт(-ту) (*С*).
Шандор (*брусок для поддерживания балки*) – замі́тина (*Г**).
Шандорный (*о балке, бруске*) – замі́тний (*С*).
Шанец (*печной*) – ша́нець(-нця) (*Г*, НМР, ПхБМ286*).
Шанцевый (*о кладке, колодце*) – шанце́вий (*С*).
Шапка (*крыша сверху купола*) – ша́пка (*Г**).
Шар (*промывного прибора*) – ку́ля (*Др*);

- ш. венчающий** (купола) – штібель(-бля) (Г).
- Шарнир** – су́ста́в(-ва) (Др, НТМ157, СБМ3); [су́гло́б(-ба) (Ск, НОМ153, НЗОМ7, НТМ I 28)];
- ш. воображаемый, мнимый** – с. уя́вний (СБМ6);
- ш. идеальный** – с. ідеа́льний (СБМ6, НОМ154).
- Шарнирный** (о болте, опоре) – су́ста́вний (НТМ I 57, СБМ17);
- ш-но подвижной** (об опоре) – су́ста́вно-рухо́мий.
- Шаровидный, образный, овый** (о шарнире, опоре) – куля́стий (Г, У, Тмч, СБМ7, НЗОМ120).
- Шатер** (строение над помойкой) – помийня́к(-ка) (НС).
- Шатровый** (о крыше, опоре) – шатро́вий (Г, У).
- Шахматный** (о расположении заклепок, стыков) – шахо́вий (С);
- в ш-ном порядке** – на́вшахі́ (С).
- Шахта** (кессона, стены) – ша́хта (Г, У, ДР, ДСТ);
- ш. воздухоприемная** – ш. повітроприймальна.
- Шахтенный, шахтный, товий** (о лесах, приспособлениях) – шахо́вий (У).
- Шашка** (торцевого замощения) – торча́к (-ка) (ШМС).
- Швабра** (для смазки глиной труб) – помело́ (Г, У).
- Швейцарская** (помещение) – при́дві́рницька (С).
- Швеллер** (балка) – корі́тець(-тця) (С).
- Швеллерный** (о железе, профиле) – корі́тува́тий (НС); [корі́тний (НОМ143, ПхБМ195)].
- Шейка** (колонны, коперной лестницы) – шійка (Г, У, ЩрА31, НОМ39).
- Шеллак** (для асфальта, для примесив. в клей) – шела́к(-ку) (ТхС).
- Шелевка, см. Шалевка.**
- Шельга** (свода) – хребéт(-бта́) (Г*).
- Шелюга** (укр.), тальник (Falix acutifolia) – ше́люг(-га), шелюга́ (Г).
- Шерехватость** (асфальт. коры, щебня) – шереха́тість(-тости) (С); [шершаві́сть, шерсткі́сть (У, КХС, Т)].
- Шероховатый** (о поверхности) – шереха́тий (С); [шерсткі́й (Г, У, Т), шерша́вий (У), шер(е)па́тий (Г)].
- Шерхебель** – шерше́бок(-бка) (ДСТ); [шерше́бка (Г, Срđ, Др), шерсте́бка (Г); шерхе́бель(-бе́ля) (ЛвБ31)].
- Шерхебельный** – шершебо́кий (С).
- Шершавость** (поверхности) – шерша́вість (-вості) (С).
- Шершавый** (о поверхности асфальта, бетона) – шерша́вий (С).
- Шестикат** (камень) – шести́стінник(-ка) (С).
- Шестковый** (относящийся к шестку) – при́пічо́кий (С).
- Шесток** – при́пічок(-чка) (Г, У, Ск, НМЛ).
- Шилоотметное, черта** – дра́чка (Г, НМЛ).
- Шина лестничная** – шта́ба східце́ва (С).
- Шип** – چی́п (чопа́) (Ск, Г, Др, МЕ IV 90, ЩрА72, ПхБМ64);
- ш., ключ** (в черепице) – ла́пка (КчСС42, ПхБМ225);
- ш. внутренний** – ч. середо́вий;
- ш. врубочный** – ч. кайо́вий;
- ш. вставной** – ч. вставний (ПхБМ64);
- ш. глухой** – ч. плі́шений, заплі́шений;
- ш. заершенный, ерш** – йорже́нь(-жня) (СЖМ, ПхБМ59);
- ш. заплочный, с заплочиком** – ч. плі́чко́ваний;
- ш. косой** – ч. ко́сий;
- ш. круглый, вставной** – ті́бель(-бля) (Г, Ск);
- ш. лапчатый** (одна сторона в потемок) – ч. ла́пою;
- ш. л. сквозной** – ч. ла́пою на́скрі́зною;
- ш. мертвый, с расклинкою** – ч. заплі́шений;
- ш. потайной, потемочный** – ч. пота́йний;
- ш. сквозной, прорезной** – ч. на́скрі́зний (С); [ч. прорі́зний (ПхБМ59)];
- ш. сковородной** – ч. храпово́й;
- ш. торцевой** – ч. торце́вий;
- ш-ми соединять, нить** – зачо́повува́ти, зачо́пува́ти (МЕ IV 90, 96).
- Шиповой** (о замке, соединении) – чо́повий (Г).
- Ширина** (сооружения) – шири́на;
- ш. в свету** – шири́ник(-ка) (Г*);
- ш. по верху** – ш. зго́рі;
- ш. по низу** – ш. зні́зу;
- ш. строительная** – ш. будіве́льна;
- шириной, в ширину** – за́вши́ршки (Г, У, НЗОМ56);
- в ширину** (измерять) – уші́р (мі́ряти) (Г, У).
- Шифер** – ші́фер(-ру) (ТхС);
- ш. искусственный, этернит** – е́терні́т(-ту) (КвДВД4); [ш. штуч́ний (ПхБМ231)].
- Шифервейс, белила свинцовые** – бля́йвас (-су) (ПхБМ264).
- Шиферный** (из шифера) – ші́ферний (ТхС).
- Шишка** (перил) – булава́.

Шкаф духовой, духовка – духóвка (С).
Шлак (кузнечный) – жу́жіль(-желю) (ТхС).
Шлакобетонный (о соорóужениях) – жу́жельобетóнный (С).
Шлаковый – жу́жильный.
Шланга (воздухопроводная) – кíшка (Г*).
Шлейка, лямка (у тачечника) – ля́ма, ля́мка (Гр, ПхБМ27).
Шлем (тип кры́ши) – шелóм(-ма) (Г, У).
Шлепка, вале́к, колоту́шка – плеска́чка (НС).
Шлифовальный, шлифовочный (о бума́ге, станке) – шліфува́льний (С).
Шлифование, -фовка – шліфува́ння, шлі́фований (У);
ш-ка грубая – ш. на́чорно.
Шлифовать – шлі́фува́ти (С); [шлю́фовати, шлі́ховати (У, ЩрА18); шлі́хтувати (ПхБМ267)].
Шлихтик, шлихтубель (двойной рубанок) – шлі́фтáнок(-нка) (С).
Шлюз воздушный (кессона) – шлю́за повітря́на (С).
Шлюзной, -зовой (относящийся к шлюзу) – шлю́зовий.
Шлямбур, пробойник – му́ропробóець(-бійця) (С).
Шляпка (болта, гвоздя) – го́ловка (ГУ);
ш. потайная (болта) – г. пота́йна;
ш. приварная – г. прива́рна.
Шляхтебель, шлихтик – шлі́фтáнок(-нка) (С).
Шнур (для отвеса) – шну́р(-ра) (Г, У, Др, НМЛ);
ш. мерный – ш. мі́рний, мі́рчий;
ш. набойный – ш. набивний;
ш. отбивной – ш. позначко́вий.
Шов (кладки) – шво (Г, Др, ДСТ, НЗОМ34, СПС98, НТМ117, НМЛ);
ш., щель (между досками) – шпа́ра (Г, У, НМР);
ш. дилатационный, температурный, расширительный – ш. розши́рне;
ш. долевой – ш. повздо́вжне;
ш. желобковый – ш. рівчакува́те;
ш. заклепочный – ш. нюто́ве;
ш. закрытый – ш. закрі́те;
ш. искусственный – ш. ро́блене;
ш. лобовой – чо́лове;
ш. ложный – ш. фалши́ве;
ш. открытый, полый – ш. відкрі́те;
ш. плотный – ш. щі́льне;
ш. постелистый, постельный – ш. постé-листе;
ш. пустой, полый – ш. порóжне;
ш. сварной – ш. зварне́;

ш. сквозной – ш. на́скрі́зне;
ш. фланговый – ш. боко́ве;
ш. чеканный – ш. карбо́ване.
Шоссе – соша́ (ШМС).
Шпад(т)ель, шпак(т)левка, шпатля – шпа́-для (Г, У, КвВЦД37).
Шпаклевание – шпадлюва́ння.
Шпаклевать – шпадлюва́ти (Г).
Шпаклевка (материал) – шпа́дливо (С);
ш. (процесс) – шпадлюва́ння, шпадльо́ван-ня (С);
ш., шпатель (инструмент) – шпа́для (Г, У).
Шпаклевщик – шпадля́р(-ра) (С).
Шпакля – шпа́дливо (С).
Шпала, подстропильная шпала, кладень – баба́к(-ка) (НМБц); [бабо́чка (НМЛ)].
Шпалерить – шпалерува́ти (С).
Шпалерщик, обойщик – шпале́рник(-ка) (СЖМ).
Шпаровать (щели) – шпарува́ти (Г, КчСС36).
Шпиль – ві́стря́к(-ка) (С);
ш. (ворот) – ба́ра́н(-на́) сторчо́вий, ко́лово-рі́т(-рота) сторчо́вий (С);
ш. (крыши), **шпиц** – стрі́мля́к(-ка́) (Г, У).
Шпилька (для укрепления стекол) – шпі́лька (Г*);
ш. разводная, шплинт – заво́лі́чка (Г*, Др).
Шпингалет – шпаньйо́лет(-та) (С);
ш. нажимной – ш. на́тискний;
ш. поворотный – ш. пово́рті́ний.
Шпине́к – шпе́ник(-ка) (Г).
Шпи́ц, шпиль (кровли) – стрі́мля́к(-ка́) (Г); [шпиль(-ля) (У, ЩрА152, НМЛ)].
Шплинт – заво́лі́чка (Г*, Др); [лю́бник(-ка) (ДСТ)].
Шпон (брус-подкладка под ростверк) – підкла́день(-дня) (С).
Шпонка – шпі́нка (С); [шпо́ня, шпо́нька (Г); шпо́ник(-ка) (НЗОМ31)];
ш. (столярная) – шпу́га (Др, КчВЦД91, ПхБМ61); [гли́ця (МБ ХІ 6)];
ш. врезная – шпу́га упу́сна.
Шпоночный (о балке, соединениях) – шпі́н-ко́вий (С).
Шпренгель – підси́лок(-лка) (НС).
Шпренгельный – підси́лко́вий (С).
Шпунт – га́ра (Г, ДСТ, Срð); [шпунт(-та) (Г, Др, ЛвБ22, НМЛ, НМР)];
ш. наградный, в наград – г. шпугова́;
ш. скovorоднем – г. хrapoва́;
ш. столярный, шпунтубель – гара́нок(-нка) (ДСТ);
ш. выбирать, пазить – гарува́ти (Г).
Шпунтование – гарува́ння.
Шпунтовать, пазить – гарува́ти (Г, ДСТ).

Шпунтовик, шпунтовник, шпунтубель – гарáнок(-нка) (ДСТ).
Шпунтовка (инструмент) – гарáнок(-нка) (ДСТ);
 ш., шпунтование – гарувáння (ДСТ).
Шпунтовой (о свае, доске) – гарóваний (ДР).
Штаб, штабгалтель (рубáнок для полуцилиндрич. поверхности) – вальцівка (С); [штаб(-ба) (ПхБМ57)].
Штабель (кирпича) – стіс (стосу) (Г, МЕ III 28, Др, ДСТ, КвВЦД62, Сбт155, ПхБМ50).
Штабельный (относящийся к штабелю) – стосовий (С).
Штанга (бура, подъемного приспособления) – бйло (НЗОМ22).
Штольня, галлерейя подземная – штóла (Г).
Штора – фірáнка (Г);
 ш. наворачывающаяся – ролéта (ДСТ).
Штос (спай асфальтовых слоев) – звáрина (НС).
Штраба – візубні(-нів) (НС); [штраба (ПхБМ140)];
 ш.-арада – в. кривулясті;
 ш. зубчатая – в. гребінчасті;
 ш. на у́бег – в. східчасті.
Штрабный, -бовый – визубнєвий (С).
Штука (материала) – штúка (У);
 ш. (рольного материала) – сувій(-во́ю) (Г, У).
Штукатур, -щик – тинька́р(-ря) (Др, ДСТ).
Штукатурить – тинькува́ти (СЖМ I 249, У, Др, ДСТ, НМЛ).
Штукатурка, -рение – тинькува́ння; тинько́вання (С);
 ш.-ка (материал, слой раствора) – тиньк(-ку) (СЖМ III 133, Др, ДСТ, Км, СбМ263, ЩрА59);
 ш. гладкая – т. рівний (гладкий);
 ш. квадрами – т. ква́драми;
 ш. набрызгом – т. набризком;
 ш. наметом – т. на́кидом;
 ш. начесом – т. під манта́чку;
 ш. по маякам – т. під сторожкі;
 ш. по отвесам – т. під висок;
 ш. под правило – т. під праві́льце;
 ш. под сокол – т. під стя́блик.
Штукатурный (о ведре, кисти) – тинька́рський (С); [тиньковий, тинькува́льний (ПхБМ51, 195)].
Штучный (о камне, войлоке) – штуко́вий (С);
 ш. (о поле) – штуко́ваний (Г, У).
Штык (лопаты) – штих(-ха) (Г).
Штыкование (грунта) – штихува́ння;
 ш. в перевал – ш. пере́кидом.
Штыковать (грунт) – штихува́ти (С).

Штырь (дверной, оконный) – шпинь(-ня) (ДСТ); шпéник(-ка) (ЛвБ36); льóник(ка) (Др, НЗОМ44);
 ш. (печной гвоздь) – гачóк(-чка) кахльо-вий (С).
Шумовка (рычаг с рукояткой для гашения извести) – грáса (Г*, НМБц).
Шуруп – шру́ба (С); [шруб(-ба) (Др, НМЛ); [шрубча́к(-ка) (НЗОМ63)]];
 ш. завинчивать, -тить – зашрубóувати, зашрубувáти (НЗОМ63).
Шурф – шурф(-фу) (ГрС).
Шурфование, -вка – шурфува́ння, шурфо́вання (С).
Шурфовать – шурфува́ти (ГрС).
Шурфовочный – шурфівний.
Шуст (род бурава) – шуст(-ста) (Г).

Щ

Щебенение – щебрування, защебровува́ння.
Щебенистый (грунт) – щебрува́тий (С).
Щебенить (кладку) – защебрува́ти, защеб-ро́увати (ПхБМ260);
 щ. (стену кирпичным щебнем) – грузувóти (Пх*БМ260).
Щебенка – щебрíна (С).
Щебеночный (об основаниях) – щебрований.
Щебень – щебра (НМЛ); [ска́лля (Т); дріб-няк(-ку) (Др, СПС5, КвВЦД17, Сбт141, ПхБМ36); шúтер (ЩрА90); рум(-му) (У)];
 щ. кирпичный – груз(-зу) (Г, У, ЩрА18, Сбт18, ПхБМ114); [цегéлля (Др)].
Щебневой (о слое, материале) – щебровий.
Щека (арки, свода, лестницы) – щокá (Г*).
Щековой (о плоскости свода) – щоковий (С).
Щеколда (дверная) – кля́мка (Г, У, Др); [за-щі́пка (У, Тмч)].
Щеление, трескание (досок, камня) – тріс-кання.
Щелиться – тріска́тися (Г).
Щель – щі́лина (Г, У, Тмч, Т, НЗОМ6, КвВЦД93);
 щ., скважина – шка́луба (Г);
 щ. затирать, -реть – шпарува́ти, зашпару-ва́ти (Г, КвВЦД93).
Щепа, щепка – тріска (Г, У).
Щербина (на инструменте) – щербíна, за-зубрина (Г, У).
Щетка (штукатурная) – щі́тка (Г, У, ПхБМ238);
 щ. лоцильная – щ. полиско́ва;
 щ. мочальная – щ. лі́чана.
Щипец (крыши) – причі́лок(-лка) (Г*).
Щипцовый (относ. к щипцу) – причі́лківий (С);

щ., двускатный (о кровле, стене) – дво-схилий.
Щипцы (для опускания заклепок) – щипці (-ців) (У, Тмч);
щ. (для вытаск. гвоздей) – общеньки(-ньюк) (Г, У, Др, ДСТ).
Щит (досчатый) – щит(-та) (Г, У, Ск, ЛвБ37, ПхБМ176);
щ., щиток (для увода дыма) – ко́мин(-на) (Г, Др, ЩрА118);
щ. паркетный – щит паркетний;
щ. переносный – щ. переносний;
щ. съемный – щ. зди́мний;
щ. филе́чатый – щ. тахльовий;
щ. формовальный, формовочный – щ. формівний (ПхБМ176).
Щитовой (относящийся к щиту, из щитов) – щитовий (Г, У);
щ. (о двери) – зби́тий (С).
Щуп, пробник – штир(-ря) (У, ДСТ), [сві́дер (-ра) (У, Тмч), шип(-па) (Г)].

Э

Эквивалентность (нагрузки) – рівноба́ртність(-тності), еквіва́лентність(-ності) (С).
Эквивалентный (о нагрузке) – рівноба́ртний, еквіва́лентний (СПС66).
Экзерциргауз, манеж (здание) – мане́ж(-жу) (С).
Эккер (для разбивки) – ку́тівнийця (ГдС).
Экран каминный – екра́н(-на) коминко́вий (С).
Экскаватор – екскава́тор(-ра) (Сбт79, ПхБМ29); [землекопни́ця (ШМС)];
э. лестничный – е. дра́биня́стий (ПхБМ29);
э. одно-, многочерпаковый – е. одно-, мно-гочерпако́вий;
э. фрезерный – е. фрезе́рний (ПхБМ30).
Экскаваторный – екскава́торний.
Эксцентриситет (в приложении силы) – ексцентрисите́т(-ту) (С);
э. начальный – е. початко́вий.
Эксцентрический, эксцентричный (о нагрузке) – ексцентрі́чний (Др).
Эксцентричность (приложения нагрузки) – ексцентрі́чність(-ності) (Др, НОМ307).
Электросварка – електрозва́рювання, електрозва́рення (ЕлС).
Элемент (конструкции, сооружения) – еле-ме́нт(-та) (НОМ16); [складни́к(-ка) (СБМ3)];
э. решетки – гра́та (Г);
э. одно-, двухколонный (радиатора) – с. одно-, двотруба́стий;
э. сложный – е. складни́й;

э. составной – е. збо́жений.
Эллипс (инерции, напряжений) – елі́пса (КС І).
Эллипсоидальный (о головке заклепки) – елі́псоїда́льний.
Эллиптический (об арке, своде) – елі́пти́ч-ний (КС І, НОМ106).
Эмалированный (кирпич, кафель) – скли́цьо-ваний (ТхС).
Эпюра (материала, моментов) – епі́ора (НЗОМ48, СПС62, НОМ167).
Эркер (род закрытых балконов здания) – е́ркер(-ра) (С).
Эскиз (здания) – шкі́ц(-ца) (СЖМ ІІІ 151, У); [на́рис(-су) (У, Тмч)];
э. набрасывать, бросать – шкі́цува́ти (С).
Эскизный (проект) – шкі́цовий (С).
Эста(о)када – естока́да (Др).
Эста(о)кадный (о сооружениях) – естока́д-ний (С).
Этаж – по́верх(-ху) (Г, У, ШцВ35, ЩрА91, НЗОМ13, ПхБМ120);
э. верхний – п. горі́шній (ШцВ42);
э. подвальный – п. сутере́нний;
э. промежуточный – п. промі́жний;
э. поцо́льный, полуподвальный – п. пів-сутере́нний.
Этажный – поверхо́вий (С).

Етернит, шифер искусственный – етерні́т (-ту) (КвДВД4); [ши́фер штучни́й (ПхБМ231)].
Етернитовый (о постройках) – етерніто́вий.

Я

Яблоко (шпица) – я́блуко (Г*).
Явор, чинар (Acer pseudoplatanus) – я́вір (я́вора) (Г, У).
Ядро (кладки, сечения) – ядро́ (Г, У, СПС94, СБМ212, НЗОМ85).
Язык (для захватывания штанги) – за́чіпень (-пня) (НС);
я. (во врубках) – клин(-на) (Г*).
Якорь, анкер (для укрепления кладки) – а́нкер(-ра) (НЗОМ66, СБМ251); я́кір (яко-ря) (Г, У, НЗОМ66, ДСТ);
я. (тычок из 1 1/4 или 1 3/4 кирпича) – по-перечик зв'язни́й (С).
Якорный, анкерный – а́нкерний (СБМ251, НЗОМ66), я́кірний (У, НЗОМ66).
Яма, ямка – я́ма, я́мка (Г, У);
я. выгребная, выгреб – вигрі́бни́к(-ка) (С); [я́ма вигрі́бна (СЖМ ІІ 32)];
я. мочильная – я. мочи́льна;
я. мусорная – я. смі́тна, смі́ттьова́; смі́т-нище (С);
я. помойная – помийни́я (С);

я. творильная, твори́ло – глища́рня (Г, Тмч, Др); [каля́нця (У)].
Ярунок (наугольник в пол прямого угла) – півку́тник(-ка) (С); [навко́сінець(-нця) (ДСТ)].
Ярус – оса́да; [п'я́тро (Г)].
Ярусный – осадо́вий (С).
Ярь-медянка (краска) – мідянка (Г, У, ПхБМ265).
Ясеновый – ясе́новий (Г).
Ясень (Fraxinus) – ясе́н(-на) (Г, У).
Ящик (закры́тый со всех сторон) – скрі́ня (Г, ДСТ, КвВЦД15); [скрі́нька; (У, Др, СБМ101)];
я. (неплотный, закрытый не со всех сторон) – ящи́к(-ка) (Г);
я. (форма для выведения кладки) – ко́роб (-ба) (Г*, У, Др, ДСТ);
я. бездонный (для опу́скания фундамен-та) – ко́роб(-ба) безде́нний (С);

я. бетонный (для на́гружения бетона) – ящи́к(-ка) на бето́н (С);
я. подвижной (клозета) – вигрі́бник засув-ний;
я. водомерный – скрі́ня водо́мірна;
я. выдвигной (отхо́жего места) – ви-грі́бник(-ка) висувні́й (С);
я. гасильный – калані́ця (У);
я. инструментальный – справі́льниця (С); [скрі́нька на справі́лля (Др)];
я. каменщи́й – ко́рито муля́рське (ПхБМ117);
я. мерный – ко́роб мі́рний (С); [скрі́нька ви́мірна (ПхБМ143)];
я. набивной (для набі́вки глинобі́тних стен) – к. набивні́й;
я. опускной – к. опу́скні́й;
я. понтонный – к. понто́нний;
я. съёмный – к. зді́ймні́й.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

А

Авдиторія – аудитория.
Ажурний – ажурный.
Азбест – асбест.
Азбестин – асбестин.
Азбестовий – асбестовый.
Азбоасфальт – асбоасфальт, асфальт асбестовый.
Азбодерево – асбодерево.
Азбозурит – азбозурит.
Азботоль – азботоль.
Азботрипля – азботрепел.
Азбофарба – азбокраска.
Азбофорнір – азбофанера.
Азбоцемент – асбоцемент.
Азбошифер – асбошифер.
Активний – активный.
Альтанка, альтана – беседка.
Алябастер – алебастр.
Алябастровий – алебастровый.
Алябастерувати, поалябастерувати – алебастром покрывать, рыть.
Амбар – амбар.
Амбразура – амбразура.
Амбразурний – амбразурный.
Алябастет – алебастет.
Амортизація – амортизация.
Амортизувати – амортизировать.
Ангар – ангар.
Анкер – анкер, костыль, якорь.
Анкерний – анкерный, якорный.
Анта – анта.
Антабка – скоба.
Антресоля – антресоль.
Апарат – аппарат.
Апареля – аппарат, пандус, въезд наружный.
Арка – арка.
Аркада – аркада.
Аркуш – лист.
Аркушевий – листовый.
Арматура – арматура.
Артіль – артель.
Артільний – артельный.
Артільник – артельщик.
Архітект – архитектор.
Архітектура – архитектура.
Архітектурний – архитектурный.
Асфальт – асфальт.

Асфальтьяр, асфальтник – асфальтер, мастер асфальтового дела.
Асфальтниця – ведро для асфальта.
Асфальтобетон – бетон асфальтовый.
Асфальтоварка – печь асфальтовая.
Асфальтовий – асфальтовый.
Асфальтовиробництво – производство асфальтового.
Асфальтування, асфальтовання – асфальтировка, рование.
Асфальтувати, поасфальтувати – асфальтом покрывать.
Асфальтьяр – асфальтировщик, асфальтер, мастер асфальтового дела.
Асфальтьярський – асфальтерский, асфальтовый.

Б

Баба – баба, висяга.
Бабак – шпала подстропильная.
Бабка – бабка, петля проволоочная, подвеска деревянная.
Бабковий – бабочный.
Баботяг – лопарь, канат лопарный.
Бабочка – шпала подстропильная.
Багета – багет.
Багетка – полувалик.
Багетний, багетовий – багетный.
Багетяр – багетяр.
База – база, базис.
Базальт – базальт.
Базальтовий – базальтовый.
Базовий – базисный.
Байц – байц.
Байцувати – байцевать.
Байрак – барак.
Бак – бак.
Бальянсер – балансир.
Бальянсеровий – балансирный.
Балка, ба(е)лька, бальок – балка.
Балькон – балкон.
Бальконний – балконный.
Балюстра – балясина.
Балюстрада – балюстрада, балясник.
Балюстрадний – балюстрадный.
Баляса – балясина.
Баляси – балюстрада, балясник, барьер.
Баляст – балласт.
Балястний, балястовий – балластный.
Бандаж – бинт.
Банкет – банкет.
Бантина, банта – легер, ригель.
Бантиновий, байтовий – ригельный.
Банто-косяковий – ригельно-подкосный.

Банька – главка.
Баньовий – купольный.
Баня – купол.
Банястий – куполообразный.
Барак – барак.
Баран – ворот простой; шпиль, барабан, баран.
Баранковий – клапанный, выюшечный.
Баранок – выюшка, клапан, захлопка, баранок очажный; баран.
Барва – краска, цвет.
Барвник – вещество красящее.
Барвниця – морилка.
Барвування – морение.
Барвувати, забарвувати, забарвити – морить; окрашивать, -сить.
Бардаш – топор.
Бар'єр – барьер.
Бар'єрний – барьерный.
Барильце – боченок.
Бармований – поддельный.
Басань – галерея крытая.
Батанець – батанец; доска батанец.
Батерійний – батарейный.
Батерія – батарея.
Башта – башня.
Баштовий – башенный.
Безбарвний – бесцветный.
Безденний – бездонный, пролетный.
Безименка – безымянка, доска-безымянка.
Безкольниковий – бесцветный.
Безкосинцевий – безраскосный.
Безкрайпилка – пила ленточная, бесконечная.
Безпека – безопасность.
Безпечний – безопасный.
Безпечність – безопасность.
Безкосцевий – безраскосный.
Безрозпірний – безраспорный.
Безсуставний – бесшарнирный.
Безтрямний – безбалочный.
Береговий – бордюрный.
Береста – береста.
Бервено – бревно.
Береги, бережок – бордюр.
Береза – береза.
Березина – березина, дерево березовое.
Березовий – березовый.
Берест – берест.
Берестовий – берестовый.
Берестина – дерево берестовое.
Беркий – вязкий.
Берма – берма.
Беручий – вяжущий.
Беручкий – вязкий.
Беручкість – вязкость.
Бесідка – беседа.

Бетлах – мусор крупный.
Бетон – бетон.
Бетоніт – бетонит.
Бетонництво – дело бетонное.
Бетонобудівництво – строительство бетонное.
Бетонування, бетоновання – бетонировка.
Бетоновий – бетонный.
Бетонувироб – бетонное изделие.
Бетономішалка – бетономешалка.
Бетоняр, бетонщик – бетонщик.
Бетонярка – бетоньерка.
Бетонярство – бетонное ремесло.
Бик – бык, дымоволок, боров горизонтальный.
Била, бильця – перила.
Било – брус отбойный, отвод, штанга.
Бильчак – бревно.
Бильце – поручень.
Бильцевий – поручневый.
Бинда – лента.
Биндовий – ленточый.
Битець – камнетес.
Бити, забивати, забити – забивать, -бить.
Бити до відпори – забивать до отбоя.
Бияк – кувалда, кулак, молот боевой, отбивной.
Бігун – веревя, столб веревяльный.
Бій – бой.
Бік – бок, сторона, обочина.
Білило – белила.
Білиловий, білильний – белильный.
Білити, побіляти, побілити – белить, побелить, окрашивать белым.
Біль – заболонь, оболонь.
Бітум – битум.
Бітумен – битумен.
Бітумозний – битумозный.
Бічний – боковой.
Блакитний – голубой.
Блакить – лазурь, голубец.
Блейвас – шифервейс, белила свинцовые.
Бліндаж – блиндаж.
Бліндажний – блиндажный.
Бліндажування – блиндирование.
Бліндажувати – блиндировать.
Блок – блок.
Блякнення, блякування – выгорание.
Блякнути, поблякнути – выгорать, потускнеть.
Бляха – жесь, бляха, медь листовая, железо листовое.
Бляхар, бляхнір – мастер жестяник, кровельщик железом.
Бляхований – жесью (железом, медью) окоченный, обшитый, обитый.

Бляховання – оковка жестяная.

Бляхування – оковка, покрытие железом, жестью.

Бляхувати, побляхувати – обшивать, обивать, покрывать жестью, железом.

Бляшаний – жестяной (железный, медный).

Бляшка – башмачок, пластинка металлическая.

Бовванець – болван.

Бовдур – труба коренная (дымовая).

Бовт – мешалка, болтень, мутовка, болт.

Бовтанка – болтанка, глина жидкая, прыск.

Бокастий – выпуклый, с выпуклыми боками.

Боковий – боковой.

Боковина – заусенок.

Болотняк – болотник, болотняк.

Борода – веер.

Бордюра – бордюр.

Борошно – мука.

Борт – борт.

Бортовий – бортовой.

Бота – доска дубовая, лодочная.

Бочка – бочка.

Бочкуватий – бочарный.

Брак – брак.

Бракування – бракование, браковка.

Бракувати – браковать.

Брама – ворота.

Брандмауер – брандмауэр, брандмауэрная стена.

Братися, взятися – приставать, связываться.

Братися, взятися цвіллю – покрываться плесенью.

Бретналик – костылек, гвоздь костыльковый.

Бретналь – глухарь; костыль; гвоздь костыльковый.

Брижка – рубец.

Бризкалка – брызгалка.

Бризкати, бризнути – брызгать, брызнуть.

Брила – глыба, призма, кабан.

Брилець – козырек.

Брилка – кабанчик.

Брита – полотнище.

Бритваль – тигель.

Бровка – бровка.

Брудозлив – трап.

Брук – каменная мостовая, настилка, выстилка.

Брукар, бруківник – мостильщик.

Брукняковий – булыжный.

Брукняк – булыжник, камень булыжный.

Бруновий – выстилочный, булыжный.

Брукування, вибрукування – выстилание, мощение, вымащивание, настилка (каменем).

Брукувати, забрукувати, вибрукувати – камнем выстилать, вымащивать, мостить, вымостить, настилать.

Брус – брус; оселок.

Брусковий – брусковый, реечный.

Брусований – брусчатый, из брусьев, обрусенный.

Брусовик – брусовка.

Брусок – брусок, рейка; оселок.

Брусування, брусування – обтеска брусом, обрусение.

Брусувати, брусити – обрусивать, обтесать брусом; кантовать.

Брусуватий – брусчатый, в форме бруса.

Брухт – лом.

Будинок – здание, дом, строение.

Будинковий – домовый.

Будівельний – строительный, построечный.

Будівля – постройка, строение, здание.

Будівний – строевой, строительный.

Будівник, будівничий – строитель, домо-строитель.

Будівництво – искусство строительное, строительство.

Будка – буда, будка.

Будова – строение, постройка, устройство.

Будувальний, будівельний – домостроительный.

Будування – постройка, строение, стройка.

Будування господарське – службы.

Будувати – строить, построить.

Бук – бук.

Буковий – буковый.

Буковина – самшит, дерево буковое.

Булава – головка, шишка.

Бунт – бунт.

Бурт – выемка, паз.

Бурта – кавальер.

Буртик – губка.

Буртування – пазовка, пажение, выборание пазов.

Буртувати, забуртувати – пазовать, пазить, припазовывать, выемку выбирать.

Бурування – кипение.

Бурувати – кипеть.

Бут – бут.

Бутин – трамбовка, токмарь, колотушка.

Бутинар, бутинник – трамбовщик.

Бутинарка – машина трамбовальная.

Бутиновий – трамбовочный.

Бутинувальний – трамбовочный, трамбовальный.

Бутинування – трамбовка, трамбование.

Бутинувати – трамбовать.

Бутити – бутить.

Бутіння – бучение.

Бутняк – камень бутовый.
Бутовый – бутовый.
Буяр – бутовщик.
Бух(б)нявіння – набухание.
Бухнявіти, набухнявіти – набухать, -хнутъ.
Бучарда – зубатка.
Бучина – дерево буковое, самшит.

В

Вага – вес.
Вагонета – вагонетка.
Вагонівка – вагонка.
Важіль – рычаг, вага.
Важільний – рычажный.
Важка – отвес, отвесок.
Важкий – тяжелый, тяжеловесный, грузный.
Важкість – грузность.
Важниця – подставка (под рычаг), гандшпуг, аншпуг.
Важок – весок, гирька, отвес, отвесок.
Важучий – грузный.
Важучість – грузность.
Валкий – тощий, неустойчивый.
Валкість – неустойчивость.
Валоб – доска мадрильная.
Валок – валик.
Валькований, вальковий – валькованный, глиномятный, глинобитный.
Валькування – кладка вальковая.
Валькувати, повалькувати – класть из вальков, смазывать, обмазывать.
Вальок – валец, плесканка.
Вальцівка – штаб.
Вантага – нагрузка, груз.
Вантаж – кладъ, груз.
Вантажний – грузовой.
Вантажопідіймальний – грузоподъемный.
Вантажопідойма – грузоподъемник.
Вапнистий – известковый.
Вапнище – карьер известковый.
Вапно – известь.
Вапнобетон – бетон известковый.
Вапнопісковий – известковопесчаный.
Вапнопісок – бетон коанье.
Вапнування, вапнування – выбеливание, побелка известью.
Вапнувати, повапнувати – выбеливать, белить, побелить известью.
Вапняк – известняк.
Вапняковий – известняковый.
Вапняний – известковый.
Вапняр – творильщик.
Вапнярка – творило.
Вар – пек, пик, вар, варка.

Варений – вареный.
Варій, варильник – варильщик, варщик.
Варіння – варка.
Варити – варить.
Варистий – кухонный.
Вартівня – будка сторожевая.
Варцаба – рама, окаймление дверное, оконное; колода.
Варцабний, варцабовий – рамный.
Ватерклозет – ватерклозет.
Ватерпас – ватерпас.
Ватра – очаг.
Ватровий – очажный.
Вахляр – веер.
Вбивання, вбиття – вколачивание.
Вбивати, вбити – вбивать, вбить, вколачивать, вколотить.
Вбивач, вбивачка – чекмарь.
Вбирання – всасывание, поглощение (впитывание).
Вбирати, увібрати, убрати – всасывать, поглощать.
Вбирний – поглотительный.
Вводити, ввести – вводить, ввести.
Вганяння – вколачивание.
Вганяти, вгонити, увігнати – вколачивать, -тить, вгонять, вогнать.
Вгнутий – вогнутый.
Вгнутийсть – вогнутость.
Вгнуття – изгиб.
Вдовж – вдоль, длиной, в длину, по длине.
Вдування, вдуття – вдувание.
Вдувати, вдуть – вдувать, вдуть.
Вежа – вышка, башня.
Вежка – вышка, башенка.
Вежовий – башенный.
Вектор – вектор.
Великий – крупный.
Великість – крупность.
Вентиль – вентиль.
Вентиліювати – вентилировать.
Вентилятор – вентилятор.
Вентиляція – вентиляция.
Веранда – веранда.
Верба – верба, ветла, ива.
Вербина – дерево вербовое, ивина.
Вербовий – вербовый, ивовый.
Вервечка – подвеска.
Верей – столб верейальный.
Верстат – верстак, станок.
Верства – верста, пласт.
Верстовий – верстовой, пластовой, поверстный.
Верстуватий – слоеватый, слоистый.
Верстуватість – слоеватость, слоистость.
Верстувати – верстать.

Вертіти – буравить, сверлить.
Верх – верх, вершина; труба дымовая, флюгарка, дефлектор.
Верхній – верхний.
Вершняк – лобан, вершник, перекладаина верхня.
Верхобіжний – восходящий.
Верховина – конец вершинный.
Верцадло – окнище, просвет.
Вершак – вершина.
Вершковий – вершковый.
Вершняк – вершник, пильщик верхний.
Вершок – вершина угла, вершок.
Вестибюль – вестибюль.
Взаємний – взаимный.
Взаємність – взаимность.
Взірець – образец.
Вибавлення, вибавлення, вибавлення – выведение.
Вибаляти, вибавити – выводить.
Вибивання, вибиття – выбивание, выколачивание, выбойка.
Вибивати, вибити – выколачивать, выбить.
Вибивачка – выколотка, выбойка.
Вибирання – выборание, вынимание, выемка.
Вибирати, вибрати – выбирать, выбрать, вынимать, вынуть.
Вибій – выбоина.
Вибіл – отбелка.
Вибілювання, вибілення, вибілення – отбелка, выбеливание.
Вибілювати, вибіляти, вибілити – выбеливать, отбеливать, -лить.
Вибір, вибірка – выборка.
Вибірниця – желонка.
Вибрукуваний – вымощенный.
Вибудовувати, вибудувати – выстраивать, -роить.
Вивал, вивалювання, вивалення – вывал, вываливание, вывалка.
Вивалювати, вивалити, -ся – вываливать, -лить, -ся.
Вивантажений – разгрузной, для выгрузки.
Вивантажування, вивантаження – разгрузка, выгрузка.
Вивантажувати, вивантажати – разгружать, выгружать, -зять.
Виварювання, виварення – вываривание, выварка.
Виварювати, виварити, -ся – вываривать, -рять, -ся.
Вивертання, вивернення – вывал, вываливание, вывалка.
Вивертати, вивернути, -ся – вываливать, -лить, -ся.

Вивершування, вивершання, вивершен-ня – венчание, увенчивание.
Вивершувати, вивершити – венчать, увенчивать.
Вивід – уводка, вывод.
Вивірчувати, вивертити – высверливать, -лить; выбуравливать, -равить.
Вивіряння, вивірення – выверяние, -рка.
Вивіряти, вивірити, -ся – выверять, -рять, -ся.
Вивітрювання, вивітрєння – выветривание.
Вивітрювати, вивітрити, -ся – выветривать, -рять, -ся.
Виводити, вивести – выводить, вывести, уводити, увести, возводить, возвести.
Виводити частками – возводит по частям.
Виволікання, виволочення – вытаскивание, вытягивание, выталкивание.
Виволікати, виволокти – витягивать, выталкивать, вытаскивать.
Виводжування, виводження, виведення – выведение, возведение.
Вигемблювання, вигемблювання – выстрагивание рубанком.
Вигемблювати, вигемблювати – выстрагивать, -рогать рубанком.
Вигин – выгиб, изгиб вверх.
Вигинастий – подъемистый.
Вигинистий – изгибистый, изгибчивый.
Вигинистість – изгибистость, изгибчивость.
Вигинання, вигнуття – выгибание, выгиб.
Вигинати, вигнути, -ся – выгибать, -гнуть, -ся.
Вигін – вылет.
Вигладжування, вигладження – выглаживание, циклевание.
Вигладжувати, вигладити – выглаживать, разглаживать, -дять, циклевать.
Виглоблювання, виглоблення – проконопатка клинышками.
Виглоблювати, виглобити – проконопачивать клинышками.
Вигляд – вид.
Вигнутість – выгнутость.
Вигорілий – выгоревший.
Вигортати, вигорнути – выгребать, выгрести.
Вигоряння – выгорание.
Вигоряти, вигорювати, вигоріти – выгорать, -реть.
Ви(на)гострювати, ви(на)гострити – оттачивать, отточить.
Виготовляння, виготовлення – изготовление.
Виготовлювати, виготовляти, виготовити – изготавливать, -вить.

Вигрібати, вигребти – выгребать, выгрести.
Вигрібний – выгребной.

Вигрібний – выгреб, яма выгребная.

Вигрібниковий – выгребной.

Вигаровувати, вигарувати – выпаживать, -зять, -ся.

Вигвинчувати, вигвинтити, -ся – вывинчивать, -тить, -ся.

Видаватися, видатися – выходить, выйти.

Видавлювати, видавити – выжимать, -жать, выдавливать, -вить.

Видармоювання, видармоювання – выгрозотка; выгрозочивание, отгрозотка, -хочивание.

Видармоювати, видармоювати – выгрозочивать, -тить, отгрозочивать, -хотить.

Видатність – производительность.

Видержувати, видержати – выдерживать, выдержать.

Видзьобаковування, видзьобакування – выкирковывание.

Видзьобаковувати, видзьобакувати – выкирковывать, -ковать.

Видим – пучина, вспученность, вспучина.

Видимання, видим – пучение, выпучивание, вспучивание.

Видимати, видути – выпучивать, вспучивать, -чить.

Видиматися – пучиться, вспучиваться, выпучиваться.

Видний – открытый.

Видобувати, видобути – добывать, -быть.

Видобуток – добыча.

Видовбування, видовбання – выдалбливание.

Видовбувати, видовбати – выдалбливать, выдолбить.

Видовження – удлинение.

Видовжування, видовження – вытягивание в длину.

Видовжувати, видовжити – вытягивать в длину, удлинять, -нить.

Видра – выдра.

Видутий – вспученный.

Вижолоблення – выкружка.

Вижолоблювання, вижолоблення – выжелобливание.

Вижолоблювати, вижолобляти, вижолобити – выжелобливать, -бить, выпаживать, -зять; выкружку делать, сделать.

Вижолобок – выкружка, паддуга.

Визубень – зубец выступающий.

Визубневий – штрабный.

Визубні – штраба.

Вийма, виймка – виемка.

Виймання – вынимание, выемка.

Виймати, вийняти – вынимать, вынуть.

Викарбовування, викарбування – вырезывание, высекание.

Викарбовувати, викарбувати – вырезать, вырезать, высекать, высечь.

Викарунковувати, викарункувати – вытягивать карниз.

Викидання, викинення – выкидка, выкидывание, выбрасывание.

Викидати, викинути – выкидывать, выбрасывать, выбросить.

Викіт – вырез.

Виклад – стена вальковая, валькованная.

Виклепування, виклепання – выбивание, выбивка.

Виклепувати, виклепати – выбивать, выбить.

Ви(об)клеювання, ви(об)клеєння – выклеивание, выклейка.

Ви(об)клеювати, ви(об)клеїти – выклеивать, -ить.

Виклиновувати, виклинувати – расклинивать, -нить.

Виков, виковок – поковка.

Виковний – поковочный.

Виковування, викування – выковывание.

Виковувати, викувати – выковывать, выковать.

Виколоювання, виколєння – выкалывание.

Виколовати, виколоти – выкалывать, выколоть.

Виконавець – производитель.

Викопище – резерв, выборка.

Викопування, викопання – выкопка, выкапывание, выкопывание, вырывание.

Викопувати, викопати – выкапывать, выкопать; вырывать, -рыть.

Викочувати, викотити – накатывать, накотить (вверх).

Викришність – выкрашиваемость.

Викришування, викришення – выкрашивание, выкрошивание.

Викришувати, викришити – выкрашивать, выкрошивать, -шить.

Викрійка – выкройка.

Викроювання, викроїння – выкраивание, выкройка.

Викроювати, викроїти – выкраивать, выкроить.

Викруглювання, викругляння, викруглення – выкружка.

Викруглювати, викругляти, викруглити – выкругивать, -лять, -лить.

Викружало – выкружальник.

Викруження – гусек.

Викрутка – отвертка.

Викручувати, викрутити – вывертывать, -рнуть; вивинчивать, -тить.

Вила – вилы.

Виламок – выломок.

Вилежування, вилежання – вылеживание.

Виливаний – литой.

Виливання, вилиття – отлив, отливка.

Виливати, вилити – отливать, -лить; выливать, вылить.

Виливка – отливка.

Виливний – сливной.

Виливок – отлив, прилив, отливоч.

Вилім – вылом, бреш.

Виломлювання, виломлення – выломка, выламывание, выламывание.

Виломлювати, виламати, виломити – выламывать, выломать, выломить.

Виломок – выломок.

Вилощувати, вилощити – заполировывать, -ровать; отполировывать, -ровать.

Вилупина – отлупина, отковырок, отдирик.

Вильчик – князек, конек.

Вияння – влияние.

Вияти, вильнути – вить, вильнуть.

Вимазування, вимазання – вымазывание.

Вимазувати, вимазати – вымазывать, -зять.

Вимащування, вимащення – вымазывание.

Вимащувати, вимастити – вымазывать.

Вимір – измерение.

Вимірювання, вимірення – вымеривание.

Вимірник – измеритель.

Вимірний, вимірчий – мерный, измерительный.

Вимірювати, виміряти, вимірити – вымеривать, -рять, -рить.

Вимірювання – вымеривание.

Виміс – вымешивание.

Виміслювання, виміщення – вымешивание.

Виміслювати, вимісити – вымешивать, -сить.

Вимішування, вимішання, виміщення – вымешивание.

Вимішувати, вимішати – вымешивать, -шать.

Виморожувати, виморожати, виморожувати, виморожити – вымораживать, -розить.

Вимостка – выстилка, настилка (плитками).

Вимостовий – выстилочный.

Вимочування, вимочення – вымачивание.

Вимочувати, вимочати, вимочити – вымачивать, вымочить.

Вимощений – вымощенный.

Вимощування, вимощання, вимощення – выкладывание, вымачивание, выстилка, настилка.

Вимощувати, вимощати, вимостити – вымачивать, вымостить, выстилать, -лат, настилать, -лат.

Вимуровування, вимурування – выстраивание, выведение, возведение из камня.

Вимуровувати, вимурувати – выстраивать, -роить, возводить, -вести из камня.

Винос, винесення – вынос, выноски.

Виносити, винести – выносить, вынести.

Випал – обжиг, выжиг, выпаливание, выжигание.

Випалений – обожженный.

Ви(об)пальний – обжигательный.

Випальник – обжигальщик, обжигатель.

Випалювання, випалення – обжиг, обжигание, выпаливание, выжигание.

Випалювати, випалити – обжигать, выжигать, выпаливать, -лить.

Випалювач – обжигальщик, обжигатель.

Випилювати, випиляти – выпиливать, -лить.

Випин – выпучивание, вспученность, высадка, выгиб, изгиб продольный.

Випинання, випнуття – пучение, выпучивание, вспучивание, вытирание, высадка.

Випинати, випнути – выпирать, выпучивать, вспучивать, высаживать, выгибать, выпирать.

Випинатися – пучиться.

Випирати, виперти – выпирать, выпереть.

Виплітати, виплести – выплетать, выплесть.

Виполіровування, виполірування, виполірування – заполировка, -рование, отполировывание.

Виполіровувати, виполірувати – заполировывать, -ровать; отполировывать, -ровать.

Випорожнювати, випорожнити, випорожнити – выпораживать, опораживать, -нить.

Випнутий – вспученный.

Випнутість – выгиб, выпуклость.

Виправа, виправлення, виправлення – исправление, выправка, выправление.

Виправляти, виправити – исправлять, выправлять, выверстывать, выверстать.

Виправляч, виправлювач – правильщик.

Виправний – выправительный.

Випрасовування, випрасування – разглаживание.

Випрасовувати, випрасувати – разглаживать, -дить.

Випробний – испытательный.

Випробовування, випробування – испытание, опробовывание.

Випробовувати, випробувати – опробовывать, испытывать, -тать.

Випробовувач – прибор для испытания, испытательный.

Випростовування, випростування – отгиб, спрямление.

Випростувати, випростати – спрямлять, -мить.
Випрочування, випрочання – вытаскивание.
Випрочувати, випрочити – вытаскивать, вытасчить.
Випрямлення – прямление.
Випрямляти, випрямити – прямить, выпрямлять, -мить, выправлять, -вить.
Випрямний – прямильный.
Випуклина – руст, рустик.
Випуск – выпуск, выступ.
Випускання, випущення – выпуск.
Випускати, випустити – выпускать, выпускать.
Випускний – выпускной.
Виривання, виривання – вырывание, выдергивание.
Виривати, вирвати – выдергивать, вырывать, -рвать.
Вирисовування, вирисування – расчерчивание, вычерчивание.
Вирисовувати, вирисувати – вычерчивать, расчерчивать, -тить.
Вирихтовувати, вирихтувати – выправлять, рихтовать.
Вироб – поделка, продукт, изделие, выделка.
Виробність – производительность.
Вирівнювання, вирівнення – выравнивание, сравнение, выверстывание, -стка, сглаживание, изверстывание, уравнивание.
Вирівнювати, вирівняти – выравнивать, выверстывать, сравнивать, сглаживать, выглаживать, изверстывать, уравнивать.
Вирівнювач – уравниватель.
Вирівняльний – уравнивательный.
Виріз – вырез, вырезка.
Вирізка – вырез, вырезка, закрой, резьба, резное украшение.
Вирізковий – секторный.
Вирізок – сектор.
Вирізувати, вирізати, вирізати – вырезывать, вырезать, вырезать.
Вирізування, вирізання, вирізання – вырезывание.
Вирло – вымбовка.
Виробковий – поделочный.
Вироблювання, вироблення, вироблення – выделка, выделяние, производство;
в. глини – валяние глины.
Вироблювати, виробляти, виробити – выделять, выделывать; производить, -вести; валять (глину).
Виробний – деловой, поделочный.
Виробник, виробничник – производственный.

Виробництво – производство, предприятие.
Виробничий – производственный.
Виробня – фабрика, завод.
Вируб – выруб.
Вирубати, вирубати – срубить, -бить.
Вирубівання, вирубівання – выруб.
Вирубувати, вирубати, вирубати – вырубывать, -бать, -бить;
в. храпа – выскочивать, -дять.
Висаджування, висадження – взрывание, подрывание.
Висаджувати, висадити – взрывать, взорвать, подрывать, подорвать.
Висадний – взрывной, подрывной.
Висадник – подрывщик.
Висвердлювання, висвердління, висвердлення – высверливание, выбуравливание, выбуривание.
Висвердлювати, висвердливати – высверливать, выбуравливать, выбуривать.
Висип – насыпь, остров.
Висипання, висипання – высыпка, -пание.
Висипати, висипати – насыпать, высыпать, насыпать.
Висихання, висихнення – высыхание.
Висихати, вис(о)хнути – высыхать, высохнуть.
Висів – высева, -вание.
Висівання – высевание, отсев.
Висівати, висіяти – высевать, -ять; отсеивать, -ять.
Висівки – высева, подсева.
Висікання – выруб, -бывание.
Висікати, висікти – вырубывать, -бать, -бить.
Висіти – висеть.
Вискрібувати, вискріпати, вискріпати – выскребать, выскресть.
Вискування, провискування – выравнивание по отвесу, проверка отвесом, выверяние отвесом.
Вискувати, провискувати – выравнивать отвесом, провешивать отвесом, поверять, выверять отвесом.
Вислідний – равнодействующий.
Висмикай – прибор для выдергивания.
Висмокування – выкачивание.
Висмокувати, висмокувати – выкачивать, выкачать.
Висмолювання, висмолювання, висмолювання – высмаливание, вымазывание смолы.
Висмолювати, висмолювати, висмолювати – высмаливать, вымазывать смолой.
Виснага – усталость.
Висний – висячий, навесный.
Висок – отвес, отвесик.
Вистав – выпуск, вылет, относ, вынос.

Виставляння, виставлення – вынимание, выпуск.

Виставляти, виставити – вынимать, выносить, выпускать.

Виставний – выпускной, выстроженный.

Вистелювання, вистеляння, вистелення – выстиланье, выстилка.

Вистеляти, вистелити – выстилать, выстилать.

Вистілка – выстилка, обстилка.

Вистілковий – выстилочный.

Вистоювання, вистояння – выстаивание, выдерживание.

Вистоювати, вистоятити – выстаивать, -стоять, выдерживать, выдержать.

Вистругування, вистругання – выстрагивание, -ружка.

Вистругувати, вистругати – выстрагивать, -рогать.

Виступ – выступ, выпуск.

Виступання – выступание.

Виступати, виступити – выступать, -пить.

Виступний – выступающий, выступной, выпускной.

Висушка – усушка.

Висушування, висушення – высушивание, -шка.

Висушувати, висушити – высушивать, -шить.

Вис(о)хлий – высохший.

Вителка – катушка.

Витик – выступ (из ряда).

Витикання – выступание.

Витикатися, виткнутися – выходить, выступать.

Витинати, витяти – вырезывать, вырезать, вырезать.

Витиньковування, витинькування – отштукатурка, -ривание.

Витиньковувати, витинькувати – отштукатуривать, -рить.

Витискувати, витискати, витиснути – выпирать, выпереть; выжимать, -жать; выдавливать, выдавить.

Витичний – выступающий.

Вітік – утечка.

Вітисування, витесання – вытеска, вытесывание; высекание.

Вітисувати, витесати – вытесывать, -сать.

Витка – вица; обруч кницевой, прutowой; узовка, веревка.

Витковий – веревочный.

Виточки – отсев.

Витрата – расход.

Витривалий – выносливый.

Витривалість – выносливость, сопротивляемость.

Витримування, витримання – выдерживание.

Витримувати, витримати – выдерживать, выдержать.

Витрушування, витрушення – прочистка.

Витрушувати, витрусити – прочищать, -стить.

Витушка – катушка.

Витягало – рычаг для выдергивания.

Витягання, витягнення – вытягивание, выдергивание, вытаскивание.

Витягувати, витягати, витягти – вытягивать, -нуть, вытаскивать, вытащить, выдергивать, -нуть.

Витяжка – вытяжка, душник вытяжной.

Витяжний – вытяжной.

Витяжник – душник вытяжной, вытяжка, прибор вытяжной.

Вифуговування, вифугування – выстрагивание фуганком.

Вифугувати, вифугувати – выстрагивать, -рогать фуганком.

Вихід – выход.

Вихідка – клозет, отхожее место, отход, ретирад.

Вихідка промивна – ватерклозет.

Вихідковий – клозетный, ретирадный.

Вихідний – выходной.

Виходити, вийти – выходить, выйти.

Виходовий – выходной.

Ви(від)ходок – клозет, отхожее место.

Вицвілий – выцветший.

Вицвітання, вицвітнення – выцветание, выгорание.

Вицвітати, вицвісти – выцветать, выцвести, цвет терять.

Вичав – выдавка, выплевки.

Вичисний, вичищальний – вычистной.

Вичищати, вичистити – вычищать, -стить.

Вишина – высота.

Вишліхтовувати, вишліхтувати – отполировывать, -ровать.

Вишпадльовування, вишпадлювання – отшпаклевывание.

Вишпадльовувати, вишпадлювати – отшпаклевывать, -левать.

Вишрубовувати, вишрубувати – вывинчивать, -тить.

Виштовхування, виштовхання – высадка, высаживание.

Виштовхувати, виштовхати – высаживать, -дить.

Вишуки, вишукування, вишукання – изыскания.

Вишукувати, вишукати – изыскивать, -скать.

Вищерблювання, вищербляння, вищерблення – вызубривание.

Вищерблювати, вищербляти, вищербити – вызубривать, иззубривать, -рить.

Вияснювати, вияснити, вияснити – отпиривывать, -ровать.

Ві(и)бель – чаша, обло, кругляш, круглое бревно.

Віблий – облый, кругловатый.

Віблина – обливіна, обзелина.

Віблинний – обливистый, обзельный.

Вібляк – кругляш, круглое бревно, дерево круглое.

Вібляччя – кругляк, круглый лес.

Відбивання, відбиття – отбивка, -вание.

Відбивати, відбити – отбивать, -бить.

Відбивний – отбивной.

Відбирання, відібрання – отбирание, отобрание, отнимание, отнятие.

Відбирати, відібрати – отнимать, -нять, отбирать, отобрать.

Відбігання, відбіг – отступление.

Відбігати, відбігти розміру – отступать, -пить в размере.

Відбірник – отборник, рубанок фигурный.

Відборчик – струг отборный.

Відбудова, відбудування – восстановление, отстраивание.

Відбудовний – восстановительный.

Відбудовувати, відбудувати – восстанавливать, -новить, отстраивать, -роить.

Відвалювання, відвалення – отвал, -ливание, -лка.

Відвалювати, відвалити – отваливать, -лить.

Відведення – отводка.

Відверстовий – поверстный.

Відвід – отвод.

Відвіз – отвоз, -зка.

Відвірчувати, відвертіти, відвернути – отвертывать, -нуть, -теть.

Відводження, відведення – отвод.

Відводити, відвести – отводить, -вести.

Відводнення – дренаж.

Відвожування, відвезення – отвоз, отвозка.

Відвозити, відвезти – отвозить, -везти.

Відволожник – прибор увлажнительный, аппарат увлажнительный.

Відгалужування, відгалуження – ответвление.

Відгалужувати, відгалузити – ответвлять, -вить.

Відгалузок – отросток, ответвление.

Відгин – отгиб.

Відгинання – отгиб, -бание.

Відгинати, відігнути – отгибать, отогнуть.

Відгинний – отгибной.

Відгілок – отросток, ответвление.

Відгороджування, відгородження – отгораживание.

Відгороджувати, відгородити – отгораживать, -родить.

Відгвинчування, відгвинчення – отвинчивание.

Відгвинчувати, відгвинтити – отвинчивать, -тить.

Віддаль, віддалення – расстояние.

Віддалювати, віддаляти, віддалити – отставлять, -вить.

Віддача – отказ.

Віддирання, віддертя – отдирание, отрывание, отшивание.

Віддирати, віддерти – отдирать, отодрать; отрывать, оторвать; отшивать, -шить.

Віддирач – отшивальщик.

Відділок – отделение.

Відділювання, відділяння, відділення – отделение.

Відживлювання, відживлення – оживка, -вление.

Відживляти, відживити – оживлять, -вить.

Відземок – комель.

Відігрівати, відігріти – отогревать, -реть.

Відкидати, відкидати, відкинути – откидывать, откидать, откинуть.

Відкидний – откидной, отворный, отворчатый.

Відклеюватися, відклеїтися – отклеиваться, -иться.

Відколювання, відколення – откалывание.

Відколювати, відколоти, -ся – откалывать, -лоть, -ся.

Відкопування, відкопання – откапывание, отрывание.

Відкопувати, відкопати, -ся – откапывать, откопать; отрывать, отрыть, -ся.

Відкотний – откатный.

Відкочування, відкочення – откатка, -тывание.

Відкочувати, відкотити – откатывать, -котить.

Відкривання, відкриття – открывание.

Відкривати, відкрити – открывать, -рять.

Відкритий – открытый, полый.

Відкручувати, відкрутити – отвертывать, -нуть, -теть.

Відламування, відлам – отламывание.

Відламувати, відламати – отламывать, -ломать.

Відлив – отлив, отмет.

Відливання, відлиття – отлив, отливка.

Відливати, відлити – отливать, -лить.

Відливіна – отливіна.

Відливний – отливной.
Відлип – отлипь.
Відлипання – отлип, отлипание, отставание.
Відлипати, відлипати – отлипать, -пнуть; отклеиваться, -иться; отставать, -стать.
Відлиплий – отставший.
Відлипність – отлипь.
Відлуплювати, відлупити, -ся – отлупливать, -пить, -ся.
Відлущування, відлущування – отслаивание слоями, отслаивание, отслоение.
Відлущувати, відлущувати, -ся – отслаивать, -ся слоями, отслаивать, -ся.
Відлущування, відлущення – отпада(е)ние.
Відлущуватися, відлущитися, вилущуватися, вилущитися – отпадать, -пасть.
Відмивання, відмиття – отмывание, -вка.
Відмірювання, відміряння, відмірення – отмеривание.
Відмірювати, відміряти, відмірити – отмеривать, -рять, -рить.
Відмова – отказ.
Відмолоджування, відмолодження, відмолодження – отмолаживание.
Відмолоджувати, відмолодити – отмолаживать, -дить.
Відмулювання, відмулення – отмучивание.
Відмулювати, відмулити – отмучивать, -чить.
Відмуровування, відмуровування – отгораживание каменной стеной.
Відмуровувати, відмуровувати – отгораживать каменной стеной, разбирать, разбирать кладку.
Відмурок – разделка.
Відмучений – плавленый.
Віднова – восстановление.
Відновлювати, відновляти, відновити – восстанавливать, -вить.
Відновлення, відновлення – восстановление.
Відновний – восстановительный.
Віднога – ветвь, отного.
Відносний – откосный.
Відпадання – отпада(е)ние, отвал.
Відпадати, відпасти – отпадать, отваливаться.
Відпалубина – распалубка, сводик.
Відпил – отпил.
Відпилок – отпилок, опилок.
Відпилювання, відпилювання – отпиливание.
Відпилювати, відпилювати – отпиливать, -лить.
Відпір – отпор.
Відпірник – контр-форс.
Відпірність – отпорность.
Відпластовувати, відпластовувати – отслаивать, -лоить.

Відпора – отбой, отказ, отпор, противодействие.
Відпорний – отпорный.
Відпрогоничування, відпрогоничування – отбалчивание, разбалчивание.
Відпрогоничувати, відпрогоничувати – отбалчивать, разбалчивать, -тить.
Відпруга – отпор.
Відпружний – отпорный.
Відпружність – отпорность.
Відремонтовування, відремонтування – отремонтирование, -ровка.
Відремонтовувати, відремонтувати – отремонтировать, -ровать.
Відрив – отрыв.
Відривання, відрив – отрывание, отдирание.
Відривати, відірвати – отрывать, оторвать; отдирать, отодрать.
Відринвок – отмет, отлив.
Відрізувати, відрізати, відрізати – отрезать, -зять.
Відрізувач – отрезчик.
Відро – ведро, бадья.
Відруб – отруб.
Відрубок – отрубок.
Відрубувати, відрубати – отрубывать, -бать, -бить.
Відрядний – заделный, сдельный.
Відрядник – заделщик, сдельщик.
Відсажневий – посаженный.
Відсип – отсыпь.
Відсипання, відсипання – отсыпание, -пка.
Відсипати, відсипати – отсыпать, отсыпать.
Відсівати, відсіяти – отсевать, -ять.
Відсівний – отсевной.
Відскакування, відскочення – отскакивание.
Відскакувати, відскочити – отскакивать, -кочить.
Відскіп – отщеп.
Відскрібати, відскребти – отскабливать, -скоблить.
Відсмоковувати, відсмокувати – откачивать, -чать.
Відсоння – сторона солнечная.
Відсортювання, відсортювання – отсортирование, -вка.
Відсортювати, відсортювати – отсортировать, -ровать.
Відставання – отставание, отседание.
Відставати, відстати – отставать, -стать; отседать, -сесть.
Відсталий – отставший.
Відсталина – отсталь, отлупь.
Відстань – шаг.
Відступ – отступ, -пка.

Відступання, відступ – отступление.
Відступати, відступити – отступать, -пить.
Відтинати, відтяти – отрубать, -бить.
Відтинок – отрезок.
Відтулина – продушина, устье.
Відтуляння, відтулення – открывание.
Відтуляти, відтулити – открывать, -рыть.
Відтягачка – оттяжка.
Відтягування, відтягання, відтягнення – оттягивание, оттяжка.
Відтягувати, відтягати, відтягнути, відтягти – оттягивать, -нуть.
Відтяжка – калевка, тяга, гзымс; оттягивание.
Відтяжковий – калевочный.
Відтяжковування, відтяжкування – калевание, -вка.
Відтяжковувати, відтяжкувати – калевать.
Відтяжний – оттяжной.
Відхил – отклонение, отход.
Відхильник – отбой.
Відхилання, відхилення – отклонение.
Відхилати, відхилити – отклонять, -нить.
Відхилатись, відхилитись – отходить, отойти.
Відхід – отход.
Відходження – отставание.
Відходити, відійти – отходить, отойти; отставать, -тять.
Відходок – отхожее место, клозет.
Відчинання, відчинення – открывание.
Відчиняти, відчинити – открывать, -рыть.
Відчіплювання, відчіплювання, відчеплення – отцепка, отцепление.
Відчіплювати, відчіпляти, відчепити – отцеплять, отцепить.
Відчісування, відчесання – отхватка, -тывание, подрезывание в отхватку.
Відчісувати, відчесати – отхватывать, отрезывать, подрезывать в отхватку.
Відшарок – отслоение, отслойка.
Відшаровування, відшарування – отслаивание, отслоение.
Відшаровувати, відшарувати, -ся – отслаивать, -лоить, -ся.
Відштуковий, відштучний – поштучный.
Віз – телега.
Візерункувати, повізерункувати – покрывать, -рыть узорами, узор наводити, навести.
Візерунок – узор.
Візерунковий – узорный.
Візок – тележка, кошка.
Вік – возраст.
Вікнастий – с большими окнами.
Вікнина – окнище, отверстие оконное, проем оконный.

Вікнинниця – полотнище оконное.
Вікно – окно, окошко.
Вікняний – оконный, окошечный.
Віконечко – окошечко.
Віконний – оконный, окошечный.
Віконниця – оконница, ставня, ставень, притвор оконный.
Віконце – окошко, окно кровельное, слуховое.
Віконце освітне – фонарь световой.
Вільнолежний – свободно-лежащий.
Вільнонесний – свободно-несущий.
Вільноспадний – свободно-падающий.
Вільноспірний – свободно-опирающийся.
Вільностійний – свободно-стоящий.
Вільний – свободный.
Вільха – ольха.
Вільховий – ольховый.
Вільчик – пригнетка.
Вільшина – дерево ольховое, ольховина.
Вінда – винда.
Вінкель – винкель, угольник.
Вінець – венец, корона.
Вінок – венец, звено.
Вінок снувати – венец класть.
Вінцевий – венечный, венчающий.
Вінцювання, повінцювання – венчание, увенчивание, -чание, разбортовка, -вывание.
Вінцювати, повінцювати – венчать, увенчивать, -чатъ; разбортовывать, -товать.
Вінця – рю(у)мка.
Вір – прясельник, ограда жердевая, забор жердяной, изгородь жердевая.
Вірвант – хомут, схватка, кольцо стяжное.
Вірвантовий – хомутовый.
Вір'я – ограда жердевая.
Вістря – остри(и)е.
Вістряк – шпиль.
Вісь – ось.
Вісьмина, (в)осьмина – восьмушка.
Вітровий – ветровой.
Вітровина – ветренница, ветровица, ветрян-ка, рак.
Вітровказ – флюгер, ветроуказатель.
Вітрогін – вентилятор.
Віхоть – подмаз.
Вічко – очко.
В'їдання – въедание, врезка.
В'їдатися, в'їстися – въедаться, въестся, врезываться, -заться.
В'їзд – въезд.
Вкладання, вкладення – вкладывание, втапливание.
Вкладати, вкласти – вкладывать, класть, втапливать, втопить.
Вкладень – вкладыш.

Вкладний – вкладной.

Вкопування, вкопання – вкапывание, вкопка, врывание.

Вкопувати, вкопати – вкапывать, вкопать; врывать, врыть.

Вкривати, вкрити чардаком – опалубливать, -бить.

Вкриття – покрытие.

Вмазування, вмазання – вмазка, вмазывание.

Вмазувати, вмазати – вмазывать, вмазать.

Вилежувати, вилежати, -ся – вылеживать, вылежать, -ся.

Вминання, ум'яття – вминание.

Вминати, ум'яти – вминать, вмять.

Вміст – содержание объемное, кубическое.

Вміщати – содержать, вмещать.

Вмурування, вмурування – вделывание, вмазка в кладку.

Вмурувати, вмурувати – вделывать, -лать, вмазывать, -зять, в кладку.

Внапусток – внехлестку.

Внутрішній – внутренний.

Вогкий – сырой, влажный.

Вогкість – сырость, влажность.

Вогневий – огневой.

Вогнестійкий – огнестойкий.

Вогнестійкість – огнестойкость.

Вогнетривкість – огнеупорность.

Вогнетривкий – огнеупорный.

Вода – вода.

Водовідвід – водоотвод (система).

Водовідвідний – водоотводный.

Водовідлив, водовідливання, водовідлиття – водоотлив.

Водовідливний – водоотливной.

Водовідливник – приспособление водоотливное.

Водозбір – водосток.

Водозбіжний – водосточный.

Водозбір – резервуар водяной.

Водойма – резервуар водяной.

Водопостачання – водоснабжение.

Водопровід – водопровод.

Водопровідний – водопроводный.

Водопроникний – водопроницаемый.

Водопроникність – водопроницаемость.

Водопротісний – водопроницаемый.

Водопротісність – водопроницаемость.

Водоспуск – водоспуск.

Водоспускний – водоспускной.

Водостійкий – водостойкий.

Водостійкість – водостойкость.

Водостік – водосток, сток для воды.

Водостісний, водостісний – водосточный.

Водотривкий – водоупорный.

Водотривкість – водоупорность.

Водяний – водяной.

Возіння – возка.

Вологий – влажный.

Вологість – влажность.

Волокнина – фибрит.

Волокно – волокно, фибра.

Волокни(и)стий – волокнистый.

Волокнястість – волокнистость.

Волохатіти – мшиться.

Волочня – волокуша, скрепер, лопата конная.

Ворина – жердь заборная.

Ворітний – воротный.

Ворітниця – затвор воротный, полотнище воротное, притвор воротный, доска воротная, столб воротный.

Ворота – ворота.

Воротило – аншпуг.

Воскування – покрытие воском.

Воскувати, повоскувати – покрывать воском.

Вохра – охра, вохра.

Вохра червона – черлядь.

Вохристий – охристый.

Вóхрити, вохрити – охрить, вохрить.

Вохрування, вохріння – вохрение.

Вохрявий – охристый.

Вохряний – охровый, охряный.

Вплив – влияние, действие, воздействие.

Впливати – влиять, действовать.

Впливний – влияющий, действующий.

Впотай – впотай.

Вправка – вставка, вставление.

Вправляння, вправлення – вделывание, вделка.

Впуск, впускання – вставка, ввод.

Впускати, впустити – вставлять, -вить, вводить, ввести.

Впускний – вставной.

Вріз – врез, врезка, врезывание; выемка, зарез.

Врізання, врізування – врез, врезка, врезывание.

Врізний – врезной.

Врізувати, врізати, врізати – врезывать, -зять.

Вроблювання, вроблення – вделывание, вделка.

Вроблювати, вробити – вделывать, вделывать.

Вруб – руб, врез.

Врубання, врубування – руб, рубание, рубка.

Врубка – рубка.

Врубний – рубочный.

Врубувати, врубати – рубывать, рубать, рубить; врезывать, -зять.

Всипáти, всипати – всыпать,сыпать.
Всисання – всасывание.
Всисати, увіссати – всасывать, всосать.
Всисний – всасывающий.
Вставка, вставлювання, вставляння, вставлення – вставка, вставление, вставление, вкладывание.
Вставляти, вставити – вставлять,-вить; вкладывать вкласть.
Вставний – вставной, вставочный, вкладной.
Встромляти, встромити – всаживать, всадить.
Всувати, всовувати, всунути – вдвигать, вдвинуть.
Витісувати, витесати – высекать, высечь.
Втічка – вставка.
Втома – усталость.
Втрата – потеря.
Втулка – вставка.
Вугільний – угольный.
Вугіль, вугілля – уголь.
Вугляний – угольный.
Вузловий – узловой.
Вузол – узел.
Вус – ус.
Вутлий – слабый.
Вухо, вушко – проушина, проух, обух, ушко.
Вуховий – проушинный.
Вушак – ушак.
Вхід – вход.
Вхідний – входной.
Входовий – входной, впускной.
В'яз – ильм[а], вяз.
В'язання – вязка, соединение, сборка, архитрав.
В'язання, зв'язування, зв'язання – связывание, вязание, связка.
В'язати, зв'язувати – вязать, связывать, связать, собирать, соединять.
В'язка – фашина.
В'язина – дерево вязовое, подстрелина.
В'язкий – вязкий.
В'язкість – вязкость.
В'язовий – ильмовый.
В'язок – схватка.
В'язь – связь, обвязка.

Г

Гажа – гажка.
Газ – газ.
Газотяг – флюгарка, дефлектор.
Гак – крюк.
Гакуватий – крюкообразный.
Галерія – галерея.

Галтель – галтель, голтель.
Галузь – ветвь.
Гальмо – тормаз.
Гамазей – амбар хлебный.
Гамування – глушение.
Гамувати – глушить.
Ганчарський – керамиковый, гончарский.
Гасити – гасить, загасить.
Гасіння – гашение.
Гатка – дамба.
Гачок – крючок, подцепка.
Гвіздок – гвоздь.
Гебель круглий – галтель.
Гебен – дерево черное, эбеновое.
Гембель – рубанок.
Гемблювання, обгемблювання – строгание, отстрагивание рубанком.
Гембловий – рубаночный.
Гемблювати, обгемблювати – строгать, отстрагивать,-рогать рубанком.
Гентина – плаха, баклуша.
Герметичний – герметический.
Гильцевий – елочный, в елку.
Гинкий – гибкий.
Гинкість – гибкость.
Гідравлічний – гидравлический.
Гідравлічність – гидравличность.
Гіпс – гипс.
Гіпсобетон – бетон гипсовый.
Гіпсовий – гипсовый.
Гірницевий – мезонинный.
Гірниця – мезонин, каменоломня.
Гла(о)вень – вершник, косяк верхний, пожилина, притолока, колода верхняя, голова, подушка копровая, лобан, перекладина, перемычка дверная.
Главиця – капитель, оглавление.
Глаголь – глаголь, костыль.
Гладенький – гладкий.
Гладило – гладилка, утюг.
Гладильник – гладильщик.
Гладильце – гладилка.
Гладити – гладить, утюжить.
Гладій – скребок, цикля.
Гладінь, гладкість – гладкость.
Гладкий – гладкий.
Глей – болюс (клеевая краска).
Глейта – глет.
Глибина, глиб, глибінь, глибокість – глубина.
Глина – глина.
Глинище – карьер глиняный.
Глинобитний – глинобитный, набивной.
Глиномішалка – глиномешалка.
Глином'ятка – глиномятка.
Глиносолома – глиносолома.

Глиносолом'яний – глиносоломенний.
Глиняний – глиняный.
Глинянка – постройка глиняная.
Глинястий – глинистый.
Глинясто-пісковатий – глинисто-песчаный.
Гл(р)ицарня – творило, яма творильная.
Глиця – жердь, жердина, брус заборный, брусок оградный, затяжка; шпонка; баялина.
Глоба – клин железный.
Глобар – конопатчик.
Глобачка – конопатка, дорожник.
Глобачка-жолобівка – конопатка-дорожник.
Глобиння – конопать.
Глобити, поглобити – конопатить клинья-ми, расконопачивать, законопачивать.
Глоблення, глобіння, поглоблення – конопатка, расконопачивание, законопачивание.
Глобня – клин.
Глобовий – конопатный.
Гловар, гло(а)вень – вершник, косяк верхний, лобан, пожилина, притолока, брус шапочный.
Глуза – дутик, желвак.
Глузюватий – с дутиками.
Глухар – глухарь.
Глухий – неподвижный, неизменяемый, нестворный.
Глушення – глушение.
Глушити – глушить.
Глянець, глянс – глянец.
Глянсувати – глянце(е)вать.
Глянсуватий, глянсовий – глянце(е)ватый, глянце(е)витый.
Глянсуватість – глянце(е)ватость.
Гнилизна – гнилость.
Гнилий – гнилой.
Гнилина – гнилость.
Гниль, гнилятина – гниль.
Гнисти, гнити – гнить.
Гніздо – гнездо.
Гніт – пресс, давление.
Гнітити – давить, прессовать.
Гнітний – прессовочный.
Гнічення – давление, прессование.
Гнути – гнуть.
Гнуття, згинання, зігнуття – изгиб, изгибание, гнутье.
Гнучий – сгибающий, изгибающий, гибкий.
Гнучкий – гибкий, изгибистый, изгибчивый, гнущийся легко.
Гнучкість, гнучість – гибкость, изгибистость, изгибчивость.
Гойдання – качание.
Голова – голова.

Головка – шляпка, головка, капитель, оглавление.
Головкач – обдавка, оправка.
Головний – главный, коренной.
Головчастий – головчатый.
Гонтель – галтель.
Гончак – дерево прямое.
Гора – верх.
Горбач – горбач.
Горбовина – выпуклость, возвышение.
Горбуль – губка дверная, платик, горбыль, астрагань, планка набивная.
Горищаний – чердачный.
Горище – чердак, подкровелье, антресоль.
Горіння – горение.
Горіти – гореть.
Горішина – дерево ореховое.
Горішни(і)й – верхний, чердачный.
Горло – горловина.
Горожний – оградный, оградительный.
Горстка – пучек.
Горстками укривати – подвязкой крыть.
Гострий – острый.
Гострило – точило.
Гострильний – точильный, острильный.
Гострити, вигострити – точить, выточить, острить.
Гостріння – точка, точение, острение.
Гостроверхий – конусообразный.
Гострокантовий – острокантный.
Гострокіл – кол заостренный.
Гостролук – арка стрелочная, стрельчатая, ланцетная.
Гостряк – конец заостренный, остре(и)ё.
Готицький – готический.
Готування, приготування, наготування – приготовление.
Готувати, приготувати, наготувати – готовить, -вить.
Граб – граб.
Грабар – грабарь, землекоп, голлендер.
Грабарка – грабарка, повозка, тачка.
Грабарський – землекопный.
Грабило – держалка, держка грабель.
Грабина – дерево грабовое, грабина.
Граблі – грабли.
Гра(я)ниця – предел.
Гра(я)ничний – предельный.
Граніт – гранит.
Гранітний – гранитный.
Гранка – грань.
Гранкувати, відгранкувати – гранить, отгранивать, -нить.
Грань – грань.
Графо-аналітичний – графоаналитический.
Графік – график.

Графіт – графит.
Графічний – графический.
Графостатика – графостатика, статика графическая.
Гребеневий – коньковы(о)й.
Гребінець – гребешок.
Гребінка – гребенка.
Гребінний – коньковы(о)й.
Гребінчак – нагребник.
Гребінь – гребень, конек, хребет, князек, охлупь.
Гребло – гребло, гребок, мешалка-грабли.
Грен – долото каменетесное.
Грибок – грибок.
Гриц – болтень.
Грицарня – творило.
Груба – печь комнатная, обогревательная, печь вертикальная.
Грубу розпалити – печь затопить.
Грубу становити, ставити – печь класть.
Грубар – печник.
Грубий – толстый, крупный.
Грубина – толщина, высота.
Грубиномір – толщиномер.
Грубість – крупность.
Грубний – печной.
Грубник – истопник.
Грубостійний – толстостенный.
Грудка – кусок, ком, комок.
Грудковий, грудкуватий – кусковой.
Грудкуватися, погрудкуватися – сваливаться, сбиваться в куски.
Груз – засыпка, щебень кирпичный, мусор кирпичный, строительный, бой кирпичный, бут.
Грузіння – бучение.
Грузити, угрузити – вдавливать.
Грузувати – щебенить.
Грушина – дерево грушевое.
Губи – губки, губы.
Гудрон – гудрон.
Гудроніт – гудронит.
Гужва, гужівка – вица, ужомка, прутяной канат.
Гузир – комель, конец комлевой, торец.
Гузиревий – комлевой.
Гузирастий – комлеватый, закомелистый, закомлеватый.
Гузирастість – закомелистость, закомлеватость.
Гулянка – зазор, промежутки, прозор.
Гуміляк – гуммилак.
Гурцувати – бутить.
Густий – плотный, густой; частый, жирный.
Густина – плотность.
Гентина – плаха.

Густіння, гуснення – густение.
Густіти, гуснути – густеть.
Густість – Густота.
Густозлеглий – плотно-слежавшийся.

Г

Габляк – вилка.
Гандж – порок, брак, изъян.
Ганджувати – браковать.
Ганджовий – порочный.
Ганковий – крылечный, крыльцовый.
Ганок – крыльцо, портик, балкон, открыш, подъезд.
Гара – паз, шпунт, гребень.
Гара храпова – гребень скovorоднем.
Гаранок – пазовик, пазило, пазник, шпунтовка, шпунтовик, шпунт столярный, шпунтубель, нутубель, нутгубель, дорожник.
Гарівниця – машина шпунтовальная.
Гарований – шпунтовой.
Гаровий – пазный, наградный.
Ганування – пазовка, выемка, выборание, пробирание пазов, шпунтовка, выемка шпунта.
Гарувати, гарити, загарувати – пазовать, пазить, шпунтовать, выбирать, вынимать, -нуть шпунт, паз, выемку.
Гатунок – сорт.
Гвинт – винт.
Гвинтовий – винтовой.
Гзимбель – зымза.
Гзимс – гзымс, тяга, калевка, пояс.
Гзимсель – калевка.
Гзимсик – поясик.
Гзимсовий – гзымсовый, поясной.
Гзимсувати – тягу тянуть.
Гольдфарба – гольд-фарба.
Гонт, гонта – гонт.
Гонталь – гвоздь гонтовый, тесовый.
Гонтар – кровельщик гонтом.
Гонтина – гонтина.
Гонтовый – гонтовый.
Гонтування – покрытие гонтом.
Гонтувати, погонтувати – гонтом крыть, покрывать, покрывать.
Гонтярка, гонтяниця – ель гонтовая.
Грагар – брус потолочный, матиця.
Грант – кран.
Граса – шумовка, гребло, гребок.
Грата – элемент решетки.
Грати – решетка, ограда железная, решетка железная.
Гратований – решетчатый.
Гратування, погратування – обрешетка.

Гратувати, погратувати – обрешечивать.
Гратчастий – решетчатый.
Груз – засыпка.
Грунт – грунтовка, грунт, почва, левкас.
Грунтвага – ватерпас, уровень.
Грунтваження, вигрунтваження – поверка, выверяние ватерпасом, выравнивание по ватерпасу, провешивание ватерпасом.
Грунтважити, прогрунтважити, вигрунтважити – ватерпасить, выверять, поверять, провешивать ватерпасом, выравнивать по ватерпасу.
Грунтовий – грунтовой, почвенный.
Грунтувальник – грунтовальщик.
Грунтування – грунтовка.
Грунтувати, загрунтувати, погрунтувати – грунтовать, загрунтовать, крыть грунтом, левкасить.
Гумігута – гуммигут.
Гуміляк – гуммилак.

Д

Давильце – жом (небольшой).
Дармой – грохот, решето.
Дармоювання – грохочение, отсев, очистка грохотом.
Дармоювати, дармувати – грохотить, действовать грохотом, очищать грохотом, отсеивать грохотом.
Дах – крыша, кровля.
Дахівка – черепица.
Дахівковий – черепичный.
Даховий – кровельный, настенный.
Дача – дача.
Дачний – дачный.
Дашок – навес, козырек, зонт, колпак.
Двер[ин]ниця – полотнище дверное.
Двері – дверь.
Дверки – дверка.
Дверний – дверной.
Двернина – дверное отверстие, проем.
Дверці – дверца, дверь маленькая.
Дверцята, дверчата – дверка.
Двійчастий – раздвоенный.
Двір – двор.
Двобантинний – двухригельный.
Двогратчастий – двухрешетчатый.
Двозізний – двусрезный.
Двойчатий – двустворный, -чатый.
Двоконсольний – двухконсольный.
Двокоритний – двутавровый.
Двокорпусовий – двухкорпусный.
Двоосадовий – двухярусный.
Двопільний – двустворный, -чатый.

Двоповерховий – двухэтажный.
Дворазовий – двукратный.
Дворище – двор.
Дворядовий – двурядный.
Двоспадистий, двоспадний – двускатный.
Двостінковий – двустенчатый, двустенный.
Двосуставний – двухшарнирный.
Двосхилий, двосхильний – двускатный, щипцовый.
Двотавровий – двутавровый.
Двотес – гвоздь двоетес.
Двотет – двутавр.
Двотетовий – двутавровый.
Двоцалівка – доска двухдюймовая.
Двошаровий – двуслойный.
Деко – противень.
Декоративний – декоративный.
Денний – дневной.
Дерба – дерн.
Деревина – бревно, бревно строевое, лесина.
Деревинка – дерево.
Деревний – древесный, лесной.
Деревнина – древесина.
Деревня – дерево, лес; изделия деревянные.
Дерево – дерево, лес.
Дерево рідке, густе – дерево крупно-, мелкоплодное.
Деревовал – лесовал, лесной чорт.
Деревообробний – деревообделочный, -обрабатывающий.
Деревообробник – деревообделочник, -лывальщик.
Деревоцемент – гольццемент.
Деревоцементовий – древесно-цементный, гольццементный.
Дерев'яний – деревянный.
Дерен – дерн.
Дерець – рашпиль.
Держак – держалка, держка, рукоятка, дреко, аншпуг, ручка.
Держало, держалко – рукоятка, рукоять, держалка, держка.
Держальник – держальщик.
Держати – держать.
Держкий – устойчивый.
Дерик – деррик.
Дернак – дерносноим.
Дерник – дерн.
Дерниковий – дерновый.
Дерниця, дернина – дернина.
Дерновання – дерновка.
Дерновий – дерновый.
Дерноріз, дернорізка – дернорез.
Дернування, обдернування – дернирование, дернование, дернение, дерновка.

Дернувати, задернувати, обдернувати – дерновать, дерном выкладывать, укреплять.

Дерняр – дернокладчик.

Дертиця – доска.

Десятник – десятник.

Десятникувати – десятником быть.

Деталь – деталь.

Детальний – детальный.

Дефлектор – дефлектор, флюгарка.

Деформація – деформация.

Деформування, zdeформування – деформирование.

Деформувати, zdeформувати – деформировать.

Джгут – жгут.

Дзвінчак – клинкер, кирпич клинкерный.

Дзвінчаковий – клинкерный.

Дзвоняк – косяк.

Дзвоняковий – косяковый.

Дзьобак – кирка.

Дзьобакування, подзьобакування – киркование, вскирковка, вскирковывание.

Дзьобакувати, подзьобакувати – кирковать, вскирковывать, -ковать, действовать киркой.

Дзьобачок – кирочка.

Дикар – дикарь, камень дикий.

Дикт – дикт.

Диктовий – диктовый.

Дилина – дыль, доска заборная, д. четырехдуюмовая, пластина заборная, стенная.

Дильований – заборной, пластинный.

Дильовання – забор пластинный.

Дильовання – забирание пластинами.

Дильовати, задильовати – дылью забирать, пластинами забирать, -брать.

Дим – дым.

Димар – дымарь, дымовник, дымоход, труба дымовая.

Димарище – полость дымохода.

Димарний – трубный.

Дилина – тесница.

Диміння – дымление.

Диміти – дымить.

Димний – дымный.

Димниця – боров.

Димовий – дымовой.

Димовідвідний – дымоотводный.

Димозбірник – дымособиратель, дымоход сборный, коробка сборная, боров сборный, оборот собирательный.

Димок – дымка.

Димообіг – дымооборот.

Димопровід – дымопровод.

Димопровідний – дымопроводной.

Диморозподільний, диморозподільчий – дымораспределительный.

Диморозподільник – дымораспределитель, распределитель дыма.

Димотяг – флюгарка дымовая, дефлектор дымовой.

Димохід – дымоход, проход дымовой.

Димохідний – дымоходный.

Динамічний – динамический.

Дриплювати – сверлить дрелью.

Діжечка – кадушка.

Діжка – кадка.

Діл – пол земляной.

Діло – дело.

Діловання – забор пластинный.

Дільниця – участок.

Ділянка – панель, участок.

Ділянковий – панельный.

Дім – дом.

Діра, дірка – дыра, отверстие.

Діркування – продыравливание.

Діркувати, продіркувати, продіркувати – продыравливать, -вить.

Діропробивний – дыропробивной, -вальный.

Діросвердловий – дыросверлильный.

Дірчатий – ажурный, с отверстиями.

Дія – действие.

Діабаз – диабаз.

Діагональний – диагональный.

Діагоналя – диагональ.

Діаграма – диаграмма.

Діамант – алмаз.

Діафрагма – диафрагма.

Днище – днище.

Дно – дно.

Добавка – добавка, добавок.

Добавляти, добавити – добавлять, добавить.

Добавок – добавок, добавка.

Добивання, добиття – добивание, -вка, догонка.

Добивати, добити – добивать, догонять, -гнать.

Добирання, добрання, добір – подбор.

Добрукування, добрукування – домашивание.

Добрукувати, добрукувати – домашивать, -мостить.

Добувати, добути – добывать, добыть.

Добуватися, добутися – выходить.

Добудова – достройка.

Добудовування, добудування – достраивание, достройка.

Добудовувати, добудувати – достраивать, достроить.

Добуток – выход, продукт.

Довбало – долото, долбило.

Довбання, видовбування – долбление, долбежка, долбеж.

Довбарний – долбежный.

Довбати, довбти, довбнути – долбить, долбнуть.

Довбар – долбильщик, долбежник.

Довбня, довбешка – долбня, долбуха, долбушка, колотушка, токмарь, молот, баба, барс.

Довбун – инструмент долбежный.

Довжик – ложка.

Довжиковий – ложковый.

Довжина – длина.

Довільний – произвольный.

Довшати, подовшати – удлиняться.

Догемблювувати, догемблювати – дострагивать, рогать рубанком.

Догірний – восходящий, подъемный.

Догляд – присмотр.

Догвинчувати, догвинтити – довинчивать, -тить.

Додавати, додати – добавлять, -вить.

Додатковий – дополнительный.

Додатний – положительный.

Додаток – добавка, добавок.

Додільний – опускной, нисходящий.

Дозволений – допускаемый, допустимый.

Дозволяти, дозволити – допускать, -стить.

Дозірний – ревизионный.

Докидання, докинення – прикидка.

Доклепування, доклепання – доклепывание, -пка.

Доклепувати, доклепати – доклепывать, -пать.

Долівка – пол земляной.

Долівчаний – половой.

Долотище – рукоятка долота.

Долото – долото, долбило.

Долотце – стамеска.

Долотце жолобчате – дорожник.

Домішка – прибавка, примесь.

Домішування, домішення – примешивание.

Домішувати, домішати – примешивать, -шать.

Домобудівний – домостроительный.

Домобудівничий – домостроитель.

Домобудівництво – домостроительство.

Домовий – домовой.

Домощування, домощення, домощення – домашивание, -мощение.

Домощувати, домостити – домашивать, домостить.

Домурування, домурування, домурування – достройка, -раивание, доделывание камнем.

Домурувувати, домурувати – достраивать, -строить, доделывать, -лать камнем.

Донютовування, донютування – доклепывание, -пка заклепками.

Донютовувати, донютувати – доклепывать, -пать заклепками.

Доплив – приток.

Допливати, допливти – притекать, -течь.

Допливний – приточный.

Допрягати, -ся – сопрягать, -ся.

Допряження – сопряжение.

Допускати, допустити – допускать, -стить.

Допускний – допускаемый, -стимый.

Допуст – допуск.

Допустимий – допускаемый, -стимый.

Дорник – дорн.

Дороблювання, доробляння, дороблення – доделывание, -лка.

Дороблювати, доробляти, доробити – доделывать, -лать.

Дорога – дорога.

Досипання, досипання – досыпание, -пка.

Досипати, досипати – досыпать, досыпать.

Досипка – досипка.

Досихати, досохнути, досхнути – досыхать, досохнуть.

Досліджування, дослідження – исследование (продолжительное).

Досліджувати, дослідити – исследовать.

Достругувати, достругати – дострагивать, дострогать.

Досушування, досушення – досушка, досушивание.

Досушувати, досушити – досушивать, досушить.

Доточка – приточка, наросток.

Доточування, доточка – наращивание, дотачивание, доточка.

Доточувати, доточити – наращивать, -рас-тить, дотачивать, доточить.

Дотул, дотуляння, дотулення – примыкание, соприкосновение.

Дотулятися, дотулитися – примыкать, соприкасаться.

Дофарбовувати, дофарбувати – докрашивать, -сить.

Дошка – доска.

Дощаний – досчаной, досчатый.

Дощечка – досщечка.

Дощильник – аппарат дождевой, поливной, холодильный.

Дощина – досщечка, доска одиночная.

Драбина – лестница передвижная, переносная, приставная, стремянка, костыль, глаголь.

Драбинний, драбинястий – лестничный.

Дразка – осколок.
Драниця, драничина – драница, drank, гонтина.
Драничний – драничный, лучиночный.
Дранка – драница, drank, гонтина, лучина.
Дранковый – драничный, лучиночный.
Дранкування – обивка, обшивка, обрешетка дранью.
Дранкувати, подранкувати, задранкувати – дранить, дранью оббивать, оббить, д. решетить.
Дрань – дрань.
Драчка – черта, драчка, шило отметное.
Драчування – расчерчивание драчкой.
Дракувати – чертой, драчкой причерчивать, расчерчивать.
Древоруб – сарай дровяной.
Дрена – дрен[a].
Дренаж – дренаж.
Дренажний, дренажевий – дренажный.
Дренування, дренавання – дренирование.
Дренувати – дренировать.
Дриль – дрель, drill.
Дрилювати – дреловать.
Дриля – дыра просверленная дрелью.
Дрібнення, подрібнення – измельчение, размельчение.
Дрібний – мелкий.
Дрібнити, подрібнити – дробить, мельчить, размельчать, измельчать.
Дрібнозернистий – мелкозернистый.
Дрібнозернястість – мелкозернистость.
Дрібнозубий – мелкозубый.
Дрібномотий – мелкоизмоленный.
Дрібняк – мелочь, щебень.
Дрібок – плетение.
Дріб'язок – мелочь.
Дріт – проволока, провод.
Дробар – дробильщик, бойщик.
Дробарка – дробилка, камнедробилка, машина дробильная.
Дробильний – дробильный.
Дробити, роздробити – дробить.
Дробіння, дроблення – дробление, бойка.
Дрова – дрова.
Дровник, дровітня – сарай дровяной.
Дротяний – проволочный.
Другорядний – второстепенный.
Дряплина – цаплина, цапина.
Дуб – дуб.
Дубина – дерево дубовое.
Дубовий – дубовый.
Дуга – дуга.
Дуговий – дуговой.
Дудкуватий, дудуватий, дудчастий – полый.

Дужка – дужка, скоба, скобка, рукоятка в виде скобы, ручка скобчатая, полукруглая.
Дужний – сводообразный.
Дуплинастість – дупловатость.
Дуплій – дерево дуплистое.
Дупля – клеть.
Дупля(а)вість – дупловатость.
Дупляк – дупляк, дуплистое дерево.
Дутий – полый.
Дутлина – свищ, пузырь.
Духовий – духовой.
Духовка – духовка, печь духовая, шкаф духовой.
Дучка – отверстие проходное.
Душник – душник, отдушник, вентилятор-отдушник, отдушина, вытяжник, вытяжка.
Душниковий – духовой.
Дьоготь – деготь.

Е

Еквівалентний – эквивалентный.
Еквівалентність – эквивалентность.
Екскаватор – экскаватор.
Екскаваторний – экскаваторный.
Ексцентриситет – эксцентриситет.
Ексцентричний – эксцентрический, эксцентричный.
Ексцентричність – эксцентричность.
Електрозварювання, електрозварення – электросварка.
Елемент – элемент.
Еліпса – эллипс.
Еліпсоїдальний – эллипсоидальный.
Епюра – эпюра.
Еркер – эркер.
Естокада – эста(о)када.
Естокадний – эста(о)кадный.
Етерніт – этернит, шифер искусственный.
Етернітовий – этернитовый.

Ж

Жабка – пирон, анкер.
Жало – жало, острие.
Жалюзі – жалюзи.
Жалюзний – жалюзный.
Жаровий – жаровой.
Жаровище – топливник.
Жахання – выбрасывание пламени.
Жахати – выкидывать, выбрасывать пламя.
Жевріти – гореть (слабо).
Жердина, жердка – жердь, жердина.
Жердяний – жердяной.
Живильний – питающий, питательный.

Живити – питать.

Живлення – питание.

Живопліт – изгородь живая, забор кустарниковый.

Жилий – жилой, обитаемый.

Жилка – волокно, фибра.

Жилуватий – волокнистый.

Жилуватість – волокнистость.

Жильник – кабель.

Жирований – инкрустированный.

Жирування, жировання – инкрустация, отделка инкрустациями.

Жирувати, пожирувати – инкрустировать, отделять инкрустациями.

Житло – жилище, жилье.

Житлобудівництво – жилстроительство.

Житловий – жилой, жилищный.

Житовня – амбар хлебный.

Жменя – отлив, отмет.

Жмут – пук, пучек.

Жовтий – желтый.

Жовтити, пожовтити – желтить, окрашивать желтым.

Жовтка, жовтянка – желть, краска желтая.

Жолоб – желоб, паз.

Жолобець – желобок, полочка карнизная с выкружкой, галтель, ложка, каннелюра.

Жолобина – ендова, разжелобок, разжелобка.

Жолобинний – разжелобный.

Жолобити, вижолобити – желобить, продор(а)оживать, пазовать, пазить.

Жолобитися, жолобитися – коробиться, покоробиться, перекашиваться.

Жолобиця – дорожка.

Жолобівка – дорожник.

Жолобіння, жолоблення – желобление, перекашивание, коробление.

Жолобкуватий – желобчатый, желобоватый.

Жолобник – выкружка, га(о)лтель.

Жолобований – каннелюрованный.

Жолобок – желобок, га(о)лтель, выемка, паз, продорожка.

Жолобування – продорожка, продорожение.

Жолобчак – рейер.

Жолобчастий – желобчатый, желобоватый, полукруглый, ложечный, ложкообразный.

Жорства – дресва, дресвянник, дресвяк, чура.

Жорствиння – балласт (каменный).

Жорстовий – дресвянный.

Жорсткий – жесткий, шероховатый.

Жорсткість – жесткость, шереховатость.

Жужіль – шлак.

Жужільний – шлаковый.

Жужільнобетонний – шлакобетонный.

Журавель – журавль, кран журавлевый, дыба, глаголь, очеп.

Журавлевий – журавлевый.

З

За годинником – посолонь, по часовой стрелке.

Забарвленість – окраска, цвет.

Забарвлювати, забарвити – замаривать, -морить.

Забетоновування, забетонування – забетонирование, -вка.

Забетоновувати, забетонувати – забетонировывать, -ровать.

Забезпечний – предохранительный, -нящий.

Забезпечування, забезпечення – предохранение.

Забезпечувати, забезпечити – предохранять, -нить.

Забивання, забиття – бойка, забивка, -вание, вбивание.

Забивати, забити – забивать, -бить, вбивать, вбить, заглушать, -шить, заколачивать, -тить.

Забивати, забити клин – расклинивать, -нить, заклинивать, -нить.

Забивний – забивной.

Забіжний – забежной.

Забій – забивка.

Забійка – залог(а).

Забруковувати, забрукувати – замащивать, замостить.

Забудова – застройка.

Забудовування, забудування, забудовання – застройка, раивание.

Забудовувати, забудувати – застраивать, -роить.

Забутиновування, забутинування, забутиновання – утрамбовка, затрамбовывание, -бование, -вка.

Забутиновувати, забутинувати, забутити – утрамбовывать, затрамбовывать, -бовать.

Забутний – забуточный.

Забутовування, забутування, забутовання, забутівка – забутка, -товка, -чивание, разбутка, -чивание.

Забутовувати, забутувати, забутити – забучивать, -тить, закладывать бутом, разбучивать, -бутить.

Завал – обвал.

Завала – обрушина, обвал.

Завалювання, завалення – завал, -ливание, обрушение, обвал, обваливание.

Завалювати, завалити – заваливать, -лить, обрушивать, -шить.
Завантаженість – загруженность.
Завантажний – грузочный, загружающий.
Завантажування, завантаження – загрузка, -зка.
Завантажувати, завантажити – загружать, -зить.
Заввишки – высотой, в высоту.
Завглибки – глубиной, в глубину.
Завгрубки – толщиной.
Завдовжки – длиной, в длину.
Завертати, завернути – завертывать, -нуть.
Завертень – завертыш, петля двойная.
Завертка – завертка, задвижка поворотная.
Завиванець – завиток.
Завилькуватий – свилеватый.
Завилькуватість – свилеватость, свиль, струистость.
Завіса, завіска – петля.
Завіс[к]овий – навесный, петельный.
Завісовий – петельный.
Завітряний – подветренный.
Заводження, заведення – заводка.
Заводити, завести – заводить, -вести, вставлять, -вить.
Заволічка – шплинт, шпилька разводная.
Завора – запор воротный, засов воротный, бревно задвижное.
Заворі(о)тний – поворотный.
Заворот – завертка, перевал.
Завтовшки – толщиной.
Завширшки – шириной, в ширину.
Загад – наряд.
Загадувати, загадати – наряжать, -дять.
Заганяння – загонка, вгонка.
Заганяти, загонити, загнати – вколачивать, -тить, вгонять, вогнать, загонять, -гнать, всаживать, -дять, вбивать, вбить.
Загвіздок – загвоздка, засов.
Загинання, загнуття – загибание, -бка.
Загинати, загнути – загибать, -гнуть.
Загинка – сгиб.
Загладжувати, загладити – заглаживать, -дять.
Заглибина – углубление, амбразура.
Заглибинний – амбразурный.
Заглибка – углубление.
Заглибований, заглибовий – кассетный.
Заглиблювання, заглиблення – углубление, погружение.
Заглиблювати, заглибляти, заглибити – углублять, -бить, погружать, -зить.
Заглибник – углубитель.
Заглибок – кессон, кассет(a).

Заглоблювання, заглоблення – законопатка, -чивание.
Заглоблювати, заглобляти, заглобити – законопачивать, -тить.
Загнуздок – узда.
Загорода, загорожа – заграждение, загородка, место огражденное, двор скотный.
Загороджування, загородження – загораживание, заграждение.
Загороджувати, загородити – загораживать, -родить, заграждать, -дять.
Загородка – разгородка.
Загострювання, загострення – заострение.
Загострювати, загостряти, загострити – заострять, -рить.
Загібок – загнета.
Загружати, загрузити – насаживать, -дять.
Загружування, загруження – насадка, живанье.
Загрузка – насадка.
Загвинчування, загвинчення – завинчивание.
Загвинчувати, загвинтити – завинчивать, -тить.
Загрунтоування, загрунтування, загрунтування – загрунтовка, -ывание.
Загрунтовувати, загрунтувати – загрунтовывать, -товать.
Задвірок – двор задний, черный.
Задреноування, задренування, задреноування – задреновка, -ывание, -нование.
Задреноувати, задренувати – задреновывать, -новать.
Задирка – задорина, -нка, заусенок, заусенец.
Задовбування, задовбання – вдальбливание, прирезка.
Задовбувати, задовбати – вдальбливать, -бить, прирезывать, -зять.
Задра – задорина, -нка, заусенец, -нка, -нок.
Задувати, задуті – задувать, задуть.
Задуха – воздух спертый.
Зазнавати, зазнати згину – испытывать изгиб.
Зазначка – знак, пометка, метка.
Зазубень, зазуб, зазубець – зазубрина, зубец входящий.
Зазубрина – щербина.
Зайоржений – заершенный, ершовый, ершеный.
Зайоржувати, зайоржити – заершивать, -шать, -шить.
Закайовувати, закаювати – врубывать, -бать, врубкой соединять.
Закапелок – печурка, ниша, гнездо, мешок.
Закарбовування, закарбування – отмеча-ние зарубками.

Закарбовувати, закарбувати – отмечать зарубками.

Закарлючування, закарлючення – загибание крючком.

Закарлючувати, закарлючити – загибать, -гнуть крючком.

Заківка, заківець – оковка, наконечник, башмак.

Заклад – заложение.

Закладання, закладення – закладка, -дывание, заложение, выпуск, впускание.

Завзаклад – взакладку.

Закладати, закласти – впускать, -стить, переводить, -вести, основывать, основать.

Закладень – втулка.

Закладина – закладка, доска закладная.

Закладка – заложение.

Закладний – сдельный, задельный, урочный, закладной, впускной.

Закладувати, закладати, закласти – закладывать, -ласть, -ложить.

Заклепка – заклепка.

Заклиновування, заклинування, заклинювання, заклинення – заклинка, заклинивание.

Заклиновувати, заклинувати, заклинювати, заклінути – заклинивать, -нить.

Заклинок – захват, заклинка.

Заклинцювувати, заклинювати – расклинивать, -нить.

Закопування, закопання – закапывание, за- коп, -пка, зарывание, зарывка.

Закопувати, закопати – закапывать, -копать, зарывать, -рыть.

Законопачування, законопачення – зако- нопатка, -чивание, -чение.

Законопачувати, законопатити – законо- пачивать, -тить.

Закрайок – краек, закраина.

Закривання, закриття – закрывание, замы- кание.

Закривати, закрити – закрывать, -рыть, за- мыкать, -мкнуть.

Закривка – запор, затвор.

Закрилина – балка упорная.

Закріп(к)а – закрепление, закреп, дюбель, скреп(а), скрепка.

Закріпень – затычка.

Закріплювання, закріплення, закріплен- ня – закрепление, заделка.

Закріплювати, закріплювати, закріпити – закреплять, -пить, скреплять, -пить, заделы- вать, -лать.

Закріпний – закрепляющий, закрепитель- ный.

Закруглення, закруглення – закругление.

За(об)круглювати, за(об)кругляти, за(об) круглити – закруглять, -лить, скруглять, -лить.

Закрут – выгиб, загиб, загибина, оборот.

Закрутен – аншпуг, гандшпуг, виток, стяг.

Закрутка – закрутка, запруга, стяжка.

Закрутний – скручивающий, крутящий.

Закручувати, закрутити – закручивать, -тить.

Залива – заливка;

під заливу – заливом, под заливку.

Заливання, залиття – заливка, заливание.

Заливати, залити – заливать, -лить.

Заливач – заливщик.

Заливний – заливной, -вочный.

Заличка – обшивка облицовочная.

Заличковування, заличкування – залицов- ка, -ывание, прикрывание, -рытие.

Заличковувати, заличкувати – залицовы- вать, -цовать; прикрывать, -рыть.

Залишковий – остаточный, остающийся.

Заліско – железка(о), клинок, резец.

Залізний – железный.

Залізнити, позалізнити – железнить.

Залізниця – дорога железная.

Залізніння, залізнення, позалізнення – же- лезнение.

Залізник – кирпич железняк.

Залізо – железо.

Залізоасфальт – железо-асфальт.

Залізоасфальтовий – железо-асфальтовый.

Залізобетон – железобетон.

Залізобетонний, залізобетонний – железо- бетонный.

Залізобетонництво – железобетонное дело, искусство.

Залізобетоняр – железобетонщик.

Залізобетонярьський – железобетонный.

Залізорізки – ножницы кровельные.

Залізоцемент – железцемент.

Залізоцементовий, -ний – железцементный.

Залім – сгиб, загиб, фальц.

Залога – залог[а].

Заломлювання, заломлення – заламлива- ние, загибание.

Залютовувати, залютувати – запаивать, за- паять.

Зал – зал.

Замазка – замазка.

Замазування, замазання – замазка, -зывание.

Замазувати, замазати – замазывать, -зять; подмазывать, -зять.

Замет – набор.

Заметина – шандор.

Заметний – шандорный.

Заметувати, заметати – заполнять.

Замикання – заключение.

Замикати, замкнути – замыкать,-мкнуть, заключать,-чить.
Замикач – аппарат замыкающий.
Заминання, зам'яття, замінка – заминка.
Заминати, зам'яти – заминать,-мять.
Заміна – смена.
Замінний – сменный, сменяемый.
Заміняти, замінити – сменять, заменять,-нить.
Заміс – замес, порция для замешивания.
Замітина – замятина.
Замітний – заборный, забирный, наборный.
Замітник – лес заборный.
Замітниця – бревно заборное.
Замітовування, замітування – забирание,-бране,-борка, наборка.
Замітовувати, замітувати – забирать,-брать, наполнять,-нить, набирать, набрать.
Заміть – замятник, набор, заполнение.
Замковий – замковый, замочный.
Замок – замок, стык.
Замуровання – заделка, закладка каменная.
Замуровування, замурування – закладка камнем, заделка кладкой, камнем, заполнение кладкою.
Замуровувати, замурувати – замуровывать,-ровать, заполнять, заделывать, закладывать камнем, кладкой.
Замурок – запалубка.
Замощування, замощення – замощение.
Замощувати, замостити – замаскировать,-мостить.
Зандцемент – занд-цемент.
Зандцементовий,-тний – занд-цементный.
Занютовування, занютування – заклепка,-пывание.
Занютовувати, занютувати – заклепывать,-пать.
Занурювання, зануряння, занурення – погружение, втапливание.
Занурювати, зануряти, занурити – погружать,-зить, втапливать, втопить.
Западання – проваливание.
Западина – седлина.
Западатися, запастися – проваливаться,-литься,
Запалублювання, запалублення – запалубливание.
Запалублювати, запалубити – запалубливать,-бить.
Запас – запас.
Запас удовж, ушир – запас в длине, в ширине.
Запаска – сторона лицевая.
Запасний – запасной,-ный.
Запилка – запил.

Запилювання, запиляння – запил,-ливание.
Запилювати, запиляти – запиливать,-лить.
Запирання, заперття – запирание.
Запирати, заперти – запирасть,-переть.
Запірний – запорный.
Запісочник – брус венчающий.
Запічок – запечек, запечье.
Заплішений – мертвый.
Заплішка – заклинка, расклинка, залинок, закреп[а], расклин,-ка.
Заплішування, заплішення – заклинивание,-нка, расклинивание,-нка.
Заплішувати, заплішити – заклинивать, расклинить,-нить.
Запобігати, запобігти – предохранять,-нить.
Запобіжний – предохранительный.
Заповнювання, заповнення – заполнение.
Заповнювати, заповняти, заповнити – заполнять,-нить.
Запора – запор, затворка.
Заправка – заправка.
Заправляння, заправлення – заделка, заправка.
Заправляти, заправити – заправлять,-вить; заделывать,-лать.
Запросктовування, запросктування – запроэктирование.
Запросктовувати, запросктувати – запроэктировать,-ровать.
Запуск, запускання – врез,-зка,-зывание.
Запускати, запустити – врезывать,-зать.
Запускний – врезной.
Зарівнювати, зарівняти – заравнивать,-нять.
Зароблювати, заробити – заделывать,-лать.
Заруб[ка] – вырубка, зарубка.
Зарубина – выруб.
Зарубка – зарубка, насечка, засечка, зарубина.
Зарубування, зарубання – зарубка,-бание, врубывание, вруб, врубка, насечка.
Зарубувати, зарубати – зарубывать,-бать,-бить; врубывать,-бать,-бить, насекать,-сечь.
Засаджувати, засадити – всаживать, всадить.
Засилувати, засилити – продевать, продеть.
Засип – засыпка, забутка, щебень.
Засипання, засипання – засыпка,-пание, зарядка, загрузка,-грузка.
Засипати, засипати – засыпать, заряжать, загружать,-зить.
Засипати грузом – бутить.
Засипка – засыпка, заряд.
Засипний – засыпной, грузочный.
Засихати, засохнути – засыхать, засохнуть.
Засік – закром.
За(по)склення – застекление, остекление.

За(по)скляти, за(по)склити – застеклять, -лить; остеклять, -лить.
Засючка – защелка, собачка, замычка, рачка, пружина заскакивающая.
Заслінка – заслонка, закрышка.
Заслінковий – заслонковый.
Засмолок, засмолень – серянка, серница, засмолок.
Засмолювати, засмолити – замазывать, -зать смолой.
Засновувати, заснувати – основывать, основывать.
Засов – задвижка, засов.
Застеляти, застелити – замащивать, -мостить.
Застережний – предохранительный, предупреждающий.
Застерігання, застереження – предохранение, предупреждение.
Застерігати, застерегти – предохранять, предупреждать, -дить.
Застилання, застелення – замошение.
Застилати, заслати – замащивать, -мостить.
Застругування, застругання – застругивание.
Застругувати, застругати – застругивать, -рогать.
Заступ – заступ.
Заступилно, заступень – держалка заступа.
Засув – засов, задвижка, зазора.
Засувати, засовувати, засунути – вдвигать, вдвинуть.
Засуватися, засунутися – засыпаться.
Засувка – замычка, задвижка, прибор задвижной.
Засувний – задвижной, подвижной.
Затилля – сторона тыльная, задняя.
Затинати, затяти – заедать, заесть.
Затирання, затертя – затирание, -тирка.
Затирати, затерти – затирать, -тереть.
Затиск, затискання – зажим, зажимание.
Затискати, затиснути – зажимать, зажать.
Затискний – зажимной, -мательный, -мающий.
Затичка – затычка, пробка, заглушка.
Затікання – затекание.
Затікати, затекти – затекать, -течь.
Затіс, затіска – заострение, заструга.
Затісування, затесання – затеска, -сывание.
Затісувати, затесати – затесывать, -сать.
Затоплювати, затоплювати, затопити – затапливать, -топить.
Заточка – заточка.
Затримник – задержка.
Затулка – заслонка, выюшка, закрышка, катушка.
Затуляння, затулення – закрывание, -тие.

Затуляти, затулити – закрывать, закрыть.
Затуплювати, затупляти, затупити – затуплять, -пить.
Затушковування, затушкування – закупоривание, -порка.
Затушковувати, затушкувати – закупоривать, -рить.
Затягання, затягнення – затягивание.
Затягувати, затягати, затягти – затягивать, -нуть.
Затяжний – затяжной, затягивающий.
Зафальцьовування, зафальцювання, зафальцювання – зафальцовка, -цовывание.
Зафальцьовувати, зафальцювати – зафальцовывать, -цевать.
Зафарбовування, зафарбування, зафарбовування – краска, -шивание.
Зафарбовувати, зафарбувати – крашивать, -сить.
Захватич – клин в виде крючка.
Захисний – предохранительный, защитительный, защитный.
Захист – защита, предохранение, ограждение.
Захищати, захистити – предохранять, -нить, защищать, -тить.
Захлипний – захлопной (ый).
Зацвітання – покрытие плесенью.
Зачепа – захват[ка].
Зачинка – затворка.
Зачиняння, зачинення – закрывание, -рытие.
Зачиняти, зачинити – закрывать, -рыть; затворять, -рить.
Зачищення, зачищення – зачистка, -щание, -щение.
Зачищати, зачистити – зачищать, зачистить.
Зачілок – фасад задний.
Зачіпень – язык.
Зачіпка – захват(ка).
Зачіплювання, зацеплення, зачіплення – зацепление, захватывание (захватом).
Зачіплювати, -ся, зачіпляти, -ся, зачепити, -ся – зацеплять, зацепить, -ся, захватывать, -тить.
Зачіпний – захватный.
Зачоповування, зачопування – нарубка шипов.
Зачоповувати, зачопувати – нарубывать, -бать шипы, шипами соединять, -нить.
Зашивка – заглушка.
Зашморг – петля затяжная.
Зашпадьовування, зашпадьовання, зашпадьовання – зашпаклевка.
Зашпадьовувати, зашпадьовати – зашпаклевывать, -клевать.
Зашпаровувати, зашпарувати – затираť, затереть щели.

Зашрубувувати, зашрубувати – шуруп за-
винчивать,-тить.

**Зашебровування, зашебрування, зашебро-
вання** – защебенка,-нивание, расщебенка,
-нивание.

Зашебровувати, зашебрувати, зашебрити –
защебенивать,-бенить, расщебенивать,
-нить.

Защєкування, защєкув́ання – защемление.

Защєкувати, защєкнути – защемлять,-мить.

Защіл – сплотка, сплачивание.

Защіляти, защілити – сплачивать, сплотить.

Защільнювання, защільнення – уплотне-
ние.

Защільнювати, защільнити – уплотнять,
-нить.

Защіпка – защелка, щеколда, замычка, за-
пирка, затворка.

Защіпка віконна – баланчик оконный.

Збивання, збиття – сколачивание, уплот-
нение.

Збивати, збити – сколачивать, сколотить,
плотнить, уплотнять, уплотнить, схваты-
вать, схватить.

Збирач – сборник.

Збитий – плотный, щитовой.

Збігання – протекание самотеком.

Збігати, збігти – протекать,-течь самотеком.

Збільшений – усиленный.

Збільщування, збільшення – усиление.

Збільщувати, збільшити – усиливать,-лить;
увеличивать,-чить.

Збірка – складка.

Збірний, збиральний – сборный.

Збірник – коллектор.

Збірниця – резервуар зборный.

Зблякання, зблякнення – выцветание, вы-
горание, выстаивание.

Зблякувати, зблякати, зблякнути – выцве-
татъ, выцвестъ, выстаивать,-тоять; выго-
рять,-реть; тускнеть, потускнеть.

Збляклий – выцветший, выгоревший.

Збуджування, збудження – возбуждение.

Збуджувати, збудити – возбуждать,-дить.

Збудовувати, збудувати – устраивать, со-
оружать,-дить.

Збурування, збурування – вскипание.

Збурувати, збурувати – вскипать, вски-
петь.

Звалювати, звалити – сваливать,-лить.

Звар – сварка.

Зварина – штос.

Зварний – сварочный, сварной.

Зварювання, зварення – сварка, сваривание.

Зварювати, зварити – сваривать,-рить.

Зведений – приведенный.

Зведення, зводження – сведение, сводка,
приведение.

Зверхній – внешний.

Звисання – свешивание.

Звисати, звиснути – провисать,-снуть, свеши-
ваться,-ситься.

Звисок – свес.

Звитий – витой.

Звичайний – простой.

Звищений – вспарушенный.

Звищувати, звищити – вспарушивать, вспа-
русить.

Звід – кран подъемный, журавль, очеп.

Звідний – подъемный.

Звідно-відкотний – подъемно-откатный.

Звір – стяжка.

Звірний – замковый, замочный, ключевой.

Звірник – замок, завор, камень замковый,
ключевой; клин замочный.

Звітрювання, звітрєння – выветривание.

Звітрювати, звітрити,-ся – выветривать,
выветритъ,-ся.

Звогчений, звоглий – отсырелый,-вший.

Звогчувати, звогчити – отсыреть,-реть.

Зводжування, зведення – возведение, под-
нимание,-нятие.

Зводити, звести – приводить,-вести, воздви-
гать,-нуть, возводить,-вести, поднимать,
-нять.

Зворотний – обратный.

Зворювання, зворєння – замыкание, встав-
ка замка, заключение, запираение.

Зворювати, зворити – замыкать, замкнуть,
вставлять замок, заключать,-чить, запирають,
-реть.

Звужувати, звужати, звузити – суживать,
сузить.

Звузина – сужение.

Зв'язень – ферма.

Зв'язина – связка.

Зв'язкий – связывающий.

Зв'язний – вяжущий, связный,-ной.

Зв'язок, зв'язь – связь.

Згин – изгиб, сгиб, сгибание.

Згинання – сгибание.

Згинати, зігнути,-ся – сгибать, согнуть,-ся;
изгибать, изогнуть,-ся.

Згинач – сгибатель, прибор гнущий, для гну-
ть.

Згинний – изгибающий, сгибающий, загиб-
ной.

Згін – сгон.

Згладжування, згладження – сглаживание.

Згладжувати, згладити – сглаживать,-дить.

Згортка – складка.

Згорянність – сгораемость.

Згинчування, згвинчення – свинчивание.
Згинчувати, згвинтити – свинчивать, -тить.
Здавальник – сдатчик.
Здавання, здання – сдача.
Здавати, здати – сдавать, сдать.
Здавець – сдатчик.
Здавлювати, здавити – сдавливать, сдавить.
Здержувати, здержати – выдерживать, выдержать.
Здиматися – пучиться.
Здирати, здерти, зідрати – сдирать, содрать, вздирать, вздирать.
Здіймання, зняття – съемка, снятие, снимание, снятие, снимка, уборка.
Здіймати, зняти, здійснити – снимать, снять, убирать, убрать.
Здіймний – съемный.
Здобування – добывание.
Здобувати, здобути – добывать, -быть.
Здобуток – добыча.
Зелень – зелень, зеленая краска.
Землебитний – землебитный.
Землевіз – землевоз.
Землевозний – землевозный.
Землекопний – землекопный.
Землекопниця – экскаватор, землечерпалка.
Землекопничний – экскаваторный.
Землечерпання – землечерпание.
Землечерпний – землечерпательный.
Землечерпниця – землечерпалка.
Земля – земля.
Земляний – земляной.
Землянка – землянка.
Зензубель – зензубель, закройка.
Зенкування, позенкування – раззенковка.
Зенкувати, позенкувати – раззенковывать, -ковать.
Зернястий – зернистый.
Зет – зет.
Зетовий – зетообразный.
Зжолобитися – скоробиться.
Зигзаг – зигзаг.
Зигзагуватий – зигзагообразный.
Зильберглет – зильберглет.
Зимівник – помещение зимовочное.
Злагода, злагоджування, злагодження – устройство.
Злагоджувати, злагодити – устраивать, устроить.
Зламки – бой.
Зламний – изламывающий.
Зламування, ламання, зламання – сламывание.
Зламувати, зламати, зломити – сламывать, -мать, изламывать, -ломать.
Злеглий, злежалий – слежавшийся.

Злив, зливальниця – раковина.
Зливати, злити – поливать, -лить.
Зливний – сточный, сливной.
Злинювати, злиняти – выстаиваться.
Злім – слом, излом.
Зліплювати, зліпляти, зліпити – склеивать, -ить.
Зложений – составной, сложный.
Злука – соединение.
Злучання, злучення – соединение.
Злучати, злучити прогоничами – соединять, -нить, сплавивать, сплотить болтами.
Злучина – спай, штос.
Злучний – соединительный, переходный, сцепной.
Злучник – муфта, сцепка.
Злушувати, злушити – облупливать, -пить.
Злют, злютовина – спай, оседина.
Злютовування, злютування – спайка, спаивание, соединение пайкой.
Злютовувати, злютувати – спаивать, спаивать.
Злягатися, злягтися – улегаться, улечься.
Змазувати, змазати – смазывать, -зять.
Зменшений – уменьшенный.
Зменшування, зменшення – понижение.
Зменшувати, зменшити, -ся – уменьшать, -ся, понижать, -ся.
Змивати, змити – смывать, -мыть.
Змивний – смывочный.
Змикання, зімкнення – смыкание, -чка, сведение.
Змикати, зімкнути, -ся – смыкать, сомкнуть, замыкать, -кнуть, -ся, сводить, свести.
Зминання – сминание, смятие.
Зминати, зім'яти, -ся – сминать, смять, -ся.
Зміна – смена.
Змінний – сменный, переменный, изменяемый.
Змінність – изменяемость.
Зміняти, змінити – сменять, -нить.
Зміцнілий – окрепший.
Зміцнілість – окреплость.
Зміцнити – окрепнуть.
Зміцнювання, зміцнення – у(о)крепление.
Зміцнювати, зміцняти, зміцнити – у(о)креплять, -пить.
Змішування, змішання – смешивание, смешение.
Змішувати, змішати – смешивать, -шать.
Зміщення – смещение.
Зморшка – морщина, складка.
Змочувальний – смачивающий.
Змочування, змочення – смачивание.
Змочувати, змочити – смачивать, смочить.
Змурувати – построить из камня.

Зм'яклий – размягченный, размягчившийся.
Знак – знак.
Значений – метку имеющий.
Значити, позначати, позначити – размечивать, -чать, -метить; разбивать, -бить.
Значі(є)ння – мечение.
Значка, позначка – метка.
Значкар – разметчик.
Значковий – наметочный.
Значник – графилка, разметчик.
Знетяжування, знетяження – разгрузка.
Знетяжувати, знетяжити – разгружать, -зить.
Знижування, зниження – понижение, опускание.
Знижувати, знизати, знизити, -ся – опускать, -стить, -ся; понижать, -зить, -ся.
Знівечення – порча.
Знос – износ, изношенность.
Зносність, зношуваність – изнашиваемость.
Зношений – изношенный.
Зношування, зношення – снашивание, изнашивание.
Зношуватися, зноситися – изнашиваться, -носиться, снашиваться, -ситься.
Знютний – склепочный.
Знютовина – склепка.
Знютовування, знютування – склепывание, -пка.
Знютовувати, знютувати – склепывать, -пать.
Зняття – снятие, снятие, снимка.
Зовнішній – внешний.
Зокільний – наружный, внешний.
Золотити – золотить.
Золочення, позолочення – золочение.
Зорити – визировать.
Зразок – проба, образец.
Зривати, зірвати – срывать, сорвать.
Зривати, зрити – взрывать, взрыть.
Зрівноважування, зрівноваження – уравнивание, -шение.
Зрівноважувати, зрівноважити – уравнивать, -сать, приводить в равновесие.
Зрівнювання, зрівнення – уравнивание, -нение.
Зрівнювати, зрівняти – уравнивать, -нять.
Зріз – срез.
Зрізка – линейка.
Зрізний – срезающий, срезной.
Зрізок – обрезок, срез.
Зрізування, зрізання – срезывание, срезание, снятие.
Зрізування урівень – срезывание в одной плоскости, ровень.
Зрізувати, зрізати, зрізати – срезывать, -срезать, снимать, -снять.
Зрісток – сrostок.

Зростання – возрастание.
Зростати, зрости – возрастать, возрасти.
Зростень – дерево двоянное, сросщенное.
Зрощування, зрошення – сращивание, сращение.
Зрощувати, зростити – сращивать, сросстить.
Зруб – сруб, ряж, обруб[ь], рубка.
Зрубина – пластина срубная.
Зрубити, зрубити, позрубити – рубить, -срубать.
Зрублення – рубка, срубка, срубание.
Зрубовий – ряжевый.
Зрубівання, зрубання – срубка, -банье, -бывание.
Зрубувати, зрубати – срубать, -бить.
Зрушування, зрушення – обрушение.
Зрушуватися, зрушитися – обрушиваться, -шиться.
Зсилювати, зсилити – скреплять, -пить.
Зсихатися, зсохнутися, зсохтисся – ссыхаться, ссохнуться.
Зсов – сдвиг.
Зстругувати, зстругати – сострагивать, -рогать, устрагивать, устрогать.
Зступ, зступання, зступлення – усадка.
Зступатися, зступитися – усадку давать, -дать.
Зступний – усадочный.
Зсув – сдвиг, оползень.
Зсування, зсування – сдвиг, сдвигание, сдвижение, смещение, оползание.
Зсуватися, зсунутися – сдвигать, -нута, -ся, оползая, -зти.
Зсувний – сдвигающий, сдвижной.
Зуб – зуб, ключ, шип, крюк.
Зуб німецький – сковородень, сковородник.
Зубар – цинубель.
Зубарити – циновать.
Зцементування, зцементування – цементирование.
Зцементувати, зцементувати – цементировать.
Зчищення, зчищення – очистка, очищение.
Зчищати, зчистити – счищать, -счищать.
Зчіпальний – сцепной.
Зчіплювання, зчіплювання, зчіплення – сцепление; вязка.
Зчіплювати, зчепити, -ся – сцеплять, -пить, -ся.
Зчіпний – сцепной.
Зчленування, зчленування – сочленение.
Зчленувати, зчленувати – сочленять, -нить.
Зчопування, зчопування – скрепление шипами.
Зчопувати, зчопувати – скреплять, -пить шипами.

Зцільнення – сплавивание, сплотка.
Зцільнювати, зцільнити – сплавивать, -тить.
Зубатка – зубатка.
Зубець – зуб, зубчик, зубец.
Зубило – зубило.
Зубити – ершить.
Зубок – зуб, зубок.
Зубцюватий, зубчастий – зубчастый, зубчатой формы, пилообразный.
Зуживання – износ, изношенность.
Зусилля – усилие.
Зфуговування, зфугування – прифуговывание, -вка.
Зфугувати, зфугувати – прифуговывать, -говать.

I

Івер – торец.
Ільмак – ильм[а].
Ільмина – дерево вязовое.
Ізольований – изолированный.
Ізолювання – изолировка, -рование.
Ізолювати – изолировать.
Ізолятор – изолятор.
Ізоляційний – изолировочный, -рующий, -ляционный.
Ізоляція – изоляция, изолировка.
Ілюмінатор – иллюминатор.
Інерція – инерция.
Інженер – инженер.
Інженерний – инженерный.
Інженерно-будів[ель]ний – инженерно-строительный.
Інтенсивність – интенсивность.
Іржавий – ржавый.

İ

İдальня – столовая.

И

Йоржень – ерш, шип, штырь, заершенный.
Йоржити – ершить.

К

Кабель – кабель.
Кабельний – кабельный.
Кабиця – очаг, печь временная.
Кабичний – очажный.
Каблучка – вица кольцевая, кольцо, хомут, обруч кницевой, прутяной.

Кагла – дымник, печное отверстие.
Кагляний – трубный.
Каглянка – выюшка, катушка, печная за-крышка.
Каглянковий – выюшечный.
Каді(у)б – чан.
Казан – котел.
Казанок – котелок.
Кай – врубка.
Кайлиця – кирка.
Кайло – кайло.
Кайло-мотика – кайло-мотыга.
Кайвка – врубка.
Каламажка – телега-койка.
Каланиця, калениця – творило, яма тво-рильная, ящик гасильный.
Калібер – калибр.
Калібрування – калибрование, -ровка.
Калібрувати – калибровать.
Калісвий – индиговый.
Калія – индиго.
Калька – калька.
Калькувати – калькировать.
Кальорифер – калорифер.
Кальориферний – калориферный.
Каляниця – глино-солома.
Каляничний – глино-соломенный.
Каменебоєць – камнебоец.
Каменевитягалка – камнеподъемница.
Каменевитягальний – камнеподъемный.
Каменедобірка – машина камнеотборная.
Каменедробарка – камнедробилка, маши-на камнедробильная.
Каменедробарний – камнедробильный.
Каменетес – камнетес.
Каменетесний – камнетесный.
Каменетесня – камнетеска.
Каменяр – каменолом, ломщик камня, кам-нетес, дикарщик.
Каменярня – каменоломня, ломня, при-лом.
Каменярський – каменоломный.
Каменястий – каменистый.
Камера – камера.
Камерний – камерный.
Камінний – каменный.
Каміння – камень.
Камілотес – камнетес.
Камінь дикий, камінь бруковий – булыж-ник.
Камфорка – камфорка, конфорка.
Кам'яний – каменный.
Кам'яниця – дом каменный, здание камен-ное, сооружение каменное, постройка ка-менная.
Кам'янице – карьер каменный.

Кам'янка – каменка, печь банная.
Канава – канава.
Канава попідземна – дрен.
Канал – канал.
Каналізація – канализация.
Каналізувати – канализировать.
Канелюра – каннелюра.
Кант – кант, бровка.
Кантований – кантованный, кантовальный, угловой.
Кантування – кантование, -товка.
Кантувати – кантовать.
Кантувати з одного, двох боків – отесывать на один, два канта.
Канювання – выдалбливание гнезд.
Канювати, заканювати – гнездо выбирать, -брать, выдалбливать, -долбить.
Каня – долбежка, гнездо.
Капар – копер.
Капара посунути, відсунути – копер на дело, копер с дела.
Капарник – коперщик.
Капарничий – закоперщик.
Капаровий – коперный, копровой.
Капительня – оглавие, капитель.
Капиця – гребень, князек, конек.
Капітальний – капитальный, коренной.
Капітеля – капитель, оглавие.
Каптур – флюгарка, дефлектор.
Карб – метка-зарубка, пометка-зарубка, отметка-зарубка, засечка, подсека, вырез.
Карбівка – чеканка.
Карбівник, карбник – чеканщик.
Карбований – рифленный, рубчатый; резной, вырезанный; резьбой украшенный; ребристый.
Карболінь – карболинеум.
Карбування, закарбування, викарбовування, викарбування – зарубывание, метка зарубками, высекание, -сечка, подсека, подсекание, вырезывание, -зание, -зка.
Карбувати, покарбувати, викарбовувати, викарбувати – зарубывать, -бать, -бить, пометать зарубкой, засекать, -сечь, высекать, высечь, чеканить, подсекать, -сечь, вырезывать, вырезать.
Карьер – карьер.
Карьерний – карьерный.
Карниз – карниз.
Картатка – клетчатка.
Картина – картина.
Картка – филенка.
Карук – клей мездрыной, клей столярный.
Каруковий – клеевой.
Карунка – карниз.
Карунковий – карнизный.

Карункування – оттягивание карнизов, вытягивание карнизов.
Карункувати – оттягивать, -нуть карниз.
Каручити – клеить.
Каручниця – клеянка.
Катеринка – лебедка.
Катеринковий – лебедочный.
Кахльовання – отделка, обделка, облицовка изразчатая.
Кахльований, покахльований – облицованный изразцами.
Кахлювання – облицовка, обделка, отделка изразцами.
Кахлювати, обкахлювати, покахлювати – облицовывать, обделывать, отделывать изразцами.
Кахля, кахе(о)ль – кафель, изразец.
Кахляний, кахельний – кафельный, изразцовый, -чатый.
Качалка – каток.
Качання – качание.
Качати, викачувати – качать, валять.
Каювальний – врубочный.
Каювання – вруб, врубывание, соединение врубками.
Каювати, закаюувати, закаювати – врубывать, -бать, -бить, соединять, -нить врубками.
Квадра – квадра, квадер.
Квадрант – квадрант.
Квадрантовий – квадрантный.
Квадратик – полочка карнизная узкая.
Квадратний, квадратовий – квадратный, брусковый.
Квадратування – обтеска квадратом.
Квадратувати – отбесывать квадратом.
Квадровий – квадерный, -дровый.
Квартира – квартира.
Кварцовий – кварцевый.
Кватирка – филенка, форточка, окно волоковое, задвижное.
Кватирковий – форточный.
Квач – подмаз.
Кельня – кельма, кельня, лопатка, -точка (каменщицья);
під кельню – под лопатку.
Кераміка – керамика.
Керамічний – керамиковый.
Керно – керн, кернер.
Кернювання, кернування – кернирование, накернивание, мечение, метка, разметка керном.
Кернувати, кернити, покернити – кернировать, -нить, накернивать, -нить, метить керном, размечивать керном.
Керпець – подножка.

Кесон – кессон, кассет(а).
Кесоновий, кесонний – кессонный.
Кибель – бадья.
Килим – ковер.
Килимовий – ковровый.
Кимак – торец.
Кит – китт-замазка; замазка оконная, стекольная.
Китиця – снопок парный.
Китування, китовання – киттовка.
Китувати, закитувати – киттовать, закиттовать.
Кишка – рукав, шланга.
Кишковий – рукавный.
Киянка – киянка, молоток столярный.
Ківш – ковш.
Кізельгур – кизельгур.
Кіл – кол.
Кілкий – колкий.
Кілкість – колкость.
Кілок – кол.
Кілочок – колышек, гвоздь-вешалка.
Кільце – кольцо.
Кільцевий – кольцевой.
Кільцюватий, кільчатий – кольцеобразный, кольцевидный.
Кімната – комната.
Кінва – ведро.
Кінець – конец.
Кінцевий – концевой, конечный.
Кістяк – скелет, остов.
Кістяковий – скелетный.
Кітвиця – доска катальная, откоска.
Кіш – воронка, конус наполнительный.
Кішка – кошка.
Кладень – кладень.
Кладій – кладчик, прокладчик, укладчик.
Кладіжка – кладка, укладывание.
Кладка – кладка, перекладина.
Клак – пакля.
Класти, скласти – выводить, вывести.
Клевець – клевач, клевец.
Клейльник – клейщик, оклейщик, наклещик.
Клейння, клеєння – клеение, -йка.
Клейти – клеить.
Клей – клей.
Клейний – клейкий.
Клейкість – клейкость.
Клейовий – клеевой.
Клен – клен.
Кленина – дерево кленовое.
Кленовий – кленовый.
Клепальник – клепальщик.
Клепати – клепать.
Клепка – клепка.
Клепковий – клепочный.

Клець – брус, бревно.
Клин, клинець, клинок – клин, парус, язык.
Клинастий – парусный.
Клинець – клины(у)шек.
Клиновий – клиновой.
Клинок – паклин, колышек.
Клинуватий – клинообразный, -видный.
Клинувати, заклинувати – клинить, заклинить.
Клинцювання, поклинцювання – клинцевание, расклинивание, набивка, -вание клинышками, колышками.
Клинцювати, поклинцювати – клинцовать, расклинивать, набивать, -бить клинышками, колышками.
Клинчастий – клинчатый.
Клинчик – клин натяжной, кляпыш.
Клінгерит – клингерит.
Клінкер – клинкер.
Клінкерний – клинкерный.
Клітка – клетка, рама, остов, основа.
Клітка брусова – рязь, сруб.
Кліткування, кліткування – укладка в клетки, складывание в клетку, обрешетка.
Кліткувати, покліткувати – укладывать, складывать в клетку; обрешечивать, -тить.
Кліщі – клещи.
Кліщовий – клещевой.
Клоччя – пакля, очески, очесы.
Клубук – навес куполообразный.
Клуна – рига.
Клювак – тесовик, долото полукруглое.
Ключ – ключ.
Ключина, ключиця – тесница, стропило наслонное, ометина, переметина.
Кляйстер – клейстер, клей крахмальный.
Кляк – просадка, прогиб.
Клямбра – скоба.
Клямка – щеколда, скоба дверная.
Клямра – клямера, скоба.
Кляпа – вентиль.
Клювак – тесовик, долото полукруглое.
Ключ – ключ.
Кобилиці – перила.
Кобилиця, кобильниця – козлы, турникет.
Кобилка – кобылка.
Ковальський – кузнечный.
Кованковий – поковочный.
Ковзання – скольжение.
Ковзатися – скользить.
Ковзкість – скользкость.
Ковзький, сковзький – скользкий.
Коворот – ворота примитивные.
Ковпак – колпак, колокол.
Кодільний – канатный.
Кодола – канат.

Коефіцієнт – коэффициент.

Кожух – кожух.

Коза – коза, носилки.

Козирок – козырек.

Козла – козлы, коза.

Козоніс – козonoс.

Колектор – коллектор.

Коливний – качательный.

Коли(о)воріт – коловорот, ворот.

Коли(о)воріт сторчковий – кабестан, шпиль.

Коливоротовий – воротовой, -тковый.

Колиска – люлька.

Колінко – обушек.

Коління – поколка.

Коліно – колено, отвод, перегиб, выгиб, изгиб, изгибина, закругление, поворот.

Колінчастий, колінкуватий – коленчатый.

Колір – колер, цвет.

Колірування – покрытие колером.

Колірувати, поколірувати – покрывать, -рыть колером.

Коліща – ролик.

Коліщатковий – роликовый.

Коло – круг, окружность круга.

Коловий – круговой.

Коловід – вороба.

Коловоріт – коловорот, ворот; сверло центровое.

Коловоріт сторчковий – шпиль, кабестан.

Колода – бревно, колода.

Колодка – колодка.

Колодний – бревенчатый.

Колодязь – колодец, колодязь, оборот, дымооборот, дымовод, канал дымооборотный.

Колона – колонна.

Колонада – колоннада.

Колонка – колонка.

Колонний – колонный.

Колорис – циркуль.

Колоти, поколоти – колоть, поколоть.

Колотий – колотый.

Колоття – колка.

Кольорит – тон.

Кольоровий – цветной.

Кольорувати, покольорувати – покрывать, -рыть колером.

Кольфарба – краска клеевая.

Колун – колун, древокол, инструмент колющий, раскалывающий.

Колюк – инструмент колющий, накалывающий.

Колюмна – колонна.

Комин – щит, щиток, дымовник, боров вертикальный, труба печная, перетрубье.

Коминковий – каминный.

Коминок – камин, камелек, чувал.

Комірець – четверть, покрайка;

під комірець – в четверть.

Комірний – амбарный.

Комора – амбар, магазин, склад, кладовая.

Коморування – магазинирование.

Коморувати, коморити – магазинировать.

Компенсатор – компенсатор.

Конвеєр – конвеер.

Конечний – конечный.

Коник – кронштейн досчатый.

Конічний – конический.

Конопатити, законопачувати, законопатити – конопатить, расконопачивать, законопачивать, -тить.

Конопатка – конопатка.

Конопатний – конопатный.

Конопатник – конопатчик.

Конопать – конопать.

Конопачення, законопачування, законопачення – конопатка, конопачение, расконопачивание, законопачивание, прокладка паклею.

Конопельний – пеньковый.

Коноплі – пенька.

Конопляний – пеньковый.

Консервування – консервирование.

Консервувати, проконсервувати – консервировать, проконсервировать.

Консольний – консольный.

Конселюватий – консолеобразный.

Консоля – консоль.

Конструктор – конструктор.

Конструкційний – конструктивный.

Конструкція – конструкция.

Коструювання – конструирование.

Коструювати – конструировать.

Контора – контора.

Контр-банкет – контр-банкет.

Контрольний – контрольный.

Контур – контур.

Конус – конус.

Конусний – конусный.

Конусуватий – конусообразный.

Копаниця – мотыга, заступ.

Копання – копание, -пка, рытье.

Копань – котлован.

Копаниця – мотыга, заступ.

Копати, викопати – копать, выкопать, рыть, вырыть.

Копач – копальщик, накопщик.

Копистка – болтень, мешалка, весло мешальное, рыро.

Копительня – капитель, оглавление.

Копкий – удобокопаемый.

Копневий – карьерный.

Копня – карьер.
Кора – кора, скорлупа.
Корба – рукоятка коленчатая.
Кордон – кордон.
Кордубак – дерево корявое.
Коржик – лепешка глиняная.
Коридор – корридор.
Коридорний – корридорный.
Корито – корыто.
Коритець – швеллер.
Коритний – корытный, швеллерный.
Коритуватий – корытообразный, швеллерный, коробчатый.
Корпус – корпус.
Короб – ящик.
Коробка – коробка, карниз досчатый.
Коробовий – коробовый.
Коробчастий – коробчатый.
Коротшати – укорачиваться.
Корчаговина – дерево суковатое.
Косець – раскос.
Косий – косой, односторонний.
Косина – діагональ, раскос, подкос, подкоска; кось, косина.
Косинець – наугольник, угольник, откосник, раскос.
Косинний – диагональный.
Косинцевий – раскосный.
Косість – косина, кось.
Косошаровість – косослой, косослойность.
Костелик – головка, кнопка, ручка, костылек.
Костиль – гвоздь костыльковый.
Костричак – морозин.
Косцевий – раскосный.
Косяк – косяк, клин, подкос, подкоска; ри(е)гель.
Косяковий – косяковый, подкосный.
Котільниця – доска кательная, откоска.
Котковий – катковый.
Коткування, котковання – укатка, укатывание.
Коткувати, покоткувати – укатывать, укатать.
Коток – каток, валик, ролик.
Коточковий – роликовый.
Коточок – ролик.
Котуна – плита.
Коцюба – кочерга.
Кошара – овчарник, овчарня.
Кошла – мохра.
Кошторис – смета.
Кошторисний – сметный.
Крайка – кромка.
Крамниця – магазин.
Краплинець – капельник, съемец.
Красити, покрасити – красить, покрасить.

Краска – краска.
Красний поверх – бель-этаж.
Краяльний – кроильный.
Краяльник – кроильщик.
Краяння – кроение.
Краяти – кроить.
Крейда – мел.
Крейдити, покрейдити – мелить, намелить.
Крейдище – карьер меловой.
Крейдіння, крейдування, покрейдіння – меление, намеление.
Кремпіль – кронштейн, подполочник.
Креозот – креозот.
Креозотувати – креозотом пропитывать.
Крива – кривая.
Кривак – дерево, бревно кривое, кривоствольное.
Кривий – кривой.
Кривина – кривизна.
Кривити, покривити,-ся, скривляти, скривити,-ся – перекашивать,-сить, искривлять,-вить,-ся.
Криволінійний – криволинейный.
Криворізка – пила лучковая, поворотная.
Кривулька – зигзаг.
Кривуля – дерево кривое, кривоствольное.
Кривулястий – ползучий.
Крило – крыло.
Крильце – крыльцо.
Крильщик – кровельщик.
Крийність – кроющая способность.
Криси – фла(я)нец.
Крисовий – фла(я)нцевый.
Крити – крыть, покрыть.
Критий – крытый.
Критичний – критический.
Критник – кровельщик.
Криття – покрытие.
Крихкий – крохкий, хрупкий, рыхлый, ломкий.
Крихкість – крохкость, хрупкость, рыхлость, ломкость.
Криша – крыша.
Кришити – дробить.
Крізний – сквозной.
Кріпити – крепить.
Кріпильний – крепежный.
Кріплення, [за]кріплення – крепление.
Кроїння – кроение.
Кроїти – кроить.
Кроква – кровля, стропило.
Крокви ставити, поставити – остропиливать,-лить,-пить.
Кроквина – стропилина, нога стропильная, обвязка кровельная.
Кроквовий – стропильный.

Кроквування – остропиливание.
Кроквувати, покроквувати – остропиливать, -лить, -пить.
Кроквяний, кроківний – стропильный.
Кроковці – ватерпас в виде стропил.
Кромина – кромка.
Крон – крон.
Кронглас, кроне скло – кронглас.
Кронциркуль, крумциркуль – кронциркуль, крумциркуль.
Кросна – луче(о)к, станок, права.
Кросневий – лучковый.
Круг – круг.
Круглий – круглый.
Кругляк – круглыш, -гляк, округленный камень.
Круговий – круговой.
Кружало – круг, диск.
Кружтанок – галерея круговая, портик.
Кружечок – блинка, блинок, блинчик.
Кружина – кружало, лекало.
Кружинити – кружалить.
Кружинний, кружиновий – кружальный.
Кружитися – вращаться.
Кружіння – вращение.
Кружник – дорожник.
Кружок – кружок, крышка деревянная.
Крутень, скрутень – пучек скрученный.
Крутий – крутой, густой.
Крутильний – скручивающий, крутящий.
Крутість – крутизна, крутость, густота.
Крутосхилий – крутоскатный, крутосклонный.
Кручений – витой, винтовой, поворотный.
Кручення – кручение.
Кряж – отрубок цилиндрический.
Кряжування, кряжіння – обтеска в цилиндр, цилиндром.
Кряжувати, обкряжувати – обтесывать в цилиндр, цилиндром.
Ксилоліт – ксилолит, дерево-камень.
Куб – куб, коробка печная.
Кубатура – кубатура, кубаж, объем.
Кубиковий – кубиковый, из кубиков.
Кубічний – кубический.
Кубовий – кубовый.
Кування – поковка.
Кувета – кювета.
Кулик – снопик.
Куля – шар.
Кулястий – шаровидный, -образный, -вой.
Куна – пробой, крюк петельный, хомут.
Купа – куча.
Купільня – ванная, помещение ванное, ванная комната.
Курант – курант.

Куріння – дымление.
Курінь – барак.
Куріти – дымить.
Курний – дымный.
Кут – угол.
Кутець – пазуха, пах, паха.
Кутівка – уголок.
Кутівковий – угловой, уголковый.
Кутівниця – эккер.
Кутник – угольник.
Кутничок – уголок.
Кутовий – угольный, угловой.
Кухенний, кухняний – кухонный.
Кухня – кухня.
Кухоль – стакан.
Куш – куст.
Кушовий – кустовой.

Л

Лава, лавка – скамья, скамейка.
Лави трацькі – козлы.
Лагодження, полагодження – поправка, поправление.
Лагодити, полагодити – чинить, починять, -нить, поправлять, -вить.
Лагун – накатина.
Ламаний – ломанный.
Ламання, зламання – ломка, ломание, взламывание, взлом.
Ламань – лом.
Ламати, поламати – ломать, взламывать, взломать.
Ламкий – ломкий, ломающийся.
Ламкість – ломкость.
Ламний, ламальний – ломающий.
Ланка – звено.
Ланцюг – цепь.
Ланцюговий – цепной.
Лапа – лапа, лом с раздвоенным концом, лапчатый.
Лапиця – кошка.
Лапка – лапка, шип, ключ.
Лапа[с]тий – лапчатый.
Ластівковий – ласточкообразный.
Ластівковий хвіст – ласточкин хвост.
Лата – обрешетина, решетина, брусок решетильный, лата, рейка.
Латання, залатування, залатання – заплатывание, накладывание, наложение заплат.
Латати, залатувати, залатати, полатати – заплатывать, накладывать заплату.
Латити, полатити – обрешечивать, -шетить.
Латиш – заплата, пробка.

Латівник – решетник, брусчатая обрешетка.
Латка – заплатка, пробка, вставка.
Латний – обрешетный, обрешетчатый.
Латник – гвоздь, обрешетный.
Латовання – обрешетка.
Латовець – гвоздь обрешетный.
Латовий – обрешетный, реечный.
Латування, улатування, залатування – решечение, обрешетка, зарешечивание.
Латувати, улатувати, полатувати, зала-тувати – обрешечивать, решетить, обрешетить, зарешечивать, -тить.
Левкас – левкас.
Левкасити – левкасить.
Лега – лежанка.
Легкий – легкий.
Легковагий – легковесный.
Легковагість – легковесность.
Легкокілкий – легкоколкий.
Легкокілкість – легкокольность.
Легкопоправний – легкоисправимый.
Леглий – лежалый.
Лежак – дымоволок, боров горизонтальный, легель, дымоход горизонтальный, лежащий рукав.
Лежанка – лежанка.
Лежень – лежень, слега, прогон, переводина; дымоволок, дымоход горизонтальный, лежащий; боров горизонтальный.
Лежневий – прогонный.
Лезо – лезвие.
Ленити – полировать.
Лещата – тиски, жом, жомы, жимки.
Лещатка – тисочки.
Лещатко – седелка.
Ливарник – отливальщик, отливщик.
Лико – мочало.
Лимпач – саман, лемпач, кирпич саманный, кирпич земляной, калып.
Лимпачевий – лемпачный, саманный.
Линва – канат, тросс.
Линяння, злиняння – выстаивание.
Линяти, злиняти – выгорать, тускнеть, выстаиваться.
Липа – липа.
Липина – липовое дерево.
Липкий – липкий, клейкий.
Липкість – липкость, вязкость.
Липнути – вязнуть.
Липовий – липовый.
Липучість – липкость, вязкость.
Лисина – недолив.
Лисиці – схватка, сжим, зажим, жом, брус зажимной, обжимка, обжим.
Лисичка – струбцина, струбчинка.
Лиск – лоск, глянец.

Лискар – кирка, молоток каменетесный.
Лискачка – ложило, -лка.
Лискування, полисування – лощение.
Лискувати, полискувати – лощить, выло-щить.
Лискучий – глянце(е)витый.
Литво – литье, отливка.
Лити, вилити, вилити – лить, отлить.
Литий, вилитий – литой, отливной, -литый.
Лиття, виливання – литье, выливание.
Лице – лицо.
Лицювати – лицовать.
Личаковий, личаний – мочальный.
Личкалець – гладилка.
Личкування – облицовка.
Личковий – обшивной, облицовочный, лич-ной, лицевой.
Личковиння – материал облицовочный.
Личкувалка – машина облицовочная.
Личкування, личковування, заличкуван-ня, заличкування, облицкування – ли-цовка, облицовка, расшивка.
Личкувати, заличковувати, заличкува-ти, обличкувати, полличкувати – лицо-вать, облицовывать, -цевать, расшивать, -шить, убирать, убирать.
Личкувач – облицовщик.
Личник – расшивка; мелкозубка, напилек; лопаточка зубчатая.
Лично – начисто.
Лиштва – наличник, плинтус, планка окон-ная, панель, заусенец, лиштва, выкружка.
Лиштвина – панельная; дощечка, доска па-нельная.
Лиштвовий – панельный, плинтусный.
Лиштівка – накладка.
Лиштовковий – реечный, калевочный.
Лиштувати, полиштувати – наличник, плин-тус прибавать, -бить.
Лівар – домкрат.
Ліварний – домкратный.
Лігарь – лага, лежень, подкладка, кладь.
Лі(о)жниця – спальня.
Лізка – губка дверная, горбылек, пластик, астрагань.
Лійка – лейка, воронка.
Лінійка – линейка.
Лінія – линия.
Лінію позначати, позначити – линию от-бавать, -бить.
Лінолевий – линолеумовый.
Ліноль – линолеум.
Ліплення – кладка вальков.
Ліплянка – мазанка.
Ліпний – лепной.
Ліпник – лепщик.

Ліс – лес.
Ліса – плетень, забор плетневий, огорода плетневая, изгородь плетневая, хворостяная, ворота плетневые.
Лісна – двор лесной.
Лісяний – плетневый.
Літ – полет.
Ліфт – лифт.
Ліфтовий – лифтовой.
Лія – коробка водосточная.
Лоб – голова.
Лобак – галька крупная.
Лобзак – лобзик, лаубзеге, цветная пила, листовка, пила волосная, пила листовая.
Лобок – лобок.
Ловець – ловилка.
Ловильник «алігатор» – башмак «аллигатор».
Лог – ложок.
Ложка – ложка.
Ложок – ложок, лог.
Лоза – лоза, ива лозяная.
Лозина – прут ивовый, лозовый.
Лозняк – ивняк.
Лозняковий – ивняковый.
Лозовий – ивовый.
Лом – лом.
Лопата – лопата.
Лопатень – бурав ложечный, сверло ложечное, напарье.
Лопатилно – держалка лопаты, ручка лопаты.
Лопатка – лопатка, импост.
Лопатний – лопастный, -ной.
Лопать – лопасть.
Лотік, лотоки – лоток.
Лотоковий, лотокуватий – лотковый.
Лощити, вилощити – лощить, вылощить.
Луб березовий – береста.
Лук – арка.
Луковий – арочный.
Лупак – сланец.
Лупачка – откольник.
Лусткий – слоеватый, слоистый.
Лутка – косяк оконный.
Лутковий – косяковый.
Луч – радиус.
Лучевий – радіальний.
Лучковий – лучковый.
Лучок – луче(о)к, арочка.
Лущина – чешуйка, чешуя.
Луштити, злуштити – облупливать, -пить.
Льодовня – ледник.
Льоник – штырь, шплинт, засов.
Льох – погреб.
Льоховий – погребной.
Льошник – погребница.

Люз – зазор.
Люк – люк, трап.
Люковий – люковый.
Люсівний – гасильный.
Люсування – гашение, распушивание.
Люсування в попільнуху – гашение в порошок.
Люсувати, залюсувати – гасить, распушивать.
Лют – гвоздь стяжной.
Лютування, лютовання – пай, пайка, паяние.
Лютувати – паять.
Ляда – люк, дверь откидная, захлопная; западня, крышка откидная.
Лядка – дверца откидная.
Лядовий – люковий.
Ляк – лак, лакировка.
Ляковий – лаковый.
Лякувальник – лакировщик.
Лякування, полякування – лакирование, -ровка, отлакировка, -рование, покрытие лаком.
Лякувати, полякувати – лакировать, покрыть, -крывать, -рыть лаком, отлакировывать, -ровать.
Лямець – войлок.
Ляма, лямка – шлейка, лямка.
Лясування – лассирование.
Лясувати – лассировать, ласить.

М

Магістральний – магистральный.
Магістраля, магістраль – магистраль.
Мазільник, мазальник – мазальщик, обмазчик.
Мазільниця – обмазчица.
Мазанка – мазанка, изба глинянная.
Мазанковий – мазанковый.
Мазання – мазка.
Мазати – мазать.
Майстер – мастер, мастеровой.
Майстерня – мастерская.
Майстерство – мастерство.
Майстровий – мастеровой.
Майструвати – мастерить.
Маківка – купол.
Маківковий – купольный.
Маломірний – маломерный.
Малосильний – малосильный.
Малосильність – малосильность.
Малостійкий, малостанівкий – малоустойчивый.
Малостійкість, малостанівкість – малоустойчивость.

Мальований – живописний, писанный.
Мальовання – живопись.
Мальовило – роспись.
Малювання, мальовання – живопись, роспись.
Малювати – писать, расписывать.
Маляр – маляр.
Малярня – малярная мастерская, ателье.
Малярський – живописный, малярный.
Манеж – манеж, экзерциргауз.
Манісвий – суриковый.
Манія – сурик.
Мансарда – мансард[а].
Мансардовий – мансардный.
Мантачка – чесалка, гребенка;
під мантичку – вначес.
Марка – марка.
Марківник – маркировщик.
Маркування – маркировка.
Маркувати – маркировать.
Мармур – мрамор.
Мармуровий – мраморный.
Мармурник – мраморщик.
Маса – масса.
Масив – массив.
Масивний – массивный.
Масивність – массивность.
Масляк, маслянка – глина мергельная.
Масний – жирный.
Масність – жирность.
Мастиво – мастика.
Мастити, помастити – смазывать, -зять.
Мастіння, мащення – смазка.
Масткий – жирный.
Масткість – жирность.
Мат, мата – мат.
Материк – материк, порода коренная.
Материковий – материковый, коренной.
Матеріал – материал.
Матка – цинковка, мат.
Матовий – матовый.
Матиця – матрица.
Матувати, поматувати – наводити мат.
Машина – машина.
Машинний, машиновий – машинный.
Маяк – маяк.
Межиграття – отверстие в решетке.
Межилучник – парус.
Межипідложжя – междупольное пространство.
Межирушти – прозор.
Межира[я]м'я – промежуток междупереплетный.
Межистіння – промежуток междустенный.
Межистінок – простенок.
Межистовпя – междустолбие.

Межитрямний – междубалочный.
Межитрам'я – пространство междубалочное, промежуток междубалочный.
Мезонін – мезонин.
Мезоніновий – мезонинный.
Меншання – убывание.
Меншати – убывать.
Мерва – солома маята.
Мервити – мять.
Мервіння, мервлення – мятье.
Мергель – мергель, известняк глинистый.
Мережа – сеть.
Мережаний – резной, вырезанный, резьбой украшенный.
Мережка – украшение резное, резьба.
Мережчатий – ажурный.
Мертвий – мертвый.
Металевий – металлический.
Металь – металл.
Металькит – замазка железная, металлическая.
Метр – метр.
Механізм – механизм.
Механіка – механика.
Механічний – механический.
Мешкальний – жилой, жилищный.
Мийний – промывной.
Миска – чаша, чашка.
Мити – мыть.
Миття – мойка, мытье.
Мідний – медный.
Мідянка – медянка, ярь-медянка.
Міжвіконня – простенок междуоконный.
Міжопорний – междуопорный.
Міжповерховий – междуэтажный.
Міжребер'я – междуреберье.
Міжребровий – междуреберный.
Міжрямний – междурамный.
Мілкий – мелкий, неглубокий.
Мінеральний – минеральный.
Мірило – масштаб.
Мірниця – рейка мерная.
Мірничний – реечный.
Місилка – месилка, аппарат месильный.
Місильний – месильный.
Місильник – месильщик.
Місильниця – месильщица.
Місити – месить.
Мі(о)сниця – половица.
Міст – мост, настил.
Містити, помістити – помещать, -местить.
Місткий – емкий.
Місткість – емкость.
Місце – место.
Місцевий – местный.
Мітити, розмітити – метить, размечивать.

Мітка – метка.
Мітла – метла.
Міцний – прочный, крепкий.
Міцність – прочность, крепость.
Міцнішати – крепнуть.
Мічення – разметка.
Мішалка – мешалка.
Мішати – мешать.
Мішковина – мешковина.
Млинок – кирка двойная.
Многобльок – тали, блок дифференциальный, гиней.
Многогратчастий – многорешетчатый.
Многодільний – многоопорный.
Многокосинцевий, многокосцевий – многогораскосный.
Многокутний – многоугольный.
Многокутник – многоугольник, полигон.
Многолук – аркада, ряд арочный.
Многоопорний – многоопорный.
Многоповерховий – многоэтажный.
Многопрогінний, многопрогоновий – многопролетный.
Многорешітний – многорешетчатый.
Многосвітловий – многосветный.
Могутній – мощный.
Могутність – мощность.
Моделко – скоба, скобка.
Моделя – модель.
Модло – шаблон, профиль, образец, лекало.
Модлований, модловий – шаблонный, лекальный.
Модлування – проверка шаблоном, обделка по лекалу, по шаблону; выравнивание по лекалу, шаблону.
Модлувати, промодлувати – поверять, выверять шаблоном, выравнивать по лекалу, обделывать по шаблону.
Модуль – модуль.
Мозайковий, мозаїчний – мозаичный, иконый.
Мокріння – потение.
Мокріти, змокріти – потеть, вспотеть.
Молоко – молоко.
Молот – молот.
Молотобоець – молотобоец.
Молотовище – молотовище.
Молоток – молоток.
Момент – момент.
Моментний – моментный.
Монолітний – монолитный.
Монолітність – монолитность.
Монтаж – монтаж, сборка.
Монтувати – монтировать, собирать.
Монумент – монумент.
Монументальний – монументальный.

Морозовина, морозовиця – трещина морозная, морозобоина, морозовина.
Морозостійкий – морозостойкий, устойчивый.
Морозостійкість – морозостойкость, устойчивость.
Морозотривкий – морозоупорный.
Морозотривкість – морозоупорность.
Мостина – половица, доска половая, пластина половая, тесница.
Мостинець – мостовая.
Мостиння – настил.
Мостити – мостить.
Мостіння, мощення – мощение.
Мостник – мостильщик.
Мостовий – досками вымощенный.
Мостяр – мостильщик.
Мотика – мотига.
Мотуз, мотузка – веревка.
Мотузаний – веревочный.
Мочильний – мочильный.
Мочити – мочить.
Мочіння, мочення – мочка, мочеение.
Мошка – мошка.
Муляр – печник, каменщик, кладчик.
Мулярський – камешницкий, -чий, каменный.
Мумія – мумия.
Мур – кладка, мур, ограда каменная, кирпичная; стена, стенка каменная.
Мурівщик – каменщик.
Мурлата – мауэрлат, прогон настенный, настенник.
Мурлатовий – мауэрлатовый.
Мурований – каменный, кладкою одетый.
Мурованиця – дом каменный.
Муропробивач – пробойник, шлямбур.
Мурування, мурування – кладка, построение из камня.
Мурування під бияк – кладка под кувалду.
Мурування під брусок – кладка под рейку.
Мурування під ґрунтагу – кладка под ва-терпас.
Мурування під кельню – кладка под лопатку.
Мурування у поливок – кладка подливная, в подливку.
Мурувати, змурувати, вимуровувати, вимурувати – кладку класть, делать, возводить; муровать, вымуровать.
Мутра – гайка.
Муфельовий – муфельный.
Муфля – муфель.
Мушка – мушка.
М'який – тонкий.
М'якість – тонина, тонкость.
М'якомелений – тонкомолотый.

Надрізувати, надрізати, надрізати – надрезывать, -зять.

Надруб – надруб.

Надрубина – надрубка.

Надрубання, надрубання – надрубка.

Надрубувати, надрубати – надрубывать, -бать, -бить.

Надсвердлювання, надсвердлення – насверливание, -ление.

Надсвердлювати, надсвердли – набуравливать, -вить, насверливать, -вить.

Надставка – надставка.

Надстінний – надстенный.

Надстінок – парапет.

Наживляння, наживлення – прихватывание.

Наживляти, наживити – прихватывать, прихватить.

Наземний – напольный, наземный.

Назначати, назначити – размечивать, -чать, -тить.

Накид – урок.

Накидання, накидання – навалка, наброска, намetyвание.

Накидати, накидати, накинати – наваливать, навалить, набрасывать, -бросить, намetyвать.

Накидач – навальщик.

Накидний – накидной.

Накидь – наброска, намет, спрыск.

Наківок – наковка.

Накіт – накат, накатниковая выстилка.

Накітний – накатниковый, накатной.

Накіття – накатник.

Накладання, накладення – накладка, накладывание, наложение.

Накладати, накласти – накладывать, -дать, -ложить.

Накладка – накладка.

Накладний – набивной, окладной.

Наклейка – наклейка.

Наклейний – наклейной.

Наклейник – наклейщик.

Наклепка – наклепка.

Наклепування, наклепання – наклепка, наклепывание.

Наклепувати, наклепати – наклепывать, -пать.

Наклеювати, наклеїти – наклеивать, -ить.

Наковування, накування, наковання – наковка.

Наковувати, накувати – наковывать, -ковать.

Наколінник – наколенник.

Наколючка – наколка.

Наконечник – наконечник, башмак, перка.

Накопичувати, накопичити – кучей сваливать.

Накотина – накатина.

Накочування, накочення – накатка.

Накочувати, накотити – накатывать, -тить.

Накрив – закрой, накрой.

Накривом – в накрой.

Накритний – крытый.

Накроквень – охлуп, брус коньковый, брус черепной, брус хребтовой.

Накроквина – огниво, накладка.

Накуток – скобка.

Наливати, налити – наливать, -лить.

Наливний – наливной.

Наліплювати, наліпити – наклеивать, -леить.

Наліпка – наклейка, лепное украшение.

Наліплювання, наліплення – наклейка.

Наліпний – лепной.

Наліпник – лепщик.

Наліпок – прилеп, прилепок.

Налуток – притолок оконный.

Намаз – смазка, намазка.

Намазування, намазання – смазка, -зывание, намазка, -зывание.

Намазувати, намазати – намазывать, -зять, смазывать, -зять.

Намет – намет.

Намітувати, наметати – намetyвать, наметать.

Намотувати, намотати – навивать, -вить, наматывать, -мотать.

Намочувати, намочити – намачивать, -мочить.

Нанютець, нанютовування, нанютування – наклепка заклепками.

Нанютовувати, нанютувати – наклепывать, -пать заклепками.

Наолювання, наоліснення – покрытие олифой.

Наолювати, наоліти – покрывать, -рыть олифой, олифить.

Напалити – истопить.

Напальок – бабошник, насвайник.

Напалювати, напалити – вытапливать, вытопить.

Напівклучені сходи – полукруглая лестница.

Напійний – пропиточный.

Напівчервоний – полукрасный.

Напір – напор.

Напірний – напорный.

Напорошкування – распудривание.

Напоювання, напоєння – пропитывание, -тка, напityвание.

Напоювати, напоїти – напityвать, пропитывать, -тать.

Направа – ремонт, направка.
Направляння, направлення – заправка, исправление.
Направляти, направити – заправлять, исправлять, направлять, -вить.
Напруга – напряжение, -женность.
Напруга на згин, на стиск, на розрив – напряжение на изгиб, на сжатие, на разрыв.
Напруженість – напряженность.
Напруження – напряжение.
Напря́м – направление.
Напря́мляння, напрямлення – направка, направление.
Напря́мляти, напрямити – направлять, -вить.
Напря́мний – направляющий.
Напуск – свес, выступ, распушка, напуск.
Напускання, напущення – нахлестывание, захватывание, напуск, напускание.
Напускати, напустити – напускать, выпускать напуском, захватывать, свешивать, нахлестывать, -тать.
Напусний – наплы(а)вной.
Напуст – наплыв.
Напусток – нахлестка.
Натуга – усилие.
Нарис – эскиз.
Нарі́жний – диагональный, угольный, угловой, бортовой, наугольный, накосный.
Нарі́жник, нарі́жниця – нарожник, наугольник, нога диагональная, наклонная, накосная, угловая, стропилина диагональная, накосная, стропило наугольное, угловое.
Нарі́жок – угольник, угловая оковка, наребренник, наугольник.
Нарі́зування, нарі́зання, нарі́зання – нарезка, -зывание, -зание.
Нарі́зувати, нарі́зати – нарезывать, -зять, -резать.
Нарі́зь – резьба, резь.
Нарі́нистий – гравелистый.
Нарі́нок – гравий.
Нарі́ст, наросля, наростень – наплыв, на-рост, кап.
Наруб – насечка.
Нарубина – нарубка.
Нарубний – нарубной.
Нарубування, нарубання – нарубка.
Нарубувати, нарубати – нарубывать, -бать, -бить.
Наряддя – оснастка, снасть.
Наряджування – оснастка.
Нарядний – оснастный.
Нарядник – оснастчик.
Насад – насадка.

Насаджування, насадження – насадка, посадка, надевание, сажание, насаживание.
Насаджувати, насадити – надевать, -деть, насаживать, -дить, сажать, посадить.
Насадка – насадка.
Насип – насыпь.
Насипання, насипання – насыпка, -пание.
Насипати, насипати – насыпать, насыпать.
Насипний – насыпной.
Насипом – насыпью, всыпную.
Насичування, насичення – насыщение.
Насичувати, наситити – насыщать, -тить.
Насікання, насічення – насечка, -кание.
Насікати, насікти – насекать, -сечь.
Насічка – насечка.
Насліпо – наглухо.
Наскрі́зний – сквозной, проемный, прорезной.
Насочувати, насочити – напityвать, -тать.
Наспа – насыпь.
Настелювання, настеляння, настелання, наслання – настилка, -лание.
Настелювати, настилати, настелити, наслати – настилать, -стлать.
Насті́нний – настенный, стенной.
Насування, насунення – надвизка, -гание.
Насувати, насунути – надвигать, -нуть.
Насуці́ль – наглухо.
Натиск – распор, нажим, надавливание.
Натискання, натиснення – надавливание, нажим, нажимание.
Натискати, натиснути – нажимать, -жать, надавливать, -вить.
Натискач – нажим, надав.
Наті́сок, наті́сування, натесання – нате-ска, -сывание.
Наті́сувати, натесати – нате-сывать, -сать.
Наті́сковий – нажимной.
Натовп – толпа.
Натуга – напряжение, -женность.
Натуральний – естественный.
Натяг – натяжение.
Натягання, натягнення – натягивание, -жка.
Натягач – прибор натяжной, для натяже-ния.
Натягненність – натяженность, -нутость.
Натягувати, натягати, натягти – натяги-вать, -нуть.
Натяжний – натяжной.
Нахвизка – срез косой.
Нахил – наклон.
Нахилий – наклонный.
Начиння – инструменты, набор инструмен-тов.
Начі́лковий – фронтонный.
Начі́лок, начі́льник – фронтон.

Начіплювання, начеплення – навеска, нацепливание.

Начіплювати, начіпляти, начепити – навешивать, -силь, нацеплять, -пить.

Начорний – грубый.

Начорно – начерно, грубо.

Нашаровування, нашарування, нашаровання – наслоение.

Нашаровувати, нашарувати, -ся – наслаивать, -лоить, -ся.

Нашивання, нашиття – нашивка, -вание.

Нашивати, нашити – нашивать, -шить.

Нашивка – нашивка.

Нашока – накладка клиновая, клиновидная.

Небезпечний – опасный.

Невтральний – нейтральный.

Негоримур – брандмауэр, брандмауэрная стена.

Негустий – неплотный.

Негустість – неплотность.

Недомір – недомер.

Недопал – недожег.

Незалежність – независимость.

Незмінний – неизменяемый, неизменный.

Незмінність – неизменяемость, неизменность.

Незручний до виконання – неудобоисполнимый.

Некорисний – мертвый, балластный, бесполезный.

Некритий, непокритий – открытый, непокрытый.

Неміцний – слабый, непрочный.

Непереривний – непрерывный.

Непереривність – непрерывность.

Непорушний – неподвижный, глухой.

Непорушність – неподвижность.

Непохитний – устойчивый.

Непродуктивний – непроизводительный.

Непродуктивність – непроизводительность.

Непромочний – непромокаемый.

Непромочність – непромокаемость.

Непропускний – непроницаемый.

Непропускний – непроницаемый.

Непропускність – непроницаемость.

Нерівномірний – неравномерный.

Нерівномірність – неравномерность.

Нерозрізний – неразрезной.

Нерухомий – неподвижный.

Нерухомість – неподвижность.

Нерухомо – наглухо.

Неспалений, неспальний – негоряемый.

Неспаленість, неспальність – негоряемость.

Нестисний, нестискальний – несжимаемый.

Нестисність – несжимаемость.

Нестійкий – неустойчивый.

Нетривкий – слабый.

Нечистоти – нечистоты, отбросы.

Нещільний – неплотный.

Нещільність – неплотность.

Нижній – нижний.

Низка – ряд.

Низобіжний – нисходящий.

Низьок – ниша.

Нівечення – порча.

Ніж – нож.

Ніздрастий – ноздреватый.

Ніздрастість – ноздреватость.

Ніздрина – ноздрина.

Ніздруватий – ноздреватый, пористый.

Ніздруватість – ноздреватость, пористость.

Ніздрястий – ноздреватый, пористый.

Ніздрястість – пористость, ноздреватость.

Ніпель – ниппель.

Нісок – угол.

Ніском – углом.

Ніша – ниша.

Нога – стрела, нога.

Ножиці – ножницы.

Ножівка – ножо(е)вка, фуксшванц, пила садовая, пила ножевка.

Номограма – номограмма, диаграмма номографическая.

Норма – урок, норма.

Нормальний – нормальный.

Нормований – урочный.

Носили – носилки.

Носок – угол.

Носі – носилки.

Нужник – отхожее место.

Нутромір – нутромер.

Нюта – заклепка.

Нютований – клепанный, заклепочный.

Нютовий – заклепочный.

Нютувальник – клепальщик, мастер-клепальщик, приклепщик, заклепщик.

Нютування, нютовання – клепка.

Нютувати – клепать.

О

Обабіч – по обе стороны.

Обапіл – обапол, абапол, горбыль, ополок, доска боковая, горбыльная.

Обапілок – обаполок, обапол, абапол, горбыль.

Обапільний – обапольный.

Оббетонювання, оббетонення – оббетонивание.

Оббетонювати, оббетонити – оббетонивать, бетоном покрывать, облицовывать, -цевать.

Оббивання, оббиття – обивка.

Оббивати, оббити – обивать, -бить, -ся.

Оббудоування, оббудоування – обстраивание.

Оббудоувати, оббудоувати, -ся – обстраивать, -роить, -ся.

Обважнілість, обважніння – отяжеление, утяжеление.

Обважнювати, обважнити – отяжелять, -лить.

Обвальковування, обвалькування – обмазка вальками.

Обвальковувати, обвалькувати – обмазывать вальками.

Обвалювання, обвалення – обвал.

Обвис – провес.

Обвисання – провисание.

Обвисати, обвиснути – провисать, -снуть.

Обвислий – провисший.

Обвислина – провес, провисание.

Обвід – очертание, контур, периметр, обвод.

Обводжування, обводження – обвод, обводка.

Обводити, обвести – обводить, обвести.

Обворювання, обворення – огораживание жердями.

Обворювати, обворити – обгораживать, -родить жердями.

Обвуглювання, обвугління, обвуглення – обугливание.

Обвуглювати, обвуглити, -ся – обугливать, -лить, -ся.

Обв'язка – обвязка.

Обв'язувальний – обвязной, обвязочный.

Обв'язування, обв'язання – обвязывание, -зка.

Обв'язувати, обв'язати – обвязывать, -зять.

Обгінати, обігнути – огибать, обогнуть.

Обглоблення – оконопатка клиньями.

Обглоблювати, обглобити, -ся – оконопачивать, -тить клиньями.

Обгорода, обгорожа – ограда, обнос.

Обгороджування, обгородження – огораживание, обноски, обнесение.

Обгороджувати, обгородити – огораживать, огородить, обносить, -нести, обводить, -вести оградою.

Обгородка – обноска, рама разбивочная.

Обгородний – оградный, оградительный.

Обгрунтовування, обгрунтування, обгрунтовання – огрунтовка.

Обгрунтовувати, обгрунтувати – огрунтовывать, -товать.

Обдерновувати, обдернувати – обдерновывать, -новать, -нить, обкладывать дерном.

Обдирання – обдирание.

Обдирати, обідрати, обдерти – обдирать, ободирать.

Обелець – бревно, ствол, верхний конец ствола.

Обельчак – обвязка дверная, оконная.

Оберт – оборот.

Обертання – вращение.

Обертати, -ся – вращать, -ся.

Обертати, обернути – переводить, перевести.

Обертовий – оборотный, вращающийся.

Обзел – обзел, обливина.

Обіймиця, обійма – обойма.

Обіймати, обняти – обхватывать, -тить.

Обійстя – двор с постройками.

Обірок – брак.

Обкантовування, обкантування – окантовка, -ывание.

Обкантовувати, обкантувати – окантовывать, -товать.

Обкілювання, обкілення – забирание, -бране, -борка жердями.

Обкілювати, обкілити – забирать, -брать жердями.

Обкладка – обкладка.

Обкладний – окладной.

Обкладати, обкласти, обложити – обкладывать, обкласть, обложить.

Обклейка – оклейка.

Обклеийний – обклеийный.

Обклеювання, обклеєння – о[б]клейка, -ивание.

Обклеювати, обклеїти – о[б]клеивать, -ить, оббивать, -бить.

Обковування, обкування, обкуття – обивка.

Обковувати, обкувати – обивать, -бить (металлом).

Обколювання, обколення – обкалывание, прикалывание, -колка.

Обколювати, обколоти, -ся – окалывать, обкалывать, прикалывать, -лоть.

Обконопачення – оконопатка.

Обконопачувати, обконопатити – оконопачивать, -тить.

Обкопування, обкопання – окопка.

Обкорування, обкорення – снятие коры.

Обкорувати, обкорувати, обкорити – снимать, снять кору.

Обкраювання, обкраєння – обрезка, -зывание.

Обкраювати, обкраяти, обкріяти – обрезать, -зять.

Обкреслювання, обкреслення – очеркивание.
Обкреслювати, обкреслити – очеркивать, -кнуть.
Обкручувати, обкрутити – обвертывать, -нуть.
Обламування, обламання – обламывание.
Обламувати, обламати, обломлювати, обломити,-ся – обламывать, -ламать, -ся.
Облицьовка – облицовка.
Облицьовувати, облицювати – облицовывать, -цевать.
Обличка – облицовка.
Облізок – горбыль.
Облоги – рама оконная.
Облуплювання, облуплення – обдирание, отдирание.
Облуплювати, облупити,-ся – облупливать, -пить, -ся; обдирать, ободирать, -ся, отдирать, -ся.
Облямівка, облямка – обшивка, окаймление, подзор.
Облямівний – подзорный.
Облямковий – кордонный.
Облямниця – фаяс-скоба.
Облямовування, облямування – окаймление.
Облямовувати, облямувати – окаймлять, -мить.
Обмазка, обмазування, обмазання – обмазка.
Обмазувати, обмазати – обмазывать, -зять.
Обмащувати, обмастити – обмазывать, -зять мастикой.
Обмежовування, обмежування – ограждение, ограничение.
Обметиця – сметки.
Обмивати, обмити – обмывать, обмыть.
Обминання – обминание, обминка, обмятие.
Обминати, обім'яти,-ся – обминать, обмять, -ся.
Обмірювання, обміряння, обмірення – обмер, -ривание.
Обмірювати, обміряти, обмірити – обмеривать, -рять, -рить.
Обмуровування, обмурування – обмуровка.
Обмуровувати, обмурувати – обмуровывать, -ровать, обкладывать кладкой.
Обніжок – перекладина, разкога.
Оболон[к]а – оболочка.
Обора – желобок круговой.
Обочина – обочина.
Об[ш]паклювувати, об[ш]паклювати – оконопачивать, -тить.
Обпалений – обожженный.
Обпалювання, обпалення – обжиг.

Обпалювати, обпалити – обжигать, -жечь.
Обпарканювання, обпарканення – огораживание забором.
Обпарканювати, обпарканити – обгораживать, -дить забором.
Обпирати, обперти,-ся – опирать, опереть, -ся.
Обплітання, обплетення – огораживание плетнем.
Обплітати, обплести – огораживать, -дить плетнем.
Обрамовування, обрамування – окаймление.
Обрамовувати, обрамувати – окаймлять, -мить.
Обрахунковий – сметный.
Обрахунок – смета.
Обривання, обірвання – обрывание, разрывание.
Обривати, обірвати,-ся – обрывать, разрывать, прерывать, -ся.
Обрис – очертание, обвод, контур.
Обрисовувати, обрисувати – очеркивать, -кнуть, очерчивать, -тить, обводить, -вести.
Обриштовування, обриштування – обстраивание лесами.
Обриштовувати, обриштувати – обстраивать, -роить лесами, собирать, -брать, ставить, ставить леса.
Обріз – обрез.
Обрізний – обрезной, чистый.
Обрізування, обрізання, обрізаня – обрезка, -зывание.
Обрізувати, обрізати, обрізати – обрезать, -зять.
Обробіток – обработка.
Обробка, оброба – обработка, обделка, отделка.
Оброблювання, обробляння, оброблення – обделка, обработка, -батывание, отделка.
Оброблювати, обробляти, обробити – обделять, -лать, обрабатывать, ботать, обделять, -лать.
Обробний – отделочный.
Обрубок – обрубок.
Обрубівання, обрубання – обрубка, -бывание.
Обрубувати, обрубати – обрубывать, -бать, -бить.
Обруч – обруч.
Обсипання, обсіпання – осыпание, осыпка.
Обсипатися, обсіпатися – осыпаться, осыпаться.
Обсипний – обсыпной.
Обсікати, обсікти – обсекать, -сечь.

Обскрібання, обскребення – оскабливание, оскобление.
Обскрібати, обскребти, обскромаджувати, обскромадити – оскабливать, -лить.
Обсмолювання, обсмолення – высмаливание.
Обсмолювати, обсмоляти, обсмолити – высмаливать, -лить.
Обстругування, обстругання – о[б]стра(у)-гивание, -гание.
Обстругувати, обстругати – о[б]стра(у)гивать, -гать.
Обсув – оползень.
Обсування – оползание.
Обсувистий – ползучий.
Обсяг – объем.
Обтесування, обтесання – теска грубая, оболванивание.
Обтесувати, обтесати – болванить, оболванить; обтесывать, -тесать.
Обтиньковування, обтинькування – отштукатуривание, -рка.
Обтиньковувати, обтинькувати – отштукатуривать, -рить.
Обтинювання, обтинення – огораживание, ограждение тыном.
Обтинювати, обтинити – огораживать, -дить тыном.
Обтискання, обтиснення – обжимание, -жатие.
Обтискати, обтиснути – обжимать, -жать.
Обтискач – обжимка.
Обтискний – обжимной, -мочний.
Обтісування, обтесання – отеска, отесывание, оболванивание, теска грубая.
Обтісувати, обтесати – обтесывать, -сать, отесывать, -сать; оболванивать, -нить.
Обтяг – нагрузка.
Обтяженість – загруженность.
Обтяження – отягчение.
Обтяжний – грузовой.
Обтяжування, обтяження – нагрузка, нагружение, -зка; отягчение.
Обтяжувати, обтяжати, обтяжити – отягчать, -чить, нагружать, -зять, загружать, -зять.
Обух – обух.
Обушок – обушек.
Обхопний – объемлющий.
Обцементовування, обцементування – облицовка цементом.
Обцементовувати, обцементувати – облицовывать, -цевать цементом.
Обченьки – щипцы, клещи, гвоздодер.
Обциркльовування, обцирклювання – очеркивание циркулем.

Обциркльовувати, обцирклювати – обводить, -вести, очеркивать, -кнуть, очеркивать, -тить циркулем.
Обчостоколювання, обчостоколення – огораживание частоколом.
Обчостоколювати, обчостоколити – огораживать, -дить частоколом.
Обчеркувати, обчеркати, обчеркнути – очеркивать, -кнуть.
Обчислювання, обчислення, обчислення – исчисление.
Обчисляти, обчислити, -ся – исчислять, -лить, -ся.
Обчищати, обчистити, -ся – очищать, -стить, -ся.
Обчіркач – циркуль столярный, плотничный.
Обшальовувати, обшальовати – обшивать, обшить тесом, шелевкой.
Обшивальний – обшивной, -вочный.
Обшивання, обшиття – обшивка, -вание, решечение.
Обшивати, обшити – обшивать, -шить, решетить.
Обшивка – обшивка.
Обшивний – обшивной, -вочный.
Обштукатурювати, обштукатурити – оштукатуривать, -рить.
Оглинювати, оглинити – глиной обмазывать, -зять.
Оглядовий – смотровой.
Огнище – очаг.
Оголовок – головка.
Огорожа, ограда – ограда.
Огрівання, огріття – отопление, отапливание, обогревание, огревание.
Огрівати, огріти – обогревать, -огреть, греть, -греть, отапливать, отопить; вытапливать, вытопить.
Огрівний – обогревательный, обогревательный, отопочный, отопительный.
Огрівник – прибор обогревательный, отопительный.
Огріття – вытопка.
Огузка – хвост.
Огузковий – хвостовой.
Одвалик – фаска.
Одвірковий – косяковый.
Одвірок – одверье, косяк, оклад дверной, подвой, стояк дверной.
Одерновання – дерновая одежда.
Одинарний – одинарный, одностворный, одностворчатый.
Одиниця – единица.
Одиничний – единичный, одиночный.
Одлив – доска водоотливная.

Однобічний – односторонний.
Одноконсольний – одноконсольный.
Одноманітний – ровный, равномерный, однообразный.
Одноосадовий – одноярусный.
Однопільний – однополотный, одностворный, -рчатый.
Одноповерховий – одноэтажный.
Однопрогінний – однопролетный.
Однорук, однорук-молоток – ручник.
Одноручний – одноручный.
Однорядовий – однорядный.
Односпірний – одноконсольный.
Односпірник – консоль.
Одностілковий – одностенчатый, -нный.
Односхилий – односкатный.
Односхідцевий, односхідчастий – одноступенчатый.
Однотрубний – однотрубный.
Одношаровий – однослойный, однорядный, одиночный.
Одношаровість – однослойность.
Оздоба – украшение, отделка, обделка декоративная.
Оздоблювання, оздоблення – отделка декоративная, обделка декоративная.
Оздоблювати, оздобити – отделывать, -лать декоративно.
Оздобний – декоративный.
Окельня – переплет.
Окільний – внешний.
Окіп – траншея, вал, окопка.
Окладина – настенник, мауэрлат, обвязка, венец окладной.
Окладинний – мауэрлатный.
Оковування, окування – оковка.
Оковувати, окувати – оковывать, -ковать.
Оковувач – оковщик.
Около – внешность, лицо, поверхность наружная, внешняя, лицевая; площадь лицевая.
Околювання, околоння – окол, -ка.
Окоренковий – кряжевый.
Окоренок – кряж, комель, окомелина.
Окравка – окраек, кромка.
Окрайка – бордюр (обойный).
Окрайковий – бордюрный.
Окрайок – ребро, кромка, окраек.
Окривання, окриття – покрытие, -вание.
Окривати, окрити – окрывать, -рыть.
Округлина – закругление.
Окрушенець – порода обломочная.
Окрушок – ошелобок.
Окуття – оковка.
Оливниця – отвес, отвесок, весок, гирька.
Оливо – свинец.

Олив'яний – свинцовый.
Олісння, виолісння – вымазывание олифой.
Олійний – масляный.
Оліїти, виоліїти, наоліїти – вымазывать, -зять олифой, олифить, наолифить.
Олія – олифа, масло.
Омаста – смазка.
Оновляння, оновлення – обновление.
Оновляти, оновити – обновлять, -вить.
Опал – отопление.
Опалення – вытопка.
Опалуб – опалубка.
Опалювальний – отопительный.
Опалювання, опалення – отопливание, отопление.
Опалювати, опалити, -ся – отопливать, -пить, -ся.
Опасання – перистиль.
Опилок – горбыль, доска горбыльная.
Опирання, опертя – упор, опирание.
Опирати, оперти – опирать, опереть.
Опиратися – сопротивляться.
Опір – сопротивление.
Опір чинити – сопротивляться.
Опірність – сопротивляемость.
Опічок – печурка.
Оплін – подушка.
Опліт – обноски.
О[б]плітання, о[б]плетення – оплетание.
О[б]плітати, о[б]плести – оплетать, -сти.
Оплочувати, -тити – обноски устраивать, -роить.
Опора – опора.
Опорний – опорный.
Опоряджання, опорядження – отделка, разделка.
Опоряджувати, опоряджати, опорядити – разделять, отделять, -лать; оборудывать, -довать; оснащать, -стить.
Оправа – обделка.
Оправка – инструмент обделывающий.
Оправлення, оправлення – оправка, обделка, отделка.
Оправлять, оправити – опраывать, -вить, отделять, -лать; обделывать, разделять, -лать.
Опрічний – относный.
Опука – выпуклина.
Опуклий – выпуклый.
Опуклина – выпуклина.
Опуклість – выпуклость.
Опускати, опустити, -ся – опускать, -стить, -ся.
Оріх – орех, орешина, ореховое дерево.
Оріховий – ореховый.

Оріщина – орешина, дерево ореховое.
Орнамент – орнамент.
Орнаментовий – орнаментный.
Орнаментування, орнаментовання – орнаментировка.
Орнаментувати – орнаментировать.
Орудування – действие.
Орудувати – действовать.
Осада – ярус.
Осаджання – посадка.
Осаджування, осадження – осадка, осаживание, опускание.
Осаджувати, осадити – осаживать, -дить, опускать, -стить.
Осадочний – осадочный, ярусный.
Освітленість – освещенность.
Освітлення – освещение, свет.
Осердя, осереддя – сердечник.
Осід – осадка, отказ.
Осідання – осадка, опускание.
Осідати, осісти – опускаться, -ститься, -ся, осадку давать, дать.
Осідний – осадочный.
Осика – осина.
Осиковий – осиновый.
Осипатися, осипатися – осыпаться, осыпаться.
Осичина – осина, дерево осинового.
Оскомелок – осколок.
Оскард – кирка.
Ослаба – ослабь, ослабление.
Ослаблювання, ослаблення – ослабление.
Ослабляти, ослабити, -ся – ослаблять, -бить, -ся.
Осмолок – осмолка.
Осмолювання, осмолення – осмаливание, -моление, покрывание смолой.
Осмолювати, осмолити – осма(о)ливать, -молить.
Осьмак, восьмак, осьмина – восьмушка.
Основа – основание, база, базис.
Основина – основание.
Основний – основной, главный.
Осогора – осокорь.
Осокоревий – осокоревый.
Остигання – остывание.
Остигати, остигнути – остывать, остыть.
Острокіл – палисадина, частоколина.
Остружини, ostrужки – ostrужки.
Остружка – стружка.
Остудник – холодильник.
О[б]суватися, о[б]сунутися – сползаться, -зти.
Отвір – отверстие.
Отоса – вант, тяга, оттяжка.
Отосний – оттяжной.
Офарблення – окраска.

О[б]фарбовування, о[б]фарбування – окраска, -шивание.
О[б]фарбовувати, о[б]фарбувати – окрашивать, -сить.
Офіцина – флигель.
Офіциновий – флигельный.
Оцупалок – болван, чурбан.
Оцупок – коротыш, подбабок, болван, -ка, чурбан, обрубок, отрубок, колодка, поле-но толстое.
Очеп – крюк, багор.
Очерет – тростник, камыш.
Очерет[я]ний – тростниковый.
Очисний – очистной, -стительный.
Очищення, очищення – очистка, -щение.
Очищати, очистити, -ся – очищать, -стить, -ся.
Очко – очко, петля.
Ошвара – горбыль, обзел.
Ошийок – ошеек.
Ошурка – опилки.
Ощеп – венец обвязочный, окладной, обвязка.
Ощепина – обвязка.
Ощепний – обвязной.
Ощепування, ошпелення – обвязывание, -зка.
Ощепувати, ошепити – обвязывать, -зять; обвязку укладывать, уложить.

П

Павільйон – павильон.
Пад – терраса.
Паз – паз.
Пазити – пазовать, пазить.
Пакгавз – пакгауз.
Пакгавзний – пакгаузный.
Пакет – пакет.
Пакіл – кол, колышек.
Паклин, паклиння – паклин.
Палац – дворец.
Палга – плита.
Палений – жженный, варенный.
Палець – палец, зуб деревянный, кулак.
Паливневий – топочный.
Паливний – топливный.
Паливня – топка, топливник, топочник.
Паливо – топливо.
Палити – топить.
Паління, палення – топка, истопка.
Палісад – палисад.
Палісадний – палисадный.
Палля – пал[а].
Палуб, палуба – опалубка, палуба, запалубка.

Палубити, опалубити – палубить, опалубливать, -бить, опалубку сделать.
Палубний – палубный, опалубочный.
Палубник – палубник.
Пальний – топочный.
Пальобійний – свайнобойный.
Пальовий – свайный.
Паля – свая.
Панельний, панелевий – панельный.
Панеля, панель – панель.
Панівка – противень.
Паперовий – бумажный.
Папір – бумага.
Пара – пара.
Параболічний – параболический.
Парадний – парадный.
Паралелограм – параллелограм.
Паралельний – параллельный.
Паралельність – параллельность.
Парапет – парапет.
Паристий – парный.
Парка – пучек двойной, снопок парный.
Паркан – забор, ограда досчатая.
Паркановий – заборный.
Паркет – паркет.
Паркетар – паркетчик.
Паркетина – паркетина, полуйка, доска паркетная.
Паркетний – паркетный.
Парки – притужина.
Паровий – паровой.
Паровик – паровой котел.
Паровиця – картина.
Парогрійник – печь паровая.
Парок – снопок парный.
Паропровід – паропровод.
Паропровідний, паропроводовий – паропроводный.
Парочинний – пародействующий.
Парування – спаривание.
Парувати, спарувати – спаривать, -рить.
Пасивний – пассивный.
Пасмо – прядь.
Пасок – плинтус.
Патик, патичка – спица.
Патрон – патрон.
Патрубок, пацівок – патрубок, насадка.
Пачитися, спачитися – перекашиваться, искривляться, коробиться, покоробиться.
Пачіски – пакля, очески, очесы.
Пачісний – оческовый.
Пачка – пачка, пакет.
Почковий – пачечный, пакетный.
Пачоси – пакля, очески, очесы.
Пемза – пемза.
Пемзобетон – бетон пемзовый.

Пемзування – пемзовка, -вание.
Пемзувати – пемзовать.
Пензель – кисть, кисточка, ручник.
Пензель-ручник – кисть-ручник.
Первісний – первоначальный.
Пергамен – пергамин.
Перебій – перебой.
Перебір – отделение.
Перебірка – отделение, переборка, перего-родка.
Перебрукування, перебрукування – перемасивание, -мощение, перестилание мостовой.
Перебрукувати, перебрукувати – перемасивать, -стить, перестилать, -стлать мостовую.
Перебудова – перестройка.
Перебудовування, перебудування – перестраивание, -ройка.
Перебудовувати, перебудувати – перестраивать, -роить.
Перевантажування, перевантаження – перегруживание, -жение, -зка.
Перевантажувати, перевантажити, -ся – перегруживать, -жать, -зить, -ся.
Переведення – производство.
Перевезення, перевезіння – перевозка, -воз.
Перевертання, перевернення – переворачивание.
Перевертати, перевернути – переворачивать, -нуть.
Перевесло – вязло витое.
Перевіз – перевозка.
Перевідник – производитель.
Перевід – перевозка, -воз.
Перевірка, перевіряння, перевірення – проверка, проверка.
Перевірний, перевірений – проверочный, поверочный.
Перевірчувати, перевертати – пересверливать, -лить.
Перевіряти, перевірити – проверять, -рить, поверять, -рить.
Переводець – производитель.
Переводити, перевести – производить, -вести.
Перевозити, перевезти – перевозить, -везти.
Переволікати, переволочити, переволочки – перетаскивать, -скать, -щить.
Перев'язка – перевязка.
Перев'язування, перев'язання – перевязка, -зывание, -вязь.
Перев'язувати, перев'язати – перевязывать, -зять.
Перев'язь – перевязка.
Перегатка – перемычка, гать.

Перегин – перегиб.

Перегинати, перегнути – перегибать, гнуть.

Перегін – ход дымовой.

Переглоблювання, переглоблення – переконопачивание клиньями.

Переглоблювати, переглобити – переконопачивать, -тить, клиньями.

Перегони – обводка.

Перегорождений – перегородчатый.

Перегороджування, перегорождения – перегораживание.

Перегороджувати, перегородити – перегораживать, -дить.

Перегородка – перемичка, переборка, перегородка.

Перегородковий, перегородний – перегородочный, перегораживающий.

Перегородчастий – перегородчатый.

Перегорожа – перегородка.

Перегоряти, перегоріти – перегорать, -реть.

Перегонтований – перекрытый гонтом, тесом.

Перегонтовування, перегонтування – перекрывание, -тие гонтом, тесом.

Перегонтовувати, перегонтувати – перекрывать, -рыть гонтом, тесом.

Передармойовування, передармоювання – переграхоживание, -хотка, програхотка.

Передармоюувати, передармоювати – переграхоживать, -хотить, програхотать, -тить.

Переділений – перегородчатый.

Переділка – перегородка, разгородка, разделка, переборка, отделение, импост.

Переділковий – переборочный, сквозной.

Передник – прихожая, передняя.

Передпічок – прямок.

Передпокій – прихожая, передняя.

Перездний – проезжий.

Перекидання, перекинення – перекидывание, -дка, перерубливание, переворачивание, опрокидывание, переваливание, перебрасывание, -броска.

Перекидати, перекинути – перекидывать, -дать, переворачивать, -вернуть, опрокидывать, -нуть, переваливать, -лить, перебрасывать, -бросить, перекладывать, перерубливать, перестраивать.

Перекинутий – обратный, почвенный.

Перекіс – перекос.

Перекіг – свод печной.

Перекладання, перекладення – перекладывание, -дка.

Перекладання клоччям – паклевание.

Перекладати, перекласти – перемещать, перекладывать, прокладывать, -класть.

Перекладати клоччям – паклевать.

Перекладина – перевод, переводина, перекладина, поперечина.

Перекладка – прокладка, перемычка, перекладина, перекрытие, луче(о)к, перекрышка.

Перекладний – прокладочный.

Перекладування, перекладання, перекладення – перемещение, перекладывание.

Переклепування, переклепання – переклепывание, -пка.

Переклепувати, переклепати – переклепывать, -пать.

Переклеювання, переклесня – переклеивание, -йка.

Переклеювати, переклеїти – переклеивать, -ить.

Перековування, перекування – перековывание, -ковка.

Перековувати, перекувати – перековывать, -ковать.

Переконопачування, переконопачення – переконопачивание, -тка.

Переконопачувати, переконопатити – переконопачивать, -патить.

Перекопування, перекопання – перерывание.

Перекопувати, перекопати – перекапывать, -копать, перерывать, -рыть.

Перекочування, перекочення – перекатка, -тывание.

Перекочувати, перекотити – перекачивать, -котить.

Перекошування, перекошення – перекашивание.

Перекошувати, перекосити – перекашивать, -косить.

Перекрашувати, перекрасити – перекрашивать, -сить.

Перекривання, перекриття – перекрой, перекрывание, -тие.

Перекривати, перекрити – перекрывать, -рыть.

Перекривний – перекрывающий.

Перекривок – перекрышка.

Перекритий – перекрытый.

Перекриття – перекрытие.

Перекрій – сечение.

Переладновування, переладнування – перерядка.

Переладновувати, переладнувати – переряживать, -жать, -дить.

Переливання, перелиття – переливка, -вание.

Переливати, перелити – переливать, -лить.

Переліжка – прокладка, прослой.

Переліжний – прокладной.

Перелопачування, перелопачення – перелопачивание.

Перелопачувати, перелопатити – перелопачивать, -тить.

Переминання, перем'яття – переминание, -мятие.

Переминати, перем'яти – переминать, -мять.

Перемішування, перемішання – перемешивание, перерушивание.

Перемішувати, перемішати – перемешивать, -шать, перерушивать, -шить.

Перемішувати, перемісити – перемешивать, перемесить, перетаптывать, -топтать.

Переміщення, переміщення – перемещение.

Перемішувати, переміщати, перемістити – перемещать, -стить.

Перемощування, перемощання, перемощення – перестилание, перемачивание.

Перемощувати, перемостити – перестилать, -стлать; перемачивать, перемостить.

Перемуровування, перемуровання – перераскладка кладки.

Перемуровувати, перемурувати – перестраивать, перераскладывать, перекладывать кладку.

Перемурок – арка перемыкающая, перемычка.

Перенавішування, перенавішення – перенавешивание.

Перенавішувати, перенавісити – перенавешивать, -сить.

Перенапруга, перенапружування, перенапруження – перенапряжение.

Перенапружуватися, перенапружитися – перенапрягаться.

Перениз – переборка.

Переносити, перенести – переносить, -нести.

Переносний – переносный, легкий.

Переношення, перенесення, перенесіння – перенос, -ска.

Перенютовування, перенютування – переклепывание, -пка заклепками.

Перенютовувати, перенютувати – переклепывать, -пать заклепками.

Перепал – пережиг, -жог, кирпич железняк, переженный.

Перепалений – переженный.

Перепалювати, перепалити – пережигать, -жечь.

Перепил – перерез пилой.

Перепилювання, перепилювання – перепиливание, -лка, перерезывание пилой.

Перепилювати, перепиляти – перепиливать, -лить, перерезывать, -зять пилой.

Переплітання, переплетення – переплет, переплете(а)ние.

Переплітати, переплести – переплетать, -плесть.

Перепонка – планка косая.

Перепуск – пропуск.

Перепускання – пропускание.

Перепускати, перепустити – пропускать, -стить.

Перепускний – пропускной.

Перерва – перерыв.

Перерив – перерыв.

Переривання, перериття – перерывание.

Переривати, перервати – перерывать, -рвать.

Переривати, перерити – перерывать, -рыть.

Переріз – сечение, перерез, окаренко, полубочье.

Перерізний – перерезывающий.

Перерізування, перерізаня – перерез, -зка, перерезывание, -резание.

Перерізувати, перерізати, перерізати – перерезывать, -зять.

Переробка, переробок – переработка.

Перероблювання, переробляння, перероблення – перераскладывание, -лка, переработка, -батывание.

Перероблювати, переробляти, переробити – перерабатывать, -ботать, перераскладывать, -делать.

Переруб – переруб, переборка, отруб.

Перерубування, перерубання – перерубливание, -бывание, -бание, -бка.

Перерубувати, перерубати – перерубливать, -рубывать, -бать, -бить.

Пересвердлювання, пересвердлення – пересверливание.

Пересвердлювати, пересвердли – пересверливать, -лить.

Пересипання, пересипання – пересыпание, -пка, перекладывание, -дка.

Пересипати, пересипати – пересыпать, перекладывать, -класть, перерубливать, -бить.

Пересічка – перегородка, переборка.

Пересічний – средний.

Перескладати, перескласти – пересоставлять, -вить.

Перескляння, перескління – перестекливание, -ление.

Перескляти, пересклити – перестекливать, -лить.

Пересмоковування, пересмокування – перекачивание, -чка.

Пересмоковувати, пересмокувати – перекачивать, -чать.

Пересортовування, пересортування – пересортировка.

Пересортовувати, пересортувати – пересортировывать, -ровать.

Переспа – насыпь.

Переставляння, переставлення, переставка – передвижение, перестановка, -ставка, -ление, перемещение.

Переставляти, переставити – передвигать, -нуть, переставлять, -вить, перемещать, -стить.

Переставний – передвижной, переставной, переставляемый, подвижной.

Перестелювання, перестилання, перестелення – перемачивание, -мощение.

Перестелювати, перестелити – перемачивать, -мостить.

Перестилання, перестелення – перестилание, -лка, перекладывание.

Перестилати, переслати – перестилать, -стлать, перекладывать, -класть.

Перестій – перестой, перестойный лес.

Перестругування, перестругання – перестрагивание, -жка.

Перестругувати, перестругати – перестрагивать, -рогать.

Пересув, пересування, пересунення – передвижение, -жение, -жка; перемещение.

Пересувати, пересунути – перемещать, -стить, передвигать, -нуть.

Пересувний – передвижной, подвижной.

Перети[н]ка – перегородка из кольев.

Перетинання, перетик – перегораживание кольями.

Перетика́ти, перетикати – перегораживать, -дить кольями.

Перетина – шайба.

Перетинання, перетин – пересечение.

Перетинати, перетяти, перетнути – пересекать, -сечь, перерезывать, -зять, перерубивать, -рубывать, -бать, -бить.

Перетинка – диафрагма.

Перетинок – плетень.

Перетиньковування, перетинькування – перештукатурирование, -рка.

Перетиньковувати, перетинькувати – перештукатурировать, -рить.

Перетирання, перетертя – перетирка, -рание.

Перетирати, перетерти – перетирать, -тереть.

Перетісування, перетесання – перетесывание, -ска.

Перетісувати, перетесати – перетесывать, -сать.

Перетока – грохот.

Перетоптувати, перептоптати – перетаптывать, -топтать.

Перетягувати, перетягати, перетягнути, перетягти – перетаскивать, -скать, -щить.

Пере[об]тягування, пере[об]тяження – перегруживание, -зка.

Пере[об]тягувати, пере[об]тяжити – перегруживать, -жать, -зить.

Перефарбовування, перефарбування – перекраска, -шивание.

Перефарбовувати, перефарбувати – перекрашивать, -сить.

Перехід – переход, поворот, дымоход.

Перехідний – переходный.

Перехожий – промежуточный.

Перехресний – перекрестный, пересекающийся, скрещивающийся, обратный.

Перехрестя – крестовина, крест, соединение крестом, соединение крестообразное.

Перехрищування, перехрищення – перекрещивание, пересечение.

Перехрищувати, перехристити, перехриститися – перекрещивать, -стить, пересекать, -сечь.

Перечка – поперечина, средник, перекладина поперечная, брус поперечный планка скрепная.

Перешальований – перекрытый шелевкой.

Перешальовування, перешалювання – перешивание, -вка шелевки, перекрывание шелевкой.

Перешальовувати, перешалювати – перешивать, -шить шелевку, перекрывать, -рыть шелевку.

Перешивання, перешиття – перешивание, -вка, перекрывание обшивки.

Перешивати, перешити – перешивать, -шить, перекрывать, -рыть обшивку.

Перешитий – перекрытый.

Перило – поперечина.

Периметр – периметр.

Період – период.

Періодичний – периодический.

Періодично-чинний – периодически-действующий.

Перія – ряд, линия домов, застройка рядовая.

Перко – перка.

Перстену(ю)ватий – кольцевой.

Перстень – кольцо.

Петельковий – петельный.

Петля – петля.

Печина – опечина, выломок печной, глина перегорелая.

Печище – опечек, опечище, полость печи.

Пил – пыль.

Пила, пилка – пила.

Пилка-одноручка – пила одноручная.

Пилковий – пиловой.

Пилкуватий – пилообразный.

Пилвини – опилки.

Пильний – пильный.

Пильник – напильник, напилек.

Пильчастий – пилообразний.
Пиляк – інструмент пилящий.
Пиляний – пиленний, пильний.
Пилянка – распил,-овка.
Пиляння – пиление, резание,-зка.
Пиляр – пильщик, пилильщик, распиловщик.
Пиляти – пилить, резать.
Пирло – подкосок, подпора временная.
Пирскалка – брызгалка.
Писати – писать.
Питомий – удельный.
Пишковий – проушинный.
Пищок – проушина, проух, гребень, середка.
Піввалок – полувалик.
Піввальцівка – полуштаб.
Півгрубок – пригрубок.
Півгара – полушпунт.
Півгаровий – полушпунтовий.
Півдіагоналя – полудиагональ.
Півдужжя – полудужье.
Півжолоб – полувыкружка.
Півзалізняк – полужелезняк.
Півклинастий, півклинчастий – полупарусный.
Півколо – полукруг, полуокружность.
Півколовий – полуциркульный, полукруглый, полный.
Півколони – полуколонна.
Півкосець – полураскос.
Півкосина – полудиагональ.
Півкосинець – полураскос.
Півкруг – полукруг.
Півкруглий – полукруглый.
Півкружаловий – полукружный.
Півкуб – полукуб.
Півкубовий – полукубовый.
Півкуля – полушар, полушарие.
Півкулястий – полушаровий.
Півкутник – ярунок.
Півличний – получистый.
Півлук – полуарка.
Півось – полуось.
Півповерх – полуэтаж.
Півповерховий – полуэтажный.
Півпричілковий – полувальмовый.
Півпричілок – полувальма, полузагузок.
Півра(я)ма – полурама.
Півребро – полуребро.
Піврозпинка – полусхватка.
Півсажнівка – полусаженка.
Півслуп – пилястра.
Півсутерени – полуподвал.
Півсутеренний – полуподвальный.
Півтораметровий – полутораметровый.
Півторасажневий – полуторасаженный.
Півторацалевий – полуторадюймовый.

Півторацалівка – полуторадюймовка, доска полуторадюймовая.
Півторачка – полуторка.
Півторачний – полуторный.
Півцалевий – полудюймовый.
Півцалівка – полудюймовка, доска полудюймовая, шелевка.
Півцегла – полукирпич.
Півцегловий – полукирпичный.
Півчистий – получистый.
Пів'якірний – полуанкерный.
Під – под, основание.
Підбабок – подбабок.
Підбанник – барабан, тамбур.
Підбармований – поддельный.
Підбармовування, підбармування, підбармування – подделка, подделывание, расписывание, подведение, подкраска.
Підбармовувати, підбармувати – подделывать,-делать, подкрашивать,-сить, расписывать, подводить, разделять что либо.
Підбивання, підбиття – подбивка,-вание, -бойка, подколачивание.
Підбивати, підбити – подбивать,-бить, подколачивать,-тить, подшивать,-шить.
Підбійка – подбивка.
Підбілювання, підбіляння, підбілення – подбеливание,-лка.
Підбілювати, підбіляти, підбілити – подбеливать,-лить.
Підбудовування, підбудування – подстраивание.
Підбудовувати, підбудувати – подстраивать,-роить.
Підбутиновування, підбутинування – подтрамбовывание,-бовка.
Підбутиновувати, підбутинувати – подтрамбовать,-бовать.
Підбутовування, підбутовування, підбутовування – подбутка,-чивание.
Підбутовувати, підбутовувати, підбутити – подбучивать,-тить.
Підвага – вага.
Підважування, підваження – поднимание, -няtie, приподнимание.
Підважувати, підважити – поднимать, приподнимать,-нять (рычагом).
Підвалина – кладень, лежень, подвалина.
Підваління – ростверк, редь, режа, реж бревенчатая.
Підварстатник – подверстачник.
Підварцабник – подушка рамная.
Підведення, підводження – подведение, приведение.
Підвищений – возвышенный.

Підвищення – возвышение, подъем.
Підвідний – подводящий.
Підвіконний – подоконный.
Підвіконня – подоконник, подоконье, подоконная стенка.
Підводження, підведення – приподнимание, -няtie, подведение, приведение.
Підводити, підвести – подводити, -вести, приводить, -вести, приподнимать, -нять.
Підводний – подводный.
Підвозити, підвезти – подвозить, -везти.
Підвозіння, підвезення – подвозка.
Підворітниця, підворіття – подворотня.
Підгинання, підгнуття – подгибание.
Підгинати, підгнути – подгибать, -гнуть.
Підглиблювання, підглиблення, підглиблення – углубление.
Підглиблювати, підглибляти, підглибити – углублять, -бить.
Підгон – подбalka.
Підганковий – подкрылечный.
Підгвинчування, підгвинчення – подвинчивание.
Підгвинчувати, підгвинтити – подвинчивать, -тити.
Підgruntування, підgruntування – подgruntтовка.
Підgruntувувати, підgruntувати – подgruntтовывать, -овать.
Піддашний – подкрышный.
Піддашок – карниз досчатый.
Піддашшя – чердак, подкровелье, веранда.
Піддений – поддонный.
Піддення, підден, піддніще – поддон.
Піддовубання, піддовбання – поддалбливание.
Піддовбувати, піддовбати – поддалбливать, -долбить.
Підзапісочник – брус подвенечный.
Підзв'язень – подферменник, камень подферменный.
Підзв'язневий – подферменный.
Підземний – подземный.
Підігрівання, підігріття – подогревание.
Підігрівати, підігріти – подогревать, -греть.
Підігрівник – подогреватель.
Підіймання, підняття – подъем, подъемка, [при]поднимание, -няtie.
Підіймати, дняти – приподнимать, -нять, поднимать, -нять.
Підіймач – подъемщик.
Підіймний – подъемный.
Під'їзд – подъезд.
Підкидка – доска обвязная.
Підкіп – подкоп.
Підкіс – подкос, -коска.

Підкладання, підкладення – подкладывание.
Підкладати, підкласти – подкладывать, -ложить.
Підкладень – подкладка, подушка, шпон.
Підкладка – подкладка, шайба.
Підкладний – подкладной.
Підклейка – подклейка, подбой.
Підклеювання, підклеєння – подклеивание, -йка.
Підклеювати, підклеїти – подклеивать, -ить.
Підклинювання, підклинення – подклинивание, -нка.
Підклинювати, підклинити – подклинивать, -нить.
Підковуватий – подковообразный.
Підкомонник – планка шестковая.
Підконструкція – подконструкция.
Підкопний – подкопный, подрывной.
Підкопування, підкопання – подкапывание, подрывание.
Підкопувати, підкопати – подкапывать, -копать, подрывать, -рыть.
Підкроквень – протяг.
Підкроквина – подстропа, подстропилина, бревно вытяжное, подстропильное.
Підкроквовий – подстропильный.
Підкручування, підкручення – подтягивание.
Підкручувати, підкрутити – подтягивать, -нуть.
Підлатень – подрешетина.
Підливний – подливной.
Підлога – пол.
Підлоговий – половой.
Підлокітник – подлокотник, подоконник, доска подоконная.
Підмазування, підмазаня – подмазывание, -зка.
Підмазувати, підмазати – подмазывать, -зять.
Підмайстер – подмастерье, мастерок.
Підмашувати, підмастити – подмазывать, -зять.
Підмивання, підмиття – подмывание, подмыв.
Підмивати, підмити – подмывать, -мыть.
Підмі(о)сник – балка половая.
Підмістковий – подмостный.
Підмостина – балка половая.
Підмостка – подстил, подмостка.
Підмости – подмости, -стки, -сьте, подмост временный.
Підмури – фундамент, постамент.
Підмурівок – подстенье, цоколь.
Підмуровування, підмурування – подстраивание камнем.

Підмуровувати, підмурувати – подстраивать,-роить камнем.

Підмурок – подстенок,-нье, фундамент, основание каменной стены, постамент.

Піднаріжник, піднаріжниця – полустропило, нарожник, полунога стропильная.

Піднебіння – потолок, небо, перекрытие печное, сводик.

Піднесення – подъем.

Підніжжя – подножие, основание, основа, пьедестал.

Підніжок – перекладина.

Піднога – подстрел[к]а.

Підносець – подносчик.

Підносити, піднести – поднимать,-нять.

Підняток – вынос, подъем.

Підняття – поднятие, возвышение, подъем.

Підойма – подъемник, лифт, машина грузоподъемная.

Підоймиця – подъемник.

Підоймовий – подъемный.

Підошва – подошва, днище.

Підпальник – запальщик.

Підпилювання, підпилювання, підпилення – подпиливание, подрезывание,-зка.

Підпилювати, підпиляти – подпиливать,-лить, подрезывать,-зять пилой.

Підпирання, підпертя – подпирание.

Підпирати, підперти – подпору давать, дать, подпирать,-реть.

Підпирати проти обвалювання – поддерживать от обрушения.

Підпирач – контрфорс.

Підпідлоговий – подпольный.

Підпідложжя – подполье.

Підпілля – поднары.

Підпірка – подставка, подпорка, припор,-ка, расстрелина.

Підпі(о)рний – припорный.

Підпінний – подпечный.

Підпичок, підпиччя – подпечье, подпечек.

Підпомістя – подполье.

Підпора – подпора, поддержка, упор, упорина, припор,-ка, опора.

Підпорний – подпорный, опорный.

Підправа, підправляння, підправлення – подделка.

Підправляти, підправити – подделывать,-латъ.

Підприпічок – подшесток,-чье.

Підпушність – разрыхляемость.

Підпушування, підпушення – разрыхление, распушивание.

Підпушувати, підпушити – разрыхлять,-лить.

Підпушувач – разрыхлитель.

Підп'ятний – подпятный.

Підп'яток, підп'ятник – подпятник, импост.

Підриштовувати – становить леса.

Підрівнювання, підрівняння, підрівнення – подравнивание.

Підрівнювати, підрівняти – подравнивать,-нять.

Підрізач – подрезатель.

Підрізець – подрезник.

Підрізний – подрезной.

Підрізування, підрізання – подрезывание,-зка.

Підрізувати, підрізати, підрізати – подрезывать,-зять.

Підроблений – поддельный, подделанный.

Підруби – фундамент.

Підрубубання, підрубання – подрубливание,-бка.

Підрубувати, підрубати – подрубливать,-бить.

Підручний, підручник, підруччя – подручник, подручный.

Підрядний – подрядный.

Підрядник – подрядчик.

Підсилений – усиленный.

Підсилковий – шпренгельный.

Підсилок – разгрузка, шпренгель, подмога.

Підсильний – подпружный.

Підсилювання, підсилення – усиление.

Підсилювати, підсилити – усиливать,-лить.

Підсипання, підсипання – подсыпка,-пание.

Підсипати, підсипати – подсыпать,-сыпать.

Підсипка – подсыпка.

Підсівка – глина песочная.

Підсіння – галерея открытая.

Підсклепінний – подсводный, гуртовый.

Підсокирка – подтопорик.

Підстава, підставка – пьедестал, подстава, подставка, основание, подножие.

Підстелювання, підстилення, підстелення – подстилка, подстиление.

Підстеля – софит.

Підстилати, підстелювати, підслати – подстилатъ,-стлатъ.

Підстілка – подстилка.

Підстілковий – подстилочный.

Підстінок – подстенок, цоколь; контрфорс.

Підстрішниця – застрешина, доска пострешная.

Підстрішок – пострешник, подстрешник, подстреха, подстрешье, пазуха.

Підстругування, підстругання – подстрагивание,-стружка.

Підстругувати, підстругати – подстрагивать,-рогать.

Підсубітка – кровля навесная.
Підсхідневий – косоурний.
Підсхідцевий – подступенный.
Підсходень – косоур.
Підтинач – подсека.
Підтиньковування, підтинькування – подштукатуривание, -рка.
Підтиньковувати, підтинькувати – подштукатуривать, -рить.
Підтісування, підтесання – подтесывание, -ска.
Подтісувати, підтесати – подтесывать, -сать.
Підтісувач – подтесыватель, -тесчик.
Підточини – высежки.
Підтримок – поддержка.
Підтримувати, підтримати – поддерживать, -жать.
Підтрам – подбалка.
Підтрамовий – подбалочный.
Підтрамок – подбалочник.
Підтягування, підтягання, підтягнення – подтягивание.
Підтягувати, підтягати, підтягти – подтягивать, -нуть.
Піддувало – поддувало.
Піддувальний – поддувальный.
Піддужжя – поддуга.
Підфарбовання, підфарблення – подкрашка.
Підфарбовування, підфарбування, підфарблювання, підфарблення – подкрашивание, -ска.
Підфарбовувати, підфарбувати – подкрашивать, -силь.
Підцемент – цемянка, добавка гидравлическая.
Підчеріневий – подподный.
Підчип – подвеска.
Підшаровий – подслонный.
Підшарок – подслонка.
Підшивка, підшивання, підшиття – подшивка, -вание, подбивка, -вание.
Підшивати, підшити – подшивать, -шить; подбивать, -бить.
Підшивний – подшивной.
Підшлифовування, підшлифовування – подшлифовывание, -вка.
Підшлифовувати, підшлифовувати – подшлифовывать, -фовать.
Підщербовий – подщербеночный.
Піл – полати, нары, помост.
Пілка – створ, створка, полотно, половинка, притвор, затвор.
Пілковий – створный, створчатый.
Пілон – пилон.
Пільги – катель, салазки.

Пільний – створный, полотнищевый, половинчатый.
Пілястер – пилястра.
Пілястровий – пилястровый.
Піраміда – пирамида.
Пірамідальний – пирамидальный.
Пірнач – веретено, напарье.
Пірограніт – пирогранит.
Пірогранітний – пирогранитный.
Піскобитний – песчанобитный.
Пісковець – песчанник.
Пісковий – песочный.
Пісковик – песчанник.
Пісковиковий – песчанниковый.
Пісковище – карьер песочный.
Піскодувка – пескодувка, машина пескодувная.
Піскодмухальний – пескодувный.
Піскодувник – аппарат пескоструйный.
Піскоклин – клин песочный, цилиндр песочный, горшок песочный, песочница.
Піскоми́ння – пескомойка.
Пісний – тощий.
Пісник – отошатель.
Піснити, спіснити – тощить, отощать, -щить.
Пісіння – отошение.
Пісок – песок.
Піспа – поспа.
Пісуар – писсуар.
Піч – печь.
Піч становити, ставити – печь класть.
Пічний – печной.
Пічник – печник.
Пічництво – дело печное, искусство печное.
Пічовий – печной.
Пічурка – печурка.
Пішохід – тротуар, панель.
Пішохідний – тротуарный, панельный.
Піщаний – песчаный.
Плавкий – плавучий.
Пла(я)ківний – плакировочный.
Пла(я)кування, пла(я)ковання – плакировка, -рование.
Пла(я)кувальник – плакировщик, -ровальщик.
Пла(я)кувати – плакировать.
Планиця – планка, звено, прясло, прибоина, панелина, панель, плитус.
Пластина – пластина.
Пластичний – пластичный, -ческий.
Пластичність – пластичность.
Платва, платвина – пластина, мауэрлат.
Платвовий – пластинный.
Платівка – пластинка, плитка.
Плаха – плаха.
Плашка – плашка, плитка.

Плескачка – колотушка, валець, шлепка, лопатка.

Плетений – плетневий.

Плетениця – плетенка.

Плетиво – корзинка.

Плетивом – корзинкою, в корзинку.

Плетінка – плетень, плетение.

Плетянка – мазанка плетневая.

Плече – плечо.

Плешень, плішня – лом с плоским концом.

Пливкий – пливучий.

Пливкість – пливучість.

Пливти – плыть.

Пливун – пливун, грунт пливучий.

Плнтус – панель, плнтус.

Плнтусний, плнтусовий – панельний, плнтусний.

Плисти – плыть.

Плита, плитина – плита, доска, очаг.

Плитка – плитка.

Плитковий – плиточный.

Плитний – плитный.

Плитняк – плитняк.

Плитовий – очажный.

Плитотесля – плитотес.

Плитотесний – плитотесный.

Пліт – плетень, переплет, забор плетневий, огорода плетневая.

Плічко – заплечик, -чник, -чико, импост, холка.

Плічковий – заплечной.

Плішений, заплішений – глухой.

Плішити, заплішувати, заплішити – расклинивать, -нить, клин вбивать, -бить.

Плішка – шпонка.

Плішник – лапа волчья.

Плоский – плоский.

Плоскодонний – плоскодонный.

Плоскозубці – плоскогубцы, плоскозубцы.

Плотовий – плетневый.

Площа – площадь, плоскость.

Площу відміряти, відміряти – площадь отбивать, -бить.

Площадка – площадка.

Площадковий – площадочный.

Площик – снопик плоский.

Площинка – площадка.

Плющити – плющить.

Плямити – лассировать, лассить.

Плямитися, поплямитися – выступать пятнами.

Плямування – выступание пятнами.

Плян – план.

Пля(а)ниця, пля(а)нка – планка, звено, пробоина, панелина, панель, плнтус.

Плянувальник – планировщик.

Плянуння – планирование, -ровка, составление плана.

Плянувати, сплянувати, поплянувати – планировать, спланировать.

Плянтрувальник – планировщик, выравниватель.

Плянтруння, поплянтруння – планировка, планирование, распланировывание, -рование, подравнивание, выравнивание.

Плянтрувати, поплянтрувати – планировать, распланировывать, -ровать, выравнивать, выровнять, подравнивать, -нять.

Плянтувати – выверстывать, -стать.

Плятформа – платформа.

Пляфон – плафон, потолок.

Плячик – площадка.

Пневматичний – пневматический.

Побіл – побелка; глина белая, краска белая.

Побільний – побелочный.

Побілювання, побілення – побелка.

Побілювати, побілити – побеливать, -лить.

Побіч – рядом.

Повертання – вращение, поворачивание.

Повертати, повернути – вращать, поворачивать, -нуть.

Поверх – этаж.

Поверхня – поверхность.

Поверховий – этажный.

Повільний – медленный.

Повільнотужавний – медленно схватывающийся.

Повіс – отвес, отвесок.

Повітка – сарай, навес, поветь, -тье, -тка, свес, крыша на столбах.

Повітковий – сарайный.

Повітрина – притужина.

Повітрогрійний – воздухонагревательный.

Повітродувний – воздуходувный.

Повітронагрівний – воздухонагревательный.

Повітроприймач – воздухоприемник.

Повітропровід – воздухопровод, воздухопроводный канал.

Повітропровідний – воздухопроводный.

Повітропрохід – воздухопроход.

Повітротяг – флюгарка воздушная, дефлектор воздушный.

Повітря – воздух.

Повітряний – воздушный.

Повіть – сарай.

Повний – полный.

Повномірний – полномерный.

Поворі(о)тний – подвижной, поворотный, вращающийся, ломанный.

Повість – войлок.

Повстаний – войлочный.

Пов'язь, пов'язина – связь, связка.

Поглиблювання, поглиблення – углубление.

Поглиблювати, поглибити – углублять, -бить.

Погодка, погодник – флюгер.

Погребниця – погребница.

Погріб – погреб.

Погрібний – погребной.

Погрібни(я)к – погребница.

Погрубування, погрубшення – утолщение.

Погрубувати, погрубшити – утолщать, -стить.

Подратований – обрешетчатый.

Податний до обробки – обработке поддающийся.

Подвійний – двойной.

Подвір'я – двор.

Поденник – поденщик, рабочий поденный.

Подення – дно.

Поденщина – работа поденная.

Подовж – продоль.

Подовження – удлинение.

Подовжний – продольный, погонный.

Подовжок – брусок обвязный вертикальный.

Подовжувати, подовжити – удлинять, -нить.

Подовшати – удлиняться.

Подробиця – деталь.

Подроблений – дробленный.

Подушка – подушка, подоконник.

Подушковий – подушечный.

Пожолобити – покоробиться.

Позавузовий – внеузовой.

Позацентричний – внецентренный.

Позем – горизонт.

Поземина – горизонталь.

Поземний – горизонтальный.

Поземниця – ватерпас, уровень;
під поземицю – под уровень.

Поземність – горизонтальность, подотвесность.

Позначання, позначення – разбивка, отмечание, наметка, намечание, помечание, обозначение, -чение, замаркирование, -ровка.

Позначати, позначити – разбивать, -бить, обозначать, -чить, помечать, -тить, замаркировать, -ровать, отбивать, -бить, отмечать, -тить.

Позначка – пометка, отметка.

Позначковий – отметный.

Позолота – позолота.

Позолотник – мастер-золотильщик.

Позолочування, позолочення – позолота.

Показник, показчик – указатель.

Покіт – скат.

Покладання – положение, укладывание.

Поклітний – фахверковый, городковый, клеточный, каркасный.

Покліття – фахверк.

Покліть – каркас, палыцы, обвязка досчатая, городок, клетка.

Покот – откос боковой.

Покрива, покрив – покров, одежда.

Покривало – покрывало.

Покривання, покриття – покрывание, -тие.

Покривати, покрити – покрывать, -рыть.

Покривити, -ся – искривлять, -вить, -ся.

Покривлений – искривленный, кривой.

Покривленість – искривленность.

Покриття – покрытие.

Покришка – покрывка, крышка, перекрытие.

Покрівельний – кровельный.

Покрівля – кровля.

Покрівлянка – доска кровельная, полуторадюймовая.

Покрокований – остропиленный.

Покручений – извилистый.

Покрученість – извилистость.

Пола – полотнище.

Полагода, полагодження – починка.

Полагоджувати, полагодити – починять, -нить.

Поле – поле.

Полегшування, полегшення – облегчение.

Полегшувати, полегшити – облегчать, -чить.

Полива – глазурь.

Поливайка – лейка поливальная, поливальница.

Поливаний – глазурный, глазурованный.

Поливання, полиття – подливка, -вание

Поливати, полити – подливать, -лить.

Поливка – подливка.

Поливний – подливной.

Полів'яний – поливной, обливной, -вочный, глазурный, глазурованный, покрытый глазурию.

Полиця – полка.

Полічка – полка, полочка, приполок.

Полічковий – полочный.

Полігон – полигон, многоугольник.

Полігональний – полигональный.

Полімен – полимент.

Поліментний – полиментный.

Поліно – полено.

Поліпка – пластырь.

Поліровник, полірувальник – полировщик.

Полірувальний – полировочный, -вальный.

Полірувальня – полировальня.

Полірування, полірування – полирование, -ровка.

Полірувати – полировать.

Поліспаст – полиспаст.
Політура – политура.
Політурити – политуру наводить.
Половинка – половинка, половик;
на дві половини – двустворный.
Половинчак – половняк, половинник, кир-
пич половинчастий.
Половинчастий, половинчатий – половин-
чатый, створный, створчатый.
Пологи – ростверк.
Пологий – пологий, отлогий.
Пологість – пологость.
Положення – положение.
Положистий – пологий.
Положистість – пологость, отлогость.
Полозки – салазки.
Полотенко, полотно – полотенце.
Полуанкерний – полуанкерный.
Полубаня – полукупол.
Полубаньовий – полукупольный.
Полубочок – полубочка, полубочек, полу-
бочье, окаренко, перерез.
Полувальний – полуциркульный.
Полувальчик – полувалик.
Полувийма – полувыемка.
Полувісь, полувісок – полуось.
Полудовжик – полутычек.
Полудрабок – грядка.
Полузв'язень – полуферма.
Полуклин – полупарус.
Полуклинастий – полупарусный.
Полубри́зний – полубри́зний, полубри́зний.
Полусішок – полуколонна.
Полустовп – полустолб.
Полусустав – полушарнир.
Полусуставний – полушарнирный.
Полутрямок – полубалка.
Полуфуганок – полуфуганок.
Полухрап – полусковородень, -дник.
Полуциліндричний – полуцилиндрический.
Полуштаб – полуштаб, калевка фигурная.
Полюс – полюс.
Полякування – лакировка.
Полярний – полярный.
Помело – швабра.
Помешкання – помещение.
Помийня – помойка, яма помойная.
Помийняк – шатер.
Поміжстовповість – междустолбие, проме-
жутки междустолбный.
Помістний – половой.
Поміст – помост, пол, площадка досчатая,
настил, платформа досчатая.
Помістниця – половица.
Помічний – вспомогательный.
Помога – помощь.

Помостка – помост.
Понижений – пониженный, пологий.
Понова – ремонт.
Поновлювати, поновляти, поновити – во-
зобновлять, -вить, обновлять, -вить, рестав-
рировать.
Поновляння, поновлення – обновление,
реставрация.
Понтон – понтон, ящик понтонный.
Поперемінний – переменный.
Поперечик – тычек.
Поперечиковий – тычковый.
Поперечка – поперечина, планка попереч-
ная, перекладина поперечная.
Поперечний – поперечный.
Поперечник – поперечник, диаметр.
Поперечниковий – диаметральный.
Попереччя – сечение поперечное.
Попільнуха – пуше(о)нка, мука известко-
вая, известь гашенная.
Попільник – зольник.
Попільниковий – зольниковый.
Попліть – плетень.
Поповерховий – поэтажный.
Поправа – ремонт.
Поправка – поправка.
Поправляння, поправлення – поправка,
поправление.
Поправляти, поправити – поправлять, -вить,
починять, -нить.
Попускання, попушення – послабление,
ослабление, отпуск, -ание, распускание.
Попускати, попустити – послаблять, -бить,
ослаблять, -бить, опускать, -стить, распу-
скать, -стить.
Поренчата – перила.
Порепаний – потрескавшийся, растрескав-
шийся.
Порепатися – потрескаться.
Порепина – разрыв, трещина.
Порі́ржавіти – поржаветь.
Пористий – пористый.
Пористість – пористость.
Порівняти – сравнивать, -нять.
Поріг – порог, подушка рамная, выступаю-
щая, колода нижняя, поперечина дверная.
Поріжний – порожный.
Порода – порода.
Порожняина – полость, пустота.
Порожнистий – полый, пустотелый.
Порожнистість – пустотелость.
Порожній – пустой, порожный.
Порожність – порожность.
Порожнява – полость.
Порожнявий – пустотелый, полый.
Порожняк – горшок.

Порохня – труха.

Порошити, напорошити – распудривать, -рить.

Порошкування – распудривание, напудривание.

Порошкувати, напорошкувати – распудривать, -рить, напудривать, -рить.

Порошкувати́ти, спорошкувати́ти – распудриваться.

Порошок – порошок.

Порталь – портал.

Портальний – портальный.

Портик – портик.

Поручень – держалень, перило.

Поручний – перильный.

Поручні, поруччя – перила, перило, поручень, держалень.

Поруччяний – перильный.

Поруччята – перильца.

Порушувати, порушати, порушити – порушивать, -шить.

Порція – порция.

Поряд – рядом.

Порядок – порядок.

Посадити – посадить.

Посадище – пьедестал.

Посередній – средний.

Посипання, посипання – посыпка, -пание.

Посипати, посипати – сыпать, -сыпать.

Посклити – постеклить.

Послаблювання, послаблення – ослабление.

Послаблювати, послабити – ослаблять, -бить, смягчать, -чить.

Послід – отход, остаток, нечистоты, отбросы.

Посмикування – подергивание.

Посмикувати, посмикати – подергивать, -нуть.

Поставище – база, базис.

Постамент – постамент.

Постелистий – постелистый, постельный.

Постелистість – постелистость.

Постеля – постель, настилка.

Постійний – постоянный.

Постіл – подножка.

Постіль – постель.

Посуд, посудина – сосуд.

Потай – потай, потемок.

Потайний – потайной, потемочный.

Потайник – ход потайной.

Потерть – обмянина.

Потеруха – труха.

Потинькування, потинькування – поштукатурка.

Потинькувати – поштукатурить.

Потік – затек, отек.

Потовщування, потовщення – утолщение.

Потовщувати, потовстити – утолщать, -стить.

Потонщування, потоншення – утонение, отонение.

Потонщувати, потоншити – утонять, -нить.

Потрійний – тройной.

Потрісканий – потрескавшийся, растрескавшийся.

Потріскатися – потрескаться.

Потрос – бой.

Потрус – встряхивание, сотрясение.

Потрусний – встряхивающий.

Потрух – труха.

Потуга – усилие.

Потьоки – потек, отек.

Пофарбування, пофарблення – покраска.

Похватний – удобопереносимый.

Похватність – удобопереносимость.

Похибка – погрешность.

Похил – наклон.

Похилий – наклонный, покосившийся.

Похилитися – наклониться, покоситься, покрениться.

Поцинкування, поцинкування – оцинковка.

Початок – начало.

Почіпка – подвеска, вешанка.

Почіпний – подвесный.

Пошаровий – послойный.

Пошаровість – послойность.

Пошивальник, ушивальник – кровельщик.

Пошивати, пошити – крыть, покрыть.

Пошивка – прибочина, нашивка, доска нашивная, накладка, доска накладная, фриз, архитрав.

Пошивковий – фризový, архитравный.

Поширювання, поширення – расширение, увеличение.

Поширювати, поширяти, поширити – расширять, увеличивать, -чить.

Поштовх – толчек.

Поштучний – сдельный, задельный.

Пояс – пояс.

Поясковий – поясковый.

Поясний, поясовий – поясной.

Поясок – поясок.

Правилко – правило, рейка.

Правилковий – правильный, реечный.

Правило – правило, -лка, линейка правильная, винкель.

Правильний – правильный.

Правильце – правило, линейка правильная.

Правлення, виправлення, виправлення – правка.

Правушник – навертка, наверток, навертыш, сверло навертное, инструмент скалывающий.

Прас – рамбовка.

Прасівний – рамбовочный.

Прасувальник – рамбовщик, мастер-рамбовщик.

Прасування, прасовання – рамбовка.

Прасувати, випрасувати, запрасувати – рамбовать, вырамбовать; заглаживать, -дить.

Праушник – буравчик наметочный; перка червячная.

Працювати – работать, трудиться.

Праця – работа, труд.

Прент – болт.

Прибивання, прибиття – набивка, -вание, прибивка, -вание.

Прибивати, прибити – прибивать, -бить, набивать, -бить, приколачивать, -тить.

Прибиття – прибивка, -вание.

Прибій, прибійниця – прибоина.

Прибіч – откос боковой.

Прибудівля, прибудова – постройка.

Прибудовування, прибудування – пристройка.

Прибудовувати, прибудувати – пристраивать, -роить, подстраивать, -роить.

Прибудок – пристройка.

Приварцабок – притолока.

Привідний – приводной, приводящий.

Привішувати, привісити – привешивать, -сить.

Приворіття – приворотье.

Пригинання, пригнуття – пригибание, пригнутие.

Пригинати, пригнути – пригибать, -гнуть.

Пригладжувати, пригладити – приглаживать, -дить.

Пригніток – сулага.

Приголовач, приголов'я – изголовье.

Пригоряти, пригоріти – пригорать, -реть.

Пригребиця – погребница.

Пригрівник – подогреватель.

Пригрюбок – пригрюбок.

Пригаровування, пригарування, пригаровання – припазовка.

Пригаровувати, пригарувати – припазовывать, -зовать.

Пригвинчування, пригвинчення – привинчивание.

Пригвинчувати, пригвинтити – привинчивать, -тить.

Придверницька – швейцарская.

Придирання – причерчивание.

Придирати, придерти – отволокой причерчивать, -тить.

Придомки – службы.

Придомок – флигель.

Придріб – прибор.

Призма – призма.

Призматичний – призматический.

Призрубок – коротыш, контрфорс сруба.

Призьба – прысьба, заваленка.

Приймовий, приймальний – приемный, -мочный.

Приймальня – приемная.

Приймання – прием, приемка.

Приймач – приемник, приемщик.

Прикаручування, прикаручення – приклеивание, -йка.

Прикаручувати, прикаручити – приклеивать, -ить.

Прикидання, прикинення – прикидка.

Прикидати, прикинути – прикидывать, -нуть, -дать.

Прикладний – прикладной.

Прикладати, прикласти – прикладывать, -ласть.

Прикладень – прикладка.

Приклепний – приклепной.

Приклепування, приклепання – приклепка, -пывание.

Приклепувати, приклепати – приклепывать, -пать.

Приклепувач – приклепщик.

Приклеювання, приклеєння – приклеивание, -йка.

Приклеювати, приклеїти – приклеивать, -ить.

Приклепка – приклепка.

Прикомірок – сельник, кладовая.

Прикорень – комель.

Прикореневий – комлевой.

Прикорінкуватий – комлеватый.

Прикорінкуватість – комлястость, комлеватость.

Прикорочування, прикорочення – укорачивание, -чение.

Прикорочувати, прикоротити – укорачивать, -ротить.

Прикочування – укатка, укатывание.

Прикріпа – крепепа, крепление.

Прикріплення, прикріплення – крепление.

Прикріпляти, прикріпити – креплять, -пить.

Прикручування, прикручення – подвертывание, привертывание, -тка.

Прикручувати, прикрутити – подвертывать, -нуть, привертывать, -нуть.

Прилад – прибор, снаряд, приспособление.

Приладдя – приборы, принадлежности.

Приладновування, приладнування, приладнання – приверстывание, -стка, подверстка, прилаживание.

Приладновувати, приладнувати – подверстывать, -стать, приверстывать, -стать, прилаживать, -дить.

Приливання, прилиття – прилив, -вание, -вка.

Приливати, прилити – приливать, -лить.

Приливов, прилив – прилив.

Приліплення, приліплення – прилепка.

Приліпляти, приліпити – прилеплять, -пить.

Приліпок – прилеп, прилепок.

Прилягання – прилегание.

Прилягати, прилягти – прилегать, -лечь.

Примазування, примазання – примазывание, -зка.

Примазувати, примазати – примазывать, -зять, смазывать, -зять.

Примайстровувати, примайструвати – приделывать, -лать, примастерять, -рить.

Приминання, прим'яття – приминание, примятие.

Приминати, прим'яти – приминать, примять.

Примістка – приступень.

Примішка – примесь, прибавка.

Примішування, примішання – примешивание.

Примішувати, примішати, -ся – примешивать, -шатъ.

Приміщення – помещение.

Примо(і)стка – подмости, -стки, -стье.

Примуровування, примурування – пристраивание, -ройка из кладки.

Примуровувати, примурувати – пристраивать, -роить из кладки.

Примурок – подстенок, контрфорс каменной стены; пристройка каменная.

Примутра – контр-гайка.

Принцип можливих переміщень – начало возможных перемещений.

Принютень – приклепка.

Принютовування, принютування, принютовання – приклепка заклепками.

Принютовувати, принютувати – приклепывать, -пать заклепками.

Припадистий – плоский, лучковый, пологий.

Припаси – принадлежности.

Припасовний – пригонный, -гоночный.

Припасовування, припасування – припасовывание, -вка, подгонка, пригонка, прилаживание.

Припасовувати, припасувати – припасовывать, -совать, подгонять, -гнать, пригонять, -гнать, прилаживать, -дить.

Припинання, припнуття – прикрепление.

Припинати, припнути, прип'ясти – прикреплять, -пить.

Припичковий – шестковый.

Припичок – шесток, припечек, опечек, предпечек, подпечье, очелок, шесток, очаг.

Припліскувати, приплескати – прибивать, -бить; приглаживать, -дить.

Приправляння, приправлення – приправка.

Приправляти, приправити – приправлять, -вить.

Припрогоничовування, припрогоничування – прибалчивание.

Припрогоничувати, припрогоничувати – прибалчивать, -тить.

Припускати, припустити – прилаживать, -дить.

Припусниця – полустропило, нарожник, приставка.

Припутина – подмога.

Прирізування, прирізання – прирезка.

Прирізувати, прирізати – прирезывать, -зять.

Приріст – приращение.

Прироблювання, прироблення, прироблення – приделывание, -лка.

Прироблювати, приробляти, приробити – приделывать, -латъ.

Природний – естественный.

Прируб, прирубка – прируб, присек.

Прирубний – прирубной.

Прирубування, прирубання – прирубывание, -блывание, -бка.

Прирубувати, прирубати – прирубывать, -блывать, -бить, -бать.

Присаджування, присадження – осадка, осаживание.

Присаджувати, присадити – осаживать, осадить.

Присипання, присипання – присыпание, -пка.

Присипати, присипати – присыпать, присыпáть; распудривать, -рить.

Присипка, присипок – присыпка.

Присінешний – тамбурный.

Присінки, присінок – тамбур, присенок, крыльцо.

Присінковий – тамбурный.

Присіння – тамбур.

Присішковий – подкосный.

Присішок, присох – откосина, подкосина, подпора, пасынок, столб пристенный, подкос боковой.

Приставати, пристати – приставать, -стать.

Приставляти, приставити – приставлять, -вить.

Приставний – приставной, закладной, пристолонный.

Пристінний – пристенный.

Пристінок – подстенок, контрфорс.

Пристрій – приспособление, прибор.

Пристромлювання, пристромляння, пристромлення – прикалывание.

Пристромлювати, пристромити – прикалывать, -колоть.

Пристругування, пристругання, пристружка – пристружка, -ру(а)гивание.

Пристругувати, пристругати – пристру(а)гивать, -гать.

Приступок – ступень, -ка, уступ.

Прихідець – подступень, -нька, -нок, загулшина.

Присходень – комарь.

Притертом – в притерку.

Притик, притикання – притык, примыкание.

Притикатися, приткнутися – примыкать, -мкнуть.

Притирання, притертя – притирка, -рание.

Притирати, притерти – притирать, -тереть.

Притискання, притиснення – прижимание, -жатие.

Притискати, притиснути – прижимать, -жать.

Притисний – прижимной, прижимающий.

Притичний – примыкающий.

Притіс, притіска, притісування, притесання – притеска.

Притісувати, притесати – притесывать, -сать.

Приточування, приточення – приточка, притачивание.

Приточувати, приточити – притачивать, -точить.

Притримник – донец.

Притрушування, притрушення – присыпание, -пка.

Притрушувати, притрусити – присыпать, -сыпать.

Притужина – притужина, брус прижимной.

Притужування, притуження – притуживание.

Притужувати, притужити – притужать, притуживать, -жить.

Притул – притык.

Притуплювання, притуплення, притуплення – притупление.

Притуплювати, притупляти, притупити – притуплять, -пить.

Притупний – притупляющий.

Притягування, притягання – притягивание.

Притягувати, притягати, притягти – притягивать, -нуть.

Прифальцьовування, прифальцювання, прифальцювання – прифальцовка, -цовывание.

Прифальцьовувати, прифальцювати – прифальцовывать, -цевать.

Прифуговування, прифугування – прифуговывание, прифугование, -вка.

Прифуговувати, прифугувати – прифуговывать, прифуговать.

Прихатень – боковушка.

Прицвяховування, прицвяхування – пригвазживание, -вождение, прибивка, -вание гвоздями.

Прицвяховувати, прицвяхувати – пригвазживать, -гвоздить, -гвозжать, -ся, прибивать, -бить гвоздями.

Припусниця – полустропило.

Причілковий, причільний – боковой, щипцовый, вальмовый.

Причілок – бок, щипец, фасад боковой, вальма, загузок.

Причіпка – подвеска, подцепка.

Причіплювання, причіпляння, причеплення – привес, -вешивание.

Причіплювати, причіпляти, причепити – привешивать, -сить.

Причіпок – подвеска.

Причолівка – брусек обязательный горизонтальный.

Пришивання, пришиття – пришивание, -шивка.

Пришивати, пришити – пришивать, пришить.

Пришрубовування, пришрубування – привинчивание, привертывание шурупами.

Пришрубовувати, пришрубувати – привинчивать, -тить, привертывать, -нуть шурупами.

Прищільнювання, прищільнення – приплачивание.

Прищільнювати, прищільнити – приплачивать, -плотить.

Прілий – прелый.

Прілина, пріль – прель.

Прілість – прелость.

Проба – проба, испытание.

Пробивання, пробиття – пробой, пробивание, -вка.

Пробивати, -бити – пробивать, -бить.

Пробивач – пробойник.

Пробивний – пробивной, пробойный.

Пробирання, пробрання – пробирание.

Пробирати, пробрати – пробирать, -брать.

Пробігання – протекание.
Пробігати, пробігти – протекать,-течь.
Пробій, пробосць – пробойник, бородка, бородок.
Пробойна – пробой, пробоина.
Пробування – проба.
Провадження – ведение.
Провалюватися, провалитися – проваливаться,-литься.
Провисати, провиснути – провисать,-нуть.
Провід – провод.
Провідний – проводящий.
Провідня – проводка.
Провірка – проверка.
Провірчування, поверчення, повертіння – повертывание.
Провірчувати, повертїти – повертывать,-теть, пробуравливать,-вить.
Провітрювальний – вентиляционный, вытяжной.
Провітрювання, провітрєння – вентиляция, проветривание, вытяжка.
Провітрювати, провітрїти – вентилировать, проветривать,-рїть.
Провітрювач – вентилятор.
Проводження, проведення – проведение, -водка.
Проводити, провести – проводить,-вести.
Прогалина – прогал, прогалина.
Прогара – прогар.
Прогаровий – прогарный.
Прогин – прогиб.
Прогинання, прогнуття – прогибание.
Прогинний – прогибающийся.
Прогономір – прогибомер.
Прогін – пролет, прогон, брус прогонный.
Прогінний – пролетный, прогонный.
Проглинювання, проглинення – проглатывание, пропитывание,-тка глиной.
Проглинювати, проглинити – проглатывать,-нить, пропитывать,-тать глиной.
Прогонич – болт.
Прогоничний – болтовой.
Прогорїлий – прогоревший.
Прогорання – прогорание.
Прогоряти, прогорїти – прогорать,-реть.
Прогрівання, прогріття – прогревание.
Прогрівати, прогріти – прогревать,-реть.
Прогул – перерыв.
Прогаровування, прогарування – пропазование,-зовка.
Прогаровувати, прогарувати – пропазовывать,-зовать,-зїть.
Продовбування, продовбання – продалбливание.

Продовбувати, продовбати – продалбливать,-долбить.
Продорожувати, продорожити – продора(о)живать,-жить.
Продрильований – дрелью просверленный.
Продрильовання, продрилювання – просверливание дрелью.
Продрилювати, продрилювати – просверливать,-лить дрелью.
Продукційність – производительность.
Продук – продушина.
Продук[о]вина – продушина, душник.
Проект – проєкт.
Проектний – проєктный.
Проектований – проєктированный.
Проектування – проєктировка.
Проектування – проєктирование.
Проектувати, запроєктувати – проєктировать, запроєктировать.
Проекція – проєкция.
Прожолоблювання, прожолоблення – прожелебление,-ление.
Прожолоблювати, прожолобити – прожелеблять,-бить.
Прожужелювання, прожужелєння – прошлаковывание,-кование,-ковка.
Прожужелювати, прожужелїти – прошлаковывать,-ковать.
Прозелєнь – прозелєнь.
Прозір – просвет, отверстие световое, прозор, рассвет, зазор.
Прозірчастий, прозористий – ажурный.
Прозорівка – калька.
Проїзд – проезд, въезд, подъезд.
Пройма – проем, отверстие.
Проймовий – проемный.
Прокоп – прокоп, копань.
Прокладання, прокладєння – прокладка, проведение.
Прокладати, прокласти – прокладывать,-ласть, проводить,-весть.
Проклеювання, проклеєння – проклеивание,-йка.
Проклеювати, проклеїти – проклеивать,-ить.
Проконопачування, проконопачєння – проконопатка,-чивание.
Проконопачувати, проконопатити – проконопачивать,-тить.
Прокопаний – прорытый.
Прокопина – прокоп, копань.
Прокопування, прокопання – прорывание, прорытие.
Прокопувати, прокопати – прорывать,-рыть.
Пролаз, пролазок – лаз, дверца лазная.
Пролазний – лазной.
Пролім, проломина – пролом, брешь.

Прольотка – обзел.

Прооліювання, проолісння – проолифлювание, -фка, промасливание, пропитывание олифой.

Прооліювати, проолігти, поолігти – проолифливать, промасливать, -лить, пропитывать, -тать олифой.

Промазування, промазанія – промазывание, -зка.

Промазувати, промазати – промазывать, -зять.

Промерзанія – промерзание.

Промерзати, промерзнути – промерзать, -знуть.

Промерзлий – промерзлый, промерзший.

Промивальниця – машина промывная.

Промивання, промиття – промывание, -вка.

Промивати, промити – промывать, -мыть.

Промивний – промывной.

Проминання, пром'яття – проминание, -нка.

Проминати, пром'яти – проминать, -мять.

Проміжжя – разрыв.

Проміжний – промежуточный.

Проміжок – промежуток.

Промінь – луч.

Промір – промер.

Промірювання, проміряння, промірення – промеривание.

Промірювати, проміряти, проміряти, промірити – промеривать, -рить.

Пропалина – прогарина.

Пропилювати, пропиляти – прорезывать, -зять пилой.

Пропарювання, пропарення – пропаривание, -рка.

Пропарювати, пропарити – пропаривать, -рить.

Пропемзовувати, пропемзувати – пропемзовывать, -зовать.

Пропемзування, пропемзування – пропемзовка.

Пропил, пропилок – пропил, проход.

Пропилювання, пропиляння – пропиливание, -лка.

Пропилювати, пропиляти – пропиливать, -лить.

Пропорція – пропорция.

Пропусковність – пропускная способность.

Проріз – прорез, проем.

Прорізування, прорізання – прорезывание, -зка.

Прорізувати, проріzáти, прорізати – прорезывать, -зять.

Прорізь – прорезка, -резь.

Прорість – прорость.

Проруб – проруб, отверстие прорубленное.

Прорубування, прорубання – прорубывание, -бание, -бка.

Прорубувати, прорубати – прорубывать, -бать.

Просвердлювання, просвердлення – просверливание, -ление, пробуравливание, -ление.

Просвердлювати, просвердлити – просверливать, -лить, пробуравливать, -вить.

Просвіт – просвет, световое отверстие.

Просихати, просохнути – просыхать, -сохнуть.

Просівання, просіання – просеивание.

Просіювати, просівати, просіяти – просеивать, -ять.

Просмолювання, просмолення – просмаливание, -моление, -лка.

Просмолювати, просмоляти, просмолити – просма(о)ливать, -молить, смолой пропитывать.

Просочування, просочення – инфильтрация.

Простелювання, простеляння, простелення – простилание, -лка.

Простелювати, простеляти, простелити – простилать, прослать.

Простець – створ.

Простий – простой.

Простилка – дорожка.

Простінковий – простеночный.

Простінок – простенок.

Простір – пространство.

Простовис – вертикаль.

Простовисний – вертикальный.

Простовисність – вертикальность.

Просторовий – пространственный.

Простріл – окнище, оконное отверстие.

Простругування, простругання – простружка, -гивание.

Простругувати, простругати – простругивать, -рогать.

Простружка – простружка.

Проступ – просвет, расстояние, отдаление.

Просушування, просушення – просушка, -шивание.

Просушувати, просушити – просушивать, -сушить.

Просякання – пропитка, -тывание.

Просякати, просякти – пропитывать, -тать.

Противага – противовес.

Противітровий – противоветренный, ветровой.

Противогкісний – противосыроостный.

Противогневик – брандмауэр, брандмауэрная стена.

Противогневикувий – брандмауэрный.

Протигнільний – противогнилоостный.

Протимутра – контр-гайка.
Протипожежний – противопожарный.
Протиспад – уклон обратный.
Протитеча – противоток.
Протитечний – противоточный.
Протитиснення – противодействие, отпор.
Протичин – противодействие.
Протичинити – противодействовать.
Протичинний – противодействующий.
Протік – проток.
Протікання – протекание.
Протікати, протекти – протекать, -течь.
Протіс – половинник, развал, подтоварник.
Протісування, протесання – протесывание, -ска.
Протісувати, протесати – протесывать, -сать.
Протічний – протекающий, проточный.
Проточина – течь, отверстие проточное.
Проточування – фильтрация.
Протяг – протяжение.
Протягати, протягти – протаскивать, -щить.
Профіль – профиль.
Профільний – профильный.
Профільований – профилированный, -лированный.
Профільовання – профиливание, -лирование, -левка.
Профільювати – профилировать, -лировать.
Прохід – проход.
Прохідний – проходной.
Процес – процесс.
Проціджування, процідження – процеживание.
Проціджувати, процідити – процеживать, -дить.
Прочахання – остывание.
Прочисний – прочистной, -щальный.
Прочишало – чистка, прочистка.
Прочищення, прочищення – прочистка.
Прочищати, прочистити – прочищать, -стить.
Прошарок, прошарина – прослойка, -йка.
Прошивання, прошиття – прошивание, -вка.
Прошивати, прошити – прошивать, -шить.
Пруг – кромка, ребро; гурт, нервюра, арка подпружная.
Пружина – пружина.
Пружинити – пружинить, упругиться.
Пружинний – пружинный.
Пружинуватий – упругий.
Пружний, пружистий – упругий.
Пружність – упругость.
Прут – прут, стержень круглый.
Прутковий – прутковый.
Прутовий – стержневой, прutowой.
Прямина – прямизна.

Прямовис, прямець – отвес, отвесное направление, вертикаль.
Прямовисний – отвесный, вертикальный.
Прямовисність – отвесность, вертикальность.
Прямокутний – прямоугольный.
Прямолінійний – прямолинейный.
Прямолінійність – прямолинейность.
Прямошаровий – прямослойный.
Прямошаровість – прямослойность.
Прясло – прясло, звено.
Псування, попсування – порча.
Псув – порча.
Псувати – портить.
Пукатий – выпуклый.
Пустка – дом нежилой, здание пустое.
Пустошво – пустошевка.
Пухкий – рыхлый.
Пухкість – рыхлость.
Пуцолан – пуццолан[а].
Пуцолановий – пуццолановый.
Пушити, підпушити – распушивать, -шить.
П'ята – пята, основание, каблук.
П'ятистінник – пятигранник, пятикат.
П'ятник – пятник, камень пятовый, подпечник.
П'ятниковий – пятниковый.
П'ятовий – пятовой.
П'ятро – ярус.

Р

Радіус – радиус.
Радіальний – радиальный.
Радіатор – радиатор.
Радіаторний – радиаторный.
Рак – кошка.
Ракля – цикля, скребок.
Ра(я)мка, ра(я)ма, ра(я)мина – рама, оконница, оконный переплет.
Ра(я)мено – плечо; переплет; брус.
Ра(я)мковий – рамочный.
Ра(я)мний, ра(я)мовий – рамный, переплетный.
Рант – рант, карниз.
Рашпіль, рашкуль – рашпиль.
Рваний – рваный.
Рвачкий – легкорвущийся.
Реакція – реакция.
Ребро – ребро.
Ребрований, ребруватий, ребрястий – ребристый.
Регульований – регулируемый.
Регулювання – регулировка, -вание.
Регулювати – регулировать.

Регулятор – регулятор.
Регуляційний – регулировочный, регуляционный, регулирующий.
Регуляція – регулировка, -вание.
Резервуар – резервуар.
Рейка – рейка; рельс.
Ремонт – ремонт.
Ремонтний – ремонтный.
Ремонтування – ремонтное.
Ремонтувати – ремонтировать.
Репання, порепання – растрескивание.
Репатися, порепатися – растрескиваться, -каться, -снуться, разрываться, давать трещину.
Репер – репер.
Ресмус – рейсмас, ресмус.
Реставрація, реставрування – реставрация, -рование.
Реставрувати – реставрировать.
Речовина – вещество, состав.
Решето – решето, грохот.
Решетувати, решетити, обрешетувати – решетить, обивать дранью.
Ринва – отливина, труба водосточная, желоб водосточный.
Ринвовий – трубный.
Ринвовище – отлив, отмет.
Риса – бороздка.
Рискалик – лопата шансовая.
Рискаль – лопата железная.
Риска – черта, риска.
Рискар – рейсма(у)с, ресмус.
Рисок – отволока.
Рисунок – чертеж.
Рити – рыть.
Рихва – бугель, кольцо, обруч железный.
Рихву набивати, набити – бугель осаживать, -дять.
Рихтівний – рихтовочный.
Рихтування, рихтовання – рихтовка, -вание, выправка.
Рихтувати – рихтовать.
Риштак – лоток, желоб, воронка, труба водосточная, кювета.
Ришти – подвязка, стелюги, стелаж, стелаж.
Риштівний – подвязный.
Риштовання, риштування – леса, подмости, стелаж, подвязи.
Риштовина – подвязина, бревно подвязное.
Риштовиння – подвизник.
Риштувати, пориштувати, зриштувати – леса становить, ставить, поставить, устраивать, -роить.
Риштункований – армированный.
Риштунковий – арматурный.

Риштункування – армирование, вооружение арматурой, зарядка арматуры.
Риштункувати, пориштункувати – армировать, вооружать, -жить арматурой, зарядать, -дять арматуру.
Риштунник – арматурщик.
Риштунок – арматура; каркас; леса строительные.
Рів – ров, прокоп, копань, траншея.
Рівень – уровень, горизонт.
Рівний – ровный, гладкий.
Рівник – ровняк.
Рівність – гладкость.
Рівнобіжний – параллельный, опостенный.
Рівнобіжний – параллелограмм.
Рівнобіжність – параллельность.
Рівнобокий – равнобокий.
Рівновага – равновесие.
Рівноважний – балансир.
Рівноважниковий – балансирный.
Рівновартий – эквивалентный.
Рівновартість – эквивалентность.
Рівномірний – равномерный.
Рівномірність – равномерность.
Рівнотривалий, рівнотривкий – равнопрочный.
Рівняти, вирівнювати, вирівняти – равнять, выравнивать, гладить.
Рівчак – борозда, лоток.
Рівчачок – бороздка, желобок, вырез, выемка, га(о)лтель.
Рівчакування – вырубка, вырезывание, -зание, -зка борозды.
Рівчакувати, вирівчакувати – вырезывать, -зять борозду, бороздить, борозду делать.
Ріг – ребро, угол.
Рідина – жижа, жижица, жидкость.
Рідкий – редкослойный, рыхлый, жидкий.
Рідкість – редкослойность, рыхлость.
Рідкошаровий – редкослойный.
Рідкошаровість – редкослойность.
Ріжки – вилка, развилина, раздвоение вилообразное.
Ріжкуватий – развилистый, раздвоенный вилообразно.
Ріжок – рожок.
Різак – резец, инструмент режущий, резак; лезвее, нож.
Різальний – режущий.
Різальник – резальщик.
Різаний – резной, нарезанный.
Різання – резание, -зка.
Різати – резать.
Різблянка – фриз.
Різець – резец.
Різкий – жесткий, острый.

Різкість – жесткость.
Різний – режущий.
Різнобокий – неравнобокий.
Різнокаліберний – разнокалиберный.
Різь – нарезка, резьба, резь.
Різьба(я)р – резчик.
Різьба(я)рство – искусство резное.
Різьба(я)рський – резной, вырезанный.
Різьблений – резьбой украшенный.
Різьблення – резьба, резное украшение.
Рінь – галька.
Робити – работать.
Робити, зробити розлогим – разваливать.
Робити пухнатим, пухким – распушивать, -шить.
Робітний – рабочий.
Робітник – рабочий.
Робітничий – рабочий.
Робітня – ателье, помещение рабочее.
Роблений – искусственный.
Роблення – делание, изготовление.
Робота – работа.
Робочий – рабочий.
Рогатка – рогатка, рогатина.
Рогач, рогачик – рогач, ухват, вилка, стремя.
Розбавляти, розбавити – разбавлять, -вить.
Розбивання, розбиття – разбивка.
Розбивати, розбити – разбивать, -бить.
Розбирання, розібрання – разбирание, слом, сломка, сламывание.
Розбирати, розібрати – разбирать, разобрать, сламывать, -ломать.
Розбір – снос, сорт.
Розбірний – разборный, разборчатый.
Розбовтування, розбовтання – разбалтывание.
Розбовтувати, розбовтати – разбалтывать, -болтать.
Розбризкування, розбризкавання – разбрызгивание.
Розбризкувати, розбризкати – разбрызгивать, -гать.
Розбучувати, розбутити – разбучивать, -бучить.
Розвал – развал, разлом, -ка, -ламывание.
Розвальцьовування, розвальцювання – развальцовывание, -цовка.
Розвальцьовувати, розвальцювати – развальцовывать, -цовать.
Розвалювання, розвалення – разваливание, разлом, -ка, -ламывание.
Розвалювати, розвалити – разваливать, -лить, разламывать, -ломать.
Розвантажний – разгрузной, -зочный.
Розвантажування, розвантаження – разгрузка, -жение.

Розвантажувати, розвантажити – разгружать, -зить.
Розверстовувати, розверстувати – разверстывать, -стать.
Розвертка – развертка.
Розвертковий – разверточный.
Розвилина – развилина, вилкообразное раздвоение.
Розвилка, -ки – вилка, развилина.
Розвилковий – развилостый.
Розвилкуватий – вилкообразный, в виде вилки.
Розвід – развод, -дка.
Розвідка – разведка, разводка.
Розвідковий – разведочный.
Розвідний – разводной, разводящий.
Розвідувати, розвідати – разведывать, -дать.
Розвірчування, розверчення – развертка, -тывание.
Розвірчувати, розвертіти – рассверливать, -лить, развертывать, -рнуть.
Розводження, розведення – разбавление, разведение.
Розводити, розвести – разбавлять, -вить, разводить, -вести.
Розводнювання, розводнення – разбавление водой.
Розводнювати, розводнити – разбавлять, -вить водой.
Розволокнювання, розволокнення – мочаление, размочаливание, измочаливание.
Розволокнювати, розволокняти, розволокнити – мочалить, размочаливать, -лить, измочаливать, -лить.
Розвороття – ответстие воротное, проем воротный.
Розгалужування, розгалуження – разветвление.
Розгалужувати, розгалузити, -ся – разветвлять, -вить, -ся.
Розгалузний, розгалужений – разветвляющийся.
Розгалузок, розгилок – разветвление.
Розгин – развод, -дка.
Розгинання, розігнення – разгиб, -бание.
Розгинати, розігнути, -ся – разгибать, разогнуть, -ся.
Розгін – распорка.
Розгладжувати, розгладити – разглаживать, -дить.
Розглоблювання, розглоблення – расконопачивание, -тка.
Розглоблювати, розглобити – расконопачивать, -тить.
Розгортання, розгорнення – развертка.

Розгортати, розгорнути – развертывать, -нуть.

Розгортка – развертка.

Розгвинчування, розгвинчення – развинчивание.

Розгвинчувати, розгвинтити – развинчивать, -тить.

Роздавлювати, роздавити,-ся – раздавливать, -вить,-ся.

Роздвосний – раздвоенный.

Роздвосння – раздвоение.

Роздймання, роздйняття – разнимание.

Роздймати, роздйняти, розняти – разнимать,-нять.

Розділка – разделка.

Роздільний – раздельный, разделительный.

Роздільник – разделитель.

Роздільчий – раздельный, разделительный.

Розділяти, розділити – разделять,-лить.

Роздрібнений – измельченный.

Роздрібнювання,-нення – раздробление, измельчение.

Роздрібнювати, роздрібнити – раздроблять, -бить, измельчать,-чить.

Роздроблення, роздробляння – раздробление.

Роздробляти, роздробити – раздроблять, -бить.

Роздушувати, роздушити – раздавливать, -вить.

Роздягальня – раздевальня.

Розета – розетка.

Розірва – разрыв.

Розжарення – раскал.

Розкарбовування, розкарбування, розкарбовання – расчеканка,-нивание.

Розкарбовувати, розкарбувати – расчеканивать,-нить.

Розкаряка – дерево раздвоенное.

Розкидання, розкидання – разбирание, сламывание, слом,-ка, снос.

Розкидати, розкидати – разбирать, разобрать, сламывать, сломать, сносить, снести.

Розкільність – раскальваемость.

Розкладання, розкладення – разложение, раскладывание,-дка, розверстка.

Розкладати, розкласти – разверстывать, -стать, разлагать, раскладывать, разложить.

Розкладний – составной, складной.

Розклепування, розклепання – расклепывание,-пка.

Розклепувати, розклепати – расклепывать, отклепывать,-пать.

Розклеювання, розклеєння – расклеивание, -йка.

Розклеювати, розклеїти,-ся – расклеивать, -ить,-ся.

Розклиновування, розклинування – расклинивание,-нка.

Розклиновувати, розклинувати – расклинивать,-нить.

Розколина – трещина, расщелина, отседина.

Розколювання, розколення – раскальвание.

Розколювати, розколотити,-ся – раскальвать, -колоть,-ся.

Розколятина – трещина.

Розконопачування, розконопачення – расконопачивание,-патка.

Розконопачувати, розконопатити – расконопачивать,-патить.

Розкопування, розкопання – разрывание, разрывка, разрытие.

Розкопувати, розкопати – разрывать,-рыть.

Розкрив – раскрой.

Розкривання, розкриття – раскрывание, -рытие.

Розкривати, розкрити – раскрывать,-рыть.

Розкружальювати, розкружалити – раскружальвать, раскружальить.

Розкружинювання, розкружинення – раскружальвание, снятие кружал.

Розкружинювати, розкружинити – раскружальвать,-лить, снимать кружала.

Розлад – расстройство.

Розладжування, розладження – расстраиивание,-ройство.

Розладжувати, розладити,-ся – расстраиивать,-строить,-ся.

Розламувати, розламати – разламывать, -ломать.

Розлім, розламування, розломлювання, розламання – разлом,-ламывание,-ломка.

Розлогий, розлогуватий, розложистий – пологий, развалистый.

Розлогість – развал.

Розложина – откос дверной, оконный.

Розложистий – развалистый.

Розложистість – развал.

Розмальовувати, розмалювати – раскрашивать,-расить, расписывать,-сать.

Розмив – размыв,-ка,-вание.

Розмивання, розмиття – размыв,-ка,-вание.

Розмивати, розмити – размывать,-мыть.

Розмивний – размываемый.

Розмивність – размываемость.

Розминати, розім'яти – разминать,-мять.

Розмір – размер.

Розміром загадуватись, загадатись – размером задаваться, задаться.

Розмірач – циркуль деревянный.

Розмірювання, розміряння, розмірення – размеривание.

Розмірювати, розміряти, розмірити – размеривать, -рять, -рить.

Розмічання, розмічення – разбивка.

Розмічати, розмітити – разбивать, -бить, размельчать, -чить.

Розмічувальний, розмітний – разметочный.

Розмічування, розмічання, розмічення – разметка.

Розмічувати, розмічати, розмітити – размечивать, -чать.

Розмічувач – разметчик.

Розмішування, розмішання – размешивание.

Розмішувати, розмісити – размешивать, -сить.

Розмішувати, розмішати – размешивать, -шать.

Розмішування, розміщення, розміщення – расположение, распределение, размещение.

Розмішувати, розміщати, розмістити – размещать, -стить, располагать, -жить, распределять, -лить.

Розмокання, розмокнення – размокание.

Розмокати, розмокнути – размокать, -кнуть.

Розмоклий – размокший.

Розмотування, розмотання – распускание.

Розмотувати, розмотати – распускать, -стить.

Розмочування, розмочення – размочка, -мачивание.

Розмочувати, розмочити – размачивать, -мочить.

Розмуровування, розмуровання – разбирание кладки, разлом, -ламывание, -мка кладки.

Розмуровувати, розмурувати – разбирать, -зобрат кладку, разламывать, -ломать кладку.

Розмокання, розмокнення – размокание.

Розм'якшування, розм'якшення – размягчение.

Розм'якшувати, розм'якшити – размягчать, -чить, отмолаживать, -дить.

Рознога – вороба столярная.

Розногуватий, розногий – двуногий, А-образный.

Розносець – разносчик.

Розносити, рознести – разносить, -нести.

Розношування, рознесення – разноска.

Рознютовувати, рознютовувати – отклепывать, расклепывать, -пать.

Рознютовування, рознютовування – отклепка, -пывание, расклепывание.

Розпал – растапливание.

Розпалублювання, розпалублення – распалубка, распалубливание, снятие опалубки, разбирание опалубки.

Розпалублювати, розпалубити – распалубливать, -бить, разбирать, -зобрат, снимать, -нять опалубку.

Розпалювання, розпалення – растапливание, -топка.

Розпалювати, розпалити – растапливать, -топить.

Розпечення – раскал.

Розпил, розпилювання, розпилення – распил, -ливание, разрез пилой.

Розпилювати, розпиляти – распиливать, -лить, разрезывать, -зять пилой.

Розпинка – распор, -ка, схватка, поперечина.

Розпирання, розпертя – распирание.

Розпирати, розперти – распирать, -переть.

Розпір – распор.

Розпірка – растяжка, распора, -рка, искосина.

Розпірний – распорный.

Розплющування, розплющення – расплющивание.

Розплющувати, розплющити – расплющивать, -щить.

Розпляновування, розплянування – распланировывание, -вание, -вка.

Розпляновувати, розплянувати – распланировывать, -ровать.

Розподіл – распределение.

Розподільник – распределитель.

Розподільчий, розподільний – распределительный, распределяющий.

Розподіляти, розподілити – распределять, -лить.

Розпочинання – открывание, открытие.

Розпочинати, розпочати – открывать, -рыть.

Розправляння, розправлення – расправление.

Розправляти, розправити – расправлять, -вить.

Розпускання – распускание.

Розпускати, розпустити – распускать, -стить, распиливать, -пилить вдоль.

Розпушеність – распушенность.

Розрахунковий – расчетный.

Розрахунок – расчет.

Розрив – разрыв.

Розривання, розірвання – разрыв, разрывание.

Розривати, розрити – разрывать, разрыть.

Розривати, розірвати – разрывать, разорвать.

Розривина – рванина.

Розривний – разрывающий, разрывной.

Розриштовування, розриштування – уборка лесов.

Розриштовувати, розриштувати – убирати, убирать леса.

Розрівнювати, розрівняти – разравнивать, -нять, сравнивать, -нять, выравнивать, -нять.

Розріджування, розрідження – разжижение.

Розріджувати, розрідити – разбавлять, -вить, разжижать, -жижить.

Розріз – разрез, сечение.

Розрізка – разрезка.

Розрізний – разрезной.

Розрізування, розрізання – разрезка, -зание, -зывание.

Розрізувати, розрізати – разрезывать, -зять.

Розроблювання, розроблення, розроблення – разработка, -батьвание.

Розроблювати, розробляти, розробити – разрабатывать, -ботать.

Розрубубання, розрубання – разрубка, -бывание.

Розрубувати, розрубати – разрубывать, -бать, -бить, рассекать, -сечь.

Розсвердлювання, розсвердлення – рассверливание, -ление.

Розсвердлювати, розсвердлити – рассверливать, -лить.

Розсікати, розсікти – рассекать, -сечь.

Розсоха – развилина, раздвоение вилообразное.

Розсохуватий, розсохатий – развилистый, вилообразный.

Розстава, розставлявання, розставляння, розставлення – расстановка.

Розставляти, розставити – расстановливать, -новлять, -новить, -влять, -вить.

Розстановова – расстановка.

Розступ – шаг.

Розсування, розсунення – расползание, раздвигание, -жение, -жка.

Розсувати, розсунути – раздвигать, -нуть.

Розсуватися, розсунутися – расползаться.

Розсувний – раздвигающийся, раздвижной.

Розташовування, розташування – расположение.

Розташовувати, розташувати – располагать, -ложить.

Розтинання – рассечение, рассечка.

Розтинати, розтяти – рассекать, -сечь.

Розтирания, розтертя – растирание, -рка.

Розтирати, розтерти – растирать, -тереть.

Розтока – развилина.

Розтопистий – плавкий.

Розтоплювання, розтоплення – расплавка, -вливание, растопка.

Розтоплювати, розтопити, -ся – расплавливать, -лять, -вить, -ся.

Розтріскування, розтріскання – растрескивание.

Розтріскуватися, розтріскатися – растрескиваться, -каться, -снуться.

Розтроджування, розтродження – разрушение.

Розтуляння – открывание, раскрытие.

Розтуляти, розтулити, -ся – открывать, раскрывать, -рывать, -ся.

Розтяг – растяжение.

Розтягливий – растягивающийся, растяжимый.

Розтягливість – растяжимость.

Розтягування, розтягання, розтягнення – растягивание.

Розтягувати, розтягати, розтягти, -ся – растягивать, -нуть, -ся.

Розтяжний – растяжимый, растягивающий.

Розтяжність – растяжимость.

Розфарбовування, розфарбування – раскрашивание, -краска.

Розфарбовувати, розфарбувати – раскрашивать, -красить.

Розхил – раствор.

Розхилистий – развилистый.

Розхиляння, розхилення – растворение.

Розхиляти, розхилити – растворять, -рять.

Розхитувати, розхитати, -ся – расшатывать, -шатать, -ся.

Розходження – расхождение, расщеливание.

Розходитися, розійтися – расходиться, разойтись, расщеливаться, -литься.

Розчавлювати, розчавити – раздавливать, -вить.

Розчин – раствор.

Розчиняльний, розчиняний – творильный.

Розчиняння, розчинення – растворение.

Розчиняти, розчинити – творить, затворить, растворять, -рять.

Розчищення, розчищення – расчистка, -щание.

Розчищати, розчистити – расчищать, -стить.

Розчіплювання, розчіплювання, розчеплення – расцепление, расцепка.

Розчіплювати, розчепити, -ся – расцеплять, -пить, -ся.

Розчісування, розчесання – расчесывание, -ска, волочение.

Розчісувати, розчесати – расчесывать, -сать, волочить, заволочить.

Розчленовування, розчленування, розчленування – расчленение.

Розчленовувати, розчленувати – расчленывать, -нить.

Розшальовування, розшальовання – расшивка.

Розшальовувати, розшальовати – расшив-
вать,-шить, распалубливать,-бить.

Розшарівний – расслаивающий.

Розшаровування, розшарування – расслаивание,-лоение.

Розшаровувати, розшарувати,-ся – рас-
слаивать,-лоить,-ся.

Розшивання, розшиття – расшивка.

Розшивати, розшити – расшивать,-шить.

Розшивка – расшивка.

Розшир – уширение, расширение.

Розширень – раструб, уширение трубы.

Розширневий – раструбный.

Розширний – расширительный, расширя-
ющийся.

Розширник – расширитель, компенсатор,
лопатка разбивная.

Розширність – расширяемость.

Розширювання, розширення – уширение.

Розширення, розширення – расширение.

Розширювати, розширяти, розширити –
расширять,-рить, уширять,-рить,-ся.

Розшрубовувати, розшрубити – развинчи-
вать,-тить.

Ролета – штора наворачивающаяся.

Ростучий – возрастающий.

Руб – ребро, грань, бровка.

Руба, рубом – ребром, ребриком, на ребрик,
на ребро.

Рубан – инструмент рубящий.

Рубанець – полено.

Рубати, зрубати – рубить, срубить.

Рубежик – гуртик.

Руберойд – руберойд.

Руберойдовий – руберойдовый.

Рублений – рубленный, срубленный, в сруб
сделанный, ряжевый, бревенчатый.

Рубчастий – угловатый.

Руйнаційний – разрушающий, разрушитель-
ный.

Руйнаційність – разрушительность.

Руйнування, зруйнування – разрушение.

Руйнувати, зруйнувати – разрушать,-шить.

Руйницький – разрушающий, разрушитель-
ный.

Рукав – ветвь, ответвление.

Руків'я – емок.

Рукошма, рукопаш – вручную.

Рулетка – рулетка.

Рум – щебень.

Рунда – футорка.

Рундук – рундук, роздых.

Рундуковий – крылечный, крыльцовый.

Рура – труба.

Руст – руст, рустик.

Рух – движение.

Рухкий – удобоподвижный.

Рухкість – удобоподвижность.

Рухливість – подвижность.

Рухомий – подвижной, перемещающийся.

Рухомість – подвижность.

Ручка – ручка, рукоятка, локотник.

Ручний – ручной.

Ручник – ручник.

Руштина – колосник.

Руштовниця – решетка колосниковая.

Рябчик – зубатка.

Ряд – ряд, полоса, курс.

Ряжка – шайка.

С

Садiba – усадьба.

Садибний – усадебный.

Сажень – сажень.

Сажнівка – саженка.

Сажньовий – саженный.

Сажотрус – трубочист.

Сажотрусний – вычистной, очистной,-сти-
тельный.

Самозакрывка – хлопушка.

Самолюсування – самогашение, гашение
самопроизвольное.

Самонесний – самонесущий.

Самоперекидання – самоопрокидывание.

Самоперекидатися, самоперекинутися –
самоопрокидываться,-нуться.

Самоперекидний – самоопрокидывающий-
ся.

Самописець – прибор самопишущий.

Самопровітрювальний – самовентилиру-
ющийся.

Самопровітрювання, самопровітрення –
самовентиляция.

Самопровітрюватись – самовентилировать-
ся.

Саморегулівний – саморегулирующийся.

Саморегулювання, саморегуляція – само-
регулирование,-регулировка автоматиче-
ская.

Саморегулюватись – саморегулироваться.

Саморух – движение самокатом.

Самотока – самотек.

Самотокою – самотеком.

Сандрик – сандрик, отливень, карниз над-
дверный.

Сарай – сарай.

Свердел – бурав, сверло, вертило, вертло.

Свердельце – перка.

Свердлення, свердління – сверление.
Свердлик – буравчик,-вок.
Свердлик-слимак – буравчик улиткообразный.
Свердлик-трибушон – буравчик штопорный.
Свердлити, свердлувати – буравить, бурить, сверлить, дреловать.
Свердлій – бурильщик.
Свердління, свердлення, свердлування – буравление, бурение, сверление.
Свердло – бур, бурав, сверло.
Свердловий – сверловый, буровой, сверлильный, дыросверлильный.
Свердловина – буровая скважина.
Свердляр – сверлильщик.
Свердлярка – станок сверлильный, машина дыросверлильная.
Свищ – свищ.
Свідер – шуп, зонд, бурав.
Свідровина – скважина буровая.
Світлий – светлый.
Світлинець – фонарь световой.
Світлиця – комната, изба красная.
Сволоок – матица, балка потолочная, брус потолочный, матня, прогон, брус коньковый, переводина потолочная.
Сволочок – балка, брус, прогон потолочный второстепенный.
Сворінь – болт.
Сезонний – сезонный.
Секретний – потайной, секретный.
Сектор – сектор.
Секторний – секторный.
Селищний – поселочный.
Серга – серьга.
Середина – внутренность.
Серединний – срединный.
Середній – средний.
Середовий – внутренний, в середине находящийся.
Серпанок – серпанка.
Сила – сила.
Силовий – силовой.
Синець – краска синяя.
Синити, посинити – окрашивать,-сить синим.
Синь – голубец.
Синява – синева.
Сипець – грунт, вещество, масса сыпучая, тело сыпучее.
Сипкий – сыпучий.
Сипкість – сыпучесть.
Сирець – сырец, кирпич сырцовый, необожженный.
Сировий – сырой.

Сирцевий – сырцовый.
Система – система.
Система дво-, три-, многокосцева – система двух-, трех-, многораскосная.
Ситець – галька мелкая.
Ситий – жирный.
Ситість – жирность.
Сито – сито.
Ситянка – ситовина.
Сідало, сідавка – сидение.
Сідання – сдача.
Сідати, сісти – сдавать, сдать, садиться, сесть, оседать, осесть.
Сідець – стульчак, сидение.
Сідло – седло.
Сісна – сиенна, тер-де-сиенна.
Сікачка – секира.
Сіни – сени, вестибюль.
Сінці – прихожая, сени, тамбур.
Сіриця – краска серая.
Сіркувати, посіркувати – мазать серой глиной, красить в серый цвет.
Сітка – сетка, сеть.
Сітчастий – сетчатый.
Січка – солома резанная, солома рубленая.
Сішниця – колоннада.
Скаба, скабка – скоба, скобка.
Сказ – раковина, изъян.
Скалка – брызга, осколок.
Скаля – щебень.
Скантовування, скантування – скантовывание,-товка.
Скантовувати, скантувати – скантовывать,-товать.
Скарпель – скарпель.
Скеля – скала.
Скелястий – скалистый.
Скиба – кабан.
Скидання, скидання – валка, сваливание, -лка.
Скидати, скинути, скидати – валить, сваливать, свалить.
Скільний – скалывающий.
Скіпання – расщепление.
Скіпати, скіпити,-ся – расщеплять,-питься.
Скіпність – расщепляемость.
Скіс – скос, ус.
Скісний – наклонный, косой, накосный-откосный.
Скісниця – раскосина.
Скісок – откосная ленточка, фаска скошенная.
Склад – склад, состав.
Складальний – сборочный.
Складальник – сборщик.

Складаний – складной, разборный, разборчатый.
Складання, складення – сборка, составление, складывание, укладка.
Складати, скласти – собирать, -брать; укладывать, укласть, уложить; составлять, -вить, складывать, скласть, сложить.
Складений – в собранном виде.
Складка – складка.
Складний – сложный, составной, разборный, -чатый.
Складник – элемент.
Складова – слагающая, составляющая.
Складовий – составной.
Складовище – двор складочный, место складочное.
Склейка – склейка.
Склеп – свод, погреб каменный, небо.
Склепити – свод возводить, выводить, класть.
Склепінний – сводчатый.
Склепіння – свод.
Склепінчастий – сводчатый.
Склепінюватий – сводообразный.
Склепка – склепка.
Склеплення – свод.
Склепний – склепочный.
Склеповий – погребной.
Склепування, склепання – склепка, -пывание.
Склепувати, склепати – склепывать, -пать.
Склеювання, склеєння – склейка, -ивание.
Склеювати, склеїти, -ся – склеивать, -ить, -ся.
Склеювач – клейщик.
Склити, посклити – стеклить, остеклять, -лить, вставлять стекло.
Склицьований – эмалированный.
Скління – стекление, вставка стекол.
Скло – стекло.
Склоріз – алмаз, резец стекольщик.
Скляний – стеклянный.
Склянка – осколок.
Склянки – бой стеклянный.
Скляр – стекольщик.
Склярня – мастерская стекольная.
Склярський – стекольщик, стекольный.
Склярчук – подмастерье стекольника.
Скобелка – струг дугообразный.
Скобель – струг, скобель, рубанок.
Скоб(в)затися – соскользнуть.
Сковина – сковка.
Сковорідка – сковорода.
Сковування, скування – сковка, -ывание.
Сколювання, сколення – скалывание.
Сколювати, сколотити – скалывать, сколоть.
Сконструювання – сконструирование.

Сконструювати – сконструировать.
Скопування, скопання – взрывание, взрыв, снятие, снятие, снимание, снимка грунта.
Скопувати, скопати – взрывать, взрыть, вскапывать, вскопать, снимать, снять грунт.
Скошування, скошення – скашивание, обножка.
Скошувати, скосити – скашивать, скосить, перекашивать, -косить; обножовывать, -жевать.
Скребачка – скребок.
Скребло – скребок, скрябка.
Скривина – искривление, искривина.
Скривлений – искривленный.
Скривленість – искривленность.
Скривлювання, скривлення – искривление, перекашивание.
Скривлювати, скривляти, скривити, -ся – перекашивать, -косить, искривлять, -вить, -ся.
Скривляння, скривлення – искривление.
Скринька – ящик.
Скриня – ящик, ряж, сруб.
Скрізний – сквозной.
Скріпа – скреп, скрепа, хватка, распорка.
Скріплювання, скріплення, скріплення – скрепление, схватывание.
Скріпляти, скріплювати, скріпити – схватывать, -тить, скреплять, -пить.
Скріпний – скрепительный, скрепляющий.
Скруглювання, округлення, округлення – скругление.
Скруглювати, округляти, округлити – скруглять, -глить.
Скрут – кручение.
Скрутень – жгут соломенный.
Скручування, скручення – скручивание, -чение, свертывание.
Скручувати, скрутити – скручивать, -тить, свертывать, -нуть.
Слабкий – слабый.
Слати, стелити – стлать.
Слизкий – скользкий.
Слизькість – скользкость.
Слізниця – слезник.
Сліпий – глухой.
Служба – служба.
Слуп – брусок створный; столб.
Слупик – горбылек.
Слухальня – аудитория.
Сльосник – насадка.
Слюсар – слесарь.
Слюсарний – слесарный.
Слюсарський – слесарный.
Сляж – сляга, перевод, -дина.
Смітник – место свалочное.

Смітниця – мусорник,-ця, место свалочное, ящик мусорный; навозница.
Смітнице – яма мусорная.
Сміття – мусор (строительный), сметки.
Смок – насос.
Смокування – качание.
Смокувати – качать.
Смола – смола.
Смолити, посмолити – смолою покрывать, покрыть.
Смолкий – смолистый.
Смолкість – смолистость.
Смоляний – смоляной.
Смолистий – смолистый.
Смолистість – смолистость.
Смуга – полоса, пояс.
Снастити, оснастити – снастить, оснастить, устраивать,-роить каркас.
Снасть – остов, снасть, оснастка, каркас.
Сницар – резчик.
Сніпок – снопок.
Сноза – тяж, болт стяжной.
Сокедь – цоколь.
Сокедьний – цокольный.
Сокира – топор.
Сокирище – топориче, держалка топора, рукоятка топора.
Сокирник – плотник.
Сокирня – топориче.
Сокіл – сокол.
Солома – солома.
Солом'як – соломит.
Солом'яний – соломенный.
Сорт – сорт.
Сортамент – сортамент.
Сортівка – сортовка, дильса, доска сортвая.
Сортівник – сортировщик.
Сортовий – сортовой.
Сортувалка – машина сортировочная.
Сортувальний – сортировочный.
Сортувальник – сортировщик.
Сортування – сортировка,-вание.
Сортувати – сортировать.
Сосна – сосна.
Соснина – дерево сосновое.
Сосновий – сосновый.
Сосонковий, сосонкою – елочный, в елку.
Сотка – сотка.
Софіт – софит.
Соха – подпора вилообразная, столб с развилкой, колонна.
Спад – понижение, уклон, сток.
Спадання – понижение.
Спадати, спасти – понижаться,-зиться.
Спадистий – покатыстый.

Спадистість – покат, покатость.
Спадок – понижение.
Спальня – спальня, комната спальная.
Спальність – сгораемость.
Спарований – спаренный.
Спарування – спаривание.
Спатитися – покоробиться, скоробиться, покоситься.
Спачілий – покоробившийся.
Спачіння – покоробление.
Спаювати, спаяти – спаивать, спаять.
Специфікація – спец(с)ификация.
Спилювання, спилання – спиливание,-лка.
Спилювати, спилати – спиливать,-лить.
Спижування, спижовання – бронзирование,-ровка.
Спижувати – бронзировать.
Спина – хребет, конек, князек, мыс.
Спирати, сперти – опирать, опереть.
Спиратися, спертися – опираться,-реться.
Спиця – спица.
Спід – основание, дно, низ.
Спідка – подошва, пята.
Спідковий – подошвенный.
Спідній – нижний.
Спідняк – нижник, пыльник нижний.
Спійність – связь, сцепление.
Спиральний – спиральный.
Сплющування, сплющення – сплющивание.
Сплющувати, сплющити – сплющивать,-щить.
Спляновування, сплянування, спляновання – спланирование,-ровка.
Спляновувати, сплянувати – спланировывать,-ровать.
Сполучати, сполучити – соединять,-нить.
Сполучення – соединение, сплавивание, сплотка.
Спорожнювання, спорожняння, спорожнення – опорожнение, выпоражнивание,-рожнение.
Спорожнювати, спорожняти, спорожнити – опоражнивать,-нять,-нить, выпоражнивать,-нять,-нить.
Спорохнілість – дряхлость.
Споруджання, спорудження – сооружение, воздвигание, воздвижение.
Споруджати, спорудити – сооружать,-дить, воздвигать,-нуть.
Споруда – сооружение.
Спосіб – способ, прием.
Спох – откос.
Споховий – откосный.
Споховина – откос.
Справа – дело, искусство.

Справилля – набор инструментальный, принадлежности.
Справильниці – ящик инструментальный.
Спрацьований – изношенный, сработанный.
Спрацьованість – износ, сработанность.
Спрацьовування, спрацювання – изнашивание, срабатывание.
Спрацьовуватися, спрацюватися – изнашиваться, -носиться, срабатываться, -ботаться.
Сприса – подпора временная, подкосок.
Спроба – испытание.
Спробний – пробный.
Спрогоничовування, спрогоничування – сбалчивание.
Спрогоничовувати, спрогоничувати – сбалчивать, сболтить.
Спроектувати – спроектировать.
Спуск, спускання – спуск, спускание, погружение, опускание.
Спускати, спустити,-ся – погружать, -зить, опускать, -стить, -ся.
Спускний – спусковой, спусковой.
Спусковатий – покатый, покатый, конический.
Спусковий – опусковой.
Спуст – струг-медведка, фуганок.
Ставити, поставити – возводить, -вести, воздвигать, -нуть, сооружать, -дить, устанавливать, ставить.
Ставлення, поставлення – установка, ставление.
Ставня – заборка вертикальная, заполнение вертикальное.
Стаєнний – сарайный.
Стайня – сарай.
Сталій – постоянный.
Сталина – материк.
Сталь – сталь.
Стамеска – стамеска.
Стан – корпус, положение, состояние.
Стандартний – стандартный.
Становити, ставити – становить, ставить.
Станок – арба, медведка.
Старанний – тщательный.
Старанність – тщательность.
Статок – оборудование.
Статива – обвязка дверная, оконная.
Статика – статика.
Статичний – статический.
Статично-[не]визначний, [не]означений – статически [не]определимый.
Стачати – срачивать.
Стверділий – отверделый, -вший.
Стверділість – отверделость.
Стелений – настильный, простильный.

Стелина – потолочина, пластина потолочная, доска потолочная.
Стелиння – елань, настилка.
Стелити – мостить, палубить.
Стеління, стелення – стилка, мощение.
Стельний – постилочный.
Стельовий – потолочный.
Стелюга – стелюга.
Стеля – потолок, перекрытие потолочное, плафон.
Стик – стык.
Стикання – стыкание.
Стикати, зіткнути,-ся – стыкать, соткнута, -ся.
Стиковий – стыковой.
Стиль – стиль.
Стинати, стягти, зігнути,-ся – срезывать, срезать, срубать, -бить, -ся.
Стинок – срез.
Стираність – истираемость.
Стирання, стерти – [и]стирание, снашивание.
Стирати, стерти – истирать, -реть.
Стиратися, стертися – снашиваться, истираться.
Стиск – сжатие, сжатие.
Стиск[аль]ний – сжимающийся.
Стискання, стиснення – сжатие, сжатие, сжим, сдавливание.
Стискати, стиснути,-ся – сжимать, сжать, сдавливать, -вить, стискивать, -снуть, -ся.
Стискач – сжим.
Стискний – сжимающий.
Стисливість – сжимаемость.
Стисливий – сжимаемый.
Стиснення – сжатие.
Стисний – сжимаемый, сжимающийся.
Стисність – сжимаемость.
Стіжковий – конический, конусообразный.
Стійкий – стойкий, устойчивый.
Стійкість – стойкость, устойчивость.
Стік – сток, лоток.
Стікання – сток.
Стільниця – столешница.
Стіна – стена.
Стінка – стенка.
Стінний – стеной.
Стіс – штабель.
Стісування, стесання – стеска, -сывание, обтесывание, -ска.
Стісувати, стесати – стесывать, -сать, обтесывать, -сать, срубать.
Стічний – сточный.
Стовбур – ствол, тело, фуст.
Стовп – столб, колонна.
Стовпець – тумба, столб.

Стовпчастий – столбчатый.
Стовпчик – столб, -бик.
Стодола – рига.
Столяр – столяр.
Столярництво – дело столярное, искусство столярное.
Столярня – мастерская столярная.
Столярський – столярный, столярский.
Столярчук – подмастерье столяра.
Стоншити, потоншити – отонять, -нить.
Стоншування, стоншення – отонение.
Сторець – торец.
Сторожівня – будка сторожевая, дом сторожевой.
Сторожка – дом сторожевой.
Сторожковий – направляющий, маячный.
Сторожок – маяк;
під сторожки – по маякам.
Сторцом – точком, торчком, попом, на попа.
Сторч – перпендикуляр.
Сторча поставити – перпендикуляр восставить.
Сторча спустити – перпендикуляр спустить.
Сторчовий – перпендикулярный, отвесный.
Сторчовість – перпендикулярность.
Стосовий – штабельный.
Стосування – складывание в штабеля.
Стосувати – складывать в штабеля.
Сточина – сrost, -ток.
Сточування, сточення – сращивание, сращение, истачивание, тачание.
Сточувати, сточити – сращивать, -стить; тачать, стачать, истачивать, -точить.
Стояк – стойка, стояк, свечка.
Стояковий – стойчатый.
Стоян – устой, стойка, стул.
Стоянець – стул.
Стоячий – стоячий.
Страмина – лестница.
Стремено – стремя.
Стрижень – стержень.
Стрижневий – стержневой.
Стріла, стрілка – стрела, -лка.
Стріловина – стерла, расстрелина.
Стріл[к]уватий – стрельчатый, стреловидный.
Стрімляк – шпиг, шпиль.
Стріп – ребро кровли.
Стріха – стреха, застреха, свес, навес, кровля соломенная.
Струбцина – сжим, струбцинка, струбцина.
Струг – струг, скобель, наструг, инструмент строгальный.
Стругаль – скобельщик, строгальщик.

Стругальний – строгальный, строгательный.
Стругальник – строгальщик.
Струганка – струг.
Стругання – строгание, стружка.
Стругати – строгать.
Стругач – резак.
Стругель – струг, рубанок строгальный.
Стружка – стружка, остружка.
Стружний – строгальный, строгательный.
Струмент – инструмент.
Струментар – инструментальщик.
Струна – струна.
Струс – сотрясение.
Струшування, струшення – встряхивание.
Струшувати, струсити – встряхивать, -хнуть.
Стул – стык.
Ступа – подошва.
Ступанка – стремянка, лазня, лестница.
Ступниця – ступень, -ка, проступь, -пень.
Стьожка – лента.
Стьожковий – ленточный.
Стяблик – сокол.
Стяга – полоса.
Стягальний – стяжной, стягивающий.
Стягання, стягнення – стягивание.
Стягель – тяга, затяжка, тяж, стяжка.
Стягельний – затяжной.
Стяговий – полосовой.
Стягувати, стягати, стягнути, стягти – стягивать, -нуть.
Стяжка – луче(о)к.
Стяжний – стяжной, стягивающий.
Сувій – рулон, штука.
Суглоб – шарнир.
Сук, сучок – сук, сучек.
Суку(о)ватий – суковатый, сучковатый.
Сумак – брус угловой, бревно угловое.
Сумар – коротыш.
Сумець – косяк, брус косяковый.
Суміш – смесь.
Сумцевий – косяковый.
Супісок – грунт песковатый.
Суплаш лежати – пластами лежать.
Супрягання, супряження – сопряжение.
Супрягати – сопрягать.
Супряжний – сопрягающий.
Сустав – шарнир, сустав, сочленение, опора висаячая.
Суставний – шарнирный, суставный.
Суставно-рухомий – шарнирно-подвижной.
Сутерени – подвал.
Сутеренний, сутереновий – подвальный.
Сутки – проход, промежуток междустенный, разрыв.
Суточки – зазор междустенный.

Сухарик – сухарик.
Сухостій – сухоподстой, сухоподстойник, сухостой, сухарник, лес самосушный, лес перестойный, подстойный.
Сушарня, сушальня – сушилка, сушильня.
Сушильний – сушильный.
Сушити – сушить.
Сушіння, сушення – сушка, сушение.
Сушка – сушка, сиккатив.
Сушни(я)к – сухоподстой, сухостойник, сухостой, сухарник.
Сушня – сушилка, сушильня.
Сушняк – сушняк.
Суцільний – сплошной, цельный, глухой, одностворный, одностворчатый.
Сучкуватість – суковатость, сучковатость.
Сучинник – коэффициент.
Сучняк – сучняк.
Сферичний – сферический.
Схил – скат.
Схиловий – скатный.
Схилок – скат.
Схід – всход.
Східець – приступень, -ступ, -пок, -пка.
Східцевий – ступенный.
Східці – лестница.
Східчастий – ступеньчатый, уступами расположенный.
Схнучий – высыхающий.
Сходы – лестница.
Сходина – ступень, приступень, -ступ, -пок, -пка.
Сходні – сходни, -ня.
Сходня – стремянка, лазня.
Сходовий – лестничный.
Схрищуваний – скрещивающийся.
Схрищування, схрищення – скрещивание.
Схрищувати, схристити, -ся – скрещивать, -стить, -ся.

Т

Табель – табель.
Табельник – табельщик.
Табеля – табель.
Тавро – трафарет.
Таврований – трафаретный.
Тавровий – тавровый.
Тавровина – трафаретка.
Тавровник – трафаретчик.
Таврувальний – трафаретный.
Таврування – мечение трафаретом.
Таврувати – трафаретить, расписывать по трафарету, метить трафаретом.
Таган, таганок – таган, таганчик.

Талівка – трамбовка.
Талувати, уталувати – трамбовать, утрамбовать.
Тамбур – тамбур.
Тангенційний – тангенциальный.
Тапер – тапер.
Тарас – фашинник.
Тараска – фашина.
Тарасовий – фашинный.
Тарасувати – фашинником мостить.
Тахлевий – филеночный.
Тахльований – паркетный, филенчатый.
Тахля – филенка.
Тахлястий – филенчатый.
Таця – таз.
Тачка – тачка, койка, телега.
Тачкар – тачечник.
Тачковий – тачечный.
Твердий – твердый, жесткий.
Твердіння, ствердіння, твердження, затвердження – отвердевание, затвердевание, -дение.
Твердість – твердость, жесткость.
Твердіти, ствердіти – твердеть, отвердевать, -деть.
Твердішати, потвердішати – тверже делаться, сделаться.
Твердження, твердіння – твердение, отвердевание, -дение.
Тверднути, стверднути, затверднути – твердеть, отвердевать, -деть, затвердевать, -деть.
Твердошаровість – твердослойность.
Текти – течь.
Тектура – картон.
Текучий – проточный.
Текучість – текучесть.
Теламен – теламен.
Темний – темный.
Темно-сірий – аспидный.
Температура – температура.
Температурний – температурный.
Теплий – теплый.
Теплити, потеплити – отеплять, -лить.
Тепління – отопление.
Тепло – теплота.
Тепловий – тепловой, жаровой.
Теплоємний – теплоемкий.
Теплоємність – теплоемкость.
Теплозбережність – теплосохраняемость.
Теплонепроникний – теплонепроницаемый.
Теплонепроникність – теплонепроницаемость.
Теплоприймач – приемник тепловой.
Теплопровідний – теплопроводный.
Теплопровідність – теплопроводность.
Теплопрохід – проход тепловой.

Тепляк – тепляк.

Теракота – терракота.

Теракотний – теракотовый.

Теракотно-кахляний – теракотно-изразчатый.

Тераса – терраса.

Терацо – террасо.

Терем – терем.

Терофазерит – террофазерит.

Терпуг – подпиллок, напильник, напиллок, брусовка.

Терти – тереть.

Тертиця – теснина, тес.

Тертичник – пыльник.

Тертка, тертушка – терка.

Тертуха – опилки.

Тертя – трение.

Тес – тес.

Тесок – полочка карнизная широкая.

Тесан – бревно обтесанное.

Тесанка – тесница.

Тесаний – тесаный, тесовый.

Тесання – теска, тесание.

Тесання начорно – оболванивание, теска грубая.

Тесати – тесать.

Тесати начорно – оболванивать, обтесывать грубо.

Теселка – молоток каменщичий, кирка.

Тесельництво – дело плотничное.

Тесельський – плотничный, -ческий, -чий.

Теслиця, тесло – тесло, тесун, дексель.

Тесляк – тесовик.

Тесля, тесляр – плотник.

Теслярство – плотничество, искусство плотничное.

Теслярський – плотничный, -ческий, -чий.

Теслярувати, теслювати – плотничать.

Тесниця – тес, тесница.

Тесовий – тесовый.

Тесувати, затесувати – тесом обивать, -бить.

Тет – тавр.

Татовий, тетуватий – тавровый, Т-образный.

Технічний – технический.

Теча – течение.

Течиво – жидкость.

Течія – ток, течение.

Течний – жидкий.

Тибель – нагель, гвоздь деревянный.

Тимчасовий – временный.

Тин – тын, плетень; изгородь плетневая хворостяная, забор плетневой; ограда плетневая.

Тинити – тынить.

Тиньк – штукатурка.

Тинькар – штукатур, -щик.

Тинькарський – штукатурный.

Тинькування – штукатурка.

Тиньковий – штукатурный.

Тиньковиця – сокол.

Тинькувальний – штукатурный.

Тинькування – штукатурка.

Тинькувати, потинькувати – штукатурить, покрывать, -рыть штукатуркой.

Тинянка – тынина.

Тип – тип.

Типовий – типовый.

Тирса – опилки.

Тирсовий – опилочный.

Тиск – давление.

Тиск учиняти, учинити – давление производить, -вести, оказывать, -зять.

Тискання – сжимание.

Тиснення – давление.

Тисник – поплавок.

Тиснути – давить.

Тичення – вешение.

Тичити – вешить, провешивать.

Тичка – вежа, вешка.

Тичкування – провешивание.

Тичкувати, витичкувати – вешить, провешивать, -шить.

Тік – ток.

Тіло – тело; стул; барабан.

Тім'я – скуфия.

Тісно – вплотную.

Тісто – тесто.

Тістуватий – тестообразный.

Тістуватість – тестообразность.

Тічкий – текучий.

Тічкість – текучесть.

Тічок – боек, баек, точек.

Тло – фон.

Тьян – мат.

Тьяний – матовый, тусклый.

Тьянитися, тьяніти – тускнеть.

Тьянування, тьянення, потьянення – матирование, наводка мата.

Тьянувати – матировать, мат наводить.

Товкачка – чурка.

Товкти – дробить.

Товстий – толстый.

Товстуля – нарост.

Товч, товчанка – толченка, толчка.

Товчений, потовчений – толченый, дробленный.

Товчіння, товчення – толчение, дробление.

Товчок – толчок.

Товща – толща.

Товщина – толщина.

Толевий – толевый.

Толок – трамбовка, токмарь; поршень.

Толоковий – поршневої.
Толь – толь.
Тонина – тонкість, тонина.
Тонкий – тонкий.
Тонкість – тонкість.
Тонкостінний – тонкостенний.
Тонкота – тонина, тонкість.
Тонкошаровий – тонкослойний.
Тонкошаровість – тонкослойність.
Тонна – тонна.
Топити – плавить, топить.
Топкий – плавкий.
Топкість – плавкість.
Топлений – плавленний.
Топління, топлення – плавление, -вка.
Тополевий – тополевий.
Тополина – дерево тополеве.
Тополя – тополь.
Топорище, топорисько – топорище, держалка, рукоятка топора.
Топо(і)р – топор.
Топтанка – постройка набивная.
Топчий – топтальщик.
Тор – полотно.
Торгання – подергивание.
Торгати, торгнути, торгнутися – подергивать, -нуть.
Торец – торец, отруб.
Торкетування – торкетирование.
Торкетувати – торкетировать.
Торф – торф.
Торч – стул; поп.
Торчак – шашка, торец.
Торчаковий, торцевой – торцевой.
Торцювання – торцевание.
Торцювати – торцевать.
Точити – острить, грохотить, грохотом очищать.
Точіння – очистка, -щение.
Точка – точка.
Точний – точный.
Точність – точность.
Трапез – трапезия.
Трапезоїдний, трапезуватий – трапецеидальный.
Трас – трасс.
Трасовий – трассовый.
Трафарет – трафарет.
Трафаретний – трафаретный.
Трахіт – трахит.
Трач – распиловщик.
Трачувати – распиливать, -лить.
Тривалий – устойчивый, прочный.
Тривалість – устойчивость, прочность, время схватывания.
Тривкий – устойчивый, прочный.

Тривкість – устойчивость, прочность.
Тригранчастий – трехгранный.
Трикутний – треугольный.
Трикутник – треугольник.
Тримати – держать.
Тримач – держальщик.
Тримок – гребенка, пряжка.
Трини – высверлки, вотра.
Тринідат – тринидат.
Триніжка, триніжник, триніжок – тренога, треножник.
Триння – опилки.
Трипля – трепел.
Трипляний – трепельный.
Триповерхий, триповерховий – трехэтажный.
Трипрогінний – трехпролетный.
Трисуставний – трехшарнирный.
Тритес – троетес, гвоздь троетес.
Трицапевий – трехдюймовый.
Трицалівка – трехдюймовка, доска трехдюймовая.
Трицентровий – трехцентровый.
Тричвертівка – трехчетвертка.
Тричвертковий – трехчетвертной, трехчетверочный.
Тришаровий – трехслойный.
Трійник – тройник.
Трійчак – триглицф.
Тріска – щепа, щепка.
Тріскання, потріскання – трескание, шеление, расщеливание.
Тріскати, тріснути, тріскатися, потріскатися – трескаться, треснуть, давать, дать трещину, щелиться, расщеливаться.
Трон – пик.
Тростина – брусok.
Трояк – тройник.
Трояковий – тройниковый.
Труба – труба.
Трубка – трубка.
Трубний – трубный.
Трубопровід – трубопровод.
Трубопровідний – трубопроводный.
Трубопровідник – трубопроводник.
Труборіз – труборез.
Трубчастий – трубчатый.
Трусити, потрусити сажу – вычищать, счищать, -стить от сажи, чистить трубу.
Труха – труха.
Трухлий – дряблый.
Трухлина – гниль.
Трухлість – дряблость.
Трухлявий – трухлявый, трухлеватый, дряблый.
Трухлявість – трухлявость, дряблость.

Трухлявіти – гнить.
Трухлятина – гниль, трупореховатость, тру-
 порешина.
Трухнути – гнить.
Трям – балка.
Трямний, трямовий – балочный.
Трямок – балка.
Тужавіння, тужавлення – схватывание, твер-
 дение.
Тужавіти – схватываться, твердеть.
Тужавний – схватывающийся.
Тужавність – способность схватываться,
 схватываемость.
Ту(о)лубець – кожух.
Тумба – тумба.
Тунель – то(у)ннель.
Тупий – тупой.
Тупій – обух.
Тяг, тяга – тяга.
Тягар – тяжесть, груз.
Тягарець – гирька, весок.
Тяглий – неразрезной.
Тяглистий – тягучий, вязкий.
Тяглистість – тягучесть.
Тягло, тягловина – тяга.
Тягти – тянуть.
Тягучий – тягучий, растяжимый.
Тягучість – тягучесть.
Тяж – тяж.
Тяжкий – грузный.
Тяжок – весок.
Тятива – тетива.

У

Убивання, убиття – убивание, уколачива-
 ние.
Убивати, убити – убивать, -бить; уколачи-
 вать, уколотить, трамбовать.
Убиральня – уборная.
Убирання – уборка.
Убирати, убрати – убирать, убрать.
Убутиновування, убутинування – утрам-
 бовывание.
Убутиновувати, убутинувати – утрамбо-
 вывать, -бовать.
Увіхід – вход.
Увіходити, входити, увійти – входит, во-
 йти.
Угин – изгиб вниз, прогиб.
Угинати, угнути – прогибать, -гнуть.
Углибка – углубление, осадка, огрузка.
Углиблювати, углубити – осаживать, -дить;
 углублять, -бить.
Угнуття – прогиб.

Угулянку – вразбежку.
Угвинчування, угвинчення – ввинчива-
 ние.
Угвинчувати, угвинтити – ввинчивать, -тить.
Удар – удар.
Ударний – ударный.
Удовбування – вдабливание.
Удовбувати, удовбати – вдабливать, дол-
 бить.
Ужівка – веревка, канат прутяной.
У замок, у зруб – в лапу.
Узбіч, узбіччя – скат, обочина, откос.
Уздір – комель.
Узити, повузити – суживать, сузить.
Указник – указатель.
Укайовувати, укаювати – врубывать, -бать,
 -бить; врубкой соединять, -нить.
Укіс – откос.
Укладальник – укладчик.
Укладання, укладення – укладка, -дывание;
 кладка, сажание.
Укладати, укласти – укладывать, укласть,
 уложить, класть, прокладывать, -ложить.
Укладач, укладільник – укладчик.
Уклякання – проседание, провисание, осе-
 дание.
Уклякати, уклякнути, уклякти – про-
 седать, -сесть, провисать, -снуть, оседать,
 осесть, прогибаться, -гнуться.
Укляклий – просевший, провисший, про-
 гнувшийся.
Укопуватися, укопатися – углубляться.
Укорочування, укорочення – подкорачи-
 вание, -рочение.
Укорочувати, укоротити – укорачивать,
 -ротить, прикорачивать, -ротить.
Укосина – укосина, подкос, подкосина.
Укосівку – в ножовку.
Укривальник – кровельщик.
Укривальництво – искусство кровельное,
 дело кровельное.
Укривання, укриття – покрытие.
Укривати, укрити – покрывать, -рыть.
Укріпа – крепление.
Укріплювання, укріплення, укріплення –
 укрепа, -пление.
Укріплювати, укріпляти, укріпити – укреп-
 лять, -пить.
Укріпний – укрепляющий.
Улатувати, улатати – решетить, обрешетить.
Улежування, улежання – вылеживание.
Улежувати, улежати, -ся – вылеживать, вы-
 лежать, -ся.
Ультрамарина – ультрамарин.
Умбра – умбра.
Уминання, ум'яття – [в]уминание, -нка.

Уминати, ум'яти – уминать, умять.
Умілість – искусство, умение.
Уміщати, умістити – помещать, -стить.
Умочувати, умочати, умокати, умочити – обмакивать, обмокнуть.
Умощування, умощення – укладка.
Умощувати, умостити – укладывать, укласть, уложить; умащивать, умостить.
Умурувати, умурувати – вделывать, -лат в кладку.
Унабіг – взакрой.
Унавідку – внахлестку.
Унакидку – внаброску.
Унакрив – взакрой.
Унапусток – внахлестку.
Універсальний – универсальный.
Упирання, упертя – упирание, упор.
Упирати, уперти – упирать, упереть.
Упірка – подпора наклонная.
Упора, упорина – упор, упорина.
Упорний – упорный.
Управління – вделка.
Управляти, управити – вделывать, вделать.
У притул – вплотную, в притык.
У причерть – заподлицо, вгладь.
У просвіті – в свету.
Упуск, усування, упушення – выпуск, выпускание, запуск, -кание, вставка, -ление, затапливание.
Упускати, упустити – выпускать, -стить; запускать, -стить; вставлять, -вить; затапливать, -топить.
Упускний – внутренний, врезной.
Урив, уривання, урвання – обрыв, обрывание.
Уривати, -рвати – обрывать, оборвать.
Урівень – заподлицо, вгладь.
Урівноважування, урівноваження – приведение в равновесие.
Урізок – отрезок.
Урозбіг – вразбежку.
Урок – урок.
Усадити – посадить.
Усихання, усохнення – усушка, усыхание.
Усихати, усохнути – усыхать, усохнуть.
Устава – установка.
Уставка – вставка.
Уставляти, уставити – вставлять, -вить.
Уставляч – установщик.
Установляння, установлення, уставляння – установка.
Установляти, установити – устанавливать, -новить.
Установний – установочный.
Устатковування, устаткування – оборудо-

вать, -довать.
Устінний – внутривенный.
Устійник – бассейн отстойный.
Уступ – уступ, банкет, обрез.
Устя – устье.
Усушка – усушка.
Утальяувати, уталювати, уталити – утрам-
 бовывать, -бовать.
Утеплений – утепленный.
Утеплювання, утеплення – утепление.
Утеплювати, утепляти, утеплити – утеп-
 лять, -плить.
Утічка – вставка.
Утоптувати, утоптати – утапывать, утоп-
 тать.
Утримування, утримання – содержание.
Утримувати, утримати – содержать.
Утулок – втулка, заплата, -тка.
Ухналь – гвоздь подковный.
У чверть – в четверть.
Учинний – творильный.
Учиняння, учинення – творение, раство-
 рение.
Учиняти, учинити – творять, затворять, -рить,
 производить.
Ушпар – в четверть.
Ушивання, ушиття – покрытие, -рытие.
Ушивати, ушити – покрывать, -рыть.
Ушир – в ширину.
Уші – уши.
Ушрбування, ушрбування – ввинчи-
 вание шурупа.
Ушрбувати, ушрбувати – винчивать,
 -тить шуруп.
Ущільнений – сплоченный.
Ущільнювання, ущільнення – уплотнение.
Ущільнювати, ущільнити – уплотнять, -нить.

Ф

Фабрика – фабрика.
Фавт – фаут.
Фалець – фальц.
Фалшивий – ложный.
Фальцівка, фальцанок – фальцовка, цен-
 зубель, зензубель, закройник.
Фальцівний – фальцовочный.
Фальцівник – фальцовщик.
Фальцювання – фальцование.
Фальцювати – фальцовать.
Фарба – краска.
Фарбар – красильщик.
Фарбарня, фарбівня – мастерская красиль-
 ная.

Фарб[ар]ництво, фарбарство – искусство малярное, красильное.

Фарботерник – краскотер.

Фарботерня, фарботерка – краскотерка.

Фарбувальня – мастерская красильная.

Фарбування – крашение, окрашивание, покрывание, -тие краской.

Фарбувати, пофарбувати – красить, покрывать, окрашивать, -сить, краской покрывать, -рыть.

Фаска – фаска.

Фаскувати – фаску снимать.

Ферма – ферма.

Фігерей – струг филеночный.

Фіктивний – фиктивный.

Фільтра – фильтр.

Фільтраційний – фильтрующий.

Фільтрація – фильтрация.

Фільтрування – фильтрование.

Фільтрувати – фильтровать.

Фіранка – штора.

Флецька – флейца, флейц.

Флігель – флигель.

Флігельний – флигельный.

Флюат – флюат.

Флюатування – флюатирование.

Флюатувати – флюатировать.

Флюгарка – флюгарка, дефлектор.

Фляйц – флейца, флец.

Фляйцювати – флейцовать, флецовать.

Фоєрка – камфорка, конфорка.

Фокус – фокус.

Форма – форма.

Формат – формат.

Формувальний – формовочный, -вальный.

Формувальник, формівник – формовщик.

Формування – формование, -мовка.

Формувати – формовать, -мировать.

Форнір – фанера, фурнир.

Форнірка – пила фурнирная, фанерочная.

Форнірний, форніровий – фанерный, -рочный, фурнирный.

Форнірування – форнирование, -ровка.

Форнірувати – форнировать.

Форшта, форшт – доска толстая.

Фрамуга – фрамуга, окно наддверное, оберлихт.

Фрамуговий – фрамужный.

Фриз – фриз.

Фризівий – фризовой.

Фронт – фронт.

Фронтон – фронтон.

Фуга – паз.

Фуганковий – фуганочный.

Фуганок – фуганок, пазило, пазник, пазовик.

Фугування, фуговання – фугование, остра(у)-гивание фуганком.

Фугувати, обфугувати – пазовать, пазить, фуговать, острагивать фуганком.

Фундамент – фундамент.

Фундаментовий, фундаментний – фундаментный.

Х

Хапці – клещи, захват клещевой, хrap.

Хата – изба.

Хвална – острый конец молотка.

Хвиля – волна.

Хвилястий – волнистый; свилеватый.

Хвилястість – свилеватость, свиль, струистость.

Хвіртка – калитка, прикалиток.

Хвіст – хвост.

Хворост – хворост.

Хворостина – прут хворостяной.

Хворостяний – хворостяной, прутяной.

Хвости – кошка.

Хвостовий – хвостовой.

Хибкий – неустойчивый.

Хижа – кладовая, чулан.

Хисткий – неустойчивый.

Хита́виця – зыбь.

Хитання – качание.

Хитати – качать.

Хиткий – качающийся, неустойчивый; зыбкий.

Хиткість – зыбкость.

Хитливий – зыбкий.

Хід – выход, ход, движение.

Хідень – марш.

Хідник – ход, лаз.

Хідник димовий – дымоход.

Хлібниця – амбар хлебный.

Хлів – хлев.

Хмарочіс – небоскреб.

Хо́да – ход.

Хомут – хомут.

Хомутовий – хомутовый.

Хори – хоры.

Хrap – сковородень.

Храпа виру́бати, виру́бати – высковоразживать, -дить.

Храповий – сковородной, -дчатый.

Хребет – князек, конек, вершина; шельга, тупой край пи́лы.

Хрест – крест.

Хри́щатий – крестовый.

Хром – хром.

Хрящ – хрящ.

Хрящевий – хрящевый.
Хрящуватий – хрящеватый.
Художній – художественный.
Хуткість – скорость.
Хуткоохолодний – быстроохлаждающийся.
Хуткоповторний – быстроповторяющийся.
Хуткосхнучий – быстросохнувший.
Хуткотужавний – быстросхватывающийся.
Хуткочинний – быстродействующий.
Хутрина – коробка.
Хутрувати – коробку вставлять.
Хутрувати двері, вікна – вставлять коробку в дверь, окно.

Ц

Цалевий – дюймовый.
Цалівка – дюймовка, доска дюймовая.
Цаль – дюйм.
Царга – бурак, звено.
Царина – простенок, междуоконье, промежуток междуоконный.
Царинний – простеночный.
Цванка – цивинка, тиски.
Цвях – гвоздь.
Цвях уганяти, увігнати – гвоздь вгонять, вогнать.
Цвяхами збивати, збити – гвоздями сколачивать, -тить.
Цвяхований – гвоздями украшенный.
Цвяховий – гвоздяной.
Цвяхувати, зацвяховувати, зацвяхувати – гвоздями обивать, -бить, украшать, -сить.
Цвяхуватий – гвоздеобразный.
Цвяшок – гвоздь обойный.
Цебер – ведро, бадя, ушат.
Цеберка – ведро.
Цебрина – обруб.
Цебро – ушат, ведро.
Цегелкою – кирпичиком.
Цегелля – щепень кирпичный.
Цегла, цеглина – кирпич.
Цеглобетон – бетон кирпичный.
Цегляний, цегловий – кирпичный.
Цемент – цемент.
Цементівка – цемянка, добавка, -вок гидравлический.
Цементівний – цементирующий.
Цементівчаний – цемяночный.
Цементовий – цементный.
Цементування – цементирование, -тирование.
Цементувати – цементировать, -тировать.
Цендибор – коловорот.
Цендиборити – коловоротом сверлить.
Центр – центр.

Центральний – центральный.
Центрокерно – центрокерн.
Центрувальний – центровый.
Центрування – центрирование, -ровка.
Центрувати – центрировать.
Центур – центура, перка центровая.
Церезит – церезит.
Цибулюватий, цибулястий – луковичный, луковичеобразный.
Цивільний – гражданский.
Циліндер – цилиндр.
Циліндричний – цилиндрический.
Цимбина, цимбриння – пластинка срубная.
Циналь – гвоздь корабельный.
Цинк – цинк.
Цинквас – белила цинковые.
Цинобра – киноварь.
Цирикота – цирикота.
Циркуль – циркуль, вороба.
Циркулювання – циркулирование.
Циркулювати – циркулировать.
Циркулярка – пила круглая.
Циркулятор – циркулятор.
Циркуляційний – циркуляционный.
Циркуляція – циркуляция.
Цівка – цевка, стакан.
Цідження, переціджування – фильтрование.
Цідило – цедило, фильтр.
Цідити, переціджувати – фильтровать.
Цілець – неотесанная поверхность бревна.
Цілий – полный.
Цілик – материк.
Цілина – грунт нетронутый.
Цілінний – нетронутый.
Цілковитий – полный, законченный.
Цокіл, цоколь, цокуль – цоколь.
Цуга – собачка.
Цупкий – жесткий.
Цупкість – жесткость.
Цупкості надавати, надати – жесткость придавать, -дать.
Цурупалок – отрубок.
Цямра, цямрина – сруб колодезный, пластина срубная, обруб, ряж.
Цямриння – сруб колодезный, крепление венцовое.
Цямрований – пластинами укрепленный.
Цямрування – крепление венцами.

Ч

Чавун – чугу́н.
Чадний – угарный.
Чайка – горбач.

Чамур – раствор.
Чамурування – покрывание, -тие раствором.
Чамурувати, почамурувати – покрывать, -рыть раствором.
Чердак – палуба, опалубка.
Частий – частый.
Частина – часть, участок.
Частковий – частичный, частный.
Частокіл – частокол, тын, изгородь частоколом, ограда из кольев, острокол.
Чверть – четверть.
Чвіртка, чвертка – четверть, четвертка, собачка.
Чекальня – приемная.
Челюсті – оче(о)лок, хайло, жерло, отверстие топливное, устье печное.
Чепурня – уборная.
Червець – черлядь.
Червінка – глина красная.
Червінь – краснуха, гниль красная.
Червоний – красный.
Червонити, почервонити – красить, окрасить в красный цвет.
Червоточина, червотока – жуковина, червоточина.
Червоточний – жуковатый.
Черговий – порядовщик.
Черевик – башмак, подушка.
Череп – череп.
Черепашкуватий – раковистый.
Черепиця – черепица.
Черепичний – черепичный.
Череп'яний – гончарный.
Черінний – подовый.
Черінь – под, дно, перекрытие печное верхнее.
Черінь набивати, набити – под выстилать, -стлать.
Черіняк – подовик, кирпич подовой, лешада, плита подовая.
Черпак – черпак.
Черпати – черпать.
Четверень, четвертина – четвертина.
Чин – действие.
Чинити – действовать.
Чинний – действующий, влияющий.
Чистий – чистый.
Чистити – чистить.
Чистіння – чистка.
Чільний – лицевой, фасадный, фронтальный.
Чільник – оголовок.
Чіп – шип, цапфа.
Чіпляти, почепити – подвешивать, -сить.
Чіпний – вяжущий.

Чіпок – пробка.
Чоло – фасад, лицо.
Чоловий – фасадный, лицевой, фронтальный.
Чопик – пробка.
Чоповий – шиповой.
Чопування, зачопування – зарубка шипов.
Чопувати, зачопувати – зарубывать, -бать, -бить шипы.
Чорний – черный.
Чорнило – краска черная.
Чорнити, почорнити – окрашивать черным.
Чорноземля – грунтовка жирная.
Чорнороб – чернорабочий.
Чорнявина – черновина.
Чохла – манжет.
Чувал – куль.
Чуваловий – кулевой.

Ш

Шабелька – сабля.
Шабльон – шаблон.
Шайба – шайба, подгаечник.
Шайда – стяжка.
Шалівка, шальовка – шелевка, опалубка, обшивка тесовая.
Шалівковий – шелевочный.
Шалювання – обшивка, подшивка, нашивка, обивка тесом, шелевкой.
Шалювати, зашалювати, пошалювати – тесом, шелевкой обшивать, -шить, крыть, покрывать, -крыть, обивать, -бить.
Шамот – шамот.
Шанець – шанец.
Шанцевий – шанцевый.
Шапка – шапка.
Шаплик – ушат, чан, кадка.
Шар – слой, пласт, ряд.
Шарляк – замазка.
Шарлякувати, зашарлякувати – замазывать, -зять замазкой.
Шарування – протирка, -рание.
Шарувати, пошарувати – протирать, -тереть.
Шаруватий – слоеватый, слоистый.
Шаруватість – слоеватость, слоистость.
Шатровий – шатровый, вальмовый.
Шаховий – шахматный.
Шахта – шахта.
Шахтовий – шахтенный, шахтный, -товый.
Шашелюватий – жуковатый.
Швидкість – скорость.
Шов – шов.
Шворка – веревка.
Шворковий – веревочный.

Шелак – шеллак.
Шелом – шлем.
Шелюг – шелюга, лоза красная.
Шерпа, шерпетка – галтель, голтель.
Шер(е)патий – шероховатый.
Шереханок – цинубель.
Шерехатий – шереховатый.
Шерехатість – шереховатость.
Шерстєбка – шерхебель.
Шерсткий – шереховатый.
Шерстність – шереховатость.
Шерхебель – шерхебель.
Шершавий – шереховатый, шершавый.
Шершавість – шереховатость, шершавость.
Шершебка, шершебок – шерхебель.
Шершебковий – шерхебельный.
Шершебок – шерхебель.
Шиб – люк.
Шибар – стекольник.
Шибка, шиб – оконнина, окон(ч)ина, стекло оконное.
Шийка – шейка, разгородка, разделка.
Шимбалок – пила, доска полочная.
Шина – бандаж.
Шингльовец – гвоздь гонтовый.
Шиндування – очистка.
Шиндувати, обшиндувати – очищать.
Шип – щуп.
Ширина – ширина.
Ширити, поширити – расширять, уширять, -рять.
Ширник – ширина в свету, размах.
Ширшак – сковородень, сковородник, замок сковородчатый.
Ширшання – расширение, уширение.
Ширшати, поширшати – расширять.
Шифер – шифер, аспид.
Шиферний – шиферный, аспидный.
Шихта – слой.
Шкалуба – скважина, щель.
Шкалубина – скважина, щель.
Шкалубчастий, шкалубний – скважистый, скважный.
Шкіц – эскиз.
Шкіцовий – эскизный.
Шкіцувати – эскиз набрасывать, -бросать, -бросить.
Шліфтанок – шляхтебель, шлихтик, шлихтубель.
Шліфувальний – шлифовальный, шлифовочный.
Шліфування, шліфования – шлифование, -фовка.
Шліфувати, шліхувати, шліхтувати – шлифовать.
Шлюзовий – шлюзной, -зовый.

Шляга – чекмарь.
Шлях – дорога.
Шлящина – расколотка.
Шматина, шматка – ветошка, веточка.
Шматок – кусок.
Шмергель – наждак.
Шмига – визирка, малка.
Шмигування – проверка визиркою.
Шмигувати, прошмигувати – визиркою проверять, -рять.
Шнур – причалка, шнур.
Шнурка – вьюшка, катушка.
Шнуровий – веревочный.
Шоломуватий – лучковый.
Шопа – сарай.
Шоповий – сарайный.
Шостистінник – шестикат.
Шпадливо – шпаклевка, шпакля, грунт филевский, материал шпаклевочный.
Шпадлювання, шпадльовання – шпаклевка, шпаклевание.
Шпадлювати – шпаклевать.
Шпадля – шпакля, шпаклевка, шпатель, лопатка для шпаклевки.
Шпадляр – шпаклевщик.
Шпакля – пакля.
Шпалери – обои.
Шпалерний – обойный.
Шпалерник – обойщик, шпалерщик, оклейщик обоями.
Шпалерування, пошпалерування – оклейка.
Шпалерувати – шпалерить, доклеивать, покрывать обоями.
Шпанка – пила шпанная.
Шпара – скважина, трещина волосная.
Шпари – треска.
Шпарування, пошпарування, зашпарування – затирание щелей, расшивка щелей, замазка щелей.
Шпарувати, пошпарувати, зашпаровувати, зашпарувати – замазывать, -зать щели, затирасть, -реть, шпаровать, расшивать, -шить.
Шпаруватий – скважистый, скважный.
Шпаруватість – скважистость, скважность.
Шпаньйоleta – шпингалет.
Шпень, шпеник – штырь; шпинец; гвоздь, пирон.
Шпиль – пик, шпиц, шпиль, вершина остроконечная.
Шпилька – шпилька.
Шпинь – штырь, пирон.
Шпихлір – амбар хлебный.
Шпихлірний – амбарный.
Шполик – черпак ручной.

Шпонька – шпонка.
Шпоньковий – шпоночный.
Шпоня, шпоник, шпонька – шпонка.
Шприх – спица.
Шпрос – средник, середник, средний брус.
Шпуга – рейка вставная, вкладная, шпонка, поворина.
Шпунт – шпунт.
Шрам – ройка.
Шруб, шруба – шуруп; струбцина,-нка.
Шрубчак – шуруп.
Штаб – штаб, штабгальтель.
Штаба – полоса, стержень, связь, намет.
Штабовий – полосовой.
Штандари – подпечек, подпечье.
Штахети – ограда решетчатая, забор решетчатый.
Штахетина – затынка.
Штахетка – перильца.
Штахетник – забор решетчатый, решетка заборная, оградная.
Штемпаль – стул.
Штиб – стиль.
Штибель – шар венчающий.
Штивний – жесткий.
Штибність – жесткость.
Штивности надавати, надати – жесткостью придавать,-дать.
Штиль – стиль.
Штир – щуп, пробник, зонд, бурав земляной.
Штирювання – зондирование,-ровка.
Штирювати – зондировать.
Штих – штык, пласт.
Штихування – штыкование.
Штихувати – штыковать.
Штола – штольня, галерея подземная.
Штраба – штраба.
Штука – штука.
Штукований – наборный, штучный.
Штуковий – штучный.
Штукувальний – наборный.
Штукування, штукування – наборка.
Штукувати, поштукувати – набирать, набирать, тачать, стачать.
Штучний – искусственный.
Шула, (у)шула – столб заборный, паз.
Шулування – забирание,-рание.
Шулувати, шулити – забирать,-брать.
Шумиха – фольга.
Шурувалкуватий – комковатый.
Шурувало – ком,-мок.
Шурф – шурф.
Шурфівний – шурфовочный.
Шурфування, шурфования – шурфование,-вка.

Шурфувати – шурфовать.
Шуст – разверстка, шуст.
Шутер – щепень.

Щ

Щабель – ступень, грядка, приступень.
Щаблина – горбылек.
Щава – протрава.
Щавити – травить.
Щавлення – травление.
Щавний – протравной.
Щебра – щепень.
Щебрина – щебенка.
Щебрі́вник – защебенщик.
Щебрований – щебеночный.
Щебровий – щебневой.
Щебрування, щебрі́ння – щебенение, расщебление.
Щебрувати, защебровувати, защебрити – щебенить, защебенить, расщеблять,-бить.
Щебруватий – щебенистый.
Щемки, щемило – цивинка, тиски, струбцина столярная.
Щемок – донза.
Щербак – зубатка.
Щербина – зазубрина, щербина, зубрина.
Щербити, вищербити – зубрить.
Щербі́ння, пощербі́ння – зазубривание, щербление.
Щимило – цивинка, тиски, струбцинка столярная.
Щимки – цивинка, тиски, струбцинка столярная.
Щипці – щипцы.
Щит – щит, вальма, конек, гребень, князек.
Щитовой – щитовой.
Щі́лина – скважина; трещина, щель, расщелина; зазор.
Щі́листий – скважистый, скважный.
Щі́ль – скважина.
Щі́льнення, зщі́льнення – сплачивание, сплотка.
Щі́льний – плотный.
Щі́льнити – плотнить.
Щі́льність – плотность.
Щі́льно – вплотную.
Щі́тка – щетка, кисть.
Щі́тник – ручка, древко мокры.
Щі́тяк, щі́точка – кисть.
Щі́тяк волосяний – флейц, флец.
Щогла – мачта.
Щогловий – мачтовый.
Щока – щека, бок, клины(у)шек.
Щоковий – щековой.

Я

Яблуко – яблоко.

Явір – явор, чинар; клен немецкий.

Яворина – кленовое дерево.

Яворовий – кленовый.

Ядро – ядро.

Язычок – фалю.

Якір – анкер, костыль, якорь, закреп анкер-
ный.

Якірний – анкерный, якорный.

Ялина – ель.

Ялинина – дерево еловое.

Ялиновий – еловый.

Яма, ямка – яма, ямка.

Яма вигрібна – выгреб, яма выгребная.

Яма на вапно – творило.

Ясен – ясень.

Ясенина – дерево ясеновое.

Ясеновий – ясеновый.

Ясний – светлый.

Ясножовтий,-зелений,-червоний – светло-
желтый,-зеленый,-красный.

Ясножовтка – краска палевая.

Ящик – ящик.

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України
м. Київ, вул. Терещенківська, 3
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3484 від 19.05.2009 р.

Підп. до друку _____. Формат 70×100/16. Папір офс. Друк офс.
Ум. друк. арк. 18,0. Наклад 1000 прим. Зам. № _____